

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

Warszawa, dnia 19 lutego 2016 r.

Poz. 1549

UCHWAŁA NR 128/121/16 ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

z dnia 26 stycznia 2016 r.

w sprawie przyjęcia Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych (wersja 1.6) Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014 – 2020

Na podstawie art. 41 ust. 1 i ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2015 r. poz. 1392 i 1890), art. 6 ust. 2, art. 8 oraz art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014 – 2020 (Dz. U. z 2014 r. poz. 1146, z późn. zm.¹⁾) – uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych (wersja 1.6) Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014 – 2020, zwany dalej „SZOOP”, w brzmieniu stanowiącym załącznik Nr 1 do uchwały.

§ 2. SZOOP podaje się do publicznej wiadomości wraz z terminem od którego będzie on stosowany, na stronie internetowej www.funduszeuropejskie.gov.pl oraz na portalu www.funduszedlamazowska.eu.

§ 3. 1. Akceptuje się treść komunikatu dotyczącego SZOOP, w brzmieniu stanowiącym załącznik Nr 2 do uchwały.

2. Komunikat, o którym mowa w ust. 1, wymaga opublikowania w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Departamentu Rozwoju Regionalnego i Funduszy Europejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie.

§ 5. Traci moc uchwała Nr 1595/97/15 Zarządu Województwa Mazowieckiego z dnia 24 listopada 2015 r. w sprawie przyjęcia Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych (wersja 1.5) Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014 – 2020.

§ 6. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

z up. Marszałka Województwa
Wicemarszałek

Wiesław Raboszuk

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2015 r. poz. 378, 1130, 1240 i 1767.

**Załącznik Nr 1 do uchwały Nr 128/121/16
Zarządu Województwa Mazowieckiego
z dnia 26 stycznia 2016 r.**

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

SZCZEGÓŁOWY OPIS OSI PRIORYTETOWYCH REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO NA LATA 2014 – 2020 (USZCZEGÓLOWIENIE RPO WM/ SZOOP)

(wersja 1.6)

Warszawa,

Spis treści

I.	Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji	6
I.1.	Status dokumentu	6
I.2.	Opis RPO WM 2014-2020.....	7
I.3.	Finansowanie RPO WM 2014-2020.....	10
I.3.1	Przepływy finansowe.....	12
I.3.2	Zasady przekazywania i rozliczania wydatków.....	13
I.4.	Kwalifikowalność wydatków	32
I.5.	Nieprawidłowości i korekty finansowe	32
I.6.	Instrumenty Finansowe.....	33
I.7.	Opis zasad wyboru projektów	35
I.7.1	Podstawowe założenia oceny wniosków	35
I.7.2	Tryb konkursowy	35
I.7.3	Tryb pozakonkursowy	38
I.7.4	Instrument terytorialny - ZIT	39
I.8.	Kontrola projektów	40
I.9.	Działania informacyjne i promocyjne.....	46
II.	Opis poszczególnych osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 oraz poszczególnych działań i poddziałań	47
II.1.	Oś Priorytetowa I - Wykorzystanie działalności badawczo-rozwojowej w gospodarce.....	47
II.1.1	Działanie 1.1. Działalność badawczo – rozwojowa jednostek naukowych	49
II.1.2	Działanie 1.2. Działalność badawczo - rozwojowa przedsiębiorstw	55
II.2.	Oś Priorytetowa II – Wzrost e-potencjału Mazowsza	63
II.2.1	Działanie 2.1. E-usługi	64
II.3.	Oś Priorytetowa III – Rozwój potencjału innowacyjnego i przedsiębiorczości	71
II.3.1	Działanie 3.1 Poprawa rozwoju MŚP na Mazowszu	73
II.3.2	Działanie 3.2 Internacjonalizacja MŚP.....	87

II.3.3 Działanie 3.3 Innowacje w MŚP.....	95
II.4. Oś Priorytetowa IV - Przejście na gospodarkę niskoemisyjną.....	102
II.4.1 Działanie 4.1 Odnawialne źródła energii.....	103
II.4.2 Działanie 4.2 Efektywność energetyczna	112
II.4.3 Działanie 4.3 Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza	124
II.5. Oś Priorytetowa V – Gospodarka przyjazna środowisku	140
II.5.1 Działanie 5.1 Dostosowanie do zmian klimatu.....	141
II.5.2 Działanie 5.2 Gospodarka odpadami.....	147
II.5.3 Działanie 5.3 Dziedzictwo kulturowe	153
II.5.4 Działanie 5.4 Ochrona bioróżnorodności	162
II.6. Oś Priorytetowa VI – Jakość życia	168
II.6.1 Działanie 6.1 Infrastruktura ochrony zdrowia.....	169
II.6.2 Działanie 6.2 Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych	175
II.7. Oś Priorytetowa VII – Rozwój regionalnego systemu transportowego	184
II.7.1 Działanie 7.1 Infrastruktura drogowa	185
II.7.2 Działanie 7.2 Infrastruktura kolejowa	190
II.8. Oś Priorytetowa VIII – Rozwój rynku pracy.....	195
II.8.1 Działanie 8.1 Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych przez PUP.....	196
II.8.2 Działanie 8.2 Aktywizacja zawodowa osób nieaktywnych zawodowo	203
II.8.3 Działanie 8.3 Ułatwianie powrotu do aktywności zawodowej osób sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3	209
II.9. Oś Priorytetowa IX – Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem.....	215
II.9.1 Działanie 9.1 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.....	217
II.9.2 Działanie 9.2 Usługi społeczne i usługi opieki zdrowotnej.....	228
II.9.3 Działanie 9.3 Rozwój ekonomii społecznej	242
II.10. Oś Priorytetowa X - Edukacja dla rozwoju regionu.....	251
II.10.1 Działanie 10.1 Kształcenie i rozwój dzieci i młodzieży	253

II.10.2 Działanie 10.2 Upowszechnianie kompetencji kluczowych wśród osób dorosłych.....	271
II.10.3 Działanie 10.3 Doskonalenie zawodowe.....	276
II.11. Oś Priorytetowa XI – Pomoc Techniczna.....	291
III. Indykatory plan finansowy [EUR]	298
IV. Wymiar terytorialny prowadzonej interwencji.....	301
IV.1. Wymiar terytorialny - formy obligatoryjne	301
IV.1.1 Planowane wsparcie rewitalizacji w ramach RPO WM 2014-2020	301
IV.1.2 Wsparcie przedsięwzięć z zakresu zrównoważonego rozwoju obszarów funkcjonalnych miast wojewódzkich w ramach ZIT	303
IV.1.3 Obszary wiejskie.....	304
IV.2. Wymiar terytorialny - formy fakultatywne	308
IV.2.1. RLKS.....	308
IV.2.2 Wsparcie przedsięwzięć z zakresu zrównoważonego rozwoju innych obszarów miejskich niż obszary funkcjonalne miast wojewódzkich (w tym ZIT, instrumenty spełniające kryteria art. 36 rozporządzenia ogólnego oraz art. 7 rozporządzenia EFRR)	309
IV.2.3 Wsparcie ZIT poza zintegrowanymi przedsięwzięciami z zakresu zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich (instrumenty spełniające kryteria art. 36 rozporządzenia ogólnego inne niż obszary miejskie)	309
IV.2.4 Inne instrumenty terytorialne.....	309
V. Wykaz najważniejszych dokumentów służących realizacji RPO WM 2014-2020	316
V.1. Wykaz dokumentów krajowych i unijnych.....	316
V.1.1. Wykaz rozporządzeń, decyzji i komunikatów UE.....	316
V.1.2. Wykaz ustaw, rozporządzeń, strategii i innych dokumentów krajowych.....	318
V.2. Wykaz wytycznych.....	318
V.2.1. Wykaz wytycznych UE.....	318
V.2.2. Wykaz krajowych wytycznych horyzontalnych.....	318
V.3. Wykaz wytycznych programowych	320
VI. Załączniki.....	321
VI.1. Załącznik 1 - Tabela transpozycji PI na działania/ poddziałania w poszczególnych osiach priorytetowych.....	321

VI.2.	Załącznik 2 – Tabela wskaźników rezultatu bezpośredniego i produktu dla działań i poddziałań.....	326
VI.3.	Załącznik 3 - Kryteria wyboru projektów dla poszczególnych osi priorytetowych, działań/ poddziałań.....	349
VI.4.	Załącznik 4 – Wykaz zidentyfikowanych projektów pozakonkursowych współfinansowanych ze środków RPO WM 2014 - 2020.....	538
VI.5.	Załącznik 5 - Zrównoważona intermodalna mobilność miejska (PI 4e)	543
VII.	Inne	546
VII.1.	Wykaz stosowanych skrótów i symboli.....	546
VII.2.	Wykaz definicji	548

I. Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji

I.1. Status dokumentu

Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 (RPO WM 2014-2020) został opracowany na podstawie pakietu legislacyjnego dla polityki spójności na lata 2014-2020, przedstawionego przez Komisję Europejską KE w 2011 r. oraz dokumentów europejskich i krajowych o charakterze strategicznym (*Strategia Europa 2020, Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Strategia Rozwoju Kraju Polska 2020* wraz z dziewięcioma strategiami horyzontalnymi, Umowa Partnerstwa 2014-2020). Jego treść wpisuje się również w założenia polityki terytorialnej Rady Ministrów, adresowanej do obszarów miejskich, wyrażonej w *Założeniach Krajowej Polityki Miejskiej*.

Podstawą do wyznaczenia obszarów wsparcia dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014 - 2020 była przede wszystkim *Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 r. Innowacyjne Mazowsze*, a także ustalenia przyjęte w projekcie aktualizacji *Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego*. Program uwzględnia cele tematyczne zdefiniowane w art. 9 rozporządzenia ogólnego, a także priorytety inwestycyjne określone w rozporządzeniu EFRR oraz w rozporządzeniu EFS.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 został zatwierdzony przez Komisję Europejską w dniu 12 lutego 2015 r.¹

Ze względu na ramowy charakter programów wynegocjowanych z KE, wynikający z konieczności zastosowania szablonu² opracowanego przez KE, instytucje zarządzające (IZ) opracowują dodatkowy dokument w celu uszczegółowienia zapisów poszczególnych programów. Zgodnie z art. 2 pkt 25 ustawy wdrożeniowej, szczegółowy opis osi priorytetowych programu operacyjnego określający w szczególności zakres działań lub poddziałań realizowanych w ramach poszczególnych osi priorytetowych programu operacyjnego, jest przyjmowany przez instytucję zarządzającą programem operacyjnym oraz

¹ Decyzja Wykonawcza Komisji z dnia 12 lutego 2015 r. przyjmująca niektóre elementy programu operacyjnego „Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego” do wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” dla regionu mazowieckiego w Polsce (CCI 2014PL16M2OP007)

² Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 288/2014 z dnia 25 lutego 2014 r. ustanawiające zasady, zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1303/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, w odniesieniu do wzoru dla programów operacyjnych w ramach celu "Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia" oraz zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1299/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach celu "Europejska współpraca terytorialna" w odniesieniu do wzoru dla programów EWT w ramach celu "Europejska współpraca terytorialna" (Dz. Urz. UE L 87 z 22.03.2014, str.1)

zatwierdzany w zakresie kryteriów wyboru projektów przez komitet monitorujący. W myśl art. 6 ust. 2 ustawy wdrożeniowej, SZOOP stanowi jeden z podstawowych elementów systemu realizacji programu operacyjnego.

W celu ujednoczenia zapisów poszczególnych SZOOP, do wszystkich programów operacyjnych (krajowych i regionalnych), zostały opracowane przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju *Wytyczne w zakresie szczegółowego opisu osi priorytetowych krajowych i regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020*³.

SZOOP RPO WM 2014-2020 jest przyjmowany uchwałą przez Zarząd Województwa Mazowieckiego i obowiązuje od dnia przyjęcia przez okres realizacji Programu. Projekt SZOOP lub jego zmian jest przekazywany przez IZ do zaopiniowania przez Instytucję Koordynującą Umowę Partnerstwa pod kątem zgodności z UP i wytycznymi horyzontalnymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego obowiązującymi w okresie realizacji Programu na lata 2014-2020. Natomiast Komitet Monitorujący RPO WM 2014-2020 analizuje i zatwierdza kryteria wyboru projektów.

Zarówno SZOOP, jak i jego zmiany są podawane przez IZ do publicznej wiadomości wraz z datą, od której SZOOP lub jego zmiany są stosowane.

I.2. Opis RPO WM 2014-2020

RPO WM 2014-2020 stanowi narzędzie realizacji polityki rozwoju prowadzonej przez Samorząd Województwa Mazowieckiego. Specyfika Mazowska wynika w znacznym stopniu ze stołecznego charakteru regionu. Rola Warszawy, będącej stolicą państwa oraz gospodarczą lokomotywą kraju warunkuje rozwój całego Mazowska i stanowi siłę, która przekłada się na regionalną konkurencyjność. Wsparcie skierowane na wzmacnianie konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowska i wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie. RPO WM 2014-2020 zakłada dalsze podnoszenie potencjałów poprzez wzrost gospodarczy oparty na przedsiębiorczości, chłonnym rynku pracy, a także zrównoważonym rozwoju zasobów regionalnych. Jednocześnie podejmowane działania mają kompleksowo przyczyniać się do efektywnego wykorzystania kapitału ludzkiego poprzez przedsięwzięcia na rzecz włączenia społecznego i edukacji mieszkańców Mazowska oraz poprawy jakości usług świadczonych przez administrację publiczną - regionalną i lokalną. Interwencje w regionie będą podejmowane zarówno w miastach, jak i na obszarach wiejskich w zakresie przewidzianym w RPO WM 2014-2020. Interwencje w ramach Programu będą uzupełniać rozwój obszarów wiejskich wspierany

³ MIR/H 2014-2020/2(01)/02 /2015;

http://www.mir.gov.pl/fundusze/wytyczne_mrr/Wytyczne_2014_2020/Obowiazujace/Documents/wytyczne_SZOOP_2014_2020_300115.pdf

głównie przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich⁴ i Europejski Fundusz Morski i Rybacki w ramach właściwych programów⁵.

Cel główny RPO WM 2014-2020, tj. inteligentny, zrównoważony rozwój zwiększający spójność społeczną i terytorialną przy wykorzystaniu potencjału mazowieckiego rynku pracy osiągnąć będzie poprzez **cele strategiczne** stanowiące odpowiedź na trzy podstawowe wyzwania *Strategii Europa 2020*, w kontekście wspierania rozwoju inteligentnego, zrównoważonego, jak i włączającego:

- ***Rozwój konkurencyjnej gospodarki regionu opartej na innowacyjności, przedsiębiorczości, chłonnym rynku pracy i zrównoważonych zasobach.***

Wzrost działalności badawczej i rozwojowej w sferze przedsiębiorstw w celu podniesienia konkurencyjności regionu w skali kraju i Europy zostanie zapewniony poprzez wspieranie inicjatyw w ramach CT 1 i 3. Bardzo dużą rolę odegra tu Warszawa i jej obszar funkcjonalny, jako terytorium o największym potencjale innowacyjnym w kraju. Wykorzystanie tego potencjału w znacznej mierze warunkuje możliwość osiągnięcia przez Polskę poziomu wydatków na B+R na poziomie 1,7% PKB w 2020 r. Wraz z interwencjami na rzecz działań w zakresie e-usług i usług TIK, tj. CT 2, zapewniona została tu najwyższa koncentracja środków w wysokości 31% alokacji Programu. Ponadto w CT 4 możliwe będzie wykorzystanie środków FS, zgodnie z mechanizmem suplementacji, określonym w art. 4 ust. 3 rozporządzenia EFRR, co przyczyni się do jeszcze większej koncentracji środków na CT 1.

- ***Przeciwdziałanie dysproporcjom regionalnym prowadzące do zwiększenia chłonności regionalnego rynku pracy poprzez wyrównywanie dostępu do zatrudnienia, włączenie społeczne i edukację.*** Zwiększenie chłonności regionalnego rynku pracy, wyrównywanie dostępu do zatrudnienia, włączenie społeczne i edukacja w regionie opierają się na wsparciu grup defaworyzowanych, a także na ukierunkowaniu zatrudnienia na włączenie społeczne. Ponadto, znaczącą rolę odgrywają działania służące dostosowaniu edukacji do potrzeb rynku pracy. Powyższe przedsięwzięcia wpłyną na wzrost wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego Mazowsza, a tym samym zwiększenie spójności i konkurencyjności regionu dzięki wsparciu przedsięwzięć w ramach CT 8-10. Ponadto realizowane będzie wsparcie regionalnych OSI problemowych (określonych w SRWM) poprzez regionalne inwestycje terytorialne dla 5 subregionów. Inwestycje wynikające z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi pozwalają na wzmocnienie potencjału województwa mazowieckiego poprzez rozwinięcie funkcji społeczno-gospodarczych obszarów regionalnych oraz subregionalnych, które uzupełniają metropolitarne funkcje ośrodka centralnego. Kolejnym mechanizmem przeciwdziałającym dysproporcjom regionalnym są preferencje określone na poziomie każdego PI.

⁴ Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 (PROW 2014-2020)

⁵ Programu Operacyjnego „Rybnictwo i Morze” na lata 2014-2020 (PO RYBY 2014-2020)

▪ **Wsparcie działań wzmacniających zrównoważony rozwój środowiska na Mazowszu.**

Rozwój gospodarczy nie może dokonywać się kosztem środowiska naturalnego, dlatego istotnym celem rozwoju Mazowsza jest wsparcie wzrostu efektywności energetycznej, większe wykorzystanie źródeł odnawialnych, co przyczyni się do zmniejszania emisji CO₂ i realizacji zobowiązań wynikających z pakietu klimatyczno-energetycznego. W RPO WM 2014-2020 nacisk na emisyjność nie jest tak duży jak na rozwój przedsiębiorczości i spójność, gdyż cel ten Mazowsze w znacznym stopniu osiągnie poprzez zaangażowanie Funduszu Spójności. Zrównoważony rozwój środowiska zostanie zapewniony dzięki interwencjom przewidzianym w ramach CT 5-6 i 9 oraz wsparciu inwestycji transportowych finansowanych w CT 7. Specyfika doboru interwencji na Mazowszu pozwoli zmaksymalizować efektywność podejmowanych przedsięwzięć z zachowaniem zasady koncentracji wsparcia, ograniczając ich spektrum i gwarantując tym samym wpływ na cele *Strategii Europa 2020* określone w KPR i przedstawione w UP. W celu nierozpraszenia interwencji, przy tak ograniczonych środkach na CT 5-6, zdecydowano się na wspieranie niektórych obszarów jedynie z poziomu krajowego (zgodnie z zasadami poziomu krajowego), np. budowa sieci wodno-kanalizacyjnych (powyżej 2000 RLM). Zawężono również interwencję w ramach poszczególnych PI, aby zwiększyć jej efektywność, np. wsparcie z poziomu regionalnego w ramach PI 5b nie obejmuje doposażenia wszystkich potencjalnych służb.

Działania Programu zaprojektowane zostały w taki sposób, aby skierować największą pulę środków na wsparcie obszarów najskuteczniej realizujących cele i rezultaty określone w Programie. Położony został nacisk na zapewnienie efektywności i skuteczności przedsięwzięć, komplementarności projektów infrastrukturalnych i projektów miękkich przy zachowaniu zasady koncentracji CT. Uzasadnienie alokacji dla każdego celu tematycznego i priorytetu inwestycyjnego zgodnie z wymogami koncentracji tematycznej, ugruntowane zostało w wynikach ewaluacji ex-ante.

Pozytywny wpływ realizowanych działań na środowisko będzie wzmocniony również m.in. dzięki preferencjom przyjmowanym na poziomie poszczególnych PI.

Wybrane obszary do RPO WM 2014-2020 są najistotniejsze z punktu widzenia celów rozwojowych regionu, ściśle korelują z SRWM, są dobrze zdiagnozowane, a możliwe do określenia efekty interwencji przyniosą widoczną zmianę w województwie. Selekcji PI dokonano z uwagi na dysproporcje w poziomie rozwoju poszczególnych subregionów, ich znaczne potrzeby i zapóźnienia infrastrukturalne, w tym z zakresu infrastruktury środowiska. Wybór PI został dokonany w celu osiągnięcia widocznych efektów, mając świadomość, iż konieczna była rezygnacja z pewnych PI (sieci gazowe, środowisko) możliwych do zrealizowania ze środków FS na poziomie krajowym.

RPO WM 2014-2020 realizowany będzie w jedenastu Osiach Priorytetowych (OP) w tym dziesięciu osiach tematycznych i jednej osi dedykowanej pomocy technicznej:

- I. Wykorzystanie działalności badawczo-rozwojowej w gospodarce
- II. Wzrost e-potencjału Mazowsza
- III. Rozwój potencjału innowacyjnego i przedsiębiorczości
- IV. Przejście na gospodarkę niskoemisyjną
- V. Gospodarka przyjazna środowisku
- VI. Jakość życia
- VII. Rozwój regionalnego systemu transportowego
- VIII. Rozwój rynku pracy
- IX. Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem
- X. Edukacja dla rozwoju regionu
- XI. Pomoc Techniczna

I.3. Finansowanie RPO WM 2014-2020

RPO WM 2014-2020 jest programem finansowanym z dwóch funduszy europejskich: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego. Obszarem realizacji Programu jest obszar województwa mazowieckiego. Województwo jest zaliczone do regionów lepiej rozwiniętych o specjalnym statusie wynikającym z rozporządzenia 1303/2013 jako były region słabo rozwinięty.

Podział środków pomiędzy kraj a region zapewnia udział w ramach RPO WM 2014-2020 59% środków EFRR oraz 47% środków EFS. Środki na Program stanowią około 55% alokacji dla regionu, co oznacza odpowiednio wysokość alokacji EFRR w kwocie 1 544 686 317 euro oraz EFS w kwocie 545 153 821 euro. Ogółem w ramach RPO WM 2014-2020 przewidywana alokacja wynosi 2 089 840 138 euro. Relacja EFRR do EFS to odpowiednio: 74% do 26%, zaś poziom współfinansowania ze środków unijnych wynosi do 80% na Oś Priorytetową. Minimalne zaangażowanie środków krajowych - szacowane na podstawie art. 120 rozporządzenia 1303/2013 zakładającego maksymalny poziom dofinansowania każdej osi priorytetowej EFRR i EFS będzie wynosić 522 460 035 euro. W realizację Programu zaangażowane będą środki krajowe publiczne i prywatne. Ostateczne zaangażowanie środków krajowych, głównie prywatnych, na etapie zamknięcia Programu będzie mogło być wyższe w zależności od zakresu i stopnia udzielania pomocy publicznej w ramach Programu. Podział ilościowy i jakościowy środków między CT i PI został zdeterminowany wymogami koncentracji tematycznej UP, zaś minimalne poziomy koncentracji środków dla regionu lepiej rozwiniętego zostały określone przez MliR indywidualnie dla każdego regionalnego programu operacyjnego na podstawie zapisów UP.

Limity określone na poziomie RPO WM 2014-2020 kształtują się następująco:

- na podstawie art. 7(4) rozporządzenia EFRR na wsparcie działań zintegrowanych na rzecz zrównoważonego rozwoju miejskiego w ramach ZIT, wynoszą 165 756 619 euro;
- na podstawie art. 4(3)a rozporządzenia EFS zapewniono 436 374 628 euro, co stanowi 80% alokacji EFS;
- środki na pomoc techniczną na podstawie art. 119(2) rozporządzenia ogólnego, wynoszą 72 991 719 (3,5% alokacji);
- środki na wspieranie sfery B+R i innowacji oraz rozwoju MŚP i zwiększenia efektywności energetycznej, wykorzystania OZE wynoszą 62,8% alokacji EFRR, w tym 21,0% alokacji EFRR na cele związane z efektywnością energetyczną i OZE;
- na podstawie art. 4(2) rozporządzenia EFRR przyjęto 31,6% alokacji na promowanie włączenia społecznego i walkę z ubóstwem;
- łączny poziom wydatków na obszary wiejskie, minimum 11% alokacji programu zostaje dedykowanych ww. celowi;
- na cele mitygacji i adaptacji do zmian klimatu przeznaczają się 18,0% alokacji Programu;
- środki EFS przekazane na poziom regionalny w ramach transferu (ok. 180 mln euro) zostaną ukierunkowane jako dodatkowe wsparcie dla obszarów województwa znajdujących się w trudnej sytuacji społecznej i gospodarczej (co do zasady cały obszar województwa bez Warszawy).

Podstawę obliczania wkładu UE w ramach Programu stanowią całkowite wydatki kwalifikowalne. W Programie wyodrębniona została rezerwa wykonania w wysokości 6% jego całkowitej alokacji EFRR oraz 6% jego całkowitej alokacji EFS. Udział rezerwy wykonania w podziale na lata dla każdego roku wynosi 6% EFRR i 6% EFS. Rezerwa wykonania ustanawiana jest w każdej osi priorytetowej Programu w jednakowej proporcji do jej wartości, z wyjątkiem Osi Priorytetowej XI Pomoc Techniczna (finansowanej wyłącznie z EFS). Z uwagi na konieczność zachowania 6% poziomu rezerwy dla każdego funduszu na poziomie Programu, w pozostałych osiach finansowanych z EFS wymagane jest dokonanie odpowiedniego zwiększenia udziału rezerwy w danej osi. W ramach projektów RPO WM 2014-2020 przewiduje się zastosowanie finansowania krzyżowego (cross-financing) na poziomie określonym w opisach poszczególnych osi priorytetowych jako mechanizmu zapewniającego integrację wsparcia. Oznacza to możliwość finansowania, w sposób komplementarny działań objętych zakresem pomocy z innego funduszu (EFRR lub EFS), pod warunkiem że są one konieczne do odpowiedniej realizacji operacji i są bezpośrednio z nią powiązane, z zastrzeżeniem pułapu 10% finansowania unijnego każdej osi priorytetowej programu operacyjnego. Zasadniczo zatem powinny być to wydatki związane z zakresem merytorycznym projektu.

I.3.1 Przepływy finansowe

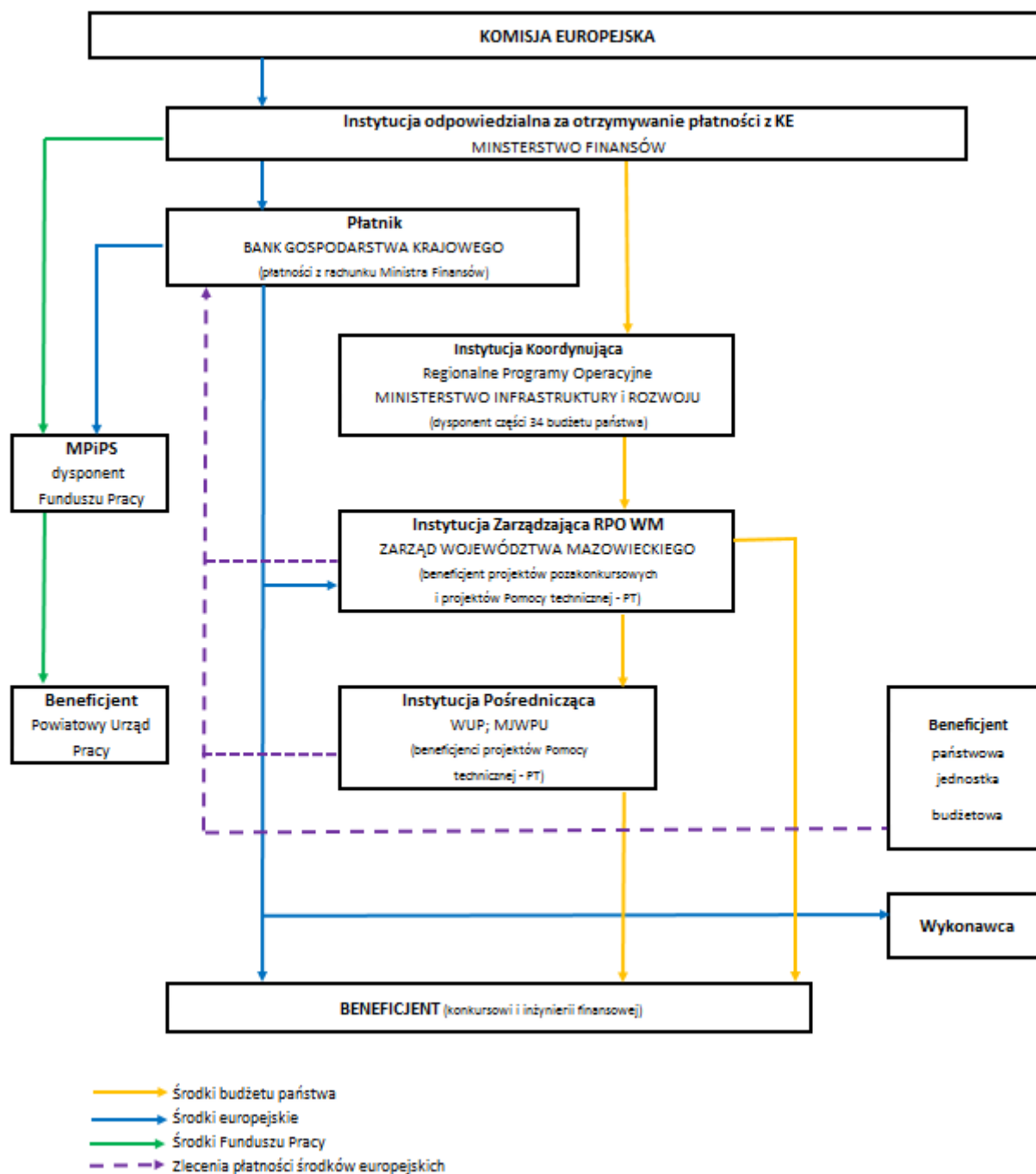
Komisja Europejska przekazuje Polsce środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności w formie płatności zaliczkowych, płatności okresowych i płatności salda końcowego. Środki przekazywane we wspomnianej wyżej formie wpływają na wyodrębniony rachunek bankowy prowadzony w euro i zarządzany przez Ministra Finansów. Z tego rachunku środki, po przewalutowaniu na złote, przekazywane są na centralny rachunek dochodów budżetu państwa, na podstawie dyspozycji Ministra Finansów i stanowią dochód budżetu państwa. Następnie środki przekazywane są z budżetu państwa na finansowanie programu. Finansowanie projektów oparte jest na budżecie środków europejskich, czyli wyodrębnionej części budżetu państwa, zasilanej transferami z KE, z której następnie dokonywane są płatności na rzecz beneficjentów w kwocie odpowiadającej przyznanemu dofinansowaniu unijnemu. Współfinansowanie krajowe z budżetu państwa, przekazywane jest przez właściwego dysponenta części budżetowej w formie dotacji celowej.

Instytucją dokonującą płatności ze środków budżetu środków europejskich jest BGK (Płatnik). Podstawą dokonania płatności dla beneficjenta jest zlecenie płatności (z wyjątkiem pomocy technicznej) wystawione przez instytucję, z którą została zawarta umowa o dofinansowanie / wydana decyzja o dofinansowaniu projektu (ZWM, MJWPU, WUP). Wypłata środków dokonywana jest na podstawie podpisanej umowy o dofinansowanie projektu oraz pozytywnie zweryfikowanego wniosku o płatność. Środki w ramach współfinansowania są wypłacane beneficjentom za pośrednictwem instytucji, z którą beneficjent zawarł umowę o dofinansowanie (Województwo Mazowieckie oraz MJWPU i WUP reprezentujące Województwo Mazowieckie).

Wypłata na rzecz beneficjenta zarówno w części środków europejskich, jak i współfinansowania krajowego z budżetu państwa może mieć formę płatności zaliczkowych bądź zwrotu poniesionych przez beneficjenta wydatków (refundacji). Środki na rzecz beneficjentów są przekazywane na podstawie umowy o dofinansowanie projektu oraz wniosku beneficjenta o płatność, z uwzględnieniem wcześniejszych wypłat. W przypadku projektów własnych Samorządu Województwa Mazowieckiego, środki będą przekazywane na podstawie uchwały Zarządu Województwa Mazowieckiego oraz wniosku o płatność beneficjenta.

Projekty pomocy technicznej (XI OP RPO WM 2014-2020) finansowane są ze środków budżetu państwa przekazywanych w formie dotacji celowej, których źródłem pochodzenia są środki EFS.

Kontrakt terytorialny dla Województwa Mazowieckiego określa wysokość środków przeznaczonych na realizację RPO WM 2014-2020 oraz procedury dotyczące wnioskowania i rozliczania otrzymanych środków.

Schemat przepływów finansowych RPO WM 2014 - 2020**1.3.2 Zasady przekazywania i rozliczania wydatków**

Zawarta umowa o dofinansowanie zobowiązuje Beneficjenta, aby w ramach procesu rozliczania realizowanego projektu wykorzystywał system SL2014. Dzięki systemowi możliwe jest m.in. składanie wniosków o płatność, prowadzenie korespondencji z instytucją odpowiedzialną za ich weryfikację, czy przekazywanie danych dotyczących planowanego harmonogramu płatności w projekcie. Wszelkie

techniczne kwestie zostały opisane szczegółowo w *Podręczniku Beneficjenta* dla Aplikacji Głównej Centralnego Systemu Teleinformatycznego SL2014. Co do zasady wnioski o płatność składa się gdy:

- wnioskuje się o refundację kosztów już poniesionych,
- wnioskuje się o przekazanie zaliczki na realizację projektu,
- rozlicza się otrzymane zaliczki, tj. wydatki, które zostały już poniesione i opłacone z otrzymanych wcześniej zaliczek,
- jednostka sektora finansów publicznych rozlicza wydatki, a środki na projekt zostały zapisane w jej budżecie,
- przekazuje się informacje o postępie rzeczowym projektu.

Możliwe jest:

- ubieganie się o zaliczkę i refundację kosztów,
- rozliczanie zaliczki i ubieganie się o kolejną,
- rozliczanie zaliczki i ubieganie się o refundację kosztów,
- rozliczanie zaliczki, wnioskowanie o jej kolejną transzę, a także ubieganie się o refundację kosztów,
- ubieganie się o refundację kosztów, jak również składanie wniosku o płatność końcową,
- łączenie wszystkich rodzajów wniosków o płatność z wnioskiem sprawozdawczym, o ile inne rodzaje się wzajemnie nie wykluczają.

Nieemożliwe jest:

- ubieganie się o zaliczkę i jednocześnie składanie wniosku o płatność końcową projektu,
- utworzenie kolejnego wniosku, jeżeli złożono już wniosek o płatność końcową i został on zatwierdzony przez instytucję.

Co do zasady za złożenie *Wniosku o płatność* do właściwej IP uznaje się termin przekazania przedmiotowego dokumentu w systemie SL2014 lub, w przypadku awarii systemu, nadania przedmiotowego dokumentu w placówce pocztowej operatora publicznego, przy czym jeżeli termin złożenia *Wniosku o płatność* przypadałby w dzień wolny od pracy wówczas uznaje się, że wniosek jest złożony terminowo, jeśli zostanie przekazany w pierwszym dniu roboczym przypadającym po dniu wolnym od pracy.

1.3.2.1 Dofinansowanie projektów realizowanych przez beneficjentów⁶ w ramach RPO WM 2014-2020.

W RPO WM 2014-2020 dofinansowanie realizacji projektów udzielane jest przez Województwo Mazowieckie w formie refundacji poniesionych wydatków, wypłaty zaliczki lub przekazania środków na utworzenie lub wniesienie wkładu do funduszy kapitału podwyższonego ryzyka, funduszy gwarancyjnych i funduszy pożyczkowych, funduszy na rzecz rozwoju obszarów miejskich oraz funduszy powierniczych, o których mowa w art. 37 rozporządzenia ogólnego.

⁶ Z wyłączeniem beneficjentów będących państwowymi jednostkami budżetowymi, Województwem Mazowieckim. W przypadku projektów realizowanych przez wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (wsjo) posiadającymi osobowość prawną dofinansowanie dokonywane jest na zasadach określonych w punkcie 1.3.2.1 z zastrzeżeniem, że zaliczka w ramach EFRR może być udzielana do 100% wartości przyznanego dofinansowania.

Beneficjent realizujący projekt, który będzie korzystał z dofinansowania w formie zaliczki z EFRR, zobowiązany jest do prowadzenia dwóch rachunków bankowych, tj.:

- dla środków otrzymanych w formie zaliczki,
- dla środków własnych beneficjenta, na który wpłynie również refundacja.

Beneficjent realizujący projekt, który będzie korzystał z dofinansowania wyłącznie w formie refundacji poniesionych wydatków w ramach EFRR, będzie zobowiązany prowadzić wyłącznie jeden rachunek bankowy dla środków własnych beneficjenta, na który wpłynie również refundacja. Takie same zasady dotyczą beneficjenta realizującego projekt, który będzie korzystał z dofinansowania wyłącznie w formie zaliczki z EFS – będzie zobowiązany do prowadzenia jednego rachunku bankowego.

1) Refundacja wydatków kwalifikowalnych poniesionych wcześniej przez beneficjenta – dofinansowanie z EFRR.

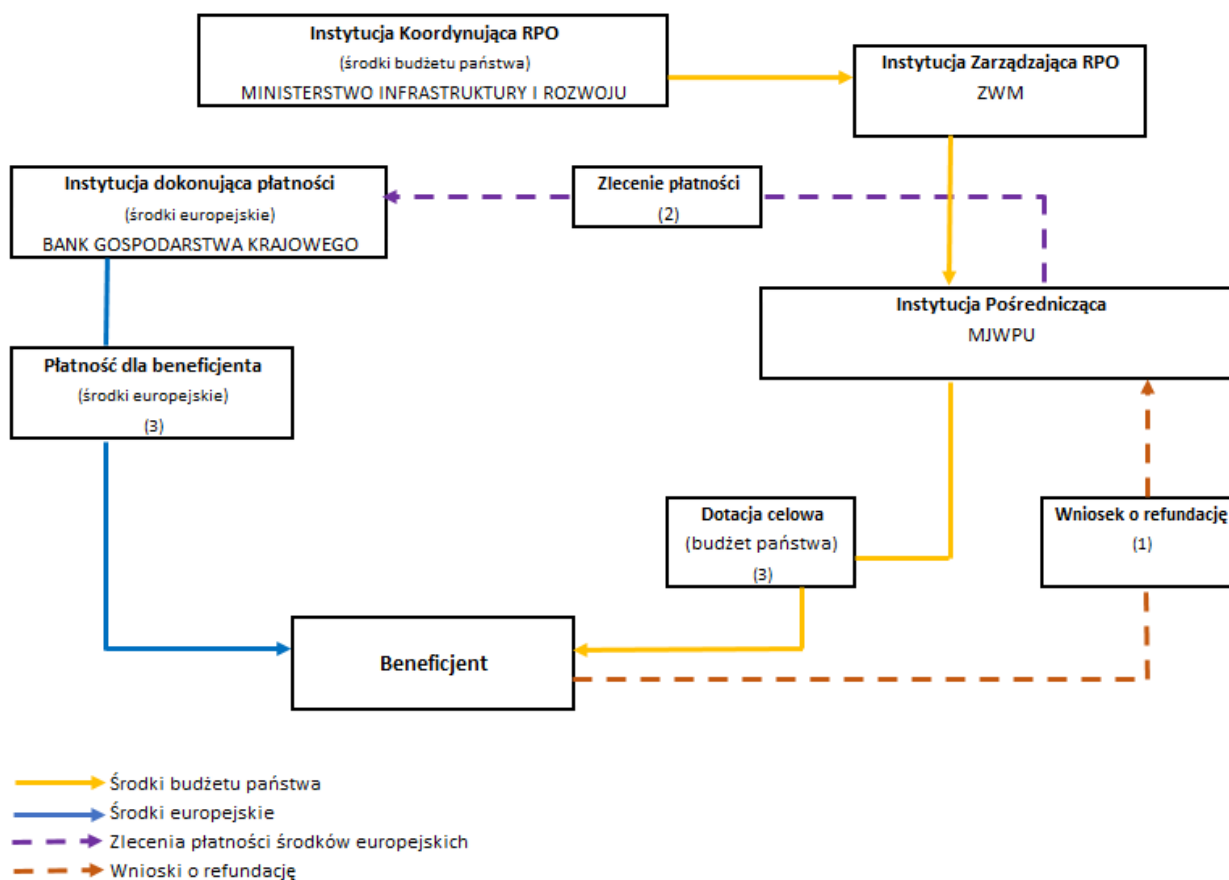
Refundacja wydatków będzie dokonywana na warunkach określonych umową o dofinansowanie projektu, zgodnie z harmonogramem wydatków w niej określonym oraz na podstawie *Wniosku o refundację*, składanego nie rzadziej niż raz na sześć miesięcy⁷. Odnosi się do wydatków faktycznie poniesionych. Refundacja dokumentowana będzie załączonymi do *Wniosku o refundację* dokumentami, szczegółowo określonymi w wykazie wymaganych załączników do tego dokumentu.

Instytucja Pośrednicząca weryfikuje *Wniosek o refundację* i w przypadku pozytywnej weryfikacji wystawia *Zlecenie płatności* do BGK, w terminie 15 dni roboczych od dnia wpłynięcia *Wniosku o refundację*. Płatność na rzecz beneficjenta następuje w terminie wynikającym z *Terminarza płatności środków europejskich* obowiązującym w danym roku budżetowym, dostępnym na stronie internetowej BGK.

W przypadku projektów, w których występuje współfinansowanie z budżetu państwa, środki te przekazywane są beneficjentowi w formie dotacji celowej i wypłacane przez IP zgodnie z terminami płatności BGK.

⁷ Okres rozliczeniowy projektu powinien być ustalony w sposób elastyczny i indywidualny niekoniecznie uwzględniając pełny miesiąc bądź kwartał kalendarzowy, tak aby obciążenie opiekunów projektów wynikające z weryfikacji wniosków o płatność zostało rozłożone w czasie.

Schemat - Płatność dla beneficjenta w formie refundacji w ramach RPO WM 2014 – 2020 – EFRR, (projekty bez/ze współfinansowaniem z budżetu państwa)

- (1) beneficjent występuje o środki *Wnioskiem o refundację*,
- (2) IP weryfikuje *Wniosek o refundację* i wystawia *Zlecenie płatności* w terminie 15 dni roboczych od momentu złożenia poprawnej wersji *Wniosku* przez beneficjenta, które przekazuje do BGK,
- (3) BGK dokonuje płatności (środki europejskie) na rachunek beneficjenta, w terminie wynikającym z *Terminarza płatności środków europejskich*. W przypadku występowania środków budżetu państwa, właściwa IP wypłaca środki dotacji celowej (budżet państwa) zgodnie z terminami płatności BGK.

2) Zaliczka finansowana z EFRR wypłacana jest beneficjentowi na realizację bieżącego zadania lub jego etapu, określonego w harmonogramie rzeczowo-finansowym. Ta forma przekazywania beneficjentowi środków umożliwi mu realizację projektu bez konieczności zaciągania kredytów czy pożyczek na ten cel.

Dofinansowanie w formie zaliczki pochodzącej z EFRR dokonywane jest:

- na warunkach określonych umową o dofinansowanie projektu,
- zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym,
- na podstawie składanego do IP *Wniosku o zaliczkę*, zgodnie z *Harmonogramem wydatków*. W przypadku projektów, w których wystąpi współfinansowanie z budżetu państwa, ostatni *Wniosek o zaliczkę* w danym roku winien być złożony do 30 listopada,
- wypłata środków w formie zaliczki może być udzielona maksymalnie do wysokości 95% całkowitej wartości dofinansowania, pozostałe 5% środków zostanie wypłacone w formie refundacji poniesionych przez beneficjenta wydatków, zgodnie z umową o dofinansowanie projektu (nie dotyczy jednostek sektora finansów publicznych), jednakże w przypadku projektów objętych

pomocą publiczną (lub pomocą de minimis) możliwe jest zawnioskowanie o zaliczkę w ramach jednej transzy do wysokości 50% całkowitej wartości dofinansowania,

- beneficjent składa *Wniosek o zaliczkę* w momencie rzeczywistego zapotrzebowania na środki na dane zadanie lub etap zadania, określony w harmonogramie rzeczowo-finansowym. Będzie to podlegało weryfikacji przy rozliczaniu wydatków i może skutkować podjęciem działań dyscyplinujących, zgodnie z zapisami umowy.

Kwota zaliczki wykazana przez beneficjenta we *Wniosku o zaliczkę* winna odzwierciedlać rzeczywisty koszt zadania lub kategorię kosztów dotyczących realizowanego zadania, na którego realizację beneficjent wnioskuje o zaliczkę.

IP weryfikuje *Wniosek o zaliczkę* i w przypadku jego pozytywnej weryfikacji wystawia *Zlecenie płatności*, które przekazuje do BGK w terminie 5 dni roboczych od dnia wpłynięcia wniosku o płatność. BGK dokonuje przelewu środków na rachunek wskazany w *Zleceniu płatności*, w terminie wynikającym z *Terminarza płatności środków europejskich* obowiązującym w danym roku budżetowym, dostępnym na stronie internetowej BGK. Następnie beneficjent po otrzymaniu zaliczki, reguluje zobowiązania wobec kontrahenta i rozlicza zaliczkę w terminie do 10 dni roboczych od jej otrzymania, poprzez złożenie *Wniosku rozliczającego zaliczkę* wraz z wymaganymi załącznikami w systemie SL2014.

Wypłata kolejnych transz środków, zarówno w formie zaliczki, jak i refundacji, uwarunkowana jest rozliczeniem w 100% środków poprzednio otrzymanych transz. W każdym przypadku przed wypłatą kolejnych środków, musi zostać zatwierdzony przez właściwą IP *Wniosek o refundację/Wniosek rozliczający zaliczkę* lub *Wniosek o zaliczkę*. W przypadku niewykorzystania pełnej kwoty zaliczki, beneficjent zobowiązany jest zwrócić środki na wskazany przez właściwą IP rachunek bankowy.

Za prawidłowo rozliczoną zaliczkę uznaje się:

- złożenie *Wniosku rozliczającego zaliczkę* w terminie 10 dni roboczych od dnia otrzymania środków (czyli od daty wpływu środków na rachunek beneficjenta, udokumentowanej wyciągiem bankowym załączonym do wniosku o płatność);
- złożenie *Wniosku rozliczającego zaliczkę* na kwotę otrzymanej zaliczki, co oznacza, że beneficjent winien wykazać we wniosku wydatki kwalifikowalne, udokumentowane w sposób wynikający z zasad obowiązujących w ramach Programu;
- zwrócenie części niewykorzystanej zaliczki w terminie nie późniejszym niż w dniu złożenia *Wniosku rozliczającego zaliczkę* tj. w terminie 10 dni roboczych od dnia otrzymania środków.

Rozliczenie zaliczki poprzez zwrot całości otrzymanych środków nie będzie traktowane jako wykorzystanie środków niezgodnie z przeznaczeniem, skutkujące naliczeniem odsetek w sposób określony w art. 207 ustawy o finansach publicznych, wyłącznie w sytuacji, gdy beneficjent udokumentował, że nie mógł ich wykorzystać zgodnie z celem, na który je otrzymał.

Jeśli beneficjent nie złożył *Wniosku rozliczającego zaliczkę* w terminie lub/i nie zwrócił niewykorzystanej części zaliczki, od środków pozostałych do rozliczenia nalicza się odsetki jak dla zaległości podatkowych, liczone od dnia przekazania środków do dnia:

- złożenia *Wniosku rozliczającego zaliczkę*, jeśli zwrot środków nastąpił przed złożeniem wniosku (zgodnie z art. 189 ust. 3 ustawy o finansach publicznych);
- faktycznego zwrotu środków, jeśli zwrot nastąpił po dniu złożenia *Wniosku rozliczającego zaliczkę* (zgodnie z art. 67 ustawy o finansach publicznych).

Beneficjent, który nieprawidłowo⁸ rozliczył zaliczkę, następne transze dofinansowania będzie mógł uzyskać jedynie w formie refundacji. Jednakże w uzasadnionych przypadkach, tj. nieterminowego przekazania *Wniosku rozliczającego zaliczkę* nie z winy Beneficjenta, Dyrektor IP (na podstawie stosownego upoważnienia) może wyrazić zgodę na utrzymanie systemu zaliczkowego.

Jeżeli w trakcie weryfikacji wydatków wykazanych przez beneficjenta we *Wniosku rozliczającym zaliczkę*, zostaną stwierdzone okoliczności, o których mowa w art. 207 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, należy naliczyć odsetki w sposób określony w tym artykule mając na uwadze art. 67 ustawy o finansach publicznych, tzn. od dnia przekazania środków beneficjentowi do dnia faktycznego zwrotu środków, tj. udokumentowany dzień obciążenia rachunku beneficjenta.

W przypadku projektów, w których wystąpi współfinansowanie ze środków budżetu państwa, płatność na rzecz beneficjenta będzie dokonywana w dwóch formach: płatność odpowiadająca wkładowi UE oraz dotacji celowej.

Wydatki w ramach projektu powinny być regulowane za pośrednictwem wyodrębnionego rachunku dla danego projektu. Natomiast w przypadku ponoszenia wydatków z innych niż wyodrębniony na cele projektu rachunków bankowych, beneficjent jest zobowiązany do refundacji poniesionych wydatków z przekazanych mu środków w części odpowiadającej dofinansowaniu.

W przypadku niewydatkowania środków z końcem roku budżetowego, tj. do 31 grudnia danego roku, niezależnie od przyjętego systemu wnioskowania o środki, środki dotacji celowej i środki europejskie beneficjent zobowiązany jest zwrócić w terminie do 10 stycznia roku następnego;

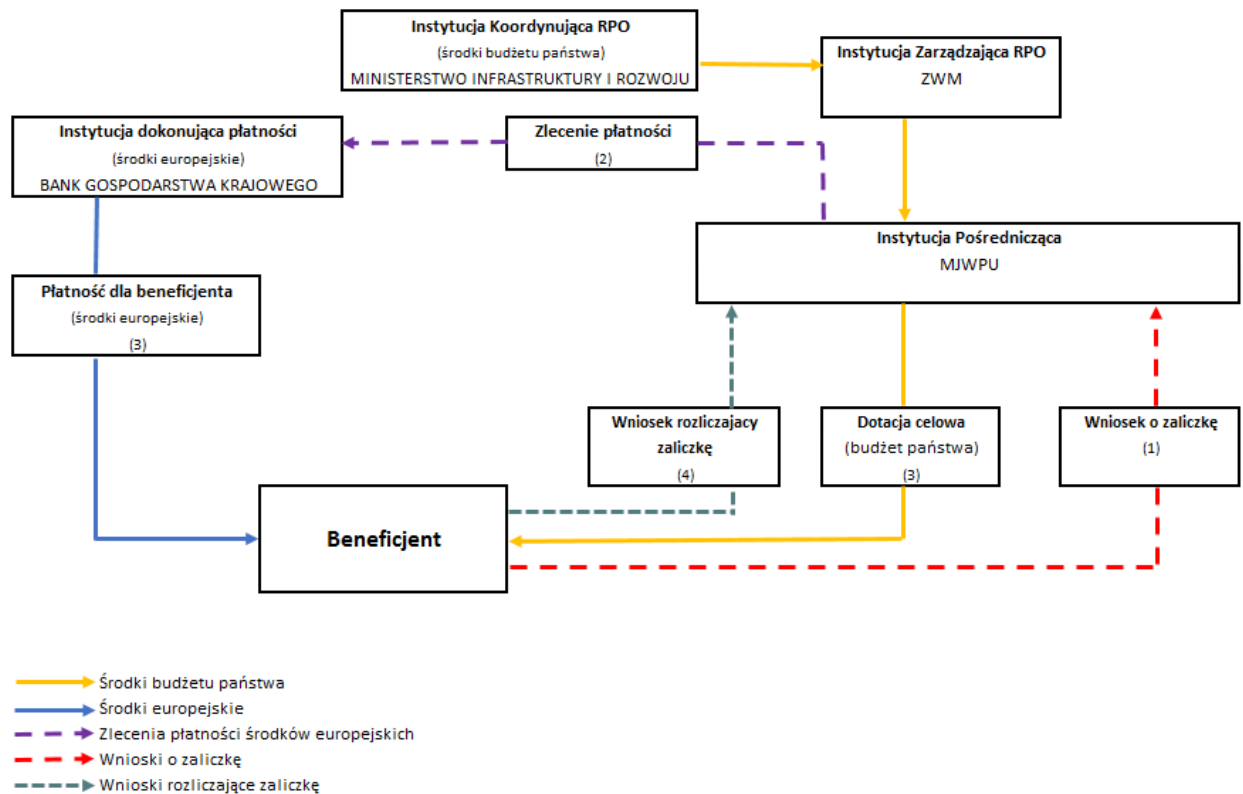
Beneficjent winien określić w umowie z wykonawcą sposób rozliczeń, umożliwiający mu wywiązanie się ze zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie projektu, zawartej z właściwą IP.

Odsetki bankowe narosłe od przekazanych beneficjentowi transz zaliczek, zgromadzone na rachunku bankowym beneficjenta, podlegają zwrotowi na rachunek bankowy wskazany przez właściwą IP lub są potrącane z kolejnej kwoty dofinansowania przekazanej beneficjentowi⁹.

⁸ Beneficjent, który rozliczył niezgodnie z zapisami umowy o dofinansowanie zaliczkę.

⁹ Nie dotyczy JST, dla których odsetki narosłe na rachunkach bankowych są dochodami własnymi (zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego).

Schemat - Płatność dla beneficjenta w formie zaliczki w ramach RPO WM 2014 – 2020 – EFRR, (projekty bez/ze współfinansowaniem z budżetu państwa)

- (1) beneficjent występuje o środki w ramach dofinansowania w formie zaliczki *Wnioskiem o zaliczkę*,
- (2) IP weryfikuje *Wniosek o zaliczkę* i wystawia *Zlecenie płatności* w terminie 5 dni roboczych od dnia złożenia poprawnej wersji wniosku przez beneficjenta,
- (3) BGK dokonuje płatności (środki europejskie) na rachunek beneficjenta dla środków wypłacanych w formie zaliczki, w terminie wynikającym z *Terminarza płatności środków europejskich*. W przypadku występowania środków budżetu państwa właściwa IP wypłaca środki dotacji celowej (budżet państwa) zgodnie z terminami płatności BGK na rachunek beneficjenta dla zaliczki,
- (4) beneficjent zobowiązany jest do rozliczenia środków przekazanych w formie zaliczki w terminie do 10 dni roboczych od momentu otrzymania środków.

3) Zaliczka finansowana z EFS wypłacana jest na realizację projektu, przy czym dofinansowanie to wypłacane jest na rzecz beneficjenta w ramach dwóch równoległych strumieni, tj. w formie:

- płatności budżetu środków europejskich w części odpowiadającej finansowaniu ze środków EFS oraz
- dotacji celowej w części odpowiadającej współfinansowaniu krajowemu¹⁰.

Przedmiotowe środki wpływają dwoma strumieniami na wyodrębniony rachunek bankowy, specjalnie utworzony dla danego projektu, wskazany w umowie o dofinansowanie projektu. Odsetki od środków otrzymanego dofinansowania zgromadzone przez beneficjenta na przedmiotowym rachunku bankowym stanowią dochód budżetu państwa i z końcem roku podlegają zwrotowi¹¹ w pełnej wysokości na wskazany przez właściwą IP rachunek¹².

¹⁰ O ile współfinansowanie krajowe z budżetu państwa jest przewidziane w ramach danego projektu.

¹¹ Chyba, że IP wyznaczy inny termin zwrotu przedmiotowych odsetek.

¹² Ewentualne odsetki bankowe narosłe od przekazanego beneficjentowi dofinansowania nie są wykazywane we *Wniosku o płatność*. Jednocześnie nie ma możliwości zakładania lokat terminowych ze środków dofinansowania otrzymywanego przez beneficjenta na realizację

Powyższe nie dotyczy sytuacji, gdy zgodnie z odrębnymi ustawami odsetki stanowią dochód beneficjenta (np. w przypadku beneficjentów będących jednostkami samorządu terytorialnego).

Wydatki w ramach projektu powinny być regulowane za pośrednictwem wyodrębnionego rachunku dla danego projektu¹³.

Natomiast w przypadku ponoszenia wydatków z innych niż wyodrębniony na cele projektu rachunków bankowych, beneficjent jest zobowiązany do refundacji poniesionych wydatków z przekazanych mu środków w części odpowiadającej dofinansowaniu.

Do umowy o dofinansowanie projektu załączony jest harmonogram płatności wskazujący zakładane wartości zaliczek dla beneficjenta w poszczególnych okresach rozliczeniowych, wypłacanych zgodnie z warunkami umowy o dofinansowanie projektu.

Pierwsza transza (n) środków na realizację projektów jest wypłacana w wysokości i terminie określonym w harmonogramie płatności, na podstawie złożonego w systemie SL2014 *Wniosku o zaliczkę*. W uzasadnionych przypadkach (np. w przypadku projektów krótkich lub o bardzo niskiej wartości) wysokość pierwszej transzy może dotyczyć 100% wartości dofinansowania na dany projekt. Decyzję w tym zakresie podejmuje instytucja zawierająca umowę o dofinansowanie projektu. Pierwsza transza może zostać przekazana dopiero po złożeniu przez beneficjenta zabezpieczenia, o którym mowa w umowie o dofinansowanie projektu, chyba że beneficjent jest zwolniony ze złożenia zabezpieczenia¹⁴.

Warunkiem przekazania drugiej transzy (n+1) jest złożenie wniosku rozliczającego pierwszą transzę zaliczki (n), jego zweryfikowanie przez właściwą IP oraz spełnienie łącznie następujących warunków:

- wykazanie wydatków kwalifikowalnych rozliczających co najmniej 70% łącznej kwoty transz dofinansowania otrzymanych na dzień odsyłania do poprawy wniosku i wydatki w tej wysokości nie wymagają składania przez beneficjenta dalszych wyjaśnień;
- brak przesłanek do rozwiązania umowy z danym beneficjentem w trybie natychmiastowym.

W związku z powyższym, przekazanie kolejnej transzy środków na dofinansowanie projektu może nastąpić albo po zatwierdzeniu wniosku (w przypadku gdy wniosek o płatność jest prawidłowy) albo po odesłaniu beneficjentowi wniosku do poprawy (w przypadku gdy wniosek wymaga dalszych korekt), przy spełnieniu warunków, o których mowa powyżej.

Przekazanie kolejnej transzy zaliczki (n+2) jest możliwe po spełnieniu łącznie następujących warunków:

- zatwierdzenie wniosku rozliczającego przedostatnią transzę zaliczki(n);
- złożenie przez beneficjenta i zweryfikowanie przez właściwą IP pierwszej wersji wniosku rozliczającego ostatnią transzę (n+1) zaliczki, w którym wykazano wydatki kwalifikowalne w wysokości co najmniej 70% łącznej kwoty transz dofinansowania otrzymanych na dzień odsyłania do poprawy wniosku i wydatki w tej wysokości nie wymagają składania przez beneficjenta dalszych wyjaśnień;

projektu. W przypadku jednostek samorządu terytorialnego dopuszcza się zakładanie lokat bankowych wyłącznie w przypadku, gdy wynika to z umowy zawartej przez jednostkę samorządu terytorialnego z bankiem obsługującym rachunki tej jednostki.

¹³ Powyższe nie dotyczy wydatków objętych stawkami jednostkowymi.

¹⁴ Z obowiązku zwolnione są jednostki sektora finansów publicznych, fundacje, których jedynym fundatorem jest Skarb Państwa oraz Bank Gospodarstwa Krajowego (na podstawie art. 206 ust. 4 UFP).

- nie stwierdzono przesłanek do rozwiązania umowy z danym beneficjentem w trybie natychmiastowym.

Kolejne transze dofinansowania są przekazywane z odpowiednim uwzględnieniem powyższego schematu.

Jednocześnie, na podstawie art. 189 ust. 3 UFP w przypadku niezłożenia *Wniosku o płatność* na kwotę¹⁵ lub w terminie określonym w zaakceptowanym harmonogramie płatności (co do zasady nie dłuższym jednak niż 3 miesiące), od środków pozostałych do rozliczenia naliczane będą odsetki jak dla zaległości podatkowych, liczone od dnia przekazania środków do dnia złożenia wniosku rozliczającego dany wydatek. Szczegółowe regulacje dot. odsetek w dalszej części tekstu.

Harmonogram płatności może podlegać aktualizacji w dowolnym momencie realizacji projektu (ale nie później niż 30 dni przed planowanym końcem okresu realizacji projektu) lub w terminie wskazanym przez IP, pod warunkiem akceptacji zmienionego harmonogramu przez instytucję będącą stroną umowy o dofinansowanie. Zmiana harmonogramu w tym trybie nie wymaga formy aneksu do umowy o dofinansowanie projektu.

Weryfikacja złożonych przez beneficjenta *Wniosek o płatność* przez właściwą instytucję odbywa się zgodnie z następującymi zasadami:

- Okres weryfikacji każdego *Wniosku o płatność* wynosi **do 20 dni roboczych od dnia jego wpłynięcia do właściwej instytucji**, przy czym okres ten dotyczy pierwszej przedłożonej wersji wniosku oraz do 15 dni roboczych w stosunku do każdej kolejnej wersji wniosku. Z zastrzeżeniem, że w przypadku *Wniosku o zaliczkę* dotyczącego pierwszej transzy, który co do zasady jest weryfikowany bez zbędnej zwłoki. Beneficjent jest zobowiązany złożyć pierwszą wersję *Wniosku o płatność* w terminie do 10 dni roboczych po zakończeniu okresu rozliczeniowego a w przypadku *Wniosku o płatność końcową* do 30 dni kalendarzowych od dnia zakończenia realizacji projektu.

W przypadku gdy w ramach projektu:

- jest dokonywana kontrola i złożony został końcowy wniosek o płatność lub
- IP zleciła kontrolę doraźną w związku ze złożonym *Wnioskiem o płatność końcową*,

termin weryfikacji ulega wstrzymaniu do dnia przekazania do instytucji weryfikującej wniosek informacji o wykonaniu /zaniechaniu wykonania przez beneficjenta zaleceń pokontrolnych.

Niezatwierdzenie *Wniosku o płatność* nie stanowi podstawy do wstrzymania weryfikacji *Wniosku o płatność* za kolejny okres rozliczeniowy. Każdy *Wniosek o płatność*, który wpłynął do IP, powinien zostać zweryfikowany we wskazanym powyżej terminie, a beneficjent poinformowany o wynikach weryfikacji.

- Weryfikacja każdej wersji *Wniosku o płatność* i *Wniosku o zaliczkę* zostanie udokumentowana w formie listy kontrolnej. Zasadniczo lista kontrolna sporządzana jest odrębnie dla każdej wersji wniosku o płatność. Możliwe jest jednak przygotowanie jednej listy kontrolnej do danego wniosku, na której odnotowane będą weryfikacje wszystkich wersji danego wniosku o płatność.

Wniosek o płatność i *Wniosek o zaliczkę* powinien zostać zweryfikowany w całości – zgodnie z listą kontrolną – przede wszystkim przez pracownika właściwej instytucji wyznaczonego jako opiekun

¹⁵ Beneficjent ma prawo złożyć *Wniosek o płatność*, w którym rozliczanych jest mniej niż 70% środków dotychczas przekazanych, o ile wynika to z harmonogramu płatności zaakceptowanego przez IP.

projektu. Zgodnie z zasadą „dwóch par oczu”, zweryfikowany przez opiekuna wniosek podlega weryfikacji i akceptacji przez bezpośredniego przełożonego opiekuna projektu. Sposób postępowania przy weryfikacji *Wniosków o płatność i Wniosku o zaliczkę* będzie szczegółowo opisany w odpowiedniej instrukcji wykonawczej właściwej instytucji. Opiekun projektu dokonuje weryfikacji wydatków wykazanych we *Wniosku o płatność* nie tylko pod kątem ich zgodności z wnioskiem o dofinansowanie projektu, ale też z uwzględnieniem zasady elastyczności szczegółowego budżetu projektu.

We *Wniosku o płatność* beneficjent wykazuje wydatki poniesione w danym okresie rozliczeniowym z otrzymanych środków dofinansowania oraz w ramach wkładu własnego. Niemniej jednak, w uzasadnionych przypadkach, w szczególności gdy beneficjent realizuje projekt zgodnie z zakładanym harmonogramem i zmuszony jest finansować podejmowane działania z własnych środków z uwagi na nieotrzymanie kolejnych transz dofinansowania na realizację projektu, we wniosku mogą być wykazywane wydatki sfinansowane z własnych środków beneficjenta. Rozliczając poniesione wydatki we wnioskach beneficjent nie może przekroczyć łącznej kwoty wydatków kwalifikowalnych wynikającej z zatwierzonego wniosku o dofinansowanie projektu. Ponadto beneficjenta obowiązują limity wydatków wskazane w odniesieniu do każdego zadania w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie, z uwzględnieniem procedury wprowadzania zmian do projektu. Należy jednak zaznaczyć, że poniesione wydatki nie muszą być zgodne ze szczegółowym budżetem projektu, przedkładanym i weryfikowanym na etapie wyboru projektu. Beneficjent jest bowiem rozliczany ze zrealizowanych zadań w ramach projektu. Beneficjent może zatem ponosić i rozliczać wydatki, które nie zostały uwzględnione w szczegółowym budżecie pod warunkiem, że są one niezbędne do realizacji i związane z zadaniami wskazanymi w budżecie projektu oraz są zgodne z Wytycznymi Programowymi w zakresie kwalifikowalności wydatków objętych dofinansowaniem w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020. W przeciwnym razie IP może odrzucić wymienione wydatki lub w przypadku wątpliwości zażądać dodatkowych wyjaśnień od beneficjenta.

Zgodnie z art. 189 ust. 3 UFP, w przypadku niezłożenia *Wniosku o płatność* na kwotę lub w terminie określonym przez beneficjenta w zaakceptowanym harmonogramie płatności, od środków pozostałych do rozliczenia naliczane będą odsetki jak dla zaległości podatkowych, liczone od dnia przekazania środków do dnia złożenia wniosku rozliczającego dany wydatek, przy czym za dzień:

- przekazania środków uznaje się dzień wypłaty środków przez właściwe instytucje na rzecz beneficjenta, tj. dzień obciążenia rachunku bankowego instytucji wypłacającej środki na rzecz beneficjenta;
- złożenia *Wniosku o płatność* do właściwej IP uznaje się termin przekazania przedmiotowego dokumentu w systemie SL2014, przy czym jeżeli termin złożenia *Wniosku o płatność* przypadałby w dzień wolny od pracy wówczas uznaje się, że wniosek jest złożony terminowo, jeśli zostanie przekazany w pierwszym dniu roboczym przypadającym po dniu wolnym od pracy.

W przypadku naliczania odsetek zgodnie z art. 189 ust. 3 UFP za złożenie *Wniosku o płatność* po terminie, odsetki nalicza się od dnia przekazania ostatniej transzy, którą beneficjent otrzymał w okresie do ostatniego dnia okresu rozliczeniowego obejmującego wniosek o płatność.

Zapisy art. 189 ust. 3 UFP nie odnoszą się do:

- beneficjentów nie otrzymujących zaliczki np. państwowych jednostek budżetowych i PUP w ramach projektów pozakonkursowych realizowanych w Działaniu 8.1;
- innych podmiotów zaangażowanych w realizację projektu nie będących beneficjentami nawet, gdy otrzymują zaliczkę, w szczególności partnerów projektu – chyba, że odpowiednie zapisy

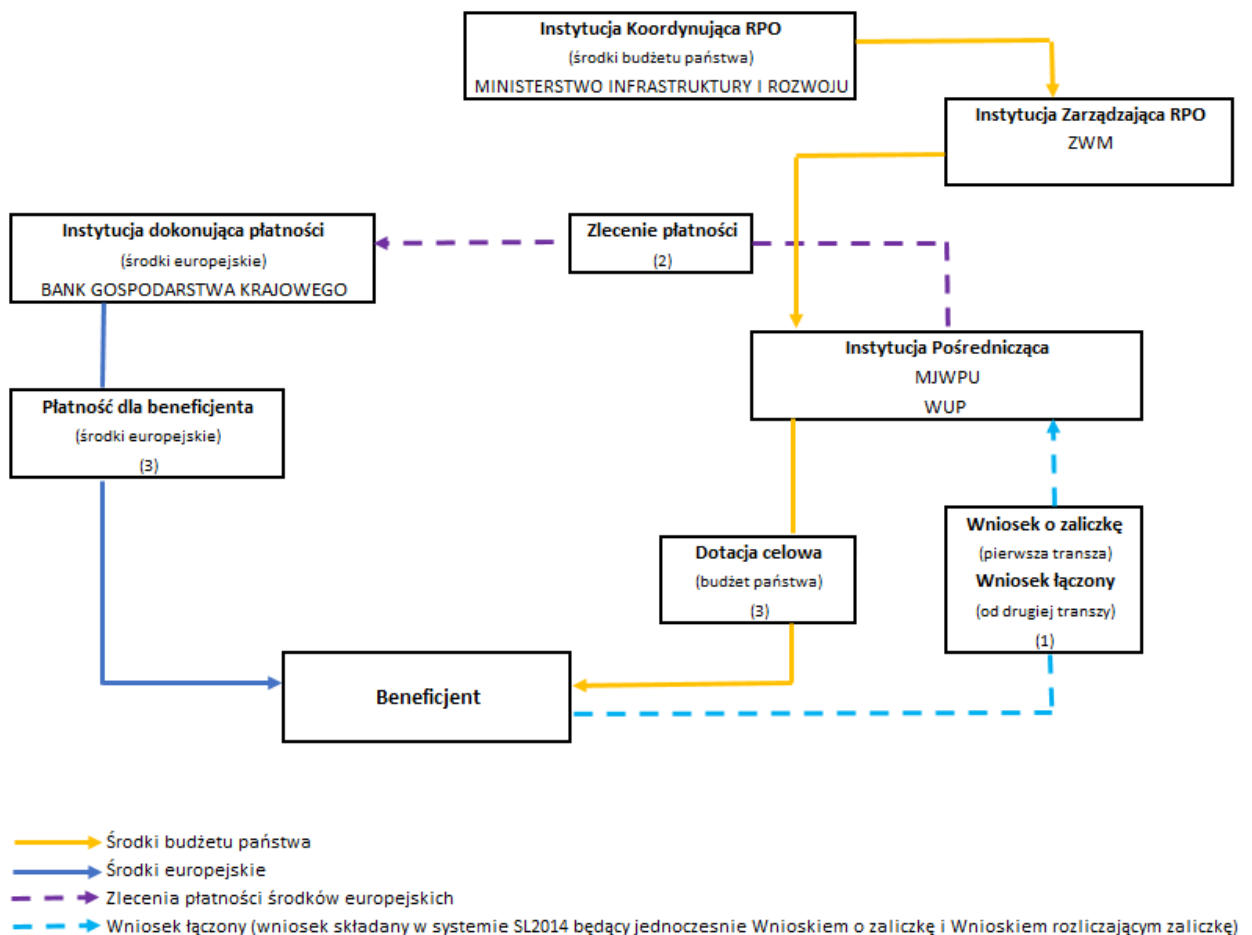
nakładające naliczanie odsetek, o których mowa w art. 189 ust. 3 UFP zostały zawarte w umowie partnerskiej.

Za złożenie *Wniosku* o płatność zgodnie z art. 189 ust. 3 uznaje się złożenie *Wniosku* o płatność (tj. każdego wniosku poza *Wnioskiem sprawozdawczym*):

- na kwotę pozwalającą na kumulatywne rozliczenie co najmniej 70% zaliczek otrzymanych do końca danego okresu rozliczeniowego (tj. ostatniego dnia danego okresu)¹⁶, oraz
- w terminie wynikającym z zaakceptowanego harmonogramu płatności.

Możliwe jest składanie przez beneficjenta wniosków pomiędzy okresami wynikającymi z harmonogramu płatności nie rozliczających 70% środków i nie wnioskujących o przekazanie kolejnej transzy, przy czym ich zatwierdzenie nie stanowi podstawy do przekazania środków dla beneficjenta i tym samym nie powoduje naliczania odsetek, o których mowa powyżej.

Schemat - Płatność dla beneficjenta w formie zaliczki w ramach RPO WM 2014 – 2020 – EFS, (projekty bez/ze współfinansowaniem z budżetu państwa)

(1) Pierwsza transza środków w ramach dofinansowania w formie zaliczki przekazywana jest beneficjentowi po podpisaniu umowy o dofinansowanie, na podstawie złożonego w systemie SL 2014 *Wniosku o zaliczkę*. Transza druga, trzecia i kolejne, są przekazywane na podstawie *Wniosku łączonego*.

(2) IP weryfikuje *Wniosek o płatność* w ciągu 20 dni roboczych, przy czym okres ten dotyczy pierwszej przedłożonej wersji wniosku oraz do 15 dni roboczych w stosunku do każdej kolejnej wersji wniosku, i wystawia *Zlecenie płatności* w terminie 5 dni roboczych od momentu zatwierdzenia *Wniosku o płatność na zasadach*

¹⁶ Zwrot środków przez beneficjenta przed upływem okresu rozliczeniowego jest uwzględniany przy wyliczaniu co najmniej 70% otrzymanych zaliczek.

opisanych w pkt 3 dotyczącym przekazywania kolejnych transz. W przypadku Wniosku o zaliczkę dotyczącego pierwszej transzy płatność jest przekazywana bez zbędnej zwłoki

(3) BGK dokonuje płatności (środki europejskie) na rachunek beneficjenta dla środków wypłacanych w formie zaliczki, w terminie wynikającym z Terminarza płatności środków europejskich; W przypadku występowania środków budżetu państwa właściwa IP wypłaca środki dotacji celowej (budżet państwa) na rachunek beneficjenta w terminie zbliżonym do tego wynikającego z Terminarza płatności środków europejskich,

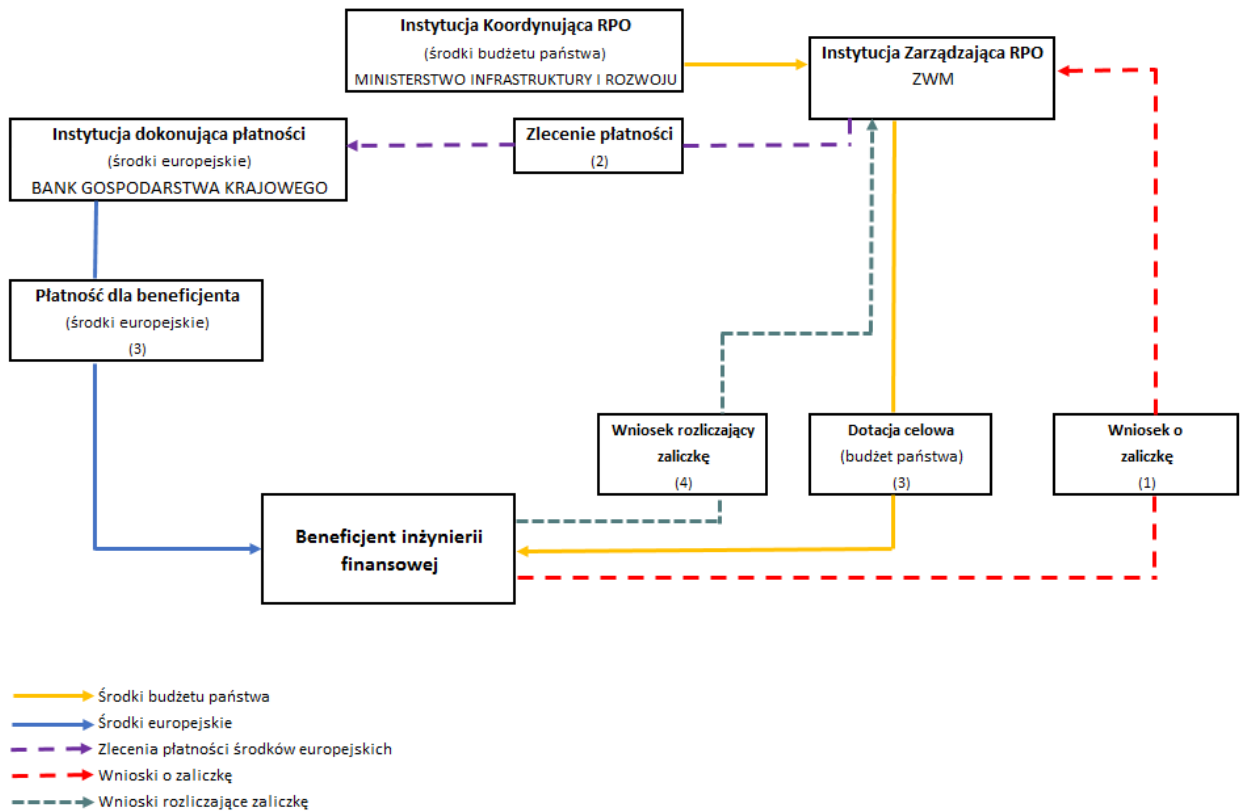
4) Przekazanie środków na utworzenie lub wniesienie wkładu do funduszy kapitału podwyższonego ryzyka, funduszy gwarancyjnych i funduszy pożyczkowych, funduszy na rzecz rozwoju obszarów miejskich oraz funduszy powierniczych, o których mowa w Tytule IV rozporządzenia ogólnego dokonywane jest:

- na warunkach określonych umową o dofinansowanie projektu,
- na podstawie składanego do IZ *Wniosku o zaliczkę* - nie więcej niż 25% całości wkładu z programu.

Zgodnie z art. 41 Rozporządzenia 1303/2013 wnioski o płatności dla wkładów z programu wypłacane na rzecz danego instrumentu finansowego w okresie kwalifikowalności, składane są stopniowo, zgodnie z następującą procedurą.

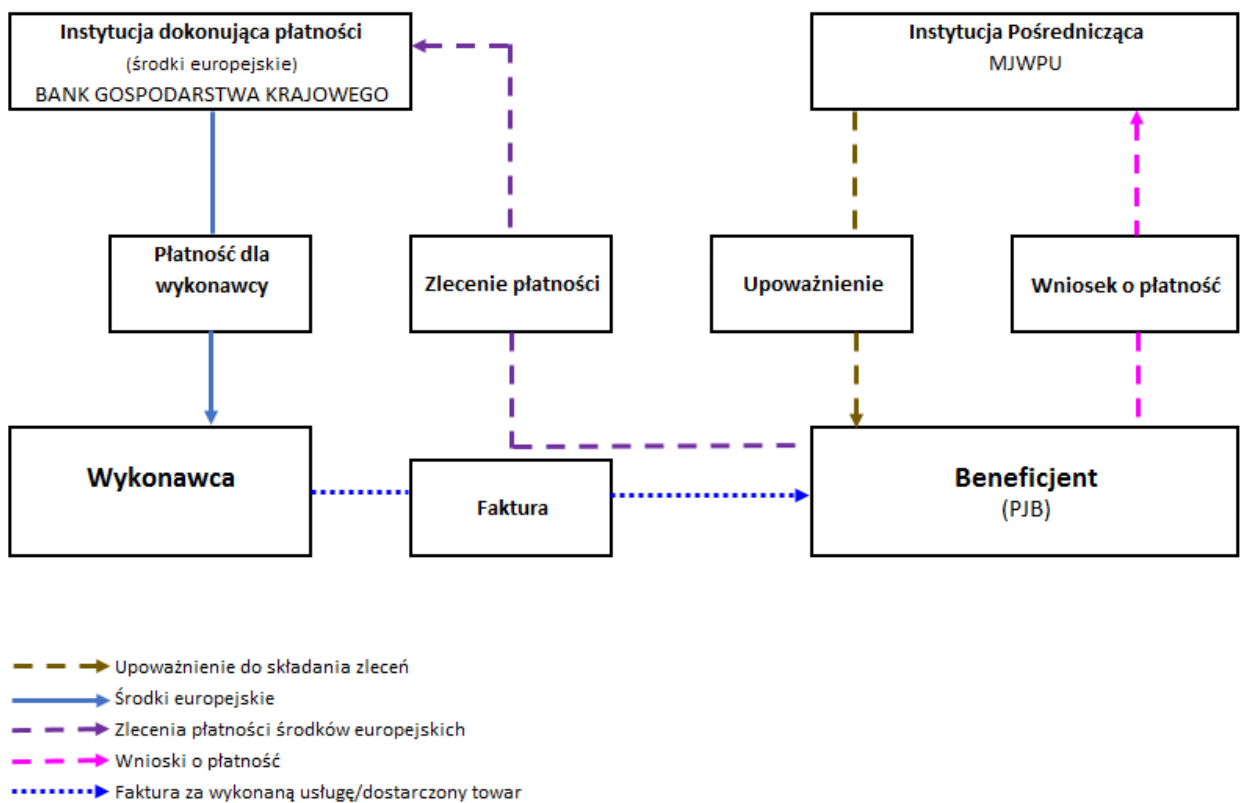
- Rozliczenie części albo całości przyznanej transzy następuje nie rzadziej niż raz na kwartał na podstawie złożonego przez Beneficjenta w terminie do 30 dni roboczych po zakończeniu kwartału, wniosku rozliczającego zaliczkę.
- Beneficjent może złożyć wniosek o wypłatę drugiej transzy środków na kwotę nie większą niż 25% całości wkładu z programu, po zaakceptowaniu przez IZ rozliczonych wydatków na sumę nie mniejszą niż 60% środków przyznanych w pierwszej transzy.
- Beneficjent może złożyć wniosek o wypłatę trzeciej i kolejnych transz środków na kwotę nie większą niż 25% całości wkładu z programu, po zaakceptowaniu przez IZ rozliczonych wydatków na sumę nie mniejszą niż 85 % środków przyznanych w poprzednich transzach.

Płatność dla beneficjenta inżynierii finansowej w formie zaliczki w ramach RPO WM 2014 – 2020 – EFRR (projekty bez/ze współfinansowaniem z budżetu państwa)

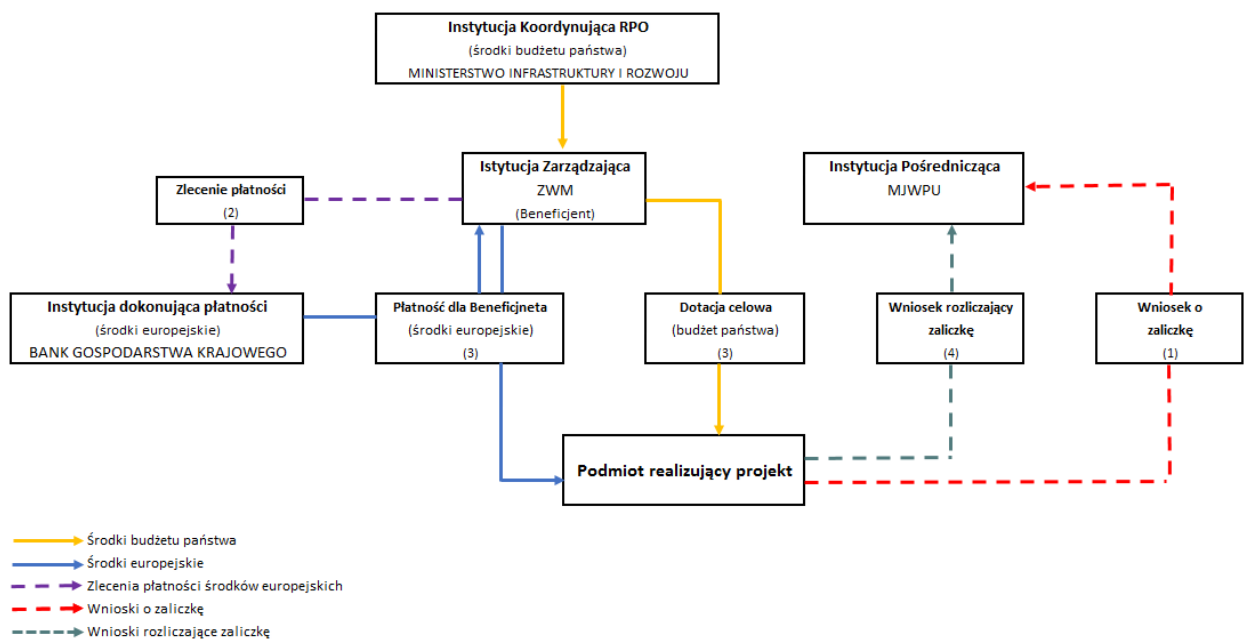
1.3.2.2 Dofinansowanie projektów realizowanych przez państwową jednostki budżetowe

Beneficjent będący PJB otrzymuje od wykonawcy fakturę za wykonaną usługę/dostarczony towar. Beneficjent na podstawie upoważnienia od właściwej IP, wystawia *Zlecenie płatności* i przekazuje je do BGK. *Zlecenie* winno opiewać na kwotę wynikającą z faktury. Jednocześnie beneficjent przesyła stosowną informację do właściwego dysponenta części budżetowej. BGK dokonuje płatności na rzecz wykonawcy, który wystawił fakturę dla państwowej jednostki budżetowej. Beneficjent po upewnieniu się, że faktura została zapłacona, składa do właściwej IP *Wniosek o płatność* wraz z załączonymi dokumentami poświadczającymi poniesione wydatki. Właściwa IP weryfikuje *Wniosek o płatność* w terminie 15 dni roboczych od dnia wpłynięcia wniosku o płatność.

Schemat - Rozliczenie wydatków w ramach RPO WM 2014 – 2020 - państwowe jednostki budżetowe**1.3.2.3 Dofinansowanie projektów realizowanych przez Województwo Mazowieckie, zwanych projektami własnymi Województwa Mazowieckiego.**

- 1) **Dofinansowanie projektów własnych finansowanych z EFRR**, dokonywane jest na zasadach określonych w rozdziale 1.3.2.1 w punkcie 2 w zakresie otrzymania dofinansowania z EFRR w formie zaliczki oraz z zastrzeżeniem, że:
- środki na projekt wypłacane są na podstawie decyzji Zarządu Województwa Mazowieckiego w formie podjętej uchwały,
 - zaliczka może być udzielona do 100% wartości dofinansowania,
 - płatność ze środków dotacji celowej (budżet państwa) wypłacana jest z rachunku Województwa.

Schemat - Płatność dla beneficjenta w formie zaliczki w ramach RPO WM 2014 - 2020 - projekty pozakonkursowe realizowane przez Województwo Mazowieckie – EFRR, (projekty bez/ze współfinansowaniem z budżetu państwa)

- (1) Podmiot realizujący projekt występuje o środki w ramach dofinansowania w formie zaliczki *Wnioskiem o zaliczkę*.
- (2) IP weryfikuje *Wniosek o zaliczkę* i przekazuje informację do Instytucji Zarządzającej (Województwo Mazowieckie), która wystawia *Zlecenie płatności* i przekazuje do BGK, w terminie 5 dni roboczych od momentu złożenia poprawnej wersji *Wniosku o zaliczkę*,
- (3) BGK dokonuje płatności (środki europejskie) na rachunek Beneficjenta, w terminie wynikającym z *Terminarza płatności środków europejskich*. Beneficjent (Województwo Mazowieckie) przekazuje środki europejskie oraz jeżeli występują środki dotacji celowej otrzymanej z Ministerstwa Rozwoju, Podmiotowi realizującemu projekt,
- (4) Podmiot realizujący projekt zobowiązany jest do rozliczenia środków przekazanych w formie zaliczki do 10 dni roboczych od momentu otrzymania środków.

2) Dofinansowanie projektów własnych finansowanych z EFS, dokonywane jest na zasadach w rozdziale 1.3.2.1 w punkcie 3 w zakresie otrzymania dofinansowania z EFS w formie zaliczki oraz z zastrzeżeniem, że:

- środki na projekt wypłacane są na podstawie decyzji Zarządu Województwa Mazowieckiego w formie podjętej uchwały,
- płatność ze środków dotacji celowej (budżet państwa) wypłacana jest z rachunku Województwa.

Dodatkowo, o ile wymaga tego specyfika projektu oraz kryteria określone w kryteriach wyboru projektu, współfinansowanie ww. projektów może pochodzić ze środków jednostki samorządu terytorialnego w ramach wkładu własnego beneficjenta.

Środki na finansowanie projektów własnych Województwa Mazowieckiego pochodzące z budżetu środków europejskich są wypłacane przez BGK na podstawie zleceń płatności wystawianych przez Zarząd Województwa Mazowieckiego lub inny podmiot upoważniony przez niego (na podstawie art. 188 ust. 1 UFP). Zlecenia płatności są wystawiane na realizację płatności zaliczkowej zgodnie z

zaakceptowanym harmonogramem realizacji projektu własnego samorządu województwa. Środki przekazywane są na wskazany rachunek samorządu województwa.

Jednocześnie ze środków dotacji celowej na współfinansowanie komponentu regionalnego samorząd województwa przekazuje na wyodrębniony rachunek projektu część współfinansowania krajowego z budżetu państwa.

Transze na realizację projektu własnego samorządu województwa przekazywane są na wyodrębniony rachunek bankowy projektu po spełnieniu warunków, o których mowa w pkt 3 dotyczącym projektów finansowanych z EFS.

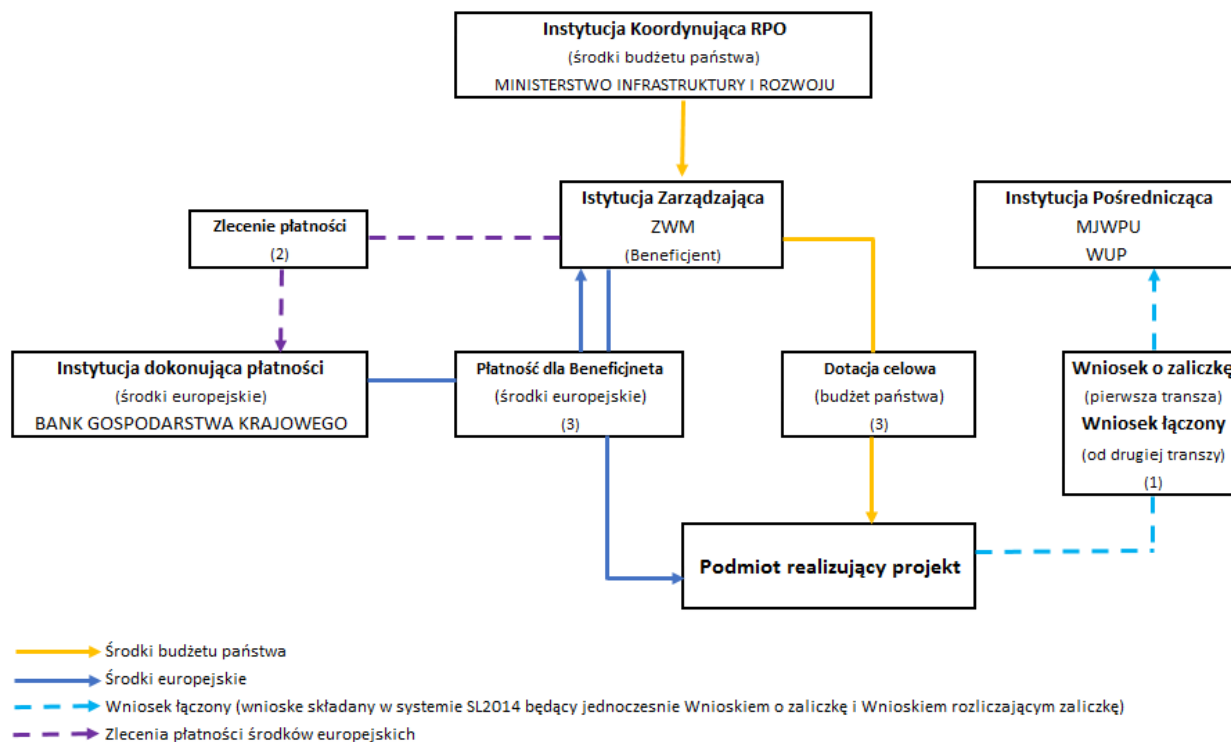
W przypadku niezłożenia *Wniosku o płatność* na kwotę¹⁷ lub w terminie określonym przez beneficjenta w zaakceptowanym harmonogramie płatności (nie dłuższym jednak niż 3 miesiące), od środków pozostałych do rozliczenia naliczane będą odsetki jak dla zaległości podatkowych, liczone od dnia przekazania środków do dnia złożenia wniosku o płatność rozliczającego dany wydatek.

Odsetki bankowe od środków przekazanych na rachunek samorządu województwa oraz rachunek wyodrębniony na cele projektu stanowią dochód samorządu województwa i nie są wykazywane we wniosku o płatność.

W przypadku zwrotów, środki przekazywane są z wyodrębnionych rachunków na konto samorządu województwa a następnie przekazywane są na rachunek w BGK – w wysokości odpowiadającej zwracanej płatności oraz na rachunek Ministra Infrastruktury i Rozwoju w wysokości odpowiadającej zwracanej dotacji celowej. Jednakże dotacja celowa z bieżącego roku może być przeznaczona na bieżące wypłaty dokonywane przez samorząd województwa w ramach projektów RPO WM finansowanych w EFS.

¹⁷ Beneficjent ma prawo złożyć wniosek o płatność, w którym rozliczanych jest mniej niż 70% środków dotychczas przekazanych, o ile wynika to z harmonogramu płatności zaakceptowanego przez IP.

Schemat - Płatność dla beneficjenta w formie zaliczki w ramach RPO WM 2014 - 2020- projekty pozakonkursowe realizowane przez Województwo Mazowieckie – EFS, (projekty bez/ze współfinansowaniem z budżetu państwa)

- (1) Pierwsza transza środków w ramach dofinansowania w formie zaliczki przekazywana jest beneficjentowi po podpisaniu umowy o dofinansowanie, na podstawie złożonego w systemie SL 2014 *Wniosku o zaliczkę*. Transza druga, trzecia i kolejne, są przekazywane na podstawie *Wniosku łączonego*.
- (2) IP weryfikuje *Wniosek o płatność* w ciągu 20 dni roboczych od momentu wpłynięcia poprawnej wersji *Wniosku o płatność*,
- (3) BGK dokonuje płatności (środki europejskie) na rachunek beneficjenta dla środków wypłacanych w formie zaliczki, w terminie wynikającym z *Terminarza płatności środków europejskich*; W przypadku występowania środków budżetu państwa Zarząd Województwa Mazowieckiego (Beneficjent) wypłaca środki dotacji celowej (budżet państwa) na rachunek Podmiotu realizującego projekt w terminie zbliżonym do tego wynikającego z *Terminarza płatności środków europejskich*.

1.3.2.4 Dofinansowanie projektów pozakonkursowych powiatowych urzędów pracy.

W ramach Działania 8.1 *Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych przez PUP* zakłada się realizację dwuletnich projektów pozakonkursowych przez Powiatowe Urzędy Pracy (PUP) finansowanych ze środków Funduszu Pracy (FP) zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r. poz. 149, z późn. zm.).

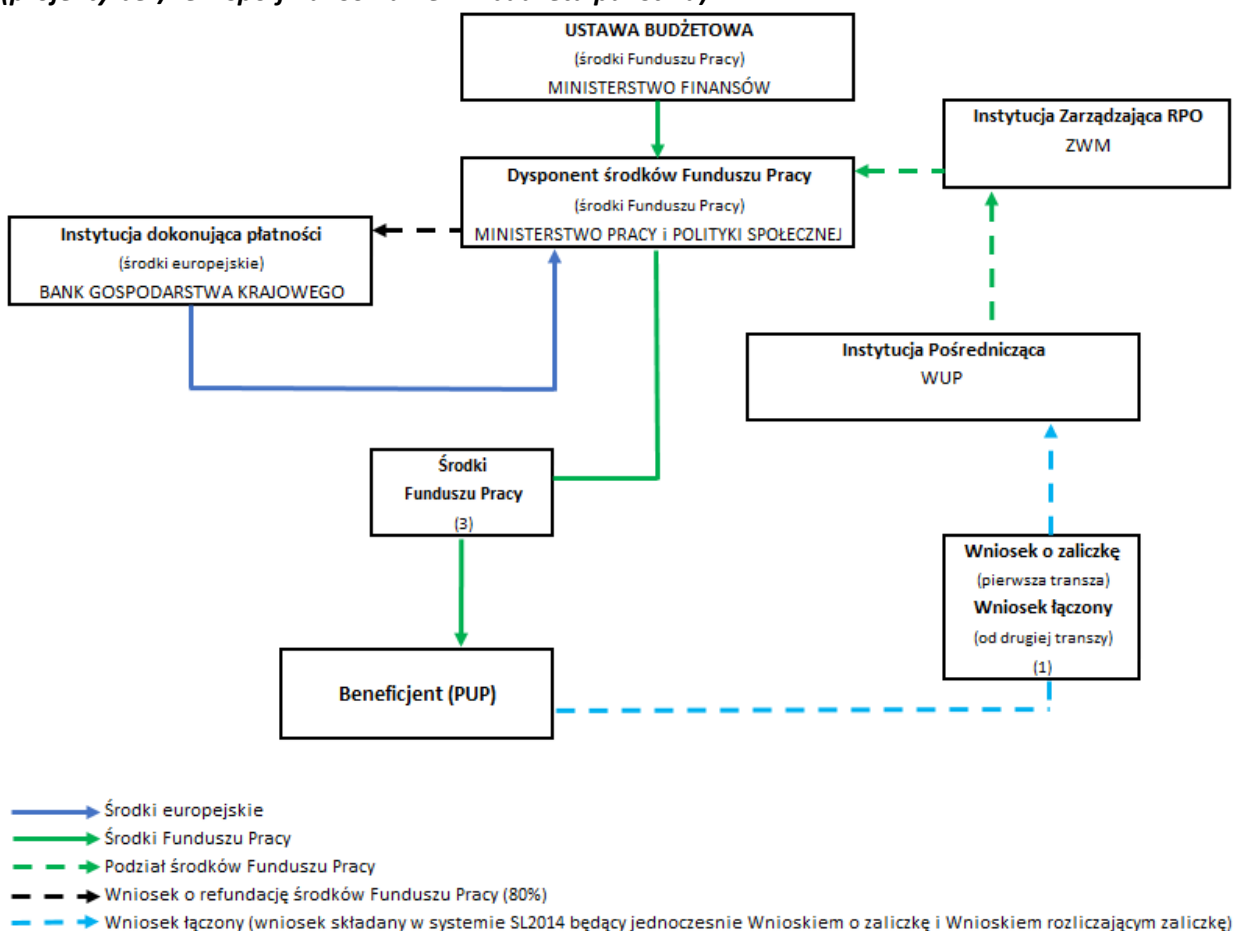
Środki na finansowanie projektów pozakonkursowych są zapewniane z FP w ramach części będącej wojewódzkim limitem FP określonym na dany rok budżetowy. Wysokość udziału środków w dyspozycji samorządu województwa określa Instytucja Zarządzająca. Dofinansowanie projektów pozakonkursowych PUP polega na zwiększeniu limitu wydatków Funduszu Pracy dla powiatu na wniosek marszałka województwa lub dyrektora Wojewódzkiego Urzędu Pracy (WUP) – w przypadku gdy jest do tego upoważniony – do wysokości udziału finansowania projektu ze środków będących w dyspozycji samorządu województwa. Do wniosku właściwy marszałek lub dyrektor WUP dołącza informację na temat wysokości zaangażowanych środków będących w dyspozycji powiatu w ramach projektu. Środki na finansowanie projektów przekazywane są przez dysponenta Funduszu Pracy w wysokości 1/12 limitu

określonego dla Projektu na rok budżetowy, na rachunek podstawowy PUP, służący do obsługi środków Funduszu Pracy.

Refundacja do dysponenta Funduszu Pracy będzie dokonywana po poświadczeniu przez Instytucję Zarządzającą wydatków w ramach RPO WM 2014-2020 do KE. Instytucja Zarządzająca informuje ministra właściwego ds. pracy o wysokości zatwierdzonych wydatków w ramach Działania 8.1 każdorazowo po certyfikacji wydatków do KE. Na tej podstawie minister właściwy ds. pracy wystawia zlecenia płatności do BGK w celu dokonania refundacji wydatków do dysponenta Funduszu Pracy. Refundacja dokonywana jest w ramach limitu wydatków części będącej w dyspozycji ministra właściwego ds. pracy. Zasady refundacji na rzecz Funduszu Pracy współfinansowania z Europejskiego Funduszu Społecznego, określa rozdział 4 Wytycznych w zakresie realizacji projektów finansowanych ze środków Funduszu Pracy w ramach programów operacyjnych współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.

Szczegółowe informacje na temat realizacji projektów systemowych PUP określa Umowa o dofinansowanie projektów w ramach Działania 8.1 RPO WM na lata 2014-2020, regulująca obowiązki beneficjenta i sposób przekazywania środków Funduszu Pracy.

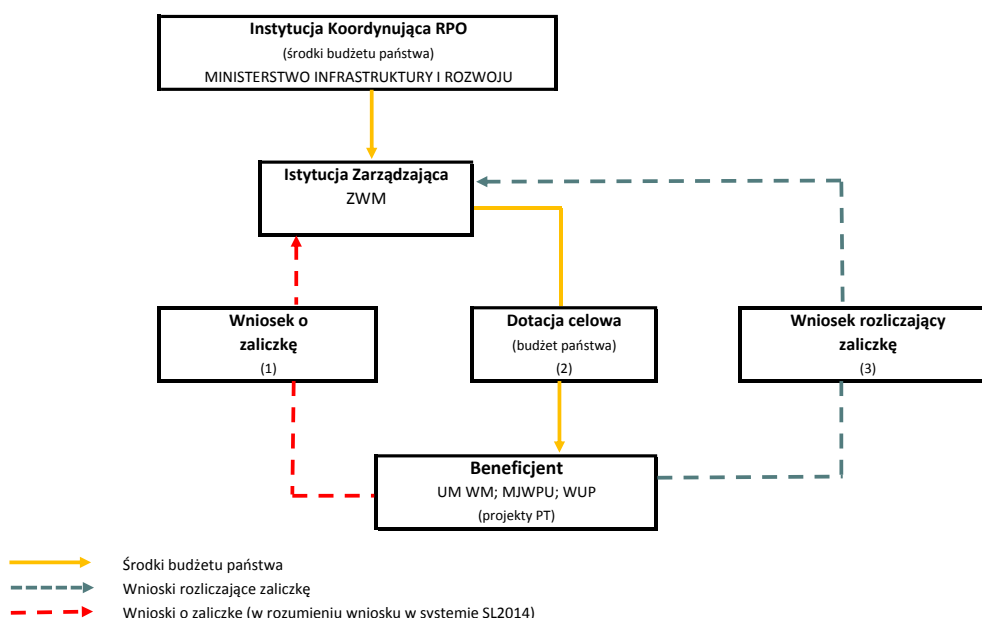
Płatność dla beneficjenta w formie zaliczki w ramach RPO WM 2014 - 2020- EFS Działanie 8.1 (projekty bez/ze współfinansowaniem z budżetu państwa)

1.3.2.5 Dofinansowanie projektów realizowanych przez Województwo Mazowieckie – Pomoc techniczna.

Projekty Pomocy technicznej realizowane w ramach RPO WM 2014 - 2020, ZWM finansuje ze środków otrzymanych od MliR w formie dotacji celowej. Beneficjentem PT jest ZWM, a w jego imieniu czynności zastrzeżone dla beneficjenta wykonuje UMWM, WUP, MJWPU. Projekty te realizowane są na podstawie decyzji o dofinansowaniu projektów w ramach OP XI RPO WM 2014 - 2020. Ponadto ich realizacja jest zatwierdzana przez Zarząd Województwa Mazowieckiego w oparciu o Plany Działań. Szczegółowy sposób postępowania przy przekazywaniu i rozliczaniu środków będzie opisany w *Instrukcji dotyczącej szczegółów realizacji projektów w ramach Pomocy Technicznej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 (stanowiącej części Systemu realizacji PT RPO WM)* oraz odpowiedniej instrukcji wykonawczej właściwej instytucji.

Schemat - Płatność dla beneficjenta w formie zaliczki w ramach RPO WM 2014 – 2020 – PT

I.4. Kwalifikowalność wydatków

Projekty w ramach Działań i Poddziałań zdefiniowanych w SZOOP realizowane są zgodnie z ustawą wdrożeniową. W umowie o dofinansowanie projektu zostanie zawarta informacja, w formie załącznika do przedmiotowej umowy, z katalogiem wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych.¹⁸

I.5. Nieprawidłowości i korekty finansowe

Zgodnie z rozporządzeniem ogólnym, *nieprawidłowością jest każde naruszenie prawa unijnego lub prawa krajowego dotyczące stosowania prawa unijnego, wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego zaangażowanego we wdrażanie EFSI, które ma lub może mieć szkodliwy wpływ na budżet Unii poprzez obciążenie budżetu Unii nieuzasadnionym wydatkiem*. Naruszenie prawa oznacza nie tylko naruszenie przepisów aktów prawnych, takich jak ustawy czy rozporządzenia, ale również zasad określonych w dokumentach, których obowiązek stosowania wynika z umowy o dofinansowanie projektu, decyzji o dofinansowaniu projektu lub kontraktu terytorialnego.

IZ oraz IP są zobowiązane do zapobiegania powstawaniu nieprawidłowości i ich wykrywania, dokonywania korekt finansowych i odzyskiwania kwot nienależnie wypłaconych wraz z odsetkami z tytułu zwrotu tych kwot po terminie oraz, w razie potrzeby, do prowadzenia innych działań naprawczych w związku z popełnionymi nieprawidłowościami. Naruszenia prawa lub nieprawidłowości w projektach mogą być zgłaszane do IZ lub IP przez każdy podmiot lub instytucję zewnętrzną.

Stwierdzenie wystąpienia nieprawidłowości wiąże się z koniecznością podjęcia działań korygujących. Sposób postępowania z nieprawidłowymi wydatkami uzależniony jest od momentu ich stwierdzenia i polega na pomniejszaniu wydatków kwalifikowalnych we wniosku o płatność lub na nałożeniu korekty finansowej.

Podstawą do nałożenia korekty finansowej są przepisy rozporządzenia ogólnego, ustawa wdrożeniowa oraz umowa o dofinansowanie projektu, w której beneficjent zobowiązuje się realizować projekt zgodnie z odpowiednimi przepisami unijnymi, krajowymi, w tym w szczególności z ustawą z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 oraz wytycznymi, o których mowa w art. 2 pkt 32 ustawy wdrożeniowej.

Celem korekty finansowej jest doprowadzenie do sytuacji, w której 100% wydatków objętych wnioskiem o płatność skierowanym do KE będzie zgodnych z regulacjami UE i krajowymi. W odniesieniu do projektu korekta wiąże się z obniżeniem kwoty współfinansowania przyznanej temu projektowi.

¹⁸ Zgodnie z Wytycznymi MIR w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 a w przypadku Działania 8.1 także z przepisami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2015. 149 z późn. zm.)

Stwierdzenie nieprawidłowości może mieć miejsce zarówno przed podpisaniem umowy o dofinansowanie, jak również w trakcie realizacji projektu oraz w okresie trwałości.

Stwierdzenie nieprawidłowości może wiązać się z następującymi konsekwencjami:

- a) zwrotem środków otrzymanych na realizację projektu wraz z odsetkami;
- b) rozwiązaniem umowy o dofinansowanie projektu;
- c) wykluczeniem z prawa otrzymania dofinansowania na okres trzech lat liczonych od dnia dokonania zwrotu środków;
- d) pozbawieniem, ograniczeniem wolności lub grzywną – jeżeli nieprawidłowość wiąże się z popełnieniem przestępstwa, o którym mowa w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny lub z tytułu popełnienia przestępstwa/ wykroczenia skarbowego, o których mowa w ustawie z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy;
- e) zakazem pełnienia funkcji związanych z dysponowaniem środkami publicznymi, karą pieniężną, naganą, upomnieniem – jeżeli nieprawidłowość wiąże się z którymś z naruszeń dyscypliny finansów publicznych.

Ogólne zasady postępowania w przypadku wystąpienia nieprawidłowości oraz raportowania o nieprawidłowościach określone są w dokumentach – *Wytycznych MIR w zakresie sposobu korygowania i odzyskiwania nieprawidłowych wydatków oraz raportowania nieprawidłowości w ramach programów operacyjnych polityki spójności na lata 2014-2020* (projekt) oraz *Procedurze informowania KE o nieprawidłowościach w wykorzystaniu funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w latach 2007-2013*¹⁹ przygotowanej przez Pełnomocnika Rządu do Spraw Zwalczania Nieprawidłowości Finansowych na Szkodę RP lub UE.

I.6. Instrumenty Finansowe

W celu wdrożenia instrumentów finansowych o których mowa w Tytule IV Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013, Instytucja Zarządzająca może:

- a) inwestować w kapitał już istniejących lub nowo utworzonych podmiotów prawnych, w tym podmiotów finansowanych z innych EFSI, zajmujących się wdrażaniem instrumentów finansowych zgodnie z celami odpowiednich EFSI, które podejmą się zadań wdrożeniowych; wsparcie takich podmiotów jest ograniczone do kwot niezbędnych do wdrożenia nowych inwestycji zgodnych z art. 37 Rozporządzenia 1303/2013;
- b) powierzyć zadanie wdrożeniowe:
 - i. Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu,

¹⁹ Obowiązuje dla okresu 2014-2020 do czasu opracowania nowej procedury.

- ii. międzynarodowej instytucji finansowej, w których państwo członkowskie jest akcjonariuszem lub instytucji finansowej z siedzibą w państwie członkowskim, które mają na celu realizację interesu publicznego pod kontrolą władzy publicznej,
 - iii. podmiotom prawa publicznego lub prywatnego;
- c) podjąć się zadań wykonawczych bezpośrednio, w przypadku instrumentów finansowych składających się wyłącznie z pożyczek lub gwarancji.

W celu wybrania podmiotów o których mowa w pkt. a, b lit. (ii) i (iii), IZ, zgodnie z art. 7 rozporządzenia delegowanego KE (UE) nr 480/2014 z dnia 3 marca 2014 r., dokonuje wyboru podmiotu/podmiotów w oparciu o przejrzysty i obiektywnie uzasadniony proces, który nie może prowadzić do powstania konfliktu interesów. W procesie tym wykorzystane zostaną co najmniej następujące kryteria:

- a) solidność i wiarygodność metodyki w celu identyfikacji i oceny pośredników finansowych lub odbiorców ostatecznych, o ile ma to zastosowanie;
- b) poziom kosztów zarządzania i opłat za wdrażanie instrumentu finansowego oraz metodyka zaproponowana do ich obliczenia;
- c) zasady i warunki stosowane odnośnie do wsparcia na rzecz ostatecznych odbiorców, w tym polityka cenowa;
- d) zdolność pozyskania środków na inwestycje na rzecz odbiorców ostatecznych, obok wkładów z programu;
- e) zdolność wykazania dodatkowej działalności w porównaniu z obecną działalnością;
- f) w przypadkach gdy podmiot wdrażający instrument finansowy przeznacza swoje własne środki finansowe na instrument finansowy lub dzieli się ryzykiem, proponowane środki w celu zapewnienia zgodności interesów oraz zmniejszenia możliwego konfliktu interesu.

Szczegółowe informacje dotyczące wykorzystania instrumentów finansowych dostępne są w badaniu ewaluacyjnym pt. „Analiza ex-ante zawodności rynku i nieoptymalnego poziomu inwestycji na terenie województwa mazowieckiego w kontekście wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020” oraz w opisach osi priorytetowych.

Instytucja Zarządzająca odpowiada bezpośrednio za wdrażanie instrumentów finansowych, w tym za przeprowadzenie procedury wyboru Beneficjentów, która została opisana powyżej.

I.7. Opis zasad wyboru projektów

I.7.1 Podstawowe założenia oceny wniosków

1. Podstawowym trybem wyboru projektów w ramach RPO WM jest tryb **konkursowy**.
2. W przypadku zaistnienia okoliczności, o których mowa w art. 38 ust 2 i 3 ustawy wdrożeniowej tj.:
 - wnioskodawcą danego projektu, ze względu na jego charakter lub cel, może być wyłącznie podmiot jednoznacznie określony przed złożeniem wniosku o dofinansowanie;
 - dany projekt ma strategiczne znaczenie dla społeczno-gospodarczego rozwoju kraju lub regionu, lub obszaru objętego realizacją ZIT, lub dotyczy realizacji zadań publicznych;oraz gdy zapisy RPO WM 2014-2020 przewidują taką możliwość, dopuszcza się wybór projektów w **trybie pozakonkursowym**.
3. Konkursy mogą obejmować pełen zakres interwencji Działania lub jego część (np. rodzaj projektów, grupę wnioskodawców). Konkursy mogą również być ograniczone obszarowo lub odnosić się do wybranych inwestycji terytorialnych.
4. Rolę Instytucji Organizującej Konkurs pełnią:
 - MJWPU dla Działań realizowanych w ramach Celów Tematycznych: 1 – 7 i 9 – 10,
 - WUP dla Działań realizowanych w ramach Celu Tematycznego 8,
 - w przypadku Poddziałań dotyczących ZIT, rolę IOK współdzielili IP ZIT wraz z MJWPU lub WUP (w zależności od CT, którego dotyczy konkurs).

Za przeprowadzenie naboru oraz ocenę projektów do dofinansowania odpowiedzialne będą, zgodnie z zawartymi Porozumieniami, wymienione powyżej Instytucje Organizujące Konkurs (IOK).

I.7.2 Tryb konkursowy

Harmonogram naborów wniosków o dofinansowanie

1. IZ przyjmuje indykatywny harmonogram naborów wniosków o dofinansowanie w trybie konkursowym, których przeprowadzenie planowane jest na kolejny rok kalendarzowy. Harmonogram publikowany jest do dnia 30 listopada każdego roku²⁰ w serwisie RPO WM: www.funduszedlamazowska.eu oraz na portalu: www.funduszeuropejskie.gov.pl
2. Harmonogram naborów wniosków jest zgodny z obowiązującym wzorem, stanowiącym Załącznik nr 3 do *Wytycznych w zakresie informacji i promocji programów operacyjnych polityki spójności na lata 2014-2020*. Harmonogram może zawierać również dodatkowe informacje, np. ewentualne ograniczenie do inwestycji terytorialnych.
3. Aktualizacja harmonogramu nie może dotyczyć konkursu, w ramach którego nabór wniosków o dofinansowanie został zaplanowany w okresie krótszym niż 3 miesiące od aktualizacji.

²⁰ Nie dotyczy konkursów na 2015 r.

Ocena i wybór projektów

Na każdym etapie oceny Wnioskodawca ma możliwość uzupełnienia braków oraz poprawy oczywistych omyłek zgodnie z art. 43 ustawy wdrożeniowej.

W przypadku EFS, przed rozpoczęciem oceny Wnioskodawca, którego wniosek o dofinansowanie nie spełnia wymogów formalnych lub zawiera oczywiste omyłki wzywany jest do uzupełnienia wniosku w terminie nie krótszym niż 7 dni, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia zgodnie z art. 43 ustawy. Wezwanie do uzupełnienia wniosku ma również miejsce na dalszych etapach oceny, w przypadku ich stwierdzenia. Uzupełnienie wniosku o dofinansowanie projektu lub poprawienie w nim oczywistej omyłki nie może prowadzić do jego istotnej modyfikacji.

Ocena formalna:

- dokonywana jest przez co najmniej dwóch członków Komisji Oceny Projektów (KOP) na podstawie kryteriów formalnych oraz kryteriów dostępu, zaakceptowanych przez Komitet Monitorujący, zawartych w załączniku do SZOOP. Spełnienie kryteriów weryfikowane jest z użyciem Kart Oceny²¹.
- liczba dni na ocenę jest uzależniona w szczególności od liczby złożonych wniosków i określona jest w regulaminie prac KOP. Co do zasady, ocena trwa do 45 dni, z zastrzeżeniem, że w uzasadnionych przypadkach, na wniosek IOK, IZ może podjąć decyzję o przedłużeniu oceny.
- termin na ocenę formalną liczony jest od dnia zakończenia naboru wniosków o dofinansowanie.
- w trakcie oceny wnioskodawca ubiegający się o dofinansowanie w ramach EFRR ma możliwość poprawy i uzupełnienia wniosku²² zgodnie z uwagami IOK, w terminie wskazanym w piśmie IOK, nie krótszym niż 7 dni od momentu otrzymania informacji z IOK.
- po zakończeniu oceny formalnej, IOK zamieszcza w serwisie RPO WM: www.funduszedlamazowska.eu listę projektów zakwalifikowanych do oceny merytorycznej.
- w przypadku oceny negatywnej informacja o wyniku oceny (wraz z uzasadnieniem oceny) zawiera pouczenie dotyczące możliwości wniesienia protestu na zasadach określonych w art. 53 i 54 ustawy wdrożeniowej i wysyłana jest do wnioskodawcy w ciągu 7 dni od zakończenia oceny wniosku, tj. od daty oceny ostatniego z oceniających.

Ocena merytoryczna:

- dokonywana jest na podstawie kryteriów merytorycznych, zaakceptowanych przez Komitet Monitorujący, zawartych w załączniku do SZOOP. Spełnienie kryteriów weryfikowane jest z użyciem Kart Oceny;
- ocena może przyjąć formę:
 - niezależnej oceny danego projektu przez co najmniej dwóch członków KOP,

²¹ Sporządzenie dwóch kart oceny ma miejsce w przypadku dokonywania oceny kryteriów przez ekspertów.

²² Możliwość uzupełnienia określona jest przy poszczególnych kryteriach oceny, stanowiących załącznik do SZOOP.

- panelową - wspólną ocenę danego projektu przez co najmniej dwóch członków KOP.
- liczba dni na ocenę jest uzależniona w szczególności od liczby złożonych wniosków i określona jest w Regulaminie konkursu oraz Regulaminie prac KOP. Co do zasady, ocena trwa do 120²³ dni w przypadku EFS, oraz do 60 dni w przypadku EFRR, z zastrzeżeniem, że w uzasadnionych przypadkach, na wniosek IOK, IZ może podjąć decyzję o przedłużeniu oceny;
- termin na ocenę merytoryczną liczony jest od dnia zatwierdzenia Protokołu z prac KOP po ocenie formalnej;
- przed dokonaniem oceny merytorycznej projektu EFRR, w przypadku zaistnienia wątpliwości i w związku z tym, konieczności uzyskania od wnioskodawcy dodatkowych informacji bądź wyjaśnień, na wniosek eksperta lub pracownika, IOK może zwrócić się do wnioskodawcy o złożenie wyjaśnień dotyczących ocenianego wniosku. Złożone wyjaśnienia stanowią integralną część wniosku o dofinansowanie. Wyjaśnienia powinny prowadzić do ujednoznacznienia treści i weryfikacji okoliczności będących przedmiotem oceny. Ewentualne zmiany treści wniosku o dofinansowanie, będące konsekwencją złożonych wyjaśnień, mogą mieć wyłącznie charakter porządkowy i doprecyzowujący - nie mogą prowadzić do istotnej modyfikacji. Wyjaśnienia nie mogą również odnosić się do kwestii całkowicie pominiętych przez wnioskodawcę we wniosku o dofinansowanie. W przypadku niezłożenia wyjaśnień w wyznaczonym przez IOK terminie, ocena projektu przeprowadzana jest na podstawie dostępnych we wniosku informacji;
- w przypadku konkursów realizowanych w ramach EFS wniosek może zostać skierowany do negocjacji mogących obejmować zarówno zakres merytoryczny jak i wysokość dofinansowania, negocjacje są przeprowadzane jako część etapu oceny merytorycznej;
- po zakończeniu oceny wszystkich wniosków o dofinansowanie projektu, KOP przygotowuje listę ocenionych projektów zawierającą wyniki oceny, wskazując projekty, które spełniły kryteria wyboru projektów.

Wybór projektów do dofinansowania

- w oparciu o wyniki przeprowadzonej oceny, Zarząd WM zatwierdza, w formie uchwały, listy projektów, o których mowa w art. 44 ust. 4 ustawy wdrożeniowej;
- po rozstrzygnięciu konkursu, IOK udostępnia opinii publicznej w serwisie RPO WM: www.funduszedlamazowska.eu oraz na portalu: www.funduszeuropejskie.gov.pl listę ww. projektów;
- o wynikach oceny wnioskodawca jest informowany niezwłocznie, jednak nie później niż w ciągu 14 dni od zatwierdzenia listy projektów. Informacja zawiera:

²³ Wskazany termin obejmuje przeprowadzenie negocjacji.

- w przypadku wybrania projektu do dofinansowania, listę załączników niezbędnych do podpisania umowy,
- w przypadku projektu nie wybranego do dofinansowania, pouczenie o możliwości wniesienia protestu na zasadach określonych w art. 53 i 54 ustawy wdrożeniowej.

Wnioskodawca, którego projekt został wybrany do dofinansowania jest zobowiązany do dostarczenia dokumentów niezbędnych do podpisania umowy o dofinansowanie w terminie maksymalnie 14 dni od otrzymania przez niego informacji o możliwości przyjęcia wniosku do realizacji. Niezłożenie dokumentacji w wyznaczonym terminie może oznaczać brak rezerwacji środków na dany projekt i możliwość dofinansowania kolejnych projektów z listy. Wskazany termin w szczególnie uzasadnionych przypadkach może zostać wydłużony przez IP o maksymalnie 30 dni. Do wydłużenia terminu konieczna jest pisemna zgoda IP.

Tryb konkursowy otwarty

Konkurs otwarty przebiega analogicznie do trybu zamkniętego opisanego powyżej, z następującymi wyjątkami:

1. Konkurs otwarty posiada określony termin rozpoczęcia naboru, natomiast termin zakończenia konkursu warunkowany jest decyzją IOK, z zachowaniem min 7 dniowego terminu trwania naboru. Przesłanką zakończenia konkursu może być wyczerpanie limitu środków wskazanych w Regulaminie konkursu. Informacja o terminie zakończenia naboru wraz z uzasadnieniem publikowana jest w serwisie RPO WM z wyprzedzeniem co najmniej 2 dni od daty zamknięcia konkursu otwartego.
2. Minimum raz na 30 dni na stronie internetowej, IOK zamieszcza informację przypominającą o trwaniu naboru wniosków oraz o orientacyjnej wysokości środków, na którą złożono dotychczas projekty, określoną procentowo w stosunku do alokacji przewidzianej na konkurs.
3. Konkurs otwarty podzielony jest na rundy. Regulamin konkursu określa przedziały czasowe naboru w ramach poszczególnych rund (z zastrzeżeniem możliwości zakończenia konkursu zgodnie z ust. 1).
4. Termin na ocenę formalną liczony jest od momentu zamknięcia naboru w ramach danej rundy.
5. Po zakończeniu każdej rundy, w oparciu o wyniki oceny przeprowadzonej w ramach danej rundy, ZWM zatwierdza w formie uchwały, listy projektów o których mowa w art. 44 ust. 4 ustawy.

I.7.3 Tryb pozakonkursowy

1. Zastosowanie trybu pozakonkursowego możliwe jest wyłącznie w przypadku Priorytetów Inwestycyjnych, dla których tryb ten został wskazany w RPO WM 2014 – 2020, oraz przy spełnieniu warunków określonych w art. 38 ust 2 i 3 ustawy wdrożeniowej.
2. Zidentyfikowane projekty zarówno z EFS jak i EFRR, zamieszczone są w *Wykazie Projektów Pozakonkursowych*, stanowiącym załącznik do SZOOP.

3. *Proces identyfikacji projektu w celu wprowadzenia go do Wykazu Projektów Pozakonkursowych, stanowiącego załącznik do SZOOP określają Zasady tworzenia i modyfikacji Wykazu Projektów Pozakonkursowych RPO WM 2014-2020.*²⁴

Ocena projektów od momentu złożenia wniosku przebiega analogicznie do oceny projektów konkursowych z następującymi wyjątkami:

1. W ramach oceny formalnej weryfikowana jest dodatkowo zgodność projektu z Formularzem projektu pozakonkursowego RPO WM 2014 – 2020²⁵ stanowiącym postawę ujęcia projektu w *Wykazie Projektów Pozakonkursowych* min. w zakresie celów, maksymalnego poziomu dofinansowania, minimum realizacji wskaźników oraz maksymalnego terminu realizacji projektów.
2. W przypadku projektów PUP, dodatkowe kryterium dotyczy zgodności z Kartą Zgłoszenia projektu PUP.
3. Ocena projektów PUP dokonywana jest zgodnie z „*Warunkami uruchomienia naboru wniosków Powiatowych Urzędów Pracy RPO WM 2014 – 2020*”.

I.7.4 Instrument terytorialny - ZIT

Procedury oceny i wyboru projektów w ramach Poddziałń ZIT przebiegają analogicznie do procedur określonych dla projektów konkursowych z następującymi wyjątkami:

Kryteria wyboru projektów

1. Regulamin konkursu wskazuje, że na podstawie kryterium *Zgodność z Regulaminem Konkursu / fiszką projektu* weryfikowana będzie lokalizacja projektu na terenie ZIT Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego (w przypadku, gdy wymóg ten nie jest sprawdzany na podstawie odrębnego kryterium);
2. Systematykę stosowanych kryteriów rozszerza się o dodatkowe kryteria dotyczące oceny zgodności ze Strategią ZIT WOF zatwierdzone przez KM RPO WM;
3. Na podstawie propozycji kryteriów ujętych w Strategii ZIT WOF, IZ opracowuje projekt kryteriów merytorycznych szczegółowych, a następnie konsultuje je z IP ZIT.

Wybór projektów do dofinansowania

Po zakończeniu oceny merytorycznej, IP MJWPU/ WUP przekazuje listy projektów, o których mowa w art. 44 ust. 4 ustawy wdrożeniowej, do zatwierdzenia przez IP ZIT i ZWM.

²⁴ W 2015 r. nie dotyczy projektów PUP realizowanych z udziałem Funduszu Pracy. W 2015 r. nabór projektów pozakonkursowych PUP odbywa się zgodnie z „*Warunkami uruchomienia naboru wniosków Powiatowych Urzędów Pracy RPO WM 2014 – 2020*”

²⁵ Nie dotyczy projektów PUP

Tryb pozakonkursowy

Ocena i wybór projektów pozakonkursowych przebiegają zgodnie z zapisami wytycznych programowych. Po zakończeniu oceny merytorycznej projekt wybrany do dofinansowania zatwierdzany jest przez ZWM w formie uchwały.

I.8. Kontrola projektów

Instytucja Zarządzająca zgodnie z art. 125 rozporządzenia ogólnego odpowiedzialna jest za zarządzanie RPO WM 2014-2020 i jego realizację zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami. IZ RPO WM 2014-2020 m.in. odpowiada za prowadzenie kontroli realizacji Programu, w tym weryfikację prawidłowości wydatków ponoszonych przez beneficjentów.

IZ przeprowadza kontrole systemowe w IP (w tym porozumienia IP ZIT). IZ przeprowadza kontrolę systemową zadań powierzonych, określonych w art. 125 rozporządzenia ogólnego. Celem kontroli systemowej jest uzyskanie pewności, że wszystkie powierzone funkcje są realizowane w odpowiedni sposób, a system zarządzania i kontroli programu operacyjnego funkcjonuje prawidłowo, skutecznie i zgodnie z prawem. Powierzenie zadań dokonywane jest na podstawie porozumienia, w którym zawarte jest zobowiązanie IP do poddania się kontroli systemowej. W ramach weryfikacji zadań, w uzasadnionych przypadkach IZ może poddać kontroli próbę projektów. IZ przeprowadza kontrolę systemową w każdej IP co najmniej raz w każdym roku obrachunkowym.

Oprócz ewentualnej kontroli próby projektów w ramach kontroli systemowej, IZ przeprowadza kontrole:

1. projektów systemowych – wieloletnich planów działania Pomocy Technicznej IP (MJWPU i WUP),
2. instrumentów finansowych, o których mowa w art. 38 ust. 1 lit. b rozporządzenia ogólnego²⁶:
 - a) kontrole realizacji umowy o finansowaniu²⁷,
 - b) weryfikacji wydatków – prowadzonych przez podmioty wdrażające instrumenty finansowe,
 - c) kontrole dokumentów, potwierdzające zachowanie ścieżki audytu,
 - d) kontrola w momencie zamknięcia PO.
3. krzyżowe programu i horyzontalne z PROW 2014-2020 i PO RYBY 2014 – 2020 na dokumentach w ramach weryfikacji wniosków o płatność dotyczących wieloletnich planów działania Pomocy Technicznej IP (MJWPU i WUP).

²⁶ Z wyjątkiem przypadków powierzenia przez IZ wdrożenia instrumentu finansowego Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu – w takim wypadku obowiązki IZ związane z kontrolą wynikają z art. 9 ust. 3 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 480/2014 (tj. IZ upoważnia firmę, która działa na podstawie wspólnych ram ustanowionych przez KE do przeprowadzania kontroli operacji na miejscu w rozumieniu art. 125 ust. 5 lit. b) rozporządzenia ogólnego).

²⁷ Z wyjątkiem sytuacji, o której mowa w art. 38 ust. 4 lit. c rozporządzenia ogólnego (gdy IZ bezpośrednio podejmuje się zadań wdrożeniowych, w przypadku instrumentów finansowych obejmujących wyłącznie pożyczki lub gwarancje - w takim przypadku IZ jest uznawana za beneficjenta, zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt 10 ww. rozporządzenia).

4. na zakończenie realizacji projektu na dokumentach²⁸ – wieloletnich planów działania PT dla IZ i IP, oraz może:
5. uczestniczyć w kontrolach krzyżowych koordynowanych,
6. fakultatywnie przeprowadzać kontrole zdolności wnioskodawców ubiegających się o dofinansowanie projektu w ramach trybu pozakonkursowego oraz beneficjentów realizujących projekty wyłonione do dofinansowania w takim trybie do prawidłowej i efektywnej realizacji projektów,
7. przeprowadzać kontrole krzyżowe programu i horyzontalne z PROW 2014 – 2020 i PO RYBY 2014 - 2020 na miejscu realizacji projektu lub w siedzibie beneficjenta służące zapewnieniu, że wydatki ponoszone w projektach nie są podwójnie finansowane.

Pozostałe kontrole projektów w ramach RPO WM 2014-2020 przeprowadzane są przez IP na podstawie porozumienia.

W ramach prowadzonych kontroli projektów IP weryfikują: czy współfinansowane produkty i usługi zostały dostarczone, faktyczny stan realizacji projektu jest zgodny z umową o dofinansowanie i odpowiada informacjom ujętym we wnioskach o płatność, czy wydatki zadeklarowane przez beneficjentów w związku z realizowanymi projektami zostały rzeczywiście poniesione i są zgodne z wymaganiami programu operacyjnego oraz zasadami unijnymi i krajowymi.

Kontrole realizacji RPO WM 2014-2020 wykonywane przez IP obejmują:

1. kontrole zakończonych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadzane po dniu przekazania informacji o wyborze do dofinansowania do dnia zawarcia umowy o dofinansowanie i po jej zawarciu (na podstawie art. 23 ust. 3 ustawy wdrożeniowej), przeprowadzane w zakresie i na próbie określonej w Rocznych Planach Kontroli MJWPU lub WUP,
2. kontrole administracyjne składanego przez beneficjenta wniosku o płatność (w tym kontrole postępowań o udzielenie zamówienia – w zakresie i na próbie określonej w Rocznych Planach Kontroli MJWPU lub WUP) w tym obligatoryjnie kontrole krzyżowe: Programu i horyzontalną z PROW 2014-2020 i PO RYBY 2014-2020),
3. kontrole projektu w miejscu jego realizacji, które mogą być prowadzone również po zakończeniu realizacji projektu– w zakresie i na próbie określonej w Rocznych Planach Kontroli MJWPU lub WUP,
4. kontrole na zakończenie realizacji projektu służące sprawdzeniu kompletności dokumentów potwierdzających właściwą ścieżkę audytu, o której mowa w art. 125 ust. 4 lit. d Rozporządzenia ogólnego, w odniesieniu do zrealizowanego projektu,

²⁸ Zakres kontroli na zakończenie i sposób jej dokumentowania (w tym w SL2014), a także informację o obowiązku informowania beneficjenta o dacie rozpoczęcia okresu, o którym mowa w art. 140 ust. 1 rozporządzenia ogólnego, określono w rozdziale 7 Wytocznych MIR w zakresie kontroli realizacji programów operacyjnych

5. kontrole trwałości, o której mowa w art. 71 Rozporządzenia ogólnego, przeprowadzane w zakresie i na próbie określonej w Rocznych Planach Kontroli MJWPU lub WUP,
6. wizyty monitoringowe w miejscu realizacji prowadzone co najmniej dla projektów współfinansowanych z EFS wytypowanych do kontroli, jako narzędzie weryfikacji rzeczywistej realizacji projektu oraz faktycznego postępu rzeczowego (np. w miejscu szkolenia, stażu, konferencji,

oraz mogą obejmować (w zakresie i na próbie określonej w RPK MJWPU lub WUP):

7. kontrole zakończonych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadzane przed dniem przekazania informacji o wyborze projektu do dofinansowania (na podstawie art. 22 ust 4 ustawy wdrożeniowej)²⁹,
8. kontrole PZP ex – ante (po podpisaniu umowy o dofinansowanie lecz przed podpisaniem umowy o udzielenie zamówienia publicznego, w szczególności przed terminem składania ofert),
9. kontrole krzyżowe programu i horyzontalne z PROW 2014 – 2020 i PO RYBY 2014 – 2020 w miejscu realizacji projektu lub w siedzibie beneficjenta służące zapewnieniu, że wydatki ponoszone w projektach nie są podwójnie finansowane – prowadzone w szczególności w ramach kontroli, o których mowa w pkt. 3, 5 i 10,
10. doraźne wizyty monitoringowe w miejscu realizacji w przypadku projektów współfinansowanych z EFRR.

Weryfikacja wniosków beneficjenta o płatność

Celem weryfikacji wniosku o płatność beneficjenta jest potwierdzenie kwalifikowalności wydatków w nim ujętych, a w konsekwencji refundacja poniesionych przez beneficjenta wydatków lub rozliczenie wcześniej przekazanej zaliczki. Instytucje kontrolujące wnioski są zobowiązane, w szczególności, do sprawdzenia w trakcie tej weryfikacji, czy:

- a) wniosek o płatność został przekazany w wymaganej formie;
- b) wniosek o płatność jest prawidłowy pod kątem formalnym;
- c) wydatki ujęte we wniosku o płatność, przedstawione do refundacji lub rozliczenia, są wydatkami kwalifikowalnymi, w szczególności czy zostały poniesione w oparciu o prawidłowo przeprowadzane postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (jeśli dotyczy);
- d) wniosek o płatność jest poprawny pod kątem rachunkowym;
- e) zakres rzeczowy projektu jest realizowany zgodnie z harmonogramem umowy o dofinansowanie.

Weryfikacji podlega każdy złożony przez beneficjenta wniosek o płatność wraz z załącznikami.

²⁹ Beneficjent jest zobowiązany złożyć zgodnie z odpowiednim wzorem i aktualizować w wyznaczonym terminie harmonogram zakończonych i planowanych zamówień związanych z realizacją projektu. Ponadto Beneficjent składa oświadczenie o zgodzie na udostępnienie dokumentów i poddanie się kontroli ww. postępowań w okresie do dnia otrzymania informacji o dofinansowaniu projektu.

W ramach weryfikacji wniosków o płatność mogą być prowadzone kontrole postępowań o udzielenie zamówienia: kontrole zakończonych a nie skontrolowanych wcześniej postępowań prowadzone w ramach weryfikacji pierwszego wniosku o płatność, w którym przedstawiono do rozliczenia wydatek z danego postępowania – w zakresie określonym w zatwierdzonym Rocznym Planie Kontroli MJWPU lub WUP.

W ramach weryfikacji wniosku prowadzi się kontrole krzyżowe, o których mowa wyżej.

Kontrola zdolności realizacji projektu

Wykonywana przez IZ lub przez IP na podstawie art. 22 ust. 3 ustawy wdrożeniowej (w zakresie wynikającym z porozumienia). Typ kontroli nieobligatoryjny. Skala prowadzenia takich kontroli zostanie ustalona na etapie zatwierdzania Rocznych Planów Kontroli IP.

Kontrola postępowań przed przekazaniem informacji o wyborze projektu do dofinansowania.

Wykonywana przez IP na podstawie art. 22 ust. 4 ustawy wdrożeniowej. Dotyczy postępowań w trybie regulowanym przez ustawę PZP albo przez zasadę konkurencyjności, dla których zawarto umowę o udzielenie zamówienia przed dniem przekazania informacji o wyborze projektu do dofinansowania. W przypadku wykrycia nieprawidłowości skutkującej koniecznością nałożenia korekty finansowej lecz jednocześnie pozwalającej na realizację projektu, zostanie ona uwzględniona w wysokości dofinansowania przed sporządzeniem listy rankingowej.

Postępowania zakończone do dnia przekazania informacji o wyborze projektu a nie skontrolowane (np. z uwagi na dopuszczenie kontroli na próbie) oraz pozostałe zakończone po dniu przekazania informacji o wyborze projektu podlegają kontroli na podstawie art. 23 ust. 3 ustawy wdrożeniowej: po przekazaniu informacji o wyborze a przed podpisaniem umowy o dofinansowanie lub po podpisaniu umowy o dofinansowanie a przed dniem zatwierdzenia pierwszego wniosku o płatność rozliczającego wydatek z danego postępowania.

Szczegółowe rozwiązania dotyczące kontroli PZP przed podpisaniem umowy zostały zawarte w oparciu o doświadczenia z perspektywy 2007-2013 w Wytycznych IZ dot. kontroli.

Kontrola postępowań po przekazaniu informacji o wyborze projektu do dofinansowania.

Wykonywana przez IP. Dotyczy postępowań w trybie regulowanym przez ustawę PZP albo przez zasadę konkurencyjności, dla których:

- zawarto umowę o udzielenie zamówienia przed dniem przekazania informacji o wyborze projektu do dofinansowania lecz nie zostały skontrolowane przed dniem przekazania informacji o wyborze projektu do dofinansowania – wykonywana co do zasady przed podpisaniem umowy o dofinansowanie. Wynik kontroli ma wpływ na kwotę dofinansowania określoną w umowie.

- zawarto umowę o udzielenie zamówienia po dniu przekazania informacji o wyborze projektu do dofinansowania lecz przed dniem zawarcia umowy o dofinansowanie – wykonywana co do zasady przed podpisaniem umowy o dofinansowanie. Wynik kontroli ma wpływ na kwotę dofinansowania określoną w umowie.
- zawarto umowę o udzielenie zamówienia po dniu podpisania umowy o dofinansowanie – wykonywana co do zasady przed zatwierdzeniem pierwszego wniosku o płatność rozliczającego wydatek poniesiony w związku z danym postępowaniem.

Wizyta monitoringowa

Wykonywana przez IP. Służy weryfikacji rzeczywistej realizacji projektu oraz faktycznego postępu rzeczowego (np. w miejscu szkolenia, stażu, konferencji) współfinansowanego w ramach EFS. Możliwe są również doraźne wizyty monitoringowe projektów finansowanych z EFRR, dla których np. opiekun projektu uzna za zasadną konieczność weryfikacji rzeczowej realizacji projektu na miejscu. Co do zasady wizyta przeprowadzana dla każdego projektu współfinansowanego z EFS wytypowanego do kontroli na miejscu oraz uproszczoną w stosunku do kontroli na miejscu formą weryfikacji projektu współfinansowanego z EFRR. Szczegółowe rozwiązania dotyczące wizyt monitoringowych zostały zawarte w Wytycznych IZ dot. kontroli.

Kontrola PZP ex - ante

Wykonywana przez IP. Jest to kontrola prawidłowości przebiegu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych) wykonywana przed podpisaniem umowy o udzielenie zamówienia, w szczególności przed terminem składania ofert. Rozwiązanie stosowane pilotażowo w perspektywie 2007-2013 umożliwiające wykrycie niezgodnego z prawem prowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego i zalecenie działań naprawczych pozwalających uniknąć korekty finansowej. Planowane jest stosowanie tego typu kontroli w pierwszej kolejności dla projektów własnych Samorządu Województwa Mazowieckiego – na wniosek beneficjenta, a w zakresie dostępnego potencjału administracyjnego również dla pozostałych projektów, wytypowanych w oparciu o zatwierdzoną przez IZ metodologię. Szczegółowe rozwiązania dotyczące kontroli PZP ex – ante zostały zawarte w Wytycznych IZ dot. kontroli.

Kontrola w miejscu realizacji projektu lub w siedzibie beneficjenta

Wykonywana przez IP z wyjątkiem ew. próby projektów w ramach kontroli systemu, kontroli PT, oraz Instrumentów Finansowych wdrażanych przez IZ.

Kontrola projektów w miejscu ich realizacji lub w siedzibie beneficjenta jest formą weryfikacji wydatków potwierdzającą, że współfinansowane towary i usługi zostały dostarczone, a roboty budowlane

wykonane, że faktyczny stan realizacji projektu odpowiada informacjom ujętym we wnioskach o płatność oraz że wydatki zadeklarowane przez beneficjentów w związku z realizowanymi projektami zostały rzeczywiście poniesione i są zgodne z wymaganiami RPO WM 2014-2020 oraz z zasadami unijnymi i krajowymi.

Ww. kontrola może być wykonywana w trakcie realizacji projektu (np. na zakończenie, tj. po złożeniu wniosku o płatność końcową ale przed jego zatwierdzeniem) oraz w okresie trwałości.

W przypadku projektów współfinansowanych z EFS kontrola powinna być wykonywana dla projektów odpowiednio zaawansowanych przed złożeniem wniosku o płatność końcową.

Szczegółowy sposób monitorowania projektów w okresie **trwałości** oraz typowania projektów do tej kontroli, a także zakres kontroli w okresie trwałości zostanie określony w Wytycznych IZ dot. kontroli trwałości.

Kontrole projektów w miejscu ich realizacji lub w siedzibie beneficjenta mogą być prowadzone na próbie projektów, z zachowaniem zasady proporcjonalności, o której mowa w art. 125 ust. 5 Rozporządzenia ogólnego.

IZ zatwierdza metodologię doboru próby projektów do kontroli zawartą w Rocznych Planach Kontroli IP. Przyjęta metodologia zapewni odpowiednią wielkość próby oraz uwzględni poziom ryzyka charakterystyczny dla różnych typów beneficjentów i projektów, w celu osiągnięcia wystarczającej pewności w zakresie zgodności z prawem i prawidłowości transakcji będących podstawą wydatków.

Kontrola krzyżowa

IZ odpowiada za sposób realizacji kontroli krzyżowej RPO WM 2014-2020 oraz horyzontalnej z PROW 2014 – 2020 i PO RYBACTWO I MORZE 2014 – 2020. Kontrola wykonywana obligatoryjnie w toku weryfikacji wniosków o płatność na podstawie danych z SL 2014 – 2020 oraz danych dotyczących PROW 2014 i PO RYBY 2014 – 2020 udostępnione przez IZ. Szczegółowe warunki prowadzenia kontroli krzyżowej zawarto w Instrukcji Wykonawczej IZ/IP oraz w Wytycznych IZ dot. kontroli.

Kontrola na zakończenie na dokumentach

Wykonywana dla 100 % projektów na podstawie art. 22 ust. 2 pkt. 3 ustawy wdrożeniowej Służby sprawdzeniu kompletności dokumentów potwierdzających właściwą ścieżkę audytu, o której mowa w art. 125 ust. 4 lit. d Rozporządzenia ogólnego, w odniesieniu do zrealizowanego projektu. Szczegółowo zakres i sposób przeprowadzania ww. kontroli określono w Instrukcjach Wykonawczych IZ/IP.

Próba projektów i próba dokumentów

Typy kontroli, które mogą być prowadzone na próbie projektów wymieniono w art. 22 ust. 5 ustawy wdrożeniowej.

Typy kontroli, dla których możliwe jest prowadzenie kontroli w oparciu o próbę dokumentów wymieniono w art. 22 ust. 6 ustawy wdrożeniowej.

I.9. Działania informacyjne i promocyjne

W ramach RPO WM 2014 - 2020 beneficjenci prowadzą działania informacyjne i-promocyjne zgodne z art. 115 oraz załącznikiem XII rozporządzenia ogólnego.

Zadania te zostały uszczegółowione w *Podręczniku wnioskodawcy i beneficjenta programów polityki spójności 2014-2020 w zakresie informacji i promocji* oraz w pozostałych dokumentach wskazanych przez instytucję organizującą konkurs w regulaminach konkursu, umieszczonych na portalu RPO WM 2014-2020 (www.funduszedlamazowska.eu), a w szczególności w umowie o dofinansowanie projektu.

Instytucje Pośredniczące RPO WM 2014 – 2020, w porozumieniu z Instytucją Zarządzającą, prowadzą zadania skierowane do beneficjentów oraz potencjalnych beneficjentów zgodnie z art. 115-116 rozporządzenia ogólnego oraz Strategią komunikacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020.

II. Opis poszczególnych osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 oraz poszczególnych działań i poddziałań

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

II.1. Oś Priorytetowa I - Wykorzystanie działalności badawczo-rozwojowej w gospodarce

2. Cele szczegółowe osi priorytetowej

Cel szczegółowy 1: Zwiększone urynkowanie działalności badawczo – rozwojowej

Cel szczegółowy 2: Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw

3. Syntetyczny opis osi

Celem I Osi Priorytetowej jest wzrost innowacyjności regionalnej gospodarki, odzwierciedlony zwiększeniem nakładów na działalność B+R, w szczególności pochodzących z sektora przedsiębiorstw. Zaplanowane w ramach interwencji działania wspierać będą:

- rozwój i gospodarcze wykorzystanie potencjału naukowego i innowacyjnego instytucji naukowych poprzez uzupełnienie infrastruktury badawczej niezbędnej dla prowadzenia wysokiej jakości badań, zgodnych z potrzebami przedsiębiorstw i gospodarki;
- działalność badawczo-rozwojową prowadzoną przez przedsiębiorstwa poprzez nawiązanie współpracy z instytucjami naukowymi, realizację projektów badawczo-rozwojowych oraz rozwój zaplecza badawczo-rozwojowego przedsiębiorstw;
- działania wspierające kooperację przedsiębiorstw z sektorem nauki, prowadzącą do wspólnego definiowania kierunków prowadzonych badań naukowych, niezbędnych dla rozwoju gospodarki.

Interwencja w ramach Osi będzie prowadzona w obszarach inteligentnej specjalizacji województwa mazowieckiego wynikających z Regionalnej Strategii Innowacji dla Mazowsza do 2020 roku, z wyjątkiem procesu eksperymentowania. Proces eksperymentowania stanowić będą konkursy dla projektów badawczo-rozwojowych przedsiębiorstw bez wymogu zgodności z obszarem inteligentnej specjalizacji, które posłużą do poszukiwania nisz rozwojowych regionu.

Zwiększenie dostępu przedsiębiorstw do finansowania prac badawczo-rozwojowych (cały cykl lub wybrane etapy), oraz działania pozwalające rozpocząć i rozwijać współpracę z instytucjami naukowymi przyczynią się do gospodarczego ukierunkowania prowadzonych prac B+R, wzrostu nakładów sektora przedsiębiorstw na badania i rozwój, a w konsekwencji wzrostu innowacyjności przedsiębiorstw i gospodarki regionu.

4. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	Nazwa Funduszu	Ogółem
	EFRR	278 217 130
5. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Mazowieckiego	

II.1.1 Działanie 1.1. Działalność badawczo – rozwojowa jednostek naukowych

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 1.1	Działalność badawczo – rozwojowa jednostek naukowych
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 1.1	<p><i>Zwiększone urynkowienie działalności badawczo – rozwojowej</i></p> <p>Województwo mazowieckie zajmuje pierwsze miejsce w kraju pod względem potencjału sfery B+R. Skoncentrowanie w regionie instytucji naukowych o dużym znaczeniu dla potencjału naukowego Polski prowadzi jednak do zwiększonego zapotrzebowania na wsparcie. Wyeksploatowanie i kluczowe braki w infrastrukturze badawczej stanowią przeszkodę w realizacji badań naukowych o najwyższej jakości oraz badań o szczególnym znaczeniu dla gospodarki. Dodatkowo utrudniają dostarczanie regionalnym przedsiębiorcom rozwiązań o odpowiednim poziomie technologicznym, dostosowanych do ich specyficznych potrzeb.</p> <p>Wsparcie w ramach działania służyć będzie wzmocnieniu istniejącego potencjału infrastrukturalnego instytucji naukowych, tak by umożliwiał szerszy zakres i większą intensywność współpracy z podmiotami regionalnej gospodarki oraz z innymi ośrodkami naukowymi w kraju i za granicą, prowadzącej do realizacji badań o największym znaczeniu dla gospodarki.</p> <p>Dla zapewnienia powiązania wspieranej infrastruktury badawczej z potrzebami rynkowymi stosowane będą mechanizmy prowadzące do jak najszerszego zaangażowania finansowego przedsiębiorstw w realizację oraz utrzymanie inwestycji podejmowanych przez jednostki naukowe.</p> <p>Ponadto ze względu na konieczność efektywnego gospodarczego wykorzystania infrastruktury badawczej będzie ona dostępna dla podmiotów lub osób spoza jednostki naukowej otrzymującej wsparcie.</p>
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 1.1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba naukowców pracujących w ulepszonych obiektach infrastruktury 2. Liczba projektów B+R realizowanych przy wykorzystaniu wspartej infrastruktury badawczej 3. Liczba skomercjalizowanych wyników prac B+R prowadzonych przez jednostkę naukową
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 1.1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba jednostek naukowych ponoszących nakłady inwestycyjne na działalność B+R 2. Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla projektów w zakresie innowacji lub badań i rozwoju 3. Liczba jednostek naukowych wspartych w zakresie prowadzenia prac B+R 4. Nakłady inwestycyjne na zakup aparatury naukowobadawczej

10. Typy projektów	Działanie 1.1	wsparcie infrastruktury badawczo-rozwojowej jednostek naukowych: rozbudowa lub modernizacja infrastruktury B+R jednostek naukowych w celu prowadzenia prac badawczych, odpowiadających potrzebom gospodarki, mających zastosowanie w obszarach inteligentnych specjalizacji regionu.
11. Typ beneficjenta	Działanie 1.1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ jednostki naukowe; ▪ konsorcja naukowe.
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 1.1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ jednostki naukowe; ▪ konsorcja naukowe; ▪ przedsiębiorstwa
13. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Działanie 1.1	MJWPU
14. Instytucja wdrażająca	Działanie	Nie dotyczy
15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)		Region lepiej rozwinięty
	Działanie 1.1	125 197 709
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 1.1	Nie dotyczy
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 1.1	Nie dotyczy
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 1.1	<p>Konkursowy</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – MJWPU.</p>

<p>19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)</p>	<p>Działanie 1.1</p>	<p>Wsparcie mogą zostać objęte wyłącznie projekty ujęte w Kontrakcie Terytorialnym.</p> <p>Wsparcie nie obejmuje infrastruktury dydaktycznej, zaś finansowanie infrastruktury informacyjno-komunikacyjnej możliwe jest wyłącznie, gdy jest ona niezbędna do realizacji projektów badawczo-rozwojowych.</p> <p>Nowe przedsięwzięcia mogą otrzymać wsparcie jedynie, gdy stanowią element dopełniający istniejące zasoby. Wsparciem w zakresie infrastruktury B+R zostaną objęte przedsięwzięcia służące realizacji wskazanych w projekcie badań mających zastosowanie w gospodarce.</p> <p>Preferowane będą przedsięwzięcia w zakresie infrastruktury B+R charakteryzujące się możliwie wysokim stopniem współfinansowania ze źródeł prywatnych na etapie realizacji (w pierwszej kolejności) lub utrzymania inwestycji.</p>
<p>20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)</p>	<p>Działanie 1.1</p>	<p>Nie dotyczy</p>
<p>21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych</p>	<p>Działanie 1.1</p>	<p>Nie dotyczy</p>
<p>22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)</p>	<p>Działanie 1.1</p>	<p>Zgodnie z Regulaminem konkursu.</p>
<p>23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek</p>	<p>Działanie 1.1</p>	<p>Zgodnie z Regulaminem konkursu.</p>

24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)³⁰	Działanie 1.1	<p>W przypadku wsparcia stanowiącego pomoc publiczną, udzielaną w ramach realizacji programu, znajdują zastosowanie właściwe przepisy prawa wspólnotowego i krajowego dotyczące zasad udzielania tej pomocy, obowiązujące w momencie udzielania wsparcia, w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.); 2. Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę badawczą w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (projekt); 3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy <i>de minimis</i> w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020.
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu³¹ (jeśli dotyczy)³²	Działanie 1.1	<p>Ogółem</p> <p>Projekty nie objęte pomocą publiczną – EFRR stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.</p>
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z	Działanie 1.1	<p>Ogółem</p> <p>Projekty nie objęte pomocą publiczną – EFRR stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.</p>

³⁰ Maksymalny poziom dofinansowania projektu podlegającego przepisom dotyczącym pomocy państwa wynika z odpowiednich programów pomocowych oraz mapy pomocy regionalnej dla Polski na lata 2014-2020 (decyzja Komisji SA.37485/2013/N z dnia 20 lutego 2014 r.).

³¹ W przypadku projektów objętych pomocą publiczną faktyczny poziom dofinansowania wynikać będzie z odrębnych przepisów prawnych, w tym w szczególności rozporządzeń wydanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego na podstawie art. 27 ust. 4 Ustawy. W przypadku projektów generujących dochód dofinansowanie UE jest ustalane na podstawie art. 61 albo 65 rozporządzenia 1303/2013. Obniżeniu podlega nie poziom dofinansowania w ujęciu procentowym, a kwota wydatków kwalifikowalnych.

³² Rozbicie na kopertę Mazowiecką / 15 województw dotyczy krajowych PO. W przypadku regionalnych PO i osi priorytetowych w krajowych PO finansowanych z FS wartości należy umieścić w kolumnie „Ogółem” usuwając pozostałe kolumny.

budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję (jeśli dotyczy)		
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych		Ogółem
	Działanie 1.1	Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)		Ogółem
	Działanie 1.1	Nie dotyczy, o ile zapisy Regulaminu konkursu nie stanowią inaczej.
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)		Ogółem
	Działanie 1.1	Nie dotyczy, o ile zapisy Regulaminu konkursu nie stanowią inaczej.
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)		Ogółem
	Działanie 1.1	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 1.1	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 1.1	Nie dotyczy

33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 1.1	Nie dotyczy
--	---------------	-------------

II.1.2 Działanie 1.2. Działalność badawczo - rozwojowa przedsiębiorstw

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 1.2	Działalność badawczo - rozwojowa przedsiębiorstw
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 1.2	<p><i>Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw</i></p> <p>Istotnym problemem gospodarki województwa mazowieckiego jest ograniczony zakres podejmowania przez przedsiębiorstwa prac badawczo-rozwojowych prowadzących do wdrażania innowacji i w konsekwencji niewielkie nakłady prywatne na B+R. Dotyczy to zarówno prac B+R prowadzonych samodzielnie przez przedsiębiorstwa, jak i podejmowania współpracy z instytucjami naukowymi, bądź wdrożenia wyników badań opracowanych przez instytucje naukowe.</p> <p>Wsparcie w ramach działania ma na celu zwiększenie liczby przedsiębiorstw podejmujących działania badawczo-rozwojowe, prowadzące do powstania innowacji oraz zwiększenie ich zakresu i intensywności poprzez dostęp do finansowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizacji projektów badawczo-rozwojowych przedsiębiorstw, - pozwalającego na tworzenie lub rozwój zaplecza infrastrukturalnego B+R przedsiębiorstw, -nawiązania i wzmocnienia współpracy z instytucjami naukowymi w ramach realizacji małych projektów badawczych. <p>Wsparciem zostaną objęte również działania wzmacniające procesy kooperacji przedsiębiorstw i sektora nauki prowadzące do zwiększenia współpracy, poznania potrzeb i wspólnego definiowania priorytetowych kierunków badawczych skutkujących wynikami badań, które mają zastosowanie w gospodarce.</p> <p>Interwencja w ramach Działania, dla osiągnięcia większych efektów dla regionalnej gospodarki, zostanie skoncentrowana na obszarach inteligentnej specjalizacji wynikającej z Regionalnej Strategii Innowacji dla Mazowsza do 2020 r., z wyjątkiem procesu eksperymentowania. Proces eksperymentowania obejmować będzie konkursy na projekty badawczo-rozwojowe przedsiębiorstw bez wymogu zgodności z obszarami inteligentnej specjalizacji.</p>
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 1.2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba nowych naukowców we wspieranych jednostkach; 2. Liczba przedsiębiorstw korzystających ze wspartej infrastruktury badawczej.

9. Lista wskaźników produktu	Działanie 1.2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba przedsiębiorstw współpracujących z ośrodkami badawczymi; 2. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie; 3. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje; 4. Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje); 5. Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie prowadzenia prac B+R; 6. Liczba przedsiębiorstw ponoszących nakłady inwestycyjne na działalność B+R; 7. Nakłady inwestycyjne na zakup aparatury naukowo-badawczej; 8. Liczba projektów dotyczących monitorowania inteligentnych specjalizacji.
10. Typy projektów	Działanie 1.2	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projekty badawczo-rozwojowe (1): wsparcie obejmować będzie fazę badań przemysłowych oraz prac rozwojowych, kończąc na tzw. pierwszej produkcji – cały proces powstania innowacji lub jego wybrane elementy, prowadzony samodzielnie przez przedsiębiorcę lub we współpracy z jednostką naukową. Pierwsza produkcja oznacza pierwsze wdrożenie przemysłowe odnoszące się do zwiększenia skali obiektów pilotażowych lub do pierwszych w swoim rodzaju urządzeń i obiektów, obejmujących kroki następujące po uruchomieniu linii pilotażowej, w ramach której zawarta jest faza testowania, ale nie produkcja masowa lub działalność handlowa. Wsparciem może zostać objęty także rozwój technologii (opracowanej przez przedsiębiorcę lub nabytej), która nie została jeszcze skomercjalizowana i wykorzystana w działalności gospodarczej, przy czym finansowanie obejmie w szczególności koszty przeprowadzenia kolejnych etapów prac badawczo-rozwojowych uzupełniających lub dostosowujących technologię do specyfiki przedsiębiorstwa. W ramach projektu badawczo-rozwojowego wsparcie może objąć także : - zakup infrastruktury badawczej przedsiębiorcy, niezbędnej do przeprowadzenia zaplanowanych prac B+R; - uzyskanie ochrony prawa własności przemysłowej (z wyłączeniem kosztów zgłoszenia wynalazku, wzoru użytkowego lub wzoru przemysłowego) oraz realizacja ochrony własności przemysłowej, a także prowadzenie analiz czystości patentowej, które są niezbędne dla skutecznej komercjalizacji technologii. Uzyskanie ochrony prawa własności przemysłowej nie stanowi obowiązkowego elementu projektu. ▪ Bon na innowacje (2): wsparcie obejmie przedsięwzięcia polegające na realizacji prac badawczych określonych przez przedsiębiorcę, we współpracy z instytucją naukową, związanych z opracowaniem lub rozwojem nowego lub ulepszanego produktu, usługi lub zmian procesowych, w tym także usług z zakresu wzornictwa.

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tworzenie lub rozwój zaplecza badawczo-rozwojowego (3): inwestycje w aparaturę, sprzęt, technologie i inną niezbędną infrastrukturę służącą prowadzeniu prac B+R i tworzeniu innowacyjnych produktów i usług; stworzenie i rozwój w przedsiębiorstwach działów B+R, laboratoriów lub centrów badawczo-rozwojowych. Warunkiem wsparcia infrastruktury badawczo-rozwojowej w przedsiębiorstwa jest przedstawienie planów dotyczących prac B+R. Przedsięwzięcia w ramach wyżej wymienionych typów projektów (1-3) będą mogły uzyskać wsparcie jedynie w przypadku zgodności z obszarami inteligentnej specjalizacji regionu określonymi w Regionalnej Strategii Innowacji dla Mazowsza do 2020 roku. ▪ Proces eksperymentowania i poszukiwania nisz rozwojowych i innowacyjnych (4): projekty badawczo-rozwojowe przedsiębiorstw w obszarach innych niż inteligentne specjalizacje regionu, z wyłączeniem przedsięwzięć mających na celu rozwój istniejącej technologii. ▪ Rozwój regionalnego systemu innowacji (5): przedsięwzięcia zapewniające warunki do oddolnego procesu definiowania potrzeb i współpracy przedsiębiorstw z jednostkami naukowymi w obszarach inteligentnej specjalizacji w oparciu o Regionalną Strategię Innowacji dla Mazowsza do 2020 roku, stanowiące uzupełnienie aktywności dotyczących procesu przedsiębiorczego odkrywania i monitorowania inteligentnej specjalizacji. Wsparciem zostaną objęte działania: <ul style="list-style-type: none"> - w zakresie określania innowacyjnych możliwości biznesowych przedsiębiorstw z udziałem animatorów i brokerów, doradztwa dla przedsiębiorstw w zakresie komercjalizacji, przygotowania przedsiębiorstw do włączania się w sieci kooperacyjne oraz do udziału w łańcuchach gospodarki globalnej, obejmujące m.in. dedykowane targi kooperacji, forum kojarzenia partnerów naukowo-gospodarczych; - wspomagające rozwój regionalnego systemu innowacji, tj. upowszechnianie wiedzy oraz instrumentów, w zakresie komercjalizacji technologii, opracowanie i rozpowszechnianie raportów specjalistycznych dotyczących dostępnych technologii i możliwości współpracy B+R oraz innowacyjnej.
11. Typ beneficjenta	Działanie 1.2	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przedsiębiorstwa; ▪ powiązania kooperacyjne; ▪ Samorząd Województwa Mazowieckiego, w tym w partnerstwie z:

		<ul style="list-style-type: none"> ✓ instytucjami otoczenia biznesu; ✓ jednostkami naukowymi .
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 1.2	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przedsiębiorstwa; ▪ osoby i instytucje.
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 1.2	MJWPU
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 1.2	Nie dotyczy
15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)		Region lepiej rozwinięty
	Działanie 1.2	153 019 421
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	Działanie 1.2	Wdrożenie wyników prac B+R do działalności gospodarczej w ramach Osi III.
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 1.2	Nie dotyczy
18. Tryby wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 1.2	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Konkursowy; ▪ Pozakonkursowy. <p>W trybie pozakonkursowym planowana jest realizacja projektu <i>Rozwój regionalnego systemu innowacji</i>, wynikającego z Regionalnej Strategii Innowacji dla Mazowsza do 2020 roku i dotyczy realizacji zadania przypisanego ustawowo Samorządowi Województwa - wspieranie rozwoju nauki i współpracy między sferą nauki i gospodarki, popieranie postępu technologicznego oraz innowacji (art. 11 ust 2 pkt 6 Ustawy o samorządzie województwa).</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – MJWPU.</p>

<p>19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)</p>	<p>Działanie 1.2</p>	<p>Przedsięwzięcia w ramach typów projektów 1-3 będą mogły uzyskać wsparcie jedynie w przypadku zgodności w obszarach inteligentnej specjalizacji regionu, określonymi w Regionalnej Strategii Innowacji dla Mazowsza do 2020 roku.</p> <p>Wsparcie w Działaniu skoncentrowane będzie na sektorze MŚP, jednakże przewiduje się inwestycje dużych przedsiębiorstw w ramach typów projektów nr 1, 3, 4 pod warunkiem zapewnienia przez nie konkretnych efektów dyfuzji działalności B+R do gospodarki.</p> <p>W przypadku wsparcia udzielonego dużemu przedsiębiorstwu należy wykazać, że wkład finansowy z funduszy nie spowoduje znacznego ubytku liczby miejsc pracy w istniejących lokalizacjach tego przedsiębiorcy na terytorium UE.</p>
<p>20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%) (jeśli dotyczy)</p>	<p>Działanie 1.2</p>	<p>Nie dotyczy</p>
<p>21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych</p>	<p>Działanie 1.2</p>	<p>Do ustalenia na dalszym etapie prac.</p>
<p>22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)</p>	<p>Działanie 1.2</p>	<p>Zgodnie z Regulaminem konkursu oraz z Wezwaniem do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym.</p>
<p>23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek</p>	<p>Działanie 1.2</p>	<p>Zgodnie z Regulaminem konkursu oraz z Wezwaniem do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym.</p>

<p>24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)</p>	Działanie 1.2	<p>W przypadku wsparcia stanowiącego pomoc publiczną, udzielaną w ramach realizacji programu, znajdują zastosowanie właściwe przepisy prawa wspólnotowego i krajowego dotyczące zasad udzielania tej pomocy, obowiązujące w momencie udzielania wsparcia, w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.); 2. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 21 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na badania podstawowe, badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe oraz studia wykonalności w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz.U. poz. 1075); 3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 05 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na wspieranie innowacyjności oraz innowacje procesowe i organizacyjne w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020; 4. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020; 5. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020.
<p>25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)</p>	Działanie 1.2	<p>Ogółem</p> <p>Projekty nie objęte pomocą publiczną – EFRR stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji.</p> <p>Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.</p>
<p>26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z</p>	Działanie 1.2	<p>Ogółem</p> <p>Projekty nie objęte pomocą publiczną – EFRR stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji.</p> <p>Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.</p>

budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję (jeśli dotyczy)		
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych		Ogółem
	Działanie 1.2	Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)		Ogółem
	Działanie 1.2	Nie dotyczy, o ile zapisy Regulaminu konkursu nie stanowią inaczej.
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)		Ogółem
	Działanie 1.2	Nie dotyczy, o ile zapisy Regulaminu konkursu nie stanowią inaczej.
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR) (jeśli dotyczy)		Ogółem
	Działanie 1.2	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 1.2	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych	Działanie 1.2	Nie dotyczy

oraz najważniejsze warunki przyznawania		
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 1.2	Nie dotyczy

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

II.2. Oś Priorytetowa II – Wzrost e-potencjału Mazowsza

2. Cele szczegółowe osi priorytetowej

Cel szczegółowy 1: Zwiększone wykorzystanie e-usług publicznych

3. Syntetyczny opis osi	Celem osi jest zwiększanie liczby oraz jakości usług, udostępnianych w formie elektronicznej. Biorąc pod uwagę potrzeby oraz skalę koniecznych do podjęcia działań na Mazowszu w obszarze e-usług, najważniejszą priorytetową e-usługą jest e-zdrowie, aby dostosować podmioty lecznicze do wymogów regulacji prawnych. Następnie e-administracja (w tym geoinformacja) i kontynuowanie działań podjętych w latach 2007-2013, ze szczególnym naciskiem na tworzenie i rozwój e-usług publicznych skierowanych do obywateli i przedsiębiorców. Na trzecim miejscu jest e-kultura, jako promowanie Mazowsza, zwiększenie oferty kulturalnej napędzającej gospodarkę i popyt w tym obszarze oraz wsparcie informatyczne uczelni wyższych.	
4. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	Nazwa Funduszu EFRR	Ogółem 153 599 843
5. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Mazowieckiego	

II.2.1 Działanie 2.1. E-usługi

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
6. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 2.1	E-usługi
	Poddziałanie 2.1.1	E-usługi dla Mazowsza
	Poddziałanie 2.1.2	E-usługi dla Mazowsza w ramach ZIT
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 2.1	<i>Zwiększone wykorzystanie e-usług publicznych</i> Poprzez wykorzystanie nowoczesnych TIK nastąpi rozwój e-usług o jak najwyższym stopniu dojrzałości, z których korzystać będą zarówno obywatele, jak i przedsiębiorcy.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Poddziałanie 2.1.1	1. Liczba jednostek sektora publicznego korzystających z utworzonych aplikacji lub usług teleinformatycznych
	Poddziałanie 2.1.2	1. Liczba jednostek sektora publicznego korzystających z utworzonych aplikacji lub usług teleinformatycznych 2. Liczba pobrań/odtworzeń dokumentów zawierających informacje sektora publicznego
9. Lista wskaźników produktu	Poddziałanie 2.1.1	1. Liczba podmiotów, które udostępniły on-line informacje sektora publicznego 2. Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości co najmniej 3– dwustronna interakcja 3. Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości co najmniej 4 – transakcja 4. Przestrzeń dyskowa serwerowni
	Poddziałanie 2.1.2	1. Liczba podmiotów, które udostępniły on-line informacje sektora publicznego 2. Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości co najmniej 3– dwustronna interakcja 3. Przestrzeń dyskowa serwerowni, 4. Liczba zdigitalizowanych dokumentów zawierających informacje sektora publicznego, 5. Liczba udostępnionych on-line dokumentów zawierających informacje sektora publicznego
10. Typy projektów	Poddziałanie 2.1.1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ informatyzacja służby zdrowia, ze szczególnym naciskiem na wdrożenie elektronicznej dokumentacji medycznej, dostosowującej działalność podmiotów leczniczych do znowelizowanych przepisów prawa. W ramach poddziałania istnieje możliwość realizowania projektów z zakresu świadczenia usług on-line, takich jak np. rejestracja wizyt, elektroniczne skierowanie, elektroniczna recepta czy elektroniczny dostęp do dokumentacji medycznej.

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ elektroniczna administracja - zapewnienie interoperacyjności publicznych systemów teleinformatycznych, z informatyzowaniem dostępu do informacji publicznej oraz udostępnienie jak najszerszego zakresu usług publicznych świadczonych elektronicznie, umożliwiających pełną interakcję z urzędem, czyli możliwość całkowitego załatwienia danej sprawy na odległość. Dodatkowo realizowane będą projekty w obszarze geoinformacji, mające na celu rozbudowywanie funkcjonalności już istniejących systemów. Istotne znaczenie będą miały działania niewprowadzające wprost nowych usług, ale tworzące dla nich warunki w celu poprawy ich jakości. Jednocześnie premiowany będzie dodatkowy efekt w postaci profesjonalnego przygotowania danych z rejestrów do ponownego ich wykorzystania przez obywateli i przedsiębiorców; ▪ e-kultura - projekty o charakterze zintegrowanym i zasięgu regionalnym, aby w sposób jak najbardziej kompleksowy przedstawiać społeczeństwu w formie interaktywnej wydarzenia kulturalne Mazowsza. Dodatkowo w ramach poprawy dostępu do zasobów kultury, planowane jest wsparcie informatyzacji bibliotek celem świadczenia e-usług dla obywateli; ▪ wykorzystanie TIK do obsługi procesów związanych z edukacją na uczelniach wyższych, celem świadczenia usług drogą elektroniczną, aby podnieść dostępność, jakość i efektywność kształcenia w regionie, jak np. rekrutacja przez Internet, czy e-learning. <p>Projekty w zakresie e-kultury będą możliwe do realizacji w ramach PI 6c jedynie jako element projektu.</p>
	Poddziałanie 2.1.2	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stworzenie systemu mikrolokalizacji ułatwiającego dostęp do informacji w przestrzeni publicznej poprzez mobilne aplikacje dostępna bezpłatnie dla wszystkich potencjalnych użytkowników (w tym mieszkańców i turystów). ▪ digitalizacja dokumentów znajdujących się w archiwach urzędów gmin; ▪ zaprojektowanie i budowa systemu wsparcia usług opiekuńczych w oparciu o rozwiązania informatyczne i teleinformatyczne; ▪ zaprojektowanie i budowa narzędzia do wyceny wartości nieruchomości gruntowych.
11. Typ beneficjenta	Poddziałanie 2.1.1	<ul style="list-style-type: none"> • administracja rządowa; • jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; • jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną; • podmioty lecznicze działające w publicznym systemie ochrony zdrowia - posiadające kontrakt z NFZ; • spółki, w których większość udziałów lub akcji posiada samorząd terytorialny; • uczelnie wyższe; • instytucje kultury;

		<ul style="list-style-type: none"> • organizacje pozarządowe; • kościoły i związki wyznaniowe.
	Poddziałanie 2.1.2	JST funkcjonujące w ramach Porozumienie gmin Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego o współpracy w zakresie realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w perspektywie finansowej UE 2014-2020.
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 2.1	<ul style="list-style-type: none"> • osoby i instytucje; • przedsiębiorstwa.
13. Instytucja pośrednicząca	Poddziałanie 2.1.1	MJWPU
	Poddziałanie 2.1.2	MJWPU oraz IP ZIT
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 2.1	Nie dotyczy
15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)		Region lepiej rozwinięty
	Działanie 2.1	153 599 843
	Poddziałanie 2.1.1	125 708 369
	Poddziałanie 2.1.2	27 891 474
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Poddziałanie 2.1.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 2.1.2	Projekty realizowane w ramach ZIT
17. Instrumenty terytorialne	Poddziałanie 2.1.1	Inwestycje wynikające z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi – szczegółowy opis w rozdziale IV.2.4.1
	Poddziałanie 2.1.2	ZIT – szczegółowy opis w rozdziale IV.1.2.1
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie	Poddziałanie 2.1.1	Konkursowy Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – MJWPU.

podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Poddziałanie 2.1.2	Pozakonkursowy Będą realizowane projekty wprost wynikające ze Strategii ZIT WOF. Zakres kompetencyjny jednostek samorządowych sprawia, że inne podmioty nie mogą realizować inwestycji w planowanym zakresie. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów - MJWPU oraz IP ZIT
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)	Poddziałanie 2.1.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 2.1.2	Nie dotyczy
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Działanie 2.1	Nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 2.1	Nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)	Poddziałanie 2.1.1	Zgodnie z Regulaminem konkursu.
	Poddziałanie 2.1.2	Zgodnie z Wezwaniem do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Poddziałanie 2.1.1	Zgodnie z Regulaminem konkursu.
	Poddziałanie 2.1.2	Zgodnie z Wezwaniem do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym.

<p>24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)</p>	<p>Działanie 2.1</p>	<p>W przypadku wsparcia stanowiącego pomoc publiczną i pomoc de minimis, udzielaną w ramach realizacji programu, znajdą zastosowanie właściwe przepisy prawa wspólnotowego i krajowego dotyczące zasad udzielania tej pomocy, obowiązujące w momencie udzielania wsparcia, w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.); 2. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020.
<p>25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)</p>	<p>Działanie 2.1</p>	<p>Projekty nie objęte pomocą publiczną – EFRR stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.</p>
<p>26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)</p>	<p>Działanie 2.1</p>	<p>Ogółem</p> <p>Projekty nie objęte pomocą publiczną – EFRR stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.</p>

27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 2.1	Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Poddziałanie 2.1.1	Nie dotyczy, o ile zapisy Regulaminu konkursu nie stanowią inaczej.
	Poddziałanie 2.1.2	Nie dotyczy, o ile konkursu zapisy Wezwania do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym nie stanowią inaczej.
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Poddziałanie 2.1.1	Nie dotyczy, o ile zapisy Regulaminu konkursu nie stanowią inaczej.
	Poddziałanie 2.1.2	Nie dotyczy, o ile konkursu zapisy Wezwania do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym nie stanowią inaczej.
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 2.1	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 2.1	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 2.1	Nie dotyczy

33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 2.1	Nie dotyczy
--	---------------	-------------

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

II.3. Oś Priorytetowa III – Rozwój potencjału innowacyjnego i przedsiębiorczości

2. Cele szczegółowe osi priorytetowej

Cel szczegółowy 1: Ulepszone warunki do rozwoju MŚP

Cel szczegółowy 2: Zwiększony poziom handlu zagranicznego sektora MŚP

Cel szczegółowy 3: Zwiększone zastosowanie innowacji w przedsiębiorstwach sektora MŚP

<p>3. Syntetyczny opis osi</p>	<p>Zaplanowane w ramach Osi Priorytetowej III pn. „Rozwój potencjału innowacyjnego i przedsiębiorczości” przedsięwzięcia ukierunkowane są na stworzenie lepszych warunków do rozwoju MŚP, zwiększenie poziomu handlu zagranicznego sektora MŚP oraz zwiększenie zastosowania innowacji w przedsiębiorstwach sektora MŚP. Efektem podjętych działań będzie zwiększenie dynamiki rozwoju przedsiębiorstw oraz poprawa ich przewag konkurencyjnych na rynkach krajowych i międzynarodowych.</p> <p>Zakres interwencji obejmuje:</p> <p>Działanie 3.1 Poprawa rozwoju MŚP na Mazowszu;</p> <p>Działanie 3.2 Internacjonalizacja MŚP;</p> <p>Działanie 3.3 Innowacje w MŚP.</p> <p>Poprawa rozwoju MŚP na Mazowszu osiągnana będzie poprzez wsparcie dostępu przedsiębiorstw do informacji, doradztwa i zaplecza technicznego, a także poprzez rozwój instytucji otoczenia biznesu działających na rzecz sektora MŚP, , jak również poprzez uzbrojenie terenów inwestycyjnych do potrzeb prowadzenia działalności gospodarczej dla MŚP.</p> <p>Internacjonalizacja MŚP realizowana będzie poprzez wsparcie przedsięwzięć prowadzących do umiędzynarodowieniu działalności gospodarczej przedsiębiorstw z terenu województwa mazowieckiego, tworzenia nowych modeli biznesowych dotyczących ekspansji na nowe rynki zbytu, a także polegających na opracowaniu i wdrożeniu kompleksowej oferty promocji gospodarczej regionu.</p> <p>Zwiększenie zastosowania innowacji w przedsiębiorstwach sektora MŚP osiągnane będzie poprzez realizację inwestycji, które wzmacniają zdolności prorozwojowe firm i prowadzą do wprowadzania na rynek wysokiej jakości innowacyjnych produktów lub usług oraz wsparcie przedsiębiorstw służące promowaniu produktów i procesów przyjaznych dla środowiska. Interwencja jest również ukierunkowana na wsparcie dostępu przedsiębiorstw do pozabankowych źródeł finansowania działalności przedsiębiorstw. W odniesieniu do komercjalizacji badań naukowych wspierane będzie biznesowe wykorzystanie dostępnych na rynku pomysłów, zwłaszcza wdrażanie wyników projektów B+R wypracowanych w Działaniu 1.2.</p>	
<p>4. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)</p>	<p>Nazwa Funduszu</p>	<p>Ogółem</p>
	<p>EFRR</p>	<p>213 369 786</p>

5. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Mazowieckiego
-----------------------------------	----------------------------------

II.3.1 Działanie 3.1 Poprawa rozwoju MŚP na Mazowszu

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
6. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 3.1	Poprawa rozwoju MŚP na Mazowszu
	Poddziałanie 3.1.1	Rozwój MŚP w ramach ZIT
	Poddziałanie 3.1.2	Rozwój MŚP
7. Cel szczegółowy działania/ poddziałania	Działanie 3.1	<p><i>Ulepszone warunki do rozwoju MŚP.</i></p> <p>Dzięki zaplanowanej interwencji mazowieckie przedsiębiorstwa zdobędą potencjał pomocny w zakresie poszerzenia rynków zbytu na swoje produkty i usług (zwłaszcza w zakresie usług wysokospecjalizowanych i proinnowacyjnych). Stanie się to za pośrednictwem lepiej świadczonych na rzecz przedsiębiorców usług specjalistycznych przez regionalne IOB. Efektem przedmiotowej interwencji będzie zwiększenie zdolności przedsiębiorstw sektora MŚP do udziału w procesach wzrostu i innowacji.</p> <p>Uzupełnieniem powyższych działań będzie realizacja działań mających na celu poprawę dostępności dobrze skomunikowanych i uzbrojonych terenów inwestycyjnych, dając możliwość lokowania inwestycji w obszarach o największym potencjale rozwoju tj. przede wszystkim zgodnych z regionalną strategią innowacji, co spowoduje przyciągnięcie inwestorów zewnętrznych i przełoży się na powstawanie miejsc pracy oraz podniesienie innowacyjności województwa.</p>
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Poddziałanie 3.1.1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych 2. Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach
	Poddziałanie 3.1.2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych 2. Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach 3. Liczba zaawansowanych usług (nowych lub ulepszonych) świadczonych przez IOB 4. Liczba nowych przedsiębiorstw powstałych przy wsparciu instytucji otoczenia biznesu 5. Liczba przedsiębiorstw korzystających z zaawansowanych usług (nowych i/lub ulepszonych) świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu 6. Liczba przedsiębiorstw dokapitalizowanych na etapie inkubacji

9. Lista wskaźników produktu	Poddziałanie 3.1.1	1. Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych
	Poddziałanie 3.1.2	1. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie 2. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie niefinansowe 3. Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych 4. Liczba instytucji otoczenia biznesu wspartych w zakresie profesjonalizacji usług 5. Liczba zaawansowanych usług (nowych lub ulepszonych) świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu
10. Typy projektów	Poddziałanie 3.1.1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uporządkowanie i przygotowanie terenów inwestycyjnych w celu nadania im nowych funkcji gospodarczych. Projekty dotyczące organizacji terenów inwestycyjnych m. in. na obszarach powojсковych, przemysłowych, pokolejowych i popegeerowskich oraz ich kompleksowego zagospodarowania obejmują w szczególności: <ol style="list-style-type: none"> 1. Prace studyjno-koncepcyjne – wyłącznie jako element projektu infrastrukturalnego. 2. Kompleksowe wyposażenie/doposażenie terenu inwestycyjnego w media, tj.: <ul style="list-style-type: none"> • Budowa / modernizacja sieci zaopatrzenia w wodę, • Budowa / modernizacja sieci kanalizacyjnej, • Budowa / modernizacja sieci gazowej, • Budowa / modernizacja sieci energetycznej, • Budowa / modernizacja lokalnej sieci teleinformatycznej, 3. Budowa lub modernizacja wewnętrznego układu komunikacyjnego terenu inwestycyjnego – wyłącznie jako uzupełniający element projektu. 4. Modernizacja i adaptacja budynków na cele gospodarcze. 5. Zagospodarowanie otoczenia, wyłącznie jako uzupełniający element kompleksowego projektu (m.in. parkingi, zieleń). <p>Uzupełnieniem powyższych projektów mogą być działania informacyjno-promocyjne, dotyczące rozpowszechniania informacji o możliwościach inwestycyjnych na terenie województwa (w zakresie związanym z realizacją projektu inwestycyjnego).</p> <p>Przez uzbrojenie terenu rozumie się inwestycję w rozumieniu art. 2 pkt. 13 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, czyli: budowę drogi, wybudowanie pod ziemią, na ziemi albo nad ziemią przewodów lub urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłowniczych, elektrycznych, gazowych i telekomunikacyjnych.</p>

		<p>Zgodnie z ustawą o drogach publicznych z dnia 21 marca 1985 r. (t.j. Dz. U. z 2015 r. , poz. 460, z późn. zm.) drogi, parkingi oraz place przeznaczone do ruchu pojazdów, niezaliczone do żadnej z kategorii dróg publicznych i niezlokalizowane w pasie drogowym tych dróg są drogami wewnętrznymi. Wydatki na wewnętrzną infrastrukturę komunikacyjną dopuszczalne są jedynie pod warunkiem, że stanowią element uzupełniający projektu dotyczącego kompleksowego przygotowania terenu inwestycyjnego a ich wartość jest mniejszą częścią kosztów kwalifikowalnych inwestycji.</p>
	<p>Poddziałanie 3.1.2</p>	<p>W ramach Poddziałania wsparcie będzie miało na celu podniesienie konkurencyjności sektora MŚP poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wsparcie początkowej fazy rozwoju przedsiębiorstw <p>W ramach przedmiotowej interwencji zakłada się wsparcie podmiotów gospodarczych znajdujących się we wczesnej fazie rozwoju, przede wszystkim za pośrednictwem inkubatorów przedsiębiorczości. Nacisk zostanie położony na stworzenie kompleksowej oferty wsparcia początkowej fazy rozwoju przedsiębiorstw (pomysł, preinkubacja oraz inkubacja), kiedy to istnieje najwyższe ryzyko upadku firm.</p> <p>Wsparcia dla MŚP koncentrować się będzie na doradztwie w zakresie zakładania działalności gospodarczej, opracowania strategii, monitorowania biznesu, transferu technologii i prognozowania. W szczególności IOB będą oferowały zaawansowane, wyspecjalizowane usługi doradcze. Wsparcie nie będzie dotyczyło bieżącej działalności MŚP.</p> <p>Wsparcie udzielane będzie MŚP za pośrednictwem IOB tj. beneficjentem będą IOB natomiast grupą docelową będą MŚP.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wsparcie prowadzenia i rozwoju działalności przedsiębiorstw <p>Wsparcia dla MŚP koncentrować się będzie na doradztwie w zakresie opracowania strategii, monitorowania biznesu, transferu technologii i prognozowania. Przedsiębiorcy w szczególności będą korzystali z zaawansowanych, wyspecjalizowanych usług doradczych. Wsparcie nie będzie dotyczyło bieżącej działalności MŚP.</p> <p>Wsparcie w szczególności może być udzielone na doradztwo służące wdrożeniu nowego produktu/usługi, w tym specjalistyczne usługi laboratoryjne, pomiarowe, diagnostyczne,</p>

		<p>certyfikacyjne, testowanie produktu, testowanie technologii, usługi usprawniające zarządzanie (optymalizacja procesów logistycznych, automatyzacja obiegu dokumentów), analizy marketingowe, analizy finansowo – ekonomiczne, opracowanie i wdrożenie strategii rozwoju przedsiębiorstwa w oparciu o nowe technologie lub innowacyjne rozwiązania.</p> <p>W wyniku realizacji działania oczekiwana jest profesjonalizacja czyli podniesienie jakości i rozszerzenie usług inkubatorów. Wsparcie w tym zakresie dotyczy szeroko pojętych inicjatyw edukacyjnych, informacyjnych i upowszechniających ideę przedsiębiorczości, co stanowi uzupełnienie planowanych w zakresie EFS działań związanych z rozwojem kreatywności, inicjatywności, przedsiębiorczości na wszystkich etapach edukacji.</p> <p>Projekty wspierane w ramach przedmiotowego działania będą prowadziły do poszerzenia, w wymiarze jakościowym jak i ilościowym, oferty świadczonych przedsiębiorcom usług, w tym wprowadzenie nowych lub znacząco ulepszonych usług.</p> <p>Wsparcie udzielane będzie MŚP w ramach mechanizmu popytowego tj. beneficjentem będą MŚP.</p> <p>▪ integrowanie usług istniejących IOB w celu tworzenia kompleksowej oferty – obejmującej rozwój produktu; dostęp do kapitału; specjalistyczne doradztwo dla MŚP (np. brokerzy innowacji; platformy współpracy)</p> <p>W ramach przedmiotowej interwencji, podjęte zostaną działania o charakterze systemowym mające na celu integrowanie usług istniejących IOB, obejmują m.in. rozwój produktu, dostęp do kapitału, specjalistyczne doradztwo dla MŚP. Rolą Samorządu Województwa Mazowieckiego będzie animowanie współpracy, wypracowanie oraz zainicjowanie wraz z IOB i przedsiębiorcami rozwiązań dla osiągnięcia tego celu (takich jak brokerzy innowacji, platformy współpracy, monitorowanie popytu na specjalistyczne usługi).</p> <p>▪ Uporządkowanie i przygotowanie terenów inwestycyjnych w celu nadania im nowych funkcji gospodarczych</p> <p>Projekty dotyczące organizacji terenów inwestycyjnych m. in. na obszarach powojennych, przemysłowych, pokolejowych i popegeerowskich oraz ich kompleksowego zagospodarowania obejmują w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Prace studyjno-koncepcyjne – wyłącznie jako element projektu infrastrukturalnego.2. Kompleksowe wyposażenie/doposażenie terenu inwestycyjnego w media, tj.:<ul style="list-style-type: none">• Budowa / modernizacja sieci zaopatrzenia w wodę,• Budowa / modernizacja sieci kanalizacyjnej,
--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • Budowa / modernizacja sieci gazowej, • Budowa / modernizacja sieci energetycznej, • Budowa / modernizacja lokalnej sieci teleinformatycznej, <p>3. Budowa lub modernizacja wewnętrznego układu komunikacyjnego terenu inwestycyjnego – wyłącznie jako uzupełniający element projektu.</p> <p>4. Modernizacja i adaptacja budynków na cele gospodarcze.</p> <p>5. Zagospodarowanie otoczenia, wyłącznie jako uzupełniający element kompleksowego projektu (m.in. parkingi, zieleń).</p> <p>Uzupełnieniem powyższych projektów mogą być działania informacyjno-promocyjne, dotyczące rozpowszechniania informacji o możliwościach inwestycyjnych na terenie województwa (w zakresie związanym z realizacją projektu inwestycyjnego).</p> <p>Przez uzbrojenie terenu rozumie się inwestycję w rozumieniu art. 2 pkt. 13 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, czyli: budowę drogi, wybudowanie pod ziemią, na ziemi albo nad ziemią przewodów lub urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłowniczych, elektrycznych, gazowych i telekomunikacyjnych.</p> <p>Zgodnie z ustawą o drogach publicznych z dnia 21 marca 1985 r. (t.j. Dz. U. z 2015 r. , poz. 460, z późn. zm) drogi, parkingi oraz place przeznaczone do ruchu pojazdów, niezaliczone do żadnej z kategorii dróg publicznych i niezlokalizowane w pasie drogowym tych dróg są drogami wewnętrznymi. Wydatki na wewnętrzną infrastrukturę komunikacyjną dopuszczalne są jedynie pod warunkiem, że stanowią element uzupełniający projektu dotyczącego kompleksowego przygotowania terenu inwestycyjnego a ich wartość jest mniejszą częścią kosztów kwalifikowalnych inwestycji.</p>
11. Typ beneficjenta	Poddziałanie 3.1.1	Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia z obszarów realizacji ZIT WOF.
	Poddziałanie 3.1.2	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MŚP; ▪ jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; ▪ organizacje pozarządowe; ▪ powiązania kooperacyjne; ▪ porozumienia/konsorcja beneficjentów; ▪ Samorząd Województwa Mazowieckiego;

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ proinnowacyjne instytucje otoczenia biznesu - ośrodki innowacyjności;
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Poddziałanie 3.1.1	MŚP.
	Poddziałanie 3.1.2	MŚP
13. Instytucja pośrednicząca	Poddziałanie 3.1.1	MJWPU oraz IP ZIT
	Poddziałanie 3.1.2	MJWPU
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 3.1	Nie dotyczy
15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)		Region lepiej rozwinięty
	Działanie 3.1	72 083 927
	Poddziałanie 3.1.1	11 579 348
	Poddziałanie 3.1.2	60 504 579
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	Działanie 3.1	
	Poddziałanie 3.1.1	Projekty realizowane w ramach ZIT
	Poddziałanie 3.1.2	Nie dotyczy
17. Instrumenty terytorialne	Poddziałanie 3.1.1	ZIT – szczegółowy opis w rozdziale IV.1.2.1
	Poddziałanie 3.1.2	Inwestycje wynikające z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi – szczegółowy opis w rozdziale IV.2.4.1
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie	Poddziałanie 3.1.1	Konkursowy Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – MJWPU oraz IP ZIT.

<p>podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów</p>	<p>Poddziałanie 3.1.2</p>	<p>Konkursowy</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – MJWPU</p> <p>W ramach trybu konkursowego przewiduje się również ogłaszanie odrębnych postępowań na wybór inwestycji wynikających z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi.</p>
<p>19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)</p>	<p>Poddziałanie 3.1.1</p>	<p>▪ Uporządkowanie i przygotowanie terenów inwestycyjnych w celu nadania im nowych funkcji gospodarczych</p> <p>Projekty z zakresu uzbrojenia terenów inwestycyjnych będą kwalifikowalne przy spełnieniu łącznie poniżej wskazanych warunków:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedsięwzięcia będą realizowane pod warunkiem nie powielania dostępnej infrastruktury, chyba że limit dostępnej powierzchni został wyczerpany; • wydatki na wewnętrzną infrastrukturę komunikacyjną – jako uzupełniający element projektu kompleksowego stanowiąc mogą jedynie mniejszą część kosztów kwalifikowalnych inwestycji; • wydatki poniesione na uzbrojenie terenów inwestycyjnych, które pod koniec okresu trwałości projektu nie zostaną wykorzystane przez MŚP zgodnie ze stanowiskiem KE stają się niekwalifikowalne. Wielkość tych wydatków jest wprost proporcjonalna do % niewykorzystanej w projekcie powierzchni terenów inwestycyjnych; • wykorzystanie w całości lub części przygotowanych terenów inwestycyjnych przez duże przedsiębiorstwa skutkować będzie zmniejszeniem przyznanego dofinansowania. Redukcja wysokości wsparcia będzie proporcjonalna do obszaru wykorzystanego przez duże przedsiębiorstwa; • dofinansowanie przedsięwzięć z zakresu kompleksowego przygotowania terenów inwestycyjnych zostanie przyznane w przypadku zobowiązania się beneficjenta do zastosowania i monitorowania wskaźników w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> • liczby inwestycji MŚP zlokalizowanych na uzbrojonych terenach; • pełnego stopnia wykorzystania uzbrojonych terenów inwestycyjnych;

		<ul style="list-style-type: none"> • liczby miejsc pracy utworzonych przez MŚP w inwestycjach zlokalizowanych na uzbrojonych terenach;
	Poddziałanie 3.1.2	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wsparcie początkowej fazy rozwoju przedsiębiorstw; ▪ Integrowanie usług istniejących IOB w celu tworzenia kompleksowej oferty – obejmującej rozwój produktu; dostęp do kapitału; specjalistyczne doradztwo dla MŚP (np. brokerzy innowacji; platformy współpracy). <p>W ramach RPO WM 2014-2020 istnieje możliwość wsparcia profesjonalizacji usług IOB przy spełnieniu następujących warunków:</p> <ul style="list-style-type: none"> • IOB monitoruje świadczenie różnych usług i przeprowadza badania satysfakcji klientów w celu oceny swoich wyników oraz przygotowania lepszych opartych o dane statystyczne prognoz ich skuteczności; • IOB wykaże, że będzie stosować istniejące standardy w zakresie dostarczania usług opracowane na poziomie krajowym / europejskim / międzynarodowym; • IOB posiada roczny plan działalności zawierający: indykatywną listę projektów / usług, które planuje udzielić/dostarczyć, dostępne zasoby, niezbędne szkolenia, wymagany budżet oraz źródła finansowania; projekty planowane do wsparcia z EFRR, powinny być wyraźnie przedstawione w planie prac; • IOB posiada strategię biznesową, która wyraźnie wskazuje różne źródła jej przychodów i potwierdza jej zdolność do działania w warunkach rynkowych i samodzielność finansową w zakresie prowadzenia działalności (lub zdolność do stopniowego uzyskania owej samodzielności do końca okresu kwalifikowalności). <p>W incydentalnych i uzasadnionych przypadkach, gdy w wyniku realizacji regionalnej strategii inteligentnych specjalizacji nastąpi silna koncentracja przedsiębiorstw z kluczowej branży/branż, o konkretnym zapotrzebowaniu na wsparcie czynności związanych z organizacją działalności gospodarczej, obsługi księgowej, logistycznej, telekomunikacyjnej, dopuszcza się wsparcie infrastrukturalne IOB na poniżej wskazanych warunkach:</p>

	<ul style="list-style-type: none">• przedsięwzięcia w zakresie wsparcia IOB są ukierunkowane na świadczenie specjalistycznych usług IOB;• przedsięwzięcia w zakresie infrastruktury IOB wspierane będą w bardzo ograniczonym zakresie i przy spełnieniu następujących warunków:<ul style="list-style-type: none">✓ działalność IOB wpisuje się w krajową lub regionalną strategię inteligentnej specjalizacji,✓ IOB dysponuje strategią/planem wykorzystania infrastruktury planowanej do sfinansowania w ramach przedsięwzięcia,✓ przedsięwzięcie jest współfinansowane ze źródeł prywatnych,✓ przedsięwzięcie nie powiela dostępnej infrastruktury IOB o podobnym profilu zlokalizowanej w danym lub sąsiadującym regionie, chyba, że limit dostępnej oferty został wyczerpany;• w realizacji przez IOB specjalistycznych usług zapotrzebowanych przez konkretnych przedsiębiorców wykorzystują dostępne standardy świadczenia usług wypracowanych na poziomie krajowym (w tym zasad odnoszących się do poziomu współfinansowania usług IOB przez przedsiębiorców);• IOB dążyć będą do prowadzenia działalności na zasadach rynkowych, w oparciu o otwartą konkurencję. <p>▪ Uporządkowanie i przygotowanie terenów inwestycyjnych w celu nadania im nowych funkcji gospodarczych</p> <p>Projekty z zakresu uzbrojenia terenów inwestycyjnych będą kwalifikowalne przy spełnieniu łącznie poniżej wskazanych warunków:</p> <ul style="list-style-type: none">• przedsięwzięcia będą realizowane pod warunkiem nie powielania dostępnej infrastruktury, chyba że limit dostępnej powierzchni został wyczerpany;• wydatki na wewnętrzną infrastrukturę komunikacyjną – jako uzupełniający element projektu kompleksowego stanowiąc mogą jedynie mniejszą część kosztów kwalifikowalnych inwestycji;• wydatki poniesione na uzbrojenie terenów inwestycyjnych, które pod koniec okresu trwałości projektu nie zostaną wykorzystane przez MŚP zgodnie ze stanowiskiem KE stają
--	---

		<p>się niekwalifikowalne. Wielkość tych wydatków jest wprost proporcjonalna do % niewykorzystanej w projekcie powierzchni terenów inwestycyjnych;</p> <ul style="list-style-type: none"> wykorzystanie w całości lub części przygotowanych terenów inwestycyjnych przez duże przedsiębiorstwa skutkować będzie zmniejszeniem przyznanego dofinansowania. Redukcja wysokości wsparcia będzie proporcjonalna do obszaru wykorzystanego przez duże przedsiębiorstwa; dofinansowanie przedsięwzięć z zakresu kompleksowego przygotowania terenów inwestycyjnych zostanie przyznane w przypadku zobowiązania się beneficjenta do zastosowania i monitorowania wskaźników w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> liczby inwestycji MŚP zlokalizowanych na uzbrojonych terenach; pełnego stopnia wykorzystania uzbrojonych terenów inwestycyjnych; liczby miejsc pracy utworzonych przez MŚP w inwestycjach zlokalizowanych na uzbrojonych terenach.
20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)	Działanie 3.1	Nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 3.1	Nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)	Poddziałanie 3.1.1	Zgodnie z Regulaminem konkursu.
	Poddziałanie 3.1.2	Zgodnie z Regulaminem konkursu.

23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 3.1	Zgodnie z Regulaminem konkursu.
24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 3.1	<p>W przypadku wsparcia stanowiącego pomoc publiczną, udzielaną w ramach realizacji programu, znajdują zastosowanie właściwe przepisy prawa wspólnotowego i krajowego dotyczące zasad udzielania tej pomocy, obowiązujące w momencie udzielania wsparcia, w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.); 2. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych 2014-2020; 3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy <i>de minimis</i> w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020; 4. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie udzielania pomocy na wspieranie innowacyjności oraz innowacje procesowe i organizacyjne w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (projekt); 5. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach celu tematycznego 3 w zakresie wzmocnienia konkurencyjności mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020. 6. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy mikroprzedsiębiorcom, małym i średnim przedsiębiorcom na usługi doradcze oraz udział w targach w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020.
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 3.1.1	<p>Ogółem</p> <p>Projekty nie objęte pomocą publiczną – EFRR stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji.</p>

na poziomie projektu (jeśli dotyczy)		Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)	Poddziałanie 3.1.2	Projekty nie objęte pomocą publiczną – EFRR stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.
		Ogółem
	Działanie 3.1	Projekty nie objęte pomocą publiczną – EFRR stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej. Przewiduje się współfinansowanie z budżetu państwa w przypadku finansowania działań rewitalizacyjnych.
	Poddziałanie 3.1.1	Projekty nie objęte pomocą publiczną – EFRR stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej Przewiduje się współfinansowanie z budżetu państwa w przypadku finansowania działań rewitalizacyjnych.
	Poddziałanie 3.1.2	Projekty nie objęte pomocą publiczną – EFRR stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej

		Przewiduje się współfinansowanie z budżetu państwa w przypadku finansowania działań rewitalizacyjnych.
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych		Ogółem
	Działanie 3.1	- 20% gdy nie występuje pomoc publiczna z zastrzeżeniem pkt 26. Wkład własny może zostać pomniejszony o wysokość dofinansowania pochodzącą z innych instrumentów finansowych w tym środków budżetu państwa (dotyczy konkursów rewitalizacyjnych) - w przypadku projektów objętych pomocą publiczną na poziomie wynikającym z odpowiedniego rozporządzenia ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego bądź innych obowiązujących w tym zakresie przepisów
	Poddziałanie 3.1.1	Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej
	Poddziałanie 3.1.2	Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)		Ogółem
	Działanie 3.1	Nie dotyczy, o ile zapisy Regulaminu konkursu nie stanowią inaczej.
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)		Ogółem
	Działanie 3.1	Nie dotyczy, o ile zapisy Regulaminu konkursu nie stanowią inaczej.
	Poddziałanie 3.1.1	Nie dotyczy, o ile zapisy Regulaminu konkursu nie stanowią inaczej.
	Poddziałanie 3.1.2	Nie dotyczy, o ile zapisy Regulaminu konkursu nie stanowią inaczej.
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)		Ogółem
	Działanie 3.1	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 3.1	Nie dotyczy

32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 3.1	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 3.1	Nie dotyczy

II.3.2 Działanie 3.2 Internacjonalizacja MŚP

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
6. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 3.2	Internacjonalizacja MŚP
	Poddziałanie 3.2.1	Promocja gospodarcza regionu w ramach ZIT
	Poddziałanie 3.2.2	Internacjonalizacja przedsiębiorstw
7. Cel szczegółowy działania/ poddziałania	Działanie 3.2	<p><i>Zwiększony poziom handlu zagranicznego sektora MŚP</i></p> <p>W województwie mazowieckim utrzymuje się stała ponad dwukrotna przewaga importu nad eksportem. Do jednego z najważniejszych kierunków działań, które ma na celu podniesienie konkurencyjności przemysłu w regionie oraz zwiększenia potencjału eksportowego Mazowsza możemy zaliczyć umiędzynarodowienie gospodarcze.</p> <p>Wsparcie w ramach Działania 3.2 ukierunkowane będzie na wzrost internacjonalizacji przedsiębiorstw oraz promocję gospodarczą regionu.</p> <p>Współpraca międzynarodowa i realizowanie kontraktów zagranicznych działa stymulująco na poziom innowacyjności przedsiębiorstw, a relacje nawiązywane z podmiotami pochodzącymi z innych krajów sprzyjają rozwijaniu kultury organizacyjnej i technologicznej, stanowiąc odpowiednie środowisko do powstawania i wdrażania innowacji.</p> <p>Umiędzynarodowienie firm stwarza możliwość lepszego dostępu do klientów, dostawców oraz nowoczesnych technologii. Wytwarza również ścieżkę do osiągnięcia lepszych wyników, długoterminowego zrównoważonego rozwoju oraz przyczynia się do wyższej konkurencyjności przedsiębiorstw.</p> <p>W konsekwencji podjętych działań wsparcie przyczyni się do zmiany niekorzystnego bilansu wymiany zagranicznej w województwie. Dodatkowo, w celu zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej województwa, jak i poszczególnych jego obszarów wsparcie przyczyni się do wzmocnienia i utrwalenia pozytywnego wizerunku Mazowsza oraz Warszawy i ich potencjału w zakresie korzystnych warunków dla lokalizowania i prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>Dodatkowo efektem podjętych działań będzie wypracowanie kompleksowej i spójnej polityki inwestycyjnej regionu, obejmującej wsparcie przedsiębiorstw nastawionych na wzrostu eksportu i zdobywanie nowych rynków zbytu, w tym nawiązywanie kontaktów z partnerami zagranicznymi oraz uzyskiwanie informacji na temat rynków zagranicznych.</p>

		Ponadto interwencja przyczyni się do rozwoju inteligentnych specjalizacji regionu.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Poddziałanie 3.2.1	Brak
	Poddziałanie 3.2.2	1. Liczba kontraktów handlowych zagranicznych podpisanych przez przedsiębiorstwa wsparte w zakresie internacjonalizacji
9. Lista wskaźników produktu	Poddziałanie 3.2.1	1. Liczba wspartych przedsięwzięć informacyjno-promocyjnych o charakterze międzynarodowym
	Poddziałanie 3.2.2	1. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie 2. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje 3. Liczba przedsiębiorstw, które wprowadziły zmiany organizacyjno-procesowe 4. Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie internacjonalizacji działalności 5. Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje)
10. Typy projektów	Poddziałanie 3.2.1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ promocja gospodarcza regionu w wymiarze krajowym i międzynarodowym <p>W ramach przedmiotowej interwencji realizowany będzie projekt dotyczący promocji gospodarczej służącej budowie rangi i wspólnej marki Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego (WOF). Obrany kierunek działań zakładać będzie realizację przedsięwzięć, zmierzających do wzmocnienia powiązań zagranicznych gospodarki WOF – w wymiarze proeksportowym oraz proinwestycyjnym. Służyć temu będą działania na rzecz wykreowania i upowszechnienia wspólnego przekazu promocyjnego (np. kampanie promocyjne, wydawnictwa branżowe, portale internetowe), dostosowanego do poszczególnych rynków zagranicznych i środowisk biznesowych, a także działania bezpośrednio wpływające na kształtowanie powiązań gospodarczych, m.in. takie jak misje gospodarcze, udział w targach branżowych i inwestycyjnych, show room. W ramach tych działań nie przewiduje się wsparcia infrastrukturalnego.</p>
	Poddziałanie 3.2.2	<ul style="list-style-type: none"> ▪ internacjonalizacja przedsiębiorstw poprzez wzrost eksportu towarów i usług <p>Interwencja skierowana zostanie do przedsiębiorców w zakresie wzrostu ich internacjonalizacji, poprzez udział m.in. w misjach gospodarczych, krajowych i międzynarodowych imprezach targowo-wystawienniczych, czy też w ramach wizyt studyjnych.</p> <p>W ramach przedmiotowej interwencji możliwy będzie do realizacji następujący typ projektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ internacjonalizacja przedsiębiorstw poprzez wdrożenie nowego modelu biznesowego

		<p>Przewiduje się wsparcie od etapu koncepcyjnego, przez implementację pomysłu na internacjonalizację działalności i podjęcia międzynarodowej współpracy gospodarczej, po rozszerzenie i udoskonalanie tej działalności.</p> <p>Zakłada się wsparcie udziału MŚP w szczególności w imprezach targowo-wystawienniczych zagranicznych lub krajowych o charakterze międzynarodowym, misjach gospodarczych, wizytach studyjnych, wyszukiwaniu i doborze partnerów biznesowych na rynku docelowym.</p> <p>Podstawą realizacji projektu jest dokument o charakterze strategicznym zawierający analizę oraz uzasadnienie dla nowych rynków docelowych działalności eksportowej firmy oraz wskazujący zmianę modelu biznesowego w zakresie umiędzynarodowienia. Opracowanie ww. dokumentu może być przedmiotem współfinansowania.</p> <p>W wyjątkowych przypadkach dopuszcza się działania uzupełniające zmierzające do rozszerzenia i udoskonalenia działalności warunkujące realizację umowy międzynarodowej.</p> <p>Ponadto interwencja w ramach internacjonalizacji przedsiębiorstw będzie mogła być uzupełniona i wspierana o rozwiązania TIK w obszarze handlu elektronicznego.</p> <p>Preferowane będzie zwiększanie zdolności do wdrażania, upowszechnienia i wprowadzania na rynek nowych rozwiązań w kluczowych obszarach tematycznych, zidentyfikowanych w ramach inteligentnej specjalizacji, stanowiących innowacje co najmniej w skali regionu. Powyższe działanie pozwoli skoncentrować środki na przedsięwzięciach o największym potencjale rozwojowym.</p> <p>Realizacja działań skierowana będzie nie tylko na działania pojedynczych przedsiębiorstw ale również i ich grup, takich jak powiązania kooperacyjne, zmierzających do rozszerzenia działalności gospodarczej na nowe, zagraniczne rynki i poszukiwania partnerów biznesowych w innych krajach.</p>
11. Typ beneficjenta	Poddziałanie 3.2.1	Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia z obszarów realizacji ZIT WOF.
	Poddziałanie 3.2.2	<ul style="list-style-type: none"> • MŚP; • jednostki naukowe; • spółki celowe; • powiązania kooperacyjne; • JST, ich związki i stowarzyszenia; • organizacje pozarządowe; • samorząd gospodarczy.
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Poddziałanie 3.2.1	MŚP prowadzące działalność gospodarczą na terenie WOF
	Poddziałanie 3.2.2	MŚP

13. Instytucja pośrednicząca	Poddziałanie 3.2.1	MJWPU oraz IP ZIT
	Poddziałanie 3.2.2	MJWPU
14. Instytucja wdrażająca	Działanie	Nie dotyczy
15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)		Region lepiej rozwinięty
	Działanie 3.2	33 159 967
	Poddziałanie 3.2.1	5 680 606
	Poddziałanie 3.2.2	27 479 361
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	Poddziałanie 3.2.1	Projekty realizowane w ramach ZIT
	Poddziałanie 3.2.2	Nie dotyczy
17. Instrumenty terytorialne (jeśli dotyczy)	Poddziałanie 3.2.1	ZIT – szczegółowy opis w rozdziale IV.1.2.1
	Poddziałanie 3.2.2	Nie dotyczy
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Poddziałanie 3.2.1	Pozakonkursowy Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – MJWPU oraz IP ZIT.
	Poddziałanie 3.2.2	Konkursowy Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – MJWPU.
	Poddziałanie 3.2.1	Projekty z zakresu promocji gospodarczej będą kwalifikowalne przy spełnieniu łącznie poniżej wskazanych warunków:

19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)		<ul style="list-style-type: none"> ▪ projekty wykazujące znaczącą poprawę w zakresie zwiększenia wysokości eksportu; ▪ projekty dostosowujące formy wsparcia do indywidualnych potrzeb przedsiębiorstwa.
	Poddziałanie 3.2.2	<p>Projekty z zakresu promocji gospodarczej będą kwalifikowalne przy spełnieniu łącznie poniżej wskazanych warunków:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ projekty oparte na strategii biznesowej, identyfikującej działania mające na celu skuteczną internacjonalizację przedsiębiorstw. Wsparcie będzie udzielane tylko na działania uwzględnione na planie rozwoju działań eksportowych zamieszczonym w ww. strategii; ▪ projekty wykazujące znaczącą poprawę w zakresie zwiększenia wysokości eksportu; ▪ projekty dostosowujące formy wsparcia do indywidualnych potrzeb przedsiębiorstwa.
20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)	Działanie 3.2	Nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 3.2	Nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)	Poddziałanie 3.2.1	Zgodnie z Wezwaniem do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym.
	Poddziałanie 3.2.2	Zgodnie z Regulaminem konkursu.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 3.2	Zgodnie z Regulaminem konkursu.

<p>24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)</p>	<p>Działanie 3.2</p>	<p>W przypadku wsparcia stanowiącego pomoc publiczną, udzielaną w ramach realizacji programu, znajdą zastosowanie właściwe przepisy prawa wspólnotowego i krajowego dotyczące zasad udzielania tej pomocy, obowiązujące w momencie udzielania wsparcia, w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.); 2. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy mikroprzedsiębiorcom, małym i średnim przedsiębiorcom na usługi doradcze oraz udział w targach w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014 – 2020; 3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy <i>de minimis</i> w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020. 4. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach celu tematycznego 3 w zakresie wzmacniania konkurencyjności mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020.
<p>25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)</p>	<p>Działanie 3.2</p>	<p>Ogółem</p> <p>Projekty nie objęte pomocą publiczną –EFRR stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.</p>
<p>26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł)</p>	<p>Działanie 3.2</p>	<p>Ogółem</p> <p>Projekty nie objęte pomocą publiczną – EFRR stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.</p>

przynawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)		
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych		Ogółem
	Poddziałanie 3.2.1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej
	Poddziałanie 3.2.2	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)		Ogółem
	Poddziałanie 3.2.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 3.2.2	Nie dotyczy, o ile zapisy Regulaminu konkursu nie stanowią inaczej.
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)		Ogółem
	Poddziałanie 3.2.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 3.2.2	Nie dotyczy, o ile zapisy Regulaminu konkursu nie stanowią inaczej.
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)		Ogółem
	Działanie 3.2	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 3.2	Nie dotyczy

32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 3.2	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 3.2	Nie dotyczy

II.3.3 Działanie 3.3 Innowacje w MŚP

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 3.3	Innowacje w MŚP
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 3.3	<p><i>Zwiększone zastosowanie innowacji w przedsiębiorstwach sektora MŚP</i></p> <p>Interwencja w ramach Działania 3.3 skierowana będzie na wzmocnienie potencjału sektora MŚP na Mazowszu, przede wszystkim w zakresie wprowadzania na rynek nowych produktów lub usług oraz wdrażania innowacji. Inwestycje w rozwój przedsiębiorstw, zwiększające skalę ich działalności oraz zasięg oferty, spowodują zwiększenie zatrudnienia i trwały rozwój firm. Wsparcie będzie nakierowane głównie na rozbudowę przedsiębiorstw, w szczególności związaną z wprowadzaniem na rynek nowych produktów i usług w skali regionu.</p> <p>Dodatkowo wykorzystanie TIK przełoży się na rozwój i poprawę efektywności działalności przedsiębiorstw, m.in. poprzez wsparcie rozwoju współpracy między przedsiębiorstwami w oparciu o nowoczesne rozwiązania teleinformatyczne (B2B), co wzmocni więzi pomiędzy współpracującymi przedsiębiorstwami oraz podniesie konkurencyjność poprzez stosowanie nowoczesnych kanałów współpracy, automatyzację procesów biznesowych i wymiany danych. Jednocześnie wykorzystanie TIK przyczyni się do rozwoju e-handlu, zwiększając możliwość konkurowania mazowieckich przedsiębiorców na rynkach międzynarodowych oraz wzmocniając rolę handlu elektronicznego w działalności gospodarczej.</p> <p>Środki w ramach Działania 3.3 inwestowane będą w biznesowe wykorzystanie dostępnych na rynku pomysłów, zwłaszcza na wdrażanie projektów B+R.</p> <p>Celem Działania będzie przede wszystkim wspieranie przedsiębiorstw wpisujących się w obszary inteligentnej specjalizacji.</p> <p>Przedmiotowa interwencja ma na celu realizację projektów przy, których stosowane mogą być rozwiązania służące zintegrowanemu podejściu do kwestii efektywnego wykorzystania zasobów, w tym energii i surowców</p> <p>Tak zaprogramowana interwencja, skierowana na wsparcie sektora MŚP, stanowi katalizator wzrostu gospodarczego oddziałującego na cały region Mazowsza.</p>
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 3.3	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach 2. Liczba wdrożonych wyników prac B+R 3. Liczba wprowadzonych innowacji

<p>9. Lista wskaźników produktu</p>	<p>Działanie 3.3</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie 2. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje 3. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie finansowe inne niż dotacje 4. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie niefinansowe 5. Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) 6. Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (inne niż dotacje) 7. Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla rynku 8. Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy 9. Liczba przedsiębiorstw wspartych w ramach sektora strategii inteligentnej specjalizacji 10. Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie wdrożenia wyników prac B+R 11. Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie inwestycji 12. Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie ekoinnowacji
<p>10. Typy projektów</p>	<p>Działanie 3.3</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wprowadzanie na rynek nowych lub ulepszonych produktów lub usług <p>Interwencja ukierunkowana będzie na wsparcie aktywności inwestycyjnej istniejących mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, poprzez wdrażanie innowacji produktowych, procesowych, organizacyjnych i marketingowych, co przełoży się na zwiększone zatrudnienie i trwały rozwój firm.</p> <p>W ramach przedmiotowej interwencji możliwe będą do realizacji następujące typy projektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozbudowa przedsiębiorstw, w szczególności związana z wprowadzaniem na rynek nowych produktów i usług w skali regionu; ✓ realizacja zasadniczych zmian procesu produkcyjnego lub zmiana w zakresie sposobu świadczenia usług (w tym usług świadczonych drogą elektroniczną); ✓ wdrożenie wyników prac B+R do działalności gospodarczej. <p>Zakłada się umożliwienie wdrożenia wyników prac B+R w szczególności jako kontynuację pomyślnie zakończonej fazy badawczo-rozwojowej projektu realizowanego w ramach Działania 1.2.</p> <p>Przewiduje się realizację działań dotyczących nowoczesnych rozwiązań umożliwiających redukcję kosztów działalności rynkowej w przedsiębiorstwach, wynikającą m.in. z mniejszego zużycia energii lub bardziej efektywnego wykorzystania surowców, co w konsekwencji zapewni uzyskanie trwałych efektów gospodarczych i środowiskowych.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozwój produktów i usług opartych na handlu elektronicznym oraz zaawansowanych rozwiązaniach TIK

		<p>Interwencja obejmować będzie rozwój produktów i usług opartych na technologiach informacyjno-komunikacyjnych, w tym sprzedaż produktów i usług w Internecie, tworzenie i udostępnianie usług elektronicznych, optymalizację procesów ułatwiających zarządzanie przedsiębiorstwem oraz współpracę pomiędzy przedsiębiorcami poprzez rozwiązania informatyczne.</p> <p>Efektem działania będzie zwiększenie roli handlu elektronicznego w działalności gospodarczej.</p> <p>W zależności od ryzyka na etapie wdrożenia przewiduje się wsparcie w formie zwrotnej i bezzwrotnej. Zakłada się, że w przypadku projektów, dla których ryzyko na etapie wdrożenia jest duże oferowane będą instrumenty bezzwrotne. W szczególności w ww. formie zakłada się wdrożenie wyników prac badawczo-rozwojowych do działalności gospodarczej. Natomiast instrumenty finansowe znajdą zastosowanie w tych obszarach, w których ryzyko jest mniejsze oraz w których na podstawie badania zostaną zidentyfikowane nieprawidłowości rynku lub nieoptymalny poziom inwestycji.</p>
11. Typ beneficjenta	Działanie 3.3	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MŚP; ▪ porozumienia/konsorcja beneficjentów; ▪ powiązania kooperacyjne; ▪ podmiot, który wdraża instrumenty finansowe.
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 3.3	MŚP
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 3.3	MJWPU
14. Instytucja wdrażająca	Działanie	Nie dotyczy
15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)		Region lepiej rozwinięty
	Działanie 3.3	108 125 892
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi	Działanie 3.3	Wdrożenie wyników prac B+R do działalności gospodarczej (w tym wypracowanych w ramach Osi I).

PO (jeśli dotyczy)		
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 3.3	Nie dotyczy
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 3.3	Konkursowy Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – MJWPU. W zakresie instrumentów finansowych tryb określony w art. 38 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. – IZ.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)	Działanie 3.3	Realizacja celów osi priorytetowej, wykazując jak najwyższe do osiągnięcia efekty oraz inne planowane do osiągnięcia rezultaty w stosunku do planowanych nakładów finansowych
20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)	Działanie 3.3	Nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 3.3	Nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)	Działanie 3.3	Zgodnie z Regulaminem konkursu.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków	Działanie 3.3	Zgodnie z Regulaminem konkursu.

i planowany zakres systemu zaliczek		
24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 3.3	<p>W przypadku wsparcia stanowiącego pomoc publiczną, udzielaną w ramach realizacji programu, znajdują zastosowanie właściwe przepisy prawa wspólnotowego i krajowego dotyczące zasad udzielania tej pomocy, obowiązujące w momencie udzielania wsparcia, w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.); 2. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie udzielania pomocy na wspieranie innowacyjności oraz innowacje procesowe i organizacyjne w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (projekt); 3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 05 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 ; 4. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy mikoprzedsiębiorcom, małym i średnim przedsiębiorcom na usługi doradcze oraz udział w targach w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014 – 2020; 5. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach celu tematycznego 3 w zakresie wzmocnienia konkurencyjności mikoprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020; 6. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 br. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020.
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)	Działanie 3.3	<p>Ogółem</p> <p>Projekty nie objęte pomocą publiczną – EFRR stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji.</p> <p>Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.</p>

26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)		Ogółem
	Działanie 3.3	Projekty nie objęte pomocą publiczną – EFRR stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych		Ogółem
	Działanie 3.3	Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)		Ogółem
	Działanie 3.3	Nie dotyczy, o ile zapisy Regulaminu konkursu nie stanowią inaczej.
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)		Ogółem
	Działanie 3.3	Nie dotyczy, o ile zapisy Regulaminu konkursu nie stanowią inaczej.
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe		Ogółem
	Działanie 3.3	54,07 mln

(EUR) (jeśli dotyczy)		
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych ³³	Działanie 3.3	System wdrażania instrumentów finansowych zostanie opracowany na późniejszym etapie.
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych ³⁴ oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 3.3	Pożyczka mała – 26,37 mln euro Pożyczka duża – 17,70 mln euro Poręczenie – 10 mln euro
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych ³⁵	Działanie 3.3	MŚP

³³ IZ, pośrednik finansowy, fundusz funduszy.

³⁴ Pożyczka, poręczenie, gwarancja, wejście kapitałowe, itd.

³⁵ Rubryka tożsama z rubryką nr 12.

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

II.4. Oś Priorytetowa IV - Przejście na gospodarkę niskoemisyjną

2. Cele szczegółowe osi priorytetowej

Cel szczegółowy 1: Zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w ogólnej produkcji energii

Cel szczegółowy 2: Zwiększona efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym

Cel szczegółowy 3: Lepsza jakość powietrza

3. Syntetyczny opis osi	Celem osi jest zmniejszenie emisyjności gospodarki. W ramach działań będzie można ubiegać się o wsparcie na inwestycje związane z wytwarzaniem energii elektrycznej i ciepłej pochodzącej ze źródeł odnawialnych wraz z budową oraz modernizacją sieci dystrybucyjnych. Zakres wsparcia obejmuje również projekty z zakresu kompleksowej termomodernizacji budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych. W ramach Osi wspierane będą także inwestycje z zakresu rozwoju zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej oraz ograniczenia niskiej emisji poprzez poprawę efektywności wytwarzania i dystrybucji ciepła	
4. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	Nazwa Funduszu	Ogółem
	EFRR	324 359 153
5. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Mazowieckiego	

II.4.1 Działanie 4.1 Odnawialne źródła energii

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 4.1	Odnawialne źródła energii
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 4.1	<p><i>Zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w ogólnej produkcji energii</i></p> <p>Udział energii pochodzącej z odnawialnych źródeł na Mazowszu jest niewielki i wynosi zaledwie 7,7%, w bilansie energetycznym województwa, co predestynuje ukierunkowanie interwencji na rzecz jego zwiększenia. Głównym celem interwencji jest wzrost wykorzystania OZE w finalnym zużyciu energii oraz zintegrowanie tych działań z rozwojem infrastruktury dystrybucyjnej.</p> <p>Interwencja obejmować będzie projekty zmierzające do wzrostu produkcji energii elektrycznej i ciepła pochodzących z odnawialnych zasobów poprzez realizację inwestycji w zakresie budowy lub przebudowy jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła.</p> <p>Promowane będzie przede wszystkim wykorzystanie małych źródeł energii, zlokalizowanych blisko odbiorcy, zmniejszających straty przesyłowe oraz zapewniających efekt ekologiczny poprzez wzrost udziału energii odnawialnej w konsumpcji (energetyka rozproszona).</p> <p>Wspierane działania zapewnią dywersyfikację, jak również zwiększą bezpieczeństwo energetyczne regionu przy wykorzystaniu naturalnych uwarunkowań i lokalnych potencjałów. Prowadzone działania w kierunku energii odnawialnej pozwolą nie tylko ograniczyć emisję szkodliwych substancji do atmosfery, lecz także zapobiegać zjawiskom lokalnego niedoboru energii występującym na terenie regionu, zwiększając tym samym bezpieczeństwo energetyczne województwa.</p> <p>Osiągnięcie zakładanych celów będzie możliwe dzięki inwestowaniu w rozwój nie tylko samych źródeł, ale również w sieci dystrybucyjnych średniego i niskiego napięcia poniżej 110 kV umożliwiające przyłączenie jednostek wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych.</p>
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 4.1	1. Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 4.1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE 2. Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE 3. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie finansowe inne niż dotacje 4. Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (inne niż dotacje) 5. Długość nowo wybudowanych lub zmodernizowanych sieci elektroenergetycznych dla odnawialnych źródeł energii

		<p>6. Liczba wybudowanych instalacji do produkcji biokomponentów</p> <p>7. Liczba wybudowanych instalacji do produkcji biopaliw</p> <p>8. Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej</p>
<p>10. Typy projektów</p>	<p>Działanie 4.1</p>	<p>1. Infrastruktura do produkcji i dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych.</p> <p>Wsparciem zostaną objęte projekty polegające na budowie, rozbudowie oraz przebudowie infrastruktury mającej na celu produkcję energii elektrycznej i/lub ciepłej.</p> <p>W szczególności inwestycje w budowę/przebudowę:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ instalacji i jednostek wytwórczych energii elektrycznej wykorzystujących energię wiatru, słońca (fotowoltaika), biomasę, biogaz, oraz wody (wraz z ewentualnym podłączeniem do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej); ▪ instalacji i jednostek wytwórczych ciepła przy wykorzystaniu energii słonecznej (kolektory słoneczne) biomasy, biogazu, geotermii, pomp ciepła (wraz z ewentualnym podłączeniem do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej); ▪ instalacji do produkcji biokomponentów i biopaliw II i III generacji. <p>Energia elektryczna i ciepła może być wytwarzana na własne potrzeby, jak również z możliwością sprzedaży do sieci (prosument). W przypadku tego rodzaju projektów dofinansowanie będzie mogło obejmować również przyłącza jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł odnawialnych do najbliższej istniejącej sieci i stanowić integralną część projektu, niezbędną dla osiągnięcia celów tego projektu. W tym kontekście przyłącze, rozumiane jest jako odcinek sieci łączący jednostkę/jednostki wytwarzania energii z punktem, w którym następuje rozgraniczenie własności sieci między właścicielem jednostki wytwórczej i operatorem sieci.</p> <p>2. Sieci dystrybucyjne średnich i niskich napięć</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ budowa lub przebudowa sieci skutkującej zwiększeniem przepustowości infrastruktury elektroenergetycznej oraz umożliwiającą przyłączanie jednostek wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych do Krajowego Systemu Elektroenergetycznego. Projekty będą realizowane przez OSD (operatorów systemu dystrybucyjnego) i dotyczyć będą sieci dystrybucyjnej średniego i niskiego napięcia poniżej 110 kV. <p>W odniesieniu do przedsięwzięć wspieranych w ramach ww. działań zastosowanie będą mieć następujące zasady:</p>

		<p>Dopuszcza się produkcję ciepła i energii elektrycznej w układach kogeneracyjnych.</p> <p>Przy wyborze projektów do dofinansowania będą brane pod uwagę między innymi aspekty lokalizacji inwestycji względem obszarów Natura 2000 (w szczególności obszarów specjalnej ochrony ptaków) oraz szlaków migracyjnych zwierząt. Kluczowe w ramach oceny projektów dotyczących wytwarzania energii z OZE będzie kryterium efektywności kosztowej oraz osiągniętych rezultatów wpisujących się w cele priorytetu inwestycyjnego.</p> <p>Jednym z czynników branych pod uwagę przy wyborze inwestycji do wsparcia będzie koncepcja opłacalności, czyli najlepszego stosunku wielkości środków unijnych przeznaczonych na uzyskanie np. 1MWh energii lub 1MW mocy zainstalowanej wynikających z budowy danej instalacji. Poza tym o wsparciu takich projektów decydować będą także inne osiągnięte rezultaty w stosunku do planowanych nakładów finansowych (np. wielkość redukcji CO₂).</p> <p>Pod uwagę będą brane również działania mające na celu zwiększenie świadomości obywateli w zakresie energii odnawialnej jako element lub uzupełnienie projektu inwestycyjnego.</p> <p>W przypadku realizacji projektów typu prosument, w celu zapewnienia najefektywniejszego wdrażania tego rodzaju projektów planowane jest aby beneficjentem przyznawanej pomocy byłyby jednostki samorządu terytorialnego, a odbiorcami końcowymi projektu byli m.in. mieszkańcy, osoby prawne.</p> <p>Preferencję uzyskają projekty tworzące „zielone” miejsca pracy, a także projekty ukierunkowane na wspieranie obszarów gospodarczych o największym potencjale rozwoju/inteligentnych specjalizacji regionu. Preferencję uzyskają również projekty realizowane w partnerstwie będące efektem trwałej współpracy oraz akceptacji społecznej za pośrednictwem organizacji pozarządowych, Lokalnej Grupy Działania (LGD).</p>
<p>11. Typ beneficjenta</p>	<p>Działanie 4.1</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ JST, ich związki i stowarzyszenia; ▪ jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną; ▪ jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną; ▪ administracja rządowa; ▪ przedsiębiorstwa; ▪ uczelnie/ szkoły wyższe; ▪ instytucje kultury;

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ zakłady opieki zdrowotnej i podmioty lecznicze działające w publicznym systemie ochrony zdrowia - zakontraktowane z NFZ; ▪ spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, TBS-y (Towarzystwo Budownictwa Społecznego); ▪ organizacje pozarządowe (w tym również podmioty działające w oparciu o przepisy ustawy o partnerstwie publiczno – prywatnym); ▪ Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne; ▪ podmiot, który wdraża instrumenty finansowe.
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 4.1	Główną grupę docelową interwencji stanowią użytkownicy indywidualni, przedsiębiorcy oraz sektor publiczny zainteresowany wsparciem zwiększenia udziału OZE w produkcji energii oraz rozwojem energetyki prosumenckiej.
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 4.1	MJWPU
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 4.1	Nie dotyczy
15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)		Region lepiej rozwinięty
	Działanie 4.1	37 707 260
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	Działanie 4.1	Nie dotyczy
17. Instrumenty terytorialne ³⁶	Działanie 4.1	Nie dotyczy
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę	Działanie 4.1	Konkursowy Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – MJWPU. W zakresie instrumentów finansowych tryb określony w art. 38 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. – IZ.

³⁶ Wskazanie czy działanie/ poddziałanie dotyczy instrumentu terytorialnego, a jeśli tak, to wskazanie tego instrumentu opisanego szerzej w części IV SZOOP.

wniosków oraz przyjmowanie protestów		
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)	Działanie 4.1	<p>Wsparcie będzie możliwe w przypadku jednostek o mniejszej mocy wytwarzania zgodnie z linią demarkacyjną (projekt linii z dnia 23 stycznia 2015 r.):</p> <p>Podział wg mocy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - energia wodna - do 5 MWe, - energia wiatru - do 5 MWe, - energia słoneczna - do 2 MWe/MWth, - energia geotermalna - do 2 MWth, - energia biogazu - do 1 MWe, - energia biomasy - do 5 MWth/MWe, <p>Dodatkowe wymagania w zakresie projektów polegających na zastosowaniu biomasy:</p> <p>W przypadku pozyskiwania energii z biomasy, wspierane będą w szczególności instalacje o najwyższej wydajności spalania z uwzględnieniem systemów umożliwiających kontrolę emisji. Przedmiotowe inwestycje powinny wpisywać się w wojewódzkie plany ochrony powietrza i uwzględniać wymogi dyrektywy 2008/50 / WE w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy.</p> <p>Dodatkowe wymagania w zakresie projektów polegających na zastosowaniu energii wodnej:</p> <p>Ponadto inwestycje w zakresie energetyki wodnej dotyczyć będą wyłącznie modernizacji istniejących obiektów tj. wyposażonych w hydroelektrownie lub budowli piętrzących w tym na cele budowy jednostek wytwórczych, przy jednoczesnym braku możliwości wznoszenia nowych budowli piętrzących na cele elektrowni wodnych.</p> <p>Zastosowanie mają warunki dotyczące projektów mogących mieć wpływ na stan wód, które szczegółowo zostały opisane w Działaniu 5.1. Współfinansowane będą tylko projekty niemające negatywnego wpływu na stan lub potencjał jednolitych części wód, które znajdują się na listach nr 1 będących załącznikami do Masterplanów dla dorzeczy Odry i Wisły. Współfinansowanie projektów, które mają znaczący wpływ na stan lub potencjał jednolitych części wód i może być zrealizowane tylko po spełnieniu warunków określonych w artykule 4.7 RDW, znajdujących się na listach nr 2 będących załącznikami do Masterplanów dla dorzeczy Odry i Wisły, nie będzie dozwolone do czasu przedstawienia wystarczających dowodów na spełnienie warunków</p>

		<p>określonych w art. 4.7 RDW w drugim cyklu Planów Gospodarowania Wodami na Obszarach Dorzeczy (PGWD). Wypełnienie warunku będzie uzależnione od potwierdzenia zgodności z RDW drugiego cyklu PGWD przez KE.</p> <p>Dodatkowe wymagania w zakresie projektów - Sieci dystrybucyjne średnich i niskich napięć</p> <p>W przypadku budowy oraz modernizacji sieci dystrybucyjnych inwestycje będą realizowane przez operatorów systemu dystrybucyjnego (OSD) i dotyczyć będą sieci dystrybucyjnej o napięciu średnich i niskich napięć poniżej 110kV.</p> <p>Zgodnie z UP, w przypadku wsparcia udzielonego dużemu przedsiębiorstwu należy wykazać, że wkład finansowy z funduszy nie spowoduje znacznego ubytku liczby miejsc pracy w istniejących lokalizacjach tego przedsiębiorcy na terytorium UE.</p>
20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)	Działanie 4.1	Nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 4.1	Nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)	Działanie 4.1	Zgodnie z Regulaminem konkursu.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 4.1	Zgodnie z Regulaminem konkursu.

<p>24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)</p>	Działanie 4.1	<p>W przypadku wsparcia stanowiącego pomoc publiczną, udzielaną w ramach realizacji programu, znajdują zastosowanie właściwe przepisy prawa wspólnotowego i krajowego dotyczące zasad udzielania tej pomocy, obowiązujące w momencie udzielania wsparcia, w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.); 2. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 05 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020; 3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 05 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 ; 4. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020; 5. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy <i>de minimis</i> w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020.
<p>25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)</p>	Działanie 4.1	<p>Ogółem</p> <p>Projekty nie objęte pomocą publiczną – EFRR stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.</p>
<p>26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub</p>	Działanie 4.1	<p>Ogółem</p> <p>Projekty nie objęte pomocą publiczną – EFRR stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.</p>

innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję (jeśli dotyczy)		
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych		Ogółem
	Działanie 4.1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)		Ogółem
	Działanie 4.1	Nie dotyczy, o ile IZ nie ustali inaczej w Regulaminie konkursu.
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)		Ogółem
	Działanie 4.1	Nie dotyczy, o ile IZ nie ustali inaczej w Regulaminie konkursu.
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)		Ogółem
	Działanie 4.1	6,5 mln
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 4.1	System wdrażania instrumentów finansowych zostanie opracowany na późniejszym etapie.
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 4.1	6,5 mln EUR (+4,88 mln EUR dotacja powiązana z pożyczką)

33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 4.1	<ul style="list-style-type: none">• przedsiębiorstwa (nie dotyczy Typu projektu: Sieci dystrybucyjne średnich i niskich napięć)
--	---------------	---

II.4.2 Działanie 4.2 Efektywność energetyczna

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 4.2	Efektywność energetyczna
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 4.2	<p><i>Zwiększona efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym</i></p> <p>Głównym celem interwencji realizowanej w ramach działania jest zwiększenie efektywności energetycznej w sektorze mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej.</p> <p>Zgodnie z założeniami Strategii Europa 2020 jednym z celów wyznaczonych do osiągnięcia do 2020 r. jest zmniejszenie zużycia energii o 20%. Jednym z najbardziej skutecznych sposobów osiągnięcia tego celu jest wzrost efektywności energetycznej. Obszarami posiadającymi największy potencjał są m.in. budynki użyteczności publicznej i mieszkalne wielorodzinne. Dla osiągnięcia jak największego efektu właściwym jest wprowadzenie kompleksowego wymiaru modernizacji energetycznej opartego o zasady energooszczędnego użytkowania budynku skorelowane z wykorzystaniem ciepła użytkowego, a także odnawialnymi źródłami energii. Dodatkowo zakładany w ramach działania wzrost udziału produkcji ciepła i energii w skojarzeniu przyniesie znaczne oszczędności ekonomiczne. Zmniejszenie zużycia paliwa w instalacjach z zastosowaniem kogeneracji przyczyni się także do redukcji gazów cieplarnianych.</p> <p>Realizowane inwestycje prowadzące do uzyskania oszczędności zużycia energii, przyniosą optymalizację kosztów jej zużycia, prowadząc tym samym do zmniejszenia zjawiska ubóstwa energetycznego.</p>
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 4.2	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych ▪ Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych ▪ Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 4.2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków 2. Liczba gospodarstw domowych z lepszą klasą zużycia energii 3. Moc zainstalowana energii elektrycznej i ciepłej 4. Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w ramach kogeneracji

10. Typy projektów	Działanie 4.2	<p>1. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej³⁷</p> <p>W ramach działania wspierane będą inwestycje z zakresu poprawy efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej w szczególności promując jej kompleksowy wymiar tj. głęboką³⁸ modernizację energetyczną, w tym z możliwością wymiany źródeł ciepła oraz możliwością zastosowania odnawialnych źródeł energii (jako element projektu).</p> <p>W ramach modernizacji energetycznej wsparcie będzie skierowane na bardzo szeroki zakres prac, w tym m.in:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ocieplenie obiektu: przegród zewnętrznych obiektu, w tym ścian zewnętrznych, podłóg, dachów i stropodachów wymiana okien, drzwi zewnętrznych; ▪ wymiana oświetlenia na energooszczędne; ▪ przebudowę systemów grzewczych (wraz z wymianą źródła ciepła³⁹ na bardziej efektywne energetycznie i ekologiczne lub podłączenie do sieci ciepłowniczej/chłodniczej)⁴⁰ ▪ instalacja/przebudowa systemów chłodzących, w tym również z zastosowaniem OZE; ▪ budowa i przebudowa systemów wentylacji i klimatyzacji wraz z rekuperacją, ▪ zastosowanie automatyki pogodowej; ▪ zastosowanie systemów zarządzania energią w budynku; ▪ instalacja mikrogeneracji lub mikrotrigeneracji na potrzeby własne;
--------------------	---------------	--

³⁷ Przez budynek użyteczności publicznej należy rozumieć budynek przeznaczony na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, opieki zdrowotnej, opieki społecznej i socjalnej. Definicja powinna być analogiczna jak w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz. 690, z późn. zm.).

³⁸ Głęboka kompleksowa modernizacja energetyczna budynku, rozumiana jako kompleksowa termomodernizacja, zgodnie z art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (Dz. U z 2014 r., poz. 712), oznacza przedsięwzięcie wpływające na poprawę efektywności energetycznej budynku, którego przedmiotem jest: a) ulepszenie w wyniku, którego następuje zmniejszenie zapotrzebowania na energię końcową dostarczaną do budynku na potrzeby ogrzewania i przygotowania ciepłej wody użytkowej, b) ulepszenie w wyniku, którego następuje zmniejszenie strat energii pierwotnej w lokalnych sieciach ciepłowniczych oraz zasilających je lokalnych źródłach ciepła, jeżeli budynki do których dostarczana jest z tych sieci energia, spełniają wymagania w zakresie oszczędności energii i izolacyjności cieplnej, określone w przepisach techniczno-budowlanych, lub zostały podjęte działania mające na celu zmniejszenie zużycia energii dostarczanej do tych budynków, c) wykonanie przyłącza technicznego do scentralizowanego źródła ciepła, w związku z likwidacją lokalnego źródła ciepła, w wyniku czego następuje zmniejszenie kosztów pozyskania ciepła dostarczanego do budynku, d) całkowita lub częściowa zamiana źródeł energii na źródła odnawialne lub zastosowanie wysokosprawnej kogeneracji. W przypadku ulepszenia polegającego na poprawie izolacyjności cieplnej przegród, powinny być spełnione minimalne wymagania dotyczące oszczędności energii i izolacyjności cieplnej określone w przepisach techniczno-budowlanych. Przez przepisy techniczno-budowlane rozumie się rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz. 690, z późn. zm.).

³⁹ Wymiana źródła ciepła kwalifikuje się do wsparcia pod warunkiem zapewnienia znacznej redukcji CO₂ w odniesieniu do istniejących instalacji (o co najmniej 30% w przypadku zmiany spalanej paliwa). Ze względu na to, że inwestycje w tym zakresie mają długotrwały charakter, powinny być zgodne z właściwymi przepisami unijnymi. Wspierane urządzenia do ogrzewania powinny od początku okresu programowania charakteryzować się obowiązującym od końca 2020r. minimalnym poziomem efektywności energetycznej i normami emisji zanieczyszczeń, które zostały określone w środkach wykonawczych od dyrektywy 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią.

⁴⁰ Wymiana źródła ciepła będzie niekwalifikowalna, jeżeli budynek jest podłączony do sieci ciepłowniczej/chłodniczej lub możliwe i racjonalne pod względem ekonomicznym jest jego podłączenie do ww. sieci.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ instalacja OZE w modernizowanych energetycznie budynkach, ▪ instalacja indywidualnych liczników ciepła, chłodu oraz ciepłej wody użytkowej; ▪ instalacja zaworów podpionowych i termostatów. <p>W odniesieniu do przedsięwzięć wspieranych w ramach ww. działania zastosowanie będą mieć następujące zasady:</p> <p>W przypadku inwestycji dotyczących źródeł ciepła wsparcie powinno być uwarunkowane wykonaniem inwestycji zwiększających efektywność energetyczną i ograniczających zapotrzebowanie na energię w budynku, w którym wykorzystywana będzie energia ze wspieranego urządzenia</p> <p>Przy wyborze projektów do dofinansowania będą brane pod uwagę między innymi aspekty dotyczące efektywności kosztowej projektu. Poza tym o wsparciu takich projektów decydować będą także inne osiągnięte rezultaty w stosunku do planowanych nakładów finansowych (np. wielkość redukcji CO₂ i PM₁₀).</p> <p>Preferowana będzie realizacja projektów zwiększających efektywność energetyczną powyżej 60%.</p> <p>Priorytetowo będą wspierane projekty wykorzystujące odnawialne źródła energii.</p> <p>Preferowane będą inwestycje realizowane w oparciu o przygotowane plany gospodarki niskoemisyjnej⁴¹.</p> <p>Preferencję uzyskają projekty wynikające ze Strategii OMW oraz realizowane w formule ESCO⁴²</p> <p>Preferowane będą projekty zgodne z programem rewitalizacji obowiązującym na obszarze na którym realizowany jest projekt. Program rewitalizacji musi znajdować się w Wykazie programów rewitalizacji województwa mazowieckiego.</p> <p>2. Termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych⁴³</p> <p>W ramach działania wspierane będą inwestycje z zakresu poprawy efektywności energetycznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych w szczególności promując jej kompleksowy wymiar tj. głęboką</p>
--	---

⁴² Przedsiębiorstwo usług energetycznych (ang. Energy Service Company). W przypadku przedsiębiorstw świadczące usługi energetyczne lub dostarczających innych środków poprawy efektywności energetycznej dla zakładów lub w pomieszczeń użytkownika (przedsiębiorcy, instytucji publicznej), ponoszą one pewną część ryzyka finansowego. Dlatego też zapłata za wykonane usługi może być oparta (w całości lub w części) na osiągnięciu poprawy efektywności energetycznej oraz spełnieniu innych uzgodnionych kryteriów efektywności u użytkownika. Przewidywana formuła dla projektów realizowanych przy pomocy przedsiębiorstw usług energetycznych to partnerstwo publiczno – prywatne.

⁴³ Przez budynek mieszkalny należy rozumieć budynek przeznaczony na cele mieszkalne zajęty przez lokale mieszkalne.

	<p>modernizację energetyczną, w tym z możliwością wymiany źródeł ciepła oraz możliwością zastosowania odnawialnych źródeł energii (jako element projektu).</p> <p>W ramach modernizacji energetycznej wsparcie będzie skierowane na bardzo szeroki zakres prac, w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ocieplenie obiektu: przegród zewnętrznych obiektu, w tym ścian zewnętrznych, podłóg, dachów i stropodachów wymiana okien, drzwi zewnętrznych; ▪ wymiana oświetlenia na energooszczędne; ▪ przebudowę systemów grzewczych (wraz z wymianą źródła ciepła⁴⁴ na bardziej efektywne energetycznie i ekologiczne lub podłączenie do sieci ciepłowniczej/chłodniczej)⁴⁵ ▪ instalacja/przebudowa systemów chłodzących, w tym również z zastosowaniem OZE; ▪ budowa i przebudowa systemów wentylacji i klimatyzacji wraz z rekuperacją, ▪ zastosowanie automatyki pogodowej; ▪ zastosowanie systemów zarządzania energią w budynku; ▪ instalacja mikrogeneracji lub mikrotrigeneracji na potrzeby własne; ▪ instalacja OZE w modernizowanych energetycznie budynkach, ▪ instalacja indywidualnych liczników ciepła, chłodu oraz ciepłej wody użytkowej; ▪ instalacja zaworów podpijonowych i termostatów. <p>Przez budynek mieszkalny należy rozumieć budynek przeznaczony na cele mieszkalne zajęty przez lokale mieszkalne.</p> <p>Projekty tego typu wspierane będą głównie za pośrednictwem instrumentów finansowych.</p>
--	--

⁴⁴ Wymiana źródła ciepła kwalifikuje się do wsparcia pod warunkiem zapewnienia znacznej redukcji CO₂ w odniesieniu do istniejących instalacji (o co najmniej 30% w przypadku zmiany spalanego paliwa). Ze względu na to, że inwestycje w tym zakresie mają długotrwały charakter, powinny być zgodne z właściwymi przepisami unijnymi. Wspierane urządzenia do ogrzewania powinny od początku okresu programowania charakteryzować się obowiązującym od końca 2020r. minimalnym poziomem efektywności energetycznej i normami emisji zanieczyszczeń, które zostały określone w środkach wykonawczych do dyrektywy 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią.

⁴⁵ Wymiana źródła ciepła będzie niekwalifikowalna, jeżeli budynek jest podłączony do sieci ciepłowniczej/chłodniczej lub możliwe i racjonalne pod względem ekonomicznym jest jego podłączenie do ww. sieci.

	<p>W odniesieniu do przedsięwzięć wspieranych w ramach ww. działania zastosowanie będą mieć następujące zasady:</p> <p>W przypadku inwestycji dotyczących źródeł ciepła wsparcie powinno być uwarunkowane wykonaniem inwestycji zwiększających efektywność energetyczną i ograniczających zapotrzebowanie na energię w budynku, w którym wykorzystywana będzie energia ze wspieranego urządzenia</p> <p>Przy wyborze projektów do dofinansowania będą brane pod uwagę między innymi aspekty dotyczące efektywności kosztowej projektu. Poza tym o wsparciu takich projektów decydować będą także inne osiągnięte rezultaty w stosunku do planowanych nakładów finansowych (np. wielkość redukcji CO2 i PM 10).</p> <p>Preferowana będzie realizacja projektów zwiększających efektywność energetyczną powyżej 60%.</p> <p>Priorytetowo będą wspierane projekty wykorzystujące odnawialne źródła energii.</p> <p>Preferowane będą inwestycje realizowane w oparciu o przygotowane plany gospodarki niskoemisyjnej.</p> <p>Preferencję uzyskają projekty wynikające ze Strategii OMW oraz realizowane w formule ESCO⁴⁶</p> <p>Preferowane będą projekty zgodne z programem rewitalizacji obowiązującym na obszarze na którym realizowany jest projekt. Program rewitalizacji musi znajdować się w Wykazie programów rewitalizacji województwa mazowieckiego.</p> <p>3. Wysokosprawna kogeneracja</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowa, rozbudowa jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w wysokosprawnej kogeneracji⁴⁷ w tym również z OZE, • przebudowa jednostek wytwarzania ciepła, w wyniku której jednostki te zostaną zastąpione jednostkami wytwarzania energii w wysokosprawnej kogeneracji, <ul style="list-style-type: none"> ✓ budowa przyłączy do sieci ciepłowniczej/chłodniczej i elektroenergetycznej dla jednostek wytwarzających energię elektryczną i ciepła oraz chłodu w skojarzeniu. <p>W odniesieniu do przedsięwzięć wspieranych w ramach ww. działania zastosowanie będą mieć następujące zasady:</p>
--	--

⁴⁶ Przedsiębiorstwo usług energetycznych (ang. Energy Service Company). W przypadku przedsiębiorstw świadczące usługi energetyczne lub dostarczających innych środków poprawy efektywności energetycznej dla zakładów lub w pomieszczeniach użytkownika (przedsiębiorcy, instytucji publicznej), ponoszą one pewną część ryzyka finansowego. Dlatego też zapłata za wykonane usługi może być oparta (w całości lub w części) na osiągnięciu poprawy efektywności energetycznej oraz spełnieniu innych uzgodnionych kryteriów efektywności u użytkownika. Przewidywana formuła dla projektów realizowanych przy pomocy przedsiębiorstw usług energetycznych to partnerstwo publiczno – prywatne.

⁴⁷ Zgodnie z definicją „wysokosprawnej kogeneracji” w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylecia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE.

		<p>Wsparcie otrzyma budowa, uzasadnionych pod względem ekonomicznym, nowych instalacji wysokosprawnej kogeneracji o jak najmniejszej z możliwych emisji CO2 oraz innych zanieczyszczeń powietrza (w szczególności PM10).</p> <p>Inwestycje kogeneracyjne będą mogły występować w koordynacji z modernizacją energetyczną budynków prowadząc łącznie do zmniejszenia zapotrzebowania na ciepło i energię elektryczną oraz chłód.</p> <p>Wsparcie powinno być uwarunkowane wykonaniem inwestycji zwiększających efektywność energetyczną i ograniczających zapotrzebowanie na energię w budynku, w którym wykorzystywana będzie energia ze wspieranego urządzenia.</p> <p>Preferencję uzyskają projekty wynikające ze Strategii OMW.</p>
11. Typ beneficjenta	Działanie 4.2	<ul style="list-style-type: none"> • JST, ich związki i stowarzyszenia; • jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną; • jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną; • przedsiębiorstwa (dotyczy tylko 3. Typu projektu: Wysokosprawna Kogeneracja); • zakłady opieki zdrowotnej i podmioty lecznicze działające w publicznym systemie ochrony zdrowia - zakontraktowane z NFZ; • instytucje kultury; • uczelnie/szkoły wyższe; • spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, TBS-y; • kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych; • organizacje pozarządowe; • PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne; • podmiot, który wdraża instrumenty finansowe.
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 4.2	Główne grupy docelowe interwencji stanowią mieszkańcy województwa oraz instytucje i podmioty zainteresowane poprawą efektywności energetycznej infrastruktury mieszkaniowej i publicznej oraz kogeneracją.
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 4.2	MJWPU
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 4.2	Nie dotyczy
15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)		Region lepiej rozwinięty
	Działanie 4.2	78 621 521

16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	Działanie 4.2	Nie dotyczy
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 4.2	Inwestycje wynikające z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi – szczegółowy opis w rozdziale IV.2.4.1
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 4.2	<p>Konkursowy</p> <p>W ramach trybu konkursowego przewiduje się również ogłaszanie odrębnych postępowań na wybór inwestycji wynikających z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi.</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – MJWPU.</p> <p>W zakresie instrumentów finansowych tryb określony w art. 38 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. – IZ.</p>
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)	Działanie 4.2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej 2. Termomodernizacja budynków mieszkalnych <p>Warunkiem wstępnym realizacji inwestycji będzie przeprowadzenie właściwej oceny potrzeb i metod osiągnięcia oszczędności energii i redukcji emisji w sposób opłacalny, tak aby czynnikiem decydującym o wyborze takich inwestycji był najlepszy stosunek wykorzystania zasobów do osiągniętych rezultatów, obowiązkowym warunkiem poprzedzającym realizację projektów będzie przeprowadzenie audytów energetycznych które posłużą do weryfikacji faktycznych oszczędności energii oraz wynikających z nich wymiernych skutków finansowych. Identyfikacja optymalnego zestawu działań zwiększających efektywność energetyczną w danym budynku dokonywana będzie na podstawie audytu energetycznego, stanowiącego niezbędny element projektu. Osiągnięcie zamierzonych celów modernizacyjnych musi zostać potwierdzone audytem po zakończeniu rzeczowej realizacji projektu.</p> <p>Dodatkowo wymaganym elementem projektu jest instalacja liczników niezbędnych do prawidłowego prezentowania danych o zużyciu oraz produkcji ciepła i energii elektrycznej, w tym ze źródeł odnawialnych. Montaż liczników nie jest obowiązkowy w przypadku, gdy nie jest to technicznie i ekonomicznie uzasadnione</p>

	<p>lub gdy budynek będący przedmiotem kompleksowej modernizacji energetycznej został uprzednio wyposażony w ww. urządzenia. Instalacja liczników ma zastosowanie w szczególności do budynków mieszkalnych.</p> <p>Istnieje również obowiązek instalacji termostatów i zaworów podpionowych, jeżeli będzie to wynikać z przeprowadzonego audytu energetycznego. Powyższe wydatki będą stanowiły koszt kwalifikowalny. Do wsparcia nie będzie się kwalifikowała wymiana sprzętu AGD i RTV.</p> <p>Projekty z zakresu głębokiej, kompleksowej modernizacji energetycznej zwiększające efektywność energetyczną poniżej 25% nie będą kwalifikowały się do dofinansowania.</p> <p>W przypadku realizacji projektów uwzględniających inwestycje w kotły grzewcze⁷¹ wsparcie może zostać udzielone na kotły spalające biomasę lub ewentualnie paliwa gazowe, ale jedynie w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy osiągnięte zostanie znaczne zwiększenie efektywności energetycznej oraz gdy istnieją szczególnie pilne potrzeby. Wsparcie kotłów zużywających węgiel stanowi wydatek niekwalifikowany w ramach działania. Wymianę źródła ciepła kwalifikuje się do wsparcia pod warunkiem zapewnienia znacznej redukcji CO₂ w odniesieniu do istniejących instalacji (o co najmniej 30% w przypadku zmiany spalanej paliwa). Ze względu na to, że inwestycje w tym zakresie mają długotrwały charakter, powinny być zgodne z właściwymi przepisami unijnymi. Wspierane urządzenia do ogrzewania powinny od początku okresu programowania charakteryzować się obowiązującym od końca 2020r. minimalnym poziomem efektywności energetycznej i normami emisji zanieczyszczeń, które zostały określone w środkach wykonawczych do dyrektywy 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią. Wymiana źródła ciepła będzie niekwalifikowalna, jeżeli budynek jest podłączony do sieci ciepłowniczej/chłodniczej lub możliwe i racjonalne pod względem ekonomicznym jest jego podłączenie do ww. sieci.</p> <p>W obszarze ochrony zdrowia projekty z zakresu termomodernizacji mogą dotyczyć tylko obiektów, których funkcjonowanie będzie uzasadnione w kontekście map potrzeb opracowanych przez Ministerstwo Zdrowia.</p> <p>Ad. 1) Realizowane będą projekty z wyłączeniem następujących projektów dotyczących budynków użyteczności publicznej dla organów m.in: państwowych jednostek budżetowych i administracji rządowej oraz podległych jej organów i jednostek administracyjnych, państwowych osób prawnych, a także projekty realizowane w wyżej wskazanych budynkach przez podmioty będące dostawcami usług energetycznych w</p>
--	--

		<p>rozumieniu dyrektywy 2012/27/UE. Przedmiotowe ograniczenie nie dotyczy uczelni/szkół wyższych oraz PGL Lasy Państwowe i jego jednostek organizacyjnych.</p> <p>Ad. 2) W zakresie projektów dotyczących wielorodzinnych budynków mieszkaniowych, wspierane będą inwestycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na obszarze objętym Strategią ZIT dla Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz miast subregionalnych: realizowane przez podmioty inne niż spółdzielnie oraz wspólnoty mieszkaniowe. - poza obszarem objętym Strategią ZIT dla Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz miast subregionalnych: realizowane przez wszystkie podmioty (w tym spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe). <p>Dodatkowe wymagania w zakresie projektów polegających na zastosowaniu wysokosprawnej kogeneracji:</p> <p>Dopuszczalna moc instalacji realizacji projektów do 1 MWe.</p> <p>Działania z zakresu rozwoju wysokosprawnej kogeneracji prowadzone będą w ramach strategii niskoemisyjnych (plany gospodarki niskoemisyjnej). W przypadku nowych instalacji powinno zostać osiągnięte co najmniej 10% uzysku efektywności energetycznej w porównaniu do rozdzielonej produkcji energii cieplnej i elektrycznej przy zastosowaniu najlepszych dostępnych technologii. Ponadto wszelka przebudowa istniejących instalacji na wysokosprawną kogenerację musi skutkować redukcją CO₂ o co najmniej 30% w porównaniu do istniejących instalacji.</p> <p>Dopuszczona jest pomoc inwestycyjna dla wysokosprawnych instalacji spalających paliwa kopalne pod warunkiem, że te instalacje nie zastępują urządzeń o niskiej emisji, a inne alternatywne rozwiązania byłyby mniej efektywne i bardziej emisyjne.</p> <p>Zgodnie z UP, w przypadku wsparcia udzielonego dużemu przedsiębiorstwu należy wykazać, że wkład finansowy z funduszy nie spowoduje znacznego ubytku liczby miejsc pracy w istniejących lokalizacjach tego przedsiębiorcy na terytorium UE.</p>
<p>20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)</p>	<p>Działanie 4.2</p>	<p>Nie dotyczy</p>
<p>21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków</p>	<p>Działanie 4.2</p>	<p>Nie dotyczy</p>

trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych		
22. Warunki uwzględnienia dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)	Działanie 4.2	Zgodnie z Regulaminem konkursu.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 4.2	Zgodnie z Regulaminem konkursu.
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 4.2	<p>W przypadku wsparcia stanowiącego pomoc publiczną, udzielaną w ramach realizacji programu, znajdują zastosowanie właściwe przepisy prawa wspólnotowego i krajowego dotyczące zasad udzielania tej pomocy, obowiązujące w momencie udzielania wsparcia, w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.); 2. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020; 3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020; 4. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020.
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)		Ogółem
	Działanie 4.2	Projekty nie objęte pomocą publiczną – EFRR stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.

26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)		Ogółem
	Działanie 4.2	Projekty nie objęte pomocą publiczną – EFRR stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej. Przewiduje się współfinansowanie z budżetu państwa w przypadku finansowania działań rewitalizacyjnych.
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 4.2	– Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)		Ogółem
	Działanie 4.2	Nie dotyczy, o ile IZ nie ustalą inaczej w Regulaminie konkursu.
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)		Ogółem
	Działanie 4.2	Nie dotyczy, o ile IZ nie ustalą inaczej w Regulaminie konkursu.
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe		Ogółem
	Działanie 4.2	13 mln

(EUR) (jeśli dotyczy)		
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 4.2	System wdrażania instrumentów finansowych zostanie opracowany na późniejszym etapie.
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 4.2	13 mln EUR (+ 2,3 mln EUR dotacja powiązana z pożyczką)
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 4.2	<ul style="list-style-type: none">• spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, TBS-y (nie dotyczy 3. Typu projektu: Wysokosprawna kogeneracja)

II.4.3 Działanie 4.3 Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
6. Nazwa działania	Działanie 4.3	Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza
	Poddziałanie 4.3.1	Ograniczanie zanieczyszczeń powietrza i rozwój mobilności miejskiej
	Poddziałanie 4.3.2	Mobilność miejska w ramach ZIT
7. Cel szczegółowy działania i poddziałań	Działanie 4.3	<p><i>Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza</i></p> <p>Głównym celem interwencji realizowanej w ramach działania jest poprawa jakości powietrza poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń oraz gazów cieplarnianych pochodzenia antropogenicznego ze źródeł powierzchniowych oraz liniowych spowodowanych przez zwiększony ruch drogowy.</p> <p>Największy problem stanowi emisja powierzchniowa (tzw. niska emisja), pochodząca z indywidualnych palenisk domowych i lokalnych kotłowni. Świadczy to o niewystarczającej dystrybucji ciepła sieciowego do odbiorców (potrzeba rozbudowy sieci ciepłowniczych), konieczności poprawy sprawności wytwarzania ciepła indywidualnych czynników grzewczych, a także ograniczenia strat ciepła związanych z przesyłem (potrzeba modernizacji).</p> <p>Działania o charakterze naprawczym i zapobiegawczym dalszemu pogarszaniu się stanu powietrza stanowić będą również inwestycje z zakresu przesunięcia międzygałęziowego ruchu odbywanego za pomocą motoryzacji indywidualnej na rzecz ruchu niezmotoryzowanego i komunikacji zbiorowej.</p>
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Poddziałanie 4.3.1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba samochodów korzystających z miejsc postojowych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź” 2. Powierzchnia podlegająca zmianie sposobu ogrzewania
	Poddziałanie 4.3.2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba samochodów korzystających z miejsc postojowych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź”
9. Lista wskaźników produktu	Poddziałanie 4.3.1.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Długość wybudowanych lub przebudowanych dróg dla rowerów 2. Liczba wybudowanych lub przebudowanych obiektów "parkuj i jedź" 3. Liczba miejsc postojowych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź” 4. Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej [szt.] 5. Długość sieci ciepłowniczej 6. Powierzchnia podlegająca zmianie sposobu ogrzewania 7. Liczba wymienionych punktów oświetlenia ulicznego

	Poddziałanie 4.3.2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Długość wybudowanych lub przebudowanych dróg dla rowerów 2. Liczba wybudowanych lub przebudowanych obiektów "parkuj i jedź" 3. Liczba miejsc postojowych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź”
10. Typy projektów	Poddziałanie 4.3.1	<p>1. Ograniczenie „niskiej emisji”⁴⁸ – wymiana czynników grzewczych</p> <p>W ramach działania wsparcie udzielane będzie na realizację projektów dotyczących likwidacji niskiej emisji w regionie. Interwencja w działaniu będzie skierowana na wymianę starych kotłów, pieców, urządzeń grzewczych wykorzystujących paliwa stałe na źródła ciepła spalające biomasę lub wykorzystujące paliwa gazowe w tym również z zastosowaniem mikrokogeneracji.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wymiana czynnika grzewczego (kotłów, pieców, urządzeń grzewczych) w gospodarstwach domowych ▪ wymiana czynnika grzewczego (kotłów, pieców, urządzeń grzewczych) w ramach lokalnych źródeł ciepła tj. kotłowni zasilających kilka budynków oraz kotłowni osiedlowych ▪ podłączenie do sieci ciepłowniczej/chłodniczej <p>W odniesieniu do przedsięwzięć wspieranych w ramach ww. działania zastosowanie będą mieć następujące zasady:</p> <p>Wsparcie powinno być uwarunkowane wykonaniem inwestycji zwiększających efektywność energetyczną i ograniczających zapotrzebowanie na energię w budynku, w którym wykorzystywana będzie energia ze wspieranego urządzenia.</p> <p>Projekty oceniane będą głównie w oparciu o kryterium osiągniętych efektów ekologicznych (wpływ na redukcję CO₂ i PM 10).</p> <p>Priorytetowo powinny być wspierane projekty wykorzystujące odnawialne źródła energii.</p> <p>Preferencję w ramach priorytetu uzyskają projekty realizowane w formule ESCO⁴⁹.</p>

⁴⁸ Niska emisja – emisja produktów spalania paliw stałych, ciekłych i gazowych do atmosfery ze źródeł emisji (emiterów) znajdujących się na wysokości nie większej niż 40 m - emisja komunikacyjna i pochodząca z lokalnych kotłowni węglowych i domowych pieców grzewczych. Do produktów spalania wpływających na występowanie niskiej emisji zaliczyć można gazy: dwutlenek węgla CO₂, tlenek węgla CO, dwutlenek siarki SO₂, tlenki azotu NO_x, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne np. benzo(a)piren oraz dioksyny, a także metale ciężkie (ołów, arsen, nikiel, kadm) i pyły zawieszone PM10, PM2,5

⁴⁹ Przedsiębiorstwo usług energetycznych (ang. Energy Service Company). W przypadku przedsiębiorstw świadczące usługi energetyczne lub dostarczających innych środków poprawy efektywności energetycznej dla zakładów lub w pomieszczeń użytkownika (przedsiębiorcy, instytucji publicznej), ponoszą one pewną część ryzyka finansowego. Dlatego też zapłata za wykonane usługi może być oparta (w całości lub w

	<p>Priorytetowo wspierane będą inwestycje uzasadnione likwidacją źródeł niskiej emisji na obszarach, gdzie występują ponadnormatywne poziomy stężenia PM10. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w dopuszczalny dobowy poziom stężeń pyłu PM10 wynosi 50 µg/m³ i nie może być przekroczony częściej niż 35 dni w roku, natomiast średnia roczna nie może przekraczać 40 µg/m³. Dla projektów realizowanych na obszarach, gdzie występują ponadnormatywne poziomy stężenia PM10, wymogiem jest uzyskanie redukcji emisji pyłów.</p> <p>2. Sieci ciepłownicze i chłodnicze</p> <ul style="list-style-type: none">▪ budowa lub przebudowa sieci ciepłowniczej i chłodniczej spełniającej wymogi „efektywnego systemu ciepłowniczego i chłodniczego”⁵⁰ w celu przyłączenia nowych odbiorców do sieci (w szczególności w celu likwidacji indywidualnych i zbiorowych źródeł niskiej emisji)▪ modernizacja sieci ciepłej/chłodniczej w celu redukcji strat energii w procesie dystrybucji ciepła, również poprzez wdrażanie systemów zarządzania ciepłem i chłodem wraz z infrastrukturą wspomagającą. <p>W odniesieniu do przedsięwzięć wspieranych w ramach ww. działania zastosowanie będą mieć następujące zasady:</p> <p>Preferowane będą projekty realizowane na obszarach, na których zrealizowano inwestycje w głęboką, kompleksową modernizację energetyczną budynków (zgodnie z opisem działania 4.2) poprzez koordynację tych obszarów na poziomie Planów Gospodarki Niskoemisyjnej.</p> <p>Priorytetowo wspierane będą inwestycje dotyczących przebudowy sieci ciepłowniczej, uzasadnionych jednoczesną likwidacją źródeł niskiej emisji na obszarach, gdzie występują ponadnormatywne poziomy stężenia PM10. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w dopuszczalny dobowy poziom stężeń pyłu PM10 wynosi 50 µg/m³ i nie może być przekroczony częściej niż 35 dni w roku, natomiast średnia roczna nie może przekraczać 40 µg/m³.</p>
--	--

części) na osiągnięciu poprawy efektywności energetycznej oraz spełnieniu innych uzgodnionych kryteriów efektywności u użytkownika. Przewidywana formuła dla projektów realizowanych przy pomocy przedsiębiorstw usług energetycznych to partnerstwo publiczno – prywatne.

⁵⁰ W rozumieniu art. 2 pkt 41 Dyrektywy 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej z dnia 25 października 2012 r

		<p>Dla projektów realizowanych na obszarach, gdzie występują ponadnormatywne poziomy stężenia PM10, wymogiem jest uzyskanie redukcji emisji pyłów.</p> <p>3. Rozwój zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej:</p> <p>Interwencja podejmowana w ramach Działania ukierunkowana jest na zwiększenia roli transportu miejskiego, jako alternatywy dla motoryzacji indywidualnej w miastach oraz ich obszarach funkcjonalnych. Realizowane będą przedsięwzięcia służące zwiększonemu wykorzystaniu niskoemisyjnego transportu zbiorowego i innych przyjaznych środowisku form mobilności miejskiej.</p> <p>W ramach poprawy i rozwoju systemu multimodalnego transportu publicznego w miastach i ich obszarach funkcjonalnych wsparcie będzie skierowane na szeroki zakres prac, w tym:</p> <p>a. Tabor na potrzeby transportu publicznego</p> <ul style="list-style-type: none">▪ zakup niskoemisyjnego taboru autobusowego spełniającego normę EURO VI, z preferencją dla taboru zasilanego paliwem alternatywnym w stosunku do silników spalinowych (elektrycznych, gazowych, hybrydowych, biopaliwa, napędzanych wodorem, itp.) <p>Uzupełnieniem inwestycji (tj. wyłącznie w połączeniu z typem projektu wskazanym powyżej, jako komplementarny i niedominujący element projektu) mogą być przedsięwzięcia z zakresu:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ budowy/rozbudowy instalacji do dystrybucji ekologicznych nośników energii (np. na potrzeby pojazdów zaopatrzonych w silniki o napędzie elektrycznym, gazowym, wodorowym, biopaliwa), dla komunikacji zbiorowej – jeśli jest to uzasadnione inwestycją główną, tj. zakupem/modernizacją taboru autobusowego)▪ budowa, przebudowa, rozbudowa i modernizacji infrastruktury transportu publicznego w tym np.: uzupełnienia istniejącego układu wydzielonych pasów dla autobusów, wyposażenia dróg w zjazdy, zatoki autobusowe, przystanki i inne urządzenia drogowe dla komunikacji miejskiej)▪ budowa zintegrowanego systemu monitorowania i zarządzania ruchem (w tym: monitoring bezpieczeństwa, zakup i montaż systemów sterowania i nadzoru ruchu). <p>b. Parkingi „Parkuj i Jedź”</p>
--	--	---

	<ul style="list-style-type: none">▪ budowa/przebudowa węzłów (centrów) przesiadkowych, systemy „Parkuj i Jedź”▪ przystosowanie istniejących parkingów do funkcji „Parkuj i Jedź” <p style="text-align: center;">c. Ścieżki i infrastruktura rowerowa</p> <ul style="list-style-type: none">▪ budowa, przebudowa lub wytyczenie wydzielonych dróg dla rowerów z wyłączeniem ścieżek rowerowych pełniących funkcję turystyczną:<ul style="list-style-type: none">✓ oznakowanie przejazdów, pasów dla rowerów i wyznaczenie słuz rowerowych oraz przejazdy rowerowe przez skrzyżowania. <p style="text-align: center;">d. Organizacja i zarządzanie ruchem – ITS</p> <ul style="list-style-type: none">▪ zakup oraz montaż urządzeń z zakresu systemów zarządzania ruchem, w tym:▪ systemy centralnego sterowania sygnalizacją i ruchem▪ znaki drogowe o zmiennej treści▪ systemy monitorowania ruchu wraz z informowaniem o aktualnej sytuacji ruchowej wraz z równoczesną zmianą geometrii skrzyżowań pod kątem najlepszego wykorzystania instalowanego systemu <p>Realizowane systemy centralnego sterowania sygnalizacją i ruchem powinny mieć za główny cel nadanie priorytetu/ preferencji dla ruchu niezmotoryzowanego i/lub transportu zbiorowego.</p> <p>Realizowane będą w szczególności projekty kompleksowe które mogą obejmować typy projektów a-d.</p> <p>Dodatkowo dla wszystkich powyższych typów projektów z obszaru Rozwój zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej (3)</p> <p>Dodatkowo dla wszystkich powyższych typów projektów z obszaru Rozwój zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej, wyłącznie jako uzupełniające i niedominujące elementy projektu, realizujące bezpośrednio cele projektu oraz pozostające w bezpośrednim powiązaniu funkcjonalnym ze wskazanymi powyżej typami projektów, mogą być realizowane zadania dot. infrastruktury towarzyszącej, w tym np.:</p>
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poprawa funkcjonalności ruchu pieszego i rowerowego (z wyłączeniem funkcji turystycznej); ▪ miejsca parkingowe dla rowerów, kładki i tunele pieszo-rowerowe, przebudowa schodów na pochylnie z wykorzystaniem dla rowerzystów; ▪ chodniki i przejścia dla pieszych; ▪ modernizacja oświetlenia ulicznego pod kątem zwiększenia jego energooszczędności; ▪ w przypadku realizacji projektów kompleksowych, budowa/przebudowa dróg lokalnych (powiatowych i gminnych) powinna być związana ze zrównoważoną mobilnością miejską i prowadzić do optymalizacji wykorzystania środków transportu publicznego oraz uzyskanie efektu ekologicznego poprzez uspokojenie ruchu drogowego. Szczegółowy opis możliwych do realizacji inwestycji oraz kwalifikowalności wydatków na drogi lokalne stanowi załącznik nr 5 do SZOOP. ▪ dla typów projektów a-d realizowanych odrębnie, inwestycje w infrastrukturę drogową (np. jezdnia, nawierzchnia, obiekty inżynierskie, odwodnienie itp.) mogą być współfinansowane wyłącznie w zakresie niezbędnym dla właściwej realizacji projektów i uzasadnionym z punktu widzenia technologicznego. Część wykraczająca poza niezbędny zakres projektu będzie stanowić wydatek niekwalifikowany. Uwarunkowania dot. kwalifikowania w/w elementów określono w załączniku 5 do SZOOP <p>4. Energooszczędne oświetlenie zewnętrzne (ulic, placów i dróg)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ montaż lub modernizacja oświetlenia zewnętrznego (m.in. wymiana: źródeł światła, opraw, zapłonników, kabli zasilających, słupów, montaż nowych punktów świetlnych w ramach modernizowanych ciągów oświetleniowych); ▪ montaż urządzeń do inteligentnego sterowania oświetleniem ▪ montaż sterowalnych układów redukcji mocy oraz stabilizacji napięcia zasilającego <p>W odniesieniu do przedsięwzięć wspieranych w ramach typów projektów 1-4 zastosowanie będą mieć następujące zasady:</p> <p>Preferencję uzyskają projekty o dużej skali i sile oddziaływania, a także projekty zapewniające kompleksowe/zintegrowane podejście oraz przyczyniające się do powstawania miejsc pracy.</p> <p>Preferencję uzyskają projekty realizowane w formule ESCO⁵¹.</p>
--	--

⁵¹ Przedsiębiorstwo usług energetycznych (ang. Energy Service Company). W przypadku przedsiębiorstw świadczące usługi energetyczne lub dostarczających innych środków poprawy efektywności energetycznej dla zakładów lub w pomieszczeń użytkownika (przedsiębiorcy, instytucji publicznej), ponoszą one pewną część ryzyka finansowego. Dlatego też zapłata za wykonane usługi może być oparta (w całości lub w

		<p>Priorytetowo będą realizowane projekty na obszarach o przekroczonych dopuszczalnych i docelowych poziomach zanieczyszczeń powietrza.</p> <p>Preferowane będą projekty zgodne z programem rewitalizacji obowiązującym na obszarze na którym realizowany jest projekt. Program rewitalizacji musi znajdować się w Wykazie programów rewitalizacji województwa mazowieckiego.</p> <p>W przypadku typu projektu – 3b. Parkingi „Parkuj i Jedź” preferencję uzyskają projekty wyłonione w drodze konkursu architektonicznego, architektoniczno-urbanistycznego lub urbanistycznego</p> <p>Poprzez konkurs architektoniczny, architektoniczno – urbanistyczny lub urbanistyczny rozumie się procedury, które umożliwiają instytucji zamawiającej wybranie projektu koncepcyjnego, rozwiązania wytypowanego jako najlepsze po przeprowadzeniu postępowania konkursowego z przyznaniem lub bez przyznania nagród, przede wszystkim w dziedzinie urbanistyki i planowania przestrzennego, architektury oraz inżynierii. Zastosowanie formuły konkursowej przez Beneficjenta jest obligatoryjne dla przedsięwzięć kluczowych, wpływających na jakość obszarów zurbanizowanych oddziałujących na atrakcyjność i wizerunek obszaru i regionu, o wartości przekraczającej 10 mln PLN. W przypadku mniejszych przedsięwzięć kryteria wyboru będą premiowały projekty, w których zastosowano formułę konkursów architektonicznych, architektoniczno – urbanistycznych i urbanistycznych.</p>
	Poddziałanie 4.3.2	<p>Rozwój zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej - ZIT:</p> <p>Wsparcie objęte zostaną przedsięwzięcia ukierunkowane na wzmocnienie systemów multimodalnego transportu miejskiego na obszarze objętym strategią ZIT.</p> <p>a. Parkingi „Parkuj i Jedź”</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowa/przebudowa węzłów (centrów) przesiadkowych, systemy „Parkuj i Jedź”; • przystosowanie istniejących parkingów do funkcji „Parkuj i Jedź”. <p>b. Ścieżki i infrastruktura rowerowa</p>

części) na osiągnięciu poprawy efektywności energetycznej oraz spełnieniu innych uzgodnionych kryteriów efektywności u użytkownika. Przewidywana formuła dla projektów realizowanych przy pomocy przedsiębiorstw usług energetycznych to partnerstwo publiczno – prywatne.

	<ul style="list-style-type: none">• budowa, przebudowa lub wytyczenie wydzielonych dróg dla rowerów z wyłączeniem ścieżek rowerowych pełniących funkcję turystyczną:<ul style="list-style-type: none">✓ oznakowanie przejazdów, pasów dla rowerów i wyznaczenie śluz rowerowych oraz przejazdy rowerowe przez skrzyżowania. <p>Dodatkowo dla wszystkich powyższych typów projektów z obszaru Rozwój zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej – ZIT, wyłącznie jako uzupełniające i niedominujące elementy projektu, realizujące bezpośrednio cele projektu oraz pozostające w bezpośrednim powiązaniu funkcjonalnym ze wskazanymi powyżej typami projektów, mogą być realizowane zadania dot. infrastruktury towarzyszącej, w tym np.:</p> <ul style="list-style-type: none">• poprawa funkcjonalności ruchu pieszego i rowerowego (z wyłączeniem funkcji turystycznej);• miejsca parkingowe dla rowerów, kładki i tunele pieszo-rowerowe, przebudowa schodów na pochylnie z wykorzystaniem dla rowerzystów;• chodniki i przejścia dla pieszych;• modernizacja oświetlenia ulicznego pod kątem zwiększenia jego energooszczędności;• inwestycje w infrastrukturę drogową (np. jezdnia, nawierzchnia, obiekty inżynierskie, odwodnienie itp.) mogą być współfinansowane wyłącznie w zakresie niezbędnym dla właściwej realizacji projektów z zakresu ścieżek rowerowych oraz P+R i uzasadnionym z punktu widzenia technologicznego. Część wykraczająca poza niezbędny zakres projektu będzie stanowić wydatek niekwalifikowany. Uwarunkowania dot. kwalifikowania w/w elementów określono w pkt 3 załącznika 5 do SZOOP. <p>W odniesieniu do przedsięwzięć wspieranych w ramach ww. typów projektów zastosowanie będą mieć następujące zasady:</p> <p>Preferencję uzyskają projekty o dużej skali i sile oddziaływania, a także projekty zapewniające kompleksowe/zintegrowane podejście oraz przyczyniające się do powstawania miejsc pracy.</p> <p>Priorytetowo będą realizowane projekty na obszarach o przekroczonych dopuszczalnych i docelowych poziomach zanieczyszczeń powietrza.</p> <p>Preferowane będą projekty zgodne z programem rewitalizacji obowiązującym na obszarze na którym realizowany jest projekt. Program rewitalizacji musi znajdować się w Wykazie programów rewitalizacji województwa mazowieckiego.</p> <p>W przypadku typu projektu - a. Parkingi „Parkuj i Jedź” preferencję uzyskają projekty wyłonione w drodze konkursu architektonicznego, architektoniczno-urbanistycznego lub urbanistycznego.</p>
--	---

		Poprzez konkurs architektoniczny, architektoniczno – urbanistyczny lub urbanistyczny rozumie się procedury, które umożliwiają instytucji zamawiającej wybranie projektu koncepcyjnego, rozwiązania wytypowanego jako najlepsze po przeprowadzeniu postępowania konkursowego z przyznaniem lub bez przyznania nagród, przede wszystkim w dziedzinie urbanistyki i planowania przestrzennego, architektury oraz inżynierii. Zastosowanie formuły konkursowej przez Beneficjenta jest obligatoryjne dla przedsięwzięć kluczowych, wpływających na jakość obszarów zurbanizowanych oddziałujących na atrakcyjność i wizerunek obszaru i regionu, o wartości przekraczającej 10 mln PLN. W przypadku mniejszych przedsięwzięć kryteria wyboru będą premiowały projekty, w których zastosowano formułę konkursów architektonicznych, architektoniczno – urbanistycznych i urbanistycznych.
11. Typ beneficjenta	Poddziałanie 4.3.1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; ▪ jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną; ▪ przedsiębiorstwa.
	Poddziałanie 4.3.2	JST funkcjonujące w ramach Porozumienia gmin Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego o współpracy w zakresie realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w perspektywie finansowej UE 2014-2020 oraz jednostki organizacyjne tych JST.
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 4.3	Główną grupę docelową interwencji stanowią mieszkańcy województwa, w tym przede wszystkim zamieszkujący regiony o najbardziej niekorzystnych warunkach pod względem jakości powietrza i występujących tam zanieczyszczeń
13. Instytucja pośrednicząca	Poddziałanie 4.3.1	MJWPU
	Poddziałanie 4.3.2	MJWPU oraz IP ZIT
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 4.3	Nie dotyczy
15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)		Region lepiej rozwinięty
	Działanie 4.3	208 030 372
	Poddziałanie 4.3.1	region lepiej rozwinięty 111 124 789
	Poddziałanie 4.3.2	region lepiej rozwinięty 96 905 583
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi	Poddziałanie 4.3.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 4.3.2	Projekty realizowane w ramach ZIT

PO (jeśli dotyczy)		
17. Instrumenty terytorialne	Poddziałanie 4.3.1	Inwestycje wynikające z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi – szczegółowy opis w rozdziale IV.2.4.1
	Poddziałanie 4.3.2	ZIT - szczegółowy opis w rozdziale IV.1.2.1
18. Tryby wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Poddziałanie 4.3.1	Konkursowy W ramach trybu konkursowego przewiduje się również ogłaszanie odrębnych postępowań na wybór inwestycji wynikających z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – MJWPU.
	Poddziałanie 4.3.2	Konkursowy Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów - MJWPU oraz IP ZIT.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Poddziałanie 4.3.1	<p>Przedmiotowe inwestycje powinny być realizowane w szczególności na obszarach o przekroczonych dopuszczalnych i docelowych poziomach zanieczyszczeń powietrza oraz muszą wpisywać się plany gospodarki niskoemisyjnej.</p> <p>Dodatkowe wymagania w zakresie projektów Ograniczenie niskiej emisji – wymiana czynników grzewczych</p> <p>W celu zapewnienia najefektywniejszego wdrażania tego rodzaju projektów planowane jest aby beneficjentem przyznawanej pomocy byłyby jednostki samorządu terytorialnego, jednak mając na uwadze, iż głównymi źródłami zanieczyszczeń są indywidualne systemy ogrzewania mieszkań, odbiorcami końcowymi projektu byłiby m.in. mieszkańcy, osoby prawne. Wspierane będą kotły spalające biomasę (np. drewno, pellet) lub paliwa gazowe (w tym również mikrokogeneracja), z wyłączeniem pieców węglowych. Wsparcie może zostać udzielone jedynie w przypadku, gdy podłączenie do sieci ciepłowniczej nie jest uzasadnione ekonomicznie.</p> <p>Warunkiem wstępnym realizacji inwestycji będzie przeprowadzenie właściwej oceny potrzeb i metod osiągnięcia oszczędności energii i redukcji emisji w sposób opłacalny, tak aby czynnikiem decydującym o wyborze takich inwestycji był najlepszy stosunek wykorzystania zasobów do osiągniętych rezultatów, obowiązkowym warunkiem poprzedzającym realizację projektów będzie przeprowadzenie audytów energetycznych które posłużą do weryfikacji faktycznych oszczędności energii oraz wynikających z nich wymiernych skutków finansowych. Osiągnięcie zamierzonych celów modernizacyjnych powinno zostać potwierdzone audytem po zakończeniu rzeczowej realizacji projektu.</p>

	<p>Inwestycje muszą przyczyniać się do zmniejszenia emisji CO₂ (w odniesieniu do istniejących instalacji o min. 30%) i innych zanieczyszczeń powietrza, do znacznego zwiększenia oszczędności energii a także przeciwdziałać ubóstwu energetycznemu.</p> <p>Wsparcie powinno być uwarunkowane wykonaniem inwestycji zwiększających efektywność energetyczną i ograniczających zapotrzebowanie na energię w budynkach, w których wykorzystywana jest energia ze wspieranych urządzeń</p> <p>Wspierane urządzenia do ogrzewania powinny od początku okresu programowania charakteryzować się obowiązującym od końca 2020r. minimalnym poziomem efektywności energetycznej i normami emisji zanieczyszczeń, które zostały określone w środkach wykonawczych do dyrektywy 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią.</p> <p>Dodatkowe wymagania w zakresie projektów Sieci ciepłownicze i chłodnicze</p> <p>Wsparcie mogą uzyskać projekty znajdujące się na terenie miast lub miast i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie z wyłączeniem obszaru objętego Strategią ZIT dla Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego. Istniejący system ciepłowniczy lub chłodniczy (niezależnie od rodzaju projektu) musi w momencie udzielenia pomocy publicznej spełniać wymóg efektywnego systemu ciepłowniczego lub chłodniczego, o którym mowa w art. 2 pkt 41 dyrektywy 2012/27/UE. Dla budowy nowej sieci ciepłowniczej lub chłodniczej w momencie udzielenia pomocy publicznej muszą istnieć źródła energii pozwalające na spełnienie wymogu efektywnego systemu ciepłowniczego lub chłodniczego, o którym mowa w art. 2 pkt 41 dyrektywy 2012/27/UE.</p> <p>Dodatkowe wymagania w zakresie projektów Rozwój zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej:</p> <p>Wsparcie będzie skierowane na teren miasta lub miasta i obszaru powiązanego z nim funkcjonalnie. Na terenie wiejskim projekt może być realizowany tylko w przypadku gdy stanowi on element transportu miejskiego bądź ma na celu zmianę środka transportu z indywidualnego samochodowego na publiczny lub indywidualny rowerowy jako środka dojazdu do centrum przesiadkowego bądź miejsca pracy/nauki.</p> <p>Modernizacja czy rozbudowa systemu transportu publicznego nie będzie celem samym w sobie, ale musi być widziana w kontekście zmian w mobilności miejskiej prowadzących do zmniejszenia emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń (w szczególności PM 10), uciążliwych dla środowiska i mieszkańców aglomeracji oraz zwiększenia efektywności energetycznej systemu transportowego.</p>
--	---

		<p>Wszystkie projekty dotyczące zrównoważonej mobilności miejskiej, będą musiały uwzględniać szersze podejście, wpisując się w odnoszące się do zagadnień niskoemisyjności strategii miejskie lub dla obszarów aglomeracyjnych, kompleksowe plany gospodarki niskoemisyjnej, które mają się przyczynić do osiągnięcia celów Strategii Europa 2020. Funkcją takich dokumentów pełnić będą Plany Gospodarki Niskoemisyjnej.</p> <p>Warunkiem realizacji projektów z zakresu taboru autobusów jest zakup pojazdów spełniających co najmniej normę emisji spalin Euro VI. Priorytetowo będzie traktowany zakup pojazdów o alternatywnych systemach napędowych (elektrycznych, gazowych, hybrydowych, biopaliwa, napędzanych wodorem, itp.).</p> <p>Inwestycje związane ze ścieżkami/drogami rowerowymi nie będą mogły mieć charakteru turystycznego, a ich rozbudowa przyczynić się będzie do obniżenia poziomu emisji CO2 i PM 10. Muszą one prowadzić do substytucji ruchu samochodowego, czyli posiadać funkcję komunikacyjną.</p> <p>Inwestycje w drogi lokalne będą finansowane jedynie, jako niezbędny i uzupełniający element projektu (nie dominujący) dotyczący systemu zrównoważonej mobilności miejskiej. Możliwa jest zatem realizacja dróg stanowiących element projektów związanych z typami projektów w ramach pkt 3 Rozwój zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej, dla celów ograniczania transportochłonności. Wyklucza się możliwość sfinansowania odrębnego samodzielnego, projektu drogowego. Przedmiotowe inwestycje realizowane będą w oparciu o zapisy UP w zakresie wielkości kosztów przedsięwzięcia. Szczegółowy opis możliwych do realizacji inwestycji oraz kwalifikowalności wydatków na drogi lokalne stanowi załącznik nr 5 do SZOOP.</p> <p>Preferowane będą kompleksowe projekty obejmujące jak największą liczbę typów projektów wskazanych w ramach pkt 3 Rozwój zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej.</p> <p>Zgodnie z UP, w przypadku wsparcia udzielonego dużemu przedsiębiorstwu należy wykazać, że wkład finansowy z funduszy nie spowoduje znacznego ubytku liczby miejsc pracy w istniejących lokalizacjach tego przedsiębiorcy na terytorium UE.</p>
	Poddziałanie 4.3.2	<p>Dodatkowe wymagania w zakresie projektów Rozwój zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej:</p> <p>Wszystkie projekty związane z rozwojem zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej muszą prowadzić do skoordynowania polityki transportowej z polityką przestrzenną tak, aby uzyskać zmniejszenie transportochłonności przyczyniając się do osiągnięcia niskoemisyjności. Muszą one wynikać z przygotowanych przez samorządy planów, zawierających odniesienia do kwestii przechodzenia na bardziej ekologiczne i zrównoważone systemy transportowe w miastach. Funkcją takich dokumentów pełnić będą Plany Gospodarki Niskoemisyjnej.</p>

20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Działanie 4.3	Nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 4.3	Nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)	Poddziałanie 4.3.1	Zgodnie z Regulaminem konkursu.
	Poddziałanie 4.3.2	Zgodnie z Regulaminem konkursu.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Poddziałanie 4.3.1	Zgodnie z Regulaminem konkursu.
	Poddziałanie 4.3.2	Zgodnie z Regulaminem konkursu.
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Poddziałanie 4.3.1	<p>W przypadku wsparcia stanowiącego pomoc publiczną, udzielaną w ramach realizacji programu, znajdują zastosowanie właściwe przepisy prawa wspólnotowego i krajowego dotyczące zasad udzielania tej pomocy, obowiązujące w momencie udzielania wsparcia, w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.); 2. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 05 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 ; 3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020;

		<p>4. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020.</p> <p>W przypadku projektów taborowych i infrastrukturalnych z zakresu publicznego transportu zbiorowego - pomoc publiczna w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych udzielana na podstawie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozporządzenia (WE) nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70; 2. Rozporządzenia Komisji (UE) nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym.
	Poddziałanie 4.3.2	W przypadku wsparcia stanowiącego pomoc publiczną, udzielaną w ramach realizacji programu, znajdują zastosowanie właściwe przepisy prawa wspólnotowego i krajowego dotyczące zasad udzielania tej pomocy, obowiązujące w momencie udzielania wsparcia.
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)		Ogółem
	Działanie 4.3	<p>Projekty nie objęte pomocą publiczną – EFRR stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji.</p> <p>Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.</p>
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł)		Ogółem
	Działanie 4.3	<p>Projekty nie objęte pomocą publiczną – EFRR stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji</p> <p>Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.</p> <p>Przewiduje się współfinansowanie z budżetu państwa w przypadku finansowania działań rewitalizacyjnych.</p>

przynawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)		
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych		Ogółem
	Działanie 4.3	Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)		Ogółem
	Działanie 4.3	Nie dotyczy, o ile IZ nie ustali inaczej w Regulaminie konkursu.
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)		Ogółem
	Działanie 4.3	Nie dotyczy, o ile IZ nie ustali inaczej w Regulaminie konkursu.
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)		Ogółem
	Poddziałanie 4.3.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 4.3.2	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Poddziałanie 4.3.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 4.3.2	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Poddziałanie 4.3.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 4.3.2	Nie dotyczy

33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Poddziałanie 4.3.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 4.3.2	Nie dotyczy

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

II.5. Oś Priorytetowa V – Gospodarka przyjazna środowisku

2. Cele szczegółowe osi priorytetowej

Cel szczegółowy 1: Efektywniejsze zapobieganie katastrofom naturalnym, w tym powodziom i minimalizowanie ich skutków

Cel szczegółowy 2: Zwiększony udział odpadów zebranych selektywnie w ogólnej masie odpadów na Mazowszu

Cel szczegółowy 3: Zwiększona dostępność oraz rozwój zasobów kulturowych regionu

Cel szczegółowy 4: Wzmocniona ochrona bioróżnorodności w regionie

3. Syntetyczny opis osi	<p>W zakresie gospodarki wodnej, podjęte zostaną wszelkie działania związane z poprawą systemu zarządzania ryzykiem powodziowym na terenie województwa mazowieckiego.</p> <p>W ramach gospodarki odpadami interwencja polegać będzie na poprawie efektywności systemu selektywnego zbierania odpadów komunalnych na terenie województwa mazowieckiego.</p> <p>Ponadto, stwierdzono niewystarczające zaawansowanie techniczne i technologiczne regionalnych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych, których moce przerobowe nie wystarczą do właściwego zagospodarowania całego strumienia odpadów komunalnych.</p> <p>Wsparcie w ramach kultury przyczyni się do zmiany jakościowej w odbiorze kultury, poprawy dostępu do zasobów kultury, wzmocnienia funkcji edukacyjnych i zwiększenia poziomu uczestnictwa mieszkańców w życiu kulturalnym.</p> <p>Zasadniczym zadaniem w ramach obszaru przyrody jest wzmocnienie ochrony różnorodności biologicznej.</p>	
4. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	Nazwa Funduszu	Ogółem
	EFRR	91 442 566
5. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Mazowieckiego	

II.5.1 Działanie 5.1 Dostosowanie do zmian klimatu

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 5.1	Dostosowanie do zmian klimatu
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 5.1	<p><i>Efektywniejsze zapobieganie katastrofom naturalnym, w tym powodziom i minimalizowanie ich skutków</i></p> <p>Podjęte zostaną wszelkie działania związane z poprawą systemu zarządzania ryzykiem powodziowym na terenie województwa mazowieckiego zgodnie z założeniami Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030. Interwencja RPO WM 2014-2020 w zakresie przedmiotowego obszaru wpłynie przede wszystkim na wzrost poziomu bezpieczeństwa powodziowego zamieszkałej w dolinach rzek ludności, a także przyczyni się do wzrostu możliwości retencjonowania wody w dobie niekorzystnych zmian klimatu.</p> <p>W związku z wysokim ryzykiem występowania pożarów lasów oraz innych negatywnych zjawisk atmosferycznych w województwie mazowieckim zauważa się konieczność doposażenia Ochotniczych Straży Pożarnych (OSP), które stanowią istotny element systemu reagowania i ratownictwa w przypadku wystąpienia zagrożeń dla ludzi i mienia.</p> <p>Ponadto, zostaną podjęte działania w zakresie rozwoju systemu wczesnego ostrzegania i alarmowania przed katastrofami w celu ochrony ludności zamieszkującej teren województwa mazowieckiego.</p>
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 5.1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba ludności korzystającej ze środków ochrony przeciwpowodziowej. 2. Liczba ludności korzystającej ze środków ochrony przed pożarami lasów.
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 5.1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba wprowadzonych do użycia elementów zintegrowanego systemu wczesnego ostrzegania 2. Pojemność obiektów małej retencji 3. Liczba zakupionego sprzętu specjalistycznego ratowniczo-gaśniczego
10. Typy projektów	Działanie 5.1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozwój kompleksowych systemów małej retencji zgodnie z Programem Małej Retencji dla Województwa Mazowieckiego oraz zabezpieczenie spływu wód wezbraniowych; <p>W ramach niniejszego typu projektu przewidziano wsparcie inwestycji mających na celu ochronę obszarów szczególnego zagrożenia powodzią (zgodnie z mapami ryzyka powodziowego), które będą polegać np. na wykonaniu zabezpieczeń obiektów już istniejących (kompleksowe remonty, dostosowanie do obowiązujących standardów, rozbiórki obiektów, których technologiczna żywotność dobiegła końca bądź zagrażają bezpieczeństwu ekologicznemu i społecznemu).</p>

	<p>Realizacja powyższych projektów będzie uzależniona od spełnienia podstawowego warunku realizacji jakim jest zapewnienie ich pełnej zgodności z RDW oraz Dyrektywą 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (Dz. U. UE L 288/27 z dnia 6 listopada 2007 r.).</p> <p>Ponadto, w ramach typu projektu przewidziano wsparcie dla projektów które będą realizowane zgodnie z dobrymi praktykami opracowanymi w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko (POIŚ) 2007-2013 (wytyczne do realizacji obiektów małej retencji w Nadleśnictwach, Lasy Państwowe). Realizacja projektów polegać będzie np.: na budowie i/lub tworzeniu budowli piętrzących na kanałach i małych ciekach w granicach ekosystemów od wód zależnych (głównie progi lub stopnie), renaturyzacji cieków oraz obszarów podmokłych (przywracanie naturalnego kształtu cieku, przywracanie ciągłości biologicznej cieku, przywracanie funkcji obszarom mokradłowym, budowie mikroziorników (oczek wodnych, stawów).</p> <p>▪ systemy wczesnego ostrzegania przed zjawiskami katastrofalnymi; Wsparciem zostanie objęta budowa systemu złożonego z zestawu syren alarmowych wraz z wyposażeniem. Punkt alarmowy – w ramach zestawu punktu alarmowego znajdują się:</p> <ul style="list-style-type: none">• antena instalacja antenowa;• syrena elektroniczna o mocy 300W lub większej;• moduł radiowy do włączania syren (IP i/lub radio cyfrowe);• montaż i uruchomienie syreny; <p>wraz z wyposażeniem.</p> <p>Ponadto, wsparciu podlegać będzie zakup centrum sterowania i kontroli (panel).</p> <p>▪ wzmocnienie potencjału Ochotniczych Straży Pożarnych.</p> <p>Zakup pojazdów ratowniczo-gaśniczych lub innych pojazdów specjalistycznych. Istotnym elementem wyposażenia ww. jednostek będzie również możliwość pozyskania sprzętu stanowiącego wyposażenie specjalistycznych grup ratownictwa wysokościowego, wodnego, chemiczno-ekologicznego, grup poszukiwawczo - ratowniczych. Ponadto, w ramach Programu możliwe będzie wyposażenie w sprzęt jednostek OSP realizujących zadania w zakresie ochrony przeciwpowodziowej.</p> <p>Preferowane będą:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ projekty realizowane na terenach wiejskich;
--	---

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ projekty zawierające elementy związane z podnoszeniem świadomości postępowania ludności w przypadku występowania zjawisk katastrofalnych.
11. Typ beneficjenta	Działanie 5.1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ JST, ich związki i stowarzyszenia; ▪ jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną; ▪ podmioty wykonujące usługi publiczne na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego, w których większość udziałów lub akcji posiada samorząd; ▪ podmioty wybrane w drodze ustawy z dnia 29 stycznia 2004r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013r., poz. 907 z późn. zm.); ▪ spółki wodne i ich związki; ▪ PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne; ▪ OSP i ich związki.
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 5.1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ osoby i instytucje; ▪ przedsiębiorstwa
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 5.1	MJWPU
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 5.1	Nie dotyczy
15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)		Region lepiej rozwinięty
	Działanie 5.1	29 490 483
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 5.1	Nie dotyczy
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 5.1	Nie dotyczy
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego	Działanie 5.1	<p>Konkursowy</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – MJWPU.</p>

za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów		
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)	Działanie 5.1	W ramach poprawy systemu zarządzania ryzykiem powodziowym współfinansowane będą tylko projekty niemające negatywnego wpływu na stan lub potencjał jednolitych części wód, które znajdują się na listach nr 1 będących załącznikami do Masterplanów dla dorzeczy Odry i Wisły. Współfinansowanie projektów, które mają znaczący wpływ na stan lub potencjał jednolitych części wód i które mogą być zrealizowane tylko po spełnieniu warunków określonych w artykule 4.7 RDW, znajdujących się na listach nr 2 będących załącznikami do Masterplanów dla dorzeczy Odry i Wisły, nie będzie dozwolone do czasu przedstawienia wystarczających dowodów na spełnienie warunków określonych w art. 4.7 RDW w drugim cyklu Planów Gospodarowania Wodami na Obszarach Dorzeczy (PGWD). Wypełnienie warunku będzie uzależnione od potwierdzenia zgodności z RDW drugiego cyklu PGWD przez KE. Powyższe ograniczenie dotyczy projektów mających wpływ na hydromorfologię cieków wodnych.
20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)	Działanie 5.1	Nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 5.1	Nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 5.1	Nie dotyczy
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 5.1	Zgodnie z Regulaminem konkursu.

24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 5.1	Projekty realizowane bez pomocy publicznej.
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 5.1	Ogółem Projekty nieobjęte pomocą publiczną – EFRR stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji.
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 5.1	Ogółem Projekty nie objęte pomocą publiczną – EFRR stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji.
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 5.1	Ogółem Nie dotyczy
		Ogółem

28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 5.1	Nie dotyczy, o ile zapisy Regulaminu konkursu nie stanowią inaczej.
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)		Ogółem
	Działanie 5.1	Nie dotyczy, o ile zapisy Regulaminu konkursu nie stanowią inaczej.
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)		Ogółem
	Działanie 5.1	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 5.1	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 5.1	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 5.1	Nie dotyczy

II.5.2 Działanie 5.2 Gospodarka odpadami

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 5.2	Gospodarka odpadami
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 5.2	<p><i>Zwiększony udział odpadów zebranych selektywnie w ogólnej masie odpadów na Mazowszu</i></p> <p>Realizacja projektów ma na celu poprawę efektywności systemu selektywnego zbierania odpadów komunalnych na terenie województwa mazowieckiego, m.in. w zakresie dostępności niezbędnej infrastruktury dla mieszkańców regionu oraz przyspieszy realizację celów tzw. ramowej dyrektywy o odpadach (Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy, Dz. U. UE L 312 z dnia 22 listopada 2008 r.), która wyznacza do roku 2020 poziomy przygotowania do ponownego użycia i recykling odpadów, przynajmniej takich frakcji jak: papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z gospodarstw domowych wagowo na poziomie minimum 50%.</p>
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 5.2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dodatkowe możliwości przerobowe w zakresie recyklingu odpadów 2. Moc przerobowa zakładu zagospodarowania odpadów 3. Liczba osób objętych selektywnym zbieraniem odpadów
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 5.2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba wspartych Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych 2. Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów
10. Typy projektów	Działanie 5.2	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozbudowa i modernizacja regionalnych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) oraz instalacji zastępczych w celu spełnienia przez nie standardów RIPOK; ▪ rozwój infrastruktury selektywnego systemu zbierania odpadów komunalnych, ze szczególnym uwzględnieniem budowy i modernizacji Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK). <p>Preferowane będą:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ projekty zapewniające kompleksowe/zintegrowane podejście realizowane przez gminy na jak największym obszarze geograficznym; ▪ projekty tworzące „zielone miejsca pracy”; ▪ projekty przyczyniające się do upowszechnienia edukacji ekologicznej; ▪ projekty realizowane na obszarach z ograniczonym dostępem do infrastruktury podstawowej i usług publicznych;

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ projekty zgodne z celami RIS i przyczyniające się do skutecznego wdrażania koncepcji inteligentnej specjalizacji; ▪ projekty realizowane poprzez zintegrowane podejście zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami wynikających z zobowiązań akcesyjnych tj. ramowej dyrektywy odpadowej oraz dyrektywy składowiskowej.
11. Typ beneficjenta	Działanie 5.2	<ul style="list-style-type: none"> ▪ JST, ich związki i stowarzyszenia; ▪ jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną; ▪ podmioty wykonujące usługi publiczne na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego, w których większość udziałów lub akcji posiada samorząd; ▪ podmioty wybrane w drodze ustawy z dnia 29 stycznia 2004r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r. Nr 0, poz. 907 z późn. zm.); ▪ podmiot, który wdraża instrumenty finansowe; ▪ podmioty gospodarcze wykonujące usługi w zakresie przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów komunalnych selektywnie zebranych.
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 5.2	<ul style="list-style-type: none"> ▪ osoby i instytucje; ▪ przedsiębiorstwa
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 5.2	MJWPU
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 5.2	Nie dotyczy
15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)		Region lepiej rozwinięty
	Działanie 5.2	24 394 487
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	Działanie 5.2	Nie dotyczy
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 5.2	Nie dotyczy

18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 5.2	Konkursowy Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – MJWPU.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)	Działanie 5.2	Projekty mogą być realizowane tylko i wyłącznie w ramach Planów inwestycyjnych w zakresie gospodarki odpadami tworzonych przez samorzady województw i zatwierdzone przez Ministra Środowiska. Na poziomie RPO wspierane będą kompleksowe inwestycje w zakresie rozwoju systemu gospodarki odpadami komunalnymi realizowane w regionach gospodarki odpadami, w których nie przewidziano komponentu dotyczącego termicznego przekształcania odpadów, zapewniające zintegrowane podejście zgodne z hierarchią sposobów postępowania z odpadami na poziomie wynikającym ze zobowiązań dyrektyw.
20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)	Działanie 5.2	Nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 5.2	Nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)	Działanie 5.2	Zgodnie z Regulaminem konkursu.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków	Działanie 5.2	Zgodnie z Regulaminem konkursu.

i planowany zakres systemu zaliczek		
24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 5.2	<p>W przypadku wsparcia stanowiącego pomoc publiczną, udzielaną w ramach realizacji programu, znajdują zastosowanie właściwe przepisy prawa wspólnotowego i krajowego dotyczące zasad udzielania tej pomocy, obowiązujące w momencie udzielania wsparcia, w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.); 2. Decyzja Komisji z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanych do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym; 3. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy <i>de minimis</i> przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym; 4. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy <i>de minimis</i> w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020.
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)	Działanie 5.2	<p>Ogółem</p> <p>Projekty nie objęte pomocą publiczną – EFRR stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.</p>
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z	Działanie 5.2	<p>Ogółem</p> <p>Projekty nie objęte pomocą publiczną – EFRR stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.</p>

budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję (jeśli dotyczy)		
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych		Ogółem
	Działanie 5.2	Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)		Ogółem
	Działanie 5.2	Nie dotyczy, o ile IZ nie ustali inaczej w Regulaminie konkursu.
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)		Ogółem
	Działanie 5.2	Nie dotyczy, o ile IZ nie ustali inaczej w Regulaminie konkursu.
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)		Ogółem
	Działanie 5.2	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 5.2	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych	Działanie 5.2	Nie dotyczy

oraz najważniejsze warunki przyznawania		
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 5.2	Nie dotyczy

II.5.3 Działanie 5.3 Dziedzictwo kulturowe

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 5.3	Dziedzictwo kulturowe
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 5.3	<p><i>Zwiększona dostępność oraz rozwój zasobów kulturowych regionu</i></p> <p>Bogate zasoby dziedzictwa kulturalnego stanowią ogromny potencjał rozwojowy Mazowsza. Planowane w ramach interwencji prace modernizacyjne i renowacyjne, przyczynią się do zahamowania procesu degradacji obiektów zabytkowych, nadaniu im nowych funkcji oraz utrwalenia ich historycznych i artystycznych walorów, pozwalając na zachowanie dziedzictwa kulturowego dla przyszłych pokoleń.</p> <p>Dodatkowo działania w zakresie rozwoju infrastruktury kultury wzmocnią procesy przekształcania instytucji kultury w nowoczesne centra dostępu do wiedzy i oferty kulturalnej oraz lokalne ośrodki życia społecznego. Realizowane w tym zakresie projekty przyczynią się do zmiany jakościowej w odbiorze kultury, poprawy dostępu do zasobów kultury, wzmocnienia funkcji edukacyjnych i zwiększenia poziomu uczestnictwa mieszkańców w życiu kulturalnym.</p> <p>Działania te przyczynią się do wzrostu atrakcyjności regionu, będą sprzyjać podnoszeniu regionalnego potencjału turystycznego, co z kolei przełoży się na pobudzenie wzrostu gospodarczego Mazowsza</p>
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 5.3	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 5.3	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba obiektów zabytkowych objętych wsparciem 2. Liczba instytucji kultury objętych wsparciem 3. Liczba kulturowych obszarów / miejsc / instytucji kulturalnych udostępnianych dla niepełnosprawnych
10. Typy projektów ⁵²	Działanie 5.3	<p>1. Wzrost regionalnego potencjału turystycznego poprzez ochronę obiektów zabytkowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • konserwacja, renowacja, rewaloryzacja, modernizacja, adaptacja historycznych obiektów i zespołów zabytkowych wraz z ich otoczeniem, umożliwiającą zachowanie dotychczasowych funkcji obiektów

⁵² Określane na podstawie celu lub zakresu przedmiotowego przedsięwzięć, które mogą podlegać dofinansowaniu w ramach działania albo poddziałania. Informacja ta będzie wykorzystywana np. przy opracowywaniu regulaminów konkursów.

	<p>zabytkowych, a także służąca nadaniu im nowych funkcji użytkowych (z przeznaczeniem w szczególności na cele kulturalne i edukacyjne), w tym również w połączeniu z działalnością komercyjną,</p> <ul style="list-style-type: none"> • ochrona i zachowanie zabytkowych ogrodów i parków; • zabezpieczenie zabytków przed zniszczeniem lub kradzieżą, • usuwanie barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych. <p>2. Poprawa dostępności do zasobów kultury poprzez ich rozwój i efektywne wykorzystanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • inwestycje w infrastrukturę trwałą, wyposażenie służące działalności kulturalnej, zachowaniu dziedzictwa i zwiększeniu dostępności do jego zasobów; • inwestycje infrastrukturalne, prace modernizacyjne i renowacyjne w przypadku gdy prace te stanowią dostosowanie istniejącego obiektu do nowych funkcji kulturowych, w tym edukacyjnych; • efektywne wykonywanie zadań statutowych, polegające na zapewnieniu wysokiej jakości trwałego wyposażenia oraz odpowiedniego zabezpieczenia zbiorów będących w posiadaniu instytucji; • digitalizacja zasobów dziedzictwa kulturowego pod warunkiem powszechnego udostępnienia (jako element projektu), • usuwanie barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych. <p>W odniesieniu do przedsięwzięć wspieranych w ramach ww. działania zastosowanie będą mieć następujące zasady:</p> <p>Podczas oceny projektów obok elementów takich jak analiza ekonomiczna, analiza finansowa czy analiza ryzyka, pod uwagę będą brane m.in. następujące aspekty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analiza popytu - wykazanie zapotrzebowania na dany projekt, w tym szacowanej liczby odwiedzających; • realizacja priorytetów rozwoju kultury: <ul style="list-style-type: none"> ✓ poprawa dostępności do kultury - tj. w wymiarze fizycznym udostępnienie nowych powierzchni do prowadzenia działalności kulturalnej, jak również budowanie świadomości i edukacja kulturalna; ✓ zachowanie dziedzictwa kulturowego (materialnego i niematerialnego) dla przyszłych pokoleń; ✓ umożliwienie nowych form uczestnictwa w kulturze - tworzenie warunków do rozwoju oferty kulturalnej odpowiadającej na nowe potrzeby w obszarze działalności kulturalnej wynikające z rozwoju technicznego oraz przemian społecznych we współczesnej gospodarce; ✓ podniesienie atrakcyjności turystycznej kraju lub regionu.
--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie trwałości efektów, w tym generowane efekty mnożnikowe - promowane będą rozwiązania wpływające na poprawę efektywności funkcjonowania obiektów/instytucji w długim okresie, w tym rozwiązania pozwalające na: <ul style="list-style-type: none"> ✓ obniżenie kosztów utrzymania na rzecz wydatków inwestycyjnych oraz na działalność kulturalną; ✓ zastosowanie innowacyjnych rozwiązań energooszczędnych - zmniejszenie zapotrzebowania i zużycia energii, a przez to zmniejszenie ogólnych kosztów eksploatacji budynków; ✓ dywersyfikację źródeł finansowania działalności - pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania; ✓ dodatnie efekty ekonomiczne - oddziaływanie na bezpośrednie otoczenie inwestycji; ✓ tworzenie nowych miejsc pracy. <p>Projekty powinny również wpisywać się w strategię rozwoju przyczyniając się tym samym do wzrostu gospodarczego regionu.</p> <p>Preferowane będą:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ projekty przyczyniające się do powstawania miejsc pracy; ▪ projekty przyczyniające się do rozwoju lokalnej przedsiębiorczości; ▪ projekty przyczyniające się do zwiększenia ruchu turystycznego; ▪ projekty przynoszące efekty w dłuższej perspektywie czasowej; ▪ projekty przyczyniające się do poprawy jakości edukacji kulturalnej; ▪ projekty realizowane w partnerstwie będące efektem trwałej współpracy oraz akceptacji społecznej za pośrednictwem NGO, LGD; ▪ projekty wynikające ze Strategii OMW. <p>Preferowane będą projekty zgodne z programem rewitalizacji obowiązującym na obszarze na którym realizowany jest projekt. Program rewitalizacji musi znajdować się w Wykazie programów rewitalizacji województwa mazowieckiego.</p>
11. Typ beneficjenta ⁵³	Działanie 5.3	<ul style="list-style-type: none"> ▪ JST, ich związki i stowarzyszenia; ▪ jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną; ▪ jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną; ▪ instytucje kultury; ▪ organizacje pozarządowe; ▪ kościoły i związki wyznaniowe; ▪ parki narodowe i krajobrazowe;

⁵³ Jeżeli to możliwe - zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej określonych w § 8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 lipca 1999 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji rejestru podmiotów gospodarki narodowej, w tym wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń, oraz szczegółowych warunków i trybu współdziałania służb statystyki publicznej z innymi organami prowadzącymi urzędowe rejestry i systemy informacyjne administracji publicznej (Dz. U. Nr 69, poz. 763, z późn. zm.) - funkcjonującą w ramach centralnego systemu teleinformatycznego.

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ podmioty działające w oparciu o przepisy ustawy o partnerstwie publiczno – prywatnym.
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia ⁵⁴	Działanie 5.3	Grupę docelową wsparcia stanowią mieszkańcy regionu oraz turyści odwiedzający region
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 5.3	MJWPU
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 5.3	Nie dotyczy
15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)		Region lepiej rozwinięty
	Działanie 5.3	35 718 340
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO ⁵⁵	Działanie 5.3	Nie dotyczy
17. Instrumenty terytorialne ⁵⁶	Działanie 5.3	Inwestycje wynikające z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi – szczegółowy opis w rozdziale IV.2.4.1
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków	Działanie 5.3	<p>Konkursowy</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – MJWPU.</p> <p>W ramach trybu konkursowego przewiduje się również ogłaszanie odrębnych postępowań na wybór inwestycji wynikających z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi.</p>

⁵⁴ W rozumieniu Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 oraz projektów grantowych, o których mowa w art. 35 ust. 1 Ustawy.

⁵⁵ Pole należy wypełnić jedynie wówczas, gdy zostały przewidziane realne mechanizmy powiązań między działaniami/ poddziałaniami, programami, np.: wspólne nabory wniosków na projekty zintegrowane, projekty w ramach ZIT, Grupy sterujące (np. PO PW grupa sterująca ds. zdrowia) itp.

⁵⁶ Wskazanie czy działanie/ poddziałanie dotyczy instrumentu terytorialnego, a jeśli tak, to wskazanie tego instrumentu opisanego szerzej w części IV SZOOP.

oraz przyjmowanie protestów		
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów ⁵⁷ (jeśli dotyczy)	Działanie 5.3	<p>W ramach działania nie będą finansowane projekty dotyczące organizacji imprez o charakterze kulturalnym, tj. wystaw czy festiwali, które nie przynoszą efektów w dłuższej perspektywie czasowej.</p> <p>Wsparcie nie będzie kierowane na budowę od podstaw nowej infrastruktury kulturalnej</p> <p>Możliwe będą inwestycje infrastrukturalne mające na celu niezbędne dostosowanie istniejącego obiektu do nowych funkcji kulturalnych, w tym edukacyjnych.</p> <p>Możliwy jest udział przedsiębiorców w realizacji projektów, jednak jedynie w roli partnerów.</p> <p>Inwestycje realizowane w ramach priorytetu powinny stanowić wkład w rozwój potencjału endogenicznego poprzez inwestycje trwałe w wyposażenie i małą infrastrukturę kulturalną oraz na rzecz zrównoważonej turystyki.</p> <p>Dodatkowe wymagania w zakresie wartości projektów:</p> <p>I. W odniesieniu do jednostek samorządu terytorialnego, samorządowych instytucji kultury, organizacji pozarządowych, kościołów i związków wyznaniowych, podmiotów zarządzających obiektami indywidualnie wpisanymi na Listę UNESCO, realizujących projekty w poniżej wskazanym zakresie:</p> <p>1) projekty dotyczące obiektów wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO lub uznanych przez Prezydenta RP za Pomniki Historii lub zlokalizowanych na obszarach objętych wpisem na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO lub położonych na obszarach uznanych za Pomniki Prezydenta RP,</p> <p>2) projekty mieszczące się w zakresie obszarów tematycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ projekty dotyczące konserwacji, restauracji, rewaloryzacji zabytków drewnianych (zarówno nieruchomości, jak i ruchomych); ✓ projekty dotyczące rozwoju czytelnictwa w miastach wojewódzkich; ✓ projekty dotyczące rozwoju sztuki współczesnej w miastach wojewódzkich; ✓ projekty dotyczące konserwacji, restauracji, rewaloryzacji, adaptacji na cele kulturalne oraz zabezpieczenia przed kradzieżą i zniszczeniem ruchomych i nieruchomości zabytków techniki; <p>3) projekty wynikające z Kontraktów Terytorialnych,</p>

⁵⁷ Należy wskazać limity wynikające z PO dotyczące poszczególnych kategorii kosztów.

		<p>Dla powyższych projektów określone w pkt 1-3 maksymalna wartość projektu powinna wynosić do 2 mln euro kosztów całkowitych.</p> <p>II. Wyżej wymienieni beneficjenci (jednostki samorządu terytorialnego, samorządowych instytucji kultury, organizacji pozarządowych, kościołów i związków wyznaniowych, podmiotów zarządzających obiektami indywidualnie wpisanymi na Listę UNESCO) będą mogli ubiegać się o wsparcie dla projektów których maksymalna wartość nie przekroczy 5 mln EUR (10 mln EUR dla obiektów UNESCO) kosztów całkowitych dla projektów o innym zakresie niż stanowi pkt 1-3, tj. w zakresie interwencji zgodnym opisem Działania 5.3.</p> <p>III. Wsparcie dla projektów o dowolnym zakresie tematycznym (zgodnym opisem Działania 5.3 w tym również powielających zakres wymieniony w pkt 1-3) których maksymalna wartość nie przekroczy 5 mln EUR (10 mln EUR dla obiektów UNESCO) kosztów całkowitych, będzie możliwe do realizacji przez beneficjentów z wyłączeniem: jednostek samorządu terytorialnego, samorządowych instytucji kultury, organizacji pozarządowych, kościołów i związków wyznaniowych, podmiotów zarządzających obiektami indywidualnie wpisanymi na Listę UNESCO, instytucje kultury (państwowe oraz współprowadzone przez Ministra właściwego ds. kultury i ochrony dziedzictwa narodowego), Naczelną Dyрекcję Archiwów Państwowych oraz archiwa państwowe, szkoły i uczelnie artystyczne prowadzone i nadzorowane przez MKiDN.</p>
<p>20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)</p>	Działanie 5.3	Nie dotyczy
<p>21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych</p>	Działanie 5.3	Nie dotyczy

22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie ⁵⁸	Działanie 5.3	Zgodnie z Regulaminem konkursu.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 5.3	Zgodnie z Regulaminem konkursu.
24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna ⁵⁹	Działanie 5.3	<p>W przypadku wsparcia stanowiącego pomoc publiczną, udzielaną w ramach realizacji programu, znajdują zastosowanie właściwe przepisy prawa wspólnotowego i krajowego dotyczące zasad udzielania tej pomocy, obowiązujące w momencie udzielania wsparcia, w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.); 2. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020; 3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy <i>de minimis</i> w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020.
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu ⁶⁰		Ogółem
	Działanie 5.3	Projekty nie objęte pomocą publiczną – EFRR stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.

⁵⁸ Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 1303/2013”: luka w finansowaniu (art. 61 ust. 3 lit. b), stawki ryczałtowe (art. 61 ust. 3 lit. a), pomniejszanie dochodu (art. 65 ust. 8).

⁵⁹ Maksymalny poziom dofinansowania projektu podlegającego przepisom dotyczącym pomocy państwa wynika z odpowiednich programów pomocowych oraz mapy pomocy regionalnej dla Polski na lata 2014-2020 (decyzja Komisji SA.37485/2013/N z dnia 20 lutego 2014 r.).

⁶⁰ W przypadku projektów objętych pomocą publiczną faktyczny poziom dofinansowania wynikać będzie z odrębnych przepisów prawnych, w tym w szczególności rozporządzeń wydanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego na podstawie art. 27 ust. 4 Ustawy. W przypadku projektów generujących dochód dofinansowanie UE jest ustalane na podstawie art. 61 albo 65 rozporządzenia 1303/2013. Obniżeniu podlega nie poziom dofinansowania w ujęciu procentowym, a kwota wydatków kwalifikowalnych.

26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 5.3	Ogółem
		Projekty nie objęte pomocą publiczną – EFRR stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej. Przewiduje się współfinansowanie z budżetu państwa w przypadku finansowania działań rewitalizacyjnych.
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych		Ogółem
	Działanie 5.3	Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)		Ogółem
	Działanie 5.3	Maksymalna wielkość - 2 mln euro kosztów całkowitych ⁶¹ Maksymalna wielkość - 5 mln euro (10 mln euro dla obiektów UNESCO) kosztów całkowitych ⁶²
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)		Ogółem
	Działanie 5.3	Nie dotyczy, o ile IZ nie ustali inaczej.
30. Kwota alokacji UE na instrumenty		Ogółem
	Działanie 5.3	Nie dotyczy

⁶¹ Zgodnie ze szczegółowym opisem pkt. 19 - Limity i ograniczenia w realizacji projektów

⁶² Zgodnie ze szczegółowym opisem pkt. 19 - Limity i ograniczenia w realizacji projektów

finansowe (EUR)		
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 5.3	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 5.3	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 5.3	Nie dotyczy

II.5.4 Działanie 5.4 Ochrona bioróżnorodności

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 5.4	Ochrona bioróżnorodności
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 5.4	<p><i>Wzmocniona ochrona bioróżnorodności w regionie</i></p> <p>Ze względu na zwiększającą się presję człowieka na środowisko naturalne, powodującą zmniejszanie się różnorodności biologicznej zasadniczym celem do realizacji w ramach przedmiotowego Działania, jest wzmocnienie ochrony bioróżnorodności, tak by w przyszłości możliwe było zahamowanie spadku różnorodności biologicznej regionu.</p>
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 5.4	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba wprowadzonych ponownie do środowiska (reintrodukowanych) młodych osobników chronionych gatunków fauny 2. Powierzchnia siedlisk wspieranych w celu uzyskania lepszego statusu ochrony
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 5.4	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba siedlisk/zbiorowisk roślinnych objętych projektem 2. Długość szlaków turystycznych 3. Liczba opracowanych dokumentów planistycznych z zakresu ochrony przyrody
10. Typy projektów	Działanie 5.4	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Ochrona in-situ i ex-situ zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych</i> m.in. poprzez: wykaszanie i odkrzaczanie, wysiew nasion, nasadzenia, introdukcję i reintrodukcję osobników gatunków chronionych i zagrożonych, uprawy zachowawcze, usuwanie obcych gatunków inwazyjnych z terenów cennych przyrodniczo. 2. <i>Budowa i modernizacja niezbędnej infrastruktury związanej z ochroną, przywróceniem właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków</i> poprzez: budowę i rozbudowę infrastruktury np.: pracownie badawcze, wylęgarnie jaj i ikry, azyle dla zwierząt, pogłębianie i oczyszczanie naturalnych zbiorników wodnych, budowę zastawek i innych urządzeń wodnych w celu poprawy siedlisk bytowania chronionych gatunków, urządzenia do inwentaryzacji i monitoringu gatunków. 3. <i>Projekty ograniczające negatywne oddziaływanie ruchu turystycznego i promujące lokalne zasoby przyrodnicze dotyczące infrastruktury</i> mającej na celu ograniczanie negatywnego oddziaływania turystyki na

		<p>obszary cenne przyrodniczo oraz rozwoju edukacji i promowania form ochrony przyrody: ścieżki przyrodnicze, turystyka kajakowa, urządzenia turystyczne (wieże i pomosty widokowe, wiaty i inne).</p> <p><u>Projekty mogą być realizowane według schematów:</u></p> <p>Typ projektu nr 1 Typ projektu nr 2 Typ projektu nr 1 łączony z typem projektu nr 2 Typ projektu nr 1 łączony z typem projektu nr 2 i/lub nr 3 Typ projektu nr 3</p> <p>Interwencja w obszarze ochrony różnorodności biologicznej będzie także uzupełniana poprzez wsparcie przedsięwzięć z zakresu edukacji ekologicznej np.: budowa ścieżek przyrodniczo-edukacyjnych, opracowanie wydawnictw (przewodniki, mapy, publikacje), organizację konkursów i kampanii edukacyjno-informacyjnych.</p> <p>4. <i>Opracowanie planów ochrony dla obszarów cennych przyrodniczo – w szczególności dla parków krajobrazowych i rezerwatów</i></p> <p><u>Preferowane będą:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ projekty przyczyniające się do upowszechnienia edukacji ekologicznej; ▪ projekty dotyczące działalności wykorzystującej lokalne zasoby przyrodnicze; ▪ projekty dotyczące ochrony czynnej zagrożonych gatunków (in-situ i ex-situ) i ich siedlisk przyrodniczych.
11. Typ beneficjenta	Działanie 5.4	<ul style="list-style-type: none"> ▪ JST, ich związki i stowarzyszenia; ▪ jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną; ▪ podmioty wykonujące usługi publiczne na zlecenie JST, w których większość udziałów lub akcji posiada samorząd; ▪ podmioty wybrane w drodze ustawy z dnia 29 stycznia 2004r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013r. Nr 0, poz. 907 z późn. zm.); ▪ PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne;
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 5.4	Mieszkańcy, osoby i instytucje z województwa mazowieckiego oraz odwiedzający turyści

13. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Działanie 5.4	MJWPU
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 5.4	Nie dotyczy
15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 5.4	Region lepiej rozwinięty
		1 839 256
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	Działanie 5.4	Nie dotyczy
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 5.4	Nie dotyczy
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 5.4	Konkursowy Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – MJWPU.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)	Działanie 5.4	Wsparcie dotyczące elementów infrastruktury turystycznej, jeżeli będzie występowało w ramach działań mających na celu ochronę różnorodności biologicznej, będzie absorbowało mniejszą część alokacji przedmiotowego Działania.

		<p>W przypadku projektów realizowanych na obszarach Natura 2000, muszą one być zgodne z Priorytetowymi Ramami Działań dla sieci Natura 2000 na Wieloletnim Programem Finansowania UE w latach 2014-2020⁶³, zgodnie z art. 8 tzw. Dyrektywy siedliskowej.</p> <p>Ponadto ograniczenia wynikające z typów projektów oraz przedstawione w pkt. 24</p>
20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)	Działanie 5.4	Nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 5.4	Nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)	Działanie 5.4	Zgodnie z Regulaminem konkursu.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 5.4	Zgodnie z Regulaminem konkursu.
24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 5.4	<p>W przypadku wsparcia stanowiącego pomoc publiczną, udzielaną w ramach realizacji programu, znajdują zastosowanie właściwe przepisy prawa wspólnotowego i krajowego dotyczące zasad udzielania tej pomocy, obowiązujące w momencie udzielania wsparcia, w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.); 2. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy <i>de minimis</i> w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020.

⁶³ http://www.mos.gov.pl/artukul/5343_natura_2000/21048_natura_2000.html 2.09.2014

25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)	Działanie 5.4	Ogółem
		Projekty nie objęte pomocą publiczną – EFRR stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)	Działanie 5.4	Ogółem
		Projekty nie objęte pomocą publiczną – EFRR stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 5.4	Ogółem
		Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Działanie 5.4	Ogółem
		Nie dotyczy, o ile zapisy Regulaminu konkursu nie stanowią inaczej.
		Ogółem

29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Działanie 5.4	Nie dotyczy, o ile zapisy Regulaminu konkursu nie stanowią inaczej.
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 5.4	Ogółem
		Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 5.4	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 5.4	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 5.4	Nie dotyczy

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

II.6. Oś Priorytetowa VI – Jakość życia

2. Cele szczegółowe osi priorytetowej

Cel szczegółowy 1: Zwiększona jakość efektywnie świadczonych usług zdrowotnych o wysokim standardzie w priorytetowych obszarach

Cel szczegółowy 2: Ożywienie obszarów zmarginalizowanych poprzez przywrócenie lub nadanie im nowych funkcji społeczno-gospodarczych

3. Syntetyczny opis osi	<p>W ramach VI OP uzyskają dofinansowanie przedsięwzięcia w z zakresu ochrony zdrowia i rewitalizacji, stanowiące ważne obszary jakości życia mieszkańców regionu.</p> <p>W ramach obszaru ochrony zdrowia wspierane będą inwestycje w infrastrukturę ochrony zdrowia służące w szczególności leczeniu schorzeń stanowiących główne przyczyny niezdolności do pracy, jak również przeciwdziałaniu niekorzystnym trendom demograficznym.</p> <p>Wsparcie w ramach Działania 6.1 ma na celu podwyższenie jakości oraz efektywności świadczonych usług opieki zdrowotnej.</p> <p>W zakresie infrastruktury szpitalnej dofinansowane będą inwestycje wynikające z deficytów zidentyfikowanych na podstawie map potrzeb opracowywanych przez Ministerstwo Zdrowia.⁶⁴</p> <p>Działania rewitalizacyjne w ramach Działania 6.2 będą zaplanowanymi i skoordynowanymi procesami ukierunkowanymi na odwrócenie negatywnych trendów zachodzących w obszarach kryzysowych.</p> <p>Inwestycje w infrastrukturę podejmowane w ramach RPO WM 2014-2020 będą przede wszystkim narzędziem do zmian społeczno-gospodarczych na obszarach rewitalizowanych, a nie ich głównym celem. Warunkiem osiągnięcia trwałych rezultatów rewitalizacji będzie koordynacja działania i współpraca różnych instytucji oraz partycypacja społeczna.</p>	
4. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	Nazwa Funduszu	Ogółem
	EFRR	116 411 947
5. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Mazowieckiego	

⁶⁴ Zgodnie z harmonogramem opracowania map potrzeb (rozdz. VIII RPO WM 2014 – 2020), terminy powstania poszczególnych map są następujące: kardiologia i onkologia: 31 grudnia 2015 r., pozostałe schorzenia 31 grudnia 2016 r.

II.6.1 Działanie 6.1 Infrastruktura ochrony zdrowia

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 6.1	Infrastruktura ochrony zdrowia
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 6.1	<p><i>Zwiększona jakość efektywnie świadczonych usług zdrowotnych o wysokim standardzie w priorytetowych obszarach</i></p> <p>Dokumentem stanowiącym krajowe ramy strategiczne dla wszystkich przedsięwzięć realizowanych w obszarze zdrowia w perspektywie 2014-2020, w tym Działania 6a, jest opracowana przez Ministerstwo Zdrowia: <i>Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020</i>.</p> <p>Wsparcie ma na celu poprawę jakości i dostępności świadczeń zdrowotnych poprzez inwestycje w zakresie infrastruktury służącej leczeniu, określonych w <i>Policy Paper</i> schorzeń, stanowiących główne przyczyny niezdolności do pracy (schorzenia: kardiologiczne, onkologiczne, układu kostno – stawowo-mięśniowego, oddechowego i psychiczne), oraz przeciwdziałaniu niekorzystnym trendom demograficznym. W celu poprawy jakości i dostępności usług, wsparciu będą podlegały inwestycje wynikające ze zidentyfikowanych deficytów i potrzeb, uwzględniające sytuację demograficzną i epidemiologiczną oraz faktyczne zapotrzebowanie i dostępność infrastruktury ochrony zdrowia na danym obszarze, z wykorzystaniem map potrzeb zdrowotnych opracowywanych przez Ministerstwo Zdrowia.</p> <p>Celem dofinansowania będzie również wsparcie rozwoju opieki koordynowanej, integrującej podstawową opiekę zdrowotną (POZ), ambulatoryjną opiekę specjalistyczną (AOS) z leczeniem szpitalnym oraz rozwojem środowiskowych form opieki. W tym przypadku inwestycje mogą dotyczyć wszystkich problemów zdrowotnych leczonych w ramach świadczeń gwarantowanych w POZ. Zakres interwencji powinien wynikać z diagnozy lub danych ujętych w dostępnych rejestrach, wskazujących na potrzeby.</p>
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 6.1	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ludność objęta ulepszonymi usługami zdrowotnymi
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 6.1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba wspartych podmiotów leczniczych 2. Liczba urządzeń aparatury medycznej/ sprzętu medycznego zakupionych w programie
10. Typy projektów	Działanie 6.1	Inwestycje w infrastrukturę ochrony zdrowia wynikające ze zdiagnozowanych potrzeb na poziomie kraju jak i regionu.

		<ul style="list-style-type: none"> • inwestycje w ramach infrastruktury służącej diagnostyce i leczeniu schorzeń stanowiących główne przyczyny dezaktywacji zawodowej⁶⁵ oraz przeciwdziałaniu niekorzystnym trendom demograficznym: <ul style="list-style-type: none"> ○ zakup nowoczesnej aparatury medycznej, związane z nią remonty, modernizacja, przebudowa i adaptacja pomieszczeń, wyposażenie w sprzęt, urządzenia medyczne, aparaturę wysokospecjalistyczną. ○ budowa nowej infrastruktury możliwa, co do zasady, pod warunkiem poprawy efektywności działania. • inwestycje w ramach Podstawowej Opieki Zdrowotnej ukierunkowane na wszystkie problemy zdrowotne dorosłych i dzieci rozwiązywane w ramach świadczeń gwarantowanych z zakresu POZ: <ul style="list-style-type: none"> ○ prace remontowo-budowlane niezbędne z punktu widzenia udzielania świadczeń zdrowotnych, w tym w zakresie dostosowania infrastruktury do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych, a także wyposażenie w sprzęt medyczny oraz, jako element projektu, w zakresie IT (oprogramowanie, sprzęt). Projekty powinny przyczyniać się do rozwoju opieki koordynowanej, z uwzględnieniem środowiskowych form opieki.
11. Typ beneficjenta	Działanie 6.1	<ul style="list-style-type: none"> • podmioty lecznicze działające w publicznym systemie ochrony zdrowia, • JST oraz podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają JST, ich związki i stowarzyszenia.
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 6.1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ mieszkańcy województwa wymagający opieki zdrowotnej; ▪ podmioty lecznicze.
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 6.1	MJWPU
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 6.1	Nie dotyczy
15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)		Region lepiej rozwinięty
	Działanie 6.1	55 684 051
16. Mechanizmy powiązania interwencji z	Działanie 6.1	Głównym narzędziem koordynacji interwencji podejmowanych w sektorze zdrowia ze środków UE jest Komitet Sterujący ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia działający pod przewodnictwem ministra właściwego ds. zdrowia. W celu zapewnienia właściwego mechanizmu koordynacji, Komitet na

⁶⁵ schorzenia stanowiące główne przyczyny niezdolności do pracy, zgodnie z *Policy Paper*: kardiologiczne, onkologiczne, układu oddechowego, kostno – stawowo – mięśniowego oraz psychiczne.

innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)		bieżąco analizuje kwestie związane z ochroną zdrowia, w szczególności pod kątem zapewnienia skuteczności i efektywności podejmowanych interwencji ze środków UE, osiągania oczekiwanych rezultatów oraz wpływu realizacji Planu działań na cele <i>Policy Paper</i> w zakresie ochrony zdrowia oraz cele UP i Programów Operacyjnych.
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 6.1	Inwestycje wynikające z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi – szczegółowy opis w rozdziale IV.2.4.1
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 6.1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ konkursowy W ramach trybu konkursowego przewiduje się również ogłaszanie odrębnych postępowań na wybór inwestycji wynikających z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi, na których będą realizowane regionalne inwestycje terytorialne. ▪ pozakonkursowy W trybie pozakonkursowym planowana jest realizacja projektu wynikającego z Kontraktu Terytorialnego. Zgodnie z systemem koordynacji dla obszaru zdrowia określonym w UP i <i>Policy Paper</i>, projekt wymaga akceptacji przez Komitet Sterujący ds. Zdrowia, a warunkiem jego dofinansowania jest zgodność z mapą potrzeb zdrowotnych. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – MJWPU.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)	Działanie 6.1	<p>Warunki kwalifikowalności projektów z zakresu Infrastruktury ochrony zdrowia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzależnienie wsparcia infrastruktury szpitalnej od map potrzeb zdrowotnych opracowywanych przez Ministerstwo Zdrowia, tj. od zidentyfikowanych deficytów uwzględniających sytuację demograficzną i epidemiologiczną oraz faktyczne zapotrzebowanie i dostępność infrastruktury ochrony zdrowia na danym obszarze, • w zakresie Podstawowej Opieki Zdrowotnej - projekty powinny przyczyniać się do rozwoju opieki koordynowanej, z uwzględnieniem środowiskowych form opieki, a zakres interwencji powinien wynikać z diagnozy lub danych ujętych w dostępnych rejestrach, wskazujących na potrzeby. <p>Inwestycje służące wyłącznie dostosowaniu infrastruktury do wymogów prawa są niekwalifikowalne.</p>
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Działanie 6.1	Nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość	Działanie 6.1	Nie dotyczy

zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych		
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)	Działanie 6.1	Zgodnie z Regulaminem konkursu oraz z Wezwaniem do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 6.1	Zgodnie z Regulaminem konkursu oraz z Wezwaniem do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym.
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 6.1	<p>W przypadku wsparcia stanowiącego pomoc publiczną, udzielaną w ramach realizacji programu, znajdują zastosowanie właściwe przepisy prawa wspólnotowego i krajowego dotyczące zasad udzielania tej pomocy, obowiązujące w momencie udzielania wsparcia, w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.); 2. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym; 3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020; 4. Decyzja Komisji z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym.
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków	Działanie 6.1	Projekty nie objęte pomocą publiczną – EFRR stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji.

kwalikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)		Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)	Działanie 6.1	Projekty nie objęte pomocą publiczną – EFRR stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej. Przewiduje się współfinansowanie z budżetu państwa w przypadku finansowania działań rewitalizacyjnych.
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 6.1	Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Działanie 6.1	Nie dotyczy, o ile IZ nie postanowi inaczej w Regulaminie konkursu oraz w Wezwaniu do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym.
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Działanie 6.1	Nie dotyczy, o ile IZ nie postanowi inaczej w Regulaminie konkursu oraz w Wezwaniu do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym.
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 6.1	Nie dotyczy

31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 6.1	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 6.1	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 6.1	Nie dotyczy

II.6.2 Działanie 6.2 Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 6.2	Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych.
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 6.2	<i>Ożywienie obszarów zmarginalizowanych poprzez przywrócenie lub nadanie im nowych funkcji społeczno-gospodarczych.</i> Celem tego procesu jest przeciwdziałanie marginalizacji obszarów kryzysowych, na których nasilają się niepożądane zjawiska społeczne i ekonomiczne a degradacji ulega stan i zagospodarowanie przestrzeni. Efektem podjętych działań powinno być nadanie obszarom zidentyfikowanym w programach rewitalizacji nowych funkcji, lub przywrócenie poprzednich, w wyniku zaplanowanych i skoordynowanych działań interwencyjnych i naprawczych.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 6.2	1. Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 6.2	1. Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach 2. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją 3. Budynki publiczne lub komercyjne wybudowane lub wyremontowane na obszarach miejskich

10. Typy projektów	Działanie 6.2	<ul style="list-style-type: none">▪ rozwój infrastruktury technicznej na obszarach rewitalizowanych w celu ich aktywizacji społecznej i gospodarczej. <p>Interwencja ma na celu zmianę sposobu użytkowania wspólnych przestrzeni miejskich i wiejskich (rynków, placów, skwerów, także z terenami zielonymi), wokół których można koncentrować działalność gospodarczą szczególnie o charakterze usługowo-handlowym, sprzedaży produktów regionalnych w tradycyjny sposób bezpośrednio od producentów, pozwalających na poprawę warunków pracy i utworzenie nowych miejsc pracy, w tym dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, oraz miejsc dla przedsiębiorstw społecznych.</p> <p>Ponadto zintegrowane przedsięwzięcia polegające na renowacji, rewaloryzacji, modernizacji, adaptacji i wyposażeniu istniejącej zabudowy na cele gospodarcze, społeczne, edukacyjne, kulturowe, rekreacyjne oraz mieszkalne (ze szczególnym naciskiem na poprawę efektywności energetycznej).</p> <ul style="list-style-type: none">▪ odnowa tkanki mieszkaniowej <p>Wsparciem zostanie objęta tkanka mieszkaniowa w zakresie części wspólnych budynków mieszkalnych wielorodzinnych, jako element szerszego działania rewitalizacyjnego.</p> <p>Wsparciu w ramach działania, co do zasady, nie podlegają:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ inwestycje polegające na budowie nowych budynków;▪ inwestycje wykraczające poza części wspólne budynków wielorodzinnych. <p>Preferowane będą:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ projekty zapewniające kompleksowe/zintegrowane podejście, szczególnie realizowane w postaci wiązek projektów obejmujących EFS;▪ projekty realizowane w partnerstwie, w szczególności będące efektem trwałej współpracy oraz akceptacji społecznej, w tym za pośrednictwem LGD;▪ projekty wynikające ze Strategii OMW;▪ projekty nowych obiektów kubaturowych lub przestrzeni publicznych wyłaniane w drodze konkursu architektonicznego, architektoniczno-urbanistycznego lub urbanistycznego.
---------------------------	---------------	--

11. Typ beneficjenta	Działanie 6.2	<ul style="list-style-type: none"> ▪ JST, ich związki i stowarzyszenia, np. LGD; ▪ jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną; ▪ organizacje pozarządowe, jednostki organizacyjne pomocy i integracji społecznej (jopis); ▪ kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych; ▪ przedsiębiorstwa, w tym przedsiębiorstwa społeczne; ▪ instytucje kultury; ▪ spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe; ▪ instytucje edukacyjne; ▪ instytucje rynku pracy; ▪ podmiot, który wdraża instrumenty finansowe.
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 6.2	Mieszkańcy województwa mazowieckiego, w tym głównie z obszarów kryzysowych wskazanych w programach rewitalizacji.
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 6.2	MJWPU
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 6.2	Nie dotyczy
15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)		Region lepiej rozwinięty
	Działanie 6.2	60 727 896

<p>16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)</p>	<p>Działanie 6.2</p>	<p>Mechanizm komplementarności i skoordynowania projektów rewitalizacyjnych obejmuje różne sfery i działania w ramach różnych priorytetów inwestycyjnych, w tym głównie między przedsięwzięciami realizowanymi w ramach EFRR i EFS.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Projekty realizowane w OP VIII w ramach Działania 8.1 będą wspierać realizację Działania 6.2 w ramach przygotowanie kadr dla utworzonych miejsc pracy w zakresie działań rewitalizacyjnych. ▪ Projekty realizowane w OP IX w ramach Działania 9.2 będą wspierać realizację Działania 6.2 w ramach wsparcia rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich. ▪ Szczególne znaczenie w tym aspekcie będą miały następujące typy interwencji: <ul style="list-style-type: none"> ✓ integracja osób i rodzin wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym ukierunkowana na aktywizację społeczno-zawodową; ✓ wsparcie rodzin wielodzietnych, ubogich rodzin z dziećmi, rodzin z osobami starszymi, rodzin z osobami niepełnosprawnymi oraz rodzin z innymi osobami zależnymi i rodziców samotnie wychowujących dzieci; ✓ rozwój dziennych form wsparcia, usług środowiskowych, usług społecznych dla osób zależnych; ✓ pomoc dla dzieci i rodzin zagrożonych dysfunkcją, obejmujące wsparcie systemu pieczy zastępczej <p>Projekty realizowane w OP IX w ramach Działania 9.3 będą wspierać realizację Działania 6.2 w ramach wsparcia rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich.</p>
<p>17. Instrumenty terytorialne</p>	<p>Działanie 6.2</p>	<p>Inwestycje wynikające z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi – szczegółowy opis w rozdziale IV.2.4.1</p>
<p>18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów</p>	<p>Działanie 6.2</p>	<p>Konkursowy</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – MJWPU.</p> <p>W zakresie instrumentów finansowych tryb określony w art. 38 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. – IZ.</p> <p>W ramach trybu konkursowego przewiduje się również ogłaszanie odrębnych postępowań na wybór inwestycji wynikających z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi.</p>

<p>19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)</p>	<p>Działanie 6.2</p>	<p>Warunkiem ubiegania się o wsparcie w ramach Działania jest wynikanie projektu z aktualnego (na dzień składania wniosku o dofinansowanie) programu rewitalizacji⁶⁶. Program rewitalizacji z którego wynika składany projekt rewitalizacyjny, spełnia wymagania określone w <i>Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020</i>, tj. posiada określone cechy i elementy.</p> <p>Brak programu rewitalizacji zgodnego z <i>Wytycznymi</i> oznacza brak możliwości ubiegania się o wsparcie w ramach Działania 6.2.</p> <p>Zasięg obszarów zdegradowanych wskazanych do objęcia programem rewitalizacji wyznaczany jest przy założeniu, że jest to terytorium ograniczone przestrzennie, tj. obejmujące najbardziej zdegradowane tereny danej gminy, dotknięte szczególną koncentracją problemów i negatywnych zjawisk kryzysowych. Obszar ten co do zasady nie obejmuje więcej niż 20% powierzchni gminy i dotyczy nie więcej niż 30% jej mieszkańców.</p> <p>Projekty realizowane z EFRR muszą być komplementarne i bezpośrednio powiązane z interwencją wspierającą cele EFS, szczególnie w zakresie włączenia społecznego i walki z ubóstwem.</p> <p>Należy wyeliminować możliwość realizacji wybiórczych inwestycji, nastawionych jedynie na szybki efekt poprawy estetyki przestrzeni, skupionych tylko na działaniach remontowych czy modernizacyjnych, które nie skutkują zmianami strukturalnymi na obszarze zdegradowanym. Co do zasady nie ma możliwości realizacji inwestycji polegających na budowie nowych budynków.</p> <p>Pozostałe limity i ograniczenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • inwestycje w zakresie kultury w ramach działań rewitalizacyjnych maksymalnie do 2 mln euro kosztów kwalifikowalnych; • możliwość realizacji inwestycji w drogi lokalne (gminne i powiatowe) jeśli stanowią one nie więcej niż 40% kosztów kwalifikowalnych projektu i są elementem programu rewitalizacji; • w przypadku realizacji projektów z elementami z zakresu termomodernizacji, co do zasady nie może ona stanowić więcej niż 49% wartości projektu i musi być przeprowadzona na podstawie audytu energetycznego; • w projektach kompleksowej odnowy tkanki mieszkaniowej, co do zasady projekt może dotyczyć tylko części wspólnych budynków wielorodzinnych;
--	----------------------	---

⁶⁶ Program rewitalizacji to inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515), wieloletni program działań w sferze społecznej, ekonomicznej, przestrzennej, infrastrukturalnej, środowiskowej, kulturowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysu oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

		<ul style="list-style-type: none"> • w projektach kompleksowej odnowy tkanki mieszkaniowej - termomodernizacja jako element kompleksowych projektów z dopuszczeniem wyjścia poza części wspólne budynków mieszkalnych, jeśli konieczność taka wynika z audytu energetycznego; • projekty nowych obiektów kubaturowych lub przestrzeni publicznych o wartości przekraczającej 10 mln zł, których realizacja objęta jest zakresem projektu ubiegającego się o współfinansowanie w ramach RPO WM 2014-2020, obligatoryjnie wyłaniane w drodze konkursu architektonicznego, architektoniczno-urbanistycznego lub urbanistycznego; • na terenach wiejskich rewitalizacja co do zasady powinna zostać skoncentrowana na zamieszkałych zdegradowanych terenach przemysłowych, pokolejowych, powojennych lub popegeerowskich przy założeniu, że działania prowadzone na tych obszarach wpłyną pozytywnie na sytuację społeczną mieszkańców obszaru. <p>Zgodnie z UP, w przypadku wsparcia udzielonego dużemu przedsiębiorstwu należy wykazać, że wkład finansowy z funduszy nie spowoduje znacznego ubytku liczby miejsc pracy w istniejących lokalizacjach tego przedsiębiorcy na terytorium UE.</p>
20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)	Działanie 6.2	Nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 6.2	Nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)	Działanie 6.2	Zgodnie z Regulaminem konkursu.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 6.2	Zgodnie z Regulaminem konkursu.

<p>24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)</p>	Działanie 6.2	<p>W przypadku wsparcia stanowiącego pomoc publiczną, udzielaną w ramach realizacji programu, znajdują zastosowanie właściwe przepisy prawa wspólnotowego i krajowego dotyczące zasad udzielania tej pomocy, obowiązujące w momencie udzielania wsparcia, w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.); 2. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych; 3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020; 4. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy <i>de minimis</i> w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020;
<p>25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)</p>	Działanie 6.2	<p>Ogółem</p> <p>Projekty nie objęte pomocą publiczną – EFRR stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.</p>
<p>26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez</p>	Działanie 6.2	<p>Ogółem</p> <p>Projekty nie objęte pomocą publiczną – EFRR stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.</p> <p>Przewiduje się współfinansowanie z budżetu państwa w przypadku finansowania działań rewitalizacyjnych.</p>

właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)		
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych		Ogółem
	Działanie 6.2	Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)		Ogółem
	Działanie 6.2	Nie dotyczy, o ile zapisy Regulaminu konkursu nie stanowią inaczej.
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)		Ogółem
	Działanie 6.2	Maksymalnie 2 mln euro, w odniesieniu do jednostek samorządu terytorialnego, samorządowych instytucji kultury, organizacji pozarządowych, kościołów i związków wyznaniowych, podmiotów zarządzających obiektami indywidualnie wpisanymi na Listę UNESCO, realizujących projekty w poniżej wskazanym zakresie: 1) projekty dotyczące obiektów wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO lub uznanych przez Prezydenta RP za Pomniki Historii lub zlokalizowanych na obszarach objętych wpisem na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO lub położonych na obszarach uznanych za Pomniki Prezydenta RP,

		<p>2) projekty mieszczące się w zakresie obszarów tematycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ projekty dotyczące konserwacji, restauracji, rewaloryzacji zabytków drewnianych (zarówno nieruchomości, jak i ruchomych); ✓ projekty dotyczące rozwoju czytelnictwa w miastach wojewódzkich; ✓ projekty dotyczące rozwoju sztuki współczesnej w miastach wojewódzkich; ✓ projekty dotyczące konserwacji, restauracji, rewaloryzacji, adaptacji na cele kulturalne oraz zabezpieczenia przed kradzieżą i zniszczeniem ruchomych i nieruchomości zabytków techniki; <p>3) projekty wynikające z Kontraktów Terytorialnych.</p>
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)		Ogółem
	Działanie 6.2	25 mln
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 6.2	System wdrażania instrumentów finansowych zostanie opracowany na późniejszym etapie.
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 6.2	Małe pożyczki do 3 mln zł – minimalnie 50 tys. zł, maksymalnie nie więcej niż 3 mln zł. Duże pożyczki - minimalnie 3 mln zł, maksymalnie nie więcej do 20 mln zł.
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 6.2	Mieszkańcy województwa mazowieckiego, w tym głównie z obszarów kryzysowych wskazanych w LPR do rewitalizacji.

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

II.7. Oś Priorytetowa VII – Rozwój regionalnego systemu transportowego

2. Cele szczegółowe osi priorytetowej

Cel szczegółowy 1: Poprawa spójności regionalnej sieci drogowej z siecią TEN-T oraz zwiększenie dostępności wewnętrznej i zewnętrznej

Cel szczegółowy 2: Zwiększenie udziału transportu szynowego w przewozie osób oraz poprawa jakości świadczonych usług w regionalnym transporcie kolejowym

3. Syntetyczny opis osi	W ramach osi priorytetowej wspierane będą inwestycje przyczyniające się do poprawy spójności regionalnej sieci drogowej z siecią TEN-T, poprawy dostępności wewnętrznej i zewnętrznej regionu oraz zwiększenia udziału transportu szynowego w przewozie osób a także poprawy jakości świadczonych usług w regionalnym transporcie kolejowym. W ramach planowanych działań będzie można ubiegać się o wsparcie na inwestycje związane z budową i przebudową regionalnej i lokalnej infrastruktury drogowej oraz inwestycje z zakresu infrastruktury linii kolejowych o znaczeniu regionalnym a także zakupu i modernizacji taboru kolejowego wraz z infrastrukturą do jego obsługi.	
4. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	Nazwa Funduszu	Ogółem
	EFRR	367 285 892
5. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Mazowieckiego	

II.7.1 Działanie 7.1 Infrastruktura drogowa

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 7.1	Infrastruktura drogowa
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 7.1	<p><i>Poprawa spójności regionalnej sieci drogowej z siecią TEN-T oraz zwiększenie dostępności wewnętrznej i zewnętrznej</i></p> <p>Celem działania jest poprawa spójności regionalnej sieci drogowej z układem dróg krajowych, w tym siecią TEN-T. Realizacja celu będzie możliwa dzięki wsparciu inwestycji z zakresu infrastruktury drogowej polegających na budowie nowych oraz przebudowie istniejących odcinków dróg. Projekty z zakresu infrastruktury drogowej realizowane w ramach programu przyczynią się do polepszenia parametrów technicznych dróg, zwiększając m. in. ich nośność i przepustowość oraz do poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz stanu środowiska naturalnego. Jednocześnie realizacja projektów na najważniejszych odcinkach dróg w poszczególnych subregionach województwa spowoduje poprawę dostępności zewnętrznej i wewnętrznej regionu, co w efekcie przełoży się na zwiększenie mobilności mieszkańców oraz rozwój społeczny i gospodarczy województwa, a także wzrost jego konkurencyjności zarówno w układzie krajowym jak i międzynarodowym.</p>
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 7.1	Brak
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 7.1	<ol style="list-style-type: none"> Całkowita długość nowych dróg Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg
10. Typy projektów	Działanie 7.1	<ul style="list-style-type: none"> budowa i przebudowa dróg wojewódzkich wraz z infrastrukturą towarzyszącą*, na odcinkach leżących w ciągach komunikacyjnych stanowiących połączenie z systemem dróg krajowych lub siecią TEN-T, budowa i przebudowa dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą* zgodnie z Kontraktem Terytorialnym; budowa i przebudowa dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą* w ramach planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi. budowa i przebudowa obiektów inżynierskich zlokalizowanych w ciągach w/w dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą*

		<p>Dofinansowanie mogą otrzymać tylko projekty spełniające warunki z UP.</p> <p>Drogi wojewódzkie - wybrane odcinki pozwalające na włączenie do systemu dróg krajowych lub sieci TEN-T, wypełniające luki w sieci dróg pomiędzy ośrodkami wojewódzkimi, miastami nie będącymi stolicami województw (regionalnymi i subregionalnymi), zgodnie z przeprowadzoną diagnozą, wskazującą na problem dostępności transportowej tych miast, pełniących ważne funkcje w lokalnych rynkach pracy</p> <p>Drogi lokalne (powiatowe i gminne) - gdy zapewnią konieczne bezpośrednie połączenia z siecią TEN-T, przejściami granicznymi, portami lotniczymi, morskimi, terminalami towarowymi, centrami lub platformami logistycznymi.</p> <p>Sieć TEN-T odnosi się do sieci bazowej i kompleksowej wyznaczonej w <i>Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1315/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie unijnych wytycznych dotyczących rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej i uchylające decyzję nr 661/2010/UE.</i></p> <p>* infrastruktura towarzysząca obejmuje elementy realizowane w połączeniu z projektami dotyczącymi budowy i przebudowy dróg oraz obiektów inżynierskich, w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - elementy z zakresu poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego (np. elementy uspokojenia ruchu, zatoki przystankowe, chodniki, oświetlenie) - elementy z zakresu ochrony środowiska (np. ekrany akustyczne, zieleń izolacyjna, kanalizacja deszczowa, przejścia dla zwierząt) - elementy z zakresu inteligentnych systemów transportowych (np. elementy z zakresu systemów sterowania sygnalizacją i ruchem) - elementy z zakresu turystyki (np. ścieżki rowerowe)
11. Typ beneficjenta	Działanie 7.1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ JST, ich związki i stowarzyszenia ▪ jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 7.1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ osoby, instytucje, ▪ przedsiębiorstwa, ▪ użytkownicy infrastruktury drogowej.
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 7.1	MJWPU
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 7.1	Nie dotyczy
15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)		Region lepiej rozwinięty
	Działanie 7.1	232 285 892

16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	Działanie 7.1	Nie dotyczy
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 7.1	Inwestycje wynikające z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi – szczegółowy opis w rozdziale IV.2.4.1
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 7.1	<p>Pozakonkursowy Dla projektów wpisanych do Regionalnego Planu Transportowego oraz projektów wynikających wprost z Kontaktu Terytorialnego</p> <p>Konkursowy Dla projektów z zakresu dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych wynikających z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi.</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów - MJWPU.</p>
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)	Działanie 7.1	Wartość alokacji dla dróg lokalnych (powiatowych i gminnych) nie przekroczy 15% alokacji dla transportu drogowego w ramach 7 CT tj. 34 842 884 EUR.
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Działanie 7.1	Nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 7.1	Nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)	Działanie 7.1	Nie dotyczy

23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 7.1	Zgodnie z Wezwaniem do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym..
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 7.1	Projekty bez pomocy publicznej.
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)		Ogółem
	Działanie 7.1	80%
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)		Ogółem
	Działanie 7.1	Projekty nie objęte pomocą publiczną – EFRR stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych		Ogółem
	Działanie 7.1	Nie dotyczy
		Ogółem

28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Działanie 7.1	Nie dotyczy, o ile IZ nie postanowi inaczej w Wezwaniu do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym.
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)		Ogółem
	Działanie 7.1	Nie dotyczy, o ile IZ nie postanowi inaczej w Wezwaniu do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym.
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)		Ogółem
	Działanie 7.1	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 7.1	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 7.1	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 7.1	Nie dotyczy

II.7.2 Działanie 7.2 Infrastruktura kolejowa

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
6. Nazwa działania	Działanie 7.2	Infrastruktura kolejowa
7. Cele szczegółowy działania	Działanie 7.2	<p><i>Zwiększenie udziału transportu szynowego w przewozie osób oraz poprawa jakości świadczonych usług w regionalnym transporcie kolejowym</i></p> <p>Celem działania jest zwiększenie konkurencyjności oraz poprawa jakości i dostępności usług świadczonych w zakresie transportu publicznego oraz poprawa bezpieczeństwa pasażerów korzystających z tych usług. Realizacja celu nastąpi poprzez wsparcie projektów polegających na modernizacji i rehabilitacji infrastruktury regionalnych linii kolejowych. Dzięki poprawie ich stanu technicznego oraz parametrów użytkowych zwiększona zostanie przepustowość dla ruchu regionalnego oraz możliwość uruchamiania nowych połączeń. Poprzez budowę nowych linii kolejowych przede wszystkim zapewnione zostaną połączenia kolejowe do obszarów istotnych z punktu widzenia rozwoju województwa np. porty lotnicze, strefy przemysłowe i ekonomiczne. Dzięki inwestycjom uzupełniającym braki w zakresie nowoczesnego taboru kolejowego możliwe będzie pełne wykorzystanie infrastruktury dotychczas zmodernizowanych linii kolejowych oraz świadczenie usług na wysokim poziomie oczekiwanym przez mieszkańców regionu.</p>
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 7.2	Brak
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 7.2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba zakupionych pojazdów kolejowych 2. Pojemność zakupionych wagonów osobowych 3. Całkowita długość nowych linii kolejowych 4. Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii kolejowych
10. Typy projektów	Działanie 7.2	<ul style="list-style-type: none"> ▪ budowa, modernizacja, rehabilitacja i rewitalizacja linii kolejowych o znaczeniu regionalnym, wraz z możliwością budowy i modernizacji przystanków kolejowych, systemów zasilania trakcyjnego, sterowania ruchem kolejowym, systemów usprawniających zarządzanie przewozami pasażerskimi i towarowymi oraz obiektów inżynierskich na sieci kolejowej ▪ zakup i modernizacja taboru kolejowego do realizacji przewozów pasażerskich o charakterze regionalnym ▪ budowa i modernizacja infrastruktury do obsługi i serwisowania pojazdów szynowych.
11. Typ beneficjenta	Działanie 7.2	<ul style="list-style-type: none"> ▪ JST, ich związki i stowarzyszenia;

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ podmioty wykonujące usługi publiczne na zlecenie JST, w których większość udziałów lub akcji posiada samorząd. ▪ PKP PLK S.A.
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 7.2	<ul style="list-style-type: none"> ▪ osoby, instytucje, ▪ przedsiębiorstwa; ▪ użytkownicy infrastruktury kolejowej.
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 7.2	MJWPU
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 7.2	Nie dotyczy
15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)		Region lepiej rozwinięty
	Działanie 7.2	135 000 000
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	Działanie 7.2	Nie dotyczy
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 7.2	Nie dotyczy
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 7.2	<p>Pozakonkursowy – dla projektów wpisanych do Regionalnego Planu Transportowego.</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – MJWPU.</p>
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)	Działanie 7.2	Nie dotyczy
20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)	Działanie 7.2	Nie dotyczy

21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 7.2	Nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)	Działanie 7.2	Zgodnie z Wezwaniem do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 7.2	Zgodnie z Wezwaniem do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym.
24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna) ⁶⁷	Działanie 7.2	<p>W przypadku projektów taborowych i infrastrukturalnych z zakresu publicznego transportu zbiorowego: - pomoc publiczna w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych udzielana zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1370/2007 z 23 października 2007 r. dotyczącym usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylającym rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70 (Dz. Urz. UE L 315/1).</p> <p>Pomoc publiczna nie wystąpi w przypadku rekompensat spełniających warunki określone w orzeczeniu Trybunału Sprawiedliwości UE z 24 lipca 2003 r. w sprawie C-280/00 Altmark Trans GmbH (Zb. Orz. 2003, s. I 7747).</p> <p>Przy ocenie występowania i zgodności pomocy z zasadami rynku wewnętrznego UE należy kierować się postanowieniami Wytycznych w zakresie dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług publicznych w transporcie zbiorowym.</p> <p>W przypadku budowy i modernizacji ogólnodostępnych linii kolejowych zarządzanych przez PKP PLK S.A. - co do zasady pomoc publiczna nie wystąpi. W przypadku wystąpienia pomocy publicznej możliwa notyfikacja wsparcia Komisji Europejskiej – ocena zgodności wsparcia np. na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c TFUE</p> <p>W odniesieniu do przedsiębiorstw kolejowych, w przypadku projektów taborowych, istnieje możliwość indywidualnej notyfikacji wsparcia Komisji Europejskiej – ocena zgodności wsparcia na podstawie art.</p>

⁶⁷ Maksymalny poziom dofinansowania projektu podlegającego przepisom dotyczącym pomocy państwa wynika z odpowiednich programów pomocowych oraz mapy pomocy regionalnej dla Polski na lata 2014-2020 (decyzja Komisji SA.37485/2013/N z dnia 20 lutego 2014 r.).

		107 ust 3. lit. c) TFUE w oparciu o postanowienia Wytycznych Komisji Europejskiej dotyczących pomocy państwa na rzecz przedsiębiorstw kolejowych (Dz. Urz. UE 2008 C184/13).
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)		Ogółem
	Działanie 7.2	Projekty nie objęte pomocą publiczną – EFRR stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną –na poziomie wynikającym z obowiązujących zasad.
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)		Ogółem
	Działanie 7.2	Projekty nie objęte pomocą publiczną – EFRR stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych		Ogółem
	Działanie 7.2	Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)		Ogółem
	Działanie 7.2	Nie dotyczy, o ile IZ nie postanowi inaczej w Wezwaniu do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym.
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)		Ogółem
	Działanie 7.2	Nie dotyczy, o ile IZ nie postanowi inaczej w Wezwaniu do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym.

30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)		Ogółem
	Działanie 7.2	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 7.2	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 7.2	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 7.2	Nie dotyczy

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

II.8. Oś Priorytetowa VIII – Rozwój rynku pracy

2. Cele szczegółowe osi priorytetowej

Cel szczegółowy 1: Wzrost zatrudnienia osób, które zostały zidentyfikowane jako zagrożone na rynku pracy

Cel szczegółowy 2: Powrót do aktywności zawodowej osób sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3

3. Syntetyczny opis osi	<p>Celem osi jest wspieranie mieszkańców Mazowsza w aktywności zawodowej. Pomimo przynależności województwa mazowieckiego do regionów o najlepszej sytuacji na rynku pracy, boryka się ono z wieloma problemami w niniejszym obszarze. Do najpoważniejszych należą: największa w Polsce liczba osób bezrobotnych, znaczący udział w strukturze bezrobotnych osób będących w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, duże zróżnicowanie poziomu bezrobocia w regionie, wysoki udział osób bezrobotnych wśród mieszkańców terenów wiejskich, mobilność przestrzenna ludności głównie w kierunku Warszawy i miast subregionalnych. Problemem, który powoduje dezaktywację zawodową, jest także mała dostępność do miejsc opieki nad dziećmi do lat 3.</p> <p>Interwencja zaplanowana w przedmiotowej Osi ukierunkowana jest na wspieranie przejścia od bezrobocia do zatrudnienia dla osób należących do grup defaworyzowanych, tj. osoby powyżej 50 roku życia, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach zawodowych, kobiety, przy uwzględnieniu zróżnicowania wewnątrzregionalnego, a także umożliwienie powrotu do zatrudnienia osobom sprawującym opiekę nad dziećmi do lat 3 i ograniczenie tym samym zjawiska wychodzenia z rynku pracy.</p>	
4. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	Nazwa Funduszu	Ogółem
	EFS	137 885 055
5. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Mazowieckiego	

II.8.1 Działanie 8.1 Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych przez PUP

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 8.1	Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych przez PUP
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 8.1	<i>Wzrost zatrudnienia osób, które zostały zidentyfikowane jako zagrożone na rynku pracy</i> Celem jest objęcie wsparciem osób będących w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, tj. bezrobotnych, osób powyżej 50 roku życia, kobiet, osób niepełnosprawnych, osób o niskich kwalifikacji i osób długotrwale bezrobotnych, by w konsekwencji udzielonego wsparcia znalazły zatrudnienie. Interwencja będzie realizowana w przedmiotowym Działaniu poprzez projekty PUP. Ze względu na demarkację z PO WER, przedmiotowe Działanie dedykowane jest osobom w wieku 30 lat i powyżej.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 8.1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu: <ol style="list-style-type: none"> a. liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie; b. liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie; c. liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie. 2. Liczba osób pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek): <ol style="list-style-type: none"> a. liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie; b. liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie. 3. Liczba osób z niepełnosprawnością pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) 4. Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej.
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 8.1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie. 2. Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie. 3. Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie. 4. Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie. 5. Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie. 6. Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie.

<p>10. Typy projektów</p>	<p>Działanie 8.1</p>	<p>Pakiet narzędzi na rzecz zwiększenia stopnia wykorzystania rezerw regionalnego rynku pracy (Pakiet), składający się z typów operacji wymienionych w <i>Ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy</i>, przy czym Działanie nie obejmuje robót publicznych.</p> <p>Działania realizowane w pakiecie będą prowadzone na podstawie przepisów zawartych w ww. ustawie i będą ukierunkowane na zwiększenie dostępności do zatrudnienia, w tym samozatrudnienia osób bezrobotnych przyczyniając się do zwiększenia stopnia wykorzystania rezerw regionalnego rynku pracy. Wsparciem zostaną objęte osoby będące w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy zwane dalej grupami defaworyzowanymi. Do ww. grupy zaliczono osoby, które zostały wskazane w UP jako wymagające interwencji EFS: osoby powyżej 50 roku życia, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach zawodowych, kobiety. Przynależność do poszczególnych grup defaworyzowanych definiowana będzie, z poszanowaniem ww. ustawy, na podstawie <i>Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020</i>. Nie uwzględniono osób pomiędzy 18 a 29 rokiem życia, ponieważ wsparcie dla nich prowadzone będzie na poziomie krajowym.</p> <p>W ramach Pakietu przewiduje się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Diagnozowanie indywidualnej sytuacji uczestników projektów i pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy (w tym pośrednictwo pracy i/lub poradnictwo zawodowe); Obejmowało ono będzie przeprowadzenie analizy sytuacji zawodowej uczestnika projektu oraz zaplanowanie jego ścieżki kariery w formie Indywidualnego Planu Działań (IPD) a także identyfikację profilu pomocy. W IPD zostanie określony rodzaj i zakres narzędzi niezbędnych do aktywizacji zawodowej osób objętych wsparciem. Planowane jest zastosowanie badań psychologicznych w szczególności w przypadkach zaplanowania kariery zawodowej w obszarze usług opiekuńczych. Efektem ww. wsparcia będzie skierowanie uczestnika projektu do zatrudnienia lub zdefiniowanie kolejnych kroków, prowadzących do jego podjęcia. Niniejszym typem operacji będą objęci wszyscy uczestnicy interwencji. 2. Podnoszenie lub zmianę kwalifikacji zawodowych oraz ich lepsze dopasowanie do potrzeb rynku pracy; Będą one polegały na przeszkoleniu osób pozostających bez zatrudnienia i przyznaniu im nowych kwalifikacji zapewniających zwiększenie szans na aktywizację zawodową. Działania będą kierowane do osób defaworyzowanych, dla których został ustalony II profil pomocy, a w uzasadnionych przypadkach również dla osób, dla których został ustalony I profil pomocy (w sytuacji kiedy dla efektywnej aktywizacji wystarczające będzie np. jedynie odnowienie posiadanych uprawnień) i osobom o niskich kwalifikacjach zawodowych. 3. Pomoc w zdobyciu doświadczenia zawodowego; Będzie polegała na organizowaniu płatnych staży zawodowych u pracodawców na konkretnych stanowiskach pracy, według programu zgodnego z wymaganymi kwalifikacjami oraz potrzebami pracodawców. Przewiduje się zaangażowanie pracodawców w sporządzanie programów staży. Przedmiotowe wsparcie kierowane w
----------------------------------	----------------------	--

		<p>szczególności do osób długotrwale bezrobotnych, powyżej 50 roku życia, o niskich kwalifikacjach oraz dla osób, dla których został ustalony I lub II profil pomocy.</p> <p>4. Wspieranie samozatrudnienia i powstawania nowych miejsc pracy;</p> <p>W ramach niniejszego typu operacji planuje się pomoc w postaci dotacji bezzwrotnych na założenie działalności gospodarczej połączonej z modułem doradztwa i szkoleń (o ile wynika to z IPD) przygotowujących do jej uruchomienia oraz utrzymania. Pomoc ta skierowana zostanie wyłącznie do osób należących do grup defaworyzowanych i dla których IPD wskazała ją jako najskuteczniejsze narzędzie.</p> <p>Przewidziano także środki na wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, a także na organizowanie prac interwencyjnych dla osób bezrobotnych z grup defaworyzowanych. Priorytetowymi branżami dla tego typu działań będzie gospodarka biała i zielona w szczególności recydingowa. Wsparcie zakłada możliwość sfinansowanie zakupu środków trwałych o ile będą one stanowiły niezbędne wyposażenie uruchamianego stanowiska pracy lub warunkowały samozatrudnienie.</p> <p>Dzięki zaplanowanemu wsparciu zwiększy się wykorzystanie potencjału w dziedzinie przedsiębiorczości. Osłabiony zostanie także stereotyp funkcjonujący na regionalnym rynku pracy o niskiej przydatności osób bezrobotnych w procesie pracy.</p> <p>5. Wspieranie mobilności, w tym na poziomie międzynarodowym w ramach sieci EURES poprzez realizację ukierunkowanych schematów mobilności transnarodowej.</p> <p>Realizacja tego typu operacji ma charakter warunkowy, uzależniony od zdiagnozowania branż, zawodów lub kompetencji, w których sytuacja na rynku pracy wymaga realizacji USMT.</p> <p>Wsparcie przeciwdziała horyzontalnemu problemowi - dużej stopie bezrobocia na terenach o małej koncentracji miejsc pracy.</p> <p><u>Diagnozowanie indywidualnej sytuacji uczestników projektów jest elementem obligatoryjnym we wszystkich projektach.</u></p>
11. Typ beneficjenta	Działanie 8.1	Powiaty Gminy
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 8.1	Osoby bezrobotne zarejestrowane w urzędzie pracy, dla których został ustalony I lub II profil pomocy, w wieku 30 lat i powyżej, z grup defaworyzowanych: osoby powyżej 50 roku życia, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach zawodowych, kobiety.
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 8.1	WUP

14. Instytucja wdrażająca	Działanie 8.1	Nie dotyczy
15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)		Region lepiej rozwinięty
	Działanie 8.1	104 409 977
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 8.1	Nie dotyczy
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 8.1	Nie dotyczy
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 8.1	<p>Pozakonkursowy</p> <p>Przewidziany jest dla części alokacji ukierunkowanej na osoby zarejestrowane jako bezrobotne (w ramach <i>Pakietu</i> na rzecz zwiększenia stopnia wykorzystania rezerw regionalnego rynku pracy w stosunku do osób bezrobotnych).</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – WUP.</p> <p>Nie przewiduje się stosowania procedury odwoławczej w przypadku projektów pozakonkursowych.</p>
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 8.1	<p>Wielkość alokacji na założenie działalności gospodarczej nie przekroczy 30% kosztu kwalifikowalnego projektu.</p> <p>Wsparcie nie obejmuje osób zakwalifikowanych do III profilu pomocy.</p>
20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)	Działanie 8.1	Nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna	Działanie 8.1	W ramach projektów wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 350 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach <i>cross-financingu</i> nie

wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowanych		może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu, chyba że w zapisach Regulaminu konkursu oraz w Wezwaniu do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym IZ postanowi inaczej.
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 8.1	Nie dotyczy
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 8.1	Nie dotyczy
24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 8.1	<p>W przypadku wsparcia stanowiącego pomoc publiczną, udzielaną w ramach realizacji programu, znajdują zastosowanie właściwe przepisy prawa wspólnotowego i krajowego dotyczące zasad udzielania tej pomocy, obowiązujące w momencie udzielania wsparcia, w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.); 2. Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu; 3. Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy <i>de minimis</i>; 4. Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy <i>de minimis</i> oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu		Ogółem
	Działanie 8.1	Projekty nie objęte pomocą publiczną – EFS stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych projektu. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.
		Ogółem

26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 8.1	<p>100%</p> <p>Całkowita wartość wydatków kwalifikowalnych finansowana jest z Funduszu Pracy.</p>
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 8.1	<p>Ogółem</p> <p>W przypadku projektów PUP brak możliwości wnoszenia wkładu własnego.</p>
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 8.1	<p>Ogółem</p> <p>Nie dotyczy</p>
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 8.1	<p>Ogółem</p> <p>Nie dotyczy, o ile IZ nie postanowi inaczej w Wezwaniu do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym.</p>
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 8.1	<p>Ogółem</p> <p>Nie dotyczy</p>

31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 8.1	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 8.1	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 8.1	Nie dotyczy

II.8.2 Działanie 8.2 Aktywizacja zawodowa osób nieaktywnych zawodowo

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 8.2	Aktywizacja zawodowa osób nieaktywnych zawodowo
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 8.2	<p>Wzrost zatrudnienia osób, które zostały zidentyfikowane jako defaworyzowane na rynku pracy</p> <p>Celem jest objęcie wsparciem osób będących w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, tj. osób nieaktywnych zawodowo należących do grup defaworyzowanych, czyli osób powyżej 50 roku życia, kobiet, osób niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych, osób o niskich kwalifikacjach, by w konsekwencji udzielonego wsparcia znalazły zatrudnienie. Ze względu na demarkację z PO WER, przedmiotowe Działanie dedykowane jest osobom w wieku 30 lat i powyżej.</p>
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 8.2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek): <ol style="list-style-type: none"> a. liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie; b. liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie; c. liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie; d. liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie. 2. Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu: <ol style="list-style-type: none"> a. liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie; b. liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie; c. liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie; d. liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie.
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 8.2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie; 2. Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie; 3. Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie; 4. Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie; 5. Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie; 6. Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie.

10. Typy projektów	Działanie 8.2	<p>Pakiet narzędzi na rzecz zwiększenia stopnia wykorzystania rezerw regionalnego rynku pracy (Pakiet), składający się z typów operacji wymienionych w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.</p> <p>Działania realizowane w pakiecie będą prowadzone na podstawie przepisów zawartych w ww. ustawie i będą ukierunkowane na zwiększenie dostępności do zatrudnienia, przyczyniając się do zwiększenia stopnia wykorzystania rezerw regionalnego rynku pracy. Wsparciem zostaną objęte osoby będące w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy zwane dalej grupami defaworyzowanymi. Do ww. grupy zaliczono osoby, które zostały wskazane w UP jako wymagające interwencji EFS: osoby powyżej 50 roku życia, osoby z niepełnosprawnościami, długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach zawodowych, kobiety.</p> <p>W ramach Pakietu przewiduje się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Diagnostowanie indywidualnej sytuacji uczestników projektów i pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy (w tym pośrednictwo pracy i/lub poradnictwo zawodowe); Obejmowało ono będzie przeprowadzenie analizy sytuacji zawodowej uczestnika projektu oraz zaplanowanie jego ścieżki kariery w formie Indywidualnego Planu Działań (IPD). W IPD zostanie określony rodzaj i zakres narzędzi niezbędnych do reaktywacji zawodowej osób objętych wsparciem. Planowane jest zastosowanie badań psychologicznych w szczególności w przypadkach zaplanowania kariery zawodowej w obszarze usług opiekuńczych. Efektem ww. wsparcia będzie skierowanie uczestnika projektu do zatrudnienia lub zdefiniowanie kolejnych kroków, prowadzących do jego podjęcia. Niniejszym typem operacji będą objęci wszyscy uczestnicy interwencji. 2. Podnoszenie lub zmianę kwalifikacji zawodowych oraz ich lepsze dopasowanie do potrzeb rynku pracy; Będą one polegały na przeszkoleniu osób pozostających bez zatrudnienia i uzyskaniu przez nich nowych kwalifikacji zapewniających zwiększenie szans na reaktywację zawodową. Działania będą kierowane do osób należących do grup defaworyzowanych. 3. Pomoc w zdobyciu doświadczenia zawodowego; Będzie polegała na organizowaniu płatnych staży zawodowych u pracodawców na konkretnych stanowiskach pracy, według programu zgodnego z wymaganymi kwalifikacjami oraz potrzebami pracodawców. Przewiduje się zaangażowanie pracodawców w sporządzanie programów staży. Przedmiotowe wsparcie kierowane w szczególności do osób powyżej 50 roku życia oraz osób o niskich kwalifikacjach.
		<ol style="list-style-type: none"> 4. Wspieranie mobilności, w tym na poziomie międzynarodowym w ramach sieci EURES poprzez realizację ukierunkowanych schematów mobilności transnarodowej.

		<p>Realizacja tego typu operacji ma charakter warunkowy, uzależniony od zdiagnozowania branż, zawodów lub kompetencji, w których sytuacja na rynku pracy wymaga realizacji USMT.</p> <p>Wsparcie przeciwdziała horyzontalnemu problemowi - dużej stopie bezrobocia na terenach o małej koncentracji miejsc pracy.</p>
11. Typ beneficjenta	Działanie 8.2	<p>W odniesieniu do typów projektów wskazanych w punktach 1-3: Wszystkie podmioty – z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych), dużych przedsiębiorstw oraz PUP.</p> <p>W odniesieniu do typu projektu 4 na poziomie międzynarodowym: Wyłącznie podmioty prowadzące agencje zatrudnienia oraz podmioty, o których mowa w art. 18c ust. 1 pkt 2 i 3 oraz ust. 2 pkt 3 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 149 z późn. zm.), po uzyskaniu akredytacji, o której mowa w art. 36 a ust. 4 pkt 2 wskazanej ustawy.</p>
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 8.2	Osoby biernie zawodowo, i/lub osoby bezrobotne niezarejestrowane w PUP w wieku 30 lat i więcej należące co najmniej do jednej z poniższych grup: osoby powyżej 50 roku życia, osoby długotrwale bezrobotne, osoby z niepełnosprawnościami, osoby o niskich kwalifikacjach, kobiety.
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 8.2	WUP
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 8.2	Nie dotyczy
15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 8.2	Region lepiej rozwinięty
		6 251 859
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 8.2	Przewiduje się realizację projektów towarzyszących w ramach Inwestycji wynikających z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi.

17. Instrumenty terytorialne ⁶⁸	Działanie 8.2	Inwestycje wynikające z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi – szczegółowy opis zawarty w części IV.2.4.1
18. Tryby wyboru projektów ⁶⁹ oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 8.2	Konkursowy Dla projektów wynikających z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi w procesie oceny przewidziane są dodatkowe punkty preferencyjne. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – WUP.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów ⁷⁰	Działanie 8.2	Nie dotyczy
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Działanie 8.2	Maksymalny udział cross-financingu na poziomie osi nie przekroczy 10% alokacji EFS. Regulamin konkursu określi maksymalny udział cross-financingu dla danego konkursu. Projekty obejmujące inwestycje w infrastrukturę, w ramach cross-financingu, będą finansowane wyłącznie, jeżeli zostanie zagwarantowana trwałość inwestycji z EFS.
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 8.2	W ramach projektów wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 350 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach cross-financingu nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu, chyba że w zapisach Regulaminu konkursu IZ postanowi inaczej.
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 8.2	Nie dotyczy
23. Warunki stosowania uproszczonych form	Działanie 8.2	Zgodnie z Regulaminem konkursu.

⁶⁸ Wskazanie czy działanie/ poddziałanie dotyczy instrumentu terytorialnego, a jeśli tak, to wskazanie tego instrumentu opisanego szerzej w części IV SZOOP.

⁶⁹ Dostępne wartości: konkursowy, pozakonkursowy.

⁷⁰ Należy wskazać limity wynikające z PO dotyczące poszczególnych kategorii kosztów.

rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek		
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 8.2	Nie dotyczy
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu		Ogółem
	Działanie 8.2	W projektach, EFS stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych projektu.
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)		Ogółem
	Działanie 8.2	<p>Maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wynosi 95%, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w projektach, EFS stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych projektu; • dodatkowo środki z budżetu państwa na finansowanie wkładu krajowego, stanowiące uzupełnienie do środków z EFS, do wysokości 15% wartości kwalifikowalnej projektu.
		Ogółem

27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 8.2	Minimalny wkład własny Beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych wynosi 5% o ile IZ nie postanowi inaczej w Regulaminie konkursu.
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 8.2	Ogółem
		Minimalna wartość projektu 100 000 PLN. Maksymalna wartość projektu - nie dotyczy, chyba że IZ postanowi inaczej w Regulaminie konkursu.
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 8.2	Ogółem
		Nie dotyczy, o ile IZ nie postanowi inaczej w Regulaminie konkursu.
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 8.2	Ogółem
		Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 8.2	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 8.2	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 8.2	Nie dotyczy

II.8.3 Działanie 8.3 Ułatwianie powrotu do aktywności zawodowej osób sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ			
6.	Nazwa działania	Działanie 8.3	Ułatwianie powrotu do aktywności zawodowej osób sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3
	Nazwa poddziałania	Poddziałanie 8.3.1.	Ułatwianie powrotu do aktywności zawodowej
		Poddziałanie 8.3.2.	Ułatwianie powrotu do aktywności zawodowej w ramach ZIT
7.	Cel szczegółowy działania	Działanie 8.3	<p><i>Powrót do aktywności zawodowej osób sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3</i></p> <p>Obowiązki opiekuńcze sprawowane nad małymi dziećmi wyłączają z rynku pracy na okres opieki nad dzieckiem jednego z opiekunów prawnych. Najczęściej są to kobiety, jednak wyłączenie z rynku pracy może również dot. innych członków rodziny.</p> <p>Celem interwencji jest poprawa dostępności do usług świadczących opiekę nad dziećmi co w konsekwencji przełoży się na umożliwienie powrotu do zatrudnienia osobom sprawującym opiekę nad dziećmi do lat 3.</p>
8.	Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Poddziałanie 8.3.1.	<ol style="list-style-type: none"> Liczba osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/ wychowaniem dziecka, po opuszczeniu programu; Liczba osób pozostających bez pracy, które znalazły pracę lub poszukują pracy po opuszczeniu programu.
		Poddziałanie 8.3.2.	<ol style="list-style-type: none"> Liczba osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/ wychowaniem dziecka, po opuszczeniu programu.
9.	Lista wskaźników produktu	Poddziałanie 8.3.1.	<ol style="list-style-type: none"> Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie; Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.
		Poddziałanie 8.3.2.	<ol style="list-style-type: none"> Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.
10.	Typy projektów	Poddziałanie 8.3.1	<p>Przewiduje się następujące typy operacji:</p> <ol style="list-style-type: none"> Tworzenie i funkcjonowanie podmiotów opieki nad dzieckiem do lat 3, w tym żłobków (m.in. przyzakładowych) i klubów dziecięcych; Tworzenie nowych miejsc opieki w podmiotach opieki nad dzieckiem do lat 3 już istniejących; Tworzenie i rozwijanie miejsc opieki nad dziećmi w innych formach opieki wymienionych w ustawie o opiece nad dziećmi do lat 3 obejmujące: <ol style="list-style-type: none"> sprawowanie opieki przez nianię,

		<p>b. sprawowanie opieki przez opiekuna dziennego, 4. Pokrycie części kosztów związanych z bieżącym świadczeniem usług opieki nad dziećmi do lat 3.</p> <p>Zaproponowane typy operacji zostały zaprojektowane w sposób zapewniający szerokie spektrum pomocy zarówno w organizowaniu, funkcjonowaniu jak i finansowaniu miejsc opieki nad dziećmi do lat 3. Zakłada się wykorzystanie całego wachlarza typów operacji przewidzianych w ustawie z dn. 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3. Wsparcie realizowane będzie na zasadach określonych w niniejszej ustawie.</p>
	Poddziałanie 8.3.2	<p>Przewiduje się następujące typy operacji:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tworzenie i funkcjonowanie podmiotów opieki nad dzieckiem do lat 3, w tym żłobków (m.in. przyzakładowych) i klubów dziecięcych; 2. Tworzenie nowych miejsc opieki w podmiotach opieki nad dzieckiem do lat 3 już istniejących; 3. Tworzenie i rozwijanie miejsc opieki nad dziećmi w innych formach opieki wymienionych w ustawie o opiece nad dziećmi do lat 3 obejmujące sprawowanie opieki przez opiekuna dziennego; 4. Pokrycie części kosztów związanych z bieżącym świadczeniem usług opieki nad dziećmi do lat 3. <p>Zaproponowane typy operacji zostały zaprojektowane w sposób zapewniający szerokie spektrum pomocy zarówno w organizowaniu, funkcjonowaniu jak i finansowaniu miejsc opieki nad dziećmi do lat 3. Zakłada się wykorzystanie wybranych typów operacji przewidzianych w ustawie z dn. 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3. Wsparcie realizowane będzie na zasadach określonych w niniejszej ustawie.</p>
11. Typ beneficjenta	Poddziałanie 8.3.1	Gminy, osoby fizyczne – prowadzące działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych, osoby prawne, jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej.
	Poddziałanie 8.3.2	Gminy, osoby fizyczne – prowadzące działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych, osoby prawne, jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej z obszarów realizacji ZIT WOF.
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 8.3	<ul style="list-style-type: none"> • osoby fizyczne powracające na rynek pracy po urloпах macierzyńskich, rodzicielskich, wychowawczych sprawujące opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3; • osoby pozostające bez zatrudnienia i sprawujące opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3.
13. Instytucja pośrednicząca	Poddziałanie 8.3.1	WUP
	Poddziałanie 8.3.2	WUP oraz IP ZIT
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 8.3	Nie dotyczy
		Region lepiej rozwinięty

15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 8.3	27 223 219
	Poddziałanie 8.3.1	14 446 697
	Poddziałanie 8.3.2	12 776 522
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO)	Poddziałanie 8.3.1	Przewiduje się realizację projektów towarzyszących w ramach Inwestycji wynikających z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowym.
	Poddziałanie 8.3.2	Przewiduje się realizację projektów w ramach ZIT.
17. Instrumenty terytorialne	Podziałanie 8.3.1	Inwestycje wynikające z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi – szczegółowy opis zawarty w rozdziale IV.2.4.1
	Poddziałanie 8.3.2	ZIT – szczegółowy opis zawarty w rozdziale IV.1.2.1
18. Tryby wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Poddziałanie 8.3.1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ konkursowy Dla projektów wynikających z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi w procesie oceny przewidziane są dodatkowe punkty preferencyjne. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – WUP.
	Poddziałanie 8.3.2	<ul style="list-style-type: none"> ▪ konkursowy Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – WUP i IP ZIT.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 8.3	Nie dotyczy

<p>20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)</p>	<p>Działanie 8.3</p>	<p>Maksymalny udział <i>cross-financingu</i> na poziomie osi nie przekroczy 10% alokacji EFS. Regulamin konkursu określi maksymalny udział <i>cross-financingu</i> dla danego konkursu.</p> <p>Projekty obejmujące inwestycje w infrastrukturę, w ramach <i>cross-financingu</i>, będą finansowane wyłącznie, jeżeli zostanie zagwarantowana trwałość inwestycji z EFS.</p>
<p>21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych</p>	<p>Działanie 8.3</p>	<p>W ramach projektów wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 350 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach <i>cross-financingu</i> nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu, chyba że w zapisach Regulaminu konkursu IZ postanowi inaczej.</p>
<p>22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie</p>	<p>Działanie 8.3</p>	<p>Nie dotyczy</p>
<p>23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczenia wydatków i planowany zakres systemu zaliczek</p>	<p>Działanie 8.3</p>	<p>Zgodnie z Regulaminem konkursu.</p>
<p>24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)</p>	<p>Działanie 8.3</p>	<p>W przypadku wsparcia stanowiącego pomoc publiczną, udzielaną w ramach realizacji programu, znajdą zastosowanie właściwe przepisy prawa wspólnotowego i krajowego dotyczące zasad udzielania tej pomocy, obowiązujące w momencie udzielania wsparcia, w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.); 2. Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu;

		<p>3. Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis;</p> <p>4. Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020;</p>
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu		Ogółem
	Działanie 8.3	Projekty nie objęte pomocą publiczną – EFS stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych projektu. W przypadku projektów objętych pomocą publiczną - zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)		Ogółem
	Działanie 8.3	Projekty nie objęte pomocą publiczną – całkowite dofinansowanie wynosi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych projektu. W przypadku projektów objętych pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych		Ogółem
	Działanie 8.3	20% dla projektów nie objętych pomocą publiczną. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.
28. Minimalna i maksymalna		Ogółem
	Działanie 8.3	Minimalna wartość projektu 100 000 PLN. Maksymalna wartość projektu - nie dotyczy, chyba że IZ postanowi inaczej w Regulaminie konkursu.

wartość projektu (PLN)		
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)		Ogółem
	Działanie 8.3	Nie dotyczy, o ile IZ nie postanowi inaczej w Regulaminie konkursu.
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)		Ogółem
	Działanie 8.3	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 8.3	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 8.3	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 8.3	Nie dotyczy

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

II.9. Oś Priorytetowa IX – Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem

2. Cele szczegółowe osi priorytetowej

Cel szczegółowy 1: Zwiększenie szans na zatrudnienie osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zapobieganie zjawisku wykluczenia społecznego i ubóstwa

Cel szczegółowy 2: Zwiększenie dostępu do usług społecznych dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w szczególności usług środowiskowych oraz usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej

Cel szczegółowy 3: Zwiększenie dostępności usług opieki zdrowotnej

Cel szczegółowy 4: Zwiększenie zatrudnienia w podmiotach ekonomii społecznej i zakresu realizowanych przez nie działań

3. Syntetyczny opis osi

Działania na rzecz włączenia społecznego i walki z ubóstwem są jednym z celów w zakresie poprawy spójności społecznej i terytorialnej, a także jednym z priorytetowych kierunków działań realizowanych w ramach RPO WM 2014-2020. Na Mazowszu wykluczeniem społecznym zagrożonych jest około 20 % ludności. Utrzymuje się duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej – przede wszystkim z powodu ubóstwa i bezrobocia, chorób, niepełnosprawności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, ochrony macierzyństwa, wielodzietności, bezdomności.

W związku z tym zaplanowano w ramach IX Osi Priorytetowej kompleksowe, zindywidualizowane, poprzedzone szczegółową diagnozą wsparcie, które ma zapewnić większą efektywność działań. Ponieważ ubóstwo i wykluczenie społeczne są zróżnicowane terytorialnie, przewidziano priorytetowe wsparcie dla obszarów najbardziej zaniedbanych.

W celu dotyczącym zwiększenia szans na zatrudnienie oraz zapobieganie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu zaplanowano działania służące zarówno włączeniu społecznemu, jak też aktywizacji zawodowej.

W ramach IX Osi Priorytetowej realizowane będą 3 Działania, odpowiadające 4 celom szczegółowym Osi.

W ramach Działania 9.1 realizowane będzie wsparcie na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej osób wykluczonych, a także wsparcie zapobiegające ubóstwu.

Interwencja na rzecz włączenia społecznego w Działaniu 9.2 polega na ułatwieniu dostępu do usług społecznych i zdrowotnych, przez realizację dwóch celów szczegółowych – dotyczących usług społecznych (Poddziałanie 9.2.1) oraz usług opieki zdrowotnej (Poddziałanie 9.2.2).

W ramach Poddziałania 9.2.1 wspierany będzie rozwój środowiskowych form pomocy dzieciom i młodzieży, osobom z niepełnosprawnościami i osobom starszym oraz podnoszenie jakości usług środowiskowych, a tym samym deinstytucjonalizacja tych usług.

Przedsięwzięcia realizowane w ramach Poddziałania 9.2.2 będą służyły poprawie dostępności do programów zdrowotnych, w szczególności służących wczesnemu wykrywaniu wad rozwojowych i cukrzycy, rehabilitacji dzieci z niepełnosprawnościami.

	<p>Wsparcie deinstytucjonalizacji opieki nad osobami niesamodzielnymi, będzie służyło podniesieniu jakości i dostępności do świadczeń pielęgnacyjnych i opiekuńczych.</p> <p>W Działaniu 9.3 wspierany będzie rozwój ekonomii społecznej służący zwiększeniu liczby PES, rozwojowi istniejących podmiotów, a tym samym zwiększeniu zatrudnienia osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zwiększeniu zakresu zadań realizowanych przez PES.</p>	
4. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	Nazwa Funduszu	Ogółem
	EFS	172 375 061
5. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Mazowieckiego	

II.9.1 Działanie 9.1 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
6. Nazwa działania	Działanie 9.1	Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 9.1	<p><i>Zwiększenie szans na zatrudnienie osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zapobieganie zjawisku wykluczenia społecznego i ubóstwa</i></p> <p>Zatrudnienie jest najskuteczniejszą formą walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym, dlatego działania zwiększające szansę uzyskania zatrudnienia, połączone z działaniami na rzecz włączenia społecznego są głównym kierunkiem interwencji w ramach IX Osi Priorytetowej. Jej efektem będzie wzrost samodzielności, zwiększenie zdolności do zatrudnienia osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wzrost zatrudnienia. Efektem realizacji celu będzie także poprawa współpracy jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej z instytucjami rynku pracy oraz zwiększenie potencjału PES o charakterze integracyjnym.</p> <p>Istotne dla osiągnięcia zaplanowanego celu jest ograniczenie możliwości znalezienia się w zasięgu zjawiska ubóstwa nowych osób. Dlatego zaplanowane zostały działania zapobiegające ubóstwu, ukierunkowane na pomoc rodzinom.</p>
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 9.1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu; 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu; 3. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek).
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 9.1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie; 2. Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie.
10. Typy projektów	Działanie 9.1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Integracja osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym ukierunkowana na aktywizację społeczno-zawodową, w tym: <ul style="list-style-type: none"> ✓ integracja społeczna i aktywizacja zawodowa osób oddalonych od rynku pracy w ramach współpracy międzysektorowej, ✓ aktywna integracja dla włączenia społecznego realizowana przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej (PCPR, OPS), ✓ integracja społeczna i aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym ze szczególnym uwzględnieniem osób z niepełnosprawnościami.

	<p>Wsparcie osób i rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym realizowane będzie z wykorzystaniem usług aktywnej integracji o charakterze społecznym, zawodowym, edukacyjnym i zdrowotnym.</p> <p>Proces wsparcia osób i rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym odbywać się będzie na podstawie ścieżki reintegracyjnej, określonej indywidualnie dla każdej osoby i rodziny, z uwzględnieniem diagnozy sytuacji problemowej, potencjału, predyspozycji i potrzeb. W ramach ścieżki reintegracyjnej, obok usług aktywnej integracji, mogą być realizowane usługi społeczne⁷¹, jeżeli wynika to z indywidualnych potrzeb i konieczności zapewnienia kompleksowego wsparcia, a także usługi realizowane w PI 9v, związane z przygotowaniem określonej osoby do zatrudnienia w przedsiębiorstwie społecznym. Działania w zakresie aktywizacji zawodowej nie mogą stanowić pierwszego elementu realizacji ścieżki reintegracyjnej.</p> <p>Realizowane będą kompleksowe, dostosowane do indywidualnych potrzeb przedsięwzięcia w zakresie integracji społecznej i aktywizacji zawodowej osób oddalonych od rynku pracy w ramach współpracy międzysektorowej, w PAI, dla osób zakwalifikowanych do III profilu pomocy, tj. osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, wymagających w pierwszej kolejności wsparcia w zakresie integracji społecznej.</p> <p>Realizowanie PAI odbywać się będzie we współpracy jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej oraz PUP, wspieranych działaniami urzędów administracji publicznej, organizacji pozarządowych, PES, przedsiębiorstw i innych podmiotów.</p> <p>W PAI możliwe będzie wykorzystanie m.in. następujących instrumentów:</p> <ul style="list-style-type: none">• diagnoza indywidualnych potrzeb i potencjałów uczestników projektu;• prace społecznie użyteczne;• działania w zakresie aktywizacji zawodowej będące w kompetencji PUP (np. poradnictwo zawodowe, szkolenia, wsparcie motywacyjne, pośrednictwo pracy, staże, praktyki zawodowe, subsydiowane zatrudnienie)• działania w zakresie integracji społecznej w KIS, CIS (poza działaniami realizowanymi przez te podmioty na podstawie ustawy o zatrudnieniu socjalnym);• działania w zakresie integracji społecznej bezrobotnych, realizowane przez grupowe poradnictwo specjalistyczne, warsztaty trenerskie, grupy wsparcia. <p>Formy działań w zakresie integracji społecznej stanowią katalog otwarty, co oznacza że podmioty realizujące ten zakres wsparcia w pracy z bezrobotnym mogą wykorzystywać szeroki zakres działań doradczych, działań aktywizujących, zajęć warsztatowych, które będą zmieniać postawę bezrobotnych i wspomagać proces aktywizacji zawodowej realizowany przez powiatowy urząd pracy.</p>
--	--

⁷¹ Usługi społeczne mogą być realizowane w ramach ścieżki reintegracji, o ile jest to niezbędne dla zapewnienia indywidualizacji i kompleksowości wsparcia dla konkretnej osoby, rodziny czy środowiska i przyczynia się do realizacji celów aktywnej integracji, przy czym wsparcie jest skoncentrowane na osobie i jej potrzebach, a nie na rozwijaniu usług.

	<p>Wsparcie w zakresie aktywnej integracji dla włączenia społecznego realizowane będzie przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej (PCPR, OPS). Będzie obejmować zintegrowane usługi społeczne, edukacyjne i zawodowe, zapewniające kompleksowe wsparcie, mające na celu aktywizację społeczno-zawodową.</p> <p>W projektach realizowanych przez OPS i PCPR możliwe będzie korzystanie z szerokiego zakresu instrumentów aktywizacji społecznej, zawodowej i edukacyjnej, w zależności od indywidualnych potrzeb osób i rodzin objętych wsparciem. Mogą to być, m.in.</p> <ul style="list-style-type: none">• diagnoza indywidualnych potrzeb i potencjałów uczestników projektu⁷²;• praca socjalna;• usługi asystenckie, w tym m.in. usługi asystenta osoby niepełnosprawnej, asystenta rodziny, asystenta osoby bezdomnej w procesie wychodzenia z bezdomności;• inicjatywy przygotowujące do podjęcia zatrudnienia (m.in. staże, praktyki zawodowe);• subsydiowane zatrudnienie, zajęcia reintegracji zawodowej u pracodawcy;• zatrudnienie wspierane, wspomagane, usługi trenera zatrudnienia wspieranego;• poradnictwo psychologiczne i psychospołeczne, poradnictwo prawne i obywatelskie;• trening kompetencji i umiejętności społecznych;• poradnictwo zawodowe;• pośrednictwo pracy;• kursy i szkolenia umożliwiające nabycie, podniesienie lub zmianę kwalifikacji;• finansowanie zajęć szkolnych związanych z uzupełnieniem wykształcenia na poziomie podstawowym, gimnazjalnym, ponadgimnazjalnym lub policealnym;• pomoc dla otoczenia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym wzmacniająca lub odbudowująca naturalne systemy wsparcia, takie jak rodzina i lokalna społeczność, obejmujące np.: mediacje, terapie rodzinne, poradnictwo rodzinne. <p>Wsparcie mające na celu integrację społeczną oraz przygotowanie do zatrudnienia na otwartym rynku pracy i w PES będzie realizowane w typie projektów integracja społeczna i aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym ze szczególnym uwzględnieniem osób z niepełnosprawnościami, opierająca się przede wszystkim na usługach reintegracji i rehabilitacji społeczno – zawodowej. W ramach tego typu operacji świadczone będzie następujące wsparcie:</p> <ul style="list-style-type: none">• diagnoza indywidualnych potrzeb i potencjałów uczestników projektu;• usługi reintegracji społecznej i zawodowej świadczone przez CIS i KIS;• udzielanie wsparcia na tworzenie nowych miejsc reintegracji społecznej i zawodowej w istniejących lub nowo powstających CIS i KIS;
--	---

⁷² Diagnoza indywidualnych potrzeb i potencjałów uczestników projektu w celu przygotowania i realizacji wsparcia w oparciu o ścieżkę reintegracji jest obowiązkowym elementem procesu wsparcia osób, rodzin i środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w każdym projekcie realizowanym w Działaniu 9.1.

	<ul style="list-style-type: none"> • usługi aktywnej integracji w ramach WTZ i ZAZ (zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych), w tym usługi asystenckie oraz inne usługi aktywnej integracji (np. usługi trenera pracy) umożliwiające uzyskanie i utrzymanie zatrudnienia oraz nabywanie nowych umiejętności społecznych i zawodowych, pozwalających uzyskać i utrzymać zatrudnienie w szczególności w początkowym okresie zatrudnienia;⁷³ • wsparcie usług rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnienia w ZAZ, w szczególności poprzez zwiększenie liczby osób z niepełnosprawnościami zatrudnionych w istniejących ZAZ⁷⁴, z możliwością objęcia tych osób usługami aktywnej integracji oraz wsparcie osób z niepełnosprawnościami dotychczas zatrudnionych w ZAZ nową ofertą w postaci usług aktywnej integracji ukierunkowaną na przygotowanie osób zatrudnionych w ZAZ do podjęcia zatrudnienia poza ZAZ: na otwartym rynku pracy lub w przedsiębiorczości społecznej; • wsparcie rehabilitacji zawodowej i społecznej w ramach WTZ poprzez wsparcie nowych osób w istniejących WTZ usługami aktywnej integracji lub wsparcie dotychczasowych uczestników WTZ nową ofertą w postaci usług aktywnej integracji obowiązkowo ukierunkowaną na przygotowanie uczestników WTZ do podjęcia zatrudnienia i ich zatrudnienie: w ZAZ, na otwartym lub chronionym rynku pracy lub w przedsiębiorczości społecznej; • tworzenie u pracodawców miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnościami, w szczególności poprzez wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy na potrzeby zatrudnienia osoby z niepełnosprawnością, dostosowanie stanowiska pracy do potrzeb osób z niepełnosprawnościami; • poradnictwo psychologiczne i psychospołeczne; • trening kompetencji i umiejętności społecznych; • poradnictwo zawodowe i pośrednictwo pracy; • kursy i szkolenia umożliwiające nabycie, podniesienie lub zmianę kwalifikacji; • oddziaływanie na uczestników oraz otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym wzmocniające lub odbudowujące naturalne systemy wsparcia, takie jak rodzina i lokalna społeczność, obejmujące np.: mediacje, terapie rodzinne, poradnictwo rodzinne, realizacja programów aktywności lokalnej. <p>2. Wsparcie rodzin wielodzietnych, ubogich rodzin z dziećmi, rodzin z osobami starszymi, rodzin z osobami z niepełnosprawnościami oraz rodzin z innymi osobami niesamodzielnymi i rodziców samotnie wychowujących dzieci.</p> <p>W ramach wsparcia na rzecz rodzin możliwa jest realizacja następujących działań::</p>
--	---

⁷³ Wsparcie dotychczasowych uczestników WTZ nową ofertą w postaci usług aktywnej integracji obowiązkowo ukierunkowane jest na przygotowanie uczestników WTZ do podjęcia zatrudnienia i ich zatrudnienie: w ZAZ, na otwartym lub chronionym rynku pracy lub w przedsiębiorczości społecznej. Możliwe jest wsparcie uczestników WTZ usługami asystenckimi oraz usługami trenera pracy, wspierającymi uzyskanie lub utrzymanie zatrudnienia, w szczególności w początkowym okresie zatrudnienia. Możliwa jest również realizacja praktyk lub staży dla uczestników WTZ.

⁷⁴ Okres zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami w ZAZ po zakończeniu realizacji projektu jest co najmniej równy okresowi zatrudnienia w ramach projektu. Okres może być krótszy, wyłącznie w przypadku, gdy osoba z niepełnosprawnością podejmie w tym okresie zatrudnienie poza ZAZ.

	<ul style="list-style-type: none">• diagnoza indywidualnych potrzeb i potencjałów uczestników projektu w celu przygotowania i realizacji wsparcia w oparciu o ścieżkę reintegracji⁷⁵;• pomoc w zakresie świadomego rodzicielstwa tj. wsparcie rodzin w świadomym i odpowiedzialnym podejmowaniu i realizacji funkcji wynikających z rodzicielstwa w celu zapobiegania powstawaniu trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez m.in:<ul style="list-style-type: none">✓ Zintegrowane poradnictwo rodzinne (pedagogiczne, psychologiczne, prawne);✓ Akademie rodziny, w tym zintegrowane, kompleksowe, zgodne z zapotrzebowaniem rodziny działania profilaktyczne i terapeutyczno-edukacyjne, zintegrowane działania społeczne, edukacyjne, kulturalne i sportowe;✓ tworzenie zintegrowanej sieci wsparcia opartej o kooperację instytucji publicznych z organizacjami pozarządowymi;✓ usługi interwencji kryzysowej w sytuacji kiedy są one niezbędne do realizacji zindywidualizowanego planu wsparcia opartego na diagnozie;• działania doradcze, edukacyjne, np. w zakresie zapobiegania zadłużeniu rodzin;• wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w zakresie profilaktyki wykluczenia społecznego, np. przez tworzenie zintegrowanej sieci wsparcia opartej na kooperacji instytucji publicznych z organizacjami pozarządowymi;• projekty na rzecz rodzin w zakresie aktywizacji społeczno-zawodowej dorosłych członków rodzin, w tym m.in.:<ul style="list-style-type: none">✓ wypracowanie ścieżek reintegracji dla włączenia społecznego, w tym dla osób w wieku aktywności zawodowej niekontynuujących nauki i nie objętych programami usamodzielnienia w ramach zadań PCPR;✓ edukacja prozatrudnieniowa o formach zatrudnienia, z uwzględnieniem zatrudnienia socjalnego;✓ współpraca z instytucjami rynku pracy i podmiotami ekonomii społecznej przy aktywizacji zawodowej dorosłych członków rodzin zdolnych do pracy;• zapobieganie procesom ubóstwa i wykluczenia społecznego poprzez wzmacnianie samodzielności rodzin z osobami starszymi, rodzin z osobami z niepełnosprawnościami oraz rodzin z innymi osobami niesamodzielnymi, poprzez m.in:<ul style="list-style-type: none">✓ zintegrowane poradnictwo socjalne pedagogiczne, psychologiczne, prawne;✓ usługi interwencji kryzysowej w sytuacji kiedy są one niezbędne do realizacji zindywidualizowanego planu wsparcia opartego na diagnozie;
--	---

⁷⁵ Diagnoza indywidualnych potrzeb i potencjałów uczestników projektu w celu przygotowania i realizacji wsparcia w oparciu o ścieżkę reintegracji jest obowiązkowym elementem procesu wsparcia osób, rodzin i środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w każdym projekcie realizowanym w Działaniu 9.1

		<ul style="list-style-type: none"> ✓ współpracę z instytucjami rynku pracy i podmiotami ekonomii społecznej w zakresie aktywizacji społeczno-zawodowej dorosłych członków rodzin mogących podjąć zatrudnienie; ✓ integrację międzypokoleniową; • realizacja programów profilaktycznych i społecznych, które będą wynikiem wspólnego zainicjowania oraz realizacji w partnerstwie pomiędzy jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, organizacjami pozarządowymi, szkołami i lokalnymi grupami społecznymi.
11. Typ beneficjenta	Działanie 9.1	<p>Beneficjentami będą mogły być wszystkie podmioty – z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych), w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ JST, ich jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia, podmioty, którym zlecono realizację zadań publicznych; ▪ podmioty, w których większość udziałów/akcji mają JST/ich związki i stowarzyszenia; ▪ urzędy administracji publicznej, jednostki budżetowe; ▪ instytucje rynku pracy, jednostki zatrudnienia socjalnego; ▪ jednostki organizacyjne pomocy i integracji społecznej (jopis); ▪ PES, organizacje pozarządowe oraz inne podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie; ▪ partnerstwa wymienionych podmiotów, partnerstwa lokalne, LGD.
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 9.1	<p>Osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ osoby lub rodziny korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub kwalifikujące się do objęcia wsparciem pomocy społecznej, tj. spełniające co najmniej jedną z przesłanek określonych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej; ▪ osoby, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym; ▪ osoby przebywające w pieczy zastępczej lub opuszczające pieczę zastępczą oraz rodziny przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej; ▪ osoby nieletnie, wobec których zastosowano środki zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2014 r. poz. 382); ▪ osoby przebywające w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.);

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ osoby z niepełnosprawnością – osoby niepełnosprawne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.), a także osoby z zaburzeniami psychicznymi, w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375); ▪ rodziny z dzieckiem z niepełnosprawnością, o ile co najmniej jeden z rodziców lub opiekunów nie pracuje ze względu na konieczność sprawowania opieki nad dzieckiem z niepełnosprawnością; ▪ osoby zakwalifikowane do III profilu pomocy, zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r. poz. 149, z późn. zm.); ▪ osoby niesamodzielne; ▪ osoby bezdomne lub dotknięte wykluczeniem z dostępu do mieszkań w rozumieniu Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie monitorowania postępu rzeczowego i realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020; ▪ osoby korzystające z PO PŻ, • otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym⁷⁶ w zakresie niezbędnym do wsparcia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w ramach projektu.
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 9.1	MJWPU
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 9.1	Nie dotyczy
15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)		Region lepiej rozwinięty
	Działanie 9.1	84 233 041
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 9.1	<p>IZ RPO zapewnia komplementarność wsparcia z Programem Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014 - 2020 (PO PŻ) przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • preferowanie do objęcia wsparciem osób lub rodzin korzystających z PO PŻ, z zastrzeżeniem, że zakres wsparcia dla tych osób lub rodzin nie będzie powielał działań, które dana osoba lub rodzina otrzymała lub otrzymuje z PO PŻ w ramach działań towarzyszących, o których mowa w PO PŻ;

⁷⁶ Otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym to osoby spokrewnione lub niespokrewnione z osobami zagrożonymi ubóstwem lub wykluczeniem społecznym wspólnie zamieszkujące i gospodarujące, a także inne osoby z najbliższego środowiska osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Za otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym można uznać wszystkie osoby, których udział w projekcie jest niezbędny dla skutecznego wsparcia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Do otoczenia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym należą także osoby sprawujące rodzinną pieczę zastępczą lub kandydaci do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej, osoby prowadzące rodzinne domy dziecka i dyrektorzy placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.

		<ul style="list-style-type: none"> • zobowiązanie beneficjenta w umowie o dofinansowanie projektu do poinformowania właściwych terytorialnie ośrodków pomocy społecznej oraz organizacji partnerskich regionalnych i lokalnych, o których mowa w PO PŻ, o prowadzonej rekrutacji do projektów realizowanych w ramach PI 9i , a także do niepowielania wsparcia, które osoba lub rodzina zagrożona ubóstwem lub wykluczeniem społecznym uzyskuje w ramach działań towarzyszących w PO PŻ. Ponadto w Programie zapewniona będzie komplementarność wsparcia z innymi OP, przez harmonogram naboru wniosków, kryteria wyboru projektów, a także komplementarność z takimi PO jak PO WER, PO IŚ. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Projekty realizowane w OP IX w ramach Działania 9.2 będą wspierać realizację Działania 6.2 w ramach wsparcia rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich. ▪ Szczególne znaczenie w tym aspekcie będą miały następujące typy interwencji: <ul style="list-style-type: none"> ✓ integracja osób i rodzin wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym ukierunkowana na aktywizację społeczno-zawodową; ✓ wsparcie rodzin wielodzietnych, ubogich rodzin z dziećmi, rodzin z osobami starszymi, rodzin z osobami niepełnosprawnymi oraz rodzin z innymi osobami zależnymi i rodziców samotnie wychowujących dzieci; ✓ rozwój dziennych form wsparcia, usług środowiskowych, usług społecznych dla osób zależnych; ✓ pomoc dla dzieci i rodzin zagrożonych dysfunkcją, obejmujące wsparcie systemu pieczy zastępczej. <p>Przewiduje się realizację projektów towarzyszących w ramach Inwestycji wynikających z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowym.</p>
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 9.1	Inwestycje wynikające z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi – szczegółowy opis w rozdziale IV.2.4.1
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 9.1	<ul style="list-style-type: none"> • Konkursowy <p>Dla projektów wynikających z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi w procesie oceny przewidziane są dodatkowe punkty preferencyjne.</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów - MJWPU.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pozakonkursowy <p>W trybie pozakonkursowym wybierane będą projekty w ramach <i>aktywnej integracji dla włączenia społecznego realizowane przez jednostki</i> organizacyjne pomocy społecznej, tj. projekty realizowane przez OPS, PCPR. Realizacja tych zadań przez OPS i PCPR wynika z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163 z późn. zm.).</p> <p>Tryb pozakonkursowy będzie mógł być zastosowany tylko w przypadku objęcia tym trybem wszystkich jednostek pomocy społecznej danego typu tj. wszystkich PCPR lub wszystkich OPS. W przypadku braku takiej możliwości, stosowany będzie tryb konkursowy.</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów - MJWPU.</p>

19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 9.1	Nie dotyczy
20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)	Działanie 9.1	<p>Maksymalny udział <i>cross-financingu</i> na poziomie osi nie przekroczy 10% alokacji EFS. Regulamin konkursu określi maksymalny udział <i>cross-financingu</i> dla danego konkursu.</p> <p>Nakłady inwestycyjne w ramach <i>cross-financingu</i> przewiduje się w zakresie infrastruktury CIS, KIS, ZAZ, WTZ oraz pracodawców, u których wsparcie będzie realizowane.</p> <p>Projekty obejmujące inwestycje w infrastrukturę, w ramach <i>cross-financingu</i>, będą finansowane wyłącznie, jeżeli zostanie zagwarantowana trwałość inwestycji z EFS.</p>
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 9.1	W ramach projektów wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 350 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach <i>cross-financingu</i> nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu, chyba że w zapisach Regulaminu konkursu oraz w Wezwaniu do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym IZ postanowi inaczej.
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 9.1	Nie dotyczy
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 9.1	Zgodnie z Regulaminem konkursu oraz z Wezwaniem do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym.
24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 9.1	<p>W przypadku wsparcia stanowiącego pomoc publiczną, udzielaną w ramach realizacji programu, znajdują zastosowanie właściwe przepisy prawa wspólnotowego i krajowego dotyczące zasad udzielania tej pomocy, obowiązujące w momencie udzielania wsparcia, w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.); 2. Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu;

		<p>3. Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis;</p> <p>4. Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020;</p>
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)		Ogółem
	Działanie 9.1	Projekty nie objęte pomocą publiczną – EFS stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)		Ogółem
	Działanie 9.1	<p>Maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wynosi 95%, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w projektach nie objętych pomocą publiczną – EFS stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji, w tym projekty OPS i PCPR; • dodatkowo środki z budżetu państwa na finansowanie wkładu krajowego, stanowiące uzupełnienie do środków z EFS, do wysokości 15% wartości kwalifikowalnej pozostałych projektów (innych niż OPS i PCPR). <p>Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.</p>
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych		Ogółem
	Działanie 9.1	Zgodnie z Regulaminem konkursu jednak, co do zasady od 5% do 20%. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)		Ogółem
	Działanie 9.1	Minimalna wartość projektu 100 000 Maksymalna wartość projektu - nie dotyczy, chyba że IZ postanowi inaczej w Regulaminie konkursu oraz w Wezwaniu do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym.
		Ogółem

29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 9.1	Nie dotyczy, o ile IZ nie postanowi inaczej w Regulaminie konkursu oraz w Wezwaniu do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym.
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)		Ogółem
	Działanie 9.1	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 9.1	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 9.1	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 9.1	Nie dotyczy

II.9.2 Działanie 9.2 Usługi społeczne i usługi opieki zdrowotnej

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ			
6.	Nazwa działania	Działanie 9.2	Usługi społeczne i usługi opieki zdrowotnej
	Nazwa poddziałania	Poddziałanie 9.2.1	Zwiększenie dostępności usług społecznych
		Poddziałanie 9.2.2	Zwiększenie dostępności usług zdrowotnych
7. Cele szczegółowe poddziałań		Poddziałanie 9.2.1	<p><i>Zwiększenie dostępu do usług społecznych dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w szczególności usług środowiskowych oraz usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej</i></p> <p>Działania na rzecz włączenia społecznego obejmują działania na rzecz ułatwienia dostępu do usług społecznych poprzez zwiększenie zakresu i jakości usług środowiskowych sprzyjające deinstytucjonalizacji. Niezbędne jest wspieranie tworzenia i rozwoju środowiskowych form pomocy dzieciom i młodzieży, osobom z niepełnosprawnościami i osobom starszym.</p> <p>Efektem realizacji celu będzie także zwiększenie zatrudnienia przez umożliwienie osobom opiekującym się osobami niesamodzielnymi aktywnego poszukiwania pracy i tworzenie miejsc pracy w usługach społecznych.</p> <p>Ponadto realizacja celu przez działania związane ze wspieraniem rodzin dysfunkcyjnych, systemu wspierania rodziny oraz organizowania systemu pieczy zastępczej będzie służyć zapobieganiu wykluczeniu społecznemu i ubóstwu.</p>
		Poddziałanie 9.2.2	<p><i>Zwiększenie dostępności usług opieki zdrowotnej</i></p> <p>Dokumentem stanowiącym krajowe ramy strategiczne dla wszystkich przedsięwzięć realizowanych w obszarze zdrowia w perspektywie 2014-2020, w tym Poddziałania 9.2.2 jest opracowana przez Ministerstwo Zdrowia: <i>Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020</i>.</p> <p>W ramach Poddziałania będą realizowane programy służące w szczególności wykrywaniu wad rozwojowych, wykrywaniu cukrzycy, rehabilitacji dzieci z niepełnosprawnościami, w tym z porażeniem mózgowym, autyzmem, zaburzeniami psychicznymi.</p> <p>Realizowane będą również przedsięwzięcia mające na celu wsparcie deinstytucjonalizacji opieki nad osobami niesamodzielnymi, służące poprawie jakości i dostępności do świadczeń pielęgnacyjnych i opiekuńczych.</p> <p>Przedsięwzięcia w obszarze usług zdrowotnych realizowane będą zgodnie z mechanizmem koordynacji określonym w <i>Policy Paper</i>.</p> <p>W projektach stosowane będą klauzule społeczne. Zakres i tryb stosowania klauzul społecznych dla zamówień dokonywanych w ramach EFS będzie zgodny z właściwymi wytycznymi horyzontalnymi.</p>

8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Poddziałanie 9.2.1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu; 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu
	Poddziałanie 9.2.2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług zdrowotnych istniejących po zakończeniu projektu
9. Lista wskaźników produktu	Poddziałanie 9.2.1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie
	Poddziałanie 9.2.2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami zdrowotnymi w programie
10. Typy projektów ⁷⁷	Poddziałanie 9.2.1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój dziennych form wsparcia, środowiskowych usług społecznych⁷⁸ oraz programy deinstytucjonalizacji usług społecznych świadczonych przez instytucje pomocy i aktywnej integracji⁷⁹ realizowane na rzecz osób niesamodzielnych⁸⁰ i osób niepełnosprawnych, w tym:

⁷⁷ Określone na podstawie celu lub zakresu przedmiotowego przedsięwzięć, które mogą podlegać dofinansowaniu w ramach działania albo poddziałania. Informacja ta będzie wykorzystywana np. przy opracowywaniu regulaminów konkursów.

⁷⁸ Zgodnie z „Wytocznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020” z dn. 28.05.2015 usługi społeczne to usługi realizowane przez beneficjentów niebędących podmiotami leczniczymi. W ramach projektów dotyczących usług społecznych, w szczególności usług opiekuńczych, IZ RPO umożliwi finansowanie usług zdrowotnych, o ile usługi te są niezbędne do zapewnienia kompleksowego wsparcia osobom zagrożonym ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

⁷⁹ W ramach programów deinstytucjonalizacji usług społecznych świadczonych przez instytucje pomocy i aktywnej integracji realizowane będą działania lokalne i regionalne. Programy ukierunkowane na poprawę jakości i dostępności usług będą obejmować zmianę form i zakresu usług społecznych świadczonych przez instytucje pomocy i aktywnej integracji i uwzględniać współpracę z organizacjami pozarządowymi i PES. Grupami docelowymi są osoby niesamodzielne, w tym dorośli i dzieci z niepełnosprawnościami, osoby chorujące psychicznie, osoby starsze, inne osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Usługi środowiskowe będą uwzględniać miejsca całonocnego okresowego pobytu dla osób niesamodzielnych i inne dzienne formy wsparcia. Działania we wspólnotach, uwzględniające lokalne zasoby (np. sąsiedzi, lokalne przedsiębiorstwa), będą wspomagały włączenie społeczne osób objętych pomocą społeczną. Projekty będą realizowane przede wszystkim przez JST, organizacje pozarządowe, we współpracy z PES.)

⁸⁰ Wsparcie usług społecznych dotyczyć będzie przede wszystkim form zdeinstytucjonalizowanych. Realizowane będą działania w zakresie rozwoju środowiskowych usług społecznych na rzecz aktywnej integracji szczególnie na rzecz osób niesamodzielnych, służące włączeniu społecznemu i aktywizacji zawodowej, uwzględniające odpowiedzialność za jakość usług. Wsparcie dziennych form pomocy i usług środowiskowych odbywać się będzie na podstawie szczegółowej diagnozy potrzeb, za którą odpowiedzialny będzie Beneficjent. Podejmowane działania służyły będą zwiększeniu dostępu do usług, szczególnie na obszarach defaworyzowanych oraz będą uwzględniały lokalny potencjał. Działania skierowane będą w szczególności do osób starszych, dzieci i osób z niepełnosprawnościami, długotrwale i ciężko chorych, chorujących psychicznie. IZ preferować będzie realizację usług społecznych przez podmioty ekonomii społecznej. Beneficjenci zobowiązani będą w decyzji lub umowie o dofinansowanie projektu do zlecania zadań na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, dokonywania zamówień z wykorzystaniem klauzul społecznych zgodnie z ustawą z 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 poz. 907, z późn. zm.), dokonywania zamówień u podmiotów ekonomii społecznej w przypadku zakupów nieobjętych ustawą z 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych. Preferowane będą projekty partnerskie realizowane przez administrację publiczną i podmioty ekonomii społecznej.

		<ul style="list-style-type: none"> ✓ zwiększenie liczby miejsc świadczenia usług opiekuńczych i asystenckich⁸¹ w formie usług świadczonych w lokalnej społeczności⁸² w celu poprawy dostępu do usług opiekuńczych i asystenckich w zastępstwie za opiekunów faktycznych⁸³; ✓ wsparcie osób będących w opiece instytucjonalnej⁸⁴ w celu przejścia tych osób do opieki realizowanej w ramach usług świadczonych w lokalnej społeczności, o ile przyczyni się to do zwiększenia liczby miejsc świadczenia usług opiekuńczych w postaci usług świadczonych w lokalnej społeczności⁸⁵; ✓ rozwój usług opiekuńczych w oparciu o nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne np. teleopiekę, systemy przywoławcze, aktywizacja środowisk lokalnych w celu tworzenia społecznych (sąsiedzkich) form samopomocy przy wykorzystaniu nowych technologii; ✓ działania wspierające opiekunów faktycznych, w szczególności: <ul style="list-style-type: none"> ○ kształcenie, w tym szkolenie i zajęcia praktyczne oraz wymiana doświadczeń dla opiekunów faktycznych, zwiększające ich umiejętności w zakresie opieki nad osobami niesamodzielnymi, ○ poradnictwo (w tym psychologiczne) oraz pomoc w uzyskaniu informacji umożliwiających poruszanie się po różnych systemach wsparcia, z których korzystanie jest niezbędne dla sprawowania wysokiej jakości opieki i odciążenia opiekunów faktycznych,
--	--	--

⁸¹ Usługi opiekuńcze mogą być świadczone są na rzecz osób niesamodzielnych, tj. osób, które ze względu na podeszły wiek, stan zdrowia lub niepełnosprawność wymagają opieki lub wsparcia w związku z niemożnością samodzielnego wykonywania co najmniej jednej z podstawowych czynności dnia codziennego. Usługi asystenckie świadczone są na rzecz osób niepełnosprawnych. Wsparcie dla usług asystenckich odbywa się poprzez zwiększanie liczby asystentów funkcjonujących w ramach nowych podmiotów lub podmiotów istniejących. Wsparcie świadczone w ramach usług asystenckich musi być wsparciem wysokiej jakości dostosowanym do indywidualnych potrzeb osób wynikających z poszczególnych rodzajów niepełnosprawności oraz zakresu czynności wykonywanych przez asystenta w ramach usługi asystenckiej. Usługi asystenckie mogą być świadczone przez asystentów osób niepełnosprawnych, którzy ukończyli kształcenie w zawodzie asystenta osoby niepełnosprawnej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 184, z późn. zm.) lub przez asystentów osobistych posiadających doświadczenie w realizacji usług asystenckich lub odpowiednie przeszkolenie, przy czym istnieje możliwość przeszkolenia asystentów w ramach projektu przed rozpoczęciem świadczenia przez nich usług na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Usługa asystencka może być sfinansowana w celu umożliwienia opiekunom faktycznym funkcjonowania społecznego, zawodowego lub edukacyjnego. Wsparcie będzie adresowane w pierwszej kolejności do osób z niepełnosprawnościami i osób niesamodzielnych, których dochód nie przekracza 150% właściwego kryterium dochodowego (na osobę samotnie gospodarującą lub na osobę w rodzinie), o którym mowa w Ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Decyzja o przyznaniu osobie niesamodzielnej lub jej opiekunom usług asystenckich lub opiekuńczych powinna być poprzedzona każdorazowo indywidualną oceną sytuacji materialnej i życiowej (rodzinnej i zawodowej) danej osoby niesamodzielnej oraz opiekunów faktycznych tej osoby. IZ RPO dopuszcza częściową lub całkowitą odpłatność za usługi asystenckie lub opiekuńcze, dla osób których dochód przekracza 150% właściwego kryterium dochodowego, przy czym beneficjent we wniosku o dofinansowanie projektu powinien zaproponować zasady odpłatności, które powinny być skorelowane z zasadami dotychczas przez niego stosowanymi. Zasady odpłatności powinny być uzależnione zwłaszcza od sytuacji materialnej osób niesamodzielnych i ich opiekunów faktycznych, rodzaju usługi i specyfiki grupy docelowej. Odpłatności stosowane w projekcie stanowią wkład własny.

⁸² wsparcie dla usług opiekuńczych i asystenckich musi każdorazowo prowadzić do zwiększenia liczby miejsc świadczenia usług opiekuńczych prowadzonych przez danego beneficjenta w stosunku do danych z roku poprzedzającego rok rozpoczęcia realizacji projektu, przy czym miejsca świadczenia usług opiekuńczych mogą być tworzone zarówno w nowych podmiotach, jak i w podmiotach już istniejących. Liczba miejsc świadczenia usług opiekuńczych jest zwiększana wyłącznie w ramach usług świadczonych w lokalnej społeczności. Wsparcie w ramach projektu nie może spowodować zmniejszenia dotychczasowego finansowania usług asystenckich lub opiekuńczych przez beneficjenta oraz zastąpienia środkami projektu dotychczasowego finansowania przez beneficjentów usług asystenckich lub opiekuńczych. Utrzymywanie miejsc świadczenia usług opiekuńczych i asystenckich ze środków EFS stworzonych przez beneficjenta nie może trwać dłużej niż 3 lata. Beneficjent do zachowania trwałości miejsc świadczenia usług asystenckich i opiekuńczych utworzonych w ramach projektu po zakończeniu realizacji projektu przez okres odpowiadający co najmniej okresowi realizacji projektu. Trwałość jest rozumiana jako instytucjonalna gotowość podmiotów do świadczenia usług. Spełnienie powyższego warunku będzie weryfikowane przez IZ RPO po upływie okresu wskazanego w decyzji lub umowie o dofinansowanie projektu.

⁸³ Tworzone miejsca świadczenia usług opiekuńczych mogą być miejscami stałego lub krótkookresowego pobytu dziennego albo stałego lub krótkookresowego pobytu całodobowego

⁸⁴ Opieka instytucjonalna – usługi świadczone w:

- a) placówce opiekuńczo-pobytowej, czyli placówce wieloosobowego całodobowego pobytu i opieki, w której liczba mieszkańców jest większa niż 30 osób oraz w której: usługi nie są świadczone w sposób indywidualizowany (dostosowany do potrzeb i możliwości danej osoby), wymagania organizacyjne mają pierwszeństwo przed indywidualnymi potrzebami mieszkańców, mieszkańcy nie mają wystarczającej kontroli nad swoim życiem i nad decyzjami, które ich dotyczą w zakresie funkcjonowania w ramach placówki, mieszkańcy są odizolowani od ogółu społeczności lub zmuszeni do mieszkania razem,
- b) w placówce opiekuńczo-wychowawczej w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332) dla więcej niż 14 osób.

⁸⁵ IZ nie umożliwi tworzenia nowych miejsc świadczenia usług opiekuńczych w ramach opieki instytucjonalnej, ani utrzymywania dotychczas istniejących miejsc świadczenia usług w ramach opieki instytucjonalnej, tj. w ramach placówek opiekuńczo-pobytowych. Sfinansowanie działań podmiotów prowadzących opiekę instytucjonalną możliwe będzie jedynie w sytuacji pozwalającej na rozszerzenie oferty o prowadzenie usług świadczonych w lokalnej społeczności, o ile przyczyni się to do zwiększenia liczby miejsc świadczenia usług opiekuńczych w postaci usług świadczonych w lokalnej społeczności

		<ul style="list-style-type: none"> ○ tworzenie miejsc krótkookresowego pobytu w zastępstwie za opiekunów faktycznych w formie pobytu całodobowego lub dziennego, ○ sfinansowanie usługi asystenckiej lub usługi opiekuńczej w celu umożliwienia opiekunom faktycznym funkcjonowania społecznego, zawodowego lub edukacyjnego; ✓ przygotowanie i tworzenie wypożyczalni sprzętu pielęgnacyjnego i wspomagającego połączone z doradztwem w doborze sprzętu, treningami samoobsługi z użyciem wypożyczonego sprzętu oraz przygotowaniu warunków do opieki domowej; ✓ działania umożliwiające pozostawanie osób z niepełnosprawnościami i osób niesamodzielnych w lokalnej społeczności dzięki finansowaniu przedsięwzięć pozwalających tym osobom na w miarę możliwości samodzielne funkcjonowanie (w tym działania zwiększające kształcenie kadr, bezpieczeństwo, autonomię i mobilność osób z niepełnosprawnościami i osób niesamodzielnych, np. likwidowanie barier architektonicznych w miejscu zamieszkania, sfinansowanie wypożyczenia sprzętu niezbędnego do opieki nad osobami niesamodzielnymi lub sprzętu zwiększającego samodzielność osób, usługi dowożenia posiłków, przewóz do miejsca pracy lub ośrodka wsparcia)⁸⁶; ✓ działania na rzecz rozwoju środowiskowych form usług społecznych innych niż wymienione powyżej wspierających proces integracji społecznej, zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczonych społecznie zgodne kierunkami określonymi w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020; ✓ działania na rzecz rozwoju usług mieszkalnictwa wspieranego poprzez zapewnienie dostępu do usług świadczonych w mieszkaniach chronionych, treningowych i wspieranych skierowanych do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczonych wspierających proces ich integracji społecznej i zawodowej⁸⁷; ✓ zapewnienie usług opiekuńczych świadczonych dla osób niesamodzielnych; ✓ zapewnienie wsparcia dla usług opiekuńczych prowadzących każdorazowo do zwiększenia liczby miejsc świadczenia usług opiekuńczych prowadzonych przez danego beneficjenta w stosunku do danych z roku poprzedzającego rok rozpoczęcia realizacji projektu. Liczba miejsc świadczenia usług opiekuńczych jest zwiększana wyłącznie w ramach usług świadczonych w lokalnej społeczności; ✓ zapewnienie wsparcia dla usług opiekuńczych w formie usług świadczonych w lokalnej społeczności;
--	--	---

⁸⁶ Wsparcie tego rodzaju może być realizowane wyłącznie jako element kompleksowych projektów dotyczących usług asystenckich lub opiekuńczych i mogą być finansowane z EFS lub w ramach cross-finansingu

⁸⁷ wsparcie dla mieszkań wspomaganych polega na tworzeniu miejsc w nowo tworzonych lub istniejących mieszkaniach wspomaganych dla osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. W przypadku mieszkań wspomaganych w formie mieszkań wspieranych możliwe jest tworzenie miejsc krótkookresowego pobytu. W przypadku mieszkań chronionych, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, we wniosku o dofinansowanie projektu należy zapewnić, że stosowany będzie standard dotyczący tej formy pomocy wynikający z ww. ustawy. W przypadku innych form mieszkań wspomaganych mieszkania te muszą spełniać definicję usług świadczonych w lokalnej społeczności. Beneficjenta zobowiązany jest do zachowania trwałości miejsc świadczenia usług w mieszkaniach wspomaganych utworzonych w ramach projektu po zakończeniu realizacji projektu przez okres odpowiadający co najmniej okresowi realizacji projektu określonego w decyzji lub umowie o dofinansowanie projektu. Trwałość rozumiana będzie jako instytucjonalna gotowość podmiotów do świadczenia usług. Spełnienie powyższego warunku będzie weryfikowane przez IZ RPO po upływie okresu wskazanego w decyzji lub umowie o dofinansowanie projektu.

		<ul style="list-style-type: none">✓ zapewnienie wsparcia dla osób będących w opiece instytucjonalnej, tj. placówkach opiekuńczo – pobytowych, o ile przyczynia się to do zwiększenia liczby miejsc świadczenia usług opiekuńczych;✓ umożliwienie podmiotom prowadzącym opiekę instytucjonalną, tj. placówkom opiekuńczo – pobytowym sfinansowanie działań pozwalających na rozszerzenie oferty o prowadzenie usług opiekuńczych w postaci usług prowadzonych w lokalnej społeczności;✓ finansowanie działań pozwalających na w miarę możliwości samodzielne funkcjonowanie (w tym działań zwiększających mobilność, autonomię, bezpieczeństwo osób z niepełnosprawnościami i osób niesamodzielnych, m.in. poprzez likwidowanie barier architektonicznych w miejscu zamieszkania, sfinansowanie wypożyczenia sprzętu niezbędnego do opieki nad osobami niesamodzielnymi lub sprzętu zwiększającego samodzielność osób, usługi dowożenia posiłków, przewóz do miejsca pracy lub ośrodka wsparcia) osobom z niepełnosprawnościami i osobom niesamodzielnymi w lokalnej społeczności;✓ umożliwienie wykorzystania nowoczesnych technologii informacyjno- komunikacyjnych w usługach opiekuńczych np. teleopieki, systemów przywoławczych;✓ umożliwienie realizacji działań wspierających opiekunów faktycznych w opiece nad osobami niesamodzielnymi, w szczególności:<ul style="list-style-type: none">○ sfinansowanie usługi asystenckiej lub usług i opiekuńczej w celu umożliwienia opiekunom faktycznym funkcjonowania społecznego, zawodowego lub edukacyjnego.○ kształcenie, w tym szkolenie i zajęcia praktyczne oraz wymianę doświadczeń dla opiekunów faktycznych, zwiększających ich umiejętności w zakresie opieki nad osobami niesamodzielnymi;○ poradnictwo, w tym psychologiczne oraz pomoc w uzyskaniu informacji umożliwiających poruszanie się po różnych systemach wsparcia, z których korzystanie jest niezbędne dla sprawowania wysokiej jakości opieki i odciążenia opiekunów faktycznych;○ tworzenie miejsc krótkookresowego pobytu w zastępstwie za opiekunów faktycznych w formie pobytu całodobowego lub dziennego, zgodnie z pkt 3;✓ zapewnienie wsparcia dla usług asystenckich świadczonych dla osób z niepełnosprawnościami prowadzonych każdorazowo do zwiększenia liczby miejsc świadczenia usług asystenckich prowadzonych przez danego beneficjenta w stosunku do danych z roku poprzedzającego rok rozpoczęcia realizacji projektu;✓ zapewnienie, że wsparcie usług asystenckich odbywa się poprzez zwiększenie liczby asystentów funkcjonujących w ramach nowych podmiotów lub podmiotów istniejących z zastrzeżeniem usług asystenckich świadczonych dla osób z niepełnosprawnościami prowadzonych każdorazowo do zwiększenia liczby miejsc świadczenia usług asystenckich prowadzonych przez danego beneficjenta w stosunku do danych z roku poprzedzającego rok rozpoczęcia realizacji projektu ;
--	--	---

		<p>zapewnienie wsparcia świadczonego w ramach usług asystenckich wysokiej jakości dostosowywanym do indywidualnych potrzeb osób wynikających z poszczególnych rodzajów niepełnosprawności oraz zakresu czynności wykonywanych przez asystenta w ramach usługi asystenckiej⁸⁸</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ umożliwienie sfinansowania usługi asystenckiej w celu umożliwienia jej opiekunom faktycznym funkcjonowania społecznego, zawodowego lub edukacyjnego; ✓ zapewnienie, że wsparcie w ramach projektu nie spowoduj zmniejszenia dotychczasowego finansowania usług asystenckich lub opiekuńczych przez beneficjenta oraz zastąpienia środkami dotychczasowego finansowania przez beneficjentów usług asystenckich lub opiekuńczych; ✓ zapewnienie, że utrzymanie miejsc świadczenia usług opiekuńczych i asystenckich ze środków EFS stworzonych przez danego beneficjenta trwa nie dłużej niż 3 lata; ✓ wsparcie adresowane jest w pierwszej kolejności do osób z niepełnosprawnościami i osób niesamodzielnych, których dochód nie przekracza 150% właściwego kryterium dochodowego (na osobę samotnie gospodarującą lub na osobę w rodzinie), o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej; ✓ umożliwienie korzystania z usług asystenckich lub opiekuńczych także innym osobom niż wskazanym w tirecie powyżej. Dopuszcza się częściową lub całkowitą odpłatność⁸⁹ za usługi asystenckie lub opiekuńcze dla osób innych niż wskazanych w tirecie powyżej. <p>2. Pomoc dla dzieci i rodzin zagrożonych dysfunkcją obejmująca wsparcie systemu pieczy zastępczej⁹⁰ mające na celu wzmocnienie działań interwencyjnych na rzecz dzieci i młodzieży w celu zapobiegania pogłębianiu dysfunkcji i marginalizacji, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozwój usług społecznych w celu integracji dzieci i młodzieży z grup szczególnie narażonych na wykluczenie społeczne: <ol style="list-style-type: none"> a) tworzenie i rozwój placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, w tym świetlic środowiskowych, klubów, ognisk wychowawczych i placówek specjalistycznych; b) realizacja zajęć rozwijających co najmniej dwie z ośmiu kompetencji kluczowych wskazanych w zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (2006/962/WE) (Dz. Urz. UE L 394 z 30.12.2006, str. 10)⁹¹: <ol style="list-style-type: none"> i. porozumiewanie się w języku ojczystym,
--	--	---

⁸⁸ Usługi asystenckie mogą być świadczone przez asystentów osób niepełnosprawnych, którzy ukończyli kształcenie w zawodzie asystenta osoby niepełnosprawnej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 184, z późn. zm.) lub przez asystentów osobistych posiadających doświadczenie w realizacji usług asystenckich lub odpowiednie przeszkolenie, przy czym istnieje możliwość przeszkolenia asystentów w ramach projektu przed rozpoczęciem świadczenia przez nich usług na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

⁸⁹ Zasady odpłatności uzależnione są w szczególności od sytuacji materialnej osób niesamodzielnych i ich opiekunów faktycznych, rodzaju usługi i specyfiki grupy docelowej. Stosowanie odpłatności w projekcie musi być zaplanowane we wniosku o dofinansowanie projektu, przy czym odpłatności te stanowią wkład własny w projekcie.

⁹⁰ Możliwy zakres usług wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej, w tym działań na rzecz usamodzielnienia osób opuszczających pieczę zastępczą oraz podmioty uprawnione do realizacji tych usług określa Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Wsparcie dla rodziny i pieczy zastępczej powinno odbywać się zgodnie z ww. ustawą. Z EFS nie będą finansowane świadczenia wypłacane na podstawie tej ustawy, przy czym mogą one stanowić wkład własny do projektu.

⁹¹ w placówkach wsparcia dziennego w formie opiekuńczej oraz placówkach prowadzonych w formie pracy podwórkowej realizacja działań jest obowiązkowa.

		<ul style="list-style-type: none"> ii. porozumiewanie się w językach obcych, iii. kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne, iv. kompetencje informatyczne, v. umiejętność uczenia się, vi. kompetencje społeczne i obywatelskie, vii. inicjatywność i przedsiębiorczość, viii. świadomość i ekspresja kulturalna; <p>✓ programy deinstytucjonalizacji usług na rzecz dzieci i młodzieży:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) działania prewencyjne mające ograniczyć umieszczanie dzieci w pieczy zastępczej poprzez usługi wsparcia rodziny; b) działania prowadzące do odejścia od opieki instytucjonalnej (tj. od opieki świadczonej w placówkach opiekuńczo-wychowawczych powyżej 14 dzieci) do usług świadczonych w lokalnej społeczności poprzez tworzenie rodzinnych form pieczy zastępczej oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych poniżej 14 dzieci⁹²; c) kształcenie kandydatów na rodziny zastępcze, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego poniżej 14 dzieci oraz doskonalenie osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą w ww. formach⁹³; d) działania na rzecz rozwoju usług mieszkalnictwa wspieranego poprzez zapewnienie dostępu do usług świadczonych w mieszkaniach chronionych, treningowych i wspieranych skierowanych do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczonych wspierających proces ich integracji społecznej i zawodowej⁹⁴;
--	--	--

⁹² nie możliwe będzie tworzenie nowych miejsc w ramach opieki instytucjonalnej, tj. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych powyżej 14 osób. Wsparcie istniejących placówek wsparcia dziennego będzie możliwe wyłącznie, pod warunkiem zwiększenia liczby miejsc w tych placówkach lub rozszerzenia oferty wsparcia. W przypadku wsparcia na tworzenie nowych placówek wsparcia dziennego Beneficjent zobowiązany jest do zachowania trwałości projektu po zakończeniu jego realizacji przez okres odpowiadający co najmniej okresowi realizacji projektu. Trwałość będzie rozumiana jako instytucjonalna gotowość podmiotów do świadczenia usług pomocy w opiece i wychowaniu w ramach placówek wsparcia dziennego, o których mowa w art. 9 pkt 2 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Spełnienie powyższego warunku będzie weryfikowane przez IZ RPO po upływie okresu wskazanego w decyzji lub umowie o dofinansowanie projektu. W ramach programów deinstytucjonalizacji usług społecznych świadczonych przez instytucje pomocy i aktywnej integracji realizowane będą działania lokalne i regionalne. Programy ukierunkowane na poprawę jakości i dostępności usług będą obejmować zmianę form i zakresu usług społecznych świadczonych przez instytucje pomocy i aktywnej integracji i uwzględnić współpracę z organizacjami pozarządowymi i PES. Grupami docelowymi są osoby niesamodzielne, w tym dorośli i dzieci z niepełnosprawnościami, osoby chorujące psychicznie, osoby starsze, inne osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Usługi środowiskowe będą uwzględniać miejsca całonocowego okresowego pobytu dla osób niesamodzielnych i inne dzienne formy wsparcia. Działania we wspólnotach, uwzględniające lokalne zasoby (np. sąsiedzi, lokalne przedsiębiorstwa), będą wspomagały włączenie społeczne osób objętych pomocą społeczną. Projekty będą realizowane przede wszystkim przez JST, organizacje pozarządowe, we współpracy z PES.)

⁹³ wsparcie realizowane w ramach działań prowadzących do tworzenia rodzinnych form pieczy zastępczej oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego poniżej 14 dzieci

⁹⁴ wsparcie dla mieszkań wspomaganych polega na tworzeniu miejsc w nowo tworzonych lub istniejących mieszkaniach wspomaganych dla osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. W przypadku mieszkań wspomaganych w formie mieszkań wspieranych możliwe jest tworzenie miejsc krótkookresowego pobytu. W przypadku mieszkań chronionych, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, we wniosku o dofinansowanie projektu należy zapewnić, że stosowany będzie standard dotyczący tej formy pomocy wynikający z ww. ustawy. W przypadku innych form mieszkań wspomaganych mieszkania te muszą spełniać definicję usług świadczonych w lokalnej społeczności. Beneficjenta zobowiązany jest do zachowania trwałości miejsc świadczenia usług w mieszkaniach wspomaganych utworzonych w ramach projektu po zakończeniu realizacji projektu przez okres odpowiadający co najmniej okresowi realizacji projektu określonego w decyzji lub umowie o dofinansowanie projektu. Trwałość rozumiana będzie jako instytucjonalna gotowość podmiotów do świadczenia usług. Spełnienie powyższego warunku będzie weryfikowane przez IZ RPO po upływie okresu wskazanego w decyzji lub umowie o dofinansowanie projektu.

	Poddziałanie 9.2.2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wdrażanie programów wczesnego wykrywania wad rozwojowych i rehabilitacji dzieci zagrożonych niepełnosprawnością i niepełnosprawnych; 2. Wdrażanie programów wczesnego wykrywania i profilaktyki cukrzycy; 3. Wsparcie deinstytucjonalizacji opieki nad osobami niesamodzielnymi poprzez rozwój alternatywnych form opieki nad osobami niesamodzielnymi, w tym osobami starszymi; <p>W ramach typu przedsięwzięć <i>wdrażanie programów wczesnego wykrywania wad rozwojowych i rehabilitacji dzieci zagrożonych niepełnosprawnością i niepełnosprawnych</i>, planowana jest w szczególności realizacja programów służących wykrywaniu zaburzeń słuchu, wzroku i mowy u dzieci, programów rehabilitacji leczniczej dla dzieci z niepełnosprawnościami, programy rehabilitacji dzieci i młodzieży z porażeniem mózgowym. Przewidziano również programy dla pacjentów z autyzmem oraz dla młodzieży z zaburzeniami psychicznymi, w tym zaburzeniami nerwicowymi. Z uwagi na wysokie koszty leczenia powikłań cukrzycy, w tym chorób układu krążenia, planowane jest <i>wdrażanie programów wczesnego wykrywania i profilaktyki cukrzycy</i>.</p> <p>Programy profilaktyczne w zakresie wczesnego wykrywania wad rozwojowych będą komplementarne z działaniami lokalnymi i regionalnymi finansowanymi ze środków krajowych.</p> <p>Zgodnie z Narzędziem 18 <i>Policy Paper</i> realizowane będą projekty służące <i>wsparciu deinstytucjonalizacji opieki nad osobami zależnymi poprzez rozwój alternatywnych form opieki nad osobami niesamodzielnymi, w tym osobami starszymi</i>.</p>
11. Typ beneficjenta ⁹⁵	Poddziałanie 9.2.1	<p>Beneficjentami będą mogły być wszystkie podmioty – z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych), w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ JST, ich jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia, podmioty, którym zlecono realizację zadań publicznych; ▪ podmioty, w których większość udziałów/akcji mają JST/ich związki i stowarzyszenia; ▪ urzędy administracji publicznej, jednostki budżetowe; ▪ instytucje rynku pracy, jednostki zatrudnienia socjalnego; ▪ podmioty aktywnie zaangażowane w integrację społeczną, wsparcie rodziny; ▪ środowiskowe domy samopomocy; ▪ PES, organizacje pozarządowe oraz inne podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie; ▪ partnerstwa wymienionych podmiotów, partnerstwa lokalne, LGD.

⁹⁵ Jeżeli to możliwe - zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej określonych w § 8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 lipca 1999 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji rejestru podmiotów gospodarki narodowej, w tym wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń, oraz szczegółowych warunków i trybu współdziałania służb statystyki publicznej z innymi organami prowadzącymi urzędowe rejestry i systemy informacyjne administracji publicznej (Dz. U. Nr 69, poz. 763, z późn. zm.) - funkcjonującą w ramach centralnego systemu teleinformatycznego.

	Poddziałanie 9.2.2	Podmioty świadczące usługi w zakresie ochrony zdrowia
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia ⁹⁶	Poddziałanie 9.2.1	<p>Grupy docelowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym osoby niesamodzielne (osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, rodziny osób niesamodzielnych); ▪ osoby przebywające w pieczy zastępczej lub opuszczające pieczę zastępczą, rodziny przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych; ▪ rodziny, osoby sprawujące pieczę zastępczą, kandydaci na rodziny wspierające, pomocowe, zastępcze; ▪ osoby nieletnie, wobec których zastosowano środki zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich, dzieci i młodzież, w szczególności zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym; ▪ osoby przebywające w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty; ▪ uczestnicy projektów PO PŻ; ▪ uczestnicy projektów w ramach pozostałych Działań IX Osi Priorytetowej; ▪ otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w zakresie niezbędnym do wsparcia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w ramach projektu.
	Poddziałanie 9.2.2	Osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w ramach grup docelowych określonych w poszczególnych programach zdrowotnych
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 9.2	MJWPU
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 9.2	Nie dotyczy
15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)		Region lepiej rozwinięty
	Działanie 9.2	79 577 765
	Poddziałanie 9.2.1	25 650 299
	Poddziałanie 9.2.2	53 927 466
16. Mechanizmy powiązania	Poddziałanie 9.2.1	IZ RPO zapewnia komplementarność wsparcia z Programem Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ) przez:

⁹⁶ W rozumieniu Wytocznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 oraz projektów grantowych, o których mowa w art. 35 ust. 1 Ustawy.

interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO ⁹⁷ (jeśli dotyczy)		<ul style="list-style-type: none"> • preferowanie do objęcia wsparciem osób lub rodzin korzystających z PO PŻ, z zastrzeżeniem że zakres wsparcia dla tych osób lub rodzin nie będzie powielał działań, które dana osoba lub rodzina otrzymała lub otrzymuje z PO PŻ w ramach działań towarzyszących, o których mowa w PO PŻ; • zobowiązanie beneficjenta w umowie o dofinansowanie projektu do poinformowania właściwych terytorialnie ośrodków pomocy społecznej oraz organizacji partnerskich regionalnych i lokalnych, o których mowa w PO PŻ, o prowadzonej rekrutacji do projektów realizowanych w ramach PI 9i , a także do niepowielania wsparcia, które osoba lub rodzina zagrożona ubóstwem lub wykluczeniem społecznym uzyskuje w ramach działań towarzyszących w PO PŻ Ponadto w Programie zapewniona będzie komplementarność wsparcia z innymi OP, przez harmonogram naboru wniosków, kryteria wyboru projektów, a także komplementarność z takimi PO jak PO WER, PO IS. <p>Przewiduje się realizację projektów towarzyszących w ramach Inwestycji wynikających z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowym.</p>
	Poddziałanie 9.2.2	<p>Głównym narzędziem koordynacji interwencji podejmowanych w sektorze zdrowia ze środków UE jest Komitet Sterujący ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia, działający pod przewodnictwem ministra właściwego ds. zdrowia. W celu zapewnienia właściwego mechanizmu koordynacji, Komitet na bieżąco analizuje kwestie związane z ochroną zdrowia, w szczególności pod kątem zapewnienia skuteczności i efektywności podejmowanych interwencji ze środków UE, osiągnięcia oczekiwanych rezultatów oraz wpływu realizacji Planu działań na cele <i>Policy Paper</i> w zakresie ochrony zdrowia oraz cele UP i Programów Operacyjnych.</p> <p>Przewiduje się realizację projektów towarzyszących w ramach Inwestycji wynikających z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowym.</p>
17. Instrumenty terytorialne ⁹⁸	Działanie 9.2	Inwestycje wynikające z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi – szczegółowy opis w rozdziale IV.2.4.1

⁹⁷ Pole należy wypełnić jedynie wówczas, gdy zostały przewidziane realne mechanizmy powiązań między działaniami/ poddziałaniami, programami, np.: wspólne nabory wniosków na projekty zintegrowane, projekty w ramach ZIT, Grupy sterujące (np. PO PW grupa sterująca ds. zdrowia) itp.

⁹⁸ Wskazanie czy działanie/ poddziałanie dotyczy instrumentu terytorialnego, a jeśli tak, to wskazanie tego instrumentu opisanego szerzej w części IV SZOOP.

<p>18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów</p>	<p>Działanie 9.2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Konkursowy <p>Dla projektów wynikających z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi w procesie oceny przewidziane są dodatkowe punkty preferencyjne.</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów - MJWPU</p>
<p>19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów⁹⁹ (jeśli dotyczy)</p>	<p>Poddziałanie 9.2.1</p>	<p>Nie dotyczy</p>
	<p>Poddziałanie 9.2.2</p>	<p>Limity i ograniczenia w realizacji projektu powinny być zgodne z Wytocznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków EFS w obszarze zdrowia na lata 2014 – 2020, w szczególności do realizacji projektu mogą zostać zakwalifikowane jedynie te Regionalne Programy Zdrowotne (RPZ), które uzyskały pozytywną opinię Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji (AOTMiT) lub spełniły wszystkie warunki wskazane w warunkowej opinii AOTMiT dla poszczególnych programów zdrowotnych.</p>
<p>20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)</p>	<p>Poddziałanie 9.2.1</p>	<p>Maksymalny udział <i>cross-financingu</i> na poziomie osi nie przekroczy 10% alokacji EFS. Regulamin konkursu określi maksymalny udział <i>cross-financingu</i> dla danego konkursu.</p> <p>Uzupełnieniem wsparcia realizowanego z EFS będą nakłady inwestycyjne w ramach <i>cross-financingu</i> - w zakresie infrastruktury dziennych form wsparcia i pomocy środowiskowej dla osób dorosłych i dla dzieci.</p> <p>Projekty obejmujące inwestycje w infrastrukturę, w ramach <i>cross-financingu</i>, będą finansowane wyłącznie, jeżeli zostanie zagwarantowana trwałość inwestycji z EFS.</p>
	<p>Poddziałanie 9.2.2</p>	<p>Maksymalny udział <i>cross-financingu</i> na poziomie osi nie przekroczy 10% alokacji EFS. Regulamin konkursu określi maksymalny udział <i>cross-financingu</i> dla danego konkursu.</p> <p>W zakresie projektów dotyczących deinstytucjonalizacji, dopuszczalny jest zakup sprzętu wyłącznie w sytuacjach, gdy sprzęt będzie wykorzystywany w ramach nowo rozwijanej formy opieki zdeinstytucjonalizowanej.</p>

⁹⁹ Należy wskazać limity wynikające z PO dotyczące poszczególnych kategorii kosztów.

		Projekty obejmujące inwestycje w infrastrukturę, w ramach cross-financingu, będą finansowane wyłącznie, jeżeli zostanie zagwarantowana trwałość inwestycji z EFS.
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 9.2.1	W ramach projektów wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 350 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach cross-financingu nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu, chyba że w zapisach Regulaminu konkursu oraz w Wezwaniu do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym IZ postanowi inaczej.
	Poddziałanie 9.2.2	W ramach projektów wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 350 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach cross-financingu nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu, chyba że w zapisach Regulaminu konkursu oraz w Wezwaniu do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym IZ postanowi inaczej.
22. Warunki uwzględnienia dochodu w projekcie ¹⁰⁰ (jeśli dotyczy)	Poddziałanie 9.2.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 9.2.2	Nie dotyczy
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Poddziałanie 9.2.1	Zgodnie z Regulaminem konkursu.
	Poddziałanie 9.2.2	Zgodnie z Regulaminem konkursu.
24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Poddziałanie 9.2.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 9.2.2	
		Ogółem

¹⁰⁰ Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 1303/2013”: luka w finansowaniu (art. 61 ust. 3 lit. b), stawki ryczałtowe (art. 61 ust. 3 lit. a), pomniejszanie dochodu (art. 65 ust. 8).

25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu ¹⁰¹ (jeśli dotyczy)	Poddziałanie 9.2.1	Projekty nie objęte pomocą publiczną – EFS stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.
	Poddziałanie 9.2.2	
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)	Ogółem	
	Poddziałanie 9.2.1	Maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wynosi 93%, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • w projektach nie objętych pomocą publiczną – EFS stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji, • dodatkowo środki z budżetu państwa na finansowanie wkładu krajowego, stanowiące uzupełnienie do środków z EFS, do wysokości 13% wartości kwalifikowalnej projektów.
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 9.2.2	Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.
	Ogółem	
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 9.2.1	Zgodnie z Regulaminem konkursu jednak, co do zasady od 5% do 20%.
	Poddziałanie 9.2.2	Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.

¹⁰¹ W przypadku projektów objętych pomocą publiczną faktyczny poziom dofinansowania wynikać będzie z odrębnych przepisów prawnych, w tym w szczególności rozporządzeń wydanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego na podstawie art. 27 ust. 4 Ustawy. W przypadku projektów generujących dochód dofinansowanie UE jest ustalane na podstawie art. 61 albo 65 rozporządzenia 1303/2013. Obniżeniu podlega nie poziom dofinansowania w ujęciu procentowym, a kwota wydatków kwalifikowalnych.

28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)		Ogółem
	Poddziałanie 9.2.1	Minimalna wartość projektu 100 000. Maksymalna wartość projektu - nie dotyczy, chyba że IZ postanowi inaczej w Regulaminie konkursu.
	Poddziałanie 9.2.2	Nie dotyczy, chyba że IZ postanowi inaczej w Regulaminie konkursu.
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)		Ogółem
	Poddziałanie 9.2.1	Nie dotyczy, o ile IZ nie postanowi inaczej w Regulaminie konkursu.
	Poddziałanie 9.2.2	Nie dotyczy, o ile IZ nie postanowi inaczej w Regulaminie konkursu.
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)		Ogółem
	Działanie 9.2	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 9.2	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 9.2	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 9.2	Nie dotyczy

II.9.3 Działanie 9.3 Rozwój ekonomii społecznej

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 9.3	Rozwój ekonomii społecznej
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 9.3	<p><i>Zwiększenie zatrudnienia w podmiotach ekonomii społecznej i zakresu realizowanych przez nie działań</i></p> <p>Celem planowanej interwencji będzie zwiększenie liczby PES i rozwój istniejących podmiotów, a tym samym zwiększenie zatrudnienia osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym i zwiększenie zakresu zadań realizowanych przez PES.</p> <p>Realizacja celu służyć będzie budowaniu potencjału społecznego na rzecz rozwiązywania lokalnych problemów społecznych. Sprawą istotną dla efektywności działań w zakresie rozwoju ekonomii społecznej jest współpraca z lokalnymi władzami, tworzenie partnerstw do realizacji określonych przedsięwzięć, dla rozwoju lokalnego oraz tworzenie PES z udziałem instytucji publicznych.</p> <p>Wsparcie gospodarki społecznej może przyczynić się do tworzenia nowych usług i miejsc pracy na szczeblu lokalnym, co w dłuższej perspektywie może wpłynąć na zwiększenie ich roli w rozwoju społeczno-gospodarczego regionu.</p>
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 9.3	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek); 2. Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych;
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 9.3	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie 2. Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem.
10. Typy projektów	Działanie 9.3	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tworzenie miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej dla osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym <p>W ramach działań na rzecz rozwoju ekonomii społecznej w regionie, realizowanych przez OWES, tzn. tworzenia miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej dla osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym realizowane będą następujące formy wsparcia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) udzielanie dotacji (na podstawie biznesplanu) na tworzenie miejsc pracy dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym na podstawie decyzji lub umowy o dofinansowanie projektu, przy czym maksymalna wysokość dotacji na stworzenie jednego miejsca pracy stanowi sześciokrotność przeciętnego wynagrodzenia w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 28 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz maksymalna kwota dotacji dla jednego podmiotu stanowi

	<p>trzydziestokrotność przeciętnego wynagrodzenia w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 28 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.</p> <p>Tworzenie miejsc pracy może odbywać się poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ tworzenie nowych miejsc pracy dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez tworzenie nowych przedsiębiorstw społecznych, ✓ tworzenie nowych miejsc pracy dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w istniejących przedsiębiorstwach społecznych, ✓ tworzenie nowych miejsc pracy dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w podmiotach ekonomii społecznej, wyłącznie pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwa społeczne; <p>2) usługi służące nabyciu wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia, prowadzenia i rozwijania przedsiębiorstwa społecznego, w szczególności związanych ze sferą ekonomiczną funkcjonowania przedsiębiorstwa społecznego (np. szkolenia, warsztaty, doradztwo, mentoring, coaching, tutoring, współpraca, wizyty studyjne);</p> <p>3) usługi służące nabyciu i rozwijaniu kompetencji i kwalifikacji zawodowych potrzebnych do pracy w przedsiębiorstwie społecznym;</p> <p>4) wsparcie w uzyskaniu stabilności funkcjonowania i przygotowaniu do w pełni samodzielnego funkcjonowania przedsiębiorstwa społecznego po zakończeniu procesu inkubacji w postaci wsparcia pomostowego w formie finansowej lub w formie zindywidualizowanych usług, w nowo tworzonych przedsiębiorstwach społecznych¹⁰².</p> <p>Udzielanie wsparcia w formie dotacji jest obligatoryjnie powiązane z ww. usługami towarzyszącymi polegającymi na podnoszeniu wiedzy i rozwijaniu umiejętności potrzebnych do założenia, prowadzenia i rozwijania przedsiębiorstwa społecznego, dostarczaniu i rozwijaniu kompetencji i kwalifikacji zawodowych potrzebnych do pracy w przedsiębiorstwie społecznym, wsparciu pomostowym w formie finansowej oraz zindywidualizowanych usług w formie usług doradczych/biznesowych w nowo utworzonym przedsiębiorstwie społecznym.</p> <p>2. Świadczenie usług wspierających rozwój ekonomii społecznej</p>
--	---

¹⁰² Zakres i intensywność wsparcia pomostowego oraz okres jego świadczenia, a także jego wysokość, w przypadku wsparcia finansowego, są dostosowane do indywidualnych potrzeb przedsiębiorstwa społecznego. Wsparcie pomostowe w formie finansowej jest świadczone przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy i nie dłuższy niż 12 miesięcy. Wsparcie pomostowe w formie finansowej jest przyznawane miesięcznie w wysokości niezbędnej do sfinansowania podstawowych kosztów funkcjonowania przedsiębiorstwa społecznego w początkowym okresie działania, jednak nie większej niż zwielokrotniona o liczbę utworzonych miejsc pracy kwota minimalnego wynagrodzenia w rozumieniu przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę. Zaleca się, by finansowanie pomostowe było stopniowo zmniejszane, zwłaszcza w przypadku wsparcia pomostowego w formie finansowej wydłużonego do 12 miesięcy. Wsparcie pomostowe w formie zindywidualizowanych usług jest ukierunkowane w szczególności na wzmocnienie kompetencji biznesowych przedsiębiorstwa.

	<p>W ramach działań na rzecz rozwoju ekonomii społecznej w regionie, realizowanych przez OWES, poza wymienionymi wyżej, polegających na świadczeniu usług wspierających rozwój ekonomii społecznej realizowane będą:</p> <ul style="list-style-type: none">• usługi animacji lokalnej, obejmujące m.in. działania o charakterze animacyjnym, umożliwiające tworzenie podmiotów obywatelskich i wsparcie dla ich rozwoju, budowę i wsparcie partnerstw na rzecz rozwoju ekonomii społecznej oraz partycypacji społecznej, działania mające na celu wspieranie liderów i animatorów lokalnych;• usługi rozwoju ekonomii społecznej (usługi inkubacyjne) służące, nabyciu wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia, prowadzenia i rozwijania podmiotu ekonomii społecznej lub przedsiębiorstwa społecznego, obejmujące m.in. szkolenia i warsztaty, doradztwo prawne, biznesowe, finansowe, mentoring, coaching, tutoring, wizyty studyjne;• usługi wsparcia istniejących przedsiębiorstw społecznych (usługi biznesowe), służące ich profesjonalizacji, obejmujące m.in.: umożliwienie dostępu do usług specjalistycznych m.in. prawnych, księgowych, marketingowych, doradztwo, w tym doradztwo biznesowe, zwiększenie konkurencyjności produktów przedsiębiorczości społecznej. <p>W ramach pierwszego i drugiego typu projektu OWES współpracuje z właściwymi terytorialnie PUP w zakresie przyznawania dotacji na tworzenie spółdzielni socjalnych i przystępowania do spółdzielni socjalnych.</p> <p>Wybór projektów w ramach wymienionych dwóch typów operacji odbywać się będzie w ramach tego samego konkursu.</p> <p>3. Koordynowanie rozwoju sektora ekonomii społecznej.</p> <p>W celu zapewnienia skuteczności działań na rzecz rozwoju ekonomii społecznej realizowany będzie projekt polegający na <i>koordynowanie rozwoju sektora ekonomii społecznej</i>, pozwalający na realizację priorytetowych kierunków rozwoju sektora ekonomii społecznej w zakresie reintegracji zawodowej, integracji społecznej oraz usług społecznych, zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami w województwie.</p> <p>W ramach działań koordynacyjnych dotyczących ekonomii społecznej mogą być realizowane jedynie następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none">• tworzenie regionalnych sieci współpracy OWES działających w regionie, w tym w szczególności poprzez organizowanie regionalnych spotkań sieciujących dla OWES, a także agregowanie informacji na temat działalności OWES i wyników ich pracy na poziomie regionu, synchronizowanie tych działań w regionie;• wspieranie działań OWES nakierowanych na jednostki samorządu terytorialnego;
--	---

		<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie regionalnych sieci PES (klastry, franczyzy) oraz włączanie PES w istniejące na poziomie regionalnym organizacje branżowe (sieci, klastry); • tworzenie regionalnych sieci kooperacji PES o charakterze reintegracyjnym (CIS, KIS, ZAZ, WTZ) oraz wsparcie tych podmiotów w osiągnięciu standardów usług; • inicjowanie współpracy jednostek systemu pomocy społecznej, PES o charakterze reintegracyjnym, OWES dla zwiększenia synergii działań podejmowanych przez te podmioty w procesie aktywizacji osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym i wzrostu zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej; • budowanie powiązań pomiędzy nauką, biznesem i ekonomią społeczną na poziomie regionalnym (spotkania, warsztaty, doradztwo, wymiana informacji) w celu nawiązania stałej współpracy; • organizacja przedsięwzięć służących zwiększaniu widoczności PES jako dostawców produktów i usług oraz wspieranie sprzedaży produktów i usług świadczonych przez podmioty ekonomii społecznej na poziomie regionalnym; • współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego i innymi podmiotami lokalnymi, w szczególności PES, w zakresie tworzenia lokalnych planów rozwoju ekonomii społecznej, stosowania klauzul społecznych/społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych, zlecenia zadań podmiotom ekonomii społecznej; • wspieranie realizacji przez PES usług użyteczności publicznej i współpraca z OWES w tym zakresie; • zapewnienie funkcjonowania regionalnego komitetu do spraw ekonomii społecznej, o którym mowa w KPRES, i organizowanie jego prac; • wyznaczanie kierunków rozwoju ekonomii społecznej, aktualizacja regionalnego wieloletniego planu rozwoju ekonomii społecznej oraz analiza i koordynacja jego wdrażania; • reprezentowanie interesów sektora ekonomii społecznej na poziomie regionalnym oraz włączenie ekonomii społecznej do strategii rozwoju województwa w obszarach związanych z rynkiem pracy, integracją społeczną, rozwojem przedsiębiorczości oraz innowacji, rozwojem usług użyteczności publicznej oraz innymi priorytetami, w ramach których jest możliwy regionalny rozwój ekonomii społecznej.
11. Typ beneficjenta	Działanie 9.3	Beneficjentami projektów w dwóch pierwszych typach operacji mogą być wyłącznie OWES posiadające akredytację Ministra Pracy i Polityki Społecznej. Beneficjentem projektu w zakresie koordynowania rozwoju sektora ekonomii społecznej będzie Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej.

12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 9.3	<ul style="list-style-type: none"> • osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym (zgodnie z definicją zawartą w <i>Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020</i>); • PES i ich pracownicy¹⁰³; • osoby prawne zakładające PES; • społeczności zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym; • jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne (np. OPS, PCPR, szkoły); • OWES; • instytucje rynku pracy; • szkoły i uczelnie wyższe, ośrodki badawcze; • organizacje pozarządowe; • przedsiębiorstwa i organizacje biznesowe.
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 9.3	MJWPU
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 9.3	Nie dotyczy
15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)		Region lepiej rozwinięty
	Działanie 9.3	8 564 255
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 9.3	<p>W Programie zapewniona będzie komplementarność wsparcia z innymi OP, przez harmonogram naboru wniosków, kryteria wyboru projektów, a także komplementarność z PO WER oraz zgodność z KPRES. Projekty realizowane w OP IX w ramach Działania 9.3 będą wspierać realizację Działania 6.2.</p> <p>Przewiduje się realizację projektów towarzyszących w ramach Inwestycji wynikających z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowym.</p>
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 9.3	Inwestycje wynikające z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi – szczegółowy opis w rozdziale IV.2.4.1

¹⁰³ W przypadku ubiegania się o wsparcie w formie dotacji na utworzenie miejsca pracy podmiot ekonomii społecznej (niebędący przedsiębiorstwem społecznym) może uzyskać wsparcie w tej formie wyłącznie w przypadku przekształcenia się w przedsiębiorstwo społeczne.

<p>18. Tryby wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów</p>	<p>Działanie 9.3</p>	<p>1. Konkursowy Dla projektów wynikających z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi w procesie oceny przewidziane są dodatkowe punkty preferencyjne.</p> <p>2. Pozakonkursowy. W trybie pozakonkursowym realizowany będzie projekt związany z typem operacji <i>koordynowanie rozwoju sektora ekonomii społecznej</i>. Zadanie to - na mocy ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163. z późn. zm.)– należy do samorządu województwa. Samorząd Województwa Mazowieckiego przekazał to zadanie do realizacji Mazowieckiemu Centrum Polityki Społecznej, które jest jednostką organizacyjną Samorządu Województwa Mazowieckiego.</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – MJWPU.</p>
<p>19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów</p>	<p>Działanie 9.3</p>	<p>Dla typu projektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzenie miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej dla osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, • Świadczenie usług wspierających rozwój ekonomii społecznej: <p>Trwałość utworzonych w ramach projektu miejsc pracy musi zostać zapewniona, przez okres co najmniej 12 miesięcy od dnia przyznania dotacji lub utworzenia stanowiska pracy, o ile ten termin jest późniejszy niż termin przyznania dotacji.</p> <p>Dla typu projektu koordynowanie rozwoju sektora ekonomii społecznej: Wnioskodawca zapewnia, że średnioroczny budżet projektu nie przekracza kwoty 720 000 PLN.</p>
<p>20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)</p>	<p>Działanie 9.3</p>	<p>Maksymalny udział <i>cross-financingu</i> na poziomie osi nie przekroczy 10% alokacji EFS. Regulamin konkursu określi maksymalny udział <i>cross-financingu</i> dla danego konkursu.</p> <p>Nakłady inwestycyjne w ramach <i>cross-financingu</i> przewiduje się w zakresie dostosowania lokali do potrzeb działalności usługowej/produkcyjnej PES zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami.</p> <p>Projekty obejmujące inwestycje w infrastrukturę, w ramach <i>cross-financingu</i>, będą finansowane wyłącznie, jeżeli zostanie zagwarantowana trwałość inwestycji z EFS.</p>
<p>21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych</p>	<p>Działanie 9.3</p>	<p>W ramach projektów wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 350 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach <i>cross-financingu</i> nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu, chyba że w Regulaminie konkursu oraz w Wezwaniu do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym IZ postanowi inaczej.</p>

środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych		Wydatki ponoszone na zakup środków trwałych oraz cross-financing powyżej dopuszczalnej kwoty określonej w Regulaminie konkursu oraz w Wezwaniu do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym są niekwalifikowalne.
22. Warunki uwzględnienia dochodu w projekcie	Działanie 9.3	Nie dotyczy
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 9.3	Zgodnie z Regulaminem konkursu oraz Wezwaniem do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym.
24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 9.3	<p>W przypadku wsparcia stanowiącego pomoc publiczną, udzielaną w ramach realizacji programu, znajdują zastosowanie właściwe przepisy prawa wspólnotowego i krajowego dotyczące zasad udzielania tej pomocy, obowiązujące w momencie udzielania wsparcia, w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.); 2. Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu; 3. Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy <i>de minimis</i>; 4. Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy <i>de minimis</i> oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie		Ogółem
	Działanie 9.3	Projekty nie objęte pomocą publiczną – EFS stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.

projektu (jeśli dotyczy)		
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)		Ogółem
	Działanie 9.3	<p>Maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wynosi 95%, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w projektach nie objętych pomocą publiczną – EFS stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji (tj. maksymalne dofinansowanie dla projektów obejmujących koordynację i monitorowanie rozwoju ekonomii społecznej), • dodatkowo środki z budżetu państwa na finansowanie wkładu krajowego, stanowiące uzupełnienie do środków z EFS, do wysokości 15% wartości kwalifikowalnej pozostałych projektów – jednakże wskazany % może dotyczyć wyłącznie części projektu pomniejszonego o środki przekazywane przez beneficjentów na tworzenie miejsc pracy w ekonomii społecznej). <p>Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.</p>
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych		Ogółem
	Działanie 9.3	<p>Zgodnie z Regulaminem konkursu jednak, co do zasady od 5% do 20%.</p> <p>Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.</p>
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)		Ogółem
	Działanie 9.3	<p>Minimalna wartość projektu 100 000.</p> <p>Maksymalna wartość projektu - nie dotyczy, chyba że IZ postanowi inaczej w Regulaminie konkursu oraz w Wezwaniu do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym.</p>
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych		Ogółem
	Działanie 9.3	<p>Nie dotyczy, o ile iż nie postanowi inaczej w Regulaminie konkursu oraz w Wezwaniu do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym.</p>

projektu (PLN) (jeśli dotyczy)		
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)		Ogółem
	Działanie 9.3	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 9.3	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 9.3	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 9.3	Nie dotyczy

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

II.10. Oś Priorytetowa X - Edukacja dla rozwoju regionu

2. Cele szczegółowe osi priorytetowej

Cel szczegółowy 1: Podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych, właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy oraz rozwój indywidualnego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;

Cel szczegółowy 2: Wzrost dostępności do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej;

Cel szczegółowy 3: Wsparcie osób dorosłych w uczeniu się przez całe życie przez nabywanie i/lub podwyższanie kompetencji;

Cel szczegółowy 4: Zwiększenie zdolności do zatrudnienia uczniów szkół i placówek oświatowych kształcenia zawodowego;

Cel szczegółowy 5: Zwiększenie szans osób dorosłych na rynku pracy przez uczestnictwo w kształceniu i szkoleniu zawodowym

3. Syntetyczny opis osi

Celem osi jest wspieranie mieszkańców Mazowsza w procesie uczenia się w okresie całego życia, tzn. począwszy od edukacji przedszkolnej, przez etap szkoły podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej, a także wsparcie w zakresie kształcenia zawodowego (młodzieży) oraz podnoszenie kwalifikacji, kompetencji i wykształcenia osób dorosłych.

W ramach X Osi Priorytetowej realizowane będą trzy działania.

Interwencje w celach szczegółowych przypisanych do Działania 10.1 służą: przygotowaniu uczniów do przyszłego zatrudnienia oraz funkcjonowania w społeczeństwie przez nabycie i rozwój kompetencji i postaw potrzebnych na rynku pracy; indywidualnemu podejściu do pracy z uczniem i wsparciu przez nauczanie eksperymentalne. Realizacja celu we wskazanym zakresie doprowadzi do pozyskania przez uczniów umiejętności/kompetencji (na wszystkich etapach edukacji - podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej) przydatnych w życiu zawodowym. Ponadto, oprócz wsparcia adresowanego do uczniów zaplanowano również wsparcie nauczycieli. Natomiast drugi cel szczegółowy w Działaniu 10.1 służy zwiększeniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej i wzrostowi jej jakości.

Celem interwencji w Działaniu 10.2 jest zwiększenie uczestnictwa osób dorosłych w kształceniu ustawicznym poprzez podnoszenie kompetencji kluczowych w obszarze ICT i języków obcych, a tym samym wpływ na zwiększenie szans osób z grup defaworyzowanych (czyli wykazujących największą lukę kompetencyjną i posiadających największe potrzeby w dostępie do edukacji, w tym m. in. osób o niskich kwalifikacjach i osób powyżej 50 roku życia) na rynku pracy. Na wsparcie ww. grup przeznaczonych będzie 90% środków w ramach PI.

W ramach Działania 10.3 realizowane będą dwa cele szczegółowe. Pierwszym jest wzrost efektywności i skuteczności kształcenia zawodowego, tak aby odpowiadało na potrzeby przeobrażającego się rynku pracy i wyzwania gospodarki opartej

	na wiedzy. Oczekuje się, że dzięki realizowanym interwencjom na rynek pracy wejdą absolwenci szkół zawodowych z kompetencjami dostosowanymi do potrzeb rynku pracy, z doświadczeniem zdobytym dzięki współpracy szkół z otoczeniem społeczno-gospodarczym (w tym m.in. stażom/praktykom przeprowadzonym u pracodawców). Natomiast głównym celem działań w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego osób dorosłych jest wzmocnienie pozycji zawodowej tych osób. W szczególności przez uczestnictwo w kształceniu/szkoleniu w formach szkolnych i pozaszkolnych zdobędą/ podwyższą swoje wykształcenie/ kompetencje/ kwalifikacje. Ponadto, oczekuje się, że zróżnicowana oferta edukacyjna adresowana do osób dorosłych będzie lepiej dopasowana do oczekiwań pracodawców i rynku pracy.	
4. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	Nazwa Funduszu	Ogółem
	EFS	161 901 986
5. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Mazowieckiego	

II.10.1 Działanie 10.1 Kształcenie i rozwój dzieci i młodzieży

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
6. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 10.1	Kształcenie i rozwój dzieci i młodzieży
	Poddziałanie 10.1.1	Edukacja ogólna (w tym w szkołach zawodowych)
	Poddziałanie 10.1.2	Edukacja ogólna w ramach ZIT
	Poddziałanie 10.1.3	Programy stypendialne
	Poddziałanie 10.1.4	Edukacja przedszkolna
7. Cele szczegółowe poddziałania	Poddziałanie 10.1.1	<i>Podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych, właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy oraz rozwój indywidualnego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi</i> W zakresie kształcenia ogólnego planowane interwencje służą wspieraniu przedsięwzięć/działań rozwijających kompetencje kluczowe na rynku pracy (ICT, matematyczno-przyrodnicze, językowe) a także kształtowaniu właściwych postaw (kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej, przedsiębiorczości) począwszy od edukacji na poziomie podstawowym i gimnazjalnym, po edukację ponadgimnazjalną (ogólną i zawodową). Przewidywane do realizacji działania służyć będą m.in. kształtowaniu już w młodym wieku umiejętności i postaw przydatnych i ułatwiających funkcjonowanie na rynku pracy, a także stanowiących podstawę i kształtujących nawyk uczenia się przez całe życie. Ww. ukierunkowanie wsparcia, na kompetencje i postawy potrzebne na rynku pracy wynika z oczekiwań pracodawców i zmian cywilizacyjnych.
	Poddziałanie 10.1.2	Pośrednio działania planowane do realizacji w przedmiotowym celu szczegółowym (w zakresie kształcenia ogólnego) wpłyną również na wyrównywanie szans uczniów z różnych środowisk (tj. ze zróżnicowanym kapitałem środowiskowym), zarówno przez np. indywidualne podejście do pracy z uczniem, nauczanie eksperymentalne, jak również rozwój kompetencji (np. cyfrowych, językowych). Uzupelnienie interwencji adresowanych do uczniów stanowić będzie wsparcie nauczycieli.
	Poddziałanie 10.1.3	Ponadto, motywacyjną rolę do dalszej nauki i rozwoju spełniają stypendia adresowane do uczniów z wysokimi wynikami w nauce przedmiotów ogólnych tj. przedmiotów przyrodniczych, informatycznych, języków obcych, matematyki, przedsiębiorczości.
	Poddziałanie 10.1.4	<i>Wzrost dostępności do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej</i> Realizacja celu odpowiada na potrzebę upowszechnienia edukacji przedszkolnej, zwłaszcza w środowiskach, w których z braku odpowiedniej liczby miejsc (przedszkolnych) dzieci nie są objęte wychowaniem przedszkolnym oraz wyrównania szans edukacyjnych dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. W zależności od potrzeb danej placówki dodatkowe wsparcie może dotyczyć podnoszenia kompetencji zawodowych nauczycieli edukacji przedszkolnej, co przełoży się na podniesienie jakości wychowania przedszkolnego.

8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Poddziałanie 10.1.1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych 2. Liczba szkół, w których pracownie przedmiotowe wykorzystują wyposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych 3. Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu 4. Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu
	Poddziałanie 10.1.2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu
	Poddziałanie 10.1.3	Brak.
	Poddziałanie 10.1.4	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu.
9. Lista wskaźników produktu	Poddziałanie 10.1.1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych 2. Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały wyposażone w programie 3. Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie 4. Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie 5. Liczba nauczycieli objętych wsparciem z zakresu TIK w programie
	Poddziałanie 10.1.2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie
	Poddziałanie 10.1.3	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba uczniów, którzy otrzymali stypendium za ponadprzeciętne wyniki w nauce przedmiotów ogólnych
	Poddziałanie 10.1.4	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie 2. Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej 3. Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie
10. Typy projektów	Poddziałanie 10.1.1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształcenie kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw i umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej):

		<p>a) doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli w zakresie stosowania metod oraz form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu u uczniów lub słuchaczy kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej), w szczególności obejmujące¹⁰⁴:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kursy i szkolenia doskonalące (teoretyczne i praktyczne), w tym z wykorzystaniem trenerów przeszkolonych w ramach PO WER, studia podyplomowe; – wspieranie istniejących, budowanie nowych i moderowanie sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli; – realizację w szkole lub placówce systemu oświaty programów wspomagania¹⁰⁵; – staże i praktyki nauczycieli realizowane we współpracy z podmiotami z otoczenia szkoły lub placówki systemu oświaty; – współpracę ze specjalistycznymi ośrodkami, np.: szkołami kształcącymi dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami, specjalnymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi, młodzieżowymi ośrodkami wychowawczymi, młodzieżowymi ośrodkami socjoterapii, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi; – wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL. <p>b) kształtowanie i rozwijanie u uczniów lub słuchaczy kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej), w szczególności obejmujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> – realizację projektów edukacyjnych w szkołach lub placówkach systemu oświaty objętych wsparciem¹⁰⁶; – realizację dodatkowych zajęć dydaktyczno-wyrównawczych służących wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia dla uczniów lub słuchaczy mających
--	--	--

¹⁰⁴ Wymienione działania będą prowadzone z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów lub słuchaczy objętych wsparciem.

¹⁰⁵ Program wspomagania jest formą doskonalenia nauczycieli związaną z bezpośrednim wsparciem szkół lub placówek systemu oświaty. Realizacja programów wspomagania przebiega w zgodzie ze wszystkimi wskazanymi poniżej warunkami:

- a. program wspomagania powinien służyć pomocą szkole lub placówce systemu oświaty w wykonywaniu przez nią zadań na rzecz kształtowania i rozwijania u uczniów lub słuchaczy kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej);
- b. zakres wspomagania wynika z analizy indywidualnej sytuacji szkoły lub placówki systemu oświaty i odpowiada na specyficzne potrzeby tych podmiotów;
- c. realizacja programów wspomagania obejmuje następujące etapy:
 - przeprowadzenie diagnozy obszarów problemowych związanych z realizacją przez szkołę lub placówkę systemu oświaty zadań z zakresu kształtowania i rozwijania u uczniów lub słuchaczy kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej);
 - prowadzenie procesu wspomagania w oparciu o ofertę doskonalenia nauczycieli przygotowaną zgodnie z potrzebami danej szkoły lub placówki systemu oświaty, z możliwością wykorzystania ofert doskonalenia funkcjonujących na rynku, m. in. udostępnianych przez centralne i wojewódzkie placówki doskonalenia nauczycieli;
 - monitorowanie i ocena procesu wspomagania z wykorzystaniem m. in. ewaluacji wewnętrznej szkoły lub placówki systemu oświaty.

¹⁰⁶ Interwencja ukierunkowana na realizację projektów edukacyjnych jest zgodna z następującymi warunkami:

- a. zakres tematyczny projektu edukacyjnego finansowanego ze środków EFS może wykraczać poza treści nauczania określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego;
- b. projekt edukacyjny finansowany ze środków EFS może być realizowany jako projekt interdyscyplinarny, łączący wiadomości i umiejętności z różnych dziedzin;
- c. projekt edukacyjny finansowany ze środków EFS może być realizowany w czasie obowiązkowych zajęć edukacyjnych albo w czasie zajęć organizowanych poza lekcjami lub poza szkołą.

		<p>trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych, wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego;</p> <ul style="list-style-type: none"> – realizację różnych form rozwijających uzdolnienia; – wdrożenie nowych form i programów nauczania; – tworzenie i realizacja zajęć w klasach o nowatorskich rozwiązaniach programowych, organizacyjnych lub metodycznych; – organizację kółek zainteresowań, warsztatów, laboratoriów dla uczniów lub słuchaczy; – nawiązywanie współpracy z otoczeniem zewnętrznym szkoły lub placówki systemu oświaty (w tym m. in.: przedsiębiorcami, zrzeszeniami przedsiębiorców) w celu realizacji programów edukacyjnych; – wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL; – realizację zajęć organizowanych poza lekcjami lub poza szkołą. <p>2. Tworzenie warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) wyposażenie szkolnych pracowni w narzędzia do nauczania przedmiotów przyrodniczych lub matematyki¹⁰⁷; b) doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli, w tym nauczycieli przedmiotów przyrodniczych lub matematyki, niezbędnych do prowadzenia procesu nauczania opartego na metodzie eksperymentu¹⁰⁸;
--	--	---

¹⁰⁷ Interwencja jest zgodna z następującymi warunkami:

- a. katalog wydatków kwalifikowalnych w ramach wyposażenia szkolnych pracowni przedmiotów przyrodniczych obejmuje:
 - podstawowe wyposażenie pracowni (wagi, szafy laboratoryjne itp.);
 - sprzęt niezbędny do przeprowadzania doświadczeń, eksperymentów, obserwacji (przyrządy pomiarowe, przyrządy optyczne, szkło laboratoryjne, szkiełka mikroskopowe itp.), w tym narzędzia TIK wraz z odpowiednimi aplikacjami tematycznymi;
 - odczynniki lub substancje chemiczne;
 - środki czystości;
 - pomoce dydaktyczne (środki trwałe, mapy, atlasy, roczniki statystyczne itp.);
- b. szczegółowy katalog wyposażenia szkolnych pracowni przedmiotów przyrodniczych został opracowany przez MEN i jest udostępniany za pośrednictwem strony internetowej www.men.gov.pl. IZ RPO zapewnia zgodność interwencji przewidzianej w ramach RPO z przedmiotowym katalogiem;
- c. liczba zestawów laboratoryjnych (doświadczalnych) zakupionych w ramach wyposażenia szkolnych pracowni przedmiotów przyrodniczych jest zależna od wielkości szkoły lub placówki systemu oświaty, mierzonej liczbą uczniów, a także liczby grup zadaniowych, które będą realizowały doświadczenia. Co do zasady, jeden zestaw laboratoryjny jest przewidziany dla grupy zadaniowej liczącej od 2 do 5 osób;
- d. wyposażenie szkolnych pracowni przedmiotów przyrodniczych i matematyki powinno być dostosowane do potrzeb ich użytkowników, w tym wynikających z niepełnosprawności;
- e. zakupione wyposażenie powinno być dostosowane do odpowiedniego etapu edukacyjnego i zakresu realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (podstawowego lub rozszerzonego).

¹⁰⁸ Interwencja może obejmować formy jak wskazane w typie operacji 1 a.

	<p>c) kształtowanie i rozwijanie kompetencji uczniów lub słuchaczy w zakresie przedmiotów przyrodniczych lub matematyki^{109, 110}.</p> <p>3. Korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz rozwijanie kompetencji informatycznych:</p> <p>a. wyposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w pomoce dydaktyczne oraz narzędzia TIK niezbędne do realizacji programów nauczania w szkołach lub placówkach systemu oświaty, w tym zapewnienie odpowiedniej infrastruktury sieciowo-usługowej^{111, 112};</p> <p>b. podnoszenie kompetencji cyfrowych nauczycieli wszystkich przedmiotów, w tym w zakresie korzystania z narzędzi TIK zakupionych do szkół lub placówek systemu oświaty oraz włączania narzędzi TIK do nauczania przedmiotowego, w szczególności następujące zagadnienia¹¹³:</p> <ul style="list-style-type: none"> – obsługa urządzeń cyfrowych oraz sprzętu informatycznego, w tym mobilnego, zakupionego do szkół w ramach wsparcia EFS; – wykorzystanie narzędzi cyfrowych w nauczaniu przedmiotowym, w tym wykorzystanie cyfrowych programów i aplikacji wspomagających nauczanie oraz dydaktycznych serwisów internetowych, również w trakcie zajęć prowadzonych z uczniami z niepełnosprawnościami oraz w kształceniu informatycznym; – nowe metody kształcenia z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych; – edukacja w zakresie bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni oraz bezpiecznego korzystania ze sprzętu komputerowego lub innych mobilnych narzędzi mających funkcje komputera; – wykorzystanie zasobów dydaktycznych dostępnych w Internecie; – administracja wewnętrzną infrastrukturą sieciowo-usługową szkoły lub placówki systemu oświaty (komputerową i bezprzewodową);
--	--

¹⁰⁹ Interwencja może obejmować formy jak wskazane w typie operacji 1 b.

¹¹⁰ Wymienione działania będą prowadzone z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów lub słuchaczy objętych wsparciem.

¹¹¹ Interwencja jest zgodna z następującymi warunkami:

- a. szczegółowy wykaz pomocy dydaktycznych oraz narzędzi TIK, na zakup których udziela się wsparcia finansowego został określony przez MEN i jest udostępniany za pośrednictwem strony internetowej www.men.gov.pl. Interwencja realizowana w ramach RPO musi być zgodna z przedmiotowym katalogiem;
- b. pomoce dydaktyczne oraz narzędzia TIK powinny być dostosowane do potrzeb ich użytkowników, w tym wynikających z niepełnosprawności;
- c. maksymalna wartość wsparcia finansowego na zakup pomocy dydaktycznych i narzędzi TIK w szkole lub placówce systemu oświaty, objętej wsparciem wynosi:
 - dla szkół lub placówek systemu oświaty do 300 uczniów lub słuchaczy – 140 000 zł,
 - dla szkół lub placówek systemu oświaty od 301 uczniów lub słuchaczy – 200 000 zł;
- d. wartość wsparcia finansowego na zakup pomocy dydaktycznych i narzędzi TIK w zespołach szkół lub placówek systemu oświaty, o których mowa w art. 62 ust. 1 ustawy o systemie oświaty, jest uzależniona od liczby szkół lub placówek systemu oświaty tworzących zespół.

¹¹² Projekt w okresie do 6 miesięcy od daty zakończenia jego realizacji, określonej w umowie o dofinansowanie projektu, jest zobowiązany do osiągnięcia wszystkich funkcjonalności określonych w Regulaminie konkursu.

¹¹³ Wsparcie jest realizowane z wykorzystaniem form wymienionych w typie operacji 1 a.

	<p>c. kształtowanie i rozwijanie kompetencji cyfrowych uczniów lub słuchaczy, w tym z uwzględnieniem bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni i wynikających z tego tytułu zagrożeń^{114, 115};</p> <p>d. programy rozwijania kompetencji cyfrowych uczniów lub słuchaczy poprzez naukę programowania, obejmujące następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podnoszenie kompetencji nauczycieli w zakresie programowania m. in. poprzez: szkolenia lub inne formy podnoszenia kompetencji nauczycieli w zakresie programowania; rozwój albo budowanie i moderowanie sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli; opracowanie scenariuszy zajęć nauki programowania, które będą realizowane w pracy z uczniami lub słuchaczami; warsztaty metodyczne¹¹⁶; – realizację nauki programowania wśród uczniów lub słuchaczy m. in. poprzez realizację dodatkowych zajęć na podstawie opracowanych scenariuszy; działalność szkolnych kółek programistycznych. <p>4. Indywidualizacja pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym wsparcie ucznia młodszego¹¹⁷:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. doposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w pomoce dydaktyczne oraz specjalistyczny sprzęt do rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych oraz wspomagania rozwoju i prowadzenia terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a także podręczniki szkolne i materiały dydaktyczne dostosowane do potrzeb uczniów z niepełnosprawnością, ze szczególnym uwzględnieniem tych pomocy, sprzętu i narzędzi, które są zgodne z koncepcją uniwersalnego projektowania¹¹⁸; b. przygotowanie nauczycieli do prowadzenia procesu indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym wsparcia ucznia młodszego, rozpoznawania potrzeb
--	---

¹¹⁴ Wsparcie jest realizowane z wykorzystaniem form wymienionych w typie operacji 1 b.

¹¹⁵ Wymienione działania będą prowadzone z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów lub słuchaczy objętych wsparciem.

¹¹⁶ Działania są realizowane według jednego z poniższych schematów:

- a. szkolenia lub inne formy podnoszenia kompetencji nauczycieli prowadzone przez trenerów przygotowanych w ramach POWER do realizacji programów szkoleniowych dla nauczycieli;
- b. studia podyplomowe;
- c. szkolenia lub inne formy podnoszenia kompetencji nauczycieli prowadzone przez ekspertów z dziedziny programowania;
- d. szkolenia z wykorzystaniem wiedzy i umiejętności nauczycieli szkół lub placówek systemu oświaty, które uczestniczyły w podobnych przedsięwzięciach.

¹¹⁷ Działania w zakresie indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, z wyłączeniem wsparcia udzielanego na rzecz ucznia młodszego lub ucznia z niepełnosprawnością, obejmą II etap edukacyjny (klasy IV-VI szkoły podstawowej) oraz III etap edukacyjny (gimnazjum). Wsparcie ucznia młodszego oraz ucznia z niepełnosprawnością może być realizowane na wszystkich etapach edukacyjnych.

¹¹⁸ Doposażenie bazy dydaktycznej szkół i placówek systemu oświaty obejmuje zakup m. in.:

- a. specjalistycznego oprogramowania;
- b. materiałów do diagnozy, wspomagania rozwoju i korygowania deficytów takich jak: wady wymowy, dysleksja, wady postawy, zaburzenia koordynacji wzrokowo-ruchowej;
- c. materiałów do diagnozy i terapii specyficznych trudności w uczeniu się, również takich, które wynikają z potrzeb ucznia młodszego;
- d. sprzętu specjalistycznego, wspierającego funkcjonowanie uczniów z niepełnosprawnością w szkole lub placówce;
- e. podręczników szkolnych i materiałów dydaktycznych dostosowanych do potrzeb uczniów z niepełnosprawnością.

		<p>rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów i efektywnego stosowania pomocy dydaktycznych w pracy¹¹⁹;</p> <p>c. wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów młodszych w ramach zajęć uzupełniających ofertę szkoły lub placówki systemu oświaty¹²⁰.</p>
	Poddziałanie 10.1.2	<p>1. Kształcenie kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw i umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej):</p> <p>a) doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli w zakresie stosowania metod oraz form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu u uczniów lub słuchaczy kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej), w szczególności obejmujące¹²¹:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kursy i szkolenia doskonalące (teoretyczne i praktyczne), w tym z wykorzystaniem trenerów przeszkolonych w ramach PO WER, studia podyplomowe; – wspieranie istniejących, budowanie nowych i moderowanie sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli; – realizację w szkole lub placówce systemu oświaty programów wspomagan¹²²; – staże i praktyki nauczycieli realizowane we współpracy z podmiotami z otoczenia szkoły lub placówki systemu oświaty;

¹¹⁹ Interwencja jest zgodna z następującymi warunkami:

- a. zakres wsparcia obejmuje formy wsparcia wymienione w typie operacji 1 b;
- b. Wsparcie jest realizowane z wykorzystaniem lokalnych zasobów specjalistycznych placówek specjalnych, ośrodków szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych, poradni psychologiczno-pedagogicznych;
- c. W ramach wsparcia na rzecz doskonalenia umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli preferowane będą działania służące poprawie kompetencji w zakresie pedagogiki specjalnej.

¹²⁰ Środki mogą zostać wykorzystane na realizację w szczególności:

- a. zajęć specjalistycznych, prowadzonych w celu stymulowania rozwoju poznawczego i zmniejszania trudności w opanowaniu wiadomości i umiejętności szkolnych przez uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów młodszych w ramach: zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, socjoterapeutycznych i psychoedukacyjnych oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym;
- b. zajęć dydaktyczno – wyrównawczych, organizowanych dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów młodszych, mających trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego;
- c. warsztatów;
- d. porad i konsultacji;
- e. zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim.

¹²¹ Wymienione działania będą prowadzone z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów lub słuchaczy objętych wsparciem.

¹²² Program wspomagan¹²² jest formą doskonalenia nauczycieli związaną z bezpośrednim wsparciem szkół lub placówek systemu oświaty. Realizacja programów wspomagan¹²² przebiega w zgodzie ze wszystkimi wskazanymi poniżej warunkami:

- d. program wspomagan¹²² powinien służyć pomocą szkole lub placówce systemu oświaty w wykonywaniu przez nią zadań na rzecz kształtowania i rozwijania u uczniów lub słuchaczy kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej);
- e. zakres wspomagan¹²² wynika z analizy indywidualnej sytuacji szkoły lub placówki systemu oświaty i odpowiada na specyficzne potrzeby tych podmiotów;
- f. realizacja programów wspomagan¹²² obejmuje następujące etapy:
 - przeprowadzenie diagnozy obszarów problemowych związanych z realizacją przez szkołę lub placówkę systemu oświaty zadań z zakresu kształtowania i rozwijania u uczniów lub słuchaczy kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej);
 - prowadzenie procesu wspomagan¹²² w oparciu o ofertę doskonalenia nauczycieli przygotowaną zgodnie z potrzebami danej szkoły lub placówki systemu oświaty, z możliwością wykorzystania ofert doskonalenia funkcjonujących na rynku, m. in. udostępnianych przez centralne i wojewódzkie placówki doskonalenia nauczycieli;
 - monitorowanie i ocena procesu wspomagan¹²² z wykorzystaniem m. in. ewaluacji wewnętrznej szkoły lub placówki systemu oświaty.

	<ul style="list-style-type: none"> – współpracę ze specjalistycznymi ośrodkami, np.: szkołami kształcącymi dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami, specjalnymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi, młodzieżowymi ośrodkami wychowawczymi, młodzieżowymi ośrodkami socjoterapii, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi; – wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL. <p>b) kształtowanie i rozwijanie u uczniów lub słuchaczy kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej), w szczególności obejmujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> – realizację projektów edukacyjnych w szkołach lub placówkach systemu oświaty objętych wsparciem¹²³; – realizację dodatkowych zajęć dydaktyczno-wyrównawczych służących wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia dla uczniów lub słuchaczy mających trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych, wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego; – realizację różnych form rozwijających uzdolnienia; – wdrożenie nowych form i programów nauczania; – tworzenie i realizacja zajęć w klasach o nowatorskich rozwiązaniach programowych, organizacyjnych lub metodycznych; – organizację kółek zainteresowań, warsztatów, laboratoriów dla uczniów lub słuchaczy; – nawiązywanie współpracy z otoczeniem zewnętrznym szkoły lub placówki systemu oświaty (w tym m. in.: przedsiębiorcami, zrzeszeniami przedsiębiorców) w celu realizacji programów edukacyjnych; – wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL; – realizację zajęć organizowanych poza lekcjami lub poza szkołą. <p>2. Tworzenie warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu:</p> <p>a) wyposażenie szkolnych pracowni w narzędzia do nauczania przedmiotów przyrodniczych lub matematyki¹²⁴;</p>
--	---

¹²³ Interwencja ukierunkowana na realizację projektów edukacyjnych jest zgodna z następującymi warunkami:

- d. zakres tematyczny projektu edukacyjnego finansowanego ze środków EFS może wykraczać poza treści nauczania określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego;
- e. projekt edukacyjny finansowany ze środków EFS może być realizowany jako projekt interdyscyplinarny, łączący wiadomości i umiejętności z różnych dziedzin;
- f. projekt edukacyjny finansowany ze środków EFS może być realizowany w czasie obowiązkowych zajęć edukacyjnych albo w czasie zajęć organizowanych poza lekcjami lub poza szkołą.

¹²⁴ Interwencja jest zgodna z następującymi warunkami:

- f. katalog wydatków kwalifikowalnych w ramach wyposażenia szkolnych pracowni przedmiotów przyrodniczych obejmuje:
 - podstawowe wyposażenie pracowni (wagi, szafy laboratoryjne itp.);

	<p>b) doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli, w tym nauczycieli przedmiotów przyrodniczych lub matematyki, niezbędnych do prowadzenia procesu nauczania opartego na metodzie eksperymentu¹²⁵;</p> <p>c) kształtowanie i rozwijanie kompetencji uczniów lub słuchaczy w zakresie przedmiotów przyrodniczych lub matematyki^{126, 127}.</p> <p>3. Korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz rozwijanie kompetencji informatycznych:</p> <p>a) wyposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w pomoce dydaktyczne oraz narzędzia TIK niezbędne do realizacji programów nauczania w szkołach lub placówkach systemu oświaty, w tym zapewnienie odpowiedniej infrastruktury sieciowo-usługowej^{128, 129};</p> <p>b) podnoszenie kompetencji cyfrowych nauczycieli wszystkich przedmiotów, w tym w zakresie korzystania z narzędzi TIK zakupionych do szkół lub placówek systemu oświaty oraz włączania narzędzi TIK do nauczania przedmiotowego, w szczególności następujące zagadnienia¹³⁰:</p>
--	---

- sprzęt niezbędny do przeprowadzania doświadczeń, eksperymentów, obserwacji (przyrządy pomiarowe, przyrządy optyczne, szkło laboratoryjne, szkiełka mikroskopowe itp.), w tym narzędzia TIK wraz z odpowiednimi aplikacjami tematycznymi;
 - odczynniki lub substancje chemiczne;
 - środki czystości;
 - pomoce dydaktyczne (środki trwałe, mapy, atlasy, roczniki statystyczne itp.);
- g. szczegółowy katalog wyposażenia szkolnych pracowni przedmiotów przyrodniczych został opracowany przez MEN i jest udostępniany za pośrednictwem strony internetowej www.men.gov.pl. IZ RPO zapewnia zgodność interwencji przewidzianej w ramach RPO z przedmiotowym katalogiem;
- h. liczba zestawów laboratoryjnych (doświadczalnych) zakupionych w ramach wyposażenia szkolnych pracowni przedmiotów przyrodniczych jest zależna od wielkości szkoły lub placówki systemu oświaty, mierzonej liczbą uczniów, a także liczby grup zadaniowych, które będą realizowały doświadczenia. Co do zasady, jeden zestaw laboratoryjny jest przewidziany dla grupy zadaniowej liczącej od 2 do 5 osób;
- i. wyposażenie szkolnych pracowni przedmiotów przyrodniczych i matematyki powinno być dostosowane do potrzeb ich użytkowników, w tym wynikających z niepełnosprawności;
- j. zakupione wyposażenie powinno być dostosowane do odpowiedniego etapu edukacyjnego i zakresu realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (podstawowego lub rozszerzonego).

¹²⁵ Interwencja może obejmować formy jak wskazane w typie operacji 1 a.

¹²⁶ Interwencja może obejmować formy jak wskazane w typie operacji 1 b.

¹²⁷ Wymienione działania będą prowadzone z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów lub słuchaczy objętych wsparciem.

¹²⁸ Interwencja jest zgodna z następującymi warunkami:

- e. szczegółowy wykaz pomocy dydaktycznych oraz narzędzi TIK, na zakup których udziela się wsparcia finansowego został określony przez MEN i jest udostępniany za pośrednictwem strony internetowej www.men.gov.pl. Interwencja realizowana w ramach RPO musi być zgodna z przedmiotowym katalogiem;
- f. pomoce dydaktyczne oraz narzędzia TIK powinny być dostosowane do potrzeb ich użytkowników, w tym wynikających z niepełnosprawności;
- g. maksymalna wartość wsparcia finansowego na zakup pomocy dydaktycznych i narzędzi TIK w szkole lub placówce systemu oświaty, objętej wsparciem wynosi:
 - dla szkół lub placówek systemu oświaty do 300 uczniów lub słuchaczy – 140 000 zł,
 - dla szkół lub placówek systemu oświaty od 301 uczniów lub słuchaczy – 200 000 zł;
- h. wartość wsparcia finansowego na zakup pomocy dydaktycznych i narzędzi TIK w zespołach szkół lub placówek systemu oświaty, o których mowa w art. 62 ust. 1 ustawy o systemie oświaty, jest uzależniona od liczby szkół lub placówek systemu oświaty tworzących zespół.

¹²⁹ Projekt w okresie do 6 miesięcy od daty zakończenia jego realizacji, określonej w umowie o dofinansowanie projektu, jest zobowiązany do osiągnięcia wszystkich funkcjonalności określonych w Regulaminie konkursu.

¹³⁰ Wsparcie jest realizowane z wykorzystaniem form wymienionych w typie operacji 1 a.

		<ul style="list-style-type: none"> - obsługa urządzeń cyfrowych oraz sprzętu informatycznego, w tym mobilnego, zakupionego do szkół w ramach wsparcia EFS; - wykorzystanie narzędzi cyfrowych w nauczaniu przedmiotowym, w tym wykorzystanie cyfrowych programów i aplikacji wspomagających nauczanie oraz dydaktycznych serwisów internetowych, również w trakcie zajęć prowadzonych z uczniami z niepełnosprawnościami oraz w kształceniu informatycznym; - nowe metody kształcenia z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych; - edukacja w zakresie bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni oraz bezpiecznego korzystania ze sprzętu komputerowego lub innych mobilnych narzędzi mających funkcje komputera; - wykorzystanie zasobów dydaktycznych dostępnych w Internecie; - administracja wewnętrzną infrastrukturą sieciowo-usługową szkoły lub placówki systemu oświaty (komputerową i bezprzewodową); <p>c) kształtowanie i rozwijanie kompetencji cyfrowych uczniów lub słuchaczy, w tym z uwzględnieniem bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni i wynikających z tego tytułu zagrożeń^{131, 132};</p> <p>d) programy rozwijania kompetencji cyfrowych uczniów lub słuchaczy poprzez naukę programowania, obejmujące następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podnoszenie kompetencji nauczycieli w zakresie programowania m. in. poprzez: szkolenia lub inne formy podnoszenia kompetencji nauczycieli w zakresie programowania; rozwój albo budowanie i moderowanie sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli; opracowanie scenariuszy zajęć nauki programowania, które będą realizowane w pracy z uczniami lub słuchaczami; warsztaty metodyczne¹³³; - realizację nauki programowania wśród uczniów lub słuchaczy m. in. poprzez realizację dodatkowych zajęć na podstawie opracowanych scenariuszy; działalność szkolnych kółek programistycznych.
	Poddziałanie 10.1.3	Realizacja programów stypendialnych skierowanych do uczniów z wysokimi wynikami w nauce przedmiotów ogólnych, tj. przedmiotów przyrodniczych, informatycznych, języków obcych, matematyki, przedsiębiorczości (projekt pozakonkursowy) ¹³⁴

¹³¹ Wsparcie jest realizowane z wykorzystaniem form wymienionych w typie operacji 1 b.

¹³² Wymienione działania będą prowadzone z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów lub słuchaczy objętych wsparciem.

¹³³ Działania są realizowane według jednego z poniższych schematów:

- e. szkolenia lub inne formy podnoszenia kompetencji nauczycieli prowadzone przez trenerów przygotowanych w ramach PO WER do realizacji programów szkoleniowych dla nauczycieli;
- f. studia podyplomowe;
- g. szkolenia lub inne formy podnoszenia kompetencji nauczycieli prowadzone przez ekspertów z dziedziny programowania;
- h. szkolenia z wykorzystaniem wiedzy i umiejętności nauczycieli szkół lub placówek systemu oświaty, które uczestniczyły w podobnych przedsięwzięciach.

¹³⁴ Interwencja ukierunkowana na zapewnienie pomocy stypendialnej jest zgodna z następującymi warunkami:

- a. wybór projektów obejmujących pomoc stypendialną może być przeprowadzony z zastosowaniem trybu pozakonkursowego, pod warunkiem, że beneficjentem projektu będzie IZ RPO;

	Poddziałanie 10.1.4	<p>Zwiększenie dostępności do edukacji przedszkolnej poprzez¹³⁵:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego, w istniejących lub nowo utworzonych ośrodkach wychowania przedszkolnego¹³⁶ (OWP)¹³⁷; b. dostosowanie istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami lub realizacja dodatkowej oferty edukacyjnej i specjalistycznej umożliwiającej dziecku z niepełnosprawnością udział w wychowaniu przedszkolnym poprzez wyrównywanie deficytu wynikającego z niepełnosprawności; c. rozszerzenie oferty OWP o dodatkowe zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne dzieci w zakresie stwierdzonych deficytów¹³⁸;
--	---------------------	--

- b. w przypadku projektów wybranych do realizacji w trybie konkursowym pomoc stypendialna jest udzielana przez szkołę lub placówkę systemu oświaty, w której kształcą się uczniowie lub słuchacze albo przez organ prowadzący szkoły lub placówki systemu oświaty;
- c. kryterium szczególnie uzdolnionych uczniów lub słuchaczy powinno obejmować co najmniej oceny klasyfikacyjne uzyskane przez uczniów lub słuchaczy z przynajmniej jednego spośród przedmiotów: przyrodniczych, informatycznych, języków obcych, matematyki lub przedsiębiorczości. Osiągnięcia w olimpiadach, konkursach lub turniejach mogą stanowić dodatkowe kryterium premiujące. Szczegółowe kryteria naboru, uwzględniające warunki określone w Wytuczynych będą zawierać regulaminy programów stypendialnych;
- d. wysokość pomocy stypendialnej ustala IZ RPO, jednak kwota stypendium wyliczona na bazie miesięcznej nie może przekroczyć 1000 zł brutto na jednego ucznia lub słuchacza;
- e. minimalny okres na jaki jest przyznawana pomoc stypendialna wynosi 10 miesięcy i może być skrócony jedynie w przypadku naruszenia przez ucznia lub słuchacza regulaminu programu stypendialnego;
- f. w trakcie otrzymywania pomocy stypendialnej uczeń lub słuchacz podlega opiece dydaktycznej nauczyciela, pedagoga szkolnego albo doradcy zawodowego zatrudnionego w szkole lub placówce systemu oświaty ucznia lub słuchacza. Celem opieki dydaktycznej jest pomoc w dalszym osiągnięciu jak najlepszych rezultatów, wsparcie ucznia lub słuchacza w wykorzystaniu stypendium na cele edukacyjne i monitorowanie jego osiągnięć edukacyjnych;

¹³⁵ Realizacja typów operacji wymienionych w podpunktach c), d) i e) możliwa jest jedynie jako uzupełnienie działań przewidzianych w typach operacji a) lub b).

¹³⁶ Interwencja w zakresie tworzenia nowych miejsc wychowania przedszkolnego jest zgodna ze spełnionymi łącznie warunkami:

- a) wsparcie umożliwia zakładanie nowych OWP albo wsparcie dla funkcjonujących OWP;
- b) wsparcie skutkuje zwiększeniem liczby miejsc przedszkolnych podlegających pod konkretny organ prowadzący na terenie danej gminy/miasta w stosunku do danych z roku poprzedzającego rok rozpoczęcia realizacji projektu. Powyższy warunek nie ma zastosowania dla typu operacji b.;
- c) liczba utworzonych w ramach udzielonego wsparcia nowych miejsc wychowania przedszkolnego odpowiada faktycznemu i prognozowanemu w perspektywie 3-letniej zapotrzebowaniu na usługi edukacji przedszkolnej na terenie gminy/miasta, na których są one tworzone. Interwencja nie jest możliwa w sytuacji, gdy zapotrzebowanie na usługi edukacji przedszkolnej w obszarze objętym działaniami projektowymi może być zaspokojone przy dotychczasowej liczbie miejsc wychowania przedszkolnego;
- d) nowe miejsca wychowania przedszkolnego są tworzone:
 - w istniejącej bazie oświatowej, w tym np.: w budynkach po zlikwidowanych placówkach oświatowych, pomieszczeniach domów kultury, żłobkach, itd., albo
 - w budynkach innych niż wymienione w punkcie powyżej, w tym np.: zlokalizowanych przy urzędach gminy, w pomieszczeniach remiz strażackich, w pomieszczeniach ośrodków zdrowia, albo
 - w funkcjonujących OWP, albo
 - w nowej bazie lokalowej;
- e) w ramach projektów ukierunkowanych na tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego możliwe są działania obejmujące m.in. następujące kategorie wydatków:
 - dostosowanie/adaptacja pomieszczeń, w tym m. in. do wymogów budowlanych, sanitarno-higienicznych, zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania;
 - modernizacja istniejącej bazy przedszkolnej;
 - zakup i montaż wyposażenia, w tym m. in. mebli, wyposażenia wycieczkowego, sprzętu TIK, oprogramowania, itp.;
 - zakup pomocy dydaktycznych, specjalistycznego sprzętu lub narzędzi dostosowanych do rozpoznawania potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dzieci, wspomagania rozwoju i prowadzenia terapii dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ze szczególnym uwzględnieniem tych pomocy dydaktycznych, sprzętu i narzędzi, które są zgodne z koncepcją uniwersalnego projektowania;
 - budowa, wyposażenie i montaż placu zabaw wraz z bezpieczną nawierzchnią i ogrodzeniem;
 - modyfikacja przestrzeni wspierająca rozwój psychoruchowy i poznawczy dzieci;
 - zapewnienie bieżącego funkcjonowania utworzonego miejsca wychowania przedszkolnego, w tym: koszty wynagrodzenia nauczycieli i personelu zatrudnionego w OWP, koszty żywienia dzieci;
 - inne wydatki, o ile są niezbędne do uczestnictwa konkretnego dziecka w wychowaniu przedszkolnym oraz prawidłowego funkcjonowania OWP.

¹³⁷ Ośrodek wychowania przedszkolnego (OWP) – publiczny lub niepubliczny podmiot wymieniony w art. 14 ust. 1 ustawy o systemie oświaty, z uwzględnieniem art. 6 ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r. poz. 827, z późn. zm.), w którym jest prowadzone wychowanie przedszkolne.

¹³⁸ Realizacja zajęć dodatkowych może odbywać się przy następujących, łącznie spełnionych warunkach:

		<ul style="list-style-type: none"> d. wydłużenie godzin pracy OWP; e. doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli OWP do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w tym w szczególności z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz w zakresie współpracy nauczycieli z rodzicami, w tym radzenia sobie w sytuacjach trudnych¹³⁹.
11. Typ beneficjenta	Poddziałanie 10.1.1	Wszystkie podmioty – z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych).
	Poddziałanie 10.1.2	Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych) z obszaru objętego Strategią Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego 2014-2020.
	Poddziałanie 10.1.3	Województwo Mazowieckie
	Poddziałanie 10.1.4	Wszystkie podmioty – z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych).
	Poddziałanie 10.1.1	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie i wychowankowie szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne i zawodowe (w tym ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi);

- a. realizacja dodatkowych zajęć jest działaniem uzupełniającym do działań ukierunkowanych na tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego i każdorazowo musi towarzyszyć jej wzrost liczby dzieci uczestniczących w wychowaniu przedszkolnym w nowo utworzonym albo we wspartym OWP. Powyższy warunek nie ma zastosowania w przypadku realizacji dodatkowych zajęć dla dzieci z niepełnosprawnościami, co oznacza że realizacja dodatkowych zajęć dla tej grupy dzieci nie musi być działaniem dodatkowym w stosunku do działań ukierunkowanych na stworzenie nowych miejsc przedszkolnych;
- b. dodatkowe zajęcia są realizowane poza bezpłatnym czasem funkcjonowania ośrodków wychowania przedszkolnego, określonym w art. 6 ust. 1 pkt 2 i art. 14 ust. 5 ustawy o systemie oświaty;
- c. katalog dodatkowych zajęć obejmuje wyłącznie:
 - zajęcia specjalistyczne, o których mowa w § 7 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. poz. 532): korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, socjoterapeutyczne oraz inne zajęcia o charakterze terapeutycznym;
 - zajęcia w ramach wczesnego wspomagania rozwoju w rozumieniu ustawy o systemie oświaty;
 - zajęcia stymulujące rozwój psychoruchowy np. gimnastyka korekcyjna;
 - zajęcia rozwijające kompetencje społeczno-emocjonalne;
- d. dodatkowe zajęcia dotyczą kwestii kluczowych z perspektywy wyrównywania deficytów w edukacji przedszkolnej w konkretnej gminie/mieście z uwzględnieniem możliwości ich kontynuacji, np. przez nauczycieli wychowania przedszkolnego po zakończeniu realizacji projektu;
- e. dodatkowe zajęcia są prowadzone z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dzieci objętych wsparciem;
- f. dodatkowe zajęcia mogą być realizowane w OWP, w których w takim samym zakresie nie były one finansowane od co najmniej 12 miesięcy;
- g. dodatkowe zajęcia mogą być adresowane do wszystkich dzieci danego OWP, niezależnie od liczby nowo utworzonych lub dostosowanych miejsc wychowania przedszkolnego. Kwota wydatków na realizację zajęć dodatkowych może stanowić nie więcej niż 30% kosztów bezpośrednich projektu. Limit nie ma zastosowania w przypadku dodatkowej oferty edukacyjnej dla dzieci z niepełnosprawnościami.

¹³⁹ W szczególności poprzez:

- a. kursy i szkolenia doskonalące, w tym z wykorzystaniem pracy trenerów przeszkolonych w ramach PO WER oraz studia podyplomowe spełniające wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. poz. 131);
- b. wspieranie istniejących, budowanie nowych i moderowanie sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli;
- c. współpracę ze specjalistycznymi ośrodkami, np. specjalnymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, OWP i szkołami kształcącymi dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami.

12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Poddziałanie 10.1.2	<ul style="list-style-type: none"> nauczyciele i pracownicy pedagogiczni, szkół i placówek oświatowych;
	Poddziałanie 10.1.3	<ul style="list-style-type: none"> uczniowie i wychowankowie szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne i zawodowe (w tym ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi);
	Poddziałanie 10.1.4	<ul style="list-style-type: none"> nauczyciele i pracownicy pedagogiczni przedszkoli, dzieci w wieku przedszkolnym, określonym w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.); istniejące przedszkola; funkcjonujące inne formy wychowania przedszkolnego¹⁴⁰; oddziały przedszkolne w publicznych i niepublicznych szkołach podstawowych prowadzonych przez osoby prawne i fizyczne.
13. Instytucja pośrednicząca	Poddziałanie 10.1.1	MJWPU
	Poddziałanie 10.1.2	MJWPU oraz IP ZIT
	Poddziałanie 10.1.3	MJWPU
	Poddziałanie 10.1.4	MJWPU
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 10.1	Nie dotyczy
15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)		Region lepiej rozwinięty
	Działanie 10.1	78 706 309
	Poddziałanie 10.1.1	50 846 410
	Poddziałanie 10.1.2	8 423 086
	Poddziałanie 10.1.3	4 000 000
	Poddziałanie 10.1.4	15 436 813
16. Mechanizmy powiązania interwencji z	Poddziałanie 10.1.1	Przewiduje się realizację projektów towarzyszących w ramach Inwestycji wynikających z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowym.
	Poddziałanie 10.1.2	Projekty realizowane w ramach ZIT

¹⁴⁰W rozumieniu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 sierpnia 2010 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania (Dz. U. Nr 161, poz. 1080 z późn. zm.)

innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Poddziałanie 10.1.3	Nie dotyczy
	Poddziałanie 10.1.4	Przewiduje się realizację projektów towarzyszących w ramach Inwestycji wynikających z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowym.
17. Instrumenty terytorialne	Poddziałanie 10.1.1	Inwestycje wynikające z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi – szczegółowy opis w rozdziale IV.2.4.1
	Poddziałanie 10.1.2	ZIT – szczegółowy opis w rozdziale IV.1.2.1
	Poddziałanie 10.1.3	Nie dotyczy
	Poddziałanie 10.1.4	Inwestycje wynikające z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi – szczegółowy opis w rozdziale IV.2.4.1
18. Tryby wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Poddziałanie 10.1.1	<ul style="list-style-type: none"> • konkursowy Dla projektów wynikających z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi w procesie oceny przewidziane są dodatkowe punkty preferencyjne. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów - MJWPU.
	Poddziałanie 10.1.2	<ul style="list-style-type: none"> • konkursowy Dla projektów wynikających z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi w procesie oceny przewidziane są dodatkowe punkty preferencyjne. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów - MJWPU oraz IP ZIT.
	Poddziałanie 10.1.3	<ul style="list-style-type: none"> • pozakonkursowy W trybie pozakonkursowym realizowane będą projekty stypendialne, adresowane do uczniów z wysokimi wynikami/osiągnięciami edukacyjnymi w zakresie przedmiotów ogólnych. Projekt w trybie pozakonkursowym realizowany będzie przez Województwo Mazowieckie. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków - MJWPU. Dla trybu pozakonkursowego nie jest przewidziana procedura odwoławcza.
	Poddziałanie 10.1.4	<ul style="list-style-type: none"> • Konkursowy Dla projektów wynikających z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi w procesie oceny przewidziane są dodatkowe punkty preferencyjne.

		Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów - MJWPU.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Poddziałanie 10.1.1	Zgodnie z Regulaminem konkursu.
	Poddziałanie 10.1.2	Zgodnie z Regulaminem konkursu.
	Poddziałanie 10.1.3	Zgodnie z Wezwaniem do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym.
	Poddziałanie 10.1.4	Zgodnie z Regulaminem konkursu.
20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)	Poddziałanie 10.1.1	Maksymalny udział <i>cross-financingu</i> na poziomie osi nie przekroczy 10% alokacji EFS. Regulamin konkursu określi maksymalny udział <i>cross-financingu</i> dla danego konkursu. Projekty związane z wyposażeniem pracowni TIK oraz pracowni przedmiotowych będą komplementarne z zajęciami dodatkowymi dla uczniów oraz doskonaleniem nauczycieli finansowanymi ze środków publicznych (w tym EFS), a łączny limit wydatków związanych z zakupem sprzętu nie przekroczy 30% dofinansowania unijnego na całe Działanie 10.1 (włączając <i>cross-financing</i>). Projekty obejmujące inwestycje w infrastrukturę, w ramach <i>cross-financingu</i> , będą finansowane wyłącznie, jeżeli zostanie zagwarantowana trwałość inwestycji z EFS.
	Poddziałanie 10.1.2	Maksymalny udział <i>cross-financingu</i> na poziomie osi nie przekroczy 10% alokacji EFS. Regulamin konkursu określi maksymalny udział <i>cross-financingu</i> dla danego konkursu. Projekty obejmujące inwestycje w infrastrukturę, w ramach <i>cross-financingu</i> , będą finansowane wyłącznie, jeżeli zostanie zagwarantowana trwałość inwestycji z EFS.
	Poddziałanie 10.1.3	Nie dotyczy
	Poddziałanie 10.1.4	Maksymalny udział <i>cross-financingu</i> na poziomie osi nie przekroczy 10% alokacji EFS. Regulamin konkursu określi maksymalny udział <i>cross-financingu</i> dla danego konkursu. Projekty obejmujące inwestycje w infrastrukturę, w ramach <i>cross-financingu</i> , będą finansowane wyłącznie, jeżeli zostanie zagwarantowana trwałość inwestycji z EFS.
21. Dopuszczalna maksymalna wartość	Poddziałanie 10.1.1	W ramach projektów wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 350 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach <i>cross-financingu</i> nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu, chyba że w zapisach Regulaminu konkursu oraz w Wezwaniu do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym IZ postanowi inaczej.

zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 10.1.2	W ramach projektów wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 350 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach cross-financingu nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu, chyba że w zapisach Regulaminu konkursu oraz w Wezwaniu do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym IZ postanowi inaczej.
	Poddziałanie 10.1.3	W ramach projektów wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 350 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach cross-financingu nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu, chyba że w zapisach Regulaminu konkursu oraz w Wezwaniu do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym IZ postanowi inaczej.
	Poddziałanie 10.1.4	W ramach projektów wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 350 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach cross-financingu nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu, chyba że w zapisach Regulaminu konkursu oraz w Wezwaniu do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym IZ postanowi inaczej.
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 10.1	Nie dotyczy
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 10.1	Zgodnie z Regulaminem konkursu oraz z Wezwaniem do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym.
24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 10.1	Nie dotyczy
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków		Ogółem
	Działanie 10.1	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – EFS stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.

kwalikowalnych na poziomie projektu		
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)		Ogółem
	Poddziałanie 10.1.1	Maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wynosi 95%, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • w projektach nie objętych pomocą publiczną – EFS stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji, • dodatkowo środki z budżetu państwa na finansowanie wkładu krajowego, stanowiące uzupełnienie do środków z EFS, do wysokości 15% wartości kwalifikowalnej dla pozostałych projektów.
	Poddziałanie 10.1.2	
	Poddziałanie 10.1.3	Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.
	Poddziałanie 10.1.4	Maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wynosi 80% w projektach nie objętych pomocą publiczną – EFS stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji obejmującej dofinansowanie projektów obejmujących tworzenie nowych miejsc edukacji przedszkolnej).
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych		Ogółem
	Poddziałanie 10.1.1	5% dla projektów nie objętych pomocą publiczną; Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.
	Poddziałanie 10.1.2	
	Poddziałanie 10.1.3	20% dla projektów nie objętych pomocą publiczną. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.
	Poddziałanie 10.1.4	
	Ogółem	

28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 10.1	Minimalna wartość projektu 100 000. Maksymalna wartość projektu - nie dotyczy, chyba że IZ postanowi inaczej w Regulaminie konkursu oraz w Wezwaniu do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym.
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 10.1	Ogółem Nie dotyczy, o ile IZ nie postanowi inaczej w Regulaminie konkursu oraz w Wezwaniu do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym.
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 10.1	Ogółem Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 10.1	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 10.1	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 10.1	Nie dotyczy

II.10.2 Działanie 10.2 Upowszechnianie kompetencji kluczowych wśród osób dorosłych

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 10.2	Upowszechnianie kompetencji kluczowych wśród osób dorosłych
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 10.2	<p><i>Wsparcie osób dorosłych w uczeniu się przez całe życie przez nabywanie i/lub podwyższanie kompetencji</i></p> <p>Planuje się, że dzięki interwencji wzrośnie liczba osób dorosłych, w szczególności z grup najbardziej potrzebujących, które poprzez uczestnictwo w szkoleniach podniosą swoje kwalifikacje/kompetencje w obszarze ICT i języków obcych.</p> <p>W rezultacie zwiększenia przedmiotowych kwalifikacji i/lub umiejętności/kompetencji wzrosną także szanse uczestników kursów/szkoleń na rynku pracy. Wsparcie osób dorosłych w nabywaniu wskazanych kompetencji kształtować będzie również nawyk uczestnictwa w uczeniu się przez całe życie¹⁴¹, a także przeciwdziałanie poczuciu marginalizacji wynikających z braku kompetencji, czy umiejętności.</p>
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 10.2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób o niskich kwalifikacjach, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu; 2. Liczba osób w wieku 50 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu; 3. Liczba osób w wieku 25 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 10.2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie; 2. Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie; 3. Liczba osób w wieku 25 lat i więcej objętych wsparciem w programie.
10. Typy projektów	Działanie 10.2	Szkolenia lub inne formy podnoszenia kompetencji cyfrowych ¹⁴² i językowych ¹⁴³ zakończone procesem formalnego potwierdzenia i certyfikacji nabytych kwalifikacji

¹⁴¹ Definicja stosowana przez KE wskazuje, że jest to nauka, rozwój indywidualny i społeczny oraz podnoszenie kwalifikacji, kompetencji i wiedzy ogólnej w okresie całego życia.

¹⁴² Zakres wsparcia obejmuje szkolenia lub inne formy podnoszenia kompetencji kończące się uzyskaniem przez uczestników projektów certyfikatu zewnętrznego potwierdzającego zdobycie określonych kompetencji cyfrowych, zgodnie z zaplanowanymi we wniosku o dofinansowanie projektu etapami, o których mowa w *Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020*. Standard wymagań dla kompetencji informatycznych, które powinni osiągnąć uczestnicy projektu zostanie wskazany w Regulaminie konkursu.

¹⁴³ Szkolenia językowe są rozliczane zgodnie z zasadami i stawkami jednostkowymi wskazanymi w Regulaminie konkursu, a zakres wsparcia obejmuje wyłącznie szkolenia kończące się certyfikatem zewnętrznym potwierdzającym zdobycie przez uczestników projektów określonego poziomu biegłości językowej (zgodnie z Europejskim Systemem Opisu Kształcenia Językowego).

11. Typ beneficjenta	Działanie 10.2	Wszystkie podmioty – z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 10.2	Osoby w wieku powyżej 25 r.ż., z własnej inicjatywy zainteresowane nabyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem umiejętności oraz kompetencji cyfrowych oraz językowych, w szczególności osoby z grup najbardziej potrzebujących, np. o niskich kwalifikacjach, osoby powyżej 50 r.ż.
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 10.2	MJWPU
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 10.2	Nie dotyczy
15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)		Region lepiej rozwinięty
	Działanie 10.2	19 538 189
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 10.2	Przewiduje się realizację projektów towarzyszących w ramach Inwestycji wynikających z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowym.
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 10.2	Inwestycje wynikające z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi – szczegółowy opis zawarty w części IV.2.4.1
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 10.2	<ul style="list-style-type: none"> • konkursowy Dla projektów wynikających z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi w procesie oceny przewidziane są dodatkowe punkty preferencyjne. Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów - MJWPU
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)	Działanie 10.2	Zgodnie z Regulaminem konkursu.

20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)	Działanie 10.2	Maksymalny udział <i>cross-financingu</i> na poziomie osi nie przekroczy 10% alokacji EFS. Regulamin konkursu określi maksymalny udział <i>cross-financingu</i> dla danego konkursu. Projekty obejmujące inwestycje w infrastrukturę, w ramach <i>cross-financingu</i> , będą finansowane wyłącznie, jeżeli zostanie zagwarantowana trwałość inwestycji z EFS.
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 10.2	W ramach projektów wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 350 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach <i>cross-financingu</i> nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu, chyba że w zapisach Regulaminu konkursu oraz w Wezwaniu do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym IZ postanowi inaczej.
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 10.2	Nie dotyczy
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 10.2	Zgodnie z Regulaminem konkursu.
24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna) ¹⁴⁴	Działanie 10.2	W przypadku wsparcia stanowiącego pomoc publiczną i pomoc <i>de minimis</i> , udzielaną w ramach realizacji programu, znajdą zastosowanie właściwe przepisy prawa wspólnotowego i krajowego dotyczące zasad udzielania tej pomocy, w szczególności: <ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.); 2. Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu; 3. Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy <i>de minimis</i>; 4. Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy <i>de minimis</i> oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE		Ogółem
	Działanie 10.2	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – EFS stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.

¹⁴⁴ Maksymalny poziom dofinansowania projektu podlegającego przepisom dotyczącym pomocy państwa wynika z odpowiednich programów pomocowych

wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu ¹⁴⁵		
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)		Ogółem
	Działanie 10.2	<p>Maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wynosi 90%, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w projektach nie objętych pomocą publiczną – EFS stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji, • dodatkowo środki z budżetu państwa na finansowanie wkładu krajowego, stanowiące uzupełnienie do środków z EFS, do wysokości 10% wartości kwalifikowalnej projektów. <p>Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.</p>
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych		Ogółem
	Działanie 10.2	<p>10% dla projektów nie objętych pomocą publiczną.</p> <p>Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.</p>
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)		Ogółem
	Działanie 10.2	<p>Minimalna wartość projektu 100 000.</p> <p>Maksymalna wartość projektu - nie dotyczy, chyba że IZ postanowi inaczej w Regulaminie konkursu oraz w Wezwaniu do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym.</p>
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)		Ogółem
	Działanie 10.2	Nie dotyczy, o ile IZ nie postanowi inaczej w Regulaminie konkursu.
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)		Ogółem
	Działanie 10.2	Nie dotyczy

¹⁴⁵ W przypadku projektów objętych pomocą publiczną faktyczny poziom dofinansowania wynikać będzie z odrębnych przepisów prawnych, w tym w szczególności rozporządzeń wydanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego na podstawie art. 27 ust. 4 Ustawy. W przypadku projektów generujących dochód dofinansowanie UE jest ustalane na podstawie art. 61 albo 65 rozporządzenia 1303/2013. Obniżeniu podlega nie poziom dofinansowania w ujęciu procentowym, a kwota wydatków kwalifikowalnych.

31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 10.2	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 10.2	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 10.2	Nie dotyczy

II.10.3 Działanie 10.3 Doskonalenie zawodowe

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
6. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 10.3	Doskonalenie zawodowe
	Poddziałanie 10.3.1	Doskonalenie zawodowe uczniów
	Poddziałanie 10.3.2	Programy stypendialne
	Poddziałanie 10.3.3	Doradztwo edukacyjno – zawodowe w ramach ZIT
	Poddziałanie 10.3.4	Kształcenie oraz doskonalenie zawodowe osób dorosłych
7. Cele szczegółowe poddziałania	Poddziałanie 10.3.1	<i>Zwiększenie zdolności do zatrudnienia uczniów szkół i placówek oświatowych kształcenia zawodowego</i> Głównym celem działań w zakresie kształcenia zawodowego jest wzrost jego efektywności i skuteczności, tak aby odpowiadało na potrzeby przeobrażającego się rynku pracy i wyzwania gospodarki opartej na wiedzy. Oczekuje się, że dzięki realizowanym interwencjom na rynek pracy wejdą absolwenci szkół zawodowych z kompetencjami dostosowanymi do potrzeb rynku pracy, z doświadczeniem zdobytym dzięki stażom/praktykom przeprowadzonym u pracodawców. Również możliwość prowadzenia doradztwa zawodowego pozwoli zorientować uczniów na oczekiwania rynku pracy i określenie drogi zawodowej.
	Poddziałanie 10.3.2	Ponadto, w ramach zaplanowanych form wsparcia realizowane będą projekty stypendialne dla uczniów szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów zawodowych. Równoległe ze wsparciem uczniów prowadzone będzie wsparcie nauczycieli kształcenia zawodowego i instruktorów praktycznej nauki zawodu, w szczególności ukierunkowane na aktualizowanie i nabywanie wiedzy i umiejętności potrzebnych w pracy z uczniami.
	Poddziałanie 10.3.3	Znaczącym elementem w dostosowaniu kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy jest również wyposażenie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe w nowoczesny sprzęt (urządzenia/maszyny) i materiały dydaktyczne odpowiadające środowisku pracy u przedsiębiorców/pracodawców.
	Poddziałanie 10.3.4	<i>Zwiększenie szans osób dorosłych na rynku pracy przez uczestnictwo w kształceniu i szkoleniu zawodowym</i> Stałą potrzebą pracodawców są dobrze przygotowani do pracy, wykwalifikowani pracownicy, aktualizujący swoje kwalifikacje otwarci na kształcenie przez całe życie, a także na wyzwania jakie stawia nowoczesna gospodarka. Znajomość potrzeb rynku pracy i umiejętność odpowiadania na te potrzeby to wyzwanie jakiego sprostać mają interwencje adresowane do dorosłych angażujących się w podwyższanie wykształcenia i kompetencji/kwalifikacji zawodowych.

8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Poddziałanie 10.3.1	1. Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu 2. Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wykorzystujących doposażenie zakupione dzięki EFS
	Poddziałanie 10.3.2	Brak.
	Poddziałanie 10.3.3	Brak.
	Poddziałanie 10.3.4	1. Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia
9. Lista wskaźników produktu	Poddziałanie 10.3.1	1. Liczba szkół i placówek objętych wsparciem w zakresie realizacji zadań w obszarze doradztwa edukacyjno – zawodowego 2. Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy 3. Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wyposażonych w programie w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego 4. Liczba podmiotów realizujących zadania centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego objętych wsparciem w programie 5. Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu objętych wsparciem w programie
	Poddziałanie 10.3.2	1. Liczba uczniów, którzy otrzymali stypendium za ponadprzeciętne wyniki w nauce przedmiotów zawodowych
	Poddziałanie 10.3.3	1. Liczba szkół i placówek objętych wsparciem w zakresie realizacji zadań w obszarze doradztwa edukacyjno – zawodowego
	Poddziałanie 10.3.4	1. Liczba osób uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia w programie
10. Typy projektów	Poddziałanie 10.3.1	1. Doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli zawodu i instruktorów praktycznej nauki zawodu ¹⁴⁶ ;

¹⁴⁶ Wsparcie jest zgodne z następującymi warunkami:

- a. zakres doskonalenia nauczycieli kształcenia zawodowego jest zgodny z potrzebami wynikającymi z planu rozwoju szkoły lub placówki systemu oświaty prowadzącej kształcenie zawodowe, z zapotrzebowania ww. podmiotów na nabycie przez nauczycieli kształcenia zawodowego określonych kwalifikacji lub kompetencji oraz z zapotrzebowania rynku pracy
- b. realizacja różnych form doskonalenia zawodowego nauczycieli kształcenia zawodowego lub instruktorów praktycznej nauki zawodu powinna być prowadzona we współpracy z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, w tym w szczególności z przedsiębiorcami lub pracodawcami działającymi na obszarze, na którym znajduje się dana szkoła lub placówka systemu oświaty;
- c. realizacji wsparcia, o którym mowa pkt 7, powinna być prowadzona z wykorzystaniem doświadczenia działających na poziomie wojewódzkim i lokalnym placówek doskonalenia nauczycieli;
- d. praktyki lub staże nauczycieli kształcenia zawodowego organizowane w instytucjach z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe powinny trwać minimum 40 godzin;
- e. studia podyplomowe, kursy kwalifikacyjne lub szkolenia powinny umożliwić uzyskanie przygotowania pedagogicznego lub kwalifikacji do zajmowania stanowiska nauczyciela teoretycznych przedmiotów zawodowych lub praktycznej nauki zawodu zgodnie z przepisami w sprawie kwalifikacji wymaganych od nauczycieli;
- f. studia podyplomowe realizowane w ramach RPO powinny spełniać wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela;

		<p>a. kursy kwalifikacyjne lub szkolenia doskonalące w zakresie tematyki związanej z nauczaniem zawodem, w tym organizowane i prowadzone przez kadre ośrodków doskonalenia nauczycieli lub trenerów przeszkolonych w ramach PO WER;</p> <p>b. praktyki lub staże w instytucjach z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, w tym przede wszystkim w przedsiębiorstwach lub u pracodawców działających na obszarze, na którym znajduje się dana szkoła lub placówka systemu oświaty;</p> <p>c. studia podyplomowe przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotów zawodowych albo obejmujące zakresem tematykę związaną z nauczaniem zawodem (branżowe, specjalistyczne);</p> <p>d. budowanie lub moderowanie sieci współpracy i samokształcenia;</p> <p>e. realizację programów wspomagania¹⁴⁷;</p> <p>f. programy walidacji i certyfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych w pracy dydaktycznej, ze szczególnym uwzględnieniem nadawania uprawnień egzaminatora w zawodzie instruktorem praktycznej nauki zawodu na terenie przedsiębiorstw;</p> <p>g. wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL.</p> <p>2. Podnoszenie umiejętności oraz uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów i słuchaczy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, uczniów lub słuchaczy szkół gimnazjalnych (wyłącznie w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego) i ponadgimnazjalnych, szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne;</p> <p>a. praktyki zawodowe organizowane u pracodawców lub przedsiębiorców dla uczniów zasadniczych szkół zawodowych¹⁴⁸;</p>
--	--	---

- g. IZ RPO zapewnia preferencję dla realizacji w pierwszej kolejności studiów podyplomowych lub kursów kwalifikacyjnych przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela kształcenia zawodowego w ramach zawodów nowo wprowadzonych do klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, zawodów wprowadzonych w efekcie modernizacji oferty kształcenia zawodowego albo tworzenia nowych kierunków nauczania lub zawodów, na które występuje deficyt na regionalnym lub lokalnym rynku pracy oraz braki kadrowe wśród nauczycieli kształcenia zawodowego.

¹⁴⁷ Program wspomagania jest formą doskonalenia nauczycieli związaną z bezpośrednim wsparciem szkół lub placówek systemu oświaty. Realizacja programów wspomagania przebiega w zgodzie ze wszystkimi wskazanymi poniżej warunkami:

- a. program wspomagania powinien służyć pomocą szkole lub placówce systemu oświaty w wykonywaniu przez nią zadań na rzecz kształtowania i rozwijania u uczniów lub słuchaczy kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej);
- b. zakres wspomagania wynika z analizy indywidualnej sytuacji szkoły lub placówki systemu oświaty i odpowiada na specyficzne potrzeby tych podmiotów;
- c. realizacja programów wspomagania obejmuje następujące etapy:
 - przeprowadzenie diagnozy obszarów problemowych związanych z realizacją przez szkołę lub placówkę systemu oświaty zadań z zakresu kształtowania i rozwijania u uczniów lub słuchaczy kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej);
 - prowadzenie procesu wspomagania w oparciu o ofertę doskonalenia nauczycieli przygotowaną zgodnie z potrzebami danej szkoły lub placówki systemu oświaty, z możliwością wykorzystania ofert doskonalenia funkcjonujących na rynku, m. in. udostępnianych przez centralne i wojewódzkie placówki doskonalenia nauczycieli;
 - monitorowanie i ocena procesu wspomagania z wykorzystaniem m. in. Ewaluacji wewnętrznej szkoły lub placówki systemu oświaty.

¹⁴⁸ Interwencja ukierunkowana na realizację praktyk zawodowych i staży zawodowych jest zgodna z następującymi warunkami:

- a. w ramach RPO jest możliwa organizacja praktyk i staży u pracodawców lub przedsiębiorców, z zastrzeżeniem że:
 - praktyki zawodowe organizuje się dla uczniów zasadniczych szkół zawodowych w celu zastosowania i pogłębienia zdobytej wiedzy i umiejętności zawodowych w rzeczywistych warunkach pracy. Praktyki zawodowe realizowane w zasadniczej szkole zawodowej nie są formą praktycznej nauki zawodu, o której mowa w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu;

- staże zawodowe organizowane w ramach kształcenia zawodowego praktycznego dotyczą uczniów techników i szkół policealnych, w których kształcenie zawodowe praktyczne nie jest realizowane u pracodawców lub przedsiębiorców ze względu na brak możliwości sfinansowania kosztów takiego kształcenia;
 - staże zawodowe wykraczające poza zakres kształcenia zawodowego praktycznego organizuje się dla uczniów techników i szkół policealnych w celu zwiększenia wymiaru praktyk zawodowych objętych podstawą programową nauczania danego zawodu;
 - staże zawodowe organizowane są również dla uczniów lub słuchaczy innych szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe oraz uczniów szkół ponadgimnazjalnych lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne;
- b. okres realizacji praktyki zawodowej lub stażu zawodowego wynosi minimum 150 godzin i nie więcej niż 970 godzin w odniesieniu do udziału jednego ucznia lub słuchacza w ww. formach wsparcia;
- c. za udział w praktyce zawodowej lub stażu zawodowym uczniowie otrzymują stypendium. Stypendium jest wypłacane za każde kolejne przepracowane 150 godzin. W przypadku realizacji praktyki zawodowej lub stażu zawodowego w wymiarze 970 godzin wysokość stypendium wliczana jest proporcjonalnie. Wysokość stypendium określa IZ RPO, niemniej nie może ona przekroczyć połowy średniego wynagrodzenia (brutto) za pracę w danym województwie, wyliczaną na podstawie aktualnych danych GUS. W przypadku staży zawodowych realizowanych w ramach kształcenia zawodowego praktycznego, o których mowa w Podrozdziale 6.1 w pkt 13 lit. a ppkt iii Wytycznych MIIIR w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020, „wysokość stypendium nie może być niższa niż to wynika z przepisów w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania, regulujących zasady wynagradzania młodocianych w kolejnych latach nauki;
- d. na czas trwania praktyki zawodowej lub stażu zawodowego jest zawierana pisemna umowa pomiędzy stronami zaangażowanymi w realizację praktyki zawodowej lub stażu zawodowego. Umowa powinna określać co najmniej wskazanie liczby godzin praktyki zawodowej lub stażu zawodowego, okres realizacji i miejsce odbywania praktyki zawodowej lub stażu zawodowego, wynagrodzenie praktykanta lub stażysty, a także zobowiązanie do wyznaczenia opiekuna praktykanta lub stażysty po stronie podmiotu przyjmującego na praktykę zawodową lub staż zawodowy;
- e. praktyka zawodowa lub staż zawodowy są realizowane na podstawie programu opracowanego przez nauczyciela oraz dyrektora szkoły lub placówki systemu oświaty we współpracy z podmiotem przyjmującym uczniów na praktykę zawodową lub staż zawodowy. Program powinien być opracowany i przygotowany w formie pisemnej oraz powinien wskazywać konkretne cele edukacyjne (kompetencje i umiejętności), które osiągnie praktykant lub stażysta, treści edukacyjne, zakres obowiązków praktykanta lub stażysty a także harmonogram realizacji praktyki zawodowej lub stażu zawodowego. Przy ustalaniu programu praktyki zawodowej lub stażu zawodowego powinny być uwzględnione predyspozycje psychofizyczne i zdrowotne, poziom wykształcenia oraz dotychczasowe kwalifikacje zawodowe praktykanta lub stażysty. Program praktyki zawodowej lub stażu zawodowego zawiera szczegółowe zasady dotyczące wyposażenia stanowiska pracy praktykanta lub stażysty podczas odbywania praktyki zawodowej lub stażu zawodowego oraz procedur wdrażania praktykanta lub stażysty do pracy i monitorowania stopnia realizacji treści i celów edukacyjnych;
- f. podmiot przyjmujący na praktykę zawodową lub staż zawodowy:
- zapewnia odpowiednie stanowisko pracy praktykanta lub stażysty, wyposażone w niezbędne sprzęty, narzędzia i zaplecze, udostępnia warsztaty, pomieszczenia, zaplecze techniczne, zapewnia urządzenia i materiały zgodnie z programem praktyki zawodowej lub stażu zawodowego i potrzebami praktykanta lub stażysty wynikającymi ze specyfiki zadań wykonywanych przez praktykanta lub stażystę, wymogów technicznych miejsca pracy, a także z niepełnosprawności lub stanu zdrowia;
 - szkoli praktykanta lub stażystę na zasadach przewidzianych dla pracowników w zakresie BHP, przepisów przeciwpożarowych oraz zapoznaje go z obowiązującym regulaminem pracy na stanowisku, którego dotyczy praktyka zawodowa lub staż zawodowy;
 - sprawuje nadzór nad odbywaniem praktyki zawodowej lub stażu zawodowego w postaci wyznaczenia opiekuna praktyki lub stażu;
 - monitoruje postępy i nabywanie nowych umiejętności przez praktykanta lub stażystę, a także stopień realizacji treści i celów edukacyjnych oraz regularnie udziela praktykantowi lub stażysty informacji zwrotnej;
 - wydaje praktykantowi lub stażysty - niezwłocznie po zakończeniu praktyki zawodowej lub stażu zawodowego - dokument potwierdzający odbycie praktyki zawodowej lub stażu zawodowego. Dokument potwierdzający odbycie praktyki zawodowej lub stażu zawodowego zawiera co najmniej następujące informacje: datę rozpoczęcia i zakończenia praktyki zawodowej lub stażu zawodowego, cel i program praktyki zawodowej lub stażu zawodowego, opis zadań wykonywanych przez praktykanta lub stażystę, opis kompetencji uzyskanych przez praktykanta lub stażystę w wyniku praktyki zawodowej lub stażu zawodowego oraz ocenę praktykanta lub stażysty dokonaną przez opiekuna praktyki lub stażu;
- g. katalog wydatków przewidzianych w ramach projektu może uwzględniać koszty związane z odbywaniem praktyki zawodowej lub stażu zawodowego (np. koszty dojazdu, koszty zakupu odzieży roboczej, wyposażenie stanowiska pracy, koszty eksploatacji materiałów i narzędzi, szkolenia BHP praktykanta lub stażysty itp.) w wysokości nieprzekraczającej 5 000 zł na 1 osobę odbywającą praktykę zawodową lub staż zawodowy. Powyższa kwota może zostać zwiększona jedynie w sytuacji konieczności ponoszenia dodatkowych kosztów związanych z udziałem uczniów w praktyce zawodowej lub stażu zawodowym, wynikających ze zwiększonego wymiaru czasu trwania ww. form wsparcia;
- h. na etapie przygotowań do realizacji programu praktyki zawodowej lub stażu zawodowego są wyznaczani opiekunowie praktykantów lub stażystów. Każdy przyjęty praktykant lub stażysta ma przydzielonego opiekuna. Na jednego opiekuna praktyki lub stażu nie może przypadać jednocześnie więcej niż 6 praktykantów lub stażystów. Opiekun praktykanta lub stażysty jest wyznaczany po stronie podmiotu przyjmującego ucznia na praktykę zawodową lub staż zawodowy;
- i. do zadań opiekuna praktykanta lub stażysty należy w szczególności:
- diagnoza kompetencji i kwalifikacji praktykanta lub stażysty (we współpracy z nauczycielem);
 - określenie celu i programu praktyki lub stażu (we współpracy z nauczycielem);
 - udzielenie praktykantom lub stażystom informacji zwrotnej w trakcie realizacji oraz po zakończeniu praktyki zawodowej lub stażu zawodowego;
 - nadzór nad prawidłową realizacją i harmonogramem praktyki zawodowej lub stażu zawodowego;
- j. koszty wynagrodzenia opiekuna praktykanta lub stażysty u pracodawcy powinny uwzględniać jedną z opcji:
- refundację pracodawcy wynagrodzenia opiekuna praktykanta lub stażysty w zakresie odpowiadającym częściowemu lub całkowitemu zwolnieniu go od świadczenia pracy na rzecz realizacji zadań związanych z opieką nad grupą praktykantów lub stażystów, o której mowa w lit. h, przez okres 150 godzin praktyki zawodowej lub stażu zawodowego, w wysokości obliczonej jak za urlop wypoczynkowy, ale nie więcej niż 5000 zł brutto. Wysokość wynagrodzenia nalicza się proporcjonalnie do liczby godzin praktyki zawodowej lub stażu zawodowego zrealizowanych przez uczniów;
 - refundację pracodawcy dodatku do wynagrodzenia opiekuna praktykanta lub stażysty, w sytuacji, gdy nie został zwolniony od świadczenia pracy, w wysokości nieprzekraczającej 10% jego zasadniczego wynagrodzenia wraz ze wszystkimi składnikami wynagrodzenia wynikającego ze zwiększonego zakresu zadań (opieka nad grupą praktykantów lub stażystów, o której mowa w lit.

		<p>b. staże zawodowe obejmujące realizację kształcenia zawodowego praktycznego we współpracy z pracodawcami lub przedsiębiorcami lub wykraczające poza zakres kształcenia zawodowego praktycznego¹⁴⁹;</p> <p>c. wdrożenie nowych, innowacyjnych form kształcenia zawodowego;</p> <p>d. dodatkowe zajęcia specjalistyczne realizowane we współpracy z podmiotami z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, umożliwiające uczniom i słuchaczom uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy i umiejętności oraz kwalifikacji zawodowych;</p> <p>e. organizowanie kursów przygotowawczych na studia we współpracy ze szkołami wyższymi oraz organizowanie kursów i szkoleń przygotowujących do kwalifikacyjnych egzaminów czeladniczych i mistrzowskich;</p> <p>f. udział w zajęciach prowadzonych w szkole wyższej, w tym w zajęciach laboratoryjnych, kołach lub obozach naukowych;</p> <p>g. wsparcie uczniów lub słuchaczy w zakresie zdobywania dodatkowych uprawnień zwiększających ich szanse na rynku pracy;</p> <p>h. programy walidacji i certyfikacji odpowiednich efektów uczenia się zdobytych w ramach edukacji formalnej, pozaformalnej oraz kształcenia nieformalnego, prowadzące do zdobycia kwalifikacji zawodowych, w tym również kwalifikacji mistrza i czeladnika w zawodzie;</p> <p>i. doradztwo edukacyjno-zawodowe (w tym dla uczniów szkół gimnazjalnych);</p> <p>j. wykorzystanie rezultatów projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL;</p> <p>k. przygotowanie zawodowe uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe w charakterze młodocianego pracownika organizowane u pracodawców, obejmujące naukę zawodu lub przyuczenie do wykonywania określonej pracy, o ile nie jest ono finansowane ze środków Funduszu Pracy. Realizacja ww. formy wsparcia powinna być przeprowadzona w zakresie i na zasadach określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania (t. j. Dz. U. z 2014 r. poz. 232).</p> <p>3. Tworzenie w szkołach lub placówkach systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe* (tj. centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego i/lub jednostek systemu oświaty realizujących zadania** czkui) warunków odzwierciedlających naturalne warunki pracy właściwe dla nauczanych zawodów – wyłącznie jako element projektu;</p>
--	--	---

h, ale nie więcej niż 500 zł brutto, za realizację 150 godzin praktyki zawodowej lub stażu zawodowego. Wysokość wynagrodzenia nalicza się proporcjonalnie do liczby godzin praktyki zawodowej lub stażu zawodowego zrealizowanych przez uczniów);

- refundację pracodawcy wynagrodzenia opiekuna praktykanta lub stażysty, który będzie pełnił funkcję instruktora praktycznej nauki zawodu i dla którego praca z uczniami będzie stanowić podstawowe zajęcie – do wysokości wynagrodzenia określonego w § 9 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu;
- k. wynagrodzenie przysługujące opiekunowi praktykanta lub stażysty jest wypłacane z tytułu wypełnienia obowiązków, o których mowa w pkt 13 lit. i, nie zależy natomiast od liczby uczniów, wobec których te obowiązki świadczy. IZ RPO w uzasadnionych przypadkach może podjąć decyzję o innej kwocie wynagrodzenia opiekunów praktykantów lub stażystów.

l.

¹⁴⁹ J.w.

		<p>a. wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych dla zawodów szkolnictwa zawodowego w sprzęt i materiały dydaktyczne¹⁵⁰.</p> <p>4. Rozwój współpracy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe z ich otoczeniem społeczno-gospodarczym¹⁵¹:</p> <p>a. włączenie pracodawców lub przedsiębiorców w system egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe oraz kwalifikacje mistrza i czeladnika w zawodzie, w tym m. in.: tworzenie przez pracodawców lub przedsiębiorców ośrodków egzaminacyjnych dla poszczególnych zawodów lub kwalifikacji, upoważnionych przez właściwą okręgową komisję egzaminacyjną do przeprowadzania egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie, udział pracodawców lub przedsiębiorców w egzaminach potwierdzających kwalifikacje w zawodach w charakterze egzaminatorów;</p> <p>b. tworzenie klas patronackich w szkołach;</p> <p>c. współpracę w dostosowywaniu oferty edukacyjnej w szkołach i w formach pozaszkolnych do potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy;</p> <p>d. opracowanie lub modyfikację programów nauczania;</p> <p>e. wykorzystanie rezultatów projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL;</p> <p>f. współpracę szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe z uczelniami wyższymi.</p> <p>5. Rozwój doradztwa edukacyjno-zawodowego:</p>
--	--	--

¹⁵⁰ Interwencja jest zgodna z następującymi warunkami:

- a. Szczegółowy katalog wyposażenia pracowni lub warsztatów szkolnych dla 190 zawodów został opracowany przez MEN i jest udostępniony za pośrednictwem strony internetowej www.koweziu.edu.pl. IZ RPO zapewnia zgodność interwencji przewidzianej w ramach RPO z przedmiotowym katalogiem;
- b. Wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych jest dokonywane na podstawie indywidualnie zdiagnozowanego zapotrzebowania szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe w tym zakresie, a także posiadanego przez nie wyposażenia. Diagnoza powinna uwzględniać rekomendacje instytucji z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe;
- c. inwestycje infrastrukturalne są kwalifikowalne, jeżeli zostaną spełnione łącznie poniższe warunki:
 - nie jest możliwe wykorzystanie istniejącej infrastruktury;
 - potrzeba wydatkowania środków została potwierdzona analizą potrzeb;
 - infrastruktura została zaprojektowana zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania.

* Zgodnie z art. 2 pkt 3a i art. 62a *ustawy o systemie oświaty* placówki te to: placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego oraz centra kształcenia zawodowego i ustawicznego. W PI 10iv możliwe jest wspieranie *szkół i placówek kształcenia zawodowego oraz podmiotów realizujących zadania centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego*. Zatem ww. interwencja wpływa na realizację wskaźnika pn. "Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wyposażonych w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego" (wskaźnik zawiera szkoły i placówki kształcenia zawodowego, a także podmioty realizujące zadania centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego). Ujęcie we wskaźniku pn. *Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wyposażonych w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego* zarówno szkół/placówek jak również podmiotów realizujących zadania ckziu (czyli placówek kształcenia ustawicznego, praktycznego, zawodowego oraz ośrodków dokształcania i doskonalenia zawodowego) jest możliwe.

** Zatem (oprócz CKZIU) podmiotami mogącymi realizować zadania CKZIU mogą być jednostki oświatowe prowadzące kształcenie zawodowe: Centra Kształcenia Zawodowego (CKZ); Centra Kształcenia Praktycznego (CKP); Centra Kształcenia Ustawicznego (CKU); Ośrodki Dokształcania i Doskonalenia Zawodowego oraz technika, szkoły zawodowe, szkoły policealne.

¹⁵¹ Otoczenie społeczno-gospodarcze szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe należy rozumieć jako pracodawców, organizacje pracodawców, przedsiębiorców, organizacje przedsiębiorców, instytucje rynku pracy, szkoły wyższe, organizacje pozarządowe, partnerów społecznych oraz innych interesariuszy zidentyfikowanych w diagnozie.

		<p>a. uzyskiwanie kwalifikacji doradców edukacyjno – zawodowych przez osoby realizujące zadania z zakresu doradztwa edukacyjno – zawodowego w szkołach i placówkach, które nie posiadają kwalifikacji z tego zakresu oraz podnoszenie kwalifikacji doradców edukacyjno – zawodowych, realizujących zadania z zakresu doradztwa edukacyjno – zawodowego w szkołach;</p> <p>b. tworzenie w gimnazjach, szkołach ponadgimnazjalnych, centrach kształcenia ustawicznego, CKZiU lub innych zespołach realizujących zadania zbieżne z zadaniami CKZiU Szkolnych Punktów Informacji i Kariery (SPInKa) umożliwiającymi realizację doradztwa edukacyjno – zawodowego dla uczniów, słuchaczy szkół lub placówek systemu oświaty i osób dorosłych;</p> <p>c. zewnętrzne wsparcie szkół w obszarze doradztwa edukacyjno – zawodowego¹⁵².</p>
--	--	--

¹⁵² Interwencja na rzecz realizacji zewnętrznego wsparcia szkół w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego jest zgodna z następującymi warunkami:

- a. program zewnętrznego wsparcia powinien przyczynić się do zwiększenia dostępu do usług doradztwa edukacyjno-zawodowego opartych na rzetelnej informacji edukacyjno - zawodowej;
- b. zapewnienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej może obejmować tworzenie regionalnych systemów informacji edukacyjno-zawodowej;
- c. zakres wsparcia wynika z analizy indywidualnej sytuacji szkoły lub placówki systemu oświaty i odpowiada na jej specyficzne potrzeby;
- d. realizacja programów zewnętrznego wsparcia szkół w zakresie doradztwa edukacyjno – zawodowego na poziomie regionalnym obejmuje następujące etapy:
 - współpracę z KOWEZiU w zakresie doskonalenia kadry systemu doskonalenia zawodowego nauczycieli w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego, w tym m.in. wykorzystania zasobów doradztwa na potrzeby regionu, gromadzenia i udostępniania informacji edukacyjno-zawodowej;
 - współpracę z instytucjami wojewódzkimi na rzecz rozwoju doradztwa edukacyjno - zawodowego w regionie, w tym tworzenie i rozwój wojewódzkiej sieci współpracy doradców i instytucji;
 - zapewnienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej na poziomie regionu, w tym dostępnej on-line;
 - doskonalenie kadry doradców-konsultantów w oparciu o programy szkoleń przygotowane przez KOWEZiU;
 - koordynowanie i monitorowanie działań z zakresu doradztwa zawodowego podejmowanych na poziomie lokalnym;
 - współorganizowanie we współpracy z doradcami-konsultantami, instytucjami tworzącymi sieć wsparcia doradztwa zawodowego, regionalnymi/lokalnymi pracodawcami lub przedsiębiorcami przedsięwzięć na rzecz rozwoju doradztwa edukacyjno-zawodowego, np. targi edukacyjne, targi pracy, festiwale zawodów.
- e. osobą realizującą program zewnętrznego wsparcia szkół w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego na poziomie regionalnym jest konsultant wojewódzki. Konsultant wojewódzki jest to specjalista zewnętrzny (spoza szkoły) bezpośrednio współpracujący z doradcami-konsultantami w realizacji zewnętrznego wsparcia na poziomie powiatu. Konsultant wojewódzki to osoba zatrudniona w wojewódzkim ośrodku doskonalenia nauczycieli lub w centrum kształcenia zawodowego;
- f. realizacja programów zewnętrznego wsparcia szkół w zakresie doradztwa edukacyjno – zawodowego na poziomie lokalnym obejmuje następujące etapy:
 - przeprowadzenie diagnozy stanu doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkole, w celu identyfikacji potrzeb szkoły w zakresie doradztwa edukacyjno - zawodowego;
 - opracowanie planu zewnętrznego wsparcia szkoły w zakresie doradztwa edukacyjno - zawodowego przez doradców-konsultantów;
 - wdrożenie i realizacja planu wsparcia szkoły w zakresie doradztwa edukacyjno - zawodowego;
 - tworzenie i rozwój sieci doradców edukacyjno – zawodowych oraz sieci instytucji;
 - monitorowanie i ewaluacja zadań realizowanych w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkołach i placówkach systemu oświaty;
- g. osobą realizującą program zewnętrznego wsparcia szkół w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego jest doradca-konsultant. Doradca-konsultant jest to specjalista zewnętrzny (spoza szkoły) bezpośrednio współpracujący z placówką w realizacji zewnętrznego wsparcia na poziomie powiatu. Doradca-konsultant to osoba zatrudniona w poradni psychologiczno – pedagogicznej, powiatowej placówce doskonalenia nauczycieli, w centrum kształcenia praktycznego lub centrum kształcenia ustawicznego;
- h. do zadań doradcy-konsultanta należy pomoc w diagnozie potrzeb szkoły oraz dostosowanie oferty doskonalenia do zdiagnozowanych potrzeb, a następnie pomoc w zbudowaniu planu wspomaganie i jego realizacji;
- i. na podstawie wyników diagnozy doradca – konsultant, we współpracy ze szkołą lub placówką systemu oświaty, opracowuje plan wsparcia ww. podmiotów. Plan powinien zawierać propozycję działań i rozwiązań ukierunkowanych na podniesienie jakości usług świadczonych w szkole lub placówce systemu oświaty z zakresu doradztwa edukacyjno zawodowego, czyli tzw. formy doskonalenia doradztwa edukacyjno-zawodowego;
- j. plan wsparcia szkoły powinien uwzględniać konieczność wykorzystania potencjału i zasobów szkoły. Wśród realizatorów zadań określonych w planie wsparcia szkoły wyróżnić należy: kadrę szkoły, doradców-konsultantów oraz instytucje zewnętrzne wspierające szkolne doradztwo zawodowe (w tym poradnie psychologiczno–pedagogiczne, Ochotnicze Hufce Pracy, powiatowe urzędy pracy);
- k. katalog działań możliwych do zrealizowania w ramach planu wsparcia szkoły obejmuje:
 - udzielanie pomocy doradcom edukacyjno - zawodowym w organizowaniu szkolnych spotkań, konkursów itp. poświęconych doradztwu edukacyjno – zawodowemu;
 - współpracę przy organizacji spotkań poświęconych doradztwu edukacyjno – zawodowemu z uczniami, rodzicami, radami pedagogicznymi, zespołami wychowawców oraz przedstawicielami pracodawców lub przedsiębiorców;
 - inicjowanie współpracy z zewnętrznymi instytucjami wspierającymi szkolne doradztwo edukacyjno – zawodowe;
 - udostępnianie informacji, np. o instytucjach zewnętrznych wspierających doradztwo edukacyjno – zawodowe, opisanych w mapie lokalnej sieci doradztwa edukacyjno - zawodowego lub możliwościach pozyskania materiałów z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego;
 - inicjowanie i koordynowanie konkursów, konferencji i innych przedsięwzięć z dziedziny doradztwa edukacyjno - zawodowego o zasięgu lokalnym;

	Poddziałanie 10.3.2	Pomoc stypendialna dla uczniów szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów zawodowych (tryb pozakonkursowy) ¹⁵³
	Poddziałanie 10.3.3	Rozwój doradztwa edukacyjno-zawodowego (w gimnazjach oraz szkołach zawodowych***) oraz współpracy z rynkiem pracy: a. uzyskiwanie kwalifikacji doradców zawodowych przez nauczycieli realizujących zadania z zakresu doradztwa edukacyjno – zawodowego, którzy nie posiadają kwalifikacji z tego zakresu oraz podnoszenie kwalifikacji przez nauczycieli, realizujących zadania z zakresu doradztwa edukacyjno – zawodowego,

- wspieranie aktywności szkoły w środowisku lokalnym poprzez udział w targach szkolnych, organizacji lub udziale w tzw. drzwiach otwartych;
 - organizacja wspólnych warsztatów, spotkań oraz konferencji z udziałem przedstawicieli instytucji zajmujących się doradztwem w powiecie, władz lokalnych, przedstawicieli pracodawców lub przedsiębiorców czy szkół wyższych;
- I. działania związane z tworzeniem i rozwojem sieci doradców edukacyjno – zawodowych i instytucji mają na celu:
- identyfikację osób zajmujących się problematyką doradztwa edukacyjno - zawodowego w szkołach, placówkach systemu oświaty i instytucjach danego powiatu;
 - inicjowanie i organizowanie przedsięwzięć umożliwiających wymianę doświadczeń osobom zainteresowanym doradztwem edukacyjno – zawodowym (dyrektorom, doradcom zawodowym, pedagogom, psychologom, nauczycielom);
 - podejmowanie działań integrujących środowisko osób zajmujących się w szkołach i innych instytucjach problematyką doradczą;
 - budowanie współpracy osób odpowiedzialnych za doradztwo edukacyjno – zawodowe w powiecie;
 - organizacja warsztatów dla członków sieci doradców edukacyjno – zawodowych z terenu powiatu, z uwzględnieniem problematyki doradztwa edukacyjno – zawodowego dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, wymianę informacji, np. o wydarzeniach powiatowych dotyczących doradztwa, informacji z regionalnego rynku pracy, oferty edukacyjnej szkół, badań i analiz dotyczących lokalnego rynku pracy i dobrych praktyk, propagowanie działań doradczych.

***Od 1 września 2012 r. kształcenie zawodowe w Polsce, zgodnie z przepisami wprowadzonymi ustawą z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2011 r. nr 205, poz. 1206), odbywa się w następujących typach szkół:• trzyletniej zasadniczej szkole zawodowej, której ukończenie umożliwia uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe po zdaniu egzaminów potwierdzających kwalifikacje w danym zawodzie, a także dalsze kształcenie począwszy od klasy drugiej liceum ogólnokształcącego dla dorosłych,• czteroletnim technikum, którego ukończenie umożliwia uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe po zdaniu egzaminów potwierdzających kwalifikacje w danym zawodzie, a także uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego,• szkole policealnej dla osób posiadających wykształcenie średnie, o okresie nauczania nie dłuższym niż 2,5 roku, umożliwiającej uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe po zdaniu egzaminów potwierdzających kwalifikacje w danym zawodzie,• trzyletniej szkole specjalnej przysposabiającej do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, której ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa potwierdzającego przysposobienie do pracy.

¹⁵³ Pomoc stypendialna jest realizowana z uwzględnieniem następujących warunków:

- a. wybór projektów obejmujących pomoc stypendialną może być przeprowadzony z zastosowaniem trybu pozakonkursowego, pod warunkiem, że IZ RPO zapewni, że beneficjentem projektu będzie IZ RPO;
- b. w przypadku projektów wybranych do realizacji w trybie konkursowym pomoc stypendialna jest udzielana przez szkołę lub placówkę systemu oświaty, w której kształcą się uczniowie albo przez organ prowadzący szkoły lub placówki systemu oświaty;
- c. kryterium szczególnie uzdolnionych uczniów powinno obejmować co najmniej oceny klasyfikacyjne uzyskane przez uczniów lub słuchaczy z przynajmniej jednego spośród przedmiotów zawodowych. Osiągnięcia w olimpiadach, konkursach lub turniejach mogą stanowić dodatkowe kryterium premiujące. Szczegółowe kryteria naboru, uwzględniające warunki określone w Wytycznych będą zawierać regulaminy programów stypendialnych;
- d. wysokość pomocy stypendialnej ustala IZ RPO, jednak kwota stypendium wyliczona na bazie miesięcznej nie może przekroczyć 1000 zł brutto na jednego ucznia lub słuchacza;
- e. minimalny okres na jaki jest przyznawana pomoc stypendialna wynosi 10 miesięcy i może być skrócony jedynie w przypadku naruszenia przez ucznia regulaminu programu stypendialnego;
- f. w trakcie otrzymywania pomocy stypendialnej uczeń lub słuchacz podlega opiece dydaktycznej nauczyciela, pedagoga szkolnego albo doradcy zawodowego zatrudnionego w szkole lub placówce systemu oświaty ucznia lub słuchacza. Celem opieki dydaktycznej jest pomoc w dalszym osiąganiu jak najlepszych rezultatów, wsparcie ucznia lub słuchacza w wykorzystaniu stypendium na cele edukacyjne i monitorowanie jego osiągnięć edukacyjnych;

		<p>b. tworzenie Szkolnych Punktów Informacji i Kariery (SPInKa) umożliwiających realizację doradztwa edukacyjno – zawodowego,</p> <p>c. zewnętrzne wsparcie szkół w obszarze doradztwa edukacyjno – zawodowego¹⁵⁴,</p> <p>d. działania na rzecz dostosowania oferty edukacyjnej w szkołach zawodowych i w formach pozaszkolnych do potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy.</p>
	Poddziałanie 10.3.4	<p>Podnoszenie umiejętności oraz uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych przez osoby dorosłe zainteresowane z własnej inicjatywy zdobyciem, uzupełnieniem lub podnoszeniem kwalifikacji zawodowych poprzez;</p> <p>a. realizację szkolnych form kształcenia ustawicznego zawodowego albo pozaszkolnych form kształcenia ustawicznego, w tym wymienionych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 stycznia 2012 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 622).</p>
11. Typ beneficjenta	Poddziałanie 10.3.1	Wszystkie podmioty – z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych).
	Poddziałanie 10.3.2	Województwo Mazowieckie
	Poddziałanie 10.3.3	Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych) z obszaru objętego Strategią Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego 2014-2020.
	Poddziałanie 10.3.4	Wszystkie podmioty – z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych).
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Poddziałanie 10.3.1	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie i słuchacze szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe; • placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki doksztalania i doskonalenia zawodowego, centra kształcenia zawodowego i ustawicznego; • gimnazjaliści (w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego); • gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne (wyłącznie dla typu operacji nr 5); • młodociani pracownicy; • szkoły i placówki oświatowe oraz ich organy prowadzące realizujące kształcenie zawodowe oraz szkoły artystyczne kształcące w zawodach artystycznych; • nauczyciele kształcenia zawodowego szkół i placówek oświatowych; • instruktorzy praktycznej nauki zawodu; • nauczyciele wyznaczeni do realizacji zadań z zakresu doradztwa edukacyjno – zawodowego (wyłącznie dla typu operacji nr 5).

¹⁵⁴ jak w przypisie 160

	Poddziałanie 10.3.2	Uczniowie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe
	Poddziałanie 10.3.3	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie i słuchacze szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe; • placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego, centra kształcenia zawodowego i ustawicznego; • gimnazjaliści (w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego); • młodociani pracownicy; • szkoły i placówki oświatowe oraz ich organy prowadzące realizujące kształcenie zawodowe oraz szkoły artystyczne kształcące w zawodach artystycznych; • nauczyciele kształcenia zawodowego szkół i placówek oświatowych; • instruktorzy praktycznej nauki zawodu.
	Poddziałanie 10.3.4	<ul style="list-style-type: none"> • osoby w wieku dorosłym, od 18 r.ż., zgłaszające z własnej inicjatywy chęć kształcenia formalnego, podnoszenia, uzupełniania kwalifikacji lub ich formalnego potwierdzenia;
13. Instytucja pośrednicząca	Poddziałanie 10.3.1	MJWPU
	Poddziałanie 10.3.2	MJWPU
	Poddziałanie 10.3.3	MJWPU oraz IP ZIT
	Poddziałanie 10.3.4	MJWPU
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 10.3	Nie dotyczy
15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)		Region lepiej rozwinięty
	Działanie 10.3	63 657 488
	Poddziałanie 10.3.1	46 357 488
	Poddziałanie 10.3.2	2 000 000
	Poddziałanie 10.3.3	2 500 000
	Poddziałanie 10.3.4	12 800 000
16. Mechanizmy powiązania	Poddziałanie 10.3.1	Przewiduje się realizację projektów towarzyszących w ramach Inwestycji wynikających z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowym.

interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Poddziałanie 10.3.2	Nie dotyczy
	Poddziałanie 10.3.3	Projekty realizowane w ramach ZIT
	Poddziałanie 10.3.4	Przewiduje się realizację projektów towarzyszących w ramach Inwestycji wynikających z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowym.
17. Instrumenty terytorialne	Poddziałanie 10.3.1	Inwestycje wynikające z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi – szczegółowy opis w rozdziale IV.2.4.1
	Poddziałanie 10.3.2	Nie dotyczy
	Poddziałanie 10.3.3	ZIT – szczegółowy opis rozdziale IV.1.2.1
	Poddziałanie 10.3.4	Inwestycje wynikające z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi – szczegółowy opis w IV.2.4.1
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Poddziałanie 10.3.1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ konkursowy <p>Tryb konkursowy jest trybem podstawowym i stosowany jest w obszarach, gdzie rozwiązanie danego problemu nastąpi poprzez realizację różnych projektów przynoszących porównywalne rezultaty, tzn., że ten sam cel może zostać osiągnięty w wyniku realizacji różnych interwencji. Dla projektów wynikających z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi w procesie oceny przewidziane są dodatkowe punkty preferencyjne.</p>
	Poddziałanie 10.3.2	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pozakonkursowy <p>W trybie pozakonkursowym będą wybierane projekty wdrożeniowe zgodnie z UP, o kluczowym znaczeniu dla realizacji Programu, polegające na świadczeniu usług edukacji na rzecz ostatecznych odbiorców wsparcia. Projekty wybierane w trybie pozakonkursowym, tak jak projekty konkursowe, w celu otrzymania wsparcia będą musiały otrzymać pozytywną ocenę zgodnie z kryteriami przyjętymi przez Komitet Monitorujący. W trybie pozakonkursowym realizowane będą projekty stypendialne, adresowane do uczniów z wysokimi wynikami/osiągnięciami w zakresie przedmiotów i umiejętności zawodowych. Projekt w trybie pozakonkursowym realizowany będzie przez Województwo Mazowieckie poprzez Departament Edukacji Publicznej i Sportu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie.</p>

		<p>Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – MJWPU</p> <p>Dla trybu pozakonkursowego nie jest przewidziana procedura odwoławcza.</p>
	Poddziałanie 10.3.3	<ul style="list-style-type: none"> ▪ konkursowy <p>Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – MJWPU oraz IP ZIT.</p>
	Poddziałanie 10.3.4	<ul style="list-style-type: none"> ▪ konkursowy <p>Tryb konkursowy jest trybem podstawowym i stosowany jest w obszarach, gdzie rozwiązanie danego problemu nastąpi poprzez realizację różnych projektów przynoszących porównywalne rezultaty, tzn., że ten sam cel może zostać osiągnięty w wyniku realizacji różnych interwencji.</p> <p>Dla projektów wynikających z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi w procesie oceny przewidziane są dodatkowe punkty preferencyjne.</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów – MJWPU</p>
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)	Działanie 10.3	Zgodnie z Wezwaniem do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym.
20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)	Działanie 10.3.	<p>Maksymalny udział <i>cross-financingu</i> na poziomie osi nie przekroczy 10% alokacji EFS. Regulamin konkursu określi maksymalny udział <i>cross-financingu</i> dla danego konkursu. Limit wydatków związanych z wyposażeniem szkół i placówek kształcenia zawodowego w sprzęt niezbędny do realizacji kształcenia zawodowego nie przekroczy 20% całkowitej alokacji dla Działania (włączając <i>cross-financing</i>). Wysokość limitu zostanie zweryfikowana w trakcie przeglądu śródk okresowego programu.</p> <p>Projekty obejmujące inwestycje w infrastrukturę, w ramach <i>cross-financingu</i>, będą finansowane wyłącznie, jeżeli zostanie zagwarantowana trwałość inwestycji z EFS.</p>

		Nie dotyczy Poddziałania 10.3.2.
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 10.3	W ramach projektów wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 350 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach cross-financingu nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu, chyba że w zapisach Regulaminu konkursu oraz w Wezwaniu do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym IZ postanowi inaczej.
22. Warunki uwzględnienia dochodu w projekcie	Działanie 10.3	Nie dotyczy
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 10.3	Zgodnie z Regulaminem konkursu oraz z Wezwaniem do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym.
24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 10.3	<p>W przypadku wsparcia stanowiącego pomoc publiczną i pomoc <i>de minimis</i>, udzielaną w ramach realizacji programu, znajdą zastosowanie właściwe przepisy prawa wspólnotowego i krajowego dotyczące zasad udzielania tej pomocy, w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.); 2. Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu; 3. Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy <i>de minimis</i>;

		4. Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020;
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu		Ogółem
	Działanie 10.3	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – EFS stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)		Ogółem
	Poddziałanie 10.3.1	Maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wynosi 90%, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • w projektach nie objętych pomocą publiczną – EFS stanowi maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych inwestycji, • dodatkowo środki z budżetu państwa na finansowanie wkładu krajowego, stanowiące uzupełnienie do środków z EFS, do wysokości 10% wartości kwalifikowalnej projektów. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.
	Poddziałanie 10.3.2	
	Poddziałanie 10.3.3	
	Poddziałanie 10.3.4	
	Ogółem	
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych		Ogółem
	Poddziałanie 10.3.1	10% dla projektów nie objętych pomocą publiczną. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.
	Poddziałanie 10.3.2	
	Poddziałanie 10.3.3	
	Poddziałanie 10.3.4	

28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)		Ogółem
	Działanie 10.3	Minimalna wartość projektu 100 000. Maksymalna wartość projektu - nie dotyczy, chyba że IZ postanowi inaczej w Regulaminie konkursu.
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)		Ogółem
	Działanie 10.3	Nie dotyczy, o ile IZ nie postanowi inaczej w Regulaminie konkursu.
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)		Ogółem
	Działanie 10.3	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 10.3	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 10.3	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 10.3	Nie dotyczy

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

II.11. Oś Priorytetowa XI – Pomoc Techniczna

2. Cele szczegółowe osi priorytetowej

Cel szczegółowy 1: Utrzymanie optymalnego poziomu zatrudnienia, wysoko wykwalifikowanej kadry, niezbędnych warunków pracy gwarantujących skuteczne wykonywanie obowiązków związanych z realizacją RPO WM 2014 - 2020,

Cel szczegółowy 2: Skutecznie działający i użyteczny system informatyczny na potrzeby monitorowania postępów we wdrażaniu i efektywna wymiana doświadczeń, przepływ informacji pomiędzy uczestnikami systemu realizacji RPO WM, ze szczególnym uwzględnieniem partnerów,

Cel szczegółowy 3: Wzmocnienie kompetencji beneficjentów i potencjalnych beneficjentów programu, ze szczególnym uwzględnieniem JST, innych beneficjentów pełniących kluczową rolę w systemie RPO WM 2014 - 2020,

Cel szczegółowy 4: Zapewnienie dopasowanego do potrzeb odbiorców przekazu w zakresie celów i korzyści z wdrażania RPO WM 2014 - 2020.

3. Syntetyczny opis osi	Nie dotyczy	
4. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	Nazwa Funduszu	Ogółem
	EFS	72 991 719
5. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Mazowieckiego	

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 11.1	Plan Działań Pomocy Technicznej RPO WM 2014-2020
7. Cele szczegółowe działania	Działanie 11.1	Celem działania jest zapewnienie właściwego zarządzania, wdrażania oraz certyfikacji RPO WM 2014-2020 poprzez: <ol style="list-style-type: none"> 1. zapewnienie adekwatnego potencjału administracyjnego, 2. wsparcie realizacji procesu programowania, zarządzania, wdrażania, ewaluacji oraz certyfikacji RPO WM 2014 - 2020 3. wzmocnienie kompetencji beneficjentów i potencjalnych beneficjentów programu, 4. wsparcie procesów informacji i promocji.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 11.1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poziom fluktuacji pracowników w instytucjach zaangażowanych w RPO WM 2014 - 2020; 2. Średnioroczna liczba form szkoleniowych na jednego pracownika instytucji systemu wdrażania RPO WM 2014 - 2020;

		<ol style="list-style-type: none"> 3. Odsetek wdrożonych rekomendacji operacyjnych; 4. Średni czas zatwierdzenia projektu (od złożenia wniosku o dofinansowanie do podpisania umowy); 5. Średnia ocena użyteczności systemu informatycznego; 6. Ocena przydatności form szkoleniowych dla beneficjentów.
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 11.1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba etatomiesięcy finansowanych ze środków pomocy technicznej; 2. Liczba zakupionych urządzeń oraz elementów wyposażenia stanowiska pracy; 3. Liczba uczestników form szkoleniowych dla instytucji; 4. Liczba przeprowadzonych ewaluacji; 5. Liczba utworzonych lub dostosowanych systemów informatycznych; 6. Liczba użytkowników systemów informatycznych; 7. Liczba zorganizowanych spotkań, konferencji, seminariów; 8. Liczba opracowanych ekspertyz; 9. Liczba uczestników form szkoleniowych dla beneficjentów; 10. Liczba projektów objętych wsparciem (Project pipeline); 11. Liczba odwiedzin portalu informacyjnego/ serwisu internetowego; 12. Liczba działań informacyjno - promocyjnych o szerokim zasięgu;
10. Typy projektów	Działanie 11.1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Finansowanie wynagrodzeń pracowników instytucji zaangażowanych we wdrażanie RPO WM 2014-2020; 2. Finansowanie kosztów organizacyjnych, technicznych i administracyjnych; 3. Szkolenia specjalistyczne pracowników odpowiadające na potrzeby identyfikowane na poziomie RPO WM 2014-2020 (np. rozliczanie projektów, zarządzanie projektami); 4. Szkolenia indywidualne na podstawie planów szkoleń instytucji; 5. Finansowanie ewaluacji specyficznych dla RPO WM 2014-2020; 6. Wsparcie procesów realizacji RPO WM 2014-2020 (np. wybór i kontrola projektów); 7. Wsparcie potencjału i kompetencji pracowników instytucji zaangażowanych w zarządzanie cyklem rozwoju innowacji; 8. Finansowanie narzędzi informatycznych na potrzeby instytucji wdrażania RPO WM 2014-2020; 9. Finansowanie lokalnego systemu informatycznego służącego wdrażaniu RPO WM 2014-2020; 10. Wsparcie funkcjonowania Komitetu Monitorującego, grup roboczych oraz innych ciał dialogu społecznego funkcjonujących na poziomie RPO WM 2014-2020; 11. Wsparcie eksperckie i prawne na potrzeby wdrażania RPO WM 2014-2020; 12. Badania, analizy, statystyki na potrzeby monitorowania i ewaluacji Regionalnej Strategii Innowacji wraz z inteligentną specjalizacją;

		<p>13. Szkolenia specjalistyczne odpowiadające potrzebom beneficjentów i potencjalnych beneficjentów identyfikowanym na poziomie wdrażania poszczególnych projektów (np. rozliczanie projektów, zarządzanie projektami);</p> <p>14. Project pipeline;</p> <p>15. Portale internetowe poświęcone wdrażaniu projektów w RPO WM 2014-2020;</p> <p>16. Działania informacyjne, promujące możliwości finansowania i realizowane strategie oraz przedstawiające osiągnięcia RPO WM 2014-2020, w tym promujące uruchomienie Programu;</p> <p>17. Działania informacyjne podejmowane na podstawie strategii komunikacji RPO WM 2014 - 2020, zgodnie z art. 116 Rozporządzenia PE i Rady nr 1303/2013 (np. informowanie o naborach, wybranych obszarach wsparcia właściwych dla RPO WM 2014-2020).</p>
11. Typ beneficjenta	Działanie 11.1	Wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne, pełniące rolę IZ/IC/IP
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 11.1	Nie dotyczy
13. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Działanie 11.1	Nie dotyczy
14. Instytucja wdrażająca (jeśli dotyczy)	Działanie 11.1	Nie dotyczy
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)		Region lepiej rozwinięty
	Działanie 11.1	72 991 719
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO (jeśli dotyczy)	Działanie 11.1	<p>Wsparcie w ramach Osi Priorytetowej XI Pomoc Techniczna będzie miało komplementarny charakter wobec :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. wsparcia w zakresie zwiększenia potencjału administracyjnego i kompetencji pracowników instytucji zaangażowanych w zarządzanie osią pierwszą w odniesieniu do zarządzania cyklem rozwoju innowacji, w tym metodologii klasyfikowania i oceny gotowości technologii oraz oceną ryzyka związanego z realizacją projektów innowacyjnych, 2. zapewnienia monitoringu, ewaluacji i aktualizacji regionalnej strategii inteligentnych specjalizacji, obejmującego: <ol style="list-style-type: none"> a. proces przedsiębiorczego odkrywania, angażujący regionalne instytucje zarządzającą i pośredniczące, oraz zainteresowane podmioty takie, jak uniwersytety, inne instytucje szkolnictwa wyższego, przedsiębiorców, oraz partnerów społecznych,

		<p>b. stopę zwrotu na inwestycji w zakresie strategii inteligentnych specjalizacji, obliczaną dla EFRR i EFS.</p> <p>Za koordynację wsparcia w zakresie pomocy technicznej odpowiada IK UP poprzez krajowy program PO PT 2014-2020. RPO WM 2014 – 2020 ograniczony zostaje jednakże do interwencji regionalnej, projektów realizowanych na terenie i na rzecz województwa mazowieckiego. Dotyczy to działań w zakresie informacji i promocji, wsparcia potencjału beneficjentów funduszy europejskich oraz wsparcia zasobów ludzkich.</p> <p>Koszty operacyjne związane z koordynacją, zarządzaniem i wdrażaniem ZIT miasta st. Warszawy (jako IP), zgodnie z UP, będą współfinansowane ze środków Funduszu Spójności, w ramach OP 2: Potencjał beneficjentów funduszy europejskich PO PT 2014-2020.</p>
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 11.1	Nie dotyczy
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 11.1	<p>Z uwagi na specyfikę interwencji oraz beneficjentów określonych podmiotowo w programie, nabory na projekty w ramach osi będą odbywały się w trybie pozakonkursowym.</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament UMWM w Warszawie pełniący funkcję IZ.</p>
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)	Działanie 11.1	Nie dotyczy
20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)	Działanie 11.1	Maksymalny udział <i>cross-financingu</i> na poziomie osi nie przekroczy 10% alokacji EFS.
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych	Działanie 11.1	W ramach projektów wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 350 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach <i>cross-financingu</i> nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu, chyba że w zapisach Regulaminu konkursu oraz w Wezwaniu do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym IZ postanowi inaczej.

jako % wydatków kwalifikowalnych		
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 11.1	Nie dotyczy
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 11.1	Zgodnie z Wezwaniem do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym.
24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 11.1	Nie dotyczy
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu		Ogółem
	Działanie 11.1	80%
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu		Ogółem
	Działanie 11.1	80%

(środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)		
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych		Ogółem
	Działanie 11.1	20%
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)		Ogółem
	Działanie 11.1	Nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)		Ogółem
	Działanie 11.1	Nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR) (jeśli dotyczy)		Ogółem
	Działanie 11.1	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 11.1	Nie dotyczy

32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 11.1	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 11.1	Nie dotyczy

III. Indykatory plan finansowy [EUR]

Priorytet inwestycyjny	Kategoria regionu (*)	Wsparcie UE				Wkład krajowy	Krajowe środki publiczne					Krajowe środki prywatne	Finansowanie ogółem	Szacowany poziom cross-financingu (%)	Główna alokacja (**)		Rezerwa wykonania	Udział rezerwy wykonania w stos. do całkowitej kwoty wsparcia UE	Wkład EBI
		ogółem	FS	EFRR	EFS		ogółem	ogółem	budżet państwa		budżet jst				inne	Wsparcie UE			
		a	b	c	d	e	f	g	w tym dot. rezerwy wykonania	h	i	j	k	l	m	n	o	p	
		=b+c+d				=f+j	=g+h+i	rewitalizacja +EFS+KT	=(g*o)/100				=a+e		=a-n		=n/a*100%		
Oś priorytetowa I		278 217 130		278 217 130		122 577 288	23 974 571	0	0	500 000	23 474 571	98 602 717	400 794 418		261 524 103	16 693 027	6,00		
Działanie nr 1.1	1a	125 197 709		125 197 709		44 340 856	23 474 571	0	0	0	23 474 571	20 866 285	169 538 565		117 685 847	7 511 862	6,00		
Działanie nr 1.2	1b	153 019 421		153 019 421		78 236 432	500 000	0	0	500 000		77 736 432	231 255 853		143 838 256	9 181 165	6,00		
Oś priorytetowa II		153 599 843		153 599 843		67 684 298	25 514 854	0	0	23 943 499	1 571 355	42 169 444	221 284 141		144 383 853	9 215 990	6,00		
Działanie nr 2.1	2c	153 599 843		153 599 843		67 684 298	25 514 854	0	0	23 943 499	1 571 355	42 169 444	221 284 141		144 383 853	9 215 990	6,00		
Poddziałanie nr 2.1.1	2c	125 708 369		125 708 369		60 711 429	18 541 985	0	0	16 970 630	1 571 355	42 169 444	186 419 798		118 165 867	7 542 502	6,00		
Poddziałanie nr 2.1.2	2c	27 891 474		27 891 474		6 972 869	6 972 869	0	0	6 972 869	0	0	34 864 343		26 217 986	1 673 488	6,00		
Oś priorytetowa III		213 369 786		213 369 786		114 777 613	11 615 033	810 944	48 656	10 804 089	0	103 162 580	328 147 399		200 567 599	12 802 187	6,00		
Działanie nr 3.1	3a	72 083 927		72 083 927		18 020 982	10 194 881	810 944	48 656	9 383 937	0	7 826 101	90 104 909		67 758 891	4 325 036	6,00		
Poddziałanie nr 3.1.1	3a	11 579 348		11 579 348		2 894 837	2 894 837	284 954	17 097	2 609 883	0	0	14 474 185		10 884 587	694 761	6,00		
Poddziałanie nr 3.1.2	3a	60 504 579		60 504 579		15 126 145	7 300 044	525 990	31 559	6 774 054	0	7 826 101	75 630 724		56 874 304	3 630 275	6,00		
Działanie nr 3.2	3b	33 159 967		33 159 967		8 289 992	1 420 152	0	0	1 420 152	0	6 869 840	41 449 959		31 170 369	1 989 598	6,00		
Poddziałanie nr 3.2.1	3b	5 680 606		5 680 606		1 420 152	1 420 152	0	0	1 420 152	0	0	7 100 758		5 339 770	340 836	6,00		
Poddziałanie nr 3.2.2	3b	27 479 361		27 479 361		6 869 840	0	0	0	0	0	6 869 840	34 349 201		25 830 599	1 648 762	6,00		
Działanie nr 3.3	3c	108 125 892		108 125 892		88 466 639	0	0	0	0	0	88 466 639	196 592 531		101 638 339	6 487 553	6,00		
Oś priorytetowa IV		324 359 153		324 359 153		99 788 691	67 862 271	7 848 787	470 928	60 013 484	0	31 926 420	424 147 844		304 897 604	19 461 549	6,00		
Działanie nr 4.1	4a	37 707 260		37 707 260		13 711 731	7 541 452	0	0	7 541 452	0	6 170 279	51 418 991		35 444 824	2 262 436	6,00		
Działanie nr 4.2	4c	78 621 521		78 621 521		34 069 367	13 313 226	2 211 230	132 674	11 101 996	0	20 756 141	112 690 888		73 904 230	4 717 291	6,00		

Działanie nr 4.3	4e		208 030 372		208 030 372		52 007 593	47 007 593	5 637 557	338 254	41 370 036	0	5 000 000	260 037 965		195 548 550	12 481 822	6,00
Poddziałanie nr 4.3.1	4e		111 124 789		111 124 789		27 781 197	22 781 197	2 782 697	166 962	19 998 500	0	5 000 000	138 905 986		104 457 302	6 667 487	6,00
Poddziałanie nr 4.3.2	4e		96 905 583		96 905 583		24 226 396	24 226 396	2 854 860	171 292	21 371 536	0	0	121 131 979		91 091 248	5 814 335	6,00
Oś priorytetowa V			91 442 566		91 442 566		22 860 642	17 756 911	1 004 578	60 275	16 322 870	429 463	5 103 731	114 303 208		85 956 012	5 486 554	6,00
Działanie nr 5.1	5b		29 490 483		29 490 483		7 372 621	7 372 621	0	0,00	7 035 121	337 500	0	36 863 104		27 684 734	1 805 749,00	6,12
Działanie nr 5.2	6a		24 394 487		24 394 487		6 098 622	3 227 287	0	0,00	3 227 287	0	2 871 335	30 493 109		22 900 774	1 493 713,00	6,12
Działanie nr 5.3	6c		35 718 340		35 718 340		8 929 585	6 697 189	1 004 578	60 275	5 692 611	0	2 232 396	44 647 925		33 531 248	2 187 092,00	6,12
Działanie nr 5.4	6d		1 839 256		1 839 256		459 814	459 814	0	0,00	367 851	91 963	0	2 299 070		1 839 256	0,00	0,00
Oś priorytetowa VI			116 411 947		116 411 947		54 987 084	19 991 265	14 796 596	887 796	4 435 554	759 115	34 995 819	171 399 031		109 427 230	6 984 717	6,00
Działanie nr 6.1	9a		55 684 051		55 684 051		32 904 212	5 568 405	3 410 196	204 612	2 158 209	0	27 335 807	88 588 263		52 343 008	3 341 043	6,00
Działanie nr 6.2	9b		60 727 896		60 727 896		22 082 872	14 422 860	11 386 400	683 184	2 277 345	759 115	7 660 012	82 810 768		57 084 222	3 643 674	6,00
Oś priorytetowa VII			367 285 892		367 285 892		91 821 473	58 071 473	12 991 257	779 475	45 080 216	0	33 750 000	459 107 365		345 248 739	22 037 153	6,00
Działanie nr 7.1	7b		232 285 892		232 285 892		58 071 473	58 071 473	12 991 257	779 475	45 080 216	0	0	290 357 365		218 348 739	13 937 153	6,00
Działanie nr 7.2	7d		135 000 000		135 000 000		33 750 000	0	0	0	0	0	33 750 000	168 750 000		126 900 000	8 100 000	6,00
Oś priorytetowa VIII			137 885 055		137 885 055		34 471 264	30 840 053	1 172 224	81 206	3 565 335	26 102 494	3 631 211	172 356 319	10	128 333 009	9 552 046	6,93
Działanie nr 8.1	8i		104 409 977		104 409 977		26 102 494	26 102 494	0	0	0	26 102 494	0	130 512 471		97 176 931	7 233 046	6,93
Działanie nr 8.2	8i		6 251 859		6 251 859		1 562 965	1 543 428	1 172 224	81 206	371 204	0	19 537	7 814 824		5 818 759	433 100	6,93
Działanie nr 8.3	8iv		27 223 219		27 223 219		6 805 805	3 194 131	0	0	3 194 131	0	3 611 674	34 029 024		25 337 319	1 885 900	6,93
Poddziałanie nr 8.3.1	8iv		14 446 697		14 446 697		3 611 674	0	0	0	0	0	3 611 674	18 058 371		13 445 896	1 000 801	6,93
Poddziałanie nr 8.3.2	8iv		12 776 522		12 776 522		3 194 131	3 194 131	0	0	3 194 131	0	0	15 970 653		11 891 423	885 099	6,93
Oś priorytetowa IX			172 375 061		172 375 061		43 093 765	32 509 116	23 508 390	1 628 553	9 000 726	0	10 584 649	215 468 826	10	160 433 704	11 941 356	6,93
Działanie nr 9.1	9i		84 233 041		84 233 041		21 058 260	15 808 501	8 851 103	613 164	6 957 398	0	5 249 759	105 291 301		78 397 759	5 835 281	6,93
Działanie nr 9.2	9iv		79 577 765		79 577 765		19 894 441	15 228 154	13 317 687	922 588	1 910 467	0	4 666 287	99 472 206		74 064 982	5 512 783	6,93
Poddziałanie nr 9.2.1	9iv		25 650 299		25 650 299		6 412 575	4 877 222	4 292 690	297 378	584 532	0	1 535 353	32 062 874		23 873 364	1 776 935	6,93
Poddziałanie nr 9.2.2	9iv		53 927 466		53 927 466		13 481 866	10 350 932	9 024 997	625 210	1 325 935	0	3 130 934	67 409 332		50 191 618	3 735 848	6,93
Działanie nr 9.3	9v		8 564 255		8 564 255		2 141 064	1 472 461	1 339 600	92 801	132 861	0	668 603	10 705 319		7 970 963	593 292	6,93
Oś priorytetowa X			161 901 986		161 901 986		48 432 683	40 596 984	22 262 490	1 542 244	18 334 494	0	7 835 699	210 334 669	10	150 686 158	11 215 829	6,93
Działanie nr 10.1	10i		78 706 309		78 706 309		19 676 577	18 201 026	11 863 030	821 817	6 337 996	0	1 475 551	98 382 886		73 253 897	5 452 413	6,93

Poddziałanie nr 10.1.1	10i		50 846 410		50 846 410	12 711 602	12 393 812	9 533 701	660 451	2 860 111	0	317 790	63 558 012		47 324 003	3 522 407	6,93
Poddziałanie nr 10.1.2	10i		8 423 086		8 423 086	2 105 772	2 105 772	1 579 329	109 409	526 443	0	0	10 528 858		7 839 575	583 512	6,93
Poddziałanie nr 10.1.3	10i		4 000 000		4 000 000	1 000 000	1 000 000	750 000	51 957	250 000	0	0	5 000 000		3 722 898	277 102	6,93
Poddziałanie nr 10.1.4	10i		15 436 813		15 436 813	3 859 203	2 701 442	0	0	2 701 442	0	1 157 761	19 296 016		14 367 421	1 069 392	6,93
Działanie nr 10.2	10iii		19 538 189		19 538 189	4 884 547	2 442 274	2 442 274	169 190	0	0	2 442 273	24 422 736		18 184 673	1 353 516	6,93
Działanie nr 10.3	10iv		63 657 488		63 657 488	23 871 559	19 953 684	7 957 186	551 237	11 996 498	0	3 917 875	87 529 047		59 247 588	4 409 900	6,93
Poddziałanie nr 10.3.1	10iv		46 357 488		46 357 488	17 526 835	15 208 960	5 937 462	411 320	9 271 498	0	2 317 875	63 884 323		43 146 053	3 211 435	6,93
Poddziałanie nr 10.3.2	10iv		2 000 000		2 000 000	733 494	733 494	233 494	16 175	500 000	0	0	2 733 494		1 861 449	138 551	6,93
Poddziałanie nr 10.3.3	10iv		2 500 000		2 500 000	916 868	916 868	291 868	20 219	625 000	0	0	3 416 868		2 326 811	173 189	6,93
Poddziałanie nr 10.3.4	10iv		12 800 000		12 800 000	4 694 362	3 094 362	1 494 362	103 523	1 600 000	0	1 600 000	17 494 362		11 913 275	886 725	6,93
Oś priorytetowa XI			72 991 719		72 991 719	18 247 930	18 247 930	0	0	18 247 930	0	0	91 239 649	10	72 991 719	0	0,00
Działanie nr 11.1			72 991 719		72 991 719	18 247 930	18 247 930	0	0	18 247 930	0	0	91 239 649	10	72 991 719	0	0,00

IV. Wymiar terytorialny prowadzonej interwencji

IV.1. Wymiar terytorialny - formy obligatoryjne

IV.1.1 Planowane wsparcie rewitalizacji w ramach RPO WM 2014-2020

IV.1.1.1 Krótki opis zakresu i zasad funkcjonowania instrumentu terytorialnego

Wdrażanie polityki rewitalizacyjnej na poziomie regionalnym w województwie mazowieckim rozumiane jest jako zespół działań prowadzonych kompleksowo, wielowymiarowo, skoordynowanych i skoncentrowanych tematycznie i terytorialnie w celu osiągnięcia założonych przemian w obszarach kryzysowych.

W ramach Programu zaplanowano zintegrowane planowanie i zarządzanie procesami rewitalizacji z zakresu materialno-przestrzennego, społeczno-socjalnego oraz rozwoju gospodarczego, w ramach działań współfinansowanych z EFRR i EFS. Działania te muszą zostać skoncentrowane w zdegradowanych obszarach miejskich, lub w przemysłowych, powojennych, pokolejowych i popegeerowskich obszarach wiejskich, wskazanych w programach rewitalizacji.

Zasadą ogólną działań rewitalizacyjnych zaplanowanych w Programie będzie włączenie społeczne. W związku z powyższym działania naprawcze prowadzić będą do polepszenia jakości życia mieszkańców, w tym zwiększenia ich szans na zatrudnienie. Pozwolą one również na trwałą odnowę obszaru, poprawę ładu przestrzennego, stanu środowiska i zabudowy poprzez zastosowanie wysokiej jakości rozwiązań architektonicznych i urbanistycznych. W celu uzyskania najlepszych rozwiązań premiowane będą takie projekty, które zostały wyłonione w konkursach architektonicznych, urbanistycznych lub architektoniczno-urbanistycznych. Podejmowane interwencje przyczynią się również do ograniczania zjawiska eksurbanizacji poprzez podnoszenie atrakcyjności stref rozwojowych w miastach i pozwolą na odnowienie lub wzmocnienie atutów rozwojowych obszarów wiejskich. Rezultatem prowadzonych działań będzie zmiana wizerunku obszaru poddanego rewitalizacji, a co się z tym wiąże zwiększone zainteresowanie inwestorów tym obszarem, przy zminimalizowanym stopniu zagrożenia gentryfikacją.

IV.1.1.2 Indykatoryna alokacja UE planowana na projekty rewitalizacyjne

Oś priorytetowa	Działanie/ poddziałanie	Fundusz	Indykatoryna alokacja UE (EUR)	Metoda preferencji
III	3.1 Poprawa rozwoju MŚP na Mazowszu	EFRR	32 953 424	Konkursy dotyczące projektów rewitalizacyjnych ¹⁵⁵ realizowanych na obszarach kryzysowych (zdegradowanych) wskazanych do rewitalizacji lub rekultywacji zlokalizowane w pobliżu inwestycji transportowych w związku ze zintensyfikowanym zapotrzebowaniem firm poszukujących lokalizacji dla prowadzenia działalności. Obszary ujęte w projekcie powinny zostać ujęte w programach rewitalizacji lub w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin (obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji), a także w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (obszary rehabilitacji istniejącej zabudowy i infrastruktury technicznej, obszary wymagające przekształceń lub rekultywacji)
IV	4.2 Efektywność energetyczna	EFRR	19 655 380	Konkursy dotyczące projektów rewitalizacyjnych realizowanych na obszarach (terytoriach) objętych programami rewitalizacji
	4.3 Jakość powietrza	EFRR	52 007 593	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie projektów rewitalizacyjnych realizowanych na obszarach (terytoriach) objętych programami rewitalizacji. Konkursy dotyczące projektów rewitalizacyjnych realizowanych na obszarach (terytoriach) objętych programami rewitalizacji
V	5.3 Dziedzictwo kultury	EFRR	8 929 585	Konkursy dotyczące projektów rewitalizacyjnych realizowanych na obszarach (terytoriach) objętych programami rewitalizacji
VI	6.1 Jakość usług zdrowotnych	EFRR	5 568 405	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie projektów rewitalizacyjnych realizowanych na obszarach (terytoriach) objętych programami rewitalizacji
	6.2 Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych	EFRR	60 727 896	Konkursy dotyczące projektów rewitalizacyjnych realizowanych na obszarach (terytoriach) objętych programami rewitalizacji
IX	9.1 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu	EFS	12 000 000	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie w trakcie wyboru do dofinansowania projektów rewitalizacyjnych, w których wsparcie osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym odbywa się na obszarach (terytoriach) objętych programami rewitalizacji
	9.2 Usługi społeczne i	EFS	8 000 000	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie w trakcie wyboru do dofinansowania projektów

¹⁵⁵ Projekt rewitalizacyjny to projekt taki, który wynika z obowiązującego (na dzień składania wniosku o dofinansowanie) programu rewitalizacji.

Oś priorytetowa	Działanie/ poddziałanie	Fundusz	Indykatorywna alokacja UE (EUR)	Metoda preferencji
	usługi opieki zdrowotnej			rewitalizacyjnych, w których wsparcie osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym odbywa się na obszarach (terytoriach) objętych programami rewitalizacji
	9.3 Rozwój ekonomii społecznej	EFS	3 500 000	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie w trakcie wyboru do dofinansowania projektów rewitalizacyjnych, w których wsparcie osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym odbywa się na obszarach (terytoriach) objętych programami rewitalizacji.

IV.1.2 Wsparcie przedsięwzięć z zakresu zrównoważonego rozwoju obszarów funkcjonalnych miast wojewódzkich w ramach ZIT

IV.1.2.1 Krótki opis zakresu i zasad funkcjonowania instrumentu terytorialnego

Politykę terytorialną RPO WM 2014-2020 oparto na realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla m.st. Warszawy i jej obszaru funkcjonalnego.

Funkcjonowanie ZIT WOF na Mazowszu opiera się na zinstytucjonalizowanej partnerskiej współpracy gmin, położonych w WOF. W skład WOF wchodzi 40 JST, które podpisały porozumienie o współpracy w zakresie realizacji ZIT: Miasto stołeczne Warszawa, a także gminy: Błonie, Brwinów, Czosnów, Góra Kalwaria, Grodzisk Mazowiecki, Halinów, Izabelin, Jabłonna, Jaktorów, Józefów, Karczew, Kobyłka, Konstancin-Jeziorna, Legionowo, Leszno, Lesznowola, Łomianki, Marki, Michałowice, Milanówek, Nadarzyn, Nieporęt, Nowy Dwór Mazowiecki, Otwock, Ożarów Mazowiecki, Piaseczno, Piastów, Podkowa Leśna, Pruszków, Radzymin, Raszyn, Stare Babice, Sulejówek, Wiązowna, Wieliszew, Wołomin, Ząbki, Zielonka, Żyrardów.

Funkcję IP ZIT w systemie wdrażania RPO WM 2014 - 2020 na zasadach określonych w ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. poz. 1146) pełni m.st. Warszawa działające na podstawie „Porozumienia gmin Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego o współpracy w zakresie realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w perspektywie finansowej UE 2014-2020 z dnia 21 lutego 2014 r. z późn. zm.

Zakres powierzenia zadań związanych z realizacją programu w ramach Strategii ZIT WOF określa pisemne porozumienie pomiędzy IZ RPO WM 2014-2020 a m.st. Warszawą, reprezentowanym przez Prezydenta m.st. Warszawy „w sprawie powierzenia zadań instytucji pośredniczącej w ramach instrumentu zintegrowane inwestycje terytorialne regionalnego programu operacyjnego województwa mazowieckiego na lata 2014-2020”.

Dokumentem warunkującym realizację ZIT WOF, jest Strategia ZIT WOF 2014-2020+. Dokument ten zawiera m.in. spójny zestaw powiązanych ze sobą działań, a także zasady wyboru projektów dla ZIT, stanowiące podstawę do opracowania szczegółowych kryteriów wyboru projektów ustanawianych przez KM RPO WM 2014-2020.

Celem głównym Strategii ZIT WOF jest: Rozwój i wykorzystanie potencjałów WOF ZIT poprzez integrację obszaru i budowanie jego przewag konkurencyjnych zgodnie z art. 7 rozporządzenia EFRR.

Na finansowanie ZIT zostanie wydzielona kwota w wysokości min. 165,8 mln euro (7,94% środków RPO WM 2014-2020). W SZOOP wydzielone zostały w odrębne Poddziałania dedykowane mechanizmowi ZIT WOF w osiach priorytetowych zgodnie z tabelą IV.1.2.2 Alokacja UE przeznaczona na ZIT wojewódzki.

Projekty w ramach ZIT mogą być realizowane w formule konkursowej i pozakonkursowej.

IV.1.2.2 Alokacja UE przeznaczona na ZIT obszaru funkcjonalnego miasta wojewódzkiego

Oś priorytetowa	Poddziałanie	Fundusz	Alokacja UE przeznaczona na ZIT (EUR)	Finansowanie ogółem (EUR)
II	2.1.2 E -usługi dla Mazowsza w ramach ZIT	EFRR	27 891 474	
III	3.1.1 Rozwój MŚP w ramach ZIT	EFRR	11 579 348	
	3.2.1 Promocja gospodarcza regionu w ramach ZIT	EFRR	5 680 606	
IV	4.3.2 Mobilność miejska w ramach ZIT	EFRR	96 905 583	
VIII	8.3.2 Ułatwianie powrotu do aktywności zawodowej w ramach ZIT	EFS	12 776 522	
X	10.1.2 Edukacja ogólna w ramach ZIT	EFS	8 423 086	
	10.3.3 Doradztwo zawodowe w ramach ZIT	EFS	2 500 000	

IV.1.3 Obszary wiejskie

IV.1.3.1 Krótki opis zakresu i zasad funkcjonowania instrumentu terytorialnego

Uzupełnieniem podejścia terytorialnego w Programie będą preferencje punktowe w wybranych działaniach dla obszarów wiejskich, na które łącznie przeznaczone zostanie min. 11% alokacji Programu. Co do zasady w ramach osi priorytetowych nie przewidziano alokacji dedykowanych wyłącznie obszarom wiejskim, ale jedynie działania w ramach których przewidziano preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie w trakcie wyboru do dofinansowania projektów realizowanych na obszarach wiejskich lub których ostatecznymi odbiorcami są podmioty/osoby z obszarów wiejskich. Jako podstawa przyznania preferencji służy analiza potrzeb terytorium, którego dotyczy dany obszar wsparcia oraz osiągnięcie wyznaczonych w tym zakresie celów.

Założeniem interwencji EFRR na obszarach wiejskich jest uzupełnienie infrastruktury służącej ich rozwojowi oraz poprawę dostępu i jakości usług. Założeniem interwencji EFS na obszarach wiejskich jest

rozwiązywanie konkretnych problemów poszczególnych grup docelowych, a co za tym idzie, kierowanie interwencji bezpośrednio do osób, których one dotyczą.

Wzrost poziomu aktywności zawodowej mieszkańców wsi i małych miast bez konieczności emigracji związany jest z rozwojem lokalnych i regionalnych ośrodków, rozwojem poza rolniczej przedsiębiorczości, ale także poprawą dostępności komunikacyjnych lokalnych i regionalnych rynków pracy.

Szczegółowe wyjaśnienie podejścia terytorialnego w wybranych Osiach Priorytetowych

W VII Osi Priorytetowej w przypadku Działania 7.1 Infrastruktura drogowa oraz Działania 7.2. Infrastruktura kolejowa zakłada się, że znaczna część infrastruktury będącej przedmiotem realizowanych projektów (drogi, linie kolejowe) jest położona na obszarach wiejskich i będzie użytkowana przez osoby zamieszkujące te obszary. W związku z powyższym nie ma potrzeby definiowania dodatkowych kryteriów, które preferowałby projekty z obszarów wiejskich. W przypadku ww. działań założono % udział alokacji środków UE przeznaczonych na obszary wiejskie.

W VIII Osi Priorytetowej, w przypadku Działania 8.1 Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych przez PUP, na podstawie statystyk publicznych¹⁵⁶ można dokonać założenia, iż odbiorcami planowanej interwencji w znaczącej większości będą mieszkańcy obszarów wiejskich i powyższe nie wymaga definiowania dodatkowego skwantyfikowanego kryterium wyboru projektów. Ponadto w przypadku ustanowienia kryterium, które musiałoby być jednakowe dla wszystkich beneficjentów w naborze, mogłoby przyczynić się do dyskryminowania bezrobotnych w powiatach o wyższym udziale bezrobotnych pochodzących z obszarów miejskich i sztucznym ograniczeniu grupy docelowej, a nawet niemożliwością prawidłowego zrealizowania projektu.

Lata	Liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi		Odsetek ogółu bezrobotnych zamieszkałych na wsi
		w tym kobiet	
2010	105 153	50 209	47,0%
2011	108 992	53 602	49,2%
2012	118 669	55 651	46,9%
2013	122 458	56 873	46,4%
2014	107 807	51 009	43,2%
średniorocznie dla badanego okresu.	140 770	54 084	46,5%

Ponadto z danych na koniec grudnia 2014 r. wynika, że bezrobotni zamieszkali na wsi przeważali w 29 z 42 powiatów, a w 13 powiatach stanowili 70,0% i więcej. Poza miastami na prawach powiatu

¹⁵⁶ <http://wupwarszawa.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analazy/raporty-roczone-i-polroczne>

udział bezrobotnych zamieszkałych na wsi w ogólnej liczbie bezrobotnych kształtował się od 34,7% w powiecie otwockim do 96,8% w powiecie siedleckim.

Z uwagi na fakt, iż planowana kwota alokacji dedykowanej do obszarów wiejskich w Działaniu 8.1 (wynosząca 12 267 040 euro) stanowi ok. 12% alokacji środków na przedmiotowe Działanie, IZ będzie na bieżąco monitorować publikowane przez WUP raporty dotyczące rynku pracy na Mazowszu i podejmować środki zaradcze w przypadku zmiany trendu struktury udziału bezrobotnych z obszarów wiejskich.

W IX Osi Priorytetowej nie zastosowano wprawdzie preferencji dla obszarów wiejskich, natomiast jest wyraźna preferencja punktowa (15) dla obszarów (gmin) o najwyższym wskaźniku ubóstwa i wykluczenia społecznego. Statystyki pokazują, że problem ubóstwa i wykluczenia społecznego i największy wskaźnik ubóstwa dotyczą przede wszystkim obszarów wiejskich. Można więc założyć, że preferowanie projektów realizowanych w gminach o najwyższym wskaźniku ubóstwa pozwoli na zrealizowanie założeń RPO dotyczących alokacji dla obszarów wiejskich. Ewentualna zmiana preferencji, tzn. ich rozszerzenie o preferencje punktowe (lub wydzielenie alokacji) dla obszarów wiejskich można będzie zastosować po ocenie wyników realizacji projektów realizowanych w ramach pierwszych konkursów.

W Osi Priorytetowej X, w ramach Poddziałania 10.1.3 w trybie pozakonkursowym przewidziano m.in. 65% stypendiów dla uczniów z obszarów wiejskich. Założenie uzasadnione jest udziałem uczniów z obszarów wiejskich w projekcie *Regionalny program stypendialny dla uczniów szczególnie uzdolnionych* (9.1.3 PO KL) w latach 2009-2015.

IV.1.3.2 Indykatorywna alokacja UE planowana na projekty realizowane na obszarach wiejskich lub projekty, których ostatecznymi odbiorcami są podmioty/osoby z obszarów wiejskich lub realizowana infrastruktura obejmuje obszary wiejskie

Oś priorytetowa	Działanie/ poddziałanie	Fundusz	Indykatorywna alokacja UE (EUR)	Metoda preferencji projektów z obszarów wiejskich
I	1.1 Działalność badawczo - rozwojowa jednostek naukowych	EFRR	18 984 819	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie w trakcie wyboru do dofinansowania projektów realizowanych na terenach wiejskich
	1.2 Działalność badawczo - rozwojowa przedsiębiorstw	EFRR	16 756 294	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie w trakcie wyboru do dofinansowania projektów realizowanych na terenach wiejskich
II	2.1 E-usługi	EFRR	4 441 878	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie w trakcie wyboru do dofinansowania projektów realizowanych na terenach wiejskich

Oś priorytetowa	Działanie/ poddziałanie	Fundusz	Indykatorywna alokacja UE (EUR)	Metoda preferencji projektów z obszarów wiejskich
III	3.1 Poprawa rozwoju MŚP na Mazowszu	EFRR	3 875 266	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie w trakcie wyboru do dofinansowania projektów realizowanych na terenach wiejskich
	3.2 Internacjonalizacja MŚP	EFRR	1 013 127	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie w trakcie wyboru do dofinansowania projektów realizowanych na terenach wiejskich
	3.3 Innowacje w MŚP	EFRR	19 541 949	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie w trakcie wyboru do dofinansowania projektów realizowanych na terenach wiejskich
IV	4.1 Odnawialne źródła energii	EFRR	7 157 208	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie w trakcie wyboru do dofinansowania projektów realizowanych na terenach wiejskich
	4.2 Efektywność energetyczna	EFRR	14 923 136	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie w trakcie wyboru do dofinansowania projektów realizowanych na terenach wiejskich
V	5.1 Dostosowanie do zmian klimatu	EFRR	7 786 637	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie w trakcie wyboru do dofinansowania projektów realizowanych na terenach wiejskich
	5.2 Gospodarka odpadami	EFRR	8 175 230	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie w trakcie wyboru do dofinansowania projektów realizowanych na terenach wiejskich
	5.3 Dziedzictwo kultury	EFRR	6 217 972	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie w trakcie wyboru do dofinansowania projektów realizowanych na terenach wiejskich
VI	6.2 Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych	EFRR	2 963 358	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie w trakcie wyboru do dofinansowania projektów realizowanych na terenach wiejskich
VII	7.1 Transport drogowy	EFRR	52 394 257	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie w trakcie wyboru do dofinansowania projektów realizowanych na terenach wiejskich
	7.2 Transport kolejowy	EFRR	30 226 432	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie w trakcie wyboru do dofinansowania projektów realizowanych na terenach wiejskich
VIII	8.1 Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych przez PUP	EFS	12 267 040	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie w trakcie

Oś priorytetowa	Działanie/ poddziałanie	Fundusz	Indykatorywna alokacja UE (EUR)	Metoda preferencji projektów z obszarów wiejskich
				wyboru do dofinansowania projektów realizowanych na terenach wiejskich
	8.2 Aktywizacja zawodowa osób poszukujących pracy biernych zawodowo	EFS	3 932 958	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie w trakcie wyboru do dofinansowania projektów realizowanych na terenach wiejskich
	8.3 Ułatwianie powrotu do aktywności zawodowej osób sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3	EFS	3 985 259	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie w trakcie wyboru do dofinansowania projektów realizowanych na terenach wiejskich
IX	9.1 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu	EFS	12 331 036	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie w trakcie wyboru do dofinansowania projektów realizowanych na terenach wiejskich
	9.2 Usługi społeczne i usługi opieki zdrowotnej	EFS	9 779 162	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie w trakcie wyboru do dofinansowania projektów realizowanych na terenach wiejskich
	9.3 Rozwój ekonomii społecznej	EFS	1 253 738	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie w trakcie wyboru do dofinansowania projektów realizowanych na terenach wiejskich
X	10.1 Edukacja ogólna i przedszkolna	EFS	10 288 896	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie w trakcie wyboru do dofinansowania projektów realizowanych na terenach wiejskich
	10.2 Kompetencje kluczowe osób dorosłych	EFS	2 860 233	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie w trakcie wyboru do dofinansowania projektów realizowanych na terenach wiejskich
	10.3 Doskonalenie zawodowe	EFS	8 952 962	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie w trakcie wyboru do dofinansowania projektów realizowanych na terenach wiejskich

IV.2. Wymiar terytorialny - formy fakultatywne

IV.2.1. RLKS

Opis dotyczący RLKS znajduje się w rozdziale 4.1.ROZWÓJ LOKALNY KIEROWANY PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020, przy czym należy zauważyć, że w ramach Programu nie będzie stosowany instrument RLKS w formule bezpośredniej.

IV.2.2 Wsparcie przedsięwzięć z zakresu zrównoważonego rozwoju innych obszarów miejskich niż obszary funkcjonalne miast wojewódzkich (w tym ZIT, instrumenty spełniające kryteria art. 36 rozporządzenia ogólnego oraz art. 7 rozporządzenia EFRR)

IV.2.2.1. Krótki opis zakresu i zasad funkcjonowania instrumentu terytorialnego

Nie dotyczy

IV.2.2.2 Alokacja i wkład krajowy

Nie dotyczy

IV.2.3 Wsparcie ZIT poza zintegrowanymi przedsięwzięciami z zakresu zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich (instrumenty spełniające kryteria art. 36 rozporządzenia ogólnego inne niż obszary miejskie)

IV.2.3.1 Krótki opis zakresu i zasad funkcjonowania instrumentu terytorialnego

Nie dotyczy

IV.2.3.2 Alokacja i wkład krajowy

Nie dotyczy

IV.2.4 Inne instrumenty terytorialne

IV.2.4.1 Krótki opis zakresu i zasad funkcjonowania instrumentu terytorialnego

Uzupełnieniem podejścia terytorialnego będą:

- Wsparcie regionalnych OSI problemowych dla 5 subregionów (NTS 3): ciechanowskiego, płockiego, ostrołęckiego, siedleckiego i radomskiego poprzez preferencje lub konkursy dedykowane.
- Preferencje dla projektów partnerskich bez ograniczenia terytorialnego i tematycznego.

Regionalne inwestycje terytorialne

Wsparcie regionalnych OSI problemowych poprzez regionalne inwestycje terytorialne (RIT) to mechanizm stworzony przez Samorząd Województwa Mazowieckiego skierowany do 5 subregionów (NTS 3): ciechanowskiego, płockiego, ostrołęckiego, siedleckiego i radomskiego. W szczególnie uzasadnionych przypadkach ZWM zastrzega sobie prawo do rozszerzenia obszaru objętego RIT.

Mechanizm ten realizuje politykę rozwoju opisaną w SRWM do 2030 r., mającą na celu wsparcie OSI ostrołęcko-siedleckiego, płocko-ciechanowskiego oraz radomskiego, które zostały określone w SRWM jako problemowe.

Ponadto jego założenia są zgodne z zamieszczonym w SRWM kierunkiem działań „Spójność wewnątrzregionalna – koncentracja na najbardziej zapóźnionych podregionach” i pozwoli na realizację działania 14.1. Poprawa dostępności komunikacyjnej zapóźnionych podregionów do ośrodków regionalnych i subregionalnych.

Liderami prowadzonych prac są miasta regionalne (Płock i Radom) i subregionalne (Ciechanów, Ostrołęka i Siedlce), które koordynują przygotowanie planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi, na których będą realizowane regionalne inwestycje terytorialne. Podejście takie wpłynie na wzmocnienie relacji małych miast oraz obszarów wiejskich z miastami stanowiącymi regionalne i subregionalne centra rozwoju na OSI problemowych. Natomiast umowy na realizację projektów wynikających z planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi mogą być podpisywane przez partnerów RIT.

Podstawą realizacji RIT jest współpraca JST. Samorzady realizujące RIT są zobligowane do zawiązania dowolnej formy partnerstwa. Podstawą partnerstwa RIT ma być odpowiedź na wspólne wyzwania i cele rozwojowe, zidentyfikowane w subregionach oraz potrzebę wypracowania wspólnej wizji rozwoju. Współpraca partnerów w ramach RIT pozwoli na kompleksowe, spójne, bardziej skoordynowane i skoncentrowane działania prorozwojowe oraz rozwiązywanie problemów lub wykorzystanie potencjałów na obszarze danego subregionu, co przełoży się na poprawę spójności przestrzennej.

Zidentyfikowane projekty powinny mieć jak najszersze oddziaływanie terytorialne i poprawiać integrację przestrzenną np. poprzez wzmocnienie powiązań funkcjonalnych między miastami regionalnymi i subregionalnymi a pozostałymi terenami w danym subregionie, zwiększanie dostępności obszaru oraz zwiększenie dostępności do usług tworząc warunki do jego rozwoju społeczno-gospodarczego. Partnerstwo stworzone w celu realizacji RIT powinno obejmować jednostki samorządu terytorialnego bezpośrednio zaangażowane w realizację inwestycji lub takie, na które inwestycje oddziałują.

Wymaga się aby projekty zgłoszone w ramach RIT, miały zintegrowany charakter i stanowiły logiczną całość. Projekty zintegrowane należy rozumieć jako wiązki projektów, które będą realizowane w ramach różnych PI objętych Programem.

Dokumentem warunkującym realizację projektów w formule RIT są plany inwestycyjne dla subregionów objętych OSI problemowymi, zawierające:

- diagnozę obszaru, w tym identyfikację potencjałów i problemów rozwojowych;
- projekty wiodące (1-2);
- projekty towarzyszące (1-3), powiązane tematycznie z inwestycją wiodącą;
- plan finansowy i harmonogram czasowy.

Dla każdego z subregionów przewiduje się utworzenie jednego planu inwestycyjnego dla subregionów objętych OSI problemowymi .

Nabór wniosków na projekty współfinansowane z EFRR wskazane w Planie inwestycyjnym dla subregionów objętych OSI problemowymi, będzie odbywał się w trybie konkursowym. Przewiduje się ogłaszanie odrębnych postępowań na wybór inwestycji wynikających z Planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi.

Projekty towarzyszące współfinansowane z EFS będą promowane przyznaniem dodatkowych punktów podczas oceny wniosków projektowych.

Projekty wybierane w konkursie ogłaszanym dla RIT, tak jak pozostałe projekty konkursowe, w celu otrzymania wsparcia będą musiały otrzymać pozytywną ocenę zgodnie z kryteriami przyjętymi przez KM.

Ostateczne kwoty przekazane na finansowanie projektów wiodących RIT będą zależeć od rodzaju i jakości zaproponowanych w planach inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi inwestycji, w tym przede wszystkim od ich zasięgu oddziaływania oraz od wpływu na wskaźniki realizacji celów Programu.

Weryfikacja Planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi pod względem formalnym zostanie przeprowadzona przez IZ. Projekty zaproponowane do realizacji muszą w całości wpisywać się w założenia RPO WM 2014-2020. Ocenę merytoryczną inwestycji przeprowadzą eksperci z Mazowieckiego Biura Planowania Regionalnego w Warszawie lub inni eksperci wskazani przez IZ RPO WM 2014-2020. Ostateczna decyzja o przyjęciu Planu inwestycyjnego dla subregionów objętych OSI problemowymi do realizacji należy do ZWM. Warunkiem uruchomienia mechanizmu nie jest przyjęcie do realizacji wszystkich planów inwestycyjnych dla subregionów objętych OSI problemowymi.

RIT stanowi jeden z mechanizmów podejścia terytorialnego oraz wsparcia projektów realizowanych w formule partnerstwa. Komplementarnym mechanizmem są projekty partnerskie premiuwane na etapie konkursów. Projekty partnerskie nie mają ograniczenia terytorialnego, tematycznego oraz ustalonego maksymalnego poziomu alokacji w Programie.

Projekty partnerskie

W ramach zintegrowanego podejścia do rozwoju terytorialnego realizowany będzie ponadto mechanizm - projekty partnerskie. Celem projektów partnerskich jest włączenie lokalnych społeczności skupionych m.in. wokół organizacji pozarządowych, jednostek samorządu terytorialnego - tym LGD (które mogą być jednym z ogniw uczestniczących w partnerstwie; lider lub partner) w proces podejmowania inicjatywy stymulującej rozwój społeczno-gospodarczy, poprzez zawiązywanie partnerstw na rzecz osiągnięcia zidentyfikowanych celów. Realizacja projektów w partnerstwie umożliwi partycypację społecznościom lokalnym w inicjowaniu i realizacji działań rozwojowych. Zapewnia także

zaangażowanie ich potencjału w kreowanie mechanizmów rozwojowych w sposób komplementarny z przyjętymi kierunkami rozwoju w lokalnych dokumentach strategicznych i co ważniejsze wzmacnia rolę i współodpowiedzialność obywateli reprezentowanych przez szeroko rozumiane środowisko organizacji społecznych i pozarządowych za procesy rozwojowe.

Nie zakłada się formalnego wymogu udziału w partnerstwie jednostek sektora finansów publicznych. Jednak realizowane projekty w ramach niniejszego mechanizmu, muszą wpisywać się w strategiczne założenia rozwojowe lokalne lub regionalne. Muszą one być również komplementarne do celów Strategii Europa 2020, UP i zapisów Programu.

Zaproponowane rozwiązanie osadza w przestrzeni identyfikowane przez społeczność lokalną problemy, m.in. do lokalnych dokumentów strategicznych i zapewnia zgodność z kierunkami rozwoju inicjowanego przez władze lokalne. Ponadto pozwoli na wypracowanie ścieżki porozumienia wśród podmiotów funkcjonujących na danym obszarze.

Realizacja przedsięwzięć w formule partnerstwa adresowana jest zarówno do organizacji pozarządowych (społecznych), jak i samorządów lokalnych (z zastrzeżeniem, iż ich udział z formalnego punktu widzenia nie jest wymagany). Pozwala na kontynuowanie i rozwijanie dobrych praktyk wypracowanych w poprzednich latach oraz promuje współpracę ponadgminną. Mechanizm premiujący projekty partnerskie został przewidziany przede wszystkim w osiach współfinansowanych z EFS, ale także EFRR.

Mechanizm – projekty partnerskie stanowi jeden z elementów podejścia terytorialnego w regionie wprowadzonych do RPO WM 2014-2020. Będzie on realizowany poprzez premiowanie tego typu projektów dodatkowymi punktami na etapie konkursów, bez ograniczenia terytorialnego i tematycznego oraz bez ustalania maksymalnego poziomu alokacji w Programie na projekty partnerskie. Podstawą tego mechanizmu jest włączenie lokalnych społeczności w kreowanie rozwoju. W związku z zastosowaniem w Programie opisanej powyżej szerokiej formuły, nie zaplanowano w nim zastosowania mechanizmu RLKS.

Oś priorytetowa	Działanie/ poddziałanie	Fundusz	Metoda preferencji projektów realizowanych w Partnerstwie
I	1.1 Działalność badawczo - rozwojowa jednostek naukowych	EFRR	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie dodatkowymi punktami w trakcie wyboru do dofinansowania projektów realizowanych w partnerstwie
	1.2 Działalność badawczo - rozwojowa przedsiębiorstw	EFRR	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie dodatkowymi punktami w trakcie wyboru do dofinansowania projektów realizowanych w partnerstwie

Oś priorytetowa	Działanie/ poddziałanie	Fundusz	Metoda preferencji projektów realizowanych w Partnerstwie
II	2.1 E-usługi	EFRR	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie dodatkowymi punktami w trakcie wyboru do dofinansowania projektów realizowanych w partnerstwie
IV	4.1 Odnawialne źródła energii	EFRR	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie dodatkowymi punktami w trakcie wyboru do dofinansowania projektów realizowanych w partnerstwie będące efektem trwałej współpracy oraz akceptacji społecznej za pośrednictwem organizacji pozarządowych, Lokalnej Grupy Działania (LGD).
V	5.1 Dostosowanie do zmian klimatu	EFRR	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie dodatkowymi punktami w trakcie wyboru do dofinansowania projektów realizowanych w partnerstwie.
	5.2 Gospodarka odpadami	EFRR	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie dodatkowymi punktami w trakcie wyboru do dofinansowania projektów realizowanych w partnerstwie.
	5.3 Dziedzictwo kultury	EFRR	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie w trakcie wyboru do dofinansowania projektów realizowanych w partnerstwie będące efektem trwałej współpracy oraz akceptacji społecznej za pośrednictwem organizacji pozarządowych, Lokalnej Grupy Działania (LGD).
VI	6.2 Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych	EFRR	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie dodatkowymi punktami w trakcie wyboru do dofinansowania projektów realizowanych przez LGD.
VIII	8.2 Aktywizacja zawodowa osób nieaktywnych zawodowo	EFS	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie dodatkowymi punktami w trakcie wyboru do dofinansowania projektów realizowanych za pośrednictwem m.in. organizacji pozarządowych, LGD, będące efektem trwałej współpracy oraz akceptacji społecznej.

Oś priorytetowa	Działanie/ poddziałanie	Fundusz	Metoda preferencji projektów realizowanych w Partnerstwie
	8.3 Ułatwianie powrotu do aktywności zawodowej osób sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3	EFS	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie dodatkowymi punktami w trakcie wyboru do dofinansowania projektów realizowanych za pośrednictwem m.in. organizacji pozarządowych, LGD, będące efektem trwałej współpracy oraz akceptacji społecznej.
IX	9.1 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu	EFS	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie dodatkowymi punktami w trakcie wyboru do dofinansowania projektów realizowanych poprzez: (każde z wymienionych 5 punktów) <ul style="list-style-type: none"> partnerstwo jednostek samorządu terytorialnego z jednostkami spoza sektora finansów publicznych, w szczególności z podmiotami ekonomii społecznej i przedsiębiorcami, partnerstwo wielosektorowym o charakterze podmiotowym (sektory: społeczny, prywatny, publiczny/rząd i samorząd/partnerstwo samorządów różnych szczebli), przedmiotowym (sektory różnych polityk publicznych) lub w partnerstwie sieciowym (podmiotów tożsamych ze względu na rodzaj ich działalności), partnerstwo z udziałem jednostek samorządu terytorialnego różnych szczebli.
	9.2 Usługi społeczne i usługi opieki zdrowotnej	EFS	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie dodatkowymi punktami w trakcie wyboru do dofinansowania projektów realizowanych poprzez: (każde z wymienionych 5 punktów) <ul style="list-style-type: none"> partnerstwo jednostek samorządu terytorialnego z jednostkami spoza sektora finansów publicznych, w szczególności z podmiotami

Oś priorytetowa	Działanie/ poddziałanie	Fundusz	Metoda preferencji projektów realizowanych w Partnerstwie
			<p>ekonomii społecznej i przedsiębiorcami,</p> <ul style="list-style-type: none"> partnerstwo wielosektorowym o charakterze podmiotowym (sektory: społeczny, prywatny, publiczny/rząd i samorząd/partnerstwo samorządów różnych szczebli), przedmiotowym (sektory różnych polityk publicznych) lub w partnerstwie sieciowym (podmiotów tożsamych ze względu na rodzaj ich działalności), partnerstwo z udziałem jednostek samorządu terytorialnego różnych szczebli.
	9.3 Rozwój ekonomii społecznej	EFS	Beneficjentami wsparcia będą OWES, które mogą zawierać partnerstwa w celu realizacji projektu.
X	10.2 Kompetencje kluczowe osób dorosłych	EFS	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie dodatkowymi punktami w trakcie wyboru do dofinansowania projektów realizowanych w partnerstwie.
	10.3 Doskonalenie zawodowe	EFS	Preferencje dla projektów realizowanych w partnerstwie w szczególności szkół, placówek z pracodawcami/przedsiębiorcami (w skład którego wchodzi co najmniej jedna szkoła i jeden przedsiębiorca).

V. Wykaz najważniejszych dokumentów służących realizacji RPO WM 2014-2020

V.1. Wykaz dokumentów krajowych i unijnych

V.1.1. Wykaz rozporządzeń, decyzji i komunikatów UE

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006,
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/200,
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006,
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, EURATOM) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002,
- Rozporządzenie delegowane KE (UE) nr 480/2014 z dnia 3 marca 2014 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego,
- Rozporządzenie delegowane KE (UE) nr 240/2014 z dnia 7 stycznia 2014 r. w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych,
- Rozporządzenie wykonawcze KE nr 184/2014 z dnia 25 lutego 2014 ustanawiające, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, warunki mające zastosowanie do systemu elektronicznej wymiany danych między państwami członkowskimi a

Komisją oraz przyjmujące, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1299/2013 w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna”, klasyfikację kategorii interwencji dla wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna”,

- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 215/2014 z dnia 7 marca 2014 r. ustanawiające zasady wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego w zakresie metod wsparcia w odniesieniu do zmian klimatu, określania celów pośrednich i końcowych na potrzeby ram wykonania oraz klasyfikacji kategorii interwencji w odniesieniu do europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych,
- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 288/2014 z dnia 25 lutego 2014 r. ustanawiające zasady, zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1303/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, w odniesieniu do wzoru dla programów operacyjnych w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1299/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” w odniesieniu do wzoru dla programów EWT w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna”,
- Rozporządzenie wykonawcze KE nr 1011/2014 ustanawiające szczegółowe przepisy wykonawcze do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 w odniesieniu do wzorów służących do przekazywania Komisji określonych informacji oraz szczegółowe przepisy dotyczące wymiany informacji między beneficjentami a instytucjami zarządzającymi, certyfikującymi, audytowymi i pośredniczącymi,
- Decyzja wykonawcza KE z 18 lutego 2014 nr 2014/99/EU ustanawiająca wykaz regionów kwalifikujących się do finansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego oraz państw członkowskich kwalifikujących się do finansowania z Funduszu Spójności,
- Decyzja wykonawcza Komisji z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie rocznego podziału między państwa członkowskie zasobów ogólnych przydzielonych na Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny oraz Fundusz Spójności w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” i celu „Europejska współpraca terytorialna”, a także rocznego podziału między państwa członkowskie zasobów ze szczególnej alokacji na Inicjatywę na rzecz zatrudnienia ludzi

młodych, wraz z wykazem kwalifikujących się regionów oraz kwotami, które mają zostać przeniesione z alokacji Funduszu Spójności i funduszy strukturalnych dla każdego państwa członkowskiego do instrumentu „Łącząc Europę” oraz na pomoc najbardziej potrzebującym na okres 2014–2020 (notyfikowana jako dokument nr C(2014) 2082) (2014/190/UE),

- Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 28 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art.107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis,
- Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE PL. L 187 z 26.06.2014r.).

V.1.2. Wykaz ustaw, rozporządzeń, strategii i innych dokumentów krajowych

- Umowa partnerstwa – Programowanie perspektywy finansowej UE 2014-2020 z dnia 21 maja 2014 r.;
- Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. 2014, poz. 1649);
- Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. 2014 poz. 1146, z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t. j. Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (t. j. Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404 z późn. zm.)
- Kontrakt Terytorialny dla Województwa Mazowieckiego (Monitor Polski 2014 nr 2 poz.1142 z późn. zm.).

V.2. Wykaz wytycznych

V.2.1. Wykaz wytycznych UE

Do uzupełnienia na kolejnym etapie prac.

V.2.2. Wykaz krajowych wytycznych horyzontalnych¹⁵⁷

- Wytyczne w zakresie procesu desygnacji na lata 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie informacji i promocji programów operacyjnych polityki spójności na lata 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej na lata 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie trybów wyboru projektów na lata 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie kontroli realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie sposobu korygowania i odzyskiwania nieprawidłowych wydatków oraz raportowania nieprawidłowości w ramach programów operacyjnych polityki spójności w perspektywie finansowej na lata 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie komitetów monitorujących na lata 2014-2020;

¹⁵⁷ W rozumieniu art. 5 ustawy wdrożeniowej.

- Wytyczne w zakresie warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w programach operacyjnych na lata 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie sprawozdawczości na lata 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych;
- Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie szczegółowego opisu osi priorytetowych krajowych i regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 na lata 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie przeglądu i renegotjacji programów operacyjnych na lata 2014-2020; *w przygotowaniu*
- Wytyczne w zakresie wykorzystania środków pomocy technicznej na lata 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie dokumentowania postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych lub regionalnych programów operacyjnych ;
- Wytyczne w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie wyboru przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków EFS na lata 2014-2020; *w przygotowaniu*
- Wytyczne w zakresie realizacji projektów finansowanych ze środków Funduszu Pracy w ramach programów operacyjnych współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie realizacji zasady partnerstwa na lata 2014-2020;
- Wytyczne horyzontalne w zakresie realizacji zasady równości szans kobiet i mężczyzn oraz równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami na lata 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie zasad realizacji przedsięwzięć z udziałem środków EFS w obszarze adaptacyjności na lata 2014-2020; *w przygotowaniu*
- Wytyczne w zakresie zasad realizacji przedsięwzięć z udziałem środków EFS i EFRR w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie zasad realizacji przedsięwzięć z udziałem środków EFS w obszarze edukacji na lata 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie ochrony danych osobowych w ramach realizacji programów dotyczących polityki spójności oraz międzynarodowych programów współpracy finansowanych w perspektywie finansowej na lata 2014-2020; *w przygotowaniu*
- Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020.

- Wytyczne w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze przystosowania przedsiębiorców i pracowników do zmian na lata 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze zdrowia na lata 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie dofinansowania programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług publicznych w transporcie zbiorowym;
- Wytyczne w zakresie reguł dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym w ramach zadań własnych samorządów gmin w gospodarce odpadami komunalnymi.

V.3. Wykaz wytycznych programowych

1. Wytyczne programowe w zakresie wyboru projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020 przyjęte Uchwałą Nr 1071/64/15 Zarządu Województwa Mazowieckiego z dnia 11 sierpnia 2015 r. z późn. zm.
2. Wytyczne programowe w zakresie kwalifikowalności wydatków objętych dofinansowaniem w ramach RPO WM NA LATA 2014-2020 zwane dalej Zasadami kwalifikowalności wydatków w ramach RPO WM NA LATA 2014-2020 przyjęta Uchwałą Nr 1159/70/15 Zarządu Województwa Mazowieckiego z dnia 28 sierpnia 2015 r. z późn. zm.
3. Wytyczne Instytucji Zarządzającej w zakresie zasad przeprowadzania kontroli w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020 wprowadzone Uchwałą Uchwałą Nr 1334/85/15 Zarządu Województwa Mazowieckiego z dnia 13 października 2015 r.

VI. Załączniki

VI.1. Załącznik 1 - Tabela transpozycji PI na działania/ poddziałania w poszczególnych osiach priorytetowych

Oś Priorytetowa	Nr Działania	Nazwa Działania	Nr Poddziałania	Nazwa Poddziałania	Cel tematyczny	Priorytet inwestycyjny
I Wykorzystanie działalności badawczo-rozwojowej w gospodarce	1.1	Działalność badawczo - rozwojowa jednostek naukowych			1 Wzmacnianie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji	1a Udoskonalanie infrastruktury B+I i zwiększanie zdolności do osiągnięcia doskonałości w zakresie B+I oraz wspieranie ośrodków kompetencji, w szczególności tych, które leżą w interesie Europy
	1.2	Działalność badawczo - rozwojowa przedsiębiorstw				1b Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje, rozwijanie powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczo-rozwojowymi i sektorem szkolnictwa wyższego, w szczególności promowanie inwestycji w zakresie rozwoju produktów i usług, transferu technologii, innowacji społecznych, eko-innowacji, zastosowań w dziedzinie usług publicznych, tworzenia sieci, pobudzania popytu, klastrów i otwartych innowacji poprzez inteligentną specjalizację, oraz wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji, w szczególności w dziedzinie kluczowych technologii wspomagających, oraz rozpowszechnianie technologii o ogólnym przeznaczeniu
II Wzrost e-potencjału Mazowsza	2.1	E-usługi	2.1.1	E -usługi dla Mazowsza	2 Zwiększanie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjnych i komunikacyjnych (TIK)	2c Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-administracji, e-uczenia się, e-włączenia społecznego, e-kultury i e-zdrowia
			2.1.2	E -usługi dla Mazowsza w ramach ZIT		
III Rozwój potencjału	3.1	Poprawa rozwoju MŚP na Mazowszu	3.1.1	Rozwój MŚP w ramach ZIT	3 Wzmacnianie konkurencyjności	3a Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych
			3.1.2	Rozwój MŚP		

Oś Priorytetowa	Nr Działania	Nazwa Działania	Nr Poddziałania	Nazwa Poddziałania	Cel tematyczny	Priorytet inwestycyjny
Innowacyjnego i przedsiębiorczości					małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP)	firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości
	3.2	Internacjonalizacja MŚP	3.2.1	Promocja gospodarcza regionu w ramach ZIT		3b Opracowywanie i wdrażanie nowych modeli biznesowych dla MŚP, w szczególności w celu umiędzynarodowienia
			3.2.2	Internacjonalizacja przedsiębiorstw		
3.3	Innowacje w MŚP	3.3		3c Wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług		
IV Przejście na gospodarkę niskoemisyjną	4.1	Odnawialne źródła energii			4 Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach	4a Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych
	4.2	Efektywność energetyczna				4c Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym
	4.3	Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza	4.3.1	Ograniczanie zanieczyszczeń powietrza i rozwój mobilności miejskiej		4e Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu.
			4.3.2	Mobilność miejska w ramach ZIT		
V Gospodarka przyjazna środowisku	5.1	Dostosowanie do zmian klimatu			5 Promowanie dostosowania do zmiany klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem	5b Wspieranie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje zagrożeń, przy jednoczesnym zwiększeniu odporności na klęski i katastrofy i rozwijaniu systemów zarządzania klęskami i katastrofami
	5.2	Gospodarka odpadami			6 Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz promowanie efektywnego	6a Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie

Oś Priorytetowa	Nr Działania	Nazwa Działania	Nr Poddziałania	Nazwa Poddziałania	Cel tematyczny	Priorytet inwestycyjny
	5.3	Dziedzictwo kulturowe			gospodarowania zasobami	6c Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego
	5.4	Ochrona bioróżnorodności				6d Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „Natura 2000” i zieloną infrastrukturę
VI Jakość życia	6.1	Infrastruktura ochrony zdrowia			9 Wspieranie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją	9a Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych do usług na poziomie społeczności lokalnych
	6.2	Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych				9b Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich
VII Rozwój regionalnego systemu transportowego	7.1	Infrastruktura drogowa			7 Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej	7b Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi
	7.2	Infrastruktura kolejowa				7d rozwój i rehabilitacja kompleksowych, wysokiej jakości i interoperacyjnych systemów transportu kolejowego oraz propagowanie działań służących zmniejszeniu hałasu
VIII Rozwój rynku pracy	8.1	Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych przez PUP			8 Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia	8i Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także

Oś Priorytetowa	Nr Działania	Nazwa Działania	Nr Poddziałania	Nazwa Poddziałania	Cel tematyczny	Priorytet inwestycyjny	
					oraz wsparcie mobilności pracowników	poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników	
	8.2	Aktywizacja zawodowa osób nieaktywnych zawodowo					
	8.3	Ułatwianie powrotu do aktywności zawodowej osób sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3	8.3.1	Ułatwianie powrotu do aktywności zawodowej		8iv Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę	
			8.3.2	Ułatwianie powrotu do aktywności zawodowej w ramach ZIT			
IX Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem	9.1	Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu			9 Wspieranie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją		9i Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie
	9.2	Usługi społeczne i usługi opieki zdrowotnej	9.2.1	Zwiększenie dostępności usług społecznych			9iv Ułatwianie dostępu do niedrogich, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym
			9.2.2	Zwiększenie dostępności usług zdrowotnych			
	9.3	Rozwój ekonomii społecznej				9v Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwienia dostępu do zatrudnienia	
X Edukacja dla rozwoju regionu	10.1	Kształcenie i rozwój dzieci i młodzieży	10.1.1.	Edukacja ogólna (w tym w szkołach zawodowych)	10 Inwestowanie w kształcenie, szkolenie	10i Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego	

Oś Priorytetowa	Nr Działania	Nazwa Działania	Nr Poddziałania	Nazwa Poddziałania	Cel tematyczny	Priorytet inwestycyjny			
			10.1.2	Edukacja ogólna w ramach ZIT	oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie	dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia			
			10.1.3	Programy stypendialne					
			10.1.4	Edukacja przedszkolna					
	10.2	Upowszechnianie kompetencji kluczowych wśród osób dorosłych					10iii Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji		
	10.3	Doskonalenie zawodowe		10.3.1			Doskonalenie zawodowe uczniów	10iv Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmocnienie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami	
				10.3.2			Programy stypendialne		
				10.3.3			Doradztwo edukacyjno - zawodowe w ramach ZIT		
				10.3.4			Kształcenie oraz doskonalenie zawodowe osób dorosłych		
	XI Pomoc Techniczna	11.1	Pomoc Techniczna				Pomoc Techniczna	Nie dotyczy	Pomoc Techniczna

VI.2. Załącznik 2 – Tabela wskaźników rezultatu bezpośredniego i produktu dla działań i poddziałań

WSKAŹNIKI REZULTATU BEZPOŚREDNIEGO						
	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa ¹⁵⁸	Rok bazowy ¹	Szacowana wartość docelowa (2023)	Źródło
Oś Priorytetowa I Badania i innowacje w nauce oraz gospodarce						
Działanie 1.1	Liczba naukowców pracujących w ulepszonych obiektach infrastruktury badawczej	EPC	-	-	200	SL2014
	Liczba projektów B+R realizowanych przy wykorzystaniu wspartej infrastruktury badawczej	szt.	-	-	zostanie oszacowana	SL2014
	Liczba skomercjalizowanych wyników prac B+R prowadzonych przez jednostkę naukową	szt.	-	-	zostanie oszacowana	SL2014
Działanie 1.2	Liczba nowych naukowców we wspieranych jednostkach	EPC	-	-	300	SL2014
	Liczba przedsiębiorstw korzystających ze wspartej infrastruktury badawczej	szt.	-	-	zostanie oszacowana	SL2014
Oś Priorytetowa II Wzrost e-potencjału Mazowsza						
Działanie 2.1						
Poddziałanie 2.1.1	Liczba jednostek sektora publicznego korzystających z utworzonych aplikacji lub usług teleinformatycznych	szt.	-	-	28	SL2014
Poddziałanie 2.1.2	Liczba jednostek sektora publicznego korzystających z utworzonych aplikacji lub usług teleinformatycznych	szt.	-	-	22	SL2014
	Liczba pobrań/odtworzeń dokumentów zawierających informacje sektora publicznego	szt.	-	-	zostanie oszacowana	SL2014
Oś Priorytetowa III Rozwój potencjału innowacyjnego i przedsiębiorczości						

¹⁵⁸ Dotyczy wyłącznie EFS oraz pomocy technicznej.

WSKAŹNIKI REZULTATU BEZPOŚREDNIEGO						
	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa¹⁵⁸	Rok bazowy¹	Szacowana wartość docelowa (2023)	Źródło
Działanie 3.1						
Poddziałanie 3.1.1	Liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych	szt.	-	-	32 ¹⁵⁹	SL2014
	Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach	EPC	-	-	175 ²	SL2014
Poddziałanie 3.1.2	Liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych	szt.	-	-	58	SL2014
	Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach	EPC	-	-	325	SL2014
	Liczba zaawansowanych usług (nowych lub ulepszonych) świadczonych przez IOB	szt.	-	-	92	SL2014
	Liczba nowych przedsiębiorstw powstałych przy wsparciu instytucji otoczenia biznesu	szt.	-	-	zostanie oszacowana	SL2014
	Liczba przedsiębiorstw korzystających z zaawansowanych usług (nowych i/lub ulepszonych) świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu	szt.	-	-	zostanie oszacowana	SL2014
	Liczba przedsiębiorstw dokapitalizowanych na etapie inkubacji	szt.	-	-	zostanie oszacowana	SL2014
Działanie 3.2						
Poddziałanie 3.2.1	Brak	-	-	-	-	-
Poddziałanie 3.2.2	Liczba kontraktów handlowych zagranicznych podpisanych przez przedsiębiorstwa wsparte w zakresie internacjonalizacji	szt.	-	-	350	SL2014
	Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach	EPC	-	-	180	SL2014

¹⁵⁹ wartość docelowa wskaźnika uzależniona będzie od uzgodnień z KE i zostanie wpisana niezwłocznie po otrzymaniu akceptacji ze strony KE

WSKAŹNIKI REZULTATU BEZPOŚREDNIEGO						
	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa¹⁵⁸	Rok bazowy¹	Szacowana wartość docelowa (2023)	Źródło
Działanie 3.3 ¹⁶⁰	Liczba wdrożonych wyników prac B+R	szt.	-	-	zostanie oszacowana	SL2014
	Liczba wprowadzonych innowacji	szt.	-	-	zostanie oszacowana	SL2014
Oś Priorytetowa IV Przejście na gospodarkę niskoemisyjną						
Działanie 4.1	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych	tony równoważnika CO ₂	-	-	40 000	SL2014
Działanie 4.2	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych	tony równoważnika CO ₂	-	-	54 400	SL2014
	Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych	kWh/rok	-	-	82 000 000	SL2014
	Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej	MWh/rok	-	-	8 000	SL2014
Działanie 4.3						
Poddziałanie 4.3.1	Liczba samochodów korzystających z miejsc postojowych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź”	szt.	-	-	133 000	SL2014
	Powierzchnia podlegająca zmianie sposobu ogrzewania	m ²	-	-	350 000	SL2014
Poddziałanie 4.3.2	Liczba samochodów korzystających z miejsc postojowych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź”	szt.	-	-	133 000	SL2014
Oś Priorytetowa V Gospodarka przyjazna środowisku						
Działanie 5.1	Liczba ludności korzystającej ze środków ochrony przeciwpowodziowej	osoby	-	-	24 000	SL2014

¹⁶⁰ Dane dot. wartości docelowych wskaźników są inne niż w RPO WM 2013-2020, ale uwzględniają wyniki raportu „Analiza ex-ante zawodności rynku i nieoptymalnego poziomu inwestycji na terenie województwa mazowieckiego w kontekście wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020”. Wartości docelowe wskaźników w RPO WM 2014-2020 zostaną zaktualizowane w oparciu o ww. analizę ex-ante.

WSKAŹNIKI REZULTATU BEZPOŚREDNIEGO						
	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa¹⁵⁸	Rok bazowy¹	Szacowana wartość docelowa (2023)	Źródło
	Liczba ludności korzystającej ze środków ochrony przed pożarami lasów	osoby	-	-	30 000	SL2014
Działanie 5.2	Dodatkowe możliwości przerobowe w zakresie recyklingu odpadów	Mg/rok	-	-	11 000	SL2014
	Moc przerobowa zakładu zagospodarowania odpadów	Mg/rok	-	-	216 000	SL2014
	Liczba osób objętych selektywnym zbieraniem odpadów	osoby	-	-	1 600 000	SL2014
Działanie 5.3	Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne	odwiedziny/rok	-	-	30 000	SL2014
Działanie 5.4	Liczba wprowadzonych ponownie do środowiska (reintrodukowanych) młodych osobników chronionych gatunków fauny	szt.	-	-	9000	SL2014
	Powierzchnia siedlisk wspartych w zakresie uzyskania lepszego statusu ochrony	ha	-	-	20	SL2014
Oś Priorytetowa VI Jakość życia						
Działanie 6.1	Ludność objęta ulepszonymi usługami zdrowotnymi	osoby	-	-	185 000	SL2014
Działanie 6.2	Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach	szt.	-	-	34	SL2014
Oś Priorytetowa VII Rozwój regionalnego systemu transportowego						
Działanie 7.1	brak					
Działanie 7.2	brak					
Oś Priorytetowa VIII Rynek pracy						

WSKAŹNIKI REZULTATU BEZPOŚREDNIEGO							
	Nazwa wskaźnika		Jednostka miary	Wartość bazowa ¹⁵⁸	Rok bazowy ¹	Szacowana wartość docelowa (2023)	Źródło
Działanie 8.1	Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu	Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie	osoby	66%	2013	66%	SL2014
		Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie		66%	2013	66%	SL2014
	Liczba osób z niepełnosprawnością pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)		osoby	55%	2013	55%	SL2014
	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie	osoby	12%	2013	12%	SL2014
		Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie		12%	2013	12%	SL2014
		Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie		10%	2013	10%	SL2014
	Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej		szt.	22 383	2013	9 109	SL2014
Działanie 8.2	Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu	Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie	osoby	31%	2013	31%	SL2014
		Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie	osoby	66%	2013	66%	SL2014

WSKAŹNIKI REZULTATU BEZPOŚREDNIEGO							
	Nazwa wskaźnika		Jednostka miary	Wartość bazowa ¹⁵⁸	Rok bazowy ¹	Szacowana wartość docelowa (2023)	Źródło
		Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	osoby	66%	2013	66%	SL2014
		Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	osoby	55%	2013	55%	SL2014
	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie	osoby	6%	2013	6%	SL2014
		Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie	osoby	12%	2013	12%	SL2014
		Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	osoby	12%	2013	12%	SL2014
		Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	osoby	10%	2013	10%	SL2014
Działanie 8.3							
Poddziałanie 8.3.1	Liczba osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/ wychowaniem dziecka, po opuszczeniu programu		osoby	80%	2014	80%	SL2014
	Liczba osób pozostających bez pracy, które znalazły pracę lub poszukują pracy po opuszczeniu programu		osoby	70%	2014	70%	SL2014

WSKAŹNIKI REZULTATU BEZPOŚREDNIEGO						
	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa¹⁵⁸	Rok bazowy¹	Szacowana wartość docelowa (2023)	Źródło
Poddziałanie 8.3.2	Liczba osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/ wychowaniem dziecka, po opuszczeniu programu	osoby	80%	2014	80%	SL2014
Oś Priorytetowa IX Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem						
Działanie 9.1	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	osoby	20%	2014	22%	SL2014
	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu	osoby	56%	2014	56%	SL2014
	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	osoby	26%	2014	30%	SL2014
Działanie 9.2						
Poddziałanie 9.2.1	Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu	szt.	0%	2014	80%	SL2014
	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu	osoby	56%	2014	58%	SL2014
Poddziałanie 9.2.2	Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług zdrowotnych, istniejących po zakończeniu projektu	szt.	0	2014	30	SL2014
Działanie 9.3	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	osoby	38%	2014	38%	SL2014

WSKAŹNIKI REZULTATU BEZPOŚREDNIEGO						
	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa¹⁵⁸	Rok bazowy¹	Szacowana wartość docelowa (2023)	Źródło
	Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych	szt.	440	2014	687	SL2014
Oś Priorytetowa X Edukacja dla rozwoju regionu						
Działanie 10.1						
Poddziałanie 10.1.1	Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych	szt.	90%	2014	90%	SL2014
	Liczba szkół, w których pracownie przedmiotowe wykorzystują wyposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych	szt.	90%	2014	90%	SL2014
	Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu	osoby	94%	2014	97%	SL2014
	Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu	osoby	91%	2014	91%	SL2014
Poddziałanie 10.1.2	Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu	osoby	94%	2014	97%	SL2014
Poddziałanie 10.1.3	Brak	-	-	-	-	-
Poddziałanie 10.1.4	Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu.	osoby	91%	2014	91%	SL2014
Działanie 10.2	Liczba osób o niskich kwalifikacjach, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	osoby	56%	2014	59%	SL2014
	Liczba osób w wieku 50 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	osoby	40%	2014	45%	SL2014
	Liczba osób w wieku 25 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	osoby	66%	2014	68%	SL2014
Działanie 10.3						

WSKAŹNIKI REZULTATU BEZPOŚREDNIEGO						
	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa¹⁵⁸	Rok bazowy¹	Szacowana wartość docelowa (2023)	Źródło
Poddziałanie 10.3.1	Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu	osoby	80%	2014	80%	SL2014
	Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wykorzystujących doposażenie zakupione dzięki EFS	szt.	82%	2014	82%	SL2014
Poddziałanie 10.3.2	Brak	-	-	-	-	-
Poddziałanie 10.3.3	Brak	-	-	-	-	-
Poddziałanie 10.3.4	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia	osoby	79%	2014	85%	SL2014
Oś Priorytetowa XI Pomoc Techniczna						
Działanie 11.1	Poziom fluktuacji pracowników w instytucjach zaangażowanych w RPO WM	%	5,32	2013	5,0	SL2014
	Średnioroczna liczba form szkoleniowych na jednego pracownika instytucji systemu wdrażania RPO WM	szt.	2	2013	3	SL2014
	Odsetek wdrożonych rekomendacji operacyjnych	%	77	2013	50	SL2014
	Średni czas zatwierdzenia projektu (od złożenia wniosku o dofinansowanie do podpisania umowy)	liczba dni	335	2013	285	SL2014
	Średnia ocena użyteczności systemu informatycznego	skala 1-5	2,04	2013	4,0	SL2014
	Ocena przydatności form szkoleniowych dla beneficjentów	skala 1-5	4,59	2013	4,6	SL2014

WSKAŹNIKI PRODUKTU							
	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość pośrednia (2018) ¹⁶¹	Szacowana wartość docelowa (2023)			Źródło
				K ¹⁶²	M ¹⁶³	Ogółem	
Oś Priorytetowa I Badania i innowacje w nauce oraz gospodarce							
Działanie 1.1	Liczba jednostek naukowych ponoszących nakłady inwestycyjne na działalność B+R	szt.	-	5		SL2014	
	Liczba jednostek naukowych wspartych w zakresie prowadzenia prac B+R	szt.	-	zostanie oszacowana		SL2014	
	Nakłady inwestycyjne na zakup aparatury naukowobadawczej	zł	-	zostanie oszacowana		SL2014	
	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne w projekty w zakresie innowacji lub badań i rozwoju	EUR	-	31 300 000		SL2014	
Działanie 1.2	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje)	EUR	13 897 000	125 200 000		SL2014	
	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje	przedsiębiorstwa	-	260		SL2014	
	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie	przedsiębiorstwa	-	260		SL2014	
	Liczba przedsiębiorstw współpracujących z ośrodkami badawczymi	przedsiębiorstwa	-	40		SL2014	
	Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie prowadzenia prac B+R	szt.	-	zostanie oszacowana		SL2014	
	Liczba przedsiębiorstw ponoszących nakłady inwestycyjne na działalność B+R	szt.	-	zostanie oszacowana		SL2014	

¹⁶¹ Dotyczy wskaźników zaliczonych do ram wykonania¹⁶² Podział na kobiety i mężczyzn dotyczy tylko działań finansowanych z PI 8i z EFS¹⁶³ Podział na kobiety i mężczyzn dotyczy tylko działań finansowanych z PI 8i z EFS

WSKAŹNIKI PRODUKTU							
	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość pośrednia (2018) ¹⁶¹	Szacowana wartość docelowa (2023)			Źródło
				K ¹⁶²	M ¹⁶³	Ogółem	
	Nakłady inwestycyjne na zakup aparatury naukowo-badawczej	zł	-	zostanie oszacowana			SL2014
	Liczba projektów dotyczących monitorowania inteligentnych specjalizacji	szt.	-	zostanie oszacowana			SL2014
Oś Priorytetowa II Wzrost e-potencjału Mazowsza							
Działanie 2.1							
Poddziałanie 2.1.1	Liczba podmiotów, które udostępniły on-line informacje sektora publicznego	szt.	-	5			SL2014
	Liczba usług publicznych udostępniionych on-line o stopniu dojrzałości co najmniej 3	szt.	24	159			SL2014
	Liczba usług publicznych udostępniionych on-line o stopniu dojrzałości co najmniej 4 - transakcja	szt.	-	100			SL2014
	Przestrzeń dyskowa serwerowni	TB	-	zostanie oszacowana			SL2014
Poddziałanie 2.1.2	Liczba podmiotów, które udostępniły on-line informacje sektora publicznego	szt.	-	20			SL2014
	Liczba usług publicznych udostępniionych on-line o stopniu dojrzałości co najmniej 3	szt.	-	41			SL2014
	Przestrzeń dyskowa serwerowni	TB	-	zostanie oszacowana			SL2014
	Liczba zdigitalizowanych dokumentów zawierających informacje sektora publicznego	szt.	-	zostanie oszacowana			SL2014
	Liczba udostępniionych on-line dokumentów zawierających informacje sektora publicznego	szt.	-	zostanie oszacowana			SL2014
Oś Priorytetowa III Rozwój potencjału innowacyjnego i przedsiębiorczości							
Działanie 3.1							

WSKAŹNIKI PRODUKTU							
	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość pośrednia (2018) ¹⁶¹	Szacowana wartość docelowa (2023)			Źródło
				K ¹⁶²	M ¹⁶³	Ogółem	
Poddziałanie 3.1.1	Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych	ha	-	359 ¹⁶⁴			SL2014
Poddziałanie 3.1.2	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie	przedsiębiorstwa	297	2270			SL2014
	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie niefinansowe	przedsiębiorstwa	-	2270			SL2014
	Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych	ha	-	641			SL2014
	Liczba instytucji otoczenia biznesu wspartych w zakresie profesjonalizacji usług	szt.	-	zostanie oszacowana			SL2014
	Liczba zaawansowanych usług (nowych lub ulepszonych) świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu	szt.	-	zostanie oszacowana			SL2014
Działanie 3.2							
Poddziałanie 3.2.1	Liczba wspartych przedsięwzięć informacyjno-promocyjnych o charakterze międzynarodowym	szt.	-	5			SL2014
Poddziałanie 3.2.2	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie	przedsiębiorstwa	-	350			SL2014
	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje	przedsiębiorstwa	-	350			SL2014
	Liczba przedsiębiorstw, które wprowadziły zmiany organizacyjno-procesowe	przedsiębiorstwa	-	350			SL2014

¹⁶⁴ wartość docelowa wskaźnika uzależniona będzie od uzgodnień z KE i zostanie wpisana niezwłocznie po otrzymaniu akceptacji ze strony KE

WSKAŹNIKI PRODUKTU							
	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość pośrednia (2018) ¹⁶¹	Szacowana wartość docelowa (2023)			Źródło
				K ¹⁶²	M ¹⁶³	Ogółem	
	Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie internacjonalizacji działalności	przedsiębiorstwa	-	350			SL2014
	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje)	EUR	-	22 500 000			SL2014
Działanie 3.3 ¹⁶⁵	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie	przedsiębiorstwa	190	1430			SL2014
	Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy	przedsiębiorstwa	-	1430			SL2014
	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje	przedsiębiorstwa	-	60			SL2014
	Liczba przedsiębiorstw wspartych w ramach sektora strategii inteligentnej specjalizacji	przedsiębiorstwa	-	60			SL2014
	Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla rynku	przedsiębiorstwa	-	60			SL2014
	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje)	EUR	-	44 000 000			SL2014
	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie finansowe inne niż dotacje	przedsiębiorstwa	-	1370			SL2014

¹⁶⁵ Dane dot. wartości docelowych wskaźników są inne niż w RPO WM 2013-2020, ale uwzględniają wyniki raportu „Analiza ex-ante zawodności rynku i nieoptymalnego poziomu inwestycji na terenie województwa mazowieckiego w kontekście wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020”. Wartości docelowe wskaźników w RPO WM 2014-2020 zostaną zaktualizowane w oparciu o ww. analizę ex-ante.

WSKAŹNIKI PRODUKTU							
	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość pośrednia (2018) ¹⁶¹	Szacowana wartość docelowa (2023)			Źródło
				K ¹⁶²	M ¹⁶³	Ogółem	
	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (inne niż dotacje)	EUR	-	34 000 000			SL2014
	Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie wdrożenia wyników prac B+R	szt.	-	zostanie oszacowana			SL2014
	Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie inwestycji	szt.	-	zostanie oszacowana			SL2014
	Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie eko-innowacji	szt.	-	zostanie oszacowana			SL2014
Oś Priorytetowa IV Przejście na gospodarkę niskoemisyjną							
Działanie 4.1	Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE	szt.	-	5 200			SL2014
	Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE	szt.	-	6			SL2014
	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie finansowe inne niż dotacje	przedsiębiorstwa	-	12			SL2014
	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (inne niż dotacje)	EUR	-	2 300 000			SL2014
	Długość nowo wybudowanych lub zmodernizowanych sieci elektroenergetycznych dla odnawialnych źródeł energii	szt.	-	zostanie oszacowana			SL2014
	Liczba wybudowanych instalacji do produkcji biokomponentów	szt.	-	zostanie oszacowana			SL2014
	Liczba wybudowanych instalacji do produkcji biopaliw	szt.	-	zostanie oszacowana			SL2014

WSKAŹNIKI PRODUKTU							
	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość pośrednia (2018) ¹⁶¹	Szacowana wartość docelowa (2023)			Źródło
				K ¹⁶²	M ¹⁶³	Ogółem	
	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej	MW	-		30		SL2014
Działanie 4.2	Liczba gospodarstw domowych z lepszą klasą zużycia energii	gospodarstwa domowe	-		5 500		SL2014
	Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków	szt.	33		300		SL2014
	Moc zainstalowana energii elektrycznej i ciepłej	MW	-		9		SL2014
	Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w ramach kogeneracji	szt.	-		9		SL2014
Działanie 4.3							
Poddziałanie 4.3.1	Długość wybudowanych lub przebudowanych dróg dla rowerów	km	2		14		SL2014
	Liczba wybudowanych lub przebudowanych obiektów "parkuj i jedź"	szt.	-		9		SL2014
	Liczba miejsc postojowych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź”	szt.	-		950		SL2014
	Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej	szt.	-		10		SL2014
	Długość sieci ciepłowniczej	km	-		19		SL2014
	Powierzchnia podlegająca zmianie sposobu ogrzewania	m2	-		350 000		SL2014
	Liczba wymienionych punktów oświetlenia ulicznego	szt.	-		10 000		SL2014

WSKAŹNIKI PRODUKTU							
	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość pośrednia (2018) ¹⁶¹	Szacowana wartość docelowa (2023)			Źródło
				K ¹⁶²	M ¹⁶³	Ogółem	
Poddziałanie 4.3.2	Długość wybudowanych lub przebudowanych dróg dla rowerów	km	17	136			SL2014
	Liczba wybudowanych lub przebudowanych obiektów "parkuj i jedź"	szt.	2	9			SL2014
	Liczba miejsc postojowych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź”	szt.	-	950			SL2014
Oś Priorytetowa V Gospodarka przyjazna środowisku							
Działanie 5.1	Pojemność obiektów małej retencji	m3	-	300 000			SL2014
	Liczba wprowadzonych do użycia elementów zintegrowanego systemu wczesnego ostrzegania	szt.	-	1000			SL2014
	Liczba zakupionego sprzętu specjalistycznego ratowniczo-gaśniczego	szt.	-	16			SL2014
Działanie 5.2	Liczba wspartych Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych	szt.	12	109			SL2014
	Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów	szt.	-	1			SL2014
Działanie 5.3	Liczba instytucji kultury objętych wsparciem	szt.	3	15			SL2014
	Liczba kulturowych obszarów / miejsc / instytucji kulturalnych udostępnianych dla niepełnosprawnych	szt.	-	15			SL2014
	Liczba obiektów zabytkowych objętych wsparciem	szt.	4	30			SL2014

WSKAŹNIKI PRODUKTU							
	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość pośrednia (2018) ¹⁶¹	Szacowana wartość docelowa (2023)			Źródło
				K ¹⁶²	M ¹⁶³	Ogółem	
Działanie 5.4	Liczba siedlisk/zbiorowisk roślinnych objętych projektem	szt.	-	zostanie oszacowana			SL2014
	Długość szlaków turystycznych	szt.	-	zostanie oszacowana			SL2014
	Liczba opracowanych dokumentów planistycznych z zakresu ochrony przyrody	szt.	-	zostanie oszacowana			SL2014
Oś Priorytetowa VI Jakość życia							
Działanie 6.1	Liczba wspartych podmiotów leczniczych	szt.	-	12			SL2014
	Liczba urządzeń aparatury medycznej/sprzętu medycznego zakupionych w programie	szt.	-	1 400			SL2014
Działanie 6.2 ¹⁶⁶	Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	szt.	3	34			SL2014
	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	-	25			SL2014
	Budynki publiczne lub komercyjne wybudowane lub wyremontowane na obszarach miejskich	szt.	-	36 000			SL2014
Oś Priorytetowa VII Rozwój regionalnego systemu transportowego							
Działanie 7.1	Całkowita długość nowych dróg	km	7,5	66			SL2014
	Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg	km	-	23			SL2014
Działanie 7.2	Całkowita długość nowych linii kolejowych	km	-	5			SL2014

¹⁶⁶ Dane dot. wartości docelowych wskaźników są inne niż w RPO WM 2013-2020, ale uwzględniają wyniki raportu „Analiza ex-ante zawodności rynku i nieoptymalnego poziomu inwestycji na terenie województwa mazowieckiego w kontekście wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020”. Wartości docelowe wskaźników w RPO WM 2014-2020 zostaną zaktualizowane w oparciu o ww. analizę ex-ante.

WSKAŹNIKI PRODUKTU							
	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość pośrednia (2018) ¹⁶¹	Szacowana wartość docelowa (2023)			Źródło
				K ¹⁶²	M ¹⁶³	Ogółem	
	Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii kolejowych	km	-	65			SL2014
	Liczba zakupionych pojazdów kolejowych	szt.	-	36			SL2014
	Pojemność zakupionych wagonów osobowych	osoby	-	4000			SL2014
Oś Priorytetowa VIII Rynek pracy							
Działanie 8.1	Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie	osoby	7 309	10 135	9 355	19 490	SL2014
	Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w ramach programu	osoby	-	5 347	4 935	10 282	SL2014
	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	osoby	-	447	413	860	SL2014
	Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie	osoby	-	6 993	6 455	13 448	SL2014
	Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie	osoby	-	1 494	1 379	2 873	SL2014
	Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie	osoby	3 382	4 690	4 329	9 019	SL2014
Działanie 8.2	Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie	osoby	-	881	814	1 695	SL2014
	Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie	osoby	-	zostanie oszacowana			SL2014
	Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	osoby	-	zostanie oszacowana			SL2014
	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	osoby	-	zostanie oszacowana			SL2014

WSKAŹNIKI PRODUKTU							
	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość pośrednia (2018) ¹⁶¹	Szacowana wartość docelowa (2023)			Źródło
				K ¹⁶²	M ¹⁶³	Ogółem	
	Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie	osoby	-	zostanie oszacowana			SL2014
	Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie	osoby	-	zostanie oszacowana			SL2014
Działanie 8.3							
Poddziałanie 8.3.1	Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie	osoby	-	731 ¹⁶⁷			SL2014
	Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3	szt.	-	4 863			SL2014
Poddziałanie 8.3.2	Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3	szt.	-	4 300 ¹⁶⁸			SL2014
Oś Priorytetowa IX Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem							
Działanie 9.1	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	osoby	11 752	31 338			SL2014
	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	osoby	-	3 447			SL2014
Działanie 9.2							
Poddziałanie 9.2.1	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie	osoby	-	2914			SL2014
Poddziałanie 9.2.2	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami zdrowotnymi w programie	osoby	-	76 885			SL2014

¹⁶⁷ wartość docelowa wskaźnika uzależniona będzie od uzgodnień z KE i zostanie wpisana niezwłocznie po otrzymaniu akceptacji ze strony KE

¹⁶⁸ wartość docelowa wskaźnika uzależniona będzie od uzgodnień z KE i zostanie wpisana niezwłocznie po otrzymaniu akceptacji ze strony KE

WSKAŹNIKI PRODUKTU							
	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość pośrednia (2018) ¹⁶¹	Szacowana wartość docelowa (2023)			Źródło
				K ¹⁶²	M ¹⁶³	Ogółem	
Działanie 9.3	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	osoby	677	1 807			SL2014
	Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem	szt.	-	720			SL2014
Oś Priorytetowa X Edukacja dla rozwoju regionu							
Działanie 10.1							
Poddziałanie 10.1.1	Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych	szt.		313			SL2014
	Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały doposażone w programie	szt.	-	292			SL2014
	Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie	osoby	12 170	32 454			SL2014
	Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie	osoby	-	1 633			SL2014
	Liczba nauczycieli objętych wsparciem z zakresu TIK w programie	osoby	-	327			SL2014
Poddziałanie 10.1.2	Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie	osoby	3 035 ¹⁶⁹	8 093			SL2014
Poddziałanie 10.1.3	Liczba uczniów, którzy otrzymali stypendium za ponadprzeciętne wyniki w nauce przedmiotów ogólnych	osoby	-	2 563			SL2014

¹⁶⁹ wartość docelowa wskaźnika uzależniona będzie od uzgodnień z KE i zostanie wpisana niezwłocznie po otrzymaniu akceptacji ze strony KE

WSKAŹNIKI PRODUKTU							
	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość pośrednia (2018) ¹⁶¹	Szacowana wartość docelowa (2023)			Źródło
				K ¹⁶²	M ¹⁶³	Ogółem	
Poddziałanie 10.1.4	Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej	osoby	-	22 355			SL2014
	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie	szt.	-	3 709			SL2014
	Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie	osoby	-	531			SL2014
Działanie 10.2	Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie	osoby	4 432	11 819			SL2014
	Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie	osoby	-	3 119			SL2014
	Liczba osób w wieku 25 lat i więcej objętych wsparciem w programie	osoby	-	16 416			SL2014
Działanie 10.3							
Poddziałanie 10.3.1	Liczba szkół i placówek objętych wsparciem w zakresie realizacji zadań w obszarze doradztwa edukacyjno - zawodowego	szt.	-	697			SL2014
	Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy	osoby	4 962	13 232			SL2014
	Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wyposażonych w programie w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego	szt.	-	232			SL2014
	Liczba podmiotów realizujących zadania centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego objętych wsparciem w programie	szt.	-	7			SL2014

WSKAŹNIKI PRODUKTU							
	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość pośrednia (2018) ¹⁶¹	Szacowana wartość docelowa (2023)			Źródło
				K ¹⁶²	M ¹⁶³	Ogółem	
	Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu objętych wsparciem w programie	osoby	-		1 948		SL2014
Poddziałanie 10.3.2	Liczba uczniów, którzy otrzymali stypendium za ponadprzeciętne wyniki w nauce przedmiotów zawodowych	osoby	-		1 922		SL2014
Poddziałanie 10.3.3	Liczba szkół i placówek objętych wsparciem w zakresie realizacji zadań w obszarze doradztwa edukacyjno - zawodowego	szt.	-		119		SL2014
Poddziałanie 10.3.4	Liczba osób uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia w programie	osoby	-		4 837		SL2014
Oś Priorytetowa XI Pomoc Techniczna¹⁷⁰							
Działanie 11.1	Liczba etatomiesięcy finansowanych ze środków pomocy technicznej	szt.	-		nd.		SL2014
	Liczba zakupionych urządzeń oraz elementów wyposażenia stanowiska pracy	szt.	-		nd.		SL2014
	Liczba uczestników form szkoleniowych dla instytucji	osoby	-		nd.		SL2014
	Liczba przeprowadzonych ewaluacji	szt.	-		nd.		SL2014
	Liczba utworzonych lub dostosowanych systemów informatycznych	szt.	-		nd.		SL2014
	Liczba użytkowników systemów informatycznych	osoby	-		nd.		SL2014
	Liczba zorganizowanych spotkań, konferencji, seminariów	szt.	-		nd.		SL2014
	Liczba opracowanych ekspertyz	szt.	-		nd.		SL2014

¹⁷⁰ Rozporządzenie ogólne nie nakłada obowiązku ustalania wartości docelowej dla wskaźników produktu w osiach pomocy technicznej.

WSKAŹNIKI PRODUKTU							
	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość pośrednia (2018) ¹⁶¹	Szacowana wartość docelowa (2023)			Źródło
				K ¹⁶²	M ¹⁶³	Ogółem	
	Liczba uczestników form szkoleniowych dla beneficjentów	osoby	-		nd.		SL2014
	Liczba projektów objętych wsparciem (Project pipeline)	szt.	-		nd.		SL2014
	Liczba odwiedzin portalu informacyjnego/serwisu internetowego	szt.	-		nd.		SL2014
	Liczba działań informacyjno-promocyjnych o szerokim zasięgu	szt.	-		nd.		SL2014

VI.3. Załącznik 3 - Kryteria wyboru projektów dla poszczególnych osi priorytetowych, działań/ poddziałań

Systematyka kryteriów obowiązujących w ramach RPO WM na lata 2014-2020 (EFRR)¹⁷¹

1. kryteria formalne – 0/1 – wspólne dla wszystkich działań (w tym kryteria dotyczące pomocy publicznej i dokumentów środowiskowych)¹⁷²;
 - 1.1. kryteria dot. pomocy publicznej – 0/1;
 - 1.2. kryteria dot. dokumentów środowiskowych – 0/1;
 - 1.3. dodatkowe kryteria formalne dla ZIT WOF – 0/1;
 - 1.4. dodatkowe kryteria formalne dla inwestycji znajdujących się w Planie inwestycyjnym dla subregionów objętych OSI problemowymi (RIT) – 0/1;
2. kryteria dostępu – 0/1 – dla danego typu operacji;
Regulamin konkursu wskazuje, które kryteria oceniane są w ramach oceny formalnej, a które w ramach oceny merytorycznej.
3. kryteria merytoryczne ogólne – 0/1 – wspólne dla wszystkich działań;
W przypadku projektów konkursowych kryteria które podlegają ocenie w ramach danego konkursu zawarte są w Regulaminie konkursu.
W przypadku projektów pozakonkursowych określenie kryteriów wyboru projektów znajduje się w *Wezwaniu do złożenia wniosku w trybie pozakonkursowym*.
4. kryteria merytoryczne szczegółowe – punktowe dla projektów konkursowych, 0/1 dla projektów pozakonkursowych;
W przypadku projektów konkursowych przyjmuje się, że projekt spełnia kryteria merytoryczne punktowe w sytuacji, gdy suma punktów uzyskanych podczas oceny kryteriów merytorycznych stanowi, co najmniej 60% maksymalnej możliwej do uzyskania liczby punktów.
5. kryteria merytoryczne szczegółowe – punktowe – zgodności ze strategią ZIT WOF;
Spełnienie przez wniosek kryteriów zgodności ze Strategią ZIT WOF w minimalnym zakresie oznacza uzyskanie, co najmniej 50 % punktów za kryteria zgodności ze Strategią ZIT WOF. Kryteria zgodności ze Strategią ZIT WOF stanowią min. 30 % ogólnej liczby punktów możliwych do uzyskania na etapie oceny merytorycznej.

¹⁷¹ Systematyka będzie obowiązywać po jej przyjęciu przez Komitet Monitorujący RPO WM 2014-2020.

¹⁷² Dla konkursu w ramach działania 2.1 z 2015 r przewidziano dodatkowe kryteria formalne dla poszczególnych Działań/Poddziałań (w zakresie dotyczącym ram wykonania). W kolejnych konkursach kryteria dot. wskaźników ujmowane są w ramach dodatkowych kryteriach dostępu lub weryfikowane są na podstawie kryterium formalnego Zgodność z Regulaminem Konkursu / fiską projektu.

1. KRYTERIA FORMALNE

Lp.	Nazwa kryterium	Opis kryterium	Punktacja	Możliwość uzupełnienia
1.	Kompletność złożonego Wniosku o dofinansowanie projektu oraz załączników.	W ramach kryterium weryfikowane będzie, czy łącznie zostały spełnione następujące elementy: a) wniosek i załączniki podpisane przez osobę upoważnioną do reprezentowania wnioskodawcy; b) spójność wykazu załączników do wniosku i przedłożonych załączników (zgodnie z listą określoną w Regulaminie Konkursu); c) załączniki do wniosku są aktualne i na właściwych formularzach.	0/1	TAK
2.	Wniosek o dofinansowanie projektu wypełniony treścią.	Wszystkie wymagane pola opisowe Wniosku o dofinansowanie wypełniono treścią dającą się interpretować znaczeniowo, zapisaną w języku polskim.	0/1	TAK
3.	Wnioskodawca uprawniony do składania wniosku	Kategoria Wnioskodawcy oraz Partnera/Partnerów jest zgodna z listą beneficjentów dla danego Działania, określoną w SZOOP RPO WM i/lub Regulaminie Konkursu, Wykazem Projektów Pozakonkursowych EFRR RPO WM 2014-2020.	0/1	TAK
4.	Wnioskodawca (oraz Partnerzy) nie podlega/podlegają wykluczeniu z ubiegania się o dofinansowanie zgodnie z art. 207 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.	Na podstawie kryterium weryfikowane jest czy nie zachodzą przesłanki zawarte w art. 207 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2013, poz. 885, z późn. zm.) skutkujące wykluczeniem Wnioskodawcy lub Partnera/ Partnerów na okres 3 lat z możliwości otrzymania środków przeznaczonych na realizację programów finansowych z udziałem środków europejskich.	0/1	NIE
5.	Zgodność z przepisami art. 65 ust. 6 i art. 125 ust. 3 lit. e) i f) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.	Wnioskodawca złożył oświadczenie, że: - projekt nie został zakończony w rozumieniu art. 65 ust. 6, - nie rozpoczął realizacji projektu przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie albo że realizując projekt przed dniem złożenia wniosku, przestrzegał obowiązujących przepisów prawa dotyczących danej operacji ¹⁷³ (art. 125 ust. 3 lit. e),	0/1	TAK

¹⁷³ Przy czym złożenie oświadczenia i pozytywna ocena kryterium w toku oceny formalnej nie wyłącza możliwości przeprowadzenia przed dniem przekazania informacji o wyborze projektu do dofinansowania kontroli prawidłowości udzielenia zamówień w projekcie, której wynik determinuje ostateczną kwalifikowalność wydatków poniesionych w wyniku tych zamówień. Kontrola dotyczy zarówno postępowań prowadzonych na

		- projekt nie obejmuje przedsięwzięć będących częścią operacji, które zostały objęte lub powinny zostać objęte procedurą odzyskiwania zgodnie z art. 71 (trwałość operacji) w następstwie przeniesienia działalności produkcyjnej poza obszar objęty programem. Kryterium weryfikowane na podstawie złożonych oświadczeń stanowiących integralną część wniosku o dofinansowanie oraz załącznika w postaci harmonogramu zamówień w ramach projektu.		
6.	Zgodność interwencji z programem operacyjnym RPO WM 2014-2020 oraz Działaniem opisanym w SZOOP RPO WM.	W ramach kryterium oceniane będzie, czy łącznie zostały spełnione następujące elementy: a) zgodność projektu z celami Działania; b) zgodność typu projektu z zakresem Działania; c) prawidłowe wybranie kategorii interwencji; d) zachowanie pułapu maksymalnego dofinansowania; e) poprawność określenia poziomu dofinansowania; f) spełnienie warunków min./max. wartości projektu; g) poprawność wyboru wskaźników	0/1	TAK
7.	Zgodność z Regulaminem Konkursu / fiskłą projektu.	Kryterium będzie oceniać zgodność wniosku o dofinansowanie z Regulaminem Konkursu w przypadku projektów konkursowych i zgodność wniosku o dofinansowanie z fiskłą projektu w przypadku projektów pozakonkursowych.	0/1	TAK
8.	Miejsce realizacji projektu.	Miejsce realizacji projektu jest zgodne z zapisami SZOOP RPO WM.	0/1	TAK
9.	Zgodność z prawodawstwem krajowym i unijnym w zakresie pomocy publicznej	Kryterium uważa się za spełnione jeżeli: a) w konkursach zorientowanych wyłącznie na wsparcie projektów, których dofinansowanie nie stanowi pomocy publicznej, dokonana ocena potwierdzi brak spełnienia przesłanek z art. 107 ust. 1 TFUE b) w konkursach, w których dotacja dla projektu stanowi pomoc publiczną/pomoc de minimis, ocena dokonywana w oparciu o kryteria szczegółowe zawarte w tabeli nr 1 zakończy się wynikiem pozytywnym (5/5pkt)	0/1	TAK
10.	Zgodność dokumentacji środowiskowej z obowiązującymi przepisami krajowymi i unijnymi w zakresie ochrony środowiska	Dla weryfikacji tego kryterium opracowano szczegółowe kryteria, zawarte w tabeli nr 2.	0/1	TAK
11.	Kwalifikowalność wydatków.	W ramach kryterium weryfikowana jest potencjalna kwalifikowalność wydatków planowanych do poniesienia, tj. czy kategorie wydatków zawarte we Wniosku o	0/1	TAK

podstawie ustawy Prawo zamówień publicznych jak i przy zastosowaniu zasady uczciwej konkurencji opisanej w Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014 – 2020.

		dofinansowanie projektu są zgodnie z „Zasadami kwalifikowania wydatków ramach RPO WM 2014-2020”.		
12.	Zgodność projektu z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn	W ramach kryterium wnioskodawca powinien wykazać pozytywny lub neutralny wpływ projektu na politykę równości szans kobiet i mężczyzn.	0/1	TAK
13.	Zgodność projektu z zasadą równości szans i niedyskryminacji w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	W ramach kryterium wnioskodawca powinien wykazać pozytywny lub neutralny wpływ projektu na politykę równości szans i niedyskryminacji w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.	0/1	TAK
14.	Zgodność projektu z zasadą zrównoważonego rozwoju	W ramach kryterium wnioskodawca powinien wykazać pozytywny lub neutralny wpływ projektu na politykę zrównoważonego rozwoju.	0/1	TAK
15.	Poprawność zaklasyfikowania projektu jako „duży projekt”.	Kryterium ocenia, czy prawidłowo zaklasyfikowano projekt jako spełniający lub nie spełniający definicji dużego projektu w rozumieniu art. 100 rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 1303/2013, tzn. czy ww. status projektu, zadeklarowany we Wniosku o dofinansowanie projektu, jest zgodny z oświadczeniem Wnioskodawcy i dokumentacją techniczną (jeśli dotyczy). W przypadku projektu oznaczonego jako niebędący „dużym projektem”, ocenie podlega także, czy z treści Wniosku o dofinansowanie lub załączników nie wynika, że jest on częścią niepodzielnego zadania o sprecyzowanym charakterze gospodarczym lub technicznym, które posiada jasno określone cele i której całkowite koszty kwalifikowane przekraczają kwotę 50 mln EUR, a w przypadku operacji przyczyniających się do osiągnięcia celu tematycznego na mocy art. 9 pkt 7 rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 13013/2013, której całkowite koszty kwalifikowalne przekraczają kwotę 75 mln EUR.	0/1	TAK

DODATKOWE KRYTERIUM FORMALNE DLA DZIAŁANIA 2.1

Lp.	Nazwa kryterium	Opis kryterium	Punktacja	Możliwość uzupełnienia
1.	Poprawne oszacowanie wielkości wskaźnika	<p>Wnioskodawca musi wybrać wskaźnik:</p> <p>„Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości 3 - dwustronna interakcja [szt.]” lub „Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości 4 –transakcja [szt.]”</p> $\frac{\text{wartość dofinansowania UE projektu (zł)}}{\text{Suma wartości docelowych wskaźników:}} \leq 2\,053\,715 \text{ zł}$ <p>Suma wartości docelowych wskaźników: „Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości 3 - dwustronna interakcja [szt.]” i „Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości 4 –transakcja [szt.]”</p> <p><u>Projekty przekraczające ww. wartość dofinansowania UE jednostki wskaźnika nie będą podlegały dofinansowaniu.</u></p>	0/1	TAK

1.1 KRYTERIA DOTYCZĄCE SZCZEGÓŁOWE ZGODNOŚCI Z PRAWODAWSTWEM KRAJOWYM I UNIJNYM W ZAKRESIE POMOCY PUBLICZNEJ

L.p.	Kryterium szczegółowe	Opis kryterium	Punktacja
1.	Kwalifikowalność Wnioskodawcy	Kryterium ma potwierdzić, iż podmiot może aplikować o daną kategorię pomocy, nie jest wykluczony na mocy przepisów prawa polskiego i unijnego oraz należy do kręgu podmiotów uprawnionych do aplikowania wskazanych w Regulaminie konkursu. (w szczególności na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 lub rozporządzenia nr KE 1407/13 dotyczącego stosowania pomocy de minimis.	0/1
2.	Cel i przedmiot projektu zgodny z przeznaczeniem pomocy/kategorią pomocy	W ramach kryterium weryfikowana jest zgodność projektu z celem, przeznaczeniem oraz warunkami dopuszczalności danego rodzaju pomocy określonymi we właściwych podstawach prawnych udzielenia pomocy, w szczególności na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014	0/1
3.	Potencjalna kwalifikowalność wydatków	W ramach kryterium ocenie podlegać będzie czy wydatki ujęte jako kwalifikowane w projekcie spełniają warunki kwalifikowalności wskazane we właściwej podstawie prawnej udzielenia pomocy,(...)	0/1
4.	Intensywność i maksymalna wartość pomocy oraz procentowy poziom dofinansowania	W ramach kryterium weryfikowane będzie w szczególności: - weryfikacja dopuszczalnej intensywności pomocy oraz zasad kumulacji pomocy; - weryfikacja dopuszczalnego pułapu wsparcia oraz zasad kumulacji w ramach pomocy de minimis; - właściwy poziom procentowy dofinansowania wynikający z danego programu pomocowego przy uwzględnieniu rodzaju pomocy oraz wielkości przedsiębiorstwa.	0/1
5.	Dodatkowe obowiązki warunkujące zgodność wsparcia w świetle postanowień podstaw prawnych udzielania pomocy	Kryterium ma sprawdzić, czy Beneficjent spełnia dodatkowe szczegółowe warunki otrzymania pomocy określone we właściwym rozporządzeniu MIR, rozporządzeniu Komisji Europejskiej lub innym akcie unijnym i każdorazowo zdefiniowane w Regulaminie konkursu.	0/1

1.2 KRYTERIA DOTYCZĄCE DOKUMENTÓW ŚRODOWISKOWYCH

Kryterium		Opis	Ocena	
Czy projekt podlega procedurze w zakresie OOŚ Tak/Nie	TAK	Czy przedłożone zostały wszystkie wymagane załączniki w zakresie OOŚ	Przedsięwzięcia podlegające procedurze OOŚ wymagają przedłożenia wszystkich wymaganych załączników i dokumentacji dotyczących OOŚ (zgodnie z listą załączników do konkursu). Zaświadczenie organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000 (w przypadku, gdy przedsięwzięcie nie wywrze istotnego wpływu na obszar Natura 2000, a więc nie zostało uznane za konieczne przeprowadzenie oceny, o której mowa w art. 6 ust. 3 Dyrektywy 92/43/EWG).	0/1
		Czy załączniki są wypełnione w sposób poprawny	Kompletność wypełnienia poszczególnych punktów w Formularzu do wniosku o dofinansowanie w zakresie OOŚ. Treść Formularza do wniosku o dofinansowanie w zakresie OOŚ oraz Zaświadczenia organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000 musi być zgodna z informacjami zawartymi we wniosku dokumentacji środowiskowej oraz postanowieniem uzgadniającym decyzji budowlaną lub z tą decyzją.	0/1
		Czy procedura OOŚ została przeprowadzona poprawnie	Zgodność z Dyrektywami OOŚ, Siedliskową i Ptsią oraz przepisami krajowymi w zakresie OOŚ (decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, postanowienia organów w przedmiocie konieczności sporządzenia raportu OOŚ, streszczenie raportu OOŚ w języku niespecjalistycznym, itp.)	0/1
	NIE	Wniosek nie podlega dalszej weryfikacji w ramach poprawności procedury OOŚ i jest kierowany do dalszej oceny	Przedsięwzięcia nie podlegające procedurze OOŚ wymagają przedłożenia Formularza do wniosku o dofinansowanie w zakresie OOŚ wypełnianego (w sposób prawidłowy) w ograniczonym zakresie. Zaświadczenie organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000 jest wymagane w przypadku realizacji przedsięwzięć infrastrukturalnych.	0/1

1.3 DODATKOWE KRYTERIA FORMALNE DLA ZIT WOF

Lp.	Nazwa kryterium	Opis kryterium	Punktacja	Możliwość uzupełnienia
1.	Obszar realizacji projektu	Weryfikacji podlega, czy projekt będzie realizowany na obszarze ZIT WOF.	0/1	NIE

1.4. DODATKOWE KRYTERIA FORMALNE DLA INWESTYCJI ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W PLANIE INWESTYCYJNYM DLA SUBREGIONÓW OBJĘTYCH OSI PROBLEMOVYMI (RIT)

Lp.	Nazwa kryterium	Opis kryterium	Punktacja	Możliwość uzupełnienia
1.	Obszar realizacji projektu	Weryfikacji podlega, czy obszar realizacji projektu jest zgodny z Planem inwestycyjnym dla subregionów objętych OSI problemowymi (RIT)	0/1	NIE

2. KRYTERIA DOSTĘPU**Działanie 1.2 – kryteria dostępu (typ projektu: „Bon na innowacje”)**

Lp.	Kryterium	Opis kryterium	Punktacja
1.	Zgodność z inteligentną specjalizacją województwa mazowieckiego.	W ramach kryterium oceniana będzie zgodność projektu z kierunkami rozwoju innowacyjności w województwie mazowieckim wskazanymi poprzez obszary inteligentnej specjalizacji (załącznik nr 1 do Regionalnej Strategii Innowacji dla Mazowsza do 2020 roku).	0/1
2.	Brak możliwości osiągnięcia celów projektu bez wsparcia środkami publicznymi.	Zakres prac B+R objętych wnioskiem o dofinansowanie nie został rozpoczęty przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie.	0/1
3.	Utrzymanie pozytywnych efektów inwestycji w przyszłości.	Wnioskodawca zakłada wdrożenie wyników prac B+R w przypadku uzyskania pozytywnego wyniku tych prac i przedkłada wiarygodny plan komercjalizacji.	0/1
4.	Brak aktywności B+R+I finansowanej ze środków publicznych.	Wnioskodawcy nie została przyznana pomoc publiczna lub pomoc de minimis na projekty związane z pracami B+R lub wdrożeniem (komercjalizacją) wyników prac B+R, w okresie 2 lat poprzedzających ogłoszenie naboru wniosków.	0/1

Działanie 2.1 - kryteria dostępu „E-usługi dla Mazowsza” (typ projektu: e-administracja, e-zdrowie)

Lp.	Nazwa kryterium	Opis kryterium	Punktacja
1	Zapewnienie oszczędności dla przedsiębiorstw i obywateli oraz uproszczeń administracyjnych	Wnioskodawca powinien wykazać, iż realizacja projektu zapewni oszczędności dla przedsiębiorstw i obywateli oraz uproszczenia administracyjne.	0/1
2	Dostosowanie do obowiązujących norm krajowych (dotyczy projektów z zakresu e-zdrowia i e-administracji)	Wnioskodawca powinien wykazać, że wszystkie systemy teleinformatyczne w ramach projektu będą wdrażane zgodnie z wymaganiami dotyczącymi interoperacyjności wynikającymi m.in. z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz. U. poz. 526). Dodatkowo dla projektów z obszaru geoinformacji zastosowanie będą miały zapisy Ustawy z dnia 4 marca 2010 r. o infrastrukturze informacji przestrzennej (Dz. U. Nr 76, poz. 489 z późn. zm.). Dodatkowo w obszarze e-zdrowia wdrażanie elektronicznej dokumentacji medycznej będzie zgodne z Ustawą z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie informacji w ochronie zdrowia (Dz. U. Nr 113, poz. 657 z późn. zm.).	0/1
3	Zapewnienie interoperacyjności z platformą krajową P1 lub P2 (dotyczy tylko projektów z zakresu e-zdrowia)	W ramach kryterium wnioskodawca powinien wykazać, że projekt polegający na stworzeniu Systemu Informacji Medycznej oraz świadczeniu e-usług dla obywateli zapewni efektywną współpracę z platformą krajową P1 lub P2 nie dublując przy tym ich funkcjonalności, zgodnie z rekomendacjami zawartymi na stronie internetowej Centrum Systemów Informacyjnych Ochrony Zdrowia.	0/1
4	Bezpieczeństwo wdrażanych systemów informatycznych oraz przetwarzania danych zgodnie z obowiązującym prawem.	W ramach kryterium wnioskodawca powinien wykazać zgodność standardów bezpieczeństwa wdrażanych systemów informatycznych oraz przetwarzania danych zgodnie z obowiązującym prawem.	0/1
5	Zgodność e-usług ze standardami WCAG 2.0	W ramach kryterium Wnioskodawca powinien wykazać zgodność e-usług ze standardami WCAG 2.0 dla osób niepełnosprawnych	0/1

Działanie 4.2 - kryteria dostępu „Efektywność energetyczna” (typ projektu: Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej)

Lp.	Nazwa kryterium	Opis kryterium	Punktacja
1.	Audyt energetyczny	W ramach kryterium wnioskodawca powinien wykazać, iż koszty kwalifikowane projektu obejmują wyłącznie zadania inwestycyjne wskazane w audycie energetycznym sporządzonym dla danej inwestycji. Uwaga: Jeżeli projekt zawiera inne koszty kwalifikowane poza pracami inwestycyjnymi, nie muszą one wynikać z audytu.	0/1
2.	Obowiązkowy audyt ex-post	Złożenie deklaracji przez beneficjenta o przeprowadzeniu audytu energetycznego ex-post, celem weryfikacji przeprowadzonych oszczędności energii w wyniku realizacji projektu.	0/1
3.	Poziom oszczędności energii	Na podstawie dokumentacji aplikacyjnej (w tym audytu energetycznego) należy zweryfikować, czy przewidziane działania skutkują poprawą efektywności energetycznej określonej dla energii końcowej, o co najmniej 25% w odniesieniu do stanu istniejącego (warunek dotyczy każdego termomodernizowanego budynku).	0/1
4.	Zgodność projektu z przepisami dotyczącymi emisji zanieczyszczeń	Dotyczy wyłącznie projektów, które jako element inwestycji zawierają wymianę źródła ciepła. Wsparcie może zostać udzielone na inwestycje w kotły ¹⁷⁴ spalające biomasę lub ewentualnie paliwa gazowe ¹⁷⁵ , ale jedynie w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy osiągnięte zostanie znaczne zwiększenie efektywności energetycznej oraz gdy istnieją szczególnie pilne potrzeby. Wsparcie kotłów zużywających węgiel stanowi wydatek niekwalifikowany. Uwaga: Jeżeli nie dotyczy kryterium uznaje się za spełnione.	0/1
5.	Zgodność wspieranych inwestycji z przepisami dotyczącymi emisji zanieczyszczeń i efektywności energetycznej	Przyjęta w ramach projektu technologia spełnia obowiązujące wymagania prawne, wynikające m.in. z Dyrektywy 2009/125/WE oraz Dyrektywy 2006/32/WE i Dyrektywy 2012/27/EU. Uwaga: Jeżeli nie dotyczy kryterium uznaje się za spełnione.	0/1

¹⁷⁴ Wymiana źródła ciepła kwalifikuje się do wsparcia pod warunkiem zapewnienia znacznej redukcji CO₂ w odniesieniu do istniejących instalacji (o co najmniej 30% w przypadku zmiany spalanej paliwa). Ze względu na to, że inwestycje w tym zakresie mają długotrwały charakter, powinny być zgodne z właściwymi przepisami unijnymi. Wspierane urządzenia do ogrzewania muszą od początku okresu programowania charakteryzować się obowiązującym od końca 2020 r. minimalnym poziomem efektywności energetycznej i normami emisji zanieczyszczeń, które zostały określone w środkach wykonawczych do dyrektywy 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią. Projekty wymiany/modernizacji indywidualnych źródeł ciepła opalanych na biomasę powinny być zgodne z programami ochrony powietrza.

¹⁷⁵ Kotły spalające biomasę lub paliwa gazowe mogą zostać wsparte jedynie w przypadku, gdy podłączenie do sieci ciepłowniczej na danym obszarze nie jest uzasadnione ekonomicznie.

Poddziałanie 4.3.2 - kryteria dostępu, „Mobilność miejska w ramach ZIT” (typ projektu: Parkingi „Parkuj i Jedź”)

Lp.	Nazwa kryterium	Opis kryterium	Punktacja
1.	Zgodność projektu z Planem Gospodarki Niskoemisyjnej	Oceniana jest zgodność z Planem/-ami Gospodarki Niskoemisyjnej, obowiązującym/-i na obszarze na którym realizowany jest projekt. Weryfikacji podlegać będzie czy projekt wpisuje się w kierunki działań niskoemisyjnych i/ lub został zidentyfikowany w planie gospodarki niskoemisyjnej.	0/1
2.	Zgodność projektu z założeniami polityki mobilności	Oceniane jest czy projekt wpisuje się w założenia polityki mobilności dla obszaru na którym jest on realizowany, wynikające z Planu (Planów) Gospodarki Niskoemisyjnej/Strategii ZIT/planu (planów) mobilności miejskiej/innych dokumentów.	0/1
3.	Miejsca parkingowe dla rowerów	Każdy/wszystkie realizowany/-e w ramach projektu parking/-i zawiera/-ją miejsca parkingowe dla rowerów.	0/1

Poddziałanie 4.3.2 – kryteria dostępu, „Mobilność miejska w ramach ZIT” (typ projektu: Ścieżki i infrastruktura rowerowa)

Lp.	Nazwa kryterium	Opis kryterium	Punktacja
1.	Zgodność projektu z Planem Gospodarki Niskoemisyjnej	Oceniana jest zgodność z Planem/-ami Gospodarki Niskoemisyjnej, obowiązującym/-i na obszarze na którym realizowany jest projekt. Weryfikacji podlegać będzie czy projekt wpisuje się w kierunki działań niskoemisyjnych i/ lub został zidentyfikowany w planie gospodarki niskoemisyjnej	0/1
2.	Zgodność projektu z założeniami polityki mobilności	Oceniane jest czy projekt wpisuje się w założenia polityki mobilności dla obszaru na którym jest on realizowany, wynikające z Planu (Planów) Gospodarki Niskoemisyjnej/Strategii ZIT/planu (planów) mobilności miejskiej/innych dokumentów.	0/1
3.	Funkcjonalność ścieżek rowerowych	Inwestycje w ścieżki rowerowe będące przedmiotem projektu mogą być finansowane jedynie jeżeli pełnią funkcję korytarzy transportowych i zostały zaprojektowane w celach: szerszego wykorzystania transportu niezmotoryzowanego indywidualnego, zmniejszenia wykorzystania samochodów osobowych, lepszej integracji gałęzi transportu, niższej emisji zanieczyszczeń powietrza, hałasu oraz niższego zatłoczenia, poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego i nie zostały zaprojektowane jedynie jako infrastruktura turystyczno-rekreacyjna.	0/1
4.	Sprzyjanie oszczędnemu, efektywnemu i wydajnemu wydatkowaniu środków oraz zapewnianie realizacji wskaźników z zachowaniem efektywności kosztowej	Wskaźnik: „Długość wybudowanych lub przebudowanych dróg dla rowerów [km]” jest ramą wykonania osi priorytetowej i będzie służył KE do oceny realizacji celów RPO WM. Osiągnięcie wskaźnika warunkuje przyznanie rezerwy wykonania w wysokości 6% alokacji. Kryterium będzie liczone zgodnie z poniższym wzorem: $\frac{\text{Wartość dofinansowania UE projektu (euro)}}{\text{Suma wartości docelowej wskaźników w ramach projektu: (Długość wybudowanych dróg dla rowerów [km] i Długość przebudowanych dróg dla rowerów [km])}} \leq 455\,422 \text{ euro}$ Średnia wartość dofinansowania UE budowy/przebudowy jednego kilometra nie może przekroczyć kwoty 455 422 euro . Koszt należy przeliczyć kursem euro podanym w regulaminie konkursu.	0/1

Działanie 5.1 - kryteria dostępu Typ projektu - („SYSTEMY WCZESNEGO OSTRZEGANIA PRZED ZJAWISKAMI KATASTROFALNYMI”)

Lp.	Nazwa kryterium	Opis kryterium	Punktacja
1.	Zasadność zakresu wsparcia	Właściwa liczba elementów planowanych do podłączeń do systemu zintegrowanego. Kryterium ma na celu zweryfikowanie czy wnioskowana liczba elementów systemu nie jest zawyżona. Pod uwagę muszą być wzięte <i>Rekomendacje Wojewody Mazowieckiego dla budowy zintegrowanego systemu ostrzegania i alarmowania ludności o zagrożeniach dla Województwa Mazowieckiego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014 – 2020.</i>	0/1
2.	Kompatybilność projektowanego podsystemu z istniejącym systemem sterowania i kontroli Wojewody Mazowieckiego jako Szefa Obrony Cywilnej w województwie mazowieckim odpowiedzialnego za przygotowanie i zapewnienie działania systemu wykrywania i alarmowania oraz system wczesnego ostrzegania o zagrożeniach zgodnie z paragrafem 3, pkt. 6 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw powiatów i gmin.	Wnioskodawca oświadcza, że podsystem gminy/powiatu będzie spełniał wymogi wynikające z <i>Rekomendacji Wojewody Mazowieckiego dla budowy zintegrowanego systemu ostrzegania i alarmowania ludności o zagrożeniach dla Województwa Mazowieckiego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014 – 2020.</i> Wymogi: Wojewoda Mazowiecki za pomocą posiadanego interfejsu wymiany danych musi mieć możliwości włączenia, wyłączenia, sprawdzenia sprawności punktu alarmowania oraz przekazywania komunikatów głosowych każdej gminie/powiatowi. Wojewoda Mazowiecki udostępni specyfikację interfejsu wymiany danych do posiadanej aplikacji każdemu beneficjentowi.	0/1

Działanie 5.1 - kryteria dostępu Typ projektu – WZMOCNIENIE POTENCJAŁU OCHOTNICZYCH STRAŻY POŻARNYCH¹⁷⁶.

Lp.	Nazwa kryterium	Opis kryterium	Punktacja
1.	Zgodność projektu ze Strategicznym planem adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030	Zgodnie z RPO WM 2014-2020 projekt wpisuje się w założenia realizacji Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030.	0/1
2.	Poziom dofinansowania nie przekracza 50% kosztów kwalifikowalnych	W celu osiągnięcia celów RPO WM 2014-2020 wnioskodawca musi zapewnić min. 50% wkładu własnego. Celem kryterium jest zabezpieczenie realizacji wskaźnika w ramach Działania 5.1 - Liczba zakupionego sprzętu specjalistycznego ratowniczo-gaśniczego.	0/1
3.	Nabycie jedynie nowego sprzętu	Podstawowym problemem OSP z województwa mazowieckiego w zakresie doposażenia w sprzęt ratowniczo - gaśniczy jest posiadanie w większości przypadków wyeksploatowanego sprzętu.	0/1
4.	Funkcjonowanie OSP w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym (KSRG)	<p>Dofinansowane będą OSP, które należą do KSRG lub poprzez realizację projektu spełnione zostaną warunki włączenia danej OSP do KSRG.</p> <p>Zgodnie z rozporządzeniem ministra spraw wewnętrznych z dnia 15 września 2014 r. w sprawie zakresu, szczegółowych warunków i trybu włączania jednostek ochrony przeciwpożarowej do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, ochotnicze straże pożarne mogą być włączane do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, wtedy gdy posiadają:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. co najmniej jeden średni lub ciężki samochód ratowniczo-gaśniczy; 2. co najmniej 12 wyszkolonych ratowników; 3. skuteczny system łączności powiadamiania i alarmowania; 4. urządzenia łączności w sieci radiowej systemu na potrzeby działań ratowniczych <p>oraz pozostają w gotowości do podejmowania działań ratowniczych.</p> <p>Uzasadnienie:</p> <p>Kryterium zapewnia kompleksowe i systemowe podejście do ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej.</p> <p>Zaangażowanie do oceny tych warunków dokonuje właściwy miejscowo komendant powiatowy Państwowej Straży Pożarnej.</p>	0/1

¹⁷⁶ W przypadku gdy projekt dotyczy doposażenia więcej niż jednej OSP, wszystkie jednostki muszą spełniać warunki określone w kryteriach aby mogły być przyznane punkty.

Działanie 5.4 - kryteria dostępu (Typy projektów 1, 2, 3 oraz typ projektu 4 – (Ochrona in-situ i ex-situ zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych; Budowa i modernizacja niezbędnej infrastruktury związanej z ochroną, przywróceniem właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków; Projekty ograniczające negatywne oddziaływanie ruchu turystycznego i promujące lokalne zasoby przyrodnicze dotyczące infrastruktury) oraz opracowanie planów ochrony dla obszarów cennych przyrodniczo.

Lp.	Nazwa kryterium	Opis kryterium	Punktacja
1.	Zgodność z założeniami Priorytetowych Ram Działań dla sieci Natura 2000 na Wieloletni Program Finansowania UE w latach 2014-2020 (dot. wyłącznie projektów realizowanych na obszarze Natura 2000).	W ramach kryterium zweryfikowane będzie czy projekt realizowany na obszarze Natura 2000 wpisuje się w założenia Priorytetowych Ram Działań dla sieci Natura 2000 na Wieloletni Program Finansowania UE w latach 2014-2020.	0/1
2.	Zgodność z Dyrektywą Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory oraz z Dyrektywą 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 w sprawie ochrony dzikiego ptactwa.	W ramach kryterium zweryfikowane będzie czy projekt wpisuje się w założenia Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory oraz Dyrektywy 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 w sprawie ochrony dzikiego ptactwa.	0/1

3. KRYTERIA MERYTORYCZNE OGÓLNE

Lp.	Nazwa kryterium	Opis kryterium	Punktacja
1.	Wykonalność finansowa	<p>W ramach kryterium ocenie podlegać będzie:</p> <p>a) czy założenia do analizy finansowej i ekonomicznej są poprawne i rzetelne;</p> <p>b) harmonogram rzeczowo-finansowy projektu umożliwi prawidłową i terminową realizację przedsięwzięcia;</p> <p>c) Wpływ na wykonalność finansową korekty finansowej będącej wynikiem przeprowadzonej i zakończonej do dnia przeprowadzania oceny kontroli prawidłowości realizacji zamówień w ramach projektu (jeśli dotyczy).</p>	0/1
2.	Wykonalność organizacyjna (kadrowa) techniczna i technologiczna	<p>W ramach kryterium ocenie będzie podlegać, czy przyjęte założenia potwierdzają, że projekt jest wykonalny i zapewnia utrzymanie rezultatów w okresie trwałości.</p> <p>a) technicznie;</p> <p>b) technologicznie;</p> <p>c) organizacyjnie.</p>	0/1
3.	Efektywność projektu	<p>W ramach kryterium ocenie będzie podlegać:</p> <p>a) czy przewidziane w projekcie koszty zostały oszacowane w odpowiedniej wysokości;</p> <p>b) czy istnieją alternatywne rozwiązania osiągnięcia celów projektu, jeśli tak to czy wybrano najkorzystniejsze ekonomicznie rozwiązania);</p> <p>c) czy przyjęte założenia pozwolą na osiągnięcie wskaźników na zaplanowanym poziomie;</p>	0/1

4. KRYTERIA MERYTORYCZNE SZCZEGÓLWE**Działanie 1.2 – kryteria merytoryczne - szczegółowe (typ projektu: „Bon na innowacje”)**

Lp.	Kryterium	Opis kryterium	Punktacja	Maksymalna liczba punktów
1.	Udział środków Wnioskodawcy w finansowaniu projektu ponad wymagany wkład własny.	Kryterium premiuje projekty, w których przewidziano wkład własny większy niż wymagany minimalny wkład własny.	<p>Wkład własny Beneficjenta przekraczający wymagany minimalny wkład własny, liczony od kwoty kwalifikowalnej ogółem:</p> <ul style="list-style-type: none"> – od 5% do 10% - 2 pkt; – powyżej 10% do 15% - 4 pkt; – powyżej 15% do 20% - 8 pkt; – powyżej 20% - 10 pkt. <p>Brak spełnienia ww. warunków – 0 pkt.</p>	10
2.	Zgodność projektu z kilkoma obszarami inteligentnej specjalizacji województwa mazowieckiego.	Kryterium promuje projekty o większym potencjale oddziaływania na gospodarkę regionu, dzięki wykorzystaniu powiązań pomiędzy poszczególnymi obszarami inteligentnej specjalizacji.	<p>Projekt jest zgodny:</p> <ul style="list-style-type: none"> – z dwoma obszarami inteligentnej specjalizacji województwa mazowieckiego – 3 pkt; – z trzema lub więcej obszarami inteligentnej specjalizacji województwa mazowieckiego – 6 pkt. <p>Brak spełnienia ww. warunków lub brak informacji w tym zakresie – 0 pkt.</p>	6
3.	Znaczenie i potencjał rozwojowy nowej wiedzy.	<p>W ramach kryterium oceniany będzie, związek przedmiotu prac B+R ze strategią/modeliem biznesowym realizowanym w przedsiębiorstwie oraz faktyczne nowatorstwo rozwiązania i jego potencjał na stworzenie przewagi konkurencyjnej oraz realnej perspektywy wzrostu firmy. Ocena powinna wziąć pod uwagę istnienie podobnych produktów na rynku.</p> <p>W ramach kryterium Wnioskodawca powinien przedstawić analizę procesów</p>	<p>Wykazanie przez Wnioskodawcę wiarygodnego wpływu planowanych prac B+R na procesy biznesowe oraz rozwój firmy – do 5 pkt</p> <p>Zaproponowanie przez Wnioskodawcę faktycznie nowatorskich rozwiązań i wykazanie ich wpływu na stworzenie przewagi konkurencyjnej oraz realnej perspektywy wzrostu firmy – 5 pkt.</p> <p>Punkty sumują się.</p>	10

		uwzględniając min. zakres zmian w procesach biznesowych.		
4.	Realizacja projektu w oparciu o metody projektowania zorientowanego na użytkownika.	Ocenie podlega, czy projekt obejmuje włączenie końcowych użytkowników (w rozumieniu ostatecznych odbiorców produktów przedsiębiorstwa) w proces tworzenia nowego lub znacząco ulepszanego produktu (wyrobu, usługi), projektu wzorniczego lub technologii produkcji poprzez ich udział w testowaniu, recenzowaniu, opiniowaniu, identyfikacji potrzeb w zakresie nowego rozwiązania, usługi, prototypu wyrobu.	Projekt zakłada włączenie końcowych użytkowników w proces tworzenia nowego lub znacząco ulepszanego produktu (wyrobu, usługi), technologii produkcji lub nowego projektu wzorniczego – 5 pkt. Brak spełnienia ww. warunku lub brak informacji w tym zakresie – 0 pkt.	5
5.	Rozwój technologii, obszarów gospodarczych lub procesów usługowych, zidentyfikowanych jako kluczowe dla rozwoju regionu.	Wnioskodawca wykazał, że projekt ma związek z rozwojem przynajmniej jednego z następujących sektorów gospodarki, procesów usługowych lub technologii: Sektory gospodarki: – sektor chemiczny, – sektor medyczny, – sektor rolno-spożywczy, – sektor energetyczny, – sektor IT, – sektor budowlany, Technologie wiodące: – biotechnologia, – technologie informacyjno-komunikacyjne, – nanotechnologie, – fotonika, – elektronika. Procesy usługowe: – usługi B2B, – usługi B+R.	Minimum 2 wspierane sektory gospodarki/technologie wiodące/procesy usługowe - 2 pkt. Powyżej 2 wspieranych sektorów gospodarki/technologii wiodących/procesów usługowych - 4 pkt. Brak spełnienia ww. warunku lub brak informacji w tym zakresie – 0 pkt.	4
6.	Promowanie niskoemisyjności, oszczędności energii i	W ramach kryterium promowane będą projekty, których planowanym rezultatem	Projekt zapewni: rozwiązania, które w wyniku projektu B+R pozytywnie oddziałują na ochronę środowiska – 3 pkt.	3

	efektywnego wykorzystania zasobów naturalnych.	<p>jest powstanie rozwiązania (produktu/technologii/usługi) pozytywnie oddziałującego na ochronę środowiska, dotyczy to w szczególności projektów dotyczących następujących obszarów:</p> <ul style="list-style-type: none"> – czyste procesy, materiały i produkty; – produkcja czystej energii, – wykorzystanie odpadów w procesie produkcyjnym, – zamknięcie obiegu wodnego i ściekowego w ramach projektu etc. <p>w których efekcie powstanie rozwiązanie prowadzące w szczególności zmniejszenia materiałochłonności produkcji, zmniejszenia energochłonności produkcji, zmniejszenie wielkości emisji zanieczyszczeń, zwiększenie stopnia wykorzystania bądź odpadów, zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w bilansie energetycznym.</p>	Brak spełnienia ww. warunku lub brak informacji w tym zakresie – 0 pkt.	
7.	Obszar realizacji projektu	Kryterium premiuje realizację projektów przez Wnioskodawców posiadających siedzibę lub oddział na obszarze wiejskim; kryterium badane będzie na podstawie bazy TERYT, dostępnej na stronie internetowej Głównego Urzędu Statystycznego.	<p>Projekt realizowany jest na obszarze wiejskim – 2 pkt.</p> <p>Projekt realizowany jest poza obszarem Miasta Stołecznego Warszawy i poza obszarem wiejskim – 1 pkt.</p> <p>Projekt realizowany jest na terenie Miasta Stołecznego Warszawy – 0 pkt.</p> <p>Punkty nie sumują się.</p>	2
RAZEM:				40

Działanie 2.1 - kryteria merytoryczne - szczegółowe „E-usługi dla Mazowsza” (typ projektu: e-administracja, e-zdrowie)

L.p.	Kryterium	Opis kryterium	Punktacja	Maksymalna liczba punktów
1	Poziom dojrzałości e-usług	W ramach kryterium oceniany będzie poziom planowanych do wdrożenia w ramach projektu e-usług na poziomie 4 (transakcja).	<p>E-zdrowie: Za każdą wdrożoną e-usługę na poziomie 4 wnioskodawca otrzyma 2 pkt., jednak łącznie nie więcej niż 12 pkt.</p> <p>E-administracja: Za każdą wdrożoną e-usługę na poziomie 4 wnioskodawca otrzyma 0,5 pkt., jednak łącznie nie więcej niż 8 pkt, z zastrzeżeniem że w przypadku wdrożenia usługi/usług dla powyżej 50 partnerów liczba punktów mnożona jest przez współczynnik 1,5 co daje maksymalną liczbę punktów 12.</p> <p>Brak spełnienia ww. warunków lub brak informacji w tym zakresie – 0 pkt.</p>	12
2	Projektowanie i budowa usług będą realizowane w oparciu o metody projektowania zorientowanego na użytkownika	<p>W ramach kryterium należy wykazać, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ projektowanie usług będzie realizowane w oparciu o metody projektowania zorientowanego na użytkownika; ▪ korzystanie przez usługobiorcę z elektronicznych usług publicznych będzie możliwe różnymi kanałami dostępu, niezależnie od miejsca przebywania i wykorzystywanej technologii; ▪ poziom dostępności usług¹⁷⁷ proponowany w ramach projektu jest zgodny z wynikami badań potrzeb usługobiorców; 	<p>Uwzględnienie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 4 metod – 16 pkt.; ▪ 3 metod – 12 pkt.; ▪ 2 metod – 8 pkt.; ▪ 1 metody – 4 pkt. <p>Brak spełnienia ww. warunków lub brak informacji w tym zakresie – 0 pkt.</p>	16

¹⁷⁷ Poziom dostępności: czas bezawaryjnego działania usługi (np. systemu teleinformatycznego, usługi sieciowej, itp.) w stosunku do całości czasu, w którym usługa powinna być świadczona usługobiorcom – wartość mierzona w skali roku.

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ zaplanowano działania polegające na monitorowaniu usług pod kątem dostępności i użyteczności graficznych interfejsów dla wszystkich interesariuszy, ciągłości działania i powszechności wykorzystania. 		
3	Funkcjonalność zaplanowanych rozwiązań	<p>W ramach kryterium wspierane będą innowacyjne usługi eGovernment o wymiarze transgranicznym, które mają być jednym z kluczowych elementów Elektronicznego Wspólnego Rynku. Rezultatem będzie zmniejszanie się roli infrastruktury na rzecz outsourcingu mocy obliczeniowych, czyli tzw. „chmury obliczeniowej”. Dzięki temu, e-usługi oparte na ww. modelu będą bardziej elastyczne i dostosowane do potrzeb obywateli i przedsiębiorstw, zaś dla samego wnioskodawcy zapewnią niższe koszty, większą wydajność, wzrost bezpieczeństwa oraz interoperacyjności i przenoszenia danych.</p> <p>Dodatkowo wnioskodawca powinien opisać, jak jego projekt zapewni oferowanie e-usług poprzez urządzenia mobilne, umożliwiając przy tym swobodne wykorzystywanie treści dostępnych i oferowanie własnych. W związku z tym, rozwiązania TIK w obszarze usług publicznych powinny w jak najszerszym stopniu zapewnić kompatybilność z urządzeniami mobilnymi (m.in. tablety, telefony, laptopy), wykorzystywanymi przez obywateli oraz przedsiębiorców.</p> <p>Punktowane będą również projekty, które gwarantują wyższy poziom bezpieczeństwa wdrażanych systemów teleinformatycznych oraz przetwarzania danych wychodzących poza obowiązujące przepisy prawne.</p> <p>Ponadto premiowane będą e-usługi charakteryzujące się wysoką dostępnością treści wykraczający poza standardy WCAG 2.0 dla osób niepełnosprawnych.</p>	<p>Projekt zapewni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - optymalizację wykorzystania infrastruktury dzięki zastosowaniu technologii „chmury obliczeniowej” - 6 pkt. - kompatybilność z urządzeniami mobilnymi - 4 pkt.; - bezpieczeństwo wdrażanych systemów teleinformatycznych oraz przetwarzania danych wychodzących poza obowiązujące przepisy prawne – 3 pkt. - dostępność e-usług dla osób niepełnosprawnych wykraczających poza standard WCAG 2.0 - 2 pkt. <p>Punkty w ramach kryterium sumują się.</p> <p>Brak spełnienia ww. warunków lub brak informacji w tym zakresie – 0 pkt.</p>	15
4	Analiza procesów biznesowych związanych ze świadczeniem usług	<p>W ramach kryterium wnioskodawca powinien przedstawić analizę procesów biznesowych związanych ze świadczeniem usług, z uwzględnieniem stanu aktualnego i docelowego. Należy przedstawić analizę uwzględniającą mapę procesów</p>	<p>Przygotowanie przez Wnioskodawcę analiz procesów biznesowych związanych ze świadczeniem usług zawierających wszystkie cechy wymienione w opisie kryterium – 10 pkt.</p>	10

		<p>biznesowych, modele kluczowych procesów biznesowych, zakres zmian w procesach biznesowych, właściciele procesów biznesowych. Dla kluczowych procesów biznesowych usługi należy wskazać cel, czas, koszt realizacji procesu oraz korzyści dla jego uczestników. Należy wykazać, że przenoszone w całości lub części do sfery elektronicznej procesy biznesowe są lub w ramach projektu zostaną zoptymalizowane pod kątem świadczenia usług drogą elektroniczną.</p>	Brak informacji w tym zakresie – 0 pkt.	
5	<p>Założenia projektu są zgodne ze zdiagnozowanymi potrzebami interesariuszy usług</p>	<p>W ramach kryterium należy wykazać, że została przeprowadzona rzetelna identyfikacja grup interesariuszy tworzonych lub rozwijanych usług oraz potrzeb interesariuszy. Oceniane będzie również dopasowanie projektu do potrzeb interesariuszy tworzonych lub rozwijanych usług, w szczególności poprzez uwzględnienie wytycznych WCAG 2.0 co najmniej na poziomie wskazanym w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie <i>Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych.</i></p>	<p>Przedstawienie przez Wnioskodawcę analiz grup i potrzeb interesariuszy uzasadniającej potrzeby realizacji projektu – 9 pkt</p> <p>Brak informacji w tym zakresie – 0 pkt.</p>	9
6	<p>Partnerstwo w ramach projektu</p>	<p>W ramach kryterium promowane będą projekty realizowane w partnerstwie, które zapewnią większą skalę i siłę oddziaływania oraz przyczynią się do osiągnięcia rezultatów projektu wyrażonych poprzez wskaźniki monitorowania.</p> <p>Partner rozumiany jest jako podmiot wnoszący do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe, realizujący wspólnie projekt wdrażający e-usługi, na warunkach określonych w porozumieniu lub umowie partnerskiej.</p>	<p>E-zdrowie: Za każdego partnera 3 pkt., jednak nie więcej niż 9 pkt.</p> <p>E-administracja: Punkty przyznawane w zależności od liczby partnerów: - 1 partner - 2 pkt.; - 2 partnerów - 4 pkt.; - 3 partnerów - 6 pkt.; - 4 partnerów – 50 partnerów - 7 pkt.; - powyżej 50 partnerów – 9 pkt</p> <p>Brak spełnienia ww. warunku lub brak informacji w tym zakresie – 0 pkt.</p>	9

7	Usługi realizowane w ramach projektu będą powszechnie wykorzystywane	W ramach kryterium wnioskodawca powinien wiarygodnie wykazać, że co najmniej jedna z usług objętych projektem będzie powszechnie wykorzystywana, tzn. że jest skierowana do licznej lub często korzystającej grupy odbiorców oraz że istnieje znaczne prawdopodobieństwo, że będzie wykorzystywana przez znaczny odsetek danej grupy odbiorców.	W ramach kryterium w przypadku wykazania skierowania usługi do licznej lub często korzystającej grupy odbiorców Wnioskodawca otrzyma - 2 pkt. Za każdą dodatkową usługę wnioskodawca otrzyma 2 pkt, jednakże maksymalnie w ramach kryterium może otrzymać 8 pkt. Brak spełnienia ww. warunku lub brak informacji w tym zakresie – 0 pkt.	8
8	Metody uwierzytelniania są adekwatne do celów i zakresu projektu	W ramach kryterium wnioskodawca powinien opisać, które z poniższych podejść do uwierzytelniania zostało zastosowane w projekcie: <ul style="list-style-type: none"> ▪ tylko profil zaufany ePUAP; ▪ profil zaufany ePUAP i inna metoda; ▪ tylko inna metoda niż profil zaufany ePUAP. Wybór wariantu drugiego albo trzeciego należy uzasadnić w oparciu o analizę ryzyka. Kryterium ma zastosowanie do usług A2B i A2C.	Opis przez wnioskodawcę metod uwierzytelniania w ramach planowanych do świadczenia usług – 6 pkt. Brak informacji w tym zakresie – 0 pkt.	6
9	Analiza, czy w ramach usług objętych projektem będą przetwarzane dane będące informacją publiczną oraz zapewnione zostanie udostępnienie takich danych	W ramach kryterium wnioskodawca powinien wykazać, że jeżeli w ramach usługi objętej projektem przetwarzane są dane, które są informacją publiczną, to zostaną one udostępnione w odpowiedni sposób.	Przedłożenie przez wnioskodawcę analizy dotyczącej przetwarzania informacji publicznej i zapewnienie ich udostępniania w odpowiedni sposób – 3 pkt. Brak spełnienia ww. warunku lub brak informacji w tym zakresie – 0 pkt.	3
10	Realizacja projektu na terenach wiejskich	E-zdrowie: Kryterium promować będzie realizację projektu przez podmioty świadczące usługi na obszarach wiejskich. E-administracja: Kryterium promować będzie realizację projektu z udziałem gmin wiejskich i ich jednostek organizacyjnych. Położenie na terenie wiejskim badane będzie na podstawie bazy TERYT, dostępnej na stronie internetowej Głównego Urzędu Statystycznego.	E-zdrowie: Punkty przyznawane w zależności od liczby partnerów realizujących projekt na obszarach wiejskich: - 1 partner - 2 pkt.; - 2 partnerów - 4 pkt.; - 3 i więcej partnerów - 5 pkt.; E-administracja:	5

			<p>Gmina, która realizuje projekt na obszarze wiejskim uzyska 1 pkt. W ramach kryterium będzie istniała możliwość uzyskania po 1 pkt dodatkowo za realizację projektu na obszarach wiejskich partnera projektu. Maksymalnie w ramach kryterium będzie można uzyskać 5 pkt. (1 pkt Wnioskodawca oraz 1 pkt za partnera z obszarów wiejskich).</p> <p>Brak spełnienia ww. warunku lub brak informacji w tym zakresie – 0 pkt.</p>	
11	Komplementarność projektu	<p>W ramach kryterium będzie sprawdzana zasadność realizacji projektu w świetle zależności pomiędzy projektem a innymi przedsięwzięciami, w szczególności – czy produkty specjalistyczne projektu nie dublują tych, które są eksploatowane lub tworzone w innych projektach realizowanych lub zrealizowanych przez wnioskodawcę. Wnioskodawca powinien również wykazać, że produkty projektów finansowanych z funduszy europejskich w latach 2007-2013, niezbędne do realizacji produktów planowanych w projektach zgłaszanych do RPO, są gotowe (tj. dokonano ich odbioru oraz uruchomiono wszystkie związane z nimi usługi i funkcjonalności, niezbędne dla wdrożenia nowych usług).</p>	<p>Wskazanie komplementarności planowanego do realizacji projektu z przedsięwzięciami realizowanymi, bądź już zrealizowanymi przez wnioskodawcę – 4 pkt.</p> <p>Brak informacji w tym zakresie – 0 pkt.</p>	4
RAZEM				97

Działanie 4.2 - kryteria merytoryczne - szczegółowe „Efektywność energetyczna” (typ projektu: Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej)

Lp.	Kryterium	Opis kryterium	Punktacja	Maksymalna liczba punktów
1.	Stopień poprawy efektywności energetycznej (w %)	Wynikający z audytu energetycznego zakres poprawy efektywności energetycznej w odniesieniu do stanu początkowego (w %) obliczany dla energii końcowej – X dla danego budynku	10 pkt - $60\% < X$ 8 pkt - $50\% < X \leq 60\%$ 5 pkt - $40\% < X \leq 50\%$ 2 pkt - $25\% \leq X \leq 40\%$ Uwaga: w przypadku udziału w projekcie kilku budynków o różnym stopniu efektywności energetycznej, efektywność projektu będzie stanowić średnia ważona efektywności poszczególnych budynków względem zmniejszenia zużycia kWh w całości projektu	10
2.	Podwyższenie standardu energetycznego budynku, wyrażone wskaźnikiem EP_{h+w}	Poziom zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną w stanie docelowym na potrzeby ogrzewania, wentylacji oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej wynikający z audytu energetycznego	Liczba punktów przyznawana za osiągnięcie wskaźnika EP_{h+w} w wysokości: 4 pkt – jeżeli $EP_{h+w} < 110 \text{ kWh}/(\text{m}^2 \times \text{rok})$ 3 pkt – jeżeli $125 \text{ kWh}/(\text{m}^2 \times \text{rok}) > EP_{h+w} \geq 110 \text{ kWh}/(\text{m}^2 \times \text{rok})$; 2 pkt – jeżeli $140 \text{ kWh}/(\text{m}^2 \times \text{rok}) > EP_{h+w} \geq 125 \text{ kWh}/(\text{m}^2 \times \text{rok})$; 0 pkt - jeżeli $EP_{h+w} \geq 140 \text{ kWh}/(\text{m}^2 \times \text{rok})$ lub brak danych w tym zakresie.	4
3.	Efektywność kosztowa zmniejszenia zużycia energii	Kryterium weryfikuje koszt jednostkowy oszczędności energii poprzez odniesienie nakładów inwestycyjnych poniesionych w celu oszczędności energii do ilości zaoszczędzonej energii [zł/ kWh/rok]. Przyjmuje się, że kosztami niezbędnymi do osiągnięcia oszczędności energii są całkowite wydatki kwalifikowalne.	Punkty przyznawane poprzez zestawienie danych pochodzących ze wszystkich złożonych projektów, uszeregowanych od najniższej do najwyższej wartości wskaźnika, a następnie wyznaczenie kwintyli i podział grupy projektów na 5 przedziałów. Projekty, dla których nie podano wartości wskaźnika, nie biorą udziału w ustalaniu przedziałów. Projekt uszeregowany na miejscu n w ramach puli N projektów, dla których podano wartość niniejszego wskaźnika, otrzymuje liczbę punktów w zależności od spełnienia jednego z następujących warunków: 8 pkt – I przedział, $1 \leq n \leq N/5$	8

			6 pkt – II przedział, $N/5 < n \leq 2 * N/5$ 4 pkt – III przedział, $2 * N/5 < n \leq 3 * N/5$ 2 pkt – IV przedział, $3 * N/5 < n \leq 4 * N/5$ 0 pkt – V przedział, $4 * N/5 < n \leq N$ lub brak danych w tym zakresie	
4.	Stopień redukcji CO ₂ (w %)	Kryterium weryfikuje wartość redukcji gazów cieplarnianych na podstawie wartości redukcji wyrażonej w ekwiwalencie CO ₂ (w %)	Punkty przyznawane poprzez zestawienie danych pochodzących ze wszystkich złożonych projektów, uszeregowanych od najniższej do najwyższej wartości wskaźnika, a następnie wyznaczenie kwintyli i podział grupy projektów na 5 przedziałów. Projekty, dla których nie podano wartości wskaźnika, nie biorą udziału w ustalaniu przedziałów. Projekt uszeregowany na miejscu n w ramach puli N projektów, dla których podano wartość niniejszego wskaźnika, otrzymuje liczbę punktów w zależności od spełnienia jednego z następujących warunków: 8 pkt – I przedział, $1 \leq n \leq N/5$ 6 pkt – II przedział, $N/5 < n \leq 2 * N/5$ 4 pkt – III przedział, $2 * N/5 < n \leq 3 * N/5$ 2 pkt – IV przedział, $3 * N/5 < n \leq 4 * N/5$ 0 pkt – V przedział, $4 * N/5 < n \leq N$ lub brak danych w tym zakresie	8
5.	Kompleksowość projektu	Kryterium będzie oceniane na podstawie opisu wniosku o dofinansowanie. Preferowane będą projekty obejmujące równocześnie działania: <ul style="list-style-type: none"> ▪ ocieplenie obiektu: przegród zewnętrznych obiektu, w tym ścian zewnętrznych, dachów lub stropodachów; ▪ ocieplenie lub wymiana podłóg; ▪ wymiana okien lub drzwi zewnętrznych; ▪ wymiana oświetlenia na energooszczędne; ▪ przebudowę systemów grzewczych (wraz z wymianą i podłączeniem do źródła ciepła) lub przyłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej; ▪ instalację/przebudowę systemów chłodzących; ▪ budowę i przebudowę systemów wentylacji i klimatyzacji wraz z rekuperacją; 	10 pkt - zastosowanie w projekcie pięć lub więcej rozwiązań proponowanych w kolumnie „opis kryterium” 7 pkt - zastosowanie w projekcie cztery rozwiązań proponowanych w kolumnie „opis kryterium” 5 pkt - zastosowanie w projekcie trzech rozwiązań proponowanych w kolumnie „opis kryterium” 2 pkt - zastosowanie w projekcie dwóch rozwiązań z proponowanych w kolumnie „opis kryterium”	10

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ zastosowanie automatyki pogodowej lub zastosowanie systemów zarządzania energią w budynku; ▪ instalację mikrokogeneracji lub mikrotrigeneracji na potrzeby własne; ▪ instalację OZE wykorzystywaną w modernizowanych energetycznie budynkach; ▪ instalację indywidualnych (dla każdego budynku) liczników ciepła, chłodu oraz ciepłej wody użytkowej; ▪ instalację zaworów podpionowych i termostatów. 	0 pkt - brak informacji w tym zakresie lub nie spełnienie ww. warunków	
6.	Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (OZE)	Zastosowanie w projekcie rozwiązania technicznego, pozwalającego na wytworzenie energii elektrycznej lub/i ciepłej z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii	4 pkt - uwzględnienie w projekcie OZE dla produkcji energii elektrycznej lub/i ciepłej 0 pkt - nieuwzględnienie w projekcie OZE lub brak danych w tym zakresie	4
7.	Zgodność projektu z Planem Gospodarki Niskoemisyjnej	Oceniana jest zgodność z gminnym Planem Gospodarki Niskoemisyjnej (PGN)	4 pkt - projekt wpisuje się w PGN 0 pkt - projekt nie wpisuje się PGN lub brak informacji w tym zakresie	4
8.	Obszar realizacji projektu	Kryterium promować będzie realizację projektów na obszarach wiejskich lub wynikających ze Strategii OMW	Realizacja projektu: 2 pkt - obejmuje obszar gminy wiejskiej 1 pkt - obejmuje obszar gminy miejsko – wiejskiej lub wynika ze Strategii OWM 0 pkt - obejmuje obszar gminy miejskiej lub brak informacji w tym zakresie Punkty nie sumują się.	2
Razem				50

Poddziałanie 4.3.2 – kryteria merytoryczne – szczegółowe, „Mobilność miejska w ramach ZIT” (typ projektu: Parkingi „Parkuj i Jedź”)

Lp.	Kryterium	Opis kryterium	Punktacja	Maksymalna liczba punktów
1.	Liczba miejsc postojowych dla samochodów osobowych w ramach projektu	Ocenie podlega liczba powstałych miejsc postojowych dla samochodów osobowych.	10 pkt - powyżej 50 miejsc 5 pkt - od 31 do 50 miejsc 2 pkt – od 11 do 30 miejsc 0 pkt - do 10 miejsc lub brak informacji w tym zakresie	10
2.	Liczba miejsc parkingowych dla rowerów w ramach projektu	Ocenie podlega liczba powstałych miejsc parkingowych dla rowerów.	10 pkt - powyżej 20 miejsc 5 pkt - 11-20 miejsc 2 pkt - od 5 do 10 miejsc 0 pkt - od 1 do 4 miejsc lub brak informacji w tym zakresie	10
3.	Połączenia z różnymi środkami transportu publicznego w ramach węzła przesiadkowego	Ocenie podlega ilość połączeń z różnymi środkami transportu publicznego w ramach węzła przesiadkowego transportu publicznego (np. kolej, autobus, rower publiczny). Jeśli projekt zawiera więcej niż jeden parking do oceny przyjmuje się parking o najmniejszej liczbie połączeń.	10 pkt - parking ma 3 i więcej połączeń 5 pkt - parking ma 2 połączenia 0 pkt - parking ma 1 połączenie lub brak informacji w tym zakresie dla co najmniej jednego parkingu w ramach projektu	10
4.	Standard techniczny parkingu (-ów) w ramach projektu	Ocenie podlegają elementy standardu technicznego parkingu (-ów) określone w dokumencie „Analiza możliwości rozwoju systemów parkingów „Parkuj i Jedź” dla Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2023”. Elementy standardu technicznego parkingu (-ów) liczone są oddzielnie dla każdego z obiektów w ramach projektu. Jeśli projekt zawiera więcej niż	8 pkt - parking zawiera co najmniej 3 elementy standardu 4 pkt - parking zawiera 2 elementy standardu 2 pkt - parking zawiera 1 element standardu	8

		jeden parking do oceny przyjmuje się obiekt o najmniejszej ilości elementów standardu technicznego	0 pkt - brak informacji w tym zakresie dla co najmniej jednego parkingu w ramach projektu lub niespełnienie ww. warunków	
5.	Wspólne oznakowanie parkingów „Parkuj i Jedź” dla WOF	Ocenie podlega uwzględnienie elementów wspólnego (jednolitego) oznakowania parkingów „Parkuj i Jedź” dla WOF	2 pkt - uwzględniono elementy oznakowania 0 pkt - brak elementów lub brak informacji w tym zakresie	2
6.	Powiązanie z układem ścieżek rowerowych	Ocenie podlega możliwość dojazdu ścieżką/ -ami rowerową/-ymi z różnych kierunków bezpośrednio na teren parkingu (-ów) w ramach projektu (liczba powiązań mierzona łącznie).	8 pkt - powiązanie ze ścieżkami rowerowymi w dwóch i więcej kierunkach 4 pkt - powiązanie ze ścieżką rowerową w jednym kierunku 0 pkt - brak informacji w tym zakresie lub nie spełnienie ww. warunków	8
7.	Odległość od punktu przesiadkowego transportu publicznego	Ocenie podlega odległość od najbliższej możliwości przesiadki do środka transportu publicznego, rozumiana jako odległość do przebycia pieszo, mierzona od wyjścia z parkingu do wejścia do pojazdu transportu publicznego (lub do miejsca postoju/stacji roweru publicznego). Jeśli projekt zawiera więcej niż jeden parking, do oceny przyjmuje się obiekt o największej odległości przesiadkowej.	10 pkt - poniżej 150 m 5 pkt - 150-300 m 2 pkt - 301-500 m 0 pkt - powyżej 500 m lub brak informacji w tym zakresie dla co najmniej jednego parkingu w ramach projektu	10
8.	Obiekty kubaturowe lub przestrzeni publicznych wyłonione w ramach konkursu architektonicznego, architektoniczno-urbanistycznego lub urbanistycznego	Kryterium ma na celu wyróżnić projekty, które zostały wybrane w konkursie architektonicznym, architektoniczno-urbanistycznym lub urbanistycznym. Ocena przedsięwzięć realizowanych na podstawie konkursu architektonicznego lub innego będzie weryfikowana poprzez załączone do wniosku oświadczenie o realizacji inwestycji wyłonionej w konkursie architektonicznym, architektoniczno-urbanistycznym lub urbanistycznym.	2 pkt - załączono oświadczenie o realizacji inwestycji wyłonionej w konkursie architektonicznym, architektoniczno-urbanistycznym lub urbanistycznym 0 pkt - brak spełnienia ww. warunku	2

9.	Zgodność projektu z programem/-ami rewitalizacji	Oceniana jest zgodność projektu z programem/-ami rewitalizacji obowiązującym/-i na obszarze na którym realizowany jest projekt. Program/-y rewitalizacji musi/muszą znajdować się w Wykazie programów rewitalizacji województwa mazowieckiego.	2 pkt - projekt jest zgodny z programem/-ami rewitalizacji 0 pkt - projekt nie jest zgodny z programem/-ami rewitalizacji lub brak informacji w tym zakresie	2
10.	Sprzyjanie oszczędnemu, efektywnemu i wydajnemu wydatkowaniu środków oraz zapewnianie realizacji wskaźników z zachowaniem efektywności kosztowej	Wskaźnik: „Liczba wybudowanych lub przebudowanych obiektów "parkuj i jedź” jest ramą wykonania osi priorytetowej i będzie służył KE do oceny realizacji celów RPO WM. Osiągnięcie wskaźnika warunkuje przyznanie rezerwy wykonania w wysokości 6% alokacji. Kryterium będzie liczone zgodnie z poniższym wzorem: <u>Wartość dofinansowania UE projektu (euro)</u> <= 2 605 025 euro Suma wartości docelowej wskaźników w ramach projektu: (Liczba wybudowanych obiektów "parkuj i jedź” [szt.] i Liczba przebudowanych obiektów "parkuj i jedź” [szt.]	Średnia wartość dofinansowania UE budowy/przebudowy jednego obiektu w projekcie: • 8 pkt - poniżej 2 605 025 euro • 0 pkt - powyżej 2 605 025 euro Koszt należy przeliczyć kursem euro podanym w regulaminie konkursu	8
Razem				70

Poddziałanie 4.3.2 – kryteria merytoryczne – szczegółowe, „Mobilność miejska w ramach ZIT” (typ projektu: Ścieżki i infrastruktura rowerowa)

Lp.	Kryterium	Opis kryterium	Punktacja	Maksymalna liczba punktów
1.	Długość ścieżek rowerowych w ramach projektu	Ocenie podlega długość nowopowstałych/zmodernizowanych ścieżek rowerowych	10 pkt - powyżej 10 km tras 5 pkt - od 5 do 10 km tras 2 pkt - poniżej 5 km tras 0 pkt poniżej 1 km	10
2.	Wydłużenie sieci tras rowerowych	Ocenie podlega udział procentowy długości nowych ścieżek rowerowych powstałych w ramach projektu do długości istniejących ścieżek rowerowych w gminach/dzielnicach objętych projektem (do ścieżek rowerowych nie zalicza się w tym kryterium stref ruchu uspokojonego)	8 pkt - powyżej 100% lub w przypadku dotychczasowego braku tras 4 pkt - powyżej 50% - 100% 2 pkt - 20% - 50% 0 pkt - poniżej 20% lub brak informacji w tym zakresie	8
3.	Wpływ na ciągłość ścieżek rowerowych w układzie międzygminnym	Ocenie podlega ilość międzygminnych połączeń granicznych w ramach systemu rowerowego WOF (zarówno w ramach projektu jak i do istniejących ścieżek)	8 pkt - projekt posiada co najmniej 2 połączenia graniczne z trasami rowerowymi w innej gminie/gminach 4 pkt - projekt posiada jedno połączenie graniczne z trasą rowerową w innej gminie 0 pkt - projekt nie zawiera połączeń granicznych z trasami rowerowymi na terenie innych gmin lub brak informacji w tym zakresie	8

4.	Wpływ na ciągłość ścieżek rowerowych w układzie spójności przebiegów/korytarzy	Ocenię podlega ilość połączeń ścieżek rowerowych w ramach projektu z istniejącymi przebiegami ścieżek rowerowych	<p>8 pkt - Projekt zawiera co najmniej 10 połączeń</p> <p>4 pkt - Projekt zawiera 5-9 połączeń do istniejącego układu tras rowerowych</p> <p>2 pkt - Projekt zawiera 2-4 połączenia do istniejącego układu tras rowerowych</p> <p>0 pkt - Projekt zawiera jedno połączenie lub nie zawiera połączeń z istniejącym układem tras rowerowych lub brak informacji w tym zakresie</p>	8
5.	Wspólne oznakowanie tras rowerowych dla WOF	Ocenię podlega uwzględnienie elementów wspólnego (jednolitego) oznakowania tras rowerowych dla WOF	<p>2 pkt - uwzględniono elementy oznakowania</p> <p>0 pkt - brak elementów lub brak informacji w tym zakresie</p>	2
6.	Bezpośrednie połączenia ze środkami publicznego transportu zbiorowego	Ocenię podlega ilość bezpośrednich połączeń funkcjonalnych (umożliwienie dojazdu wraz z zaparkowaniem) z przystankami i zintegrowanymi węzłami przesiadkowymi publicznego transportu zbiorowego, zgodnie z definicją określoną w ustawie o publicznym transporcie zbiorowym	<p>8 pkt – Projekt ma powyżej 3 połączeń z przystankami publicznego transportu zbiorowego oraz dodatkowo ma połączenie z co najmniej jednym zintegrowanym węzłem przesiadkowym</p> <p>6 pkt – Projekt ma połączenie z co najmniej jednym zintegrowanym węzłem przesiadkowym</p> <p>4 pkt – Projekt ma powyżej 3 połączeń z przystankami publicznego transportu zbiorowego</p> <p>2 pkt – Projekt ma 1-3 połączenia z przystankami publicznego transportu zbiorowego</p> <p>0 pkt - Projekt nie jest połączony z publicznym transportem zbiorowym lub brak informacji w tym zakresie</p> <p>Punkty w ramach kryterium nie sumują się</p>	8

7.	Powiązanie z obiektami użyteczności publicznej	Ocenie podlega powiązanie funkcjonalne projektu z obiektami użyteczności publicznej (zdefiniowanymi zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie)	8 pkt - projekt ma co najmniej 30 powiązań 4 pkt - projekt ma od 20 do 29 powiązań 2 pkt - projekt ma od 10 do 19 powiązań 0 pkt - projekt ma mniej niż 10 powiązań lub brak informacji w tym zakresie	8
8.	Projekt jest zlokalizowany w strefie zdiagnozowanej w wojewódzkim programie ochrony powietrza	Przedmiotem oceny będzie realizacja projektów na obszarach o przekroczonych dopuszczalnych i docelowych poziomach zanieczyszczeń powietrza – pyłu PM 10 określonych w programach ochrony powietrza obowiązujących dla strefy na obszarze której realizowany jest projekt.	3 pkt - projekt lub część projektu znajduje się na obszarze o przekroczonych limitach pyłu PM 10 0 pkt - żadna część projektu nie znajduje się na obszarze o przekroczonych limitach pyłu PM 10 lub brak informacji w tym zakresie	3
9.	Zgodność projektu z programem/-ami rewitalizacji	Oceniana jest zgodność projektu z programem/-ami rewitalizacji obowiązującym/-i na obszarze na którym realizowany jest projekt. Program/-y rewitalizacji musi/muszą znajdować się w Wykazie programów rewitalizacji województwa mazowieckiego.	2 pkt - projekt jest zgodny z programem/-ami rewitalizacji 0 pkt - projekt nie jest zgodny z programem/-ami rewitalizacji lub brak informacji w tym zakresie	2
10.	Towarzysząca infrastruktura rowerowa	Ocenie podlega ilość elementów infrastruktury rowerowej zastosowanych w projekcie: <ul style="list-style-type: none"> • strefy uspokojonego ruchu „tempo 30” ” na obszarze przylegającym do planowanej ścieżkirowerowej (zastosowanie progów spowalniających, zwężeń, zmian geometrii drogi itp.) • śluzy rowerowe¹⁷⁸ lub pasy filtrujące (na jezdni albo wydzielone z jezdni) na drogach poprzecznych z planowaną ścieżką rowerową, 	Ilość elementów infrastruktury rowerowej zastosowanych w projekcie: 5 pkt - projekt zawiera co najmniej 4 elementy 3 pkt - projekt zawiera co najmniej 2 elementy 0 pkt - nie spełnienie warunków lub brak informacji w tym zakresie	5

¹⁷⁸ Część pasa ruchu, przeznaczona do zatrzymania wyłącznie rowerów. Znajduje się między linią zatrzymań dla samochodów a skrzyżowaniem. Rowerzyści w śluzie na zielonym świetle ruszają jako pierwsi - co jest dla nich ułatwieniem

	<ul style="list-style-type: none"> • kontrapasy¹⁷⁹ lub ruch rowerowy „pod prąd” (kontraruch) na drogach jednokierunkowych poprzecznych z planowaną ścieżką rowerową, • parkingi i stojaki/wiaty rowerowe • różnica poziomów¹⁸⁰, • separatory¹⁸¹, • podpórki pod stopy¹⁸² • punkty samoobsługi serwisowej, zawierające co najmniej pompkę i zestaw narzędzi rowerowych 	
Razem		62

¹⁷⁹ Wydzielony pas jezdni ulicy jednokierunkowej, przeznaczony dla ruchu rowerowego w kierunku przeciwnym do obowiązującego pozostałe pojazdy.

¹⁸⁰ W przypadku gdy droga rowerowa jest poprowadzona równolegle chodnika. Różnica poziomów służy fizycznemu wydzieleniu drogi rowerowej od krawędzi ulicy lub chodnika "obniżonym krawężnikiem".

¹⁸¹ Oddzielają miejsce gdzie mogą poruszać się piesi, od dróg rowerowych

¹⁸² Umożliwiają one wygodne oparcie stopy i dłoni podczas czasu oczekiwania np. na zielone światło. Dzięki temu rowerzyści nie są zmuszeni zsiadać z roweru a oczekują przygotowani do dalszej jazdy. Wpływa to na szybsze opuszczanie skrzyżowań. Podpórki wykorzystywane są jako elementy bezpieczeństwa ruchu drogowego i służą do segregacji ruchu pieszego i rowerowego.

Działanie 5.1 - kryteria merytoryczne – szczegółowe, Typ projektu - („SYSTEMY WCZESNEGO OSTRZEGANIA PRZED ZJAWISKAMI KATASTROFALNYMI ”)

L.p.	Kryterium	Opis kryterium	Punktacja	Maksymalna liczba punktów
1	Intensywność występowania zagrożeń	<p>Kryterium będzie oceniane na podstawie <i>Rekomendacji Wojewody Mazowieckiego dla budowy zintegrowanego systemu ostrzegania i alarmowania ludności o zagrożeniach dla Województwa Mazowieckiego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014 – 2020</i>, które określają stopień występowania poszczególnych kategorii zagrożeń na terenie gminy/powiatu.</p> <p>Zagrożenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Zagrożenia powodziowe - cykliczne występowanie zagrożenia powodziowego na terytorium gminy/powiatu. b. Zagrożenia chemiczne - Rozmieszczenie na terenie gminy/powiatu zakładów przemysłowych składujących lub wykorzystujących w procesie produkcji Toksyczne Środki Przemysłowe. c. Zagrożenia związane z eksploatacją składowisk - Rozmieszczenie na terytorium gminy/powiatu składowisk z substancjami chemicznymi, promieniotwórczymi lub biologicznymi. d. Zagrożenie w transporcie materiałów niebezpiecznych - Występowanie na terytorium gminy/powiatu szlaków komunikacyjnych po których transportowane są materiały niebezpieczne. e. Zagrożenia radiacyjne - Szlaki komunikacyjne którymi transportowane są substancje promieniotwórcze, składowiska substancji promieniotwórczych, oraz reaktory jądrowe na terenie gminy/powiatu . f. Zagrożenia niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi: Silne huraganowe wiatry, Nadmierne opady deszczu śniegu, gradu - Cykliczne występowanie niekorzystnych zjawisk atmosferycznych na terytorium gminy/powiatu. 	<p>Zagrożenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Duże – 5 pkt. Średnie –3 pkt. Małe – 1 pkt. b. Duże – 3 pkt. Średnie – 2 pkt. Małe – 1 pkt. c. Duże – 3 pkt. Średnie – 2 pkt. Małe – 1 pkt. d. Duże – 3 pkt. Średnie – 2 pkt. Małe – 1 pkt. e. Duże – 3 pkt. Średnie – 2 pkt. Małe – 1 pkt. f. Duże – 3 pkt. Średnie – 2 pkt. Małe – 1 pkt. g. Duże – 3 pkt. Średnie – 2 pkt. Małe – 1 pkt. 	23

		g. Zagrożenie terrorystyczne - Występowanie na terytorium gminy/powiatu infrastruktury krytycznej która może stać się celem ataku terrorystycznego.	Punktacja w ramach kryterium podlega sumowaniu.	
2.	Zasięg terytorialny	Kryterium będzie promować projekty realizowane przez jak największą liczbę partnerów.	Zasięg projektu obejmuje następujący % gmin należących do powiatu: <ul style="list-style-type: none"> • powyżej 75% do 100% - 20 pkt. • powyżej 50% do 75% - 15 pkt. • od 25% do 50% - 10 pkt. • poniżej 25% - 5 pkt. Punktacja w ramach kryterium nie podlega sumowaniu. Brak informacji w tym zakresie – 0 pkt. W przypadku miast na prawach powiatu liczba punktów wynosi 20.	20
3.	Obszar realizacji projektu	Kryterium określa w ramach jakiego obszaru realizowany jest projekt.	<ul style="list-style-type: none"> • realizacja projektu obejmuje obszar gminy wiejskiej – 2 pkt. • realizacja projektu obejmuje obszar gminy miejsko - wiejskiej – 1 pkt. • realizacja projektu obejmuje obszar gminy miejskiej – 0 pkt. Brak spełnienia ww. warunków lub brak informacji w tym zakresie – 0 pkt.	2
4.	Edukacja w zakresie wiedzy o zagrożeniach, sygnałach alarmowych i komunikatach ostrzegawczych	Kryterium promuje projekty zawierające elementy edukacyjne w zakresie wiedzy nt. rodzajów alarmów i komunikatów ostrzegawczych oraz zagrożeń w przypadku wystąpienia zjawisk katastrofalnych oraz działań prewencyjnych.	Wszystkie gminy uczestniczące w danym projekcie zobowiązują się do przekazania wiedzy z zakresu rodzajów alarmów i komunikatów ostrzegawczych oraz działań prewencyjnych w formach: <ol style="list-style-type: none"> 1) spotkania z mieszkańcami w gminie, która jest objęta projektem. 2) materiałów w wersji elektronicznej (np. strona internetowa, w tym materiały do pobrania oraz publikacje on-line itd.). 	8

			<p>3) wydawnictw (ulotki, broszury, plakaty itd.).</p> <p>4) artykuł w prasie lub/i audycja radiowa lub/i reklama telewizyjna.</p> <p>5) pozostałych narzędzi informacyjno- edukacyjnych niewymienionych powyżej (np. festyn, piknik).</p> <ul style="list-style-type: none">• projekt obejmujący wszystkie z ww. form edukacyjnych - 8 pkt.• projekt obejmujący 4 z ww. form edukacyjnych – 6 pkt.• projekt obejmujący 3 z ww. form edukacyjnych – 4 pkt.• projekt obejmujący 2 z ww. form edukacyjnych – 2 pkt.• projekt obejmujący 1 z ww. form edukacyjnych – 1 pkt. <p>Punktacja w ramach kryterium nie podlega sumowaniu.</p> <p>Brak spełnienia ww. warunków lub brak informacji w tym zakresie – 0 pkt.</p>	
--	--	--	--	--

Działanie 5.1 - kryteria merytoryczne - szczegółowe -Typ projektu – WZMOCNIENIE POTENCJAŁU OCHOTNICZYCH STRAŻY POŻARNYCH.

L.p.	Kryterium	Opis kryterium	Punktacja	Maksymalna liczba punktów
1.	Pozyskanie wsparcia przez JST/OSP na zakup wyposażenia w ramach RPO WM 2007-2013	Premiowane będą podmioty (jst/OSP), które nie pozyskały wsparcia na zakup samochodu ratowniczo – gaśniczego w ramach RPO WM 2007 – 2013.	Podmiot (JST/OSP): <ul style="list-style-type: none"> nie uzyskał dofinansowania na zakup samochodu ratowniczo – gaśniczego w ramach RPO WM 2007 – 2013– 4 pkt. Brak spełnienia ww. warunków lub brak informacji w tym zakresie – 0 pkt.	4
2.	Specjalistyczne wyposażenie	Zgodnie z zapisami RPO WM 2014-2020 istotnym elementem wyposażenia OSP będzie również możliwość pozyskania dodatkowego specjalistycznego sprzętu.	Projekt zakłada zakup specjalistycznego sprzętu: <ul style="list-style-type: none"> z zakresu ochrony przeciwpowodziowej – 3 pkt.; specjalistycznych grup ratownictwa wodnego lub specjalistycznych grup ratownictwa chemiczno-ekologicznego lub specjalistycznych grup poszukiwawczo – ratowniczych lub specjalistycznych grup ratownictwa wysokościowego – 2 pkt. Brak spełnienia ww. warunków lub brak informacji w tym zakresie – 0 pkt. Punktacja w ramach kryterium podlega sumowaniu.	5
3.	Obszaru realizacji projektu	Zgodnie z zapisami RPO WM 2014-2020 premiowane będą projekty, których dofinansowana jednostka OSP realizuje swoje zadania (wykorzystywała będzie zakupiony sprzęt) na obszarach wiejskich.	Realizacja projektu obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> obszar gminy wiejskiej – 5 pkt.; obszar gminy miejsko - wiejskiej – 2 pkt.; Brak spełnienia ww. warunków lub brak informacji w tym zakresie – 0 pkt. Punktacja w ramach kryterium nie podlega sumowaniu.	5
4.	Ochrona terenów cennych przyrodniczo	Premiowany będzie wpływ projektu na ochronę obszarów cennych przyrodniczo.	Działania wyposażonej jednostki OSP obejmują: <ul style="list-style-type: none"> obszar Natura 2000 - 4 pkt.; rezerwat przyrody/ parku krajobrazowego - 2 pkt.; teren użytku ekologicznego/obszaru chronionego krajobrazu - 1 pkt. Brak spełnienia ww. warunków lub brak informacji w tym zakresie – 0 pkt.	7

			Punktacja w ramach kryterium podlega sumowaniu.	
5.	Rodzaj samochodu ratowniczo-gaśniczego	Premiowane będą zakupy średnich samochodów ratowniczo – gaśniczych.	<p>Przedmiotem wsparcia będzie zakup:</p> <ul style="list-style-type: none"> • (Wariant 1) średniego samochodu ratowniczo – gaśniczego ze sprzętem ratowniczo – gaśniczym zamontowanym na stałe – 4 pkt. • (Wariant 2) średniego samochodu ratowniczo – gaśniczego ze sprzętem ratowniczo – gaśniczym zamontowanym na stałe – 4 pkt. wraz ze sprzętem ratowniczo – gaśniczym niezamontowanym na stałe tj.: <ul style="list-style-type: none"> ✓ pompy pożarnicze; ✓ zestaw ratownictwa technicznego; ✓ zestawy ratownictwa medycznego; ✓ agregaty prądotwórcze. • 4 rodzaje sprzętów – 8 pkt.; • 3 rodzaje sprzętów - 6 pkt.; • 2 rodzaje sprzętów – 4 pkt.; • 1 rodzaj sprzętu – 2 pkt. <p>Brak spełnienia ww. warunków lub brak informacji w tym zakresie – 0 pkt. Punktacja w ramach kryterium podlega sumowaniu tylko w ramach Wariantu 2.</p>	12
6.	Zaangażowanie wkładu własnego wnioskodawcy	Promowane będzie podwyższenie wkładu własnego wnioskodawcy powyżej 50% kosztów kwalifikowalnych.	<p>Wkład własny przekraczający minimalny poziom 50% kosztów kwalifikowalnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • powyżej 10 % - 10 pkt.; • powyżej 8% do 10% - 8 pkt.; • powyżej 6 % do 8 % - 6 pkt.; • powyżej 4% do 6% - 4 pkt.; • powyżej 2 % do 4% - 2 pkt. <p>Brak spełnienia ww. warunków lub brak informacji w tym zakresie – 0 pkt. Punktacja w ramach kryterium nie podlega sumowaniu.</p>	10
7.	Stan wyposażenia OSP	Promowane będą jednostki OSP, których stan wyposażenia w	Dana OSP posiadała samochód ratowniczo-gaśniczy, którego uśredniony wiek, zgodnie z ich datą produkcji wynosi:	8

		ramach realizowanego projektu uwzględnia wiek posiadanego wyposażenia (dotyczy samochodów ratowniczo-gaśniczych).	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ponad 20 lat lub potwierdzony brak samochodu ratowniczo - gaśniczego na stanie jednostki OSP - 8 pkt.; ▪ powyżej 15 do 20 lat - 6 pkt.; ▪ mieści się w przedziale od 10 do 15 lat - 2 pkt. Brak spełnienia ww. warunków lub brak informacji w tym zakresie – 0 pkt.	
8.	Liczba przeprowadzonych działań ratowniczo-gaśniczych przez OSP	Promowane będą jednostki OSP, które realizują dużą liczbę działań ratowniczo-gaśniczych na podstawie danych uzyskanych od PSP.	Ogólna liczba działań ratowniczo-gaśniczych przeprowadzonych w ciągu ostatniego roku kalendarzowego: <ul style="list-style-type: none"> • od 25 do 50 – 2 pkt.; • powyżej 50 do 150 - 3 pkt.; • powyżej 150 do 200 - 4 pkt.; • powyżej 200 – 5 pkt. Działania ratowniczo – gaśnicze dotyczą wyjazdów według następujących rodzajów zagrożeń: pożary, miejscowe zagrożenia oraz alarmy fałszywe. Brak spełnienia ww. warunków lub brak informacji w tym zakresie – 0 pkt.	5
9.	Potencjał jednostki OSP dla której kupowany jest sprzęt w ramach projektu.	Premiowane będą jednostki OSP o jak najwyższym posiadanym potencjale kadrowym do podejmowania działań ratowniczo – gaśniczych, wykraczającym poza minimalne wymagania dla KSRG ¹⁸³ .	Liczba ratowników ¹⁸⁴ : <ul style="list-style-type: none"> • do 12 – 0 pkt.; • powyżej 12 do 24 -1 pkt.; • powyżej 24 – 2 pkt.; Liczba ratowników posiadających szkolenie z zakresu ratownictwa technicznego: <ul style="list-style-type: none"> • powyżej 6 – 1 pkt.; Liczba ratowników posiadających kurs Kwalifikowanej Pierwszej Pomocy: <ul style="list-style-type: none"> • powyżej 8 - 1 pkt. Posiadanie Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej – 1 pkt. Brak spełnienia ww. warunków lub brak informacji w tym zakresie – 0 pkt. Punktacja w ramach kryterium podlega sumowaniu.	5

¹⁸³ Na podstawie danych wygenerowanych z Systemu Wspomagania Dowodzenia PSP udostępnionych przez Komendę Wojewódzką PSP lub od właściwego miejscowo Powiatowego Komendanta PSP.

¹⁸⁴ Za Ratowników uznaje się osoby spełniające wymóg uczestnictwa w akcjach ratowniczo – gaśniczych zgodnie z art. 19 ust 1b ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380 z późniejszymi zmianami) czyli posiadające m.in. przeszkolenie podstawowe oraz ważne zaświadczenie lekarskie.

Działanie 5.4 kryteria merytoryczne – szczegółowe, (Typ projektów 1; 2 i 3 - (Ochrona in-situ i ex-situ zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych; Budowa i modernizacja niezbędnej infrastruktury związanej z ochroną, przywróceniem właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków; Projekty ograniczające negatywne oddziaływanie ruchu turystycznego i promujące lokalne zasoby przyrodnicze dotyczące infrastruktury)

L.p.	Kryterium	Opis kryterium	Punktacja	Maksymalna liczba punktów
1.	Kompleksowość projektu	Ocenie podlegać będzie liczba i rodzaje typów projektów w ramach projektu.	<p>Przewidziane do realizacji następujące typy projektów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. W ramach projektu przewiduje się typy projektu – Ochrona in-situ i ex-situ zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych - 10 pkt. 2. W ramach projektu przewiduje się typy projektu - Budowa i modernizacja niezbędnej infrastruktury związanej z ochroną, przywróceniem właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków – 6 pkt 3. W ramach projektu przewiduje się typy projektu - Projekty ograniczające negatywne oddziaływanie ruchu turystycznego i promujące lokalne zasoby przyrodnicze dotyczące infrastruktury - 2 pkt. <p>Punktacja w ramach kryterium podlega sumowaniu. Projekty mogą być realizowane według schematów: Typ projektu nr 1 Typ projektu nr 2 Typ projektu nr 1 łączony z typem projektu nr 2 Typ projektu nr 1 łączony z typem projektu nr 2 i/lub nr 3 Typ projektu nr 3 Brak spełnienia ww. warunków lub brak informacji w tym zakresie – 0 pkt.</p>	18
2.	Lokalizacja projektu	Kryterium promuje projekty zlokalizowane na wymienionych, chronionych obszarach.	<p>Projekt dotyczy następujących obszarów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Parki krajobrazowe – 7 pkt. • Natura 2000 – 4 pkt. • Obszary chronionego krajobrazu – 3 pkt. • Rezerваты przyrody – 2 pkt. • Inne obszary chronione – 1 pkt. 	17

			Punktacja w ramach kryterium podlega sumowaniu. Brak spełnienia ww. warunków lub brak informacji w tym zakresie – 0 pkt.	
3.	Ochrona gatunków / siedlisk objętych projektem	Kryterium promuje projekty chroniące gatunki i siedliska wymienione w Dyrektywie Ptasiej i Dyrektywie Siedliskowej oraz siedliska i gatunki objęte pozostałymi formami ochrony przyrody.	Projekt dotyczy ochrony: <ul style="list-style-type: none"> gatunku / siedliska wymienionego w Dyrektywie Ptasiej lub Dyrektywie Siedliskowej – 8 pkt. gatunku objętego ochroną gatunkową ścisłą – 4 pkt. gatunku objętego ochroną gatunkową częściową – 2 pkt. Punktacja w ramach kryterium nie podlega sumowaniu. Brak spełnienia ww. warunków lub brak informacji w tym zakresie - 0 pkt.	8
4.	Eliminowanie zagrożeń dla gatunków i siedlisk	Kryterium promuje projekty zawierające działania, które eliminują zagrożenia gatunków i siedlisk cennych przyrodniczo.	Projekt przewiduje: <ul style="list-style-type: none"> działania eliminujące zagrożenia gatunków i siedlisk cennych przyrodniczo – 4 pkt działania nie mające istotnego wpływu na gatunek lub siedlisko lub brak informacji w tym zakresie – 0 pkt 	4
5.	Promocja lokalnych zasobów przyrodniczych i ograniczanie negatywnego oddziaływania ruchu turystycznego	Kryterium promuje projekty propagujące zasoby przyrodnicze oraz ograniczające negatywne oddziaływanie ruchu turystycznego.	Projekt przewiduje: <ul style="list-style-type: none"> działania ograniczające negatywne oddziaływanie ruchu turystycznego, o ile brak ograniczenia negatywnego oddziaływania stwarza ryzyko pogorszenia warunków siedliskowych lub zmniejszenia populacji oraz zawierające promocję lokalnych zasobów przyrodniczych – 2 pkt. działania ograniczające negatywne oddziaływanie ruchu turystycznego, o ile brak ograniczenia negatywnego oddziaływania stwarza ryzyko 	2

			<p>pogorszenia warunków siedliskowych lub zmniejszenia populacji i nie zawierające promocji lokalnych zasobów przyrodniczych – 1 pkt.</p> <p>Punktacja w ramach kryterium nie podlega sumowaniu.</p> <p>Brak spełnienia ww. warunków lub brak informacji w tym zakresie - 0 pkt.</p>	
6.	Tworzenie infrastruktury związanej z ochroną gatunków i siedlisk	Kryterium promuje projekty uwzględniające działania zawierające tworzenie niezbędnej infrastruktury dla chronionych gatunków i siedlisk.	<p>Projekt dotyczy inwestycji w infrastrukturę np.: pracownie badawcze, wylęgarnie jaj i ikry, azyle dla zwierząt, pogłębianie i oczyszczanie naturalnych zbiorników wodnych, budowę zastawek i innych urządzeń wodnych w celu poprawy siedlisk bytowania chronionych gatunków, wykaszanie i odkrzaczanie, wysiew nasion, uprawy zachowawcze oraz urządzenia do inwentaryzacji i monitoringu gatunków – 3 pkt.</p> <p>Brak spełnienia ww. warunków lub brak informacji w tym zakresie - 0 pkt.</p>	3
7.	Edukacja ekologiczna	Kryterium promuje projekty zawierające elementy edukacji ekologicznej lub działania edukacyjne w zakresie ochrony przyrody np. festyny, prelekcje, wycieczki edukacyjne, wydawnictwa (foldery, książki, mapy itp.).	<p>W ramach projektu przewidziane są następujące elementy edukacji ekologicznej:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) co najmniej 3 różne formy imprez edukacyjnych (festyny, konferencje, konkursy, szkolenia, prelekcje itd.). 2) materiały w wersji elektronicznej (np. strona internetowa, w tym materiały do pobrania oraz publikacje on-line itd.). 3) wydawnictwa (foldery, ulotki, broszury, mapki, plakaty itd.). <ul style="list-style-type: none"> • projekt obejmujący wszystkie z ww. form edukacyjnych - 6 pkt. • projekt obejmujący 2 z ww. form edukacyjnych – 3 pkt. • projekt obejmujący 1 z ww. form edukacyjnych – 1 pkt. <p>Punktacja w ramach kryterium nie podlega sumowaniu.</p>	6

			Brak spełnienia ww. warunków lub brak informacji w tym zakresie - 0 pkt.	
8.	Partnerstwo	Kryterium promuje udział jak największej liczby partnerów.	<p>Projekt realizowany:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przez min. dwóch partnerów i więcej – 2 pkt. • z jednym partnerem – 1 pkt. <p>Punktacja nie podlega sumowaniu. Brak spełnienia ww. warunków lub brak informacji w tym zakresie - 0 pkt.</p>	2
9.	Obiekty kubaturowe lub przestrzeni publicznych wyłonione w ramach konkursu architektonicznego, architektoniczno-urbanistycznego lub urbanistycznego	Kryterium ma na celu wyróżnić projekty, które zostały wybrane w konkursie architektonicznym, architektoniczno-urbanistycznym lub urbanistycznym.	<p>Ocena przedsięwzięć realizowanych na podstawie konkursu architektonicznego lub innego będzie weryfikowana poprzez załączone do wniosku materiały w postaci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawienia dokumentacji technicznej z uwzględnieniem przeprowadzenia konkursu architektonicznego lub innego po podpisaniu umowy na dofinansowanie inwestycji – 2 pkt. • przedłożenie oświadczenia o planowanej realizacji inwestycji wyłonionej w konkursie architektonicznym, architektoniczno-urbanistycznym lub urbanistycznym – 1 pkt. <p>W przypadku inwestycji realizowanych w formule „zaprojektuj i wybuduj”, nastąpi na podstawie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oświadczenia o planowanej realizacji konkursu oraz przedłożenie jego wyników wraz z dokumentacją techniczną po spisaniu umowy na dofinansowanie inwestycji – 1 pkt. <p>Punktacja nie podlega sumowaniu. Brak spełnienia ww. warunków lub brak informacji w tym zakresie - 0 pkt.</p>	2

Działanie 5.4 kryteria merytoryczne – szczegółowe - Typ projektu 4 – („OPRACOWANIE PLANÓW OCHRONY DLA OBSZARÓW CENNYCH PRZYRODNICZO”)

L.p.	Kryterium	Opis kryterium	Punktacja	Maksymalna liczba punktów
1.	Ocena przyjętych rozwiązań pod kątem realizacji celów przedsięwzięcia	Ocenić podlega czy zaplanowane działania pozwolą na przygotowanie dokumentów planistycznych wypełniających wymogi z art. 20 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2004 Nr 92 poz. 880 z późn. zm.). Oceniane jest czy zaplanowane działania i sposoby ich realizacji są trafne i adekwatne w stosunku do zdiagnozowanych potrzeb, w szczególności wymogów w/w ustawy i pozwolą na osiągnięcie założonych celów projektu.	<ul style="list-style-type: none"> całość zaproponowanych działań lub środków jest uzasadniona i wystarczająca dla osiągnięcia celów projektu – 5 pkt. część zaproponowanych działań lub środków nie jest uzasadniona dla osiągnięcia celów projektu (<15 % odnosząc wartość tych działań do kosztu całkowitego), zachodzi potrzeba skorygowania zaplanowanego zakresu rzeczowego (wdrożenia rekomendacji) – 3 pkt. część zaproponowanych działań lub środków nie jest uzasadniona dla osiągnięcia celów projektu (15 % - 30 % odnosząc wartość tych działań do kosztu całkowitego), zachodzi potrzeba skorygowania zaplanowanego zakresu rzeczowego (wdrożenia rekomendacji) – 1 pkt. znaczna część zaproponowanych działań lub środków nie jest uzasadniona dla osiągnięcia celów projektu (>30 % odnosząc wartość tych działań do kosztu całkowitego) i/lub zaplanowane działania są niewystarczające i nie pozwolą na osiągnięcie założonych celów projektu (konieczność wdrożenia rekomendacji, usunięcia działań nieuzasadnionych) – 0 pkt. <p>Punktacja w ramach kryterium nie podlega sumowaniu. Brak spełnienia ww. warunków lub brak informacji w tym zakresie - 0 pkt.</p>	5
2.	Zasięg oddziaływania projektu	Kryterium promuje szeroki zasięg oddziaływania projektu na terenie województwa mazowieckiego.	<p>Zasięg projektu ma charakter:</p> <ul style="list-style-type: none"> ponadlokalny (min. powiat) – 2 pkt. lokalny (gmina) – 1 pkt. <p>Punktacja w ramach kryterium nie podlega sumowaniu. Brak spełnienia ww. warunków lub brak informacji w tym zakresie - 0 pkt.</p>	2

5. KRYTERIA MERYTORYCZNE SZCZEGÓŁOWE – PUNKTOWE – ZGODNOŚCI ZE STRATEGIĄ ZIT WOF;

L.p.	Kryterium	Opis kryterium	Punktacja	Maksymalna liczba punktów
1.	Stopień realizacji wskaźników produktu Strategii ZIT WOF	<p>Ocena będzie polegać na określeniu w jakim stopniu w projekcie realizowane są wskaźniki produktu określone w Strategii ZIT WOF.</p> <p>W ramach kryterium oceniana będzie relacja (proporcja) wartości założonych do realizacji w projekcie wskaźników do wartości wskaźników produktu określonych w Strategii ZIT WOF na poziomie poddziałań w ramach właściwego typu projektu. Wnioskodawca otrzyma punkty proporcjonalnie do stopnia wypełnienia przez projekt wskaźników Strategii ZIT WOF.</p> <p>Zgłaszane projekty będą oceniane wg następującego wzoru:</p> $\frac{Wp1}{Wz1} + \frac{Wp2}{Wz2} + \frac{Wpx}{Wzx} * 100$ <p>Oznaczenia: Wp – Wartość wskaźnika produktu realizowana w projekcie (dla wskaźnika 1, wskaźnika 2, wskaźnika x) Wz – Wartość wskaźnika produktu na poziomie poddziałania zapisana w Strategii ZIT (analogicznie, dla wskaźnika 1, wskaźnika 2, wskaźnika x) x – liczba wskaźników</p>	$\frac{\frac{Wp1}{Wz1} + \frac{Wp2}{Wz2} + \frac{Wpx}{Wzx} * 100}{x} \geq 9,5$	10
			$9,5 > \frac{\frac{Wp1}{Wz1} + \frac{Wp2}{Wz2} + \frac{Wpx}{Wzx} * 100}{x} \geq 8,5$	9
			$8,5 > \frac{\frac{Wp1}{Wz1} + \frac{Wp2}{Wz2} + \frac{Wpx}{Wzx} * 100}{x} \geq 7,5$	8
			$7,5 > \frac{\frac{Wp1}{Wz1} + \frac{Wp2}{Wz2} + \frac{Wpx}{Wzx} * 100}{x} \geq 6,5$	7
			$6,5 > \frac{\frac{Wp1}{Wz1} + \frac{Wp2}{Wz2} + \frac{Wpx}{Wzx} * 100}{x} \geq 5,5$	6
			$5,5 > \frac{\frac{Wp1}{Wz1} + \frac{Wp2}{Wz2} + \frac{Wpx}{Wzx} * 100}{x} \geq 4,5$	5
			$4,5 > \frac{\frac{Wp1}{Wz1} + \frac{Wp2}{Wz2} + \frac{Wpx}{Wzx} * 100}{x} \geq 3,5$	4
			$3,5 > \frac{\frac{Wp1}{Wz1} + \frac{Wp2}{Wz2} + \frac{Wpx}{Wzx} * 100}{x} \geq 2,5$	3
			$2,5 > \frac{\frac{Wp1}{Wz1} + \frac{Wp2}{Wz2} + \frac{Wpx}{Wzx} * 100}{x} \geq 1,5$	2

		Ocena będzie dokonywana na podstawie wskaźników wybranych w tabeli „Lista mierzalnych wskaźników projektu” znajdujących się w formularzu wniosku o dofinansowanie.	$\frac{Wp1}{Wz1} + \frac{Wp2}{Wz2} + \frac{Wpx}{Wzx} * 100$ $1,5 > \frac{\quad}{x} \geq 0,5$	1
			$\frac{Wp1}{Wz1} + \frac{Wp2}{Wz2} + \frac{Wpx}{Wzx} * 100$ $0,5 > \frac{\quad}{x}$	0
2.	Rozwiązanie problemu dodatkowego wskazanego w Strategii ZIT WOF	Ocenie będzie podlegać, czy realizacja zgłaszanego projektu, poza bezpośrednim rozwiązaniem zidentyfikowanego w nim problemu (uznanego przez Wnioskodawcę za problem wiodący), przyczynia się do rozwiązywania innych problemów wskazanych w Strategii ZIT WOF. Katalog problemów dodatkowych będzie elementem regulaminu konkursu.	Wnioskodawca wykazał, że zgłaszany projekt przyczynia się do rozwiązania co najmniej dwóch problemów dodatkowych poza wskazanym problemem wiodącym.	5
			Wnioskodawca wykazał, że zgłaszany projekt przyczynia się do rozwiązania jednego problemu dodatkowego poza wskazanym problemem wiodącym.	3
			Wnioskodawca nie wykazał, że zgłaszany projekt przyczynia się do rozwiązania co najmniej jednego problemu dodatkowego poza wskazanym problemem wiodącym. Punkty w ramach kryterium nie podlegają sumowaniu.	0
3.	Kontynuacja wcześniejszych przedsięwzięć	Ocenie będzie podlegać czy zgłaszany projekt kontynuuje, uzupełnia lub rozwija inne przedsięwzięcie wskazane przez Wnioskodawcę. Przedsięwzięcie wskazane jako kontynuowane, uzupełniane lub rozwijane może być finansowane z dowolnego źródła. Obszary realizacji projektów/przedsięwzięć muszą się pokrywać ze sobą co najmniej w części obszarów.	Wnioskodawca wykazał komplementarność z co najmniej 1 projektem.	5
			Wnioskodawca nie wykazał komplementarności z żadnym projektem. Punkty w ramach kryterium nie podlegają sumowaniu.	0
4.		Ocenie będzie podlegać zasięg terytorialny projektu, w tym grupa docelowa – liczba gmin objętych realizacją projektu.	Projekt będzie realizowany na obszarze 6 lub więcej gmin wchodzących w skład WOF.	5

	Oddziaływanie terytorialne efektów realizacji projektu, w tym grupę docelową		Projekt będzie realizowany na obszarze 5 gmin wchodzących w skład WOF.	4
			Projekt będzie realizowany na obszarze 4 gmin wchodzących w skład WOF.	3
			Projekt będzie realizowany na obszarze 3 gmin wchodzących w skład WOF.	2
			Projekt będzie realizowany na obszarze 2 gmin wchodzących w skład WOF.	1
			Projekt będzie realizowany na obszarze 1 gminy wchodzącej w skład WOF. Punkty w ramach kryterium nie podlegają sumowaniu.	0
5.	Zasięg przestrzenny oddziaływania efektów realizacji projektu , w tym grupę docelową	Ocenie będzie podlegać, czy realizacja zgłaszanego przez Wnioskodawcę projektu będzie oddziaływać poza zasięg terytorialny, wskazany jako obszar jego bezpośredniej realizacji, oraz poza bezpośrednią grupę docelową (wskazanych we wniosku o dofinansowanie lidera i partnerów projektu).	Wnioskodawca wykazał, że realizacja zgłaszanego projektu będzie oddziaływać poza zasięg jego bezpośredniej realizacji.	5
			Wnioskodawca nie wykazał, że realizacja zgłaszanego projektu będzie oddziaływać poza zasięg jego bezpośredniej realizacji. Punkty w ramach kryterium nie podlegają sumowaniu.	0
Razem:				30

Systematyka¹⁸⁵ kryteriów obowiązujących w ramach RPO WM na lata 2014-2020 (EFS)¹⁸⁶

1. kryteria formalne – 0/1 – wspólne dla wszystkich działań;
 - 1.1. dodatkowe kryteria formalne dla ZIT WOF – 0/1,
2. kryteria dostępu – 0/1 – dla danego typu operacji¹⁸⁷;
3. kryteria merytoryczne ogólne – punktowe lub 0/1, wspólne dla wszystkich działań;

W przypadku projektów konkursowych, spełnienie przez wniosek kryteriów w minimalnym zakresie oznacza uzyskanie, co najmniej 60 punktów, a także przynajmniej 60 % punktów w poszczególnych punktach (kryteriach) oceny merytorycznej.

W przypadku projektów pozakonkursowych niespełnienie któregokolwiek z ogólnych kryteriów merytorycznych skutkować będzie skierowaniem wniosku do poprawy lub uzupełnienia.

4. kryteria merytoryczne szczegółowe – punktowe dla danego typu operacji, dot. tylko projektów konkursowych, mają charakter premiujący. Liczba punktów od 0 do 40. Uzyskanie przez wniosek 0 pkt za którekolwiek kryterium merytoryczne szczegółowe nie skutkuje odrzuceniem wniosku.
5. kryteria merytoryczne szczegółowe – punktowe – zgodności ze strategią ZIT WOF;

Spełnienie przez wniosek kryteriów zgodności ze Strategią ZIT WOF w minimalnym zakresie oznacza uzyskanie co najmniej 50 % punktów za kryteria zgodności ze Strategią ZIT WOF. Kryteria zgodności ze Strategią ZIT WOF stanowią min. 30 % ogólnej liczby punktów możliwych do uzyskania na etapie oceny merytorycznej.

¹⁸⁵ Systematyka będzie obowiązywać po jej przyjęciu przez Komitet Monitorujący RPO WM 2014-2020.

¹⁸⁶ Z wyłączeniem projektów pozakonkursowych powiatowych urzędów pracy, które są realizowane na podstawie *Wytycznych w zakresie realizacji projektów finansowanych ze środków Funduszu Pracy w ramach programów operacyjnych współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014 -2020*.

¹⁸⁷ W przypadku oceny spełnienia kryteriów dostępu możliwe jest również udzielenie odpowiedzi „Nie dotyczy”, np. gdy dana forma wsparcia, której dotyczy kryterium dostępu, nie będzie realizowana w danym typie operacji lub w danym projekcie.

1. KRYTERIA FORMALNE

Lp	Brzmienie kryterium	Opis kryterium	Opis znaczenia kryterium	Zastosowanie		Kryterium wynika bezpośrednio z przepisów prawa powszechnie obowiązującego - TAK/NIE
				Projekty konkursowe	Projekty pozakonkursowe	
1.	Wniosek o dofinansowanie projektu sporządzony na obowiązującym formularzu dla danego Działania/Poddziałania	Wniosek o dofinansowanie projektu sporządzony przy użyciu Generatora Wniosków dostępnego na stronie internetowej instytucji ogłaszającej konkurs. Wzór wniosku	W przypadku projektów konkursowych spełnienie kryterium	X	X	NIE

		obowiązujący dla danego Działania/Poddziałania ¹⁸⁸ .	jest konieczne do przyznania dofinansowania.			
2	Wniosek złożony w terminie wskazanym w Regulaminie konkursu.	Termin (tj. data i godzina) na złożenie wniosku zostanie określony w Regulaminie konkursu. Złożenie wniosku przed rozpoczęciem, jak i po upływie terminu będzie równoznaczne z niespełnieniem kryterium.	Projekty niespełniające któregokolwiek z kryteriów formalnych są odrzucane na etapie oceny formalnej.	X		NIE
3.	Wniosek o dofinansowanie projektu wypełniono w języku polskim.	Wszystkie wymagane pola Wniosku o dofinansowanie wypełniono treścią dającą się interpretować znaczeniowo, zapisaną w języku polskim	W przypadku projektów pozakonkursowych projekty niespełniające któregokolwiek z kryteriów formalnych kierowane są do poprawy lub uzupełnienia.	X	X	NIE
4.	Wnioskodawca wpisuje się w typ Beneficjenta określony w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Mazowieckiego 2014-2020 oraz w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych RPO 2014-2020 i Regulaminie Konkursu.	Kategoria Wnioskodawcy oraz Partnera/Partnerów jest zgodna z listą beneficjentów dla danego Działania/Poddziałania, określoną w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Mazowieckiego 2014-2020 oraz w SZOOP RPO WM i/lub Regulaminie Konkursu.		X	X	NIE
5.	Wnioskodawca nie podlega wykluczeniu związanemu z zakazem udzielania dofinansowania podmiotom wykluczonym lub nie orzeczono wobec niego zakazu dostępu do	Wnioskodawca oraz partnerzy (jeśli dotyczy) nie podlegają wykluczeniu z możliwości ubiegania się o dofinansowanie ze środków funduszy europejskich na podstawie odrębnych przepisów, w szczególności:		X	X	TAK

¹⁸⁸ Kryterium uzależnione od funkcjonalności LSI. W przypadku obowiązywania tylko i wyłącznie wersji elektronicznej wniosku kryterium zostanie usunięte.

	środków funduszy europejskich na podstawie odrębnych przepisów.	<p>a) art. 207 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. 2013 r. poz. 885 z późn. zm.);</p> <p>b) art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 769 z późn. zm.);</p> <p>c) art. 9 ust. 1 pkt 2a ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (t.j. Dz. U. 2012 r. poz. 768 z późn. zm.).</p> <p>Kryterium będzie weryfikowane w oparciu o zawarte we wniosku Oświadczenia Wnioskodawcy.</p>				
6.	Projekt opisany we wniosku nie jest zakończony.	<p>Projekt nie jest zakończony zgodnie z art. 65 ust. 6 rozporządzenia ogólnego.</p> <p>Kryterium będzie weryfikowane w oparciu o zawarte we wniosku Oświadczenia Wnioskodawcy.</p>		X	X	TAK
7.	Zgodność projektu opisanego we wniosku o dofinansowanie z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Mazowieckiego 2014-2020 oraz	<p>W ramach kryterium oceniane będzie, czy łącznie zostały spełnione następujące elementy:</p> <p>a) zgodność grupy docelowej z zapisami RPO WM 2014-2020 oraz SZOOP;</p>		X	X	NIE

	Działaniem/ Poddziałaniem opisanym w SZOOP RPO WM.	<p>b) zgodność typu projektu z RPO WM 2014-2020 oraz SZOOP;</p> <p>c) prawidłowe wybranie kategorii interwencji;</p> <p>d) zachowanie pułapu maksymalnego dofinansowania, w tym cross-finansingu;</p> <p>e) poprawność określenia poziomu dofinansowania w tym z uwzględnieniem przepisów w zakresie pomocy publicznej;</p>				
8.	Zgodność projektu opisanego we wniosku o dofinansowanie z Regulaminem Konkursu / fiską projektu.	<p>W ramach kryterium weryfikowane będzie zgodność wniosku o dofinansowanie z Regulaminem Konkursu w przypadku projektów konkursowych i zgodność wniosku o dofinansowanie z fiską projektu w przypadku projektów pozakonkursowych.</p> <p>W ramach kryterium weryfikowane będzie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - okres realizacji projektu; - poziom kosztów pośrednich. - spełnienie warunków min./max. wartości projektu 		X	X	NIE

		-wymóg dotyczący maksymalnej liczby wniosków składanych przez jednego Wnioskodawcę w danym konkursie			
9.	Wnioskodawca w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu na terenie województwa mazowieckiego	<p>Aby kryterium mogło zostać uznane za spełnione, w treści wniosku o dofinansowanie muszą się znaleźć wyraźne zapisy świadczące o spełnieniu całości kryterium, a więc o:</p> <ul style="list-style-type: none"> - posiadaniu przez Wnioskodawcę biura projektu na terenie województwa mazowieckiego lub subregionu województwa mazowieckiego w sytuacji jeśli miejscem realizacji projektu jest wskazany subregion, - zapewnieniu możliwości udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu w biurze na terenie województwa mazowieckiego - zapewnieniu uczestnikom projektu możliwości osobistego kontaktu z kadrą projektu w biurze na terenie województwa mazowieckiego. 	X	X	NIE
10.	Zgodność projektu opisanego we wniosku o dofinansowanie z prawodawstwem krajowym w tym z ustawą Prawo zamówień publicznych.	W ramach kryterium weryfikowane będzie, czy projekt jest zgodny z właściwymi przepisami prawa krajowego, w tym dotyczącymi zamówień publicznych.	X	X	TAK
11.	Zgodność projektu opisanego we wniosku o dofinansowanie z zasadami dotyczącymi pomocy publicznej.	W ramach kryterium będzie weryfikowana zgodność z warunkami wsparcia dotyczącymi pomocy publicznej lub pomocy de minimis,	X	X	TAK

		<p>wynikającymi z aktów prawnych wskazanych w Regulaminie konkursu, w tym w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none">• kwalifikowalność Wnioskodawcy wynikająca z właściwych przepisów o pomocy publicznej lub pomocy de minimis będących podstawą prawną udzielenia wsparcia w ramach działania,• prawidłowość określenia statusu przedsiębiorstwa: a) w przypadku Wnioskodawców ubiegających się o pomoc publiczną na podstawie rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L z 26.06.2014 r.) - zgodnie z Załącznikiem I do tego rozporządzenia, b) w przypadku Wnioskodawców ubiegających się o pomoc de minimis na podstawie rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013 r.) - zgodnie z art. 2 ust. 2 tego rozporządzenia, z uwzględnieniem				
--	--	---	--	--	--	--

		<p>dokumentu: Zalecenia Komisji 2003/361/WE z dnia 6 maja 2003 r., dotyczące definicji przedsiębiorstw mikro, małych i średnich (Dz. Urz. L 124 z 20.5.2003 r., str. 36),</p> <ul style="list-style-type: none">• czy realizacja przedsięwzięcia mieści się w ramach czasowych dopuszczalnych we właściwych przepisach o pomocy publicznej lub pomocy de minimis będących podstawą prawną udzielenia wsparcia w ramach danego działania,• czy wnioskowana kwota i zakres projektu, w tym wydatki kwalifikowalne są zgodne z przepisami o pomocy publicznej lub pomocy de minimis będących podstawą prawną udzielenia wsparcia w ramach działania.• braku powiązań, o których mowa w art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie 2014-2020 oraz,• utworzenia albo zainicjowania partnerstwa w terminie przed złożeniem wniosku o dofinansowanie albo przed rozpoczęciem realizacji projektu, o ile data ta jest wcześniejsza				
--	--	---	--	--	--	--

		od daty złożenia wniosku o dofinansowanie.			
12.	W przypadku projektu partnerskiego spełnione zostały wymogi dotyczące wyboru partnerów spoza sektora finansów publicznych, o których mowa w art. 33 ust. 2-4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie 2014-2020.	W sytuacji kiedy projekt realizowany jest w partnerstwie Wnioskodawca zobligowany jest spełniać wymogi utworzenia partnerstwa wskazane w art.33 ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie 2014-2020 na etapie złożenia wniosku o dofinansowanie.	X	X	TAK
13.	Zgodność projektu opisanego we wniosku o dofinansowanie z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn, w oparciu o standard minimum.	W ramach kryterium weryfikowana będzie zgodność z zasadami horyzontalnymi UE, dotyczącymi promowania równości szans kobiet i mężczyzn oraz niedyskryminacji, zgodnie z art. 7 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. Projekty realizowane w ramach EFS nie mogą być neutralne pod względem zasady równości szans kobiet i mężczyzn. Spełnienie zasady równości szans kobiet i mężczyzn weryfikowane będzie poprzez zbadanie zgodności projektu ze standardem minimum realizacji zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach projektów współfinansowanych z EFS.	X	X	TAK

14.	Zgodność projektu opisanego we wniosku o dofinansowanie z zasadą równości szans i niedyskryminacji w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.	W ramach kryterium weryfikowana będzie zgodność projektu z zasadą równości szans i niedyskryminacji w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami zgodnie z art. 7 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. Wymogiem ubiegania się o środki EFS jest realizowanie zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Nie przewiduje się projektów neutralnych pod tym kątem.		X	X	TAK
15.	Zgodność projektu opisanego we wniosku o dofinansowanie z zasadą zrównoważonego rozwoju.	W ramach kryterium weryfikowana będzie zgodność projektu z zasadą zrównoważonego rozwoju.		X	X	TAK
16.	Zastosowanie w projekcie opisanym we wniosku o dofinansowanie stawek jednostkowych/ kosztów ryczałtowych określonych w Regulaminie konkursu	Weryfikacja kryterium polega na wstępnej analizie budżetu projektu pod kątem zastosowania określonej dla danego konkursu stawki jednostkowej/ kosztów ryczałtowych. W przypadku niestosowania stawki jednostkowej lub kosztów ryczałtowych określonych dla danego konkursu lub zastosowanie ich w niewłaściwej wysokości skutkuje uznaniem niespełnienia kryterium. Możliwe warianty odpowiedzi: tak, nie, nie dotyczy		X	X	TAK
17.	Roczny obrót Wnioskodawcy i partnerów (o ile budżet projektu uwzględnia wydatki partnera) jest	W ramach kryterium weryfikowana będzie czy roczny obrót Wnioskodawcy jest równy lub wyższy od rocznych wydatków w projekcie. W		X	X	NIE

	równy lub wyższy od rocznych wydatków w projekcie.	<p>przypadku projektów realizowanych w partnerstwie pod uwagę będzie brana suma rocznego obrotu Lidera i Partnera (Partnerów) projektu.</p> <p>W przypadku gdy roczny obrót Wnioskodawcy lub Partnerstwa jest niższy niż roczne wydatki w projekcie stwierdza się niespełnienie kryterium. W przypadku gdy projekt trwa dłużej niż jeden rok kalendarzowy należy wartość obrotów odnieść do roku realizacji projektu, w którym wartość planowanych wydatków jest najwyższa.</p> <p>W przypadku podmiotów niebędących jednostkami sektora finansów publicznych jako obroty należy rozumieć wartość przychodów (w tym przychodów osiągniętych z tytułu otrzymanego dofinansowania na realizację projektów) osiągniętych w ostatnim zatwierdzonym roku przez danego Wnioskodawcę/ partnera (o ile dotyczy) na dzień składania wniosku o dofinansowanie. Kryterium nie dotyczy jednostek sektora finansów publicznych. W przypadku realizacji projektów w partnerstwie pomiędzy podmiotem niebędącym jednostką sektora finansów publicznych oraz jednostką sektora finansów publicznych porównywane są tylko te wydatki i obrót, które dotyczą podmiotu niebędącego jednostką sektora finansów publicznych.</p>				
--	--	---	--	--	--	--

18.	Projekt skierowany jest do grup docelowych zamieszkałych na terenie województwa mazowieckiego.	W ramach kryterium weryfikowana będzie, czy projekt został skierowany do grup docelowych z obszaru województwa mazowieckiego (w przypadku osób fizycznych uczą się, pracują lub zamieszkują one na obszarze województwa mazowieckiego w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego, w przypadku innych podmiotów posiadają one jednostkę organizacyjną na obszarze województwa mazowieckiego).		X	X	NIE
-----	--	--	--	---	---	-----

1.1. DODATKOWE KRYTERIA FORMALNE DLA ZIT WOF

Lp.	Brzmienie kryterium	Opis kryterium	Opis znaczenia kryterium	Zastosowanie		Kryterium wynika bezpośrednio z przepisów prawa powszechnie obowiązującego - TAK/NIE
				Projekty konkursowe	Projekty pozakonkursowe	
1.	Obszar realizacji projektu	Weryfikacji podlegać będzie, czy projekt jest realizowany na obszarze ZIT WOF.	W przypadku projektów konkursowych	X		NIE
2	Projekt jest skierowany do grup docelowych z obszaru ZIT WOF	Weryfikacji podlegać będzie, czy projekt jest skierowany do grup docelowych z obszaru ZIT WOF (w przypadku osób fizycznych – uczą się, pracują lub zamieszkują one na obszarze ZIT WOF w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego, a w przypadku innych podmiotów posiadają one siedzibę lub jednostkę organizacyjną na obszarze ZIT WOF).	spełnienie kryterium jest konieczne do przyznania dofinansowania. Projekty niespełniające któregokolwiek z kryteriów formalnych są odrzucane na etapie oceny formalnej. W przypadku projektów pozakonkursowych projekty niespełniające któregokolwiek z kryteriów	X		NIE

			formalnych kierowane są do poprawy lub uzupełnienia.			
--	--	--	---	--	--	--

2. KRYTERIA DOSTĘPU

Działanie 8.2 (8i) - kryteria dostępu, Aktywizacja zawodowa osób nieaktywnych zawodowo

Typ projektu (formy wsparcia):

1. Diagnozowanie indywidualnej sytuacji uczestników projektów i pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy (IPD/analogiczny dokument i pośrednictwo pracy i/lub poradnictwo zawodowe);
2. Podnoszenie lub zmiana kwalifikacji zawodowych oraz ich lepsze dopasowanie do potrzeb rynku pracy (szkolenia);
3. Pomoc w zdobyciu doświadczenia zawodowego (staże/praktyki zawodowe);

L.p.	Kryterium	Opis kryterium	Punktacja
1.	Wsparcie kierowane jest wyłącznie do osób biernych zawodowo, w wieku 30 lat i więcej należących co najmniej do jednej z poniższych grup: osoby powyżej 50 roku życia, osoby z niepełnosprawnościami, osoby o niskich kwalifikacjach, kobiety.	Grupa docelowa jest zgodna z zestawieniem głównych grup docelowych dla danego Działania, określoną w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Mazowieckiego 2014-2020 oraz w SZOOP RPO WM i Regulaminie Konkursu. Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.	0/1

2.	<p>Projekt zapewni kompleksowe wsparcie poprzez zastosowanie w odniesieniu do każdego uczestnika co najmniej dwóch form wsparcia z niżej wymienionych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - diagnozowanie indywidualnej sytuacji uczestnika projektu i pośrednictwo pracy i/lub poradnictwo zawodowe (obligatoryjne); - staży/praktyk zawodowych; - szkoleń. 	<p>Działania przewidziane do realizacji w projekcie, które obejmą wszystkich uczestników odpowiadają indywidualnej diagnozie sytuacji uczestników projektu RPO WM przeprowadzonej przez Wnioskodawcę dla potrzeb projektu oraz zapewniają pomoc w poszukiwaniu pracy.</p> <p>Zastosowanie szerszego wachlarza instrumentów wobec każdego uczestnika projektu zwiększy skuteczność realizowanego wsparcia. Obowiązkowe zapewnienie w ramach projektu realizacji staży/praktyk zawodowych i/lub szkoleń bezpośrednio przyczyni się do podniesienia atrakcyjności zawodowej uczestnika projektu.</p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.</p>	0/1
3.	<p>W przypadku gdy projekt obejmuje wsparcie w postaci podnoszenia lub zmiany kwalifikacji oferowane usługi szkoleniowe są realizowane przez instytucje posiadające wpis do Rejestru Instytucji Szkoleniowych prowadzonego przez Wojewódzkie Urzędy Pracy właściwy ze względu na siedzibę instytucji szkoleniowej.</p>	<p>Usługi szkoleniowe będą realizowane przez jednostki posiadające wpis do Rejestru Instytucji Szkoleniowych Wprowadzenie kryterium wynika z konieczności zapewnienia minimalnych wymagań jakościowych wynikających z Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020.</p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.</p> <p>Możliwe warianty odpowiedzi: tak, nie, nie dotyczy</p>	0/1
4.	<p>Zastosowane w projekcie instrumenty wsparcia dla osób z grup defaworyzowanych, wiążą się z koniecznością zachowania standardów oraz poziomów kosztów dla poszczególnych form określonych w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z</p>	<p>W przypadku zastosowania w projekcie instrumentów wsparcia osób z grup defaworyzowanych, konieczne będzie zachowanie standardów oraz poziomu kosztów dla poszczególnych form określonych w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków</p>	0/1

	udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020.	Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020. Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.	
5.	W przypadku, gdy projekt obejmuje wsparcie w postaci szkoleń prowadzących do uzyskania kwalifikacji lub nabycia kompetencji muszą zostać one zweryfikowane poprzez przeprowadzenie odpowiedniego sprawdzenia przyswojonej wiedzy i uzyskanych kwalifikacji lub kompetencji (np. w formie egzaminu) oraz być potwierdzone odpowiednim dokumentem (np. certyfikatem).	Kryterium przyczyni się do podniesienia jakości szkoleń oferowanych w ramach projektu. Kryterium zapewni uzyskanie przez uczestników szkoleń konkretnej wiedzy, kwalifikacji i kompetencji zgodnych z ustalonymi standardami. W ramach przedmiotowego kryterium konieczne jest określenie efektów uczenia się, czyli wskazanie co dana osoba powinna wiedzieć, potrafić i jakie kompetencje społeczne powinna posiadać po zakończeniu danej formy wsparcia tj. szkolenia prowadzącego do nabycia kwalifikacji lub kompetencji. W przypadku szkoleń prowadzących do uzyskania kwalifikacji konieczne jest spełnienie warunków dotyczących walidacji i certyfikacji. W ramach szkoleń prowadzących do uzyskania kompetencji, muszą zostać zrealizowane 4 etapy nabycia kompetencji zgodnie z „Wytycznymi w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020” (załącznik nr 2 Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych), zaś po zakończeniu szkolenia rezultaty muszą zostać zweryfikowane np. poprzez egzamin wewnętrzny, test, rozmowę oceniającą i porównane ze standardem wymagań. Kryterium zostanie zweryfikowane na podstawie zapisów we wniosku o dofinansowanie projektu.	0/1

		<p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.</p> <p>Możliwe warianty odpowiedzi: tak, nie, nie dotyczy</p>	
6.	<p>W przypadku, gdy projekt obejmuje wsparcie doświadczenia zawodowego w postaci organizacji staży zawodowych, jest ono realizowane zgodnie z zaleceniem Rady z dnia 10 marca 2014 r. w sprawie ram jakości staży oraz z Polskimi Ramami Jakości Praktyk i Staży (z wyłączeniem okresu trwania stażu, który zgodnie z Wytycznymi MIR w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020 nie może trwać krócej niż 3 i dłużej niż 12 miesięcy) oraz spełnia podstawowe wymogi zapewniające wysoki standard stażu.</p>	<p>Działania przewidziane do realizacji w projekcie w postaci staży, powinny spełniać określone wymogi zapewniające ich wysoki standard.</p> <p>Weryfikacja spełnienia kryterium będzie odbywać się na podstawie treści wniosku o dofinansowanie projektu.</p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.</p> <p>Możliwe warianty odpowiedzi: tak, nie, nie dotyczy</p>	0/1

7.	Wartość projektu wynosi minimum 100 000 PLN.	<p>W ramach kryterium weryfikowana jest minimalna wartość projektu, która nie powinna wynosić mniej niż 100 000 PLN.</p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.</p>	0/1
8.	W przypadku, gdy projekt obejmuje szkolenia otwarte ich realizacja jest możliwa tylko w uzasadnionych przypadkach, w odniesieniu do osób, u których zidentyfikowano konieczność nabycia w taki sposób niezbędnych umiejętności czy kwalifikacji zawodowych.	<p>W ramach kryterium wprowadzono ograniczenie w organizacji szkoleń otwartych.</p> <p>Kryterium będzie weryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie.</p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.</p> <p>Możliwe warianty odpowiedzi: tak, nie, nie dotyczy</p>	0/1
9.	Maksymalny koszt na jednego uczestnika projektu nie może przekroczyć kwoty 18 000 zł. W ww. kwocie nie są uwzględnione ewentualne koszty racjonalnych usprawnień, mogące wynieść łącznie maksymalnie do 12 tys. zł na jednego uczestnika z niepełnosprawnościami w projekcie (w przypadku zaistnienia	W ramach kryterium weryfikowany jest maksymalny koszt przypadający na jednego uczestnika projektu. W ww. kwocie nie są brane pod uwagę ewentualne koszty racjonalnych usprawnień, mogące wynieść łącznie maksymalnie do 12 tys. zł na jednego uczestnika z niepełnosprawnościami w projekcie (w przypadku	0/1

	<p>potrzeby ich zastosowania w celu umożliwienia udziału w projekcie osoby z niepełnosprawnościami).</p>	<p>zaistnienia potrzeby ich zastosowania w celu umożliwienia udziału w projekcie osoby z niepełnosprawnościami). Powyższe wynika z Wytycznych MIR w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020.</p> <p>Kryterium będzie liczone zgodnie z poniższym wzorem:</p> <p>Wartość projektu (zł)</p> <p>pomniejszona o koszt racjonalnych usprawnień niezbędnych dla umożliwienia udziału w projekcie osoby z niepełnosprawnościami</p> $\frac{\text{Wartość projektu (zł)} - \text{koszt racjonalnych usprawnień}}{\text{niezbędnych dla umożliwienia udziału w projekcie osoby z niepełnosprawnościami}} \leq 18\,000 \text{ zł}$ <p>Wartości docelowa wskaźnika w projekcie:</p> <p>„Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie”</p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.</p>	
--	--	---	--

10.	<p>Projekt zapewnia minimalny poziom efektywności zatrudnieniowej, który wynosi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dla osób w wieku 50 lat i więcej – 33%; - dla kobiet 39%; - dla osób z niepełnosprawnościami – 33%; - dla osób o niskich kwalifikacjach – 29%. 	<p>Zgodnie z wytycznymi horyzontalnymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze rynku pracy beneficjent ma obowiązek pomiaru efektów realizacji projektu w wymiarze zatrudnieniowym. Minimalny poziom kryterium efektywności zatrudnieniowej jest publikowany zgodnie z Wytycznymi Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020.</p> <p>Kryterium będzie weryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie.</p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.</p>	0/1
11.	Okres realizacji projektu nie przekracza 18 miesięcy.	<p>Ograniczony czas realizacji projektu powinien skutkować precyzyjnym planowaniem przez projektodawców zamierzonych przedsięwzięć, co powinno wpłynąć na zwiększenie efektywności oraz sprawne rozliczanie finansowe wdrażanych projektów.</p> <p>Kryterium zostanie zweryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie.</p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.</p>	0/1

12.	Jeden podmiot działający jako Wnioskodawca lub Partner w projekcie składa nie więcej niż 1 wniosek o dofinansowanie projektu w ramach danego konkursu.	<p>Wprowadzone kryterium wynika z faktu, iż projektodawcy składają dużą liczbę wniosków o dofinansowanie projektów. W przypadku rekomendowania wszystkich do dofinansowania występują problemy z zapewnieniem odpowiedniego zaplecza organizacyjno – finansowego niezbędnego do właściwej realizacji projektu.</p> <p>Weryfikacja spełnienia kryterium będzie odbywać się na podstawie treści wniosku o dofinansowanie projektu.</p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.</p>	0/1
13.	Wnioskodawca zapewnia co najmniej 5 % wkładu własnego, wkład własny może wnieść Partner w projekcie.	<p>Montaż finansowy dla województwa mazowieckiego został przyjęty w Kontrakcie Terytorialnym (załącznik nr 2d) zatwierdzonym przez Instytucję Zarządzającą RPO WM. Wkład własny rozumiany jest jako wkład pieniężny i/lub niepieniężny.</p> <p>Kryterium zostanie zweryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie.</p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.</p>	0/1

Działanie 9.1 (9i), kryteria dostępu, Typ projektu – wsparcie rodzin wielodzietnych, ubogich rodzin z dziećmi, rodzin z osobami starszymi, rodzin z osobami z niepełnosprawnościami oraz rodzin z innymi osobami zależnymi i rodziców samotnie wychowujących dzieci.

L.p.	Kryterium	Opis kryterium	Punktacja
1.	Wnioskodawca zapewnia, że wsparcie rodzin odbywa się na podstawie ścieżki stworzonej indywidualnie dla każdej rodziny, z uwzględnieniem diagnozy sytuacji problemowej lub zagrożenia sytuacją problemową, zasobów, potencjału, predyspozycji, potrzeb.	Spełnienie kryterium będzie oceniane na podstawie deklaracji Wnioskodawcy. Kryterium wynika z <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa</i> . Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.	0/1
2	Okres realizacji projektu nie przekracza 24 miesięcy.	Spełnienie kryterium będzie oceniane na podstawie harmonogramu realizacji projektu i budżetu projektu.	0/1

		Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.	
3.	Wnioskodawca zapewnia, że w przypadku objęcia wsparciem rodzin/osób w rodzinie będących klientami OPS po zakończeniu ich udziału w projekcie zostanie przekazana do właściwego terenowo OPS informacja o uzyskanych efektach wraz z rekomendacjami do dalszej pracy z rodziną.	<p>Spełnienie kryterium będzie oceniane na podstawie deklaracji Wnioskodawcy. Kryterium ma zapewnić skoordynowanie i komplementarność realizacji projektów na danym terytorium i wynika z <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa</i>.</p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.</p> <p>W przypadku gdy w projekcie nie przewidziano działań, o których mowa w treści kryterium, w karcie oceny wniosku powinna zostać zaznaczona odpowiedź „Nie dotyczy”.</p>	0/1
4.	<p>W przypadku gdy projekt obejmuje realizację działań w placówkach wsparcia dziennego w formie opiekuńczej lub placówkach prowadzonych w formie pracy podwórkowej, Wnioskodawca zapewnia, że realizowane są zajęcia rozwijające co najmniej dwie z ośmiu kompetencji kluczowych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. porozumiewanie się w języku ojczystym, 2. porozumiewanie się w językach obcych; 3. kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne; 4. kompetencje informatyczne; 5. umiejętność uczenia się; 	<p>Spełnienie kryterium będzie oceniane na podstawie deklaracji Wnioskodawcy, a także na podstawie opisu zadań we wniosku o dofinansowanie projektu.</p> <p>Kryterium wynika z <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa</i> (na podstawie Zaleceń Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (2006/962/WE) (Dz. Urz. UE L 394 z 30.12.2006, str. 10)</p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.</p>	0/1

	<p>6. kompetencje społeczne i obywatelskie;</p> <p>7. inicjatywność i przedsiębiorczość;</p> <p>8. świadomość i ekspresja kulturalna.</p>	<p>W przypadku gdy w projekcie nie przewidziano działań, o których mowa w treści kryterium, w karcie oceny wniosku powinna zostać zaznaczona odpowiedź „Nie dotyczy”.</p>	
5.	<p>Wnioskodawca zapewnia co najmniej 5 % wkładu własnego. Wkład własny może wnieść Partner w projekcie.</p>	<p>Spełnienie kryterium będzie oceniane na podstawie deklaracji Wnioskodawcy.</p> <p>Kryterium wynika z SZOOP.</p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.</p>	0/1
6.	<p>Wnioskodawca zapewnia, że wsparcie w ramach realizacji projektu na jedną osobę nie przekroczy kwoty 11 927 PLN</p>	<p>Spełnienie kryterium będzie oceniane na podstawie deklaracji Wnioskodawcy.</p> <p>Kryterium wynika z RPO WM 2014-2020.</p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.</p>	0/1
7.	<p>Wskaźnik efektywności społeczno-zatrudnieniowej dla uczestników projektu mierzony na zakończenie udziału w projekcie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w odniesieniu do osób lub środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym minimalny poziom efektywności społeczno-zatrudnieniowej wynosi 56%, w tym minimalny poziom efektywności zatrudnieniowej - 22%. • w odniesieniu do osób o znacznym stopniu niepełnosprawności, osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi minimalny poziom 	<p>Zastosowanie kryterium wynika z <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa</i>. Minimalne poziomy efektywności społeczno-zatrudnieniowej zostały określone przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju i przekazane pismem o numerze DZF.I.8510.21.2015.Abu.1 z dnia 16 czerwca 2015 r.</p> <p>Spełnienie kryterium będzie oceniane na podstawie deklaracji Wnioskodawcy.</p>	0/1

	efektywności społeczno-zatrudnieniowej wynosi 46%, w tym minimalny poziom efektywności zatrudnieniowej – 12%.	Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.	
--	---	--	--

Działanie 9.2.1 (9iv), kryteria dostępu, Typ projektu – rozwój usług społecznych w celu integracji dzieci i młodzieży z grup szczególnie narażonych na wykluczenie społeczne

L.p.	Kryterium	Opis kryterium	Punktacja
1.	Wnioskodawca zapewnia, że wsparcie dla dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (m.in. grupa docelowe wsparcia, formy wsparcia, zasady tworzenia i funkcjonowania), odbywa się zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i przepisów wykonawczych do ustawy oraz z „Ogólnoeuropejskimi wytycznymi dotyczącymi przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności” i dokumentem „Wykorzystanie funduszy Unii Europejskiej w celu przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności zestaw- narzędzi”.	Spełnienie kryterium będzie oceniane na podstawie deklaracji Wnioskodawcy, a także na podstawie opisu zadań we wniosku o dofinansowanie projektu. Kryterium wynika z <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa</i> . Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu. Współfinansowanie tworzenia i rozwoju placówek wsparcia dziennego jest zgodne z „Ogólnoeuropejskimi wytycznymi dotyczącymi przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności” oraz będzie uwzględniać narzędzia opisane w dokumencie	0/1

		„Wykorzystanie funduszy Unii Europejskiej w celu przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności – zestaw narzędzi”. Podkreśla się w nich potrzebę zapewnienia dzieciom szansy na dorastanie w rodzinie, zapewnienie powszechnej dostępności podstawowych usług m.in. w dziedzinie opieki nad dziećmi, rozwój zindywidualizowanych, wysokiej jakości usług, w tym w zakresie zapobiegania umieszczania dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej, konieczność wykorzystania funduszy UE do wspierania opieki rodzinnej, a tym samym zmniejszanie zapotrzebowania na opiekę zastępczą.	
2.	Wnioskodawca zapewnia, że wsparcie dla dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych odbywa się na podstawie ścieżki reintegracji dla każdego dziecka, z uwzględnieniem diagnozy sytuacji problemowej, zasobów, potencjału, predyspozycji, potrzeb.	Spełnienie kryterium będzie oceniane na podstawie deklaracji Wnioskodawcy. Diagnozowanie potrzeb i dostosowanie zakresu i form wsparcia do zdiagnozowanych indywidualnych potrzeb zapewni osiągnięcie zakładanych rezultatów i efektywne wykorzystanie środków finansowych, co wynika m.in. z RPO WM 2014-2020 oraz z „Ogólnoeuropejskich wytycznych dotyczących przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności” i dokumentem „Wykorzystanie funduszy Unii Europejskiej w celu przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności – zestaw narzędzi”. Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.	0/1
3.	Wnioskodawca zapewnia, że projekt obejmuje wsparcie istniejących lub nowo tworzonych placówek środowiskowych wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży – prowadzonych w formie opiekuńczej, specjalistycznej i w formie pracy podwórkowej prowadzonej przez wychowawcę.	Spełnienie kryterium będzie oceniane na podstawie deklaracji Wnioskodawcy, a także na podstawie opisu zadań we wniosku o dofinansowanie projektu. Kryterium wynika z <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa</i> .	0/1

	Wnioskodawca zapewnia, że w wyniku realizacji projektu zwiększy się liczba miejsc w tych placówkach.	Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.	
4.	Wnioskodawca zapewnia, że w wyniku realizacji projektu nastąpi rozszerzenie oferty wsparcia o ile była dotychczas świadczona przez istniejącą placówkę.	Spełnienie kryterium będzie oceniane na podstawie deklaracji Wnioskodawcy, a także na podstawie opisu zadań we wniosku o dofinansowanie projektu. Kryterium wynika z <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa</i> . Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu. W przypadku, gdy w projekcie przewidziano tworzenie nowych placówek wsparcia dziennego, w karcie oceny wniosku powinna zostać zaznaczona odpowiedź „Nie dotyczy”.	0/1
5.	W przypadku, gdy projekt obejmuje realizację działań w placówkach wsparcia dziennego prowadzonych w formie opiekuńczej, podwórkowej lub specjalistycznej. Wnioskodawca zapewnia, że realizowane są zajęcia rozwijające, co najmniej cztery z ośmiu kompetencji kluczowych, zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami: 9. porozumiewanie się w języku ojczystym, 10. porozumiewanie się w językach obcych; 11. kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne; 12. kompetencje informatyczne; 13. umiejętność uczenia się; 14. kompetencje społeczne i obywatelskie; 15. inicjatywność i przedsiębiorczość; 16. świadomość i ekspresja kulturalna.	Spełnienie kryterium będzie oceniane na podstawie deklaracji Wnioskodawcy, a także na podstawie opisu zadań we wniosku o dofinansowanie projektu. Kryterium w postaci obowiązku rozwijania minimalnej liczby kompetencji wynika z <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa</i> (na podstawie Zaleceń Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (2006/962/WE) (Dz. Urz. UE L 394 z 30.12.2006, str. 10) oraz art. 24 pkt. 1 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej . Kryterium polegające na obowiązku rozwijania co najmniej czterech kompetencji (przy co najmniej dwóch określonych w <i>Wytycznych</i>) zapewni efektywniejsze wykorzystanie środków finansowych, zapewniając osiągnięcie wskaźnika efektywności społeczno – zatrudnieniowej w wymiarze społecznym na wyższym poziomie.	0/1

	W przypadku osób w wieku 15+, w ramach obowiązkowych 4 kompetencji obowiązkowo będą rozwijane kompetencje z zakresu inicjatywności i przedsiębiorczości (p. 7) oraz dodatkowo będzie udzielane doradztwo w zakresie wyboru ścieżki zawodowej.	Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu. W przypadku, gdy w projekcie nie przewidziano działań, o których mowa w treści kryterium, w karcie oceny wniosku powinna zostać zaznaczona odpowiedź „Nie dotyczy”.	
6.	Wnioskodawca zapewnia, że w ramach dziennych form wsparcia tworzonych/wspieranych w ramach projektu pod opieką jednego wychowawcy w placówce wsparcia dziennego, w tym samym czasie, może przebywać nie więcej niż 15 dzieci.	Spełnienie kryterium będzie oceniane na podstawie deklaracji Wnioskodawcy. Kryterium jest zgodne z art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.	0/1
7.	Okres realizacji projektu nie przekracza 36 miesięcy.	Spełnienie kryterium będzie oceniane na podstawie harmonogramu realizacji projektu i budżetu projektu. Maksymalny możliwy okres realizacji projektu wynika ze specyfiki grupy docelowej (dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych), wymagającej kompleksowego wsparcia, którego celem jest zapobieganie wykluczeniu i umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej. Odpowiednio długi okres realizacji projektu wpłynie na wyższą efektywność społeczną wsparcia. Spełnienie kryterium (nieprzekroczenie 36 miesięcznego okresu realizacji projektu) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.	0/1

8.	<p>Wnioskodawca zapewnia trwałość miejsc świadczenia usług społecznych w placówkach wsparcia dziennego utworzonych w ramach projektu po zakończeniu realizacji projektu, co najmniej przez okres odpowiadający okresowi realizacji projektu.</p>	<p>Trwałość jest rozumiana, jako instytucjonalna gotowość podmiotów do świadczenia usług.</p> <p>Jeżeli okres realizacji projektu wynosi 36 miesięcy, Wnioskodawca zapewnia trwałość miejsc świadczenia usług społecznych przez okres minimum 36 miesięcy po zakończeniu realizacji projektu. Jeżeli np. jest to okres 24 miesięcy, Wnioskodawca zapewnia trwałość miejsc świadczenia usług przez okres minimum 24 miesięcy po zakończeniu realizacji projektu.</p> <p>IZ RPO weryfikuje spełnienie powyższego warunku po upływie okresu wskazanego w umowie o dofinansowanie projektu.</p> <p>Kryterium wynika z <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa</i>. Na konieczność przestrzegania zasady trwałości w przypadku wspierania dziennych form wsparcia, jako elementu procesu deinstytucjonalizacji zwraca uwagę dokument „Wykorzystanie funduszy Unii Europejskiej w celu przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności – zestaw narzędzi”.</p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.</p>	0/1
9.	<p>Wnioskodawca zapewnia, że preferowane do objęcia wsparciem EFS w ramach projektów realizowanych w Poddziałaniu 9.2.1 są osoby lub rodziny korzystające z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ), a zakres wsparcia dla tych osób lub rodzin nie będzie powielał działań, które dana osoba lub rodzina otrzymała lub otrzymuje z PO PŻ w ramach działań towarzyszących, o których mowa w PO PŻ.</p>	<p>Spełnienie kryterium będzie oceniane na podstawie deklaracji Wnioskodawcy.</p> <p>Kryterium wynika z <i>RPO WM 2014-2020</i> oraz z <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa</i>.</p> <p>Katalog usług realizowanych w ramach PO PŻ oraz podmioty uczestniczące w jego realizacji zostaną wymienione w Regulaminie konkursu.</p>	0/1

		Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.	
10.	Wnioskodawca zapewnia osiągnięcie wskaźnika efektywności społeczno-zatrudnieniowej wyłącznie w wymiarze społecznym wśród uczestników projektu mierzonego na zakończenie udziału w projekcie na poziomie 60%.	<p>Spełnienie kryterium będzie oceniane na podstawie deklaracji Wnioskodawcy.</p> <p>Zastosowanie kryterium w postaci obowiązku osiągnięcia określonego poziomu wskaźnika efektywności społeczno-zatrudnieniowej wynika z <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa</i>. Celem konkursu jest wsparcie dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych - w formie opiekuńczej, specjalistycznej i w formie pracy podwórkowej prowadzonej przez wychowawcę. Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej placówki te współpracują z rodzicami lub opiekunami dzieci (art. 23 ust. 1 ustawy). Kompleksowe wsparcie w zakresie aktywizacji zawodowej osób dorosłych oraz grupy wiekowej 15+ i osiąganie wskaźnika efektywności społeczno-zatrudnieniowej w wymiarze zatrudnieniowym przewidziane są w Działaniu 9.1.</p> <p>Ze względu na grupę docelową wsparcia, wiek uczestników projektów, celem realizacji projektów jest przede wszystkim efektywność społeczno-zatrudnieniowa w wymiarze społecznym, oznaczająca odsetek uczestników projektu, którzy po zakończeniu udziału w projekcie dokonali postępu w procesie aktywizacji społeczno-zatrudnieniowej rozumianego m.in. jako rozpoczęcie nauki, zwiększenie pewności siebie i własnych umiejętności, poprawa umiejętności rozwiązywania pojawiających się problemów, podjęcie wolontariatu. Stosowanie kryterium efektywności społeczno-zatrudnieniowej w wymiarze społecznym, mierzenie jego poziomu, informowanie o wykonaniu wskaźnika w ramach projektu odbywać się będzie z zastosowaniem zasad określonych w materiale <i>Sposób i metodologia mierzenia kryterium efektywności społeczno-zatrudnieniowej w projektach realizowanych w ramach Osi Priorytetowej IX Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem</i></p>	0/1

		<p>Kwestionariusz do oceny osiągnięcia wskaźnika efektywności społeczno-zatrudnieniowej w wymiarze społecznym oraz wzór informacji o wykonaniu wskaźnika będą załącznikami do Regulaminu konkursu. Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.</p>	
11.	<p>Maksymalny koszt wsparcia 1 osoby, dotyczący sytuacji, kiedy realizowane jest wsparcie w zakresie tworzenia i finansowania funkcjonowania dziennych form wsparcia dla dzieci i młodzieży prowadzonych w formie opiekuńczej i specjalistycznej - przez okres 36 miesięcy (maksymalny okres realizacji projektu) wynosi 22400,00 PLN, przez okres 24 miesięcy 17600,00PLN, przez okres 12 miesięcy – 12800,00 PLN.</p>	<p>Spełnienie kryterium będzie oceniane na podstawie budżetu projektu. Podana kwota jest kwotą maksymalną i dotyczy wsparcia, którego koszty są najwyższe. Wsparcie to obejmuje koszt utworzenia i funkcjonowania dziennej formy wsparcia dla dzieci i młodzieży prowadzonej w formie opiekuńczej lub specjalistycznej. W okresie maksymalnego okresu realizacji projektu, tzn. 36 miesięcy, maksymalny koszt przypadający na 1 osobę, na który składają się utworzenie i funkcjonowanie 1 miejsca świadczenia usług społecznych w dziennej formie wsparcia w okresie pierwszych 12 miesięcy w wysokości 12 800,00 PLN oraz po 4800,00 PLN w okresie dwóch kolejnych 12 miesięcznych okresów (400,00 PLN miesięcznie).</p> <p>W przypadku realizacji projektu w okresie np. 24 miesięcy, koszt wsparcia jednej osoby (utworzenia i finansowania funkcjonowania jednego miejsca świadczenia usług społecznych) wynosi 17600,00 PLN, w okresie 12 miesięcy (najmniej efektywny kosztowo w przypadku tworzenia nowej placówki) – 12800,00 PLN.</p> <p>Do oszacowania kosztów wykorzystano informacje z „Oceny zasobów pomocy społecznej za 2014 rok w województwie mazowieckim” przygotowanej przez MCPS.</p> <p>Każdorazowo koszty realizacji projektu będą oceniane w kontekście zidentyfikowanych potrzeb i dostosowanych do nich form i zakresu wsparcia.</p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.</p>	0/1

12.	Wnioskodawca zapewnia , że inwestycje w infrastrukturę, w ramach cross-financingu, będą finansowane wyłącznie, jeżeli zostanie zagwarantowana trwałość inwestycji z EFS.	Trwałość zostanie zapewniona zgodnie z zapisami art. 71 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006. Ocena kryterium jest 0/1 - spełnienie kryterium (ocena „1”) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Uzyskanie oceny „0” skutkuje odrzuceniem wniosku.	0/1
-----	--	---	-----

Działanie 9.3 (9v), kryteria dostępu, Rozwój ekonomii społecznej

Typ projektu 1: tworzenie miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej dla osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym

Typ projektu 2: świadczenie usług wspierających rozwój ekonomii społecznej

L.p.	Kryterium	Opis kryterium	Ocena
1	<p>Wnioskodawcą jest Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej, który złożył wniosek o przeprowadzenie procesu akredytacji.</p> <p>Jednocześnie Wnioskodawca zobowiązuje się do:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potwierdzenia posiadania statusu akredytowanego OWES na etapie podpisywania umowy o dofinansowanie, – realizacji projektu zgodnie z standardami akredytacyjnymi określonymi dla OWES, 	<p>Kryterium ma sprzyjać zapewnieniu wysokiej jakości usług oferowanych przez OWES na Mazowszu. Kryterium wynika z Wytocznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa.</p> <p>W złożonym wniosku o dofinansowanie Wnioskodawca składa deklarację o dostarczeniu potwierdzenia posiadania statusu akredytowanego OWES na etapie podpisywania umowy o</p>	0/1

	– utrzymania akredytacji w całym okresie realizacji projektu.	<p>dofinansowanie, o przystąpieniu do procesu akredytacji (złożenia wniosku o akredytację) oraz zobowiązuje się do realizacji projektu zgodnie z standardami akredytacyjnymi określonymi dla OWES i do utrzymania akredytacji w całym okresie realizacji projektu.</p> <p>Status akredytowanego OWES będzie potwierdzany przy podpisywaniu umowy o dofinansowanie.</p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.</p>	
2	Projekt obejmuje dwa typy operacji, tj. tworzenie miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej dla osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz świadczenie usług wspierających rozwój ekonomii społecznej.	<p>Kryterium ma sprzyjać zapewnieniu komplementarności i efektywności wsparcia oferowanego przez OWES.</p> <p>Kryterium wynika z <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa</i>.</p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.</p>	0/1
3	Projekt jest realizowany przez 36 miesięcy, jednakże nie dłużej niż do 30 czerwca 2019 r. a usługi w ramach projektu na rzecz rozwoju ekonomii społecznej (tworzenia miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej, usługi animacyjne, inkubacyjne i biznesowe) są świadczone w sposób komplementarny i łączny tj. zgodnie z zakresem wskazanym <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego</i> .	<p>Kryterium ma na celu zapewnienie utrzymania ciągłości dostępu do usług wsparcia ekonomii społecznej w całym okresie programowania.</p> <p>Kryterium wynika z <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa</i>.</p>	0/1

		Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.	
4	Wnioskodawca zapewnia, że współpracuje z właściwym terytorialnie PUP w zakresie przyznawania dotacji na tworzenie spółdzielni socjalnych i przystępowania do spółdzielni socjalnych.	Spełnienie kryterium będzie oceniane na podstawie deklaracji Wnioskodawcy. Kryterium wprowadzone w związku z zapisami <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa</i> . Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.	0/1
5	Wnioskodawca zapewnia co najmniej 5 % wkładu własnego. Wkład własny może wnieść Partner w projekcie.	Spełnienie kryterium będzie oceniane na podstawie deklaracji Wnioskodawcy. Kryterium wynika z SZOOP. Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.	0/1
6	Jeden OWES może złożyć maksymalnie 3 wnioski o dofinansowanie projektu realizowanego na obszarze subregionu województwa mazowieckiego, określonego metodą NTS2.	Spełnienie kryterium będzie oceniane na podstawie zapisów we wniosku o dofinansowanie projektu (obszar realizacji, budżet projektu).	0/1

	Jeden projekt obejmuje realizację pełnego zakresu wsparcia na obszarze nie więcej niż dwóch subregionów.	<p>Do dofinansowania będzie wybrany jeden projekt w subregionie/subregionach – ten, który uzyskał w trakcie oceny merytorycznej największą liczbę punktów.</p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.</p>	
7	<p>Wnioskodawca zapewnia, że budżet projektu (na 3 lata) nie przekroczy kwoty:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. dla subregionu radomskiego – 14,25% alokacji; 2. dla subregionu płockiego – 13,75% alokacji; 3. dla subregionu ostrołęckiego - 13,25% alokacji; 4. dla subregionu ciechanowskiego – 12,75% alokacji; 5. dla subregionu siedleckiego – 12,25% alokacji 6. dla subregionu warszawsko-wschodniego 	<p>Spełnienie kryterium będzie oceniane na podstawie zapisów we wniosku o dofinansowanie projektu.</p> <p>Podział alokacji uwzględni poziom wskaźnika zagrożenia ubóstwem i wykluczeniem społecznym w subregionie, zgodnie z Mazowieckim barometrem ubóstwa i wykluczenia społecznego opracowanym przez Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej.</p> <p>Alokacja w zł zostanie określona w regulaminie konkursu, gdyż jej wysokość zależy od kursu euro obowiązującego do wyliczenia alokacji środków dla konkursu.</p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.</p>	0/1

	<p>– 11,75% alokacji; 7. dla subregionu warszawsko-zachodniego</p> <p>– 11,25% alokacji; 8. dla m.st. Warszawa</p> <p>– 10,75% alokacji</p>		
8	<p>Wnioskodawca zapewnia, że wsparciem w ramach subregionu objęte będą co najmniej 152 osoby (średnio w roku 50-51 osób)</p> <p>(w 8 subregionach co najmniej 1216 osób).</p>	<p>Spełnienie kryterium będzie oceniane na podstawie deklaracji Wnioskodawcy i wartości docelowej wskaźnika „Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie [osoby]”, zawartego we wniosku o dofinansowanie.</p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu</p>	0/1

9	<p>Usługi animacyjne:</p> <p>W wyniku działalności OWES, w ramach projektu na obszarze subregionu powstanie co najmniej 20 grup inicjatywnych (średnio w roku 6-7 grup inicjatywnych), które w toku wsparcia wypracowały założenia do utworzenia podmiotu ekonomii społecznej</p> <p>(w 8 subregionach co najmniej 160 grup inicjatywnych).</p>	<p>Spełnienie kryterium będzie oceniane na podstawie deklaracji Wnioskodawcy</p> <p>Kryterium wynika z <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa.</i></p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.</p>	0/1
10	<p>Usługi animacyjne:</p> <p>W wyniku działalności OWES, w ramach projektu na obszarze subregionu, co najmniej 24 środowiska (średnio w roku 8 środowisk), tzn. społeczności lokalne, grupy, instytucje objęte animacją, przystąpiły do wspólnej realizacji projektu (przedsięwzięcia lub inicjatywy) na rzecz ekonomii społecznej</p> <p>(w 8 subregionach co najmniej 192 środowiska).</p>	<p>Spełnienie kryterium będzie oceniane na podstawie deklaracji Wnioskodawcy</p> <p>Kryterium wynika z <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa.</i></p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.</p>	0/1
11	<p>Usługi inkubacyjne:</p> <p>W wyniku działalności OWES, w ramach projektu, powstało co najmniej 60 miejsc pracy (średnio w roku 20 miejsc pracy) w subregionie dla</p>	<p>Spełnienie kryterium będzie oceniane na podstawie deklaracji Wnioskodawcy</p>	0/1

	osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w istniejących lub nowych przedsiębiorstwach społecznych (w 8 subregionach co najmniej 480 miejsc pracy).	Kryterium wynika z <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa</i> . Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.	
12	Usługi inkubacyjne: W wyniku działalności OWES, w subregionie zwiększyła się o co najmniej 12 (średnio w roku o co najmniej 4) liczba organizacji prowadzących działalność odpłatną pożytku publicznego lub działalność gospodarczą, i stworzono nowe miejsca pracy na terenie funkcjonowania OWES (w 8 subregionach o co najmniej 96 organizacje).	Spełnienie kryterium będzie oceniane na podstawie deklaracji Wnioskodawcy Kryterium wynika z <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa</i> . Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.	0/1
13	Usługi biznesowe (usługi wsparcia istniejących przedsiębiorstw społecznych): W wyniku działalności OWES, w ramach projektu, we wspartych przedsiębiorstwach społecznych wzrosła liczba miejsc pracy w przeliczeniu na pełne etaty.	Spełnienie kryterium będzie oceniane na podstawie deklaracji Wnioskodawcy. Kryterium wynika z <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa</i> . Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1.	0/1

		Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.	
14	<p>Usługi biznesowe (usługi wsparcia istniejących przedsiębiorstw społecznych):</p> <p>W wyniku działalności OWES, w ramach projektu, wzrosły obroty przedsiębiorstw objętych wsparciem nie mniej niż 0,1% w skali roku.</p>	<p>Spełnienie kryterium będzie oceniane na podstawie deklaracji Wnioskodawcy</p> <p>Kryterium wynika z <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa</i>.</p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.</p>	0/1
15	<p>Wnioskodawca zapewnia trwałość utworzonych w ramach projektu miejsc pracy, przez okres co najmniej 12 miesięcy od dnia przyznania dotacji lub utworzenia stanowiska pracy, o ile ten termin jest późniejszy niż termin przyznania dotacji.</p>	<p>Spełnienie kryterium będzie oceniane na podstawie deklaracji Wnioskodawcy.</p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.</p>	0/1

Działanie 9.3 (9v), kryteria dostępu, Typ projektu 3: koordynowanie rozwoju sektora ekonomii społecznej

L.p.	Kryterium	Opis kryterium	Punktacja
1	Wnioskodawca zapewnia, że roczny budżet projektu nie przekracza kwoty 720 000 PLN.	Spełnienie kryterium będzie oceniane na podstawie budżetu projektu.	0/1

		<p>Kryterium wynika z <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa.</i></p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1.</p>	
2	Wnioskodawca zapewnia, że okres realizacji projektu nie przekracza 4 lat.	<p>Spełnienie kryterium będzie oceniane na podstawie deklaracji Wnioskodawcy we wniosku o dofinansowanie projektu.</p> <p>Kryterium wynika z <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa.</i></p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1.</p>	0/1
3	Wnioskodawca zapewnia 20 % wkładu własnego.	<p>Spełnienie kryterium będzie oceniane na podstawie deklaracji Wnioskodawcy.</p> <p>Kryterium wynika z SZOOP.</p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1.</p>	0/1
4	W ramach koordynowania rozwoju sektora ekonomii społecznej MCPS zapewnia rozwój ekonomii społecznej jako integralnego elementu życia społeczno-gospodarczego regionu poprzez realizację celu szczegółowego: <i>Rozwój spójnego systemu koordynacji i wsparcia ekonomii społecznej na Mazowszu</i> określonego w Strategii Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020	<p>Spełnienie kryterium wykazuje w jaki sposób kierunek wyznaczony w pkt. 3. Polityka rozwoju ekonomii Społecznej w ramach Obszaru III – Nowe Regionalne Polityki Publiczne Rozwoju Województwa, w Strategii Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na</p>	0/1

		lata 2014-2020 będzie realizowany w ramach projektu. Spełnienie kryterium będzie oceniane na podstawie deklaracji Wnioskodawcy. Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1.	
--	--	---	--

Poddziałanie 10.1.1 (10i), kryteria dostępu, Edukacja ogólna (w tym w szkołach zawodowych)

Rodzaj przedsięwzięcia - wsparcie kształcenia ogólnego oraz wsparcie rozwoju zawodowego nauczycieli poprzez:

- 1) kształcenie u uczniów/słuchaczy kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw i umiejętności,
- 2) tworzenie warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu,

- 3) korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz rozwijanie kompetencji informatycznych,
 4) indywidualizację pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym wsparcie ucznia młodszego.

L.p.	Kryterium	Opis kryterium	Punktacja
1.	Okres realizacji projektu nie przekracza 24 miesięcy.	<p>Ograniczony czas realizacji projektu pozwoli Projektodawcom na precyzyjne zaplanowanie przedsięwzięć, co wpłynie na zwiększenie efektywności oraz sprawne rozliczenie finansowe projektów.</p> <p>Czas realizacji projektu wpłynie na możliwość realizacji większej liczby projektów w ramach dostępnej alokacji na ww. Poddziałanie, co pozwoli na osiągnięcie założonych wartości wskaźników określonych w RPO WM 2014-2020. Jest to szczególnie istotne z uwagi na fakt, że w Poddziałaniu znajduje się kamień milowy Osi priorytetowej X i stopień realizacji Poddziałania będzie podlegał szczegółowej ocenie przez Komisję Europejską na koniec 2018 roku.</p> <p>Proponowany czas realizacji projektu jest wystarczający, aby objąć wszystkich Beneficjentów zakładanymi formami wsparcia i podjąć odpowiednie działania zaradcze w przypadku trudności w realizacji projektu, m.in.</p> <p>w przypadku wsparcia adresowanego do nauczycieli zgodnie z punktem XI załącznika do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września 2004 r. w sprawie standardów kształcenia nauczycieli (Dz. U. Nr 207, poz. 2110) kształcenie nauczycieli na studiach podyplomowych w specjalizacji nauczycielskiej może być prowadzone w wymiarze co najmniej 350 godzin i trwać co najmniej trzy semestry.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku.</p> <p>Ocena kryterium jest 0/1 - spełnienie kryterium (ocena „1”) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Uzyskanie oceny „0” skutkuje odrzuceniem wniosku.</p>	0/1
2.	Wnioskodawca zapewnia wkład własny w wysokości minimum 5%.	<p>Montaż finansowy dla województwa mazowieckiego został przyjęty w Kontrakcie Terytorialnym (załącznik nr 2d) zatwierdzonym przez Instytucję Zarządzającą RPO WM. Wkład własny rozumiany jest jako wkład pieniężny i/lub niepieniężny.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku.</p>	0/1

		Ocena kryterium jest 0/1 - spełnienie kryterium (ocena „1”) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Uzyskanie oceny „0” skutkuje odrzuceniem wniosku.	
3.	Wnioskodawca gwarantuje, że zakupione w ramach projektu pomoce sprzęt/wyposażenie, a także zdobyte przez przeszkolonych nauczycieli wiedza i umiejętności będą wykorzystywane w ciągu 1-go roku po zakończeniu projektu.	<p>Przez przynajmniej 1 rok po zakończeniu realizacji projektu, środki trwałe nabyte w ramach projektu, w szczególności wyposażenie w ramach cross financingu, będą wykorzystywane na działalność statutową szkoły/placówki systemu oświaty, zwłaszcza w celu szkolenia nauczycieli i prowadzenia zajęć z uczniami, co do zasady zgodnych z celami projektu.</p> <p>Ponadto mając na względzie fakt, iż podnoszenie kompetencji nauczycieli danej szkoły lub placówki oświatowej powinno przyczynić się do wprowadzenia zmiany w obszarze edukacji we wskazanych podmiotach, wymóg utrzymania trwałości rezultatów przeszkolenia nauczycieli, rozpatrywany będzie poprzez zapewnienie kontynuacji w szkole/placówce, działań podstawowych, dla których nabycie wiedzy i/lub umiejętności było uzupełnieniem.</p> <p>Kryterium zostanie uznane za spełnione w przypadku zawarcia we wniosku o dofinansowanie zobowiązania w powyższym zakresie.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku.</p> <p>Ocena kryterium jest 0/1 - spełnienie kryterium (ocena „1”) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Uzyskanie oceny „0” skutkuje odrzuceniem wniosku.</p>	0/1
4.	Wnioskodawca zapewnia, że stworzone w ramach projektu materiały edukacyjne i szkoleniowe podlegają otwartemu, publicznemu udostępnianiu.	<p>Kryterium przyczyni się do racjonalnego wykorzystania istniejących zasobów edukacyjnych, a także do wydatkowania środków publicznych zgodnie z zasadami skuteczności i oszczędności. Powyższe zostanie zagwarantowane poprzez przekazanie na mocy umowy o dofinansowanie projektu, praw autorskich do produktów powstałych w ramach projektów współfinansowanych przez EFS do instytucji zarządzającej i wprowadzenie obligatoryjnego wymogu udostępniania powstałych materiałów edukacyjnych i szkoleniowych (np. podręczników, scenariuszy zajęć, materiałów multimedialnych, broszur) na zasadzie wolnej licencji. Beneficjent zadeklaruje, jakie wolne licencje będą zastosowane oraz, że odpowiednie oznaczenia znajdują się na portalach internetowych (własnych i/lub należących do podmiotów trzecich), za pośrednictwem których zasoby te będą udostępniane).</p> <p>Ocena kryterium jest 0/1 - spełnienie kryterium (ocena „1”) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Uzyskanie oceny „0” skutkuje odrzuceniem wniosku.</p>	0/1

5.	Wnioskodawca przed przygotowaniem wniosku o dofinansowanie projektu przeprowadza diagnozę potrzeb szkół lub placówek systemu oświaty w zakresie obszaru wsparcia, uwzględniając inwentaryzację posiadanego sprzętu (ze szczególnym uwzględnieniem sprzętu zakupionego ze środków UE we wcześniejszych perspektywach finansowych i wciąż używanego) i zatwierdzaną przez organ prowadzący, oraz zapewnia zgodność proponowanego w projekcie wsparcia	<p>Diagnoza potrzeb powinna być przygotowana i przeprowadzona przed złożeniem wniosku o dofinansowania (nie może być finansowana w ramach projektu) przez szkołę lub placówkę systemu oświaty lub inny podmiot prowadzący działalność o charakterze edukacyjnym lub badawczym oraz zatwierdzona przez organ prowadzący.</p> <p>Diagnoza musi odnosić się również do sytuacji demograficznej na terenie, którego dotyczy wsparcie.</p> <p>Podmiot przeprowadzający diagnozę ma możliwość skorzystania ze wsparcia instytucji systemu wspomaganie pracy szkół, tj. placówki doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznej, biblioteki pedagogicznej.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku.</p> <p>Ocena kryterium jest 0/1 - spełnienie kryterium (ocena „1”) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Uzyskanie oceny „0” skutkuje odrzuceniem wniosku.</p>	0/1
----	---	--	-----

	z przeprowadzoną diagnozą.		
6.	Działania podejmowane w ramach projektu uwzględniają indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów/słuchaczy objętych wsparciem.	<p>Szczegółowy zakres wsparcia i forma prowadzonych działań powinny zostać dostosowane do rozpoznanych umiejętności, predyspozycji i potrzeb uczestników projektu, co jest warunkiem trafności interwencji, zapewnia jej pozytywne efekty edukacyjne, celowość i zgodność z oczekiwaniami uczniów/słuchaczy.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku.</p> <p>Ocena kryterium jest 0/1 - spełnienie kryterium (ocena „1”) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Uzyskanie oceny „0” skutkuje odrzuceniem wniosku.</p>	0/1
7.	Projekt uwzględnia współpracę z rodzicami w procesie wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (dotyczy typu projektu nr 4).	<p>Współpraca z rodzicami stanowi jeden z elementów rozpoznania potrzeb ucznia prowadzonego przez nauczycieli oraz diagnozy prowadzonej przez specjalistów. Informacje przekazywane od rodziców stanowią cenne źródło informacji o potrzebach i możliwościach ucznia. W ramach diagnozy funkcjonalnej prowadzonej w szkole (we współpracy nauczycieli, specjalistów i rodziców ucznia) – ważny element stanowi w współpraca z rodzicami.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku.</p> <p>Ocena kryterium jest 0/1 - spełnienie kryterium (ocena „1”) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Uzyskanie oceny „0” skutkuje odrzuceniem wniosku.</p>	0/1

8.	Projekt przewiduje monitorowanie nabycia kompetencji kluczowych przez uczniów/kwalifikacji i lub kompetencji przez nauczycieli.	<p>Fakt nabycia kompetencji lub kwalifikacji przez uczestników projektu będzie weryfikowany w ramach następujących etapów:</p> <p>a) ETAP I – Zakres – zdefiniowanie w ramach wniosku o dofinansowanie grupy docelowej do objęcia wsparciem oraz wybranie obszaru interwencji EFS, który będzie poddany ocenie,</p> <p>b) ETAP II – Wzorzec – zdefiniowanie we wniosku o dofinansowanie standardu wymagań, tj. efektów uczenia się, które osiągną uczestnicy w wyniku przeprowadzonych działań projektowych,</p> <p>c) ETAP III – Ocena – przeprowadzenie weryfikacji na podstawie opracowanych kryteriów oceny po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie,</p> <p>d) ETAP IV – Porównanie – porównanie uzyskanych wyników etapu III (ocena) z przyjętymi wymaganiami (określonymi na etapie II efektami uczenia się) po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie.</p> <p>Zapisy wniosku o dofinansowanie muszą zawierać wyraźne opisy wszystkich IV etapów.</p> <p>Kryterium będzie weryfikowane na podstawie zapisów wniosku.</p> <p>Ocena kryterium jest 0/1 - spełnienie kryterium (ocena „1”) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Uzyskanie oceny „0” skutkuje odrzuceniem wniosku.</p>	0/1
9.	Przedsięwzięcia finansowane w ramach projektu ze środków EFS stanowią uzupełnienie działań prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty przed rozpoczęciem	<p>Zastosowane kryterium ma na celu spełnienie zasady dodatkowości wsparcia EFS i wyeliminowanie sytuacji, w których finansowanie unijne zastępuje finansowanie krajowe.</p> <p>Skala działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez szkoły lub placówki systemu oświaty (nakłady środków na ich realizację) nie może ulec zmniejszeniu w stosunku do skali działań (nakładów) prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty w okresie 12 miesięcy poprzedzających rozpoczęcie realizacji projektu (średniomiesięcznie).</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku.</p> <p>Ocena kryterium jest 0/1 - spełnienie kryterium (ocena „1”) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Uzyskanie oceny „0” skutkuje odrzuceniem wniosku.</p>	0/1

	realizacji projektu. Nakłady ponoszone na rzecz powyższych przedsięwzięć nie zmniejszą się w stosunku do okresu 12 miesięcy poprzedzających realizację projektu.		
--	---	--	--

Działanie 10. 1 – Edukacja ogólna i przedszkolna, Poddziałanie 10.1.2 (10i) - Edukacja ogólna w ramach ZIT, kryteria dostępu.

Rodzaj przedsięwzięcia - **wsparcie kształcenia ogólnego oraz wsparcie rozwoju zawodowego nauczycieli** w ramach działań adresowanych do uczniów i wychowanków szkół/placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne i zawodowe oraz do nauczycieli szkół i placówek oświatowych, dotyczących:

- 1) kształcenia kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw i umiejętności,
- 2) tworzenie warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu,
- 3) rozwoju kompetencji w zakresie korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz kompetencji informatycznych.

L.p.	Kryterium	Opis kryterium	Ocena kryterium
10.	Okres realizacji projektu nie przekracza 24 miesięcy.	<p>Ograniczony czas realizacji projektu pozwoli Projektodawcom na precyzyjne zaplanowanie przedsięwzięć, co wpłynie na zwiększenie efektywności oraz sprawne rozliczenie finansowe projektów.</p> <p>Czas realizacji projektu wpłynie na możliwość realizacji większej liczby projektów w ramach dostępnej alokacji na ww. Poddziałanie, co pozwoli na osiągnięcie założonych wartości wskaźników określonych w RPO WM 2014-2020. Jest to szczególnie istotne z uwagi na fakt, że w Poddziałaniu znajduje się kamień milowy Osi priorytetowej X i stopień realizacji Poddziałania będzie podlegał szczegółowej ocenie przez Komisję Europejską na koniec 2018 roku.</p> <p>Proponowany czas realizacji projektu jest wystarczający, aby objąć wszystkich Beneficjentów zakładanymi formami wsparcia i podjąć odpowiednie działania zaradcze w przypadku trudności w realizacji projektu, m.in. w przypadku wsparcia adresowanego do nauczycieli zgodnie z punktem XI załącznika do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września 2004 r. w sprawie standardów kształcenia nauczycieli (Dz. U. Nr 207, poz. 2110) kształcenie na studiach podyplomowych w specjalizacji nauczycielskiej może być prowadzone w wymiarze co najmniej 350 godzin i trwać co najmniej trzy semestry.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku.</p> <p>Ocena kryterium jest 0/1 - spełnienie kryterium (ocena „1”) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Uzyskanie oceny „0” skutkuje odrzuceniem wniosku.</p>	0/1
11	Projekt zakłada wsparcie uczniów w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych oraz kształtowania właściwych postaw/umiejętności niezbędnych na rynku pracy.	<p>W celu osiągnięcia celów RPO WM niezbędne jest ujęcie w każdym projekcie wsparcia uczniów w zakresie kształcenia minimum 1 kompetencji kluczowej i kształtowanie minimum 1 postawy/umiejętności niezbędnych na rynku pracy.</p> <p>Do kompetencji kluczowych oraz właściwych postaw/umiejętności niezbędnych na rynku pracy do samorealizacji i rozwoju osobistego, bycia aktywnym obywatelem, integracji społecznej i zatrudnienia zalicza się zgodnie z RPO WM zwłaszcza:</p> <ul style="list-style-type: none"> -porozumiewanie się w językach obcych, -kompetencje matematyczne- przyrodnicze, -kompetencje informatyczne, oraz -kreatywność, -innowacyjność, 	0/1

		<p>-umiejętność pracy zespołowej, -postawy przedsiębiorcze.</p> <p>Ocena kryterium jest 0/1 - spełnienie kryterium (ocena „1”) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Uzyskanie oceny „0” skutkuje odrzuceniem wniosku.</p>	
12.	Wnioskodawca/Partner zapewnia wkład własny w wysokości minimum 5%.	<p>Montaż finansowy dla województwa mazowieckiego został przyjęty w Kontrakcie Terytorialnym (załącznik nr 2d) zatwierdzonym przez Instytucję Zarządzającą RPO WM. Wkład własny rozumiany jest jako wkład pieniężny i/lub niepieniężny.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku.</p> <p>Ocena kryterium jest 0/1 - spełnienie kryterium (ocena „1”) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Uzyskanie oceny „0” skutkuje odrzuceniem wniosku.</p>	0/1
13.	Wnioskodawca oświadcza, że zakupione w ramach projektu pomoce sprzęt/wyposażenie, a także zdobyte przez przeszkolonych nauczycieli-wiedza i umiejętności będą wykorzystywane w ciągu 1-go roku po zakończeniu projektu.	<p>Wnioskodawca oświadcza, że przez przynajmniej 1 rok po zakończeniu realizacji projektu, środki trwałe nabyte w ramach projektu będą wykorzystywane na działalność statutową szkoły/placówki systemu oświaty, zwłaszcza w celu szkolenia nauczycieli i prowadzenia zajęć z uczniami, co do zasady zgodnych z celami projektu.</p> <p>Ponadto mając na względzie fakt, iż podnoszenie kompetencji nauczycieli danej szkoły lub placówki oświatowej powinno przyczyniać się do wprowadzenia zmiany w obszarze edukacji we wskazanych podmiotach, wymóg utrzymania trwałości rezultatów przeszkolenia nauczycieli, rozpatrywany będzie poprzez zapewnienie kontynuacji w szkole/placówce, działań podstawowych, dla których nabycie wiedzy i/lub umiejętności było uzupełnieniem.</p> <p>Kryterium zostanie uznane za spełnione w przypadku zawarcia we wniosku o dofinansowanie zobowiązania w powyższym zakresie.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku.</p> <p>Ocena kryterium jest 0/1 - spełnienie kryterium (ocena „1”) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Uzyskanie oceny „0” skutkuje odrzuceniem wniosku.</p>	0/1
14.	Wnioskodawca oświadcza, że inwestycje w infrastrukturę, w ramach cross-financingu, będą finansowane wyłącznie, jeżeli zostanie zagwarantowana trwałość inwestycji z EFS.	<p>Wnioskodawca oświadcza, że trwałość inwestycji z EFS zostanie zapewniona zgodnie z zapisami art. 71 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006.</p> <p>W zakresie kwalifikowalności wydatków infrastrukturalnych: zaproponowane w ramach projektu zakupy sprzętu/infrastruktury są zaprojektowane zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania.</p>	0/1

		<p>Oznacza to, że projektowanie produktów, środowiska, programów i usług przebiega w taki sposób, aby były użyteczne dla wszystkich, w możliwie największym stopniu, bez potrzeby adaptacji lub specjalistycznego projektowania. Uniwersalne projektowanie nie wyklucza możliwości zapewniania dodatkowych udogodnień dla szczególnych grup osób z niepełnosprawnościami, jeżeli jest to potrzebne.</p> <p>Ocena kryterium jest 0/1 - spełnienie kryterium (ocena „1”) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Uzyskanie oceny „0” skutkuje odrzuceniem wniosku.</p>	
15.	<p>Wnioskodawca oświadcza, że stworzone w ramach projektu materiały edukacyjne i szkoleniowe podlegają otwartemu, publicznemu udostępnianiu.</p>	<p>Kryterium przyczyni się do racjonalnego wykorzystania istniejących zasobów edukacyjnych, a także do wydatkowania środków publicznych zgodnie z zasadami skuteczności i oszczędności. Powyższe zostanie zagwarantowane poprzez przekazanie na mocy umowy o dofinansowanie projektu, praw autorskich do produktów powstałych w ramach projektów współfinansowanych przez EFS do instytucji zarządzającej i wprowadzenie obowiązkowego wymogu udostępniania powstałych materiałów edukacyjnych i szkoleniowych (np. podręczników, scenariuszy zajęć, materiałów multimedialnych, broszur) na zasadzie wolnej licencji. Beneficjent oświadcza, że odpowiednie oznaczenia znajdują się na portalach internetowych (własnych i/lub należących do podmiotów trzecich), za pośrednictwem których zasoby te będą udostępniane).</p> <p>Ocena kryterium jest 0/1 - spełnienie kryterium (ocena „1”) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Uzyskanie oceny „0” skutkuje odrzuceniem wniosku.</p>	0/1
16.	<p>Wnioskodawca przed przygotowaniem wniosku o dofinansowanie projektu przeprowadza diagnozę potrzeb szkół lub placówek systemu oświaty w zakresie obszaru wsparcia, uwzględniając inwentaryzację posiadanego sprzętu, ze szczególnym uwzględnieniem sprzętu zakupionego ze środków UE we wcześniejszych perspektywach finansowych i wciąż używanego (o ile w projekcie przewidziano zakup sprzętu) i zatwierdzaną przez organ prowadzący, oraz zapewnia zgodność proponowanego w projekcie wsparcia z przeprowadzoną diagnozą.</p>	<p>Diagnoza potrzeb jest przygotowywana i przeprowadzona przed złożeniem wniosku o dofinansowanie (nie może być finansowana w ramach projektu) przez szkołę lub placówkę systemu oświaty lub inny podmiot prowadzący działalność o charakterze edukacyjnym lub badawczym.</p> <p>Z treści wniosku o dofinansowanie powinno wynikać, że:</p> <ol style="list-style-type: none"> diagnoza została przygotowana przed złożeniem wniosku (na podstawie deklaracji), diagnoza uwzględnia inwentaryzację sprzętu ze szczególnym uwzględnieniem sprzętu zakupionego ze środków UE we wcześniejszych perspektywach finansowych i wciąż używanego (o ile dotyczy), diagnoza została zatwierdzona przez organ prowadzący, czy projekt jest zgodny z diagnozą. <p>Brak któregokolwiek z powyższych elementów (z zastrzeżeniem punktu b) skutkuje niespełnieniem kryterium.</p> <p>Wnioskodawca powinien wskazać na konkretny problem, który zostanie złagodzony/ rozwiązany w wyniku realizacji celów projektu.</p> <p>Diagnoza odnosi się również do sytuacji demograficznej na terenie, którego dotyczy wsparcie.</p>	0/1

		<p>Podmiot przeprowadzający diagnozę ma możliwość skorzystania ze wsparcia instytucji systemu wspomagania pracy szkół, tj. placówki doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznej, biblioteki pedagogicznej.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku.</p> <p>Ocena kryterium jest 0/1 - spełnienie kryterium (ocena „1”) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Uzyskanie oceny „0” skutkuje odrzuceniem wniosku.</p>	
17.	<p>Działania podejmowane w ramach projektu uwzględniają indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów/słuchaczy objętych wsparciem.</p>	<p>Wnioskodawca oświadcza, że szczegółowy zakres wsparcia i forma prowadzonych działań są dostosowane do rozpoznanych umiejętności, predyspozycji i potrzeb uczestników projektu, co jest warunkiem trafności interwencji, zapewnia jej pozytywne efekty edukacyjne, celowość i zgodność z oczekiwaniami uczniów/słuchaczy.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku.</p> <p>Ocena kryterium jest 0/1 - spełnienie kryterium (ocena „1”) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Uzyskanie oceny „0” skutkuje odrzuceniem wniosku.</p>	0/1
18.	<p>Projekt przewiduje monitorowanie nabycia kompetencji kluczowych przez uczniów oraz kwalifikacji lub kompetencji przez nauczycieli (jeżeli projekt dotyczy wsparcia nauczycieli).</p>	<p>Wnioskodawca monitoruje fakt nabycia kompetencji lub kwalifikacji przez uczestników w trakcie realizacji projektu w IV poniższych etapach:</p> <p>a) ETAP I – Zakres – zdefiniowanie w ramach wniosku o dofinansowanie grupy docelowej do objęcia wsparciem oraz wybranie obszaru interwencji EFS, który będzie poddany ocenie,</p> <p>b) ETAP II – Wzorzec – zdefiniowanie we wniosku o dofinansowanie standardu wymagań, tj. efektów uczenia się, które osiągną uczestnicy w wyniku przeprowadzonych działań projektowych,</p> <p>c) ETAP III – Ocena – przeprowadzenie weryfikacji na podstawie opracowanych kryteriów oceny po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie,</p> <p>d) ETAP IV – Porównanie – porównanie uzyskanych wyników etapu III (ocena) z przyjętymi wymaganiami (określonymi na etapie II efektami uczenia się) po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie.</p> <p>Wniosek o dofinansowanie zawiera opisy wszystkich IV etapów.</p> <p>Kryterium będzie weryfikowane na podstawie zapisów wniosku.</p> <p>Ocena kryterium jest 0/1 - spełnienie kryterium (ocena „1”) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Uzyskanie oceny „0” skutkuje odrzuceniem wniosku.</p>	0/1
19.	<p>Wnioskodawca oświadcza, że przedsięwzięcia finansowane w ramach projektu ze środków EFS stanowią uzupełnienie działań prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty przed rozpoczęciem realizacji projektu. Nakłady ponoszone na rzecz powyższych przedsięwzięć nie</p>	<p>Wnioskodawca oświadcza, iż przedsięwzięcia edukacyjne finansowane w ramach planowanych działań są uzupełnieniem wcześniej prowadzonych przez szkoły i placówki systemu oświaty.</p> <p>Ponadto zastosowanie kryterium ma na celu spełnienie zasady dodatkowości wsparcia EFS i wyeliminowanie sytuacji, w których finansowanie unijne zastępuje finansowanie krajowe.</p> <p>Wnioskodawca oświadcza, że skala działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez szkoły lub placówki systemu oświaty (nakłady środków na ich realizację) nie może ulec zmniejszeniu w stosunku do skali działań (nakładów) prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty w okresie 12 miesięcy poprzedzających rozpoczęcie realizacji projektu (średniomiesięcznie).</p>	0/1

	zmniejszą się w stosunku do okresu 12 miesięcy poprzedzających realizację projektu.	Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku. Ocena kryterium jest 0/1 - spełnienie kryterium (ocena „1”) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Uzyskanie oceny „0” skutkuje odrzuceniem wniosku.	
20.	Wsparcie w ramach projektu jest kierowane do uczniów i/lub nauczycieli szkół i placówek systemu oświaty z obszaru ZIT WOF.	Kryterium jest weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie. Obszar ZIT WOF jest zdefiniowany w Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego 2014-2020+, stanowiącej załącznik do Regulaminu konkursu. Ocena kryterium jest 0/1 - spełnienie kryterium (ocena „1”) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Uzyskanie oceny „0” skutkuje odrzuceniem wniosku.	0/1
21.	Działania projektowe dotyczą uczniów i nauczycieli szkół lub placówek systemu oświaty zlokalizowanych na terenie Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego planowanego do objęcia wsparciem przy pomocy instrumentu ZIT, w których uczniowie uzyskują najłabsze wyniki edukacyjne.	Przez szkoły lub placówki systemu oświaty, które osiągają najłabsze wyniki edukacyjne należy rozumieć takie, których średnia z egzaminów zewnętrznych przeprowadzanych na zakończenie poszczególnych etapów edukacji jest na poziomie nie wyższym niż średnia szkół lub placówek systemu oświaty zlokalizowanych na terenie WOF z danego egzaminu lub jego części, które to wyniki zostały opublikowane na stronie Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej do dnia opublikowania ogłoszenia o naborze. Ocena kryterium jest 0/1 - spełnienie kryterium (ocena „1”) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Uzyskanie oceny „0” skutkuje odrzuceniem wniosku.	0/1

Poddziałanie 10.1.3(10i), kryteria dostępu**Typ projektu – („REALIZACJA PROGRAMÓW STYPENDIALNYCH (PROJEKT POZAKONKURSOWY”) – kształcenie uczniów**

L.p.	Kryterium	Opis kryterium	Punktacja
1	W ramach projektu przewidziano udzielenie co najmniej 65% stypendiów uczniom mieszkającym na obszarach wiejskich.	<p>Projekt jest kierowany przede wszystkim do uczniów mieszkających na terenach wiejskich.</p> <p>Obszary wiejskie należy rozumieć zgodnie z definicją Głównego Urzędu Statystycznego, która opiera się na podziale jednostek administracyjnych zastosowanym w rejestrze TERYT. Według GUS, obszarami wiejskimi są tereny położone poza granicami administracyjnymi miast - obszary gmin wiejskich oraz część wiejska (leżąca poza miastem) gminy miejsko – wiejskiej. Wyodrębnienie części wiejskiej w ramach gminy miejsko – wiejskiej możliwe jest dzięki odrębnemu identyfikatorowi terytorialnemu.</p> <p>Kryterium zostanie zweryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie.</p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” powoduje skierowanie wniosku do poprawy/uzupełnienia.</p>	0/1
2	Wnioskodawca zapewnia co najmniej 5 % wkładu własnego tj. wkładu pochodzącego ze środków publicznych.	<p>Montaż finansowy dla województwa mazowieckiego został przyjęty w Kontrakcie Terytorialnym i zaakceptowany przez Instytucję Zarządzającą RPO WM. Wkład własny rozumiany jest jako wkład pochodzący ze środków publicznych(pieniężny i/lub niepieniężny).</p> <p>Kryterium zostanie zweryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie.</p>	0/1

		Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” powoduje skierowanie wniosku do poprawy/uzupełnienia.	
3	W celu zapewnienia efektywności wsparcia, podejmowane działania powinny być zgodne z przeprowadzoną diagnozą grupy docelowej oraz mieć charakter zindywidualizowany.	Wsparcie udzielane grupie docelowej w ramach projektu jest zindywidualizowane i kompleksowe (tj. odpowiada na wszystkie zdiagnozowane kwestie problemowe), a działania przewidziane do realizacji w projekcie odpowiadają potrzebom grupy objętej wsparciem, wskazanym w diagnozie RPO WM oraz analizie przeprowadzonej przez Wnioskodawcę dla potrzeb projektu. Kryterium zostanie zweryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie. Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” powoduje skierowanie wniosku do poprawy/uzupełnienia.	0/1

Poddziałanie 10.1.4 (10i) kryteria dostępu,**Typ projektu – ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI DO EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ POPRZEZ:**

- ✓ **TWORZENIE MIEJSC EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ;**
- ✓ **PROWADZENIE ZAJĘĆ DODATKOWYCH;**
- ✓ **WSPARCIE NAUCZYCIELI EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ (JAKO ELEMENT PROJEKTU).**

L.p.	Kryterium	Opis kryterium (wskazówki pomocnicze do weryfikacji)	Punktacja
1	<p>W przypadku tworzenia w ramach projektu nowych miejsc wychowania przedszkolnego muszą zostać spełnione łącznie następujące warunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wsparcie skutkuje zwiększeniem liczby miejsc przedszkolnych podlegających pod konkretny organ prowadzący na terenie danej gminy/miasta w stosunku do danych z roku poprzedzającego rok rozpoczęcia realizacji projektu; ▪ liczba utworzonych w ramach udzielonego wsparcia nowych miejsc wychowania przedszkolnego odpowiada faktycznemu i prognozowanemu w perspektywie 3-letniej zapotrzebowaniu na usługi edukacji przedszkolnej na terenie gminy/miasta, na których są one tworzone. Interwencja nie jest możliwa w sytuacji, gdy zapotrzebowanie na usługi edukacji przedszkolnej w obszarze objętym działaniami projektowymi może być zaspokojone przy dotychczasowej liczbie miejsc wychowania przedszkolnego. 	<p>Tworzenie nowych miejsc w ośrodkach wychowania przedszkolnego w sposób rzeczywisty przyczynia się do zwiększenia stopnia upowszechnienia edukacji przedszkolnej na terenach wymagających wsparcia. Ponadto powyższe kryterium ma za zadanie wesprzeć proces weryfikacji rzeczywistego zapotrzebowania oraz prognozowanej skuteczności wsparcia realizowanego poprzez tworzenie w ramach projektu. Beneficjent zobowiązany jest do przedstawienia stosownych informacji wskazujących na spełnienie kryterium w treści wniosku o dofinansowanie.</p> <p>We wniosku o dofinansowanie projektu należy wskazać:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dane określające liczbę miejsc przedszkolnych na obszarze danej gminy/ miasta na prawach powiatu/ dzielnicy w roku poprzedzającym rok rozpoczęcia realizacji projektu. <p>Kryterium zostanie zweryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie.</p>	0/1

		Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.	
2	Wnioskodawca zapewni trwałość utworzonych w ramach projektu miejsc wychowania przedszkolnego (oraz miejsc istniejących przed datą rozpoczęcia realizacji projektu określoną we wniosku o dofinansowanie) przez okres co najmniej 2 lat od daty zakończenia realizacji projektu. Trwałość jest rozumiana jako instytucjonalna gotowość ośrodków wychowania przedszkolnego do świadczenia usług przedszkolnych (podstawy programowej oraz zajęć dodatkowych w zakresie realizowanym w ramach projektu) w ramach utworzonych w projekcie miejsc wychowania przedszkolnego.	<p>Kryterium ma na celu zapewnienie trwałości efektów realizacji projektu. W celu spełnienia przedmiotowego kryterium we wniosku o dofinansowanie należy zamieścić deklarację zgodną w treści z wymogami kryterium.</p> <p>Kryterium zostanie zweryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie.</p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.</p>	0/1
3	Dodatkowe zajęcia mogą być realizowane w ośrodkach wychowania przedszkolnego, w których, w takim samym zakresie nie były one finansowane od co najmniej 12 miesięcy (liczone od dnia wyznaczonego w dokumentacji konkursu jako pierwszy dzień składania w odpowiedzi na konkurs wniosków o dofinansowanie). Dotyczy jeśli przewiduje się realizację dodatkowych zajęć.	<p>Wsparcie realizowane w ramach projektu ma mieć charakter wsparcia uzupełniającego i nie powinno zastępować działań realizowanych uprzednio poza projektem.</p> <p>Projektodawca zobowiązany jest przedstawić stosowne informacje oraz odpowiedniej treści oświadczenie we wniosku o dofinansowanie.</p> <p>Kryterium zostanie zweryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie.</p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.</p>	0/1
4	Okres realizacji projektu nie przekracza 16 miesięcy a maksymalny okres finansowania w ramach projektu działalności bieżącej nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego jest nie dłuższy niż 12 miesięcy.	Ograniczony czas realizacji projektu powinien skutkować precyzyjnym planowaniem przez projektodawców zamierzonych przedsięwzięć, co	0/1

		<p>powinno wpłynąć na zwiększenie efektywności oraz sprawne rozliczanie finansowe wdrażanych projektów.</p> <p>Kryterium zostanie zweryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie.</p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.</p>	
5	<p>Maksymalny okres finansowania w ramach projektu realizacji dodatkowych zajęć w ośrodkach wychowania przedszkolnego, odbywa się przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy (dotyczy jeśli przewiduje się realizację dodatkowych zajęć).</p>	<p>Celem wprowadzenia kryterium jest objęcie wsparciem ze środków EFS jak największej liczby Beneficjentów. Ograniczony okres finansowania projektu wpłynie na zwiększenie efektywności kosztowej projektu którego działania przełożą się na osiągnięcie założonych wskaźników.</p> <p>Kryterium zostanie zweryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie.</p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.</p>	0/1
6	<p>Wnioskodawca zapewnia 20% wkład własny.</p>	<p>Kryterium zostanie zweryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie.</p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.</p>	0/1
7	<p>Koszt realizacji każdego rodzaju zajęć dodatkowych dla dziecka objętego wsparciem nie może przekroczyć kwoty 246 euro przeliczonej na PLN kursem wskazanym w Regulaminie konkursu (dotyczy jeśli przewiduje się realizację dodatkowych zajęć).</p>	<p>Kalkulacje w przedmiotowym kryterium ustalone są na podstawie Załącznika 2. Metodologia szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WM 2014-2020 w oparciu na wynikach z badania ewaluacyjnego Ocena ośrodków wychowania</p>	0/1

	Powyższe warunki nie mają zastosowania w przypadku realizacji dodatkowych zajęć dla dzieci z niepełnosprawnościami.	<p>przedszkolnego, utworzonych lub wspartych ze środków finansowych EFS w ramach Poddziałania 9.1.1 POKL.</p> <p>Kryterium zostanie zweryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie.</p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.</p>	
8	Wnioskodawca zapewnia, że realizacja wsparcia w zakresie doskonalenia umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli ośrodków wychowania przedszkolnego została poprzedzona diagnozą stopnia przygotowania nauczycieli do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w tym z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz analizą zapotrzebowania ośrodka wychowania przedszkolnego na nabycie przez nią określonych kompetencji i kwalifikacji (dotyczy jeśli przewiduje się wsparcie nauczycieli).	<p>Kryterium ma na celu zapewnienie, iż wsparcie w zakresie doskonalenia nauczycieli będzie stanowiło działania uzupełniające pozostałe działania realizowane w ramach projektu, co w sposób rzeczywisty będzie miało wpływ na podniesienie poziomu jakości oferowanej w ramach projektu edukacji przedszkolnej.</p> <p>Diagnoza musi zostać przeprowadzona przed złożeniem wniosku o dofinansowanie.</p> <p>Kryterium zostanie zweryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie.</p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.</p>	0/1
9	Wsparcie na rzecz doskonalenia umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli nie może być finansowane w ramach projektu dłużej niż finansowanie w ramach projektu działalności bieżącej nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego (dotyczy jeśli przewiduje się wsparcie nauczycieli).	<p>Kryterium ma na celu zapewnienie, iż wsparcie w zakresie doskonalenia nauczycieli będzie stanowiło działania uzupełniające pozostałe działania realizowane w ramach projektu, co w sposób rzeczywisty będzie miało wpływ na podniesienie poziomu jakości oferowanej w ramach projektu edukacji przedszkolnej.</p>	0/1

		<p>Kryterium zostanie zweryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie.</p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.</p>	
10	<p>Roczny koszt przypadający na jedno utworzone w ramach projektu miejsce przedszkolne nie przekroczy kwoty 2081 euro przeliczonej na PLN kursem wskazanym w Regulaminie konkursu (dotyczy zadań merytorycznych z wyłączeniem zajęć dodatkowych).</p> <p>Powyższy warunek nie ma zastosowania w przypadku realizacji dodatkowych zajęć dla dzieci z niepełnosprawnościami.</p>	<p>Koszt jednostkowy ustalony na podstawie Załącznika 2. Metodologia szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w RPO WM 2014-2020 w oparciu na wynikach z badania ewaluacyjnego Ocena ośrodków wychowania przedszkolnego, utworzonych lub wspartych ze środków finansowych EFS w ramach Poddziałania 9.1.1 POKL.</p> <p>Kryterium zostanie zweryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie.</p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.</p>	0/1
11	<p>Beneficjent składa nie więcej niż dwa wnioski o dofinansowanie projektu w ramach danego konkursu w tym, jako lider lub partner, gdy wniosek jest składany w partnerstwie (w przypadku j.s.t ograniczenie liczby składanych wniosków dotyczy jednostki organizacyjnej samorządu terytorialnego, nie zaś samej j.s.t). W przypadku miasta stołecznego Warszawy ograniczenie dotyczy dzielnicy.</p>	<p>Wprowadzone kryterium daje szansę otrzymania wsparcia przez większą liczbę beneficjentów z terenu Mazowsza. Jednocześnie ocenia się, że kryterium to będzie sprzyjać kompleksowości udzielanego w ramach projektu wsparcia. W przypadku złożenia więcej niż dwóch wniosków, w którym dany podmiot występuje jako lider lub partner IOK odrzuca wszystkie złożone w odpowiedzi na konkurs wnioski, których taka sytuacja dotyczy, w związku z niespełnieniem kryterium dostępu. W przypadku wycofania jednego lub obydwu wniosków o dofinansowanie projektodawca ma prawo złożyć kolejny wniosek/kolejne dwa wnioski.</p>	0/1

		<p>Kryterium będzie weryfikowane na podstawie rejestru prowadzonego w ramach Lokalnego Systemu Informatycznego.</p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.</p>	
--	--	---	--

Działanie 10. 2 – kryteria dostępu - Upowszechnianie kompetencji kluczowych wśród osób dorosłych

Rodzaj przedsięwzięcia - Szkolenia lub inne formy podnoszenia kompetencji cyfrowych i językowych zakończone procesem formalnego potwierdzenia i certyfikacji nabytych kwalifikacji.

L.p.	Kryterium	Opis kryterium	Ocena kryterium
1.	Okres realizacji projektu nie przekracza 24 miesięcy.	<p>Ograniczony czas realizacji projektu pozwoli Beneficjentom na precyzyjne zaplanowanie przedsięwzięć, co wpłynie na zwiększenie efektywności oraz sprawne rozliczenie finansowe wdrażanych projektów. Ograniczony czas realizacji jednego projektu wpłynie na możliwość realizacji większej liczby projektów w ramach dostępnej alokacji na ww. Poddziałanie oraz pozwoli na osiągnięcie założonych wartości wskaźników określonych w RPO WM 2014-2020. Proponowany okres realizacji projektu jest wystarczający, aby objąć wszystkich uczestników projektu zakładanymi formami wsparcia i podjąć odpowiednie działania zaradcze w przypadku trudności w realizacji projektu.</p> <p>Jest to szczególnie istotne z uwagi na fakt, że w Działaniu znajduje się kamień milowy Osi priorytetowej X i stopień realizacji Działania będzie podlegał szczegółowej ocenie przez Komisję Europejską na koniec 2018 roku.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku.</p> <p>Ocena kryterium jest 0/1 - spełnienie kryterium (ocena „1”) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Uzyskanie oceny „0” skutkuje odrzuceniem wniosku.</p>	0/1
2.	W przypadku realizacji projektu w obszarze szkoleń językowych (angielski, niemiecki i francuski) zapewnienie uzyskania przez uczestników certyfikatu zewnętrznego potwierdzającego zdobycie określonego poziomu biegłości językowej.	<p>Jeżeli w projekcie przewidziano szkolenia językowe wówczas projekt obejmuje jeden lub więcej z następującego katalogu języków tj. angielski, niemiecki, francuski.</p> <p>Zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020 realizowane dzięki wsparciu EFS szkolenia lub inne formy podnoszenia kompetencji językowych kończą się programem formalnej oceny i certyfikacji kompetencji osiągniętych przez uczestników projektów (zgodnie z Europejskim Systemem Opisu Kształcenia Językowego).</p> <p>Przedmiotowe kryterium umożliwi weryfikację efektów uczenia się na podstawie obiektywnych narzędzi pozwalających zbadać poziom kompetencji uczestników projektu, co przyczyni się do zapewnienia wysokiej jakości oferowanych szkoleń.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku.</p> <p>Ocena kryterium jest 0/1 - spełnienie kryterium (ocena „1”) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Uzyskanie oceny „0” skutkuje odrzuceniem wniosku.</p>	0/1

3.	W przypadku realizacji projektu w obszarach umiejętności Technologii Informatycznych (TIK), zakres wsparcia obejmuje szkolenia lub inne formy podnoszenia kompetencji kończące się uzyskaniem certyfikatu zewnętrznego potwierdzającego zdobycie przez uczestników projektu określonych kompetencji cyfrowych wg standardu określonego w regulaminie konkursu.	<p>Zakres wsparcia zgodnie z <i>Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020</i> obejmuje szkolenia lub inne formy podnoszenia kompetencji kończące się uzyskaniem przez uczestników projektu certyfikatu zewnętrznego potwierdzającego zdobycie określonych kompetencji cyfrowych, zgodnie z zaplanowanymi we wniosku o dofinansowanie projektu etapami, o których mowa w Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. Etap I i II nabywania kompetencji zostaje opisany we wniosku o dofinansowanie w formie rzeczowej informacji. W I etapie identyfikuje się grupę docelową oraz wybiera obszar interwencji. Należy mieć na uwadze jednorodność grupy, tzn. z porównywalnym poziomem wyjściowym, aby móc lepiej określić jaki ma być rezultat projektu (np. uczestnicy, którzy nie potrafią się posługiwać komputerem). W II etapie wskazuje się jakie efekty uczenia osiągną uczestnicy po zakończeniu projektu (np. uczestnik będzie potrafił przeglądać, szukać, filtrować informacje w Internecie). Etap II jest szczegółowo opisany - zawiera informacje jakie umiejętności nabywają uczestnicy projektu.</p> <p>Etap III i IV opisuje się we wniosku w sposób ogólny, wskazując przede wszystkim na czym polega weryfikacja nabycia kompetencji, pozwalająca na sprawdzenie i porównanie wyników ze wzorcem.</p> <p>Standard wymagań dla kompetencji informatycznych, które powinni osiągnąć uczestnicy projektu określa regulamin konkursu.</p> <p>Przedmiotowe kryterium umożliwi weryfikację efektów uczenia się na podstawie obiektywnych narzędzi pozwalających zbadać poziom kompetencji uczestników projektu, co przyczyni się do zapewnienia wysokiej jakości oferowanych szkoleń.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku.</p> <p>Ocena kryterium jest 0/1 - spełnienie kryterium (ocena „1”) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Uzyskanie oceny „0” skutkuje odrzuceniem wniosku.</p>	0/1
4.	Wnioskodawca zapewnia, że stworzone w ramach projektu materiały edukacyjne i szkoleniowe podlegają otwartemu, publicznemu udostępnianiu.	<p>Kryterium przyczyni się do racjonalnego wykorzystania istniejących zasobów edukacyjnych, a także do wydatkowania środków publicznych zgodnie z zasadami skuteczności i oszczędności. Powyższe zostanie zagwarantowane poprzez przekazanie na mocy umowy o dofinansowanie projektu, praw autorskich do produktów powstałych w ramach projektów współfinansowanych przez EFS do instytucji zarządzającej i wprowadzenie obligatoryjnego wymogu udostępniania powstałych materiałów edukacyjnych i szkoleniowych (np. scenariuszy zajęć, materiałów multimedialnych, broszur) na zasadzie wolnej licencji. Ocena kryterium jest 0/1 - spełnienie kryterium (ocena „1”) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Uzyskanie oceny „0” skutkuje odrzuceniem wniosku.</p>	0/1

5.	Wnioskodawca przed przygotowaniem wniosku o dofinansowanie projektu przeprowadza diagnozę w zakresie potrzeb szkoleniowych grupy docelowej oraz zapewnia zgodność proponowanego w projekcie wsparcia z przeprowadzoną diagnozą.	<p>Dokonanie diagnozy odnosi się do założeń RPO WM w zakresie poprawy skuteczności działań dotyczących dostępności do kształcenia przez całe życie.</p> <p>Wnioskodawca przedstawi we wniosku o dofinansowanie sposób przeprowadzenia oraz wyniki diagnozy.</p> <p>Jest ona przygotowana i przeprowadzona przed złożeniem wniosku o dofinansowania (nie może być finansowana w ramach projektu).</p> <p>Diagnoza w szczególności uwzględnia potrzeby dorosłych w zakresie podnoszenia ich kompetencji, w tym sposoby identyfikowania osób z niskimi kompetencjami kluczowymi, najskuteczniejsze formy wsparcia oraz rekrutacji uczestników.</p> <p>Ponadto na etapie wdrażania projektu projektodawca przeprowadza indywidualną diagnozę potrzeb uczestników i dopasowuje wsparcie w ramach projektu do ich potrzeb i umiejętności.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku.</p> <p>Ocena kryterium jest 0/1 - spełnienie kryterium (ocena „1”) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Uzyskanie oceny „0” skutkuje odrzuceniem wniosku.</p>	0/1
6.	Projekt sprzyja oszczędnemu, efektywnemu i wydajnemu wydatkowaniu środków oraz zapewnia realizację wskaźników z zachowaniem efektywności kosztowej.	<p>Maksymalna wartość projektu, w przeliczeniu na jednego uczestnika w projekcie, nie może przekroczyć kwoty 1339 euro (kwotę należy przeliczyć kursem euro podanym w regulaminie konkursu).</p> <p>Koszt liczony według wzoru:</p> $\frac{\text{Wartość projektu (euro)}}{\text{Liczba uczestników projektu}} \leq 1339 \text{ euro}$ <p>Uzasadnienie: <i>Maksymalna wartość projektu przypadająca na jednego uczestnika w projekcie została określona w RPO WM i pozwoli na wsparcie założonej liczby osób.</i></p>	0/1

Poddziałanie 10.3.1 (10iv) kryteria dostępu, Doskonalenie zawodowe uczniów**Rodzaj przedsięwzięcia - Doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli zawodu i instruktorów praktycznej nauki zawodu.**

L.p.	Kryterium	Opis kryterium	Punktacja
1.	Okres realizacji projektu nie przekracza 24 miesięcy.	<p>Ograniczony czas realizacji projektu pozwoli Projektodawcom na precyzyjne zaplanowanie przedsięwzięć, co wpłynie na zwiększenie efektywności oraz sprawne rozliczenie finansowe projektów. Ponadto, ograniczenie czasu realizacji wpłynie na możliwość realizacji większej liczby projektów w ramach dostępnej alokacji na ww. Poddziałanie, co pozwoli na osiągnięcie założonych wartości wskaźników określonych w RPO WM 2014-2020. Jest to szczególnie istotne z uwagi na fakt, że w Poddziałaniu znajduje się kamień milowy Osi priorytetowej X i stopień realizacji Poddziałania będzie podlegał szczegółowej ocenie przez Komisję Europejską na koniec 2018 roku.</p> <p>Planując okres realizacji projektu wzięto również pod uwagę zapisy punktu XI załącznika do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września 2004 r. w sprawie standardów kształcenia nauczycieli (Dz. U. Nr 207, poz. 2110), które wskazują, że kształcenie nauczycieli na studiach podyplomowych w specjalizacji nauczycielskiej może być prowadzone w wymiarze co najmniej 350 godzin i trwać co najmniej trzy semestry.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku.</p> <p>Ocena kryterium jest 0/1 - spełnienie kryterium (ocena „1”) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Uzyskanie oceny „0” skutkuje odrzuceniem wniosku.</p>	0/1
2.	Wnioskodawca/Partner zapewnia wkład własny w wysokości minimum 10%.	<p>Montaż finansowy dla województwa mazowieckiego został przyjęty w Kontrakcie Terytorialnym (załącznik nr 2d) zatwierdzonym przez Instytucję Zarządzającą RPO WM. Wkład własny rozumiany jest jako wkład pieniężny i/lub niepieniężny.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku.</p> <p>Ocena kryterium jest 0/1 - spełnienie kryterium (ocena „1”) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Uzyskanie oceny „0” skutkuje odrzuceniem wniosku.</p>	0/1

3.	Przygotowanie wniosku o dofinansowanie projektu poprzedza diagnoza zapotrzebowania szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe dotyczącą zgodności w zakresie potrzeb wynikających z planu rozwoju szkoły oraz nabywania przez nauczycieli kształcenia zawodowego określonych kwalifikacji lub kompetencji w perspektywie potrzeb rynku pracy.	<p>Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przed złożeniem wniosku o dofinansowania (nie może być finansowana w ramach projektu) przez szkołę lub placówkę systemu oświaty lub inny podmiot prowadzący działalność o charakterze edukacyjnym lub badawczym oraz zatwierdzona przez organ prowadzący.</p> <p>Podmiot przeprowadzający diagnozę ma możliwość skorzystania ze wsparcia instytucji systemu wspomagania pracy szkół, tj. placówki doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznej, biblioteki pedagogicznej.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku.</p> <p>Ocena kryterium jest 0/1 - spełnienie kryterium (ocena „1”) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Uzyskanie oceny „0” skutkuje odrzuceniem wniosku.</p>	0/1
4.	Projekt przewiduje uczestnictwo instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe w ramach realizacji różnych form doskonalenia zawodowego nauczycieli kształcenia zawodowego.	<p>Realizacja doskonalenia zawodowego nauczycieli kształcenia zawodowego lub instruktorów praktycznej nauki zawodu będzie prowadzona we współpracy z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, w tym z przedsiębiorcami lub pracodawcami działającymi na obszarze, na którym znajduje się dana szkoła lub placówka systemu oświaty.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku.</p> <p>Ocena kryterium jest 0/1 - spełnienie kryterium (ocena „1”) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Uzyskanie oceny „0” skutkuje odrzuceniem wniosku.</p>	0/1

Poddziałanie 10.3.1 (10iv) kryteria dostępu, Doskonalenie zawodowe uczniów.

Rodzaj przedsięwzięcia -Modernizacji oferty kształcenia zawodowego poprzez:

- 1) **rozwój współpracy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe z otoczeniem społeczno-gospodarczym, stymulującej podnoszenie umiejętności oraz uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów/słuchaczy, w tym realizacja staży i praktyk zawodowych.**
- 2) **tworzenie w szkołach lub placówkach systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe* (tj. centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego i/lub jednostek systemu oświaty realizujących zadania** ckiu) warunków odzwierciedlających naturalne warunki pracy właściwe dla nauczanych zawodów – wyłącznie jako element projektu.**

L.p.	Kryterium	Opis kryterium	Punktacja
1.	Okres realizacji projektu nie przekracza 24 miesięcy lub długości kształcenia w poszczególnych typach szkół (w uzasadnionych specyfiką podejmowanych działań przypadkach).	<p>Ograniczony czas realizacji projektu pozwoli Projektodawcom na precyzyjne zaplanowanie przedsięwzięć, co wpłynie na zwiększenie efektywności oraz sprawne rozliczenie finansowe projektów. Ponadto, ograniczenie czasu realizacji wpłynie na możliwość realizacji większej liczby projektów w ramach dostępnej alokacji na ww. Poddziałanie, co pozwoli na osiągnięcie założonych wartości wskaźników określonych w RPO WM 2014-2020. Jest to szczególnie istotne z uwagi na fakt, że w Poddziałaniu znajduje się kamień milowy Osi priorytetowej X i stopień realizacji Poddziałania będzie podlegał szczegółowej ocenie przez Komisję Europejską na koniec 2018 roku.</p> <p>Proponowany czas realizacji projektu jest wystarczający, aby objąć wszystkich Beneficjentów zakładanymi formami wsparcia i podjąć odpowiednie działania zaradcze w przypadku trudności w realizacji projektu.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku.</p> <p>Ocena kryterium jest 0/1 - spełnienie kryterium (ocena „1”) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Uzyskanie oceny „0” skutkuje odrzuceniem wniosku.</p>	0/1

2.	Wnioskodawca/Partner zapewnia wkład własny w wysokości minimum 10%.	<p>Montaż finansowy dla województwa mazowieckiego został przyjęty w Kontrakcie Terytorialnym (załącznik nr 2d) zatwierdzonym przez Instytucję Zarządzającą RPO WM. Wkład własny rozumiany jest jako wkład pieniężny i/lub niepieniężny.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku.</p> <p>Ocena kryterium jest 0/1 - spełnienie kryterium (ocena „1”) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Uzyskanie oceny „0” skutkuje odrzuceniem wniosku.</p>	0/1
3.	Wnioskodawca gwarantuje, że zakupione w ramach projektu pomoce sprzęt/wyposażenie będą wykorzystywane w ciągu 1-go roku po zakończeniu projektu.	<p>Przez przynajmniej 1 rok po zakończeniu realizacji projektu, środki trwałe nabyte w ramach projektu, w szczególności wyposażenie w ramach cross financingu, będą wykorzystywane na działalność statutową szkoły/placówki systemu oświaty, zwłaszcza w celu prowadzenia zajęć z uczniami/słuchaczami, co do zasady zgodnych z celami projektu.</p> <p>Kryterium zostanie uznane za spełnione w przypadku zawarcia we wniosku o dofinansowanie zobowiązania w powyższym zakresie.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku.</p> <p>Ocena kryterium jest 0/1 - spełnienie kryterium (ocena „1”) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Uzyskanie oceny „0” skutkuje odrzuceniem wniosku.</p>	0/1
4.	Wnioskodawca przed przygotowaniem wniosku o dofinansowanie projektu przeprowadza diagnozę potrzeb szkół lub placówek systemu oświaty w zakresie obszaru wsparcia, uwzględniając inwentaryzację posiadanego sprzętu (ze szczególnym	<p>Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przed złożeniem wniosku o dofinansowanie (nie może być finansowana w ramach projektu) przez szkołę lub placówkę systemu oświaty lub inny podmiot prowadzący działalność o charakterze edukacyjnym lub badawczym oraz zatwierdzona przez organ prowadzący.</p> <p>Podmiot przeprowadzający diagnozę ma możliwość skorzystania ze wsparcia instytucji systemu wspomagania pracy szkół, tj. placówki doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznej, biblioteki pedagogicznej.</p> <p>Działania w zakresie wyposażenia/doposażenia szkół w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne będą uzależnione od diagnozy zapotrzebowania odbiorców wsparcia na tego typu działania oraz będą zgodne ze standardem wyposażenia określonym w Wytocznych w zakresie zasad realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 w obszarze edukacji. Będą również uwzględniać rekomendacje instytucji otoczenia biznesu.</p>	0/1

	uwzględnieniem sprzętu zakupionego ze środków UE we wcześniejszych perspektywach finansowych i wciąż używanego) i zatwierdzaną przez organ prowadzący, oraz zapewnia zgodność proponowanego w projekcie wsparcia z przeprowadzoną diagnozą.	Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku. Ocena kryterium jest 0/1 - spełnienie kryterium (ocena „1”) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Uzyskanie oceny „0” skutkuje odrzuceniem wniosku.	
5.	Projekt zakłada uwzględnienie w ramach podejmowanych działań potrzeb lokalnego/regionalnego rynku pracy w odniesieniu do określonych zawodów/wykształcenia w określonych branżach z uwzględnieniem inteligentnych specjalizacji regionu.	Kryterium ma na celu zmotywowanie do podejmowania w ramach projektu systematycznych działań w zakresie oceny lokalnych/regionalnych potrzeb rynku pracy na podstawie prognoz, ogólnopolskich badań i analiz i innych informacji. Konsekwencją tego działania powinno być dostosowywanie oferty edukacyjnej –szkolnej i pozaszkolnej czy programów nauczania do potrzeb rynku pracy, prowadzone we współpracy z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego. Pozwoli to na faktyczne osiągnięcie celu interwencji. Kryterium będzie uważane za spełnione, jeśli Wnioskodawca wykaże, że w ramach projektu każda uczestnicząca w nim szkoła/placówka podejmie/będzie kontynuować kształcenie w przynajmniej dwóch kierunkach, w ramach których odnotowuje się zapotrzebowanie na lokalnym/regionalnym rynku pracy. Przynajmniej jeden z tych kierunków musi uwzględniać minimum jedną z inteligentnych specjalizacji regionu. Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku. Ocena kryterium jest 0/1 - spełnienie kryterium (ocena „1”) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Uzyskanie oceny „0” skutkuje odrzuceniem wniosku.	0/1
6.	Działania podejmowane w ramach projektu uwzględniają indywidualne potrzeby rozwojowe i	Szczegółowy zakres wsparcia i forma prowadzonych działań powinny zostać dostosowane do rozpoznanych umiejętności, predyspozycji i potrzeb uczestników projektu, co jest warunkiem trafności interwencji, zapewnia jej pozytywne efekty edukacyjne, celowość i zgodność z oczekiwaniami uczniów/słuchaczy.	0/1

	edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów/słuchaczy objętych wsparciem.	<p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku.</p> <p>Ocena kryterium jest 0/1 - spełnienie kryterium (ocena „1”) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Uzyskanie oceny „0” skutkuje odrzuceniem wniosku.</p>	
7.	Przedsięwzięcia finansowane w ramach projektu ze środków EFS stanowią uzupełnienie działań prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty przed rozpoczęciem realizacji projektu. Nakłady ponoszone na rzecz powyższych przedsięwzięć nie zmniejszą się w stosunku do okresu 12 miesięcy poprzedzających realizację projektu.	<p>Zastosowane kryterium ma na celu zachowanie przez Beneficjentów dodatkowości wsparcia EFS i wyeliminowanie sytuacji, w których finansowanie unijne zastępuje finansowanie krajowe.</p> <p>Skala działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez szkoły lub placówki systemu oświaty (nakłady środków na ich realizację) nie może ulec zmniejszeniu w stosunku do skali działań (nakładów) prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty w okresie 12 miesięcy poprzedzających rozpoczęcie realizacji projektu (średniomiesięcznie).</p> <p>W przypadku staży zawodowych obejmujących realizację kształcenia zawodowego praktycznego we współpracy z pracodawcami lub przedsiębiorcami wsparcie kierowane jest do tych szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, w których kształcenie zawodowe praktyczne nie jest realizowane u pracodawców lub przedsiębiorców ze względu na brak możliwości sfinansowania kosztów takiego kształcenia.</p> <p>W przypadku staży zawodowych wykraczających poza zakres kształcenia zawodowego praktycznego wsparcie ma na celu zwiększenie wymiaru praktyk zawodowych objętych podstawą programową nauczania danego zawodu.</p> <p>Praktyki zawodowe realizowane w zasadniczych szkołach zawodowych stanowią uzupełnienie praktycznej nauki zawodu organizowanej w tych szkołach.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku.</p> <p>Ocena kryterium jest 0/1 - spełnienie kryterium (ocena „1”) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Uzyskanie oceny „0” skutkuje odrzuceniem wniosku.</p>	0/1
8.	Projekt przewiduje wysoką jakość praktyk zawodowych i staży zawodowych, odpowiadającą normom i standardom	<p>Staże i praktyki zawodowe przynoszą korzyści nie tylko ich uczestnikom, lecz również pracodawcom oraz ogółowi społeczeństwa. Jednak wszystkie instytucje UE wyrażają obawy dotyczące efektywności, dostępności i jakości staży.</p> <p>W styczniu 2014 r. – po dwóch latach analiz dotyczących jakości staży i praktyk w UE i przeprowadzeniu konsultacji społecznych – Komisja Europejska zaprezentowała dokument „Europejskie Ramy Jakości Staży i Praktyk” – zbiór</p>	0/1

<p>przedstawionym w Polskich Ramach Jakości Staży i Praktyk.</p>	<p>standardów dotyczących realizacji staży i praktyk w państwach członkowskich. Standardy mają przyczynić się do wzmocnienia waloru edukacyjnego staży i praktyk.</p> <p>Główne elementy, które zostały wzięte pod uwagę przy opracowywaniu Europejskich Ram Jakości Staży i Praktyk to: zawarcie umowy o staż, określenie celów zawodowych i celów kształcenia, opieka/poradnictwo, odpowiednie uznawanie stażu, rozsądny okres trwania, odpowiednia ochrona socjalna, wynagrodzenie stażysty oraz przejrzystość informacji na temat praw i obowiązków stażysty.</p> <p>Unijny dokument już doczekał się swojego odpowiednika w Polsce. Polskie Ramy Jakości Staży i Praktyk powstały we wrześniu 2014 r. i mają na celu propagowanie programów staży i praktyk, które charakteryzują się wysoką jakością oraz walorem edukacyjnym.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku.</p> <p>Ocena kryterium jest 0/1 - spełnienie kryterium (ocena „1”) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Uzyskanie oceny „0” skutkuje odrzuceniem wniosku.</p>	
--	---	--

Poddziałanie 10.3.1 (10iv) kryteria dostępu, Doskonalenie zawodowe uczniów

Rodzaj przedsięwzięcia -Modernizacji oferty kształcenia zawodowego poprzez prowadzenie doradztwa edukacyjno-zawodowego i rozwój współpracy z rynkiem pracy w zakresie dostosowywania do jego potrzeb w wymiarze regionalnym i lokalnym oferty edukacyjnej w szkołach i w formach pozaszkolnych.

L.p.	Kryterium	Opis kryterium	Punktacja
1.	Okres realizacji projektu nie przekracza 24 miesięcy.	<p>Ograniczony czas realizacji projektu pozwoli Projektodawcom na precyzyjne zaplanowanie przedsięwzięć, co wpłynie na zwiększenie efektywności oraz sprawne rozliczenie finansowe projektów. Ponadto, ograniczenie czasu realizacji wpłynie na możliwość realizacji większej liczby projektów w ramach dostępnej alokacji na ww. Poddziałanie, co pozwoli na osiągnięcie założonych wartości wskaźników określonych w RPO WM 2014-2020. Jest to szczególnie istotne z uwagi na fakt, że w Poddziałaniu znajduje się kamień milowy Osi priorytetowej X i stopień realizacji Poddziałania będzie podlegał szczegółowej ocenie przez Komisję Europejską na koniec 2018 roku.</p> <p>Okres realizacji projektu zaplanowano biorąc pod uwagę:</p> <ul style="list-style-type: none"> • złożoność procesu wdrażania rozwiązań organizacyjnych funkcjonowania wewnątrzszkolnych systemów doradztwa • standardy realizacji doradztwa edukacyjno-zawodowego oraz • programami preorientacji i orientacji zawodowej • rekomendacje dotyczące kierunków zmian w systemie doradztwa zawodowego. <p>Ponadto, zgodnie z punktem XI załącznika do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września 2004 r. w sprawie standardów kształcenia nauczycieli (Dz. U. Nr 207, poz. 2110) kształcenie nauczycieli na studiach podyplomowych w specjalizacji nauczycielskiej może być prowadzone w wymiarze co najmniej 350 godzin i trwać co najmniej trzy semestry.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku.</p>	0/1

		Ocena kryterium jest 0/1 - spełnienie kryterium (ocena „1”) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Uzyskanie oceny „0” skutkuje odrzuceniem wniosku.	
2.	Wnioskodawca/Partner zapewnia wkład własny w wysokości minimum 10%.	<p>Montaż finansowy dla województwa mazowieckiego został przyjęty w Kontrakcie Terytorialnym (załącznik nr 2d) zatwierdzonym przez Instytucję Zarządzającą RPO WM. Wkład własny rozumiany jest jako wkład pieniężny i/lub niepieniężny.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku.</p> <p>Ocena kryterium jest 0/1 - spełnienie kryterium (ocena „1”) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Uzyskanie oceny „0” skutkuje odrzuceniem wniosku.</p>	0/1
3.	<p>Przygotowanie wniosku o dofinansowanie następuje po analizie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostępności, jakości i efektywności usług świadczonych w ramach doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkołach/placówkach systemu oświaty <p>oraz</p> <ul style="list-style-type: none"> - możliwości wykorzystania przez szkoły/placówki systemu oświaty zewnętrznego wsparcia w obszarze doradztwa edukacyjno-zawodowego. 	<p>Analiza przeprowadzona zostanie przed złożeniem wniosku o dofinansowanie (nie może być finansowana w ramach projektu).</p> <p>Zgodnie z Ustawą o systemie oświaty, system oświaty zapewnia przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia (Dz. U. z 2004, Nr 256, poz. 2572 z późn. zm., art. 1 pkt.14).</p> <p>Realizacja zadań z zakresu doradztwa zawodowego powinna odbywać się bezpośrednio w szkole/placówce, ponieważ istnieje potrzeba profesjonalnej pomocy usytuowanej blisko ucznia/słuchacza.</p> <p>Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. Nr 61 poz. 624 z późn. zm.) wskazuje na konieczność organizacji przez szkołę wewnątrzszkolnego systemu doradztwa (WSD).</p> <p>Kryterium ma na celu zapobieganie planowania w ramach projektu działań nieadekwatnych do faktycznych potrzeb szkół/placówek systemu oświaty w zakresie organizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa oraz rozwijania współpracy instytucji i organizacji realizujących usługi w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego na szczeblu regionalnym i lokalnym.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku.</p>	0/1

		Ocena kryterium jest 0/1 - spełnienie kryterium (ocena „1”) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Uzyskanie oceny „0” skutkuje odrzuceniem wniosku.	
4.	Wnioskodawca zapewnia kompleksowość wsparcia w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkołach i placówkach systemu oświaty, w tym przewiduje współpracę z rynkiem pracy m.in. z przedsiębiorcami.	<p>Wsparcie udzielane w ramach RPO musi objąć co najmniej jedno z poniższych rozwiązań:</p> <p>a) uzyskiwanie kwalifikacji doradców edukacyjno - zawodowych przez osoby realizujące zadania z zakresu doradztwa edukacyjno - zawodowego w szkołach i placówkach, które nie posiadają kwalifikacji z tego zakresu oraz podnoszenie kwalifikacji doradców edukacyjno - zawodowych, realizujących zadania z zakresu doradztwa edukacyjno - zawodowego w szkołach;</p> <p>b) tworzenie Szkolnych Punktów Informacji i Kariery (SPInKa);</p> <p>c) zewnętrzne wsparcie szkół w obszarze doradztwa edukacyjno - zawodowego.</p> <p>Opracowano system wsparcia szkół w realizacji doradztwa zawodowego, który opiera się na zaangażowaniu zewnętrznych instytucji, w tym również instytucji spoza systemu oświaty. Działania w tym zakresie mają podnieść jakość doradztwa realizowanego w szkołach i placówkach systemu oświaty. Model ten został zamieszczony w Wytocznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020 jako rekomendowany sposób zewnętrznego wsparcia doradztwa w ramach RPO.</p> <p>Ważnym aspektem w zakresie modernizacji oferty kształcenia zawodowego jest rozwój współpracy z rynkiem pracy poprzez wykorzystanie monitorowania zapotrzebowania w zawodach/na kwalifikacje, a także analizy potencjału edukacyjno/szkoleniowego w regionie.</p> <p>Jedynie takie wielostronne podejście umożliwi dostosowywanie oferty edukacyjnej w szkołach i w formach pozaszkolnych do potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku.</p> <p>Ocena kryterium jest 0/1 - spełnienie kryterium (ocena „1”) jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Uzyskanie oceny „0” skutkuje odrzuceniem wniosku.</p>	0/1

Poddziałanie 10.3.2 (10iv) kryteria dostępu,**Typ projektu – („REALIZACJA PROGRAMÓW STYPENDIALNYCH (PROJEKT POZAKONKURSOWY”) – kształcenie zawodowe**

L.p.	Kryterium	Opis kryterium	Punktacja
1	Wnioskodawca zapewnia co najmniej 10 % wkładu własnego tj. wkładu pochodzącego ze środków publicznych.	<p>Montaż finansowy dla województwa mazowieckiego został przyjęty w Kontrakcie Terytorialnym i zaakceptowany przez Instytucję Zarządzającą RPO WM. Wkład własny rozumiany jest jako wkład pochodzący ze środków publicznych (pieniężny i/lub niepieniężny).</p> <p>Kryterium zostanie zweryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie.</p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” powoduje skierowanie wniosku do poprawy/uzupełnienia.</p>	0/1
2	W celu zapewnienia efektywności wsparcia, podejmowane działania powinny być zgodne z przeprowadzoną diagnozą grupy docelowej oraz mieć charakter zindywidualizowany.	<p>Wsparcie udzielane grupie docelowej w ramach projektu jest zindywidualizowane i kompleksowe (tj. odpowiada na wszystkie zdiagnozowane kwestie problemowe), a działania przewidziane do realizacji w projekcie odpowiadają potrzebom grupy objętej wsparciem, wskazanym w diagnozie RPO WM oraz analizie przeprowadzonej przez Wnioskodawcę dla potrzeb projektu.</p> <p>Kryterium zostanie zweryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie.</p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” powoduje skierowanie wniosku do poprawy/uzupełnienia.</p>	0/1

Poddziałanie 10.3.4 (10iv) kryteria dostępu,**Typ projektu – („WSPARCIE KSZTAŁCENIA I SZKOLENIA ZAWODOWEGO OSÓB DOROSŁYCH”)**

L.p.	Kryterium	Opis kryterium (wskazówki pomocnicze do weryfikacji)	Punktacja
1	<p>Wnioskodawca zapewnia wkład własny w wysokości minimum 10%. Wkład własny dotyczy wkładu pochodzącego ze środków publicznych i/lub prywatnych.</p> <p>Wkład własny może wnieść Partner w projekcie.</p>	<p>Montaż finansowy został przyjęty w Kontrakcie Terytorialnym i zaakceptowany przez Instytucję Zarządzającą RPO WM. Wkład własny rozumiany jest jako wkład pochodzący ze środków publicznych i/lub prywatnych (pieniężny i/lub niepieniężny).</p> <p>Kryterium zostanie zweryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie.</p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.</p>	0/1
2	<p>Okres realizacji projektu nie przekracza 24 miesięcy</p>	<p>Ograniczony czas realizacji projektu powinien skutkować precyzyjnym planowaniem przez projektodawców zamierzonych przedsięwzięć, co powinno wpłynąć na zwiększenie efektywności oraz sprawne rozliczanie finansowe wdrażanych projektów. Jednocześnie limit czasowy powinien pozwolić na objęcie wszystkich beneficjentów zakładanymi formami wsparcia dając również możliwość podjęcia działań zaradczych w przypadku trudności w realizacji projektu.</p> <p>Kryterium zostanie zweryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie</p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.</p>	0/1

3	<p>Projekt przewiduje formalne potwierdzenie nabytych w trakcie jego realizacji kwalifikacji, co odbywa się poprzez egzamin przeprowadzany przez wnioskodawcę lub podmiot zewnętrzny., Wnioskodawca lub podmiot zewnętrzny musi posiadać uprawnienia do egzaminowania w zakresie zgodnym z realizowanymi szkoleniami, a uprawnienia muszą zostać nadane w drodze akredytacji przez uprawnioną instytucję.</p>	<p>We wniosku o dofinansowanie należy wskazać instytucję akredytującą procedurę egzaminacyjną, gwarantującą jej bezstronność i wiarygodność.</p> <p>Kryterium zostanie zweryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie.</p> <p>Spełnienie kryterium jest warunkiem koniecznym do otrzymania dofinansowania. Ocena kryterium jest 0/1. Uzyskanie oceny „0” jest jednoznaczne z odrzuceniem projektu.</p>	0/1
---	---	--	-----

3. KRYTERIA MERYTORYCZNE OGÓLNE

Nazwa kryteriów:		KRYTERIA MERYTORYCZNE OGÓLNE				
Lp.	Brzmienie kryterium	Opis kryterium	Opis znaczenia kryterium (w przypadku projektów konkursowych maksymalna/minimalna liczba punktów możliwa do przyznania za spełnienie kryterium)	Zastosowanie		Kryterium wyniku bezpośredni o z przepisów prawa powszechnie obowiązującego TAK/NIE
				Projekty konkursowe	Projekty pozakonkursowe	
1.	Zgodność projektu z celami RPO WM 2014-2020 oraz z diagnozą zawartą w RPO WM 2014-2020.	Oceniane będą: - trafność i rzetelność identyfikacji problemów obszaru, na którym będzie realizowany projekt; - trafność wskazania celu głównego i celów szczegółowych projektu; - opis sposobu, w jaki projekt przyczyni się do realizacji celu szczegółowego RPO WM 2014-2020; - zgodność przedstawionego celu głównego z koncepcją SMART. W przypadku projektu konkursowego przedmiotowe kryterium może być ocenione warunkowo.	<u>W przypadku projektów konkursowych:</u> 10/6 albo 5/3 ¹⁸⁹ <u>W przypadku projektów pozakonkursowych</u> projekty niespełniające kryterium kierowane są do poprawy lub uzupełnienia.	X	X	NIE

¹⁸⁹ Dotyczy wyłącznie projektów, których wnioskowana kwota dofinansowania jest równa albo przekracza 2 mln zł.

2.	Osiągnięcie w ramach projektu skwantyfikowanych rezultatów.	<p>Oceniana będzie trafność wyboru i opisu wskaźników, które będzie realizował projekt, tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - adekwatność doboru wskaźników do celu szczegółowego oraz do grupy docelowej, do charakteru projektu (uwzględnienie we wskaźnikach zakresu rzeczowego i charakteru projektu oraz czy mierzą cele projektu); - realność osiągnięcia wskaźników w kontekście wartości projektu, potencjału finansowego, technicznego i kadrowego Wnioskodawcy, okresu realizacji projektu, ewentualnie innych, istotnych czynników wpływających na realizację projektu; - sposób i częstotliwość pomiaru wskaźników oraz źródła ich pomiaru; - czy projekt realizuje wskaźniki z ram wykonania. <p>W przypadku projektu konkursowego przedmiotowe kryterium może być ocenione warunkowo.</p>	<p><u>W przypadku projektów konkursowych:</u></p> <p style="text-align: center;">15/9</p> <p><u>W przypadku projektów pozakonkursowych</u> projekty niespełniające kryterium kierowane są do poprawy lub uzupełnienia.</p>	X	X	NIE
3.	Adekwatność doboru grupy docelowej objętej wsparciem w projekcie.	<p>Oceniane będą:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnienie wyboru grupy docelowej, jej potrzeb i oczekiwań; - wielkość i struktura grupy docelowej (w tym udział osób z niepełno sprawnościami, udział osób doświadczających wykluczenia z więcej niż jednego powodu); - opis barier, na które napotykają uczestnicy projektu; - sposób przeprowadzania naboru do udziału w projekcie (kryteria rekrutacji, działania motywujące do udziału w projekcie). <p>W przypadku projektu konkursowego przedmiotowe kryterium może być ocenione warunkowo.</p>	<p><u>W przypadku projektów konkursowych:</u></p> <p style="text-align: center;">10/6</p> <p><u>W przypadku projektów pozakonkursowych</u> projekty niespełniające kryterium kierowane są do poprawy lub uzupełnienia.</p>	X	X	NIE

4.	Trafność opisanej analizy ryzyka nieosiągnięcia założeń projektu. ¹⁹⁰	<p>Oceniane będą:</p> <ul style="list-style-type: none"> -trafność opisu sytuacji, których wystąpienie utrudni lub uniemożliwi osiągnięcie wartości docelowej wskaźników rezultatu; - trafność sposobu identyfikacji wystąpienia takich sytuacji (zajścia ryzyka); - trafność wyboru działań, które zostaną podjęte, aby zapobiec wystąpieniu ryzyka i jakie będą mogły zostać podjęte, aby zminimalizować skutki wystąpienia ryzyka. <p>W przypadku projektu konkursowego przedmiotowe kryterium może być ocenione warunkowo.</p>	<p><u>W przypadku projektów konkursowych:</u></p> <p style="text-align: center;">5/3</p> <p><u>W przypadku projektów pozakonkursowych,</u> z wyłączeniem projektów, których wnioskowana kwota dofinansowania nie przekracza 2 mln zł dla których kryterium nie ma zastosowania, projekty niespełniające kryterium kierowane są do poprawy lub uzupełnienia.</p>	<p style="text-align: center;">X</p> <p>(wyłącznie w odniesieniu do projektów konkursowych, których wnioskowana kwota dofinansowania jest równa albo przekracza 2 mln zł)</p>	<p style="text-align: center;">X</p> <p>(wyłącznie w odniesieniu do projektów pozakonkursowych, których wnioskowana kwota dofinansowania jest równa albo przekracza 2 mln zł)</p>	NIE
5.	Spójność zadań przewidzianych do realizacji w ramach projektu oraz trafność doboru i opisu zadań.	<p>Oceniane będą:</p> <ul style="list-style-type: none"> - trafność uzasadnienia potrzeby realizacji zadań; - opis planowanego sposobu realizacji zadań, w tym racjonalność harmonogramu działań (podział zadań na etapy, logiczność i chronologia działań ; - opis sposobu realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami; - trafność określenia wartości wskaźników realizacji właściwego celu szczegółowego RPO WM 2014-2020 lub innych wskaźników 	<p><u>W przypadku projektów konkursowych:</u></p> <p style="text-align: center;">20/12</p> <p><u>W przypadku projektów pozakonkursowych</u> projekty niespełniające kryterium kierowane są do poprawy lub uzupełnienia.</p>	X	X	NIE

¹⁹⁰ Dotyczy wyłącznie projektów, których wnioskowana kwota dofinansowania jest równa albo przekracza 2 mln zł.

		określonych we wniosku o dofinansowanie, które zostaną osiągnięte w ramach zadań; - opis sposobu, w jaki zostanie zachowana trwałość rezultatów projektu (o ile dotyczy); - opis uzasadnienia wyboru partnerów do realizacji poszczególnych zadań (o ile dotyczy); - trafność doboru wskaźników dla rozliczenia kwot ryczałtowych i dokumentów potwierdzających ich wykonanie (o ile dotyczy). W przypadku projektu konkursowego przedmiotowe kryterium może być ocenione warunkowo.				
6.	Potencjał finansowy, kadrowy i techniczny Wnioskodawcy oraz partnerów projektu (o ile dotyczy).	Oceniane będą: - zasoby finansowe, jakie wniesie do projektu Wnioskodawca i partnerzy (o ile dotyczy); - potencjał kadrowy Wnioskodawcy i partnerów (o ile dotyczy) i sposób jego wykorzystania w ramach projektu (kluczowe osoby, które zostaną zaangażowane do realizacji projektu oraz ich planowanej funkcji w projekcie); - potencjał techniczny, w tym sprzętowy i warunki lokalowe Wnioskodawcy i partnerów (o ile dotyczy) i sposób jego wykorzystania w ramach projektu. W przypadku projektu konkursowego przedmiotowe kryterium może być ocenione warunkowo.	<u>W przypadku projektów konkursowych:</u> 10/6 <u>W przypadku projektów pozakonkursowych,</u> projekty niespełniające kryterium kierowane są do poprawy lub uzupełnienia.	X	X	NIE
7.	Doświadczenie Wnioskodawcy i partnerów (o ile dotyczy).	Adekwatność doświadczenia będzie oceniane w kontekście dotychczasowej działalności i	<u>W przypadku projektów konkursowych:</u>	X	X lub Nie dotyczy	NIE

		<p>możliwości weryfikacji rezultatów tej działalności, która była lub jest prowadzona:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w obszarze, w którym udzielane będzie wsparcie przewidziane w ramach projektu; - na rzecz grupy docelowej, do której kierowane będzie wsparcie przewidziane w ramach projektu; - na określonym terytorium, którego dotyczyć będzie realizacja projektu. <p>Oceniana będzie adekwatność opisu instytucji, które mogą potwierdzić potencjał społeczny Wnioskodawcy i partnerów (o ile dotyczy).</p> <p>W przypadku projektu konkursowego przedmiotowe kryterium może być ocenione warunkowo.</p>	<p>15/9</p> <p><u>W przypadku projektów pozakonkursowych</u> kryterium może zostać wyłączone ze stosowania w ramach danego naboru uchwałą Komitetu Monitorującego RPO WM 2014-2020 na uzasadniony wniosek właściwej instytucji, która będzie organizowała ten nabór.</p>			
8.	Sposób zarządzania projektem.	<p>Oceniana będzie adekwatność sposobu zarządzania projektem do zakresu zadań w projekcie, tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczebność personelu, w tym w szczególności personelu kluczowego; - czytelność struktury zarządzania, podział obowiązków i odpowiedzialności; - sposób podejmowania decyzji i sposób komunikacji; - udział partnerów w zarządzaniu projektem (w przypadku projektów partnerskich); - monitorowanie realizacji projektu. <p>W przypadku projektu konkursowego przedmiotowe kryterium może być ocenione warunkowo.</p>	<p><u>W przypadku projektów konkursowych:</u></p> <p>5/3</p> <p><u>W przypadku projektów pozakonkursowych,</u> projekty niespełniające kryterium kierowane są do poprawy lub uzupełnienia.</p>	X	X	NIE

9.	Efektywność kosztowa projektu i prawidłowość sporządzenia budżetu.	<p>Oceniane będą:</p> <ul style="list-style-type: none"> - niezbędność zaplanowanych wydatków w kontekście zaplanowanych zadań i celu projektu; - zgodność ze standardem i cenami rynkowymi określonymi w Regulaminie konkursu lub określonymi w Wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie projektu pozakonkursowego; - kwalifikowalność wydatków; - racjonalność i efektywność wydatków projektu; - poprawność uzasadnienia wydatków w ramach kwot ryczałtowych (o ile dotyczy). <p>W przypadku projektu konkursowego przedmiotowe kryterium może być ocenione warunkowo.</p>	<p><u>Dla projektów konkursowych:</u></p> <p>15/9</p> <p><u>Projekty pozakonkursowe</u> niespełniające kryterium kierowane są do poprawy lub uzupełnienia.</p>	X	X	NIE
----	--	---	--	---	---	-----

4. KRYTERIA MERYTORYCZNE SZCZEGÓŁOWE**Działanie 8.2 (8i) kryteria merytoryczne – szczegółowe, Aktywizacja zawodowa osób nieaktywnych zawodowo**

L.p.	Kryterium	Opis kryterium	Punktacja	Maksymalna liczba punktów
1.	Projekt realizowany jest w partnerstwie z NGO, LGD, instytucjami publicznymi, przedsiębiorcami lub instytucjami edukacyjnymi.	<p>Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie dodatkowymi punktami w trakcie wyboru do dofinansowania projektów realizowanych w partnerstwie m.in. NGO, LGD, instytucji publicznych, przedsiębiorców oraz instytucji edukacyjnymi, które przyczynią się do osiągnięcia rezultatów projektu.</p> <p>Kryterium będzie weryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie.</p>	<p>W przypadku realizacji projektów w partnerstwie z minimum jednym z poniższych podmiotów:</p> <ul style="list-style-type: none"> -NGO, -LGD, -instytucjami publicznymi, -przedsiębiorcami, -instytucjami edukacyjnymi <p>– 4 pkt.</p> <p>Brak spełnienia ww. warunków lub brak informacji w tym zakresie – 0 pkt.</p>	4

2.	Projekt obejmuje wsparciem wyłącznie osoby zamieszkujące na obszarach wiejskich.	<p>Kryterium podyktowane jest dużą liczbą osób bezrobotnych zamieszkałych na obszarach wiejskich, którzy nie mogą znaleźć zatrudnienia z powodu niskich/nieadekwatnych do lokalnych potrzeb kwalifikacji zawodowych. (Obszary wiejskie należy rozumieć zgodnie z definicją Głównego Urzędu Statystycznego, która opiera się na podziale jednostek administracyjnych zastosowanym w rejestrze TERYT. Według GUS, obszarami wiejskimi są tereny położone poza granicami administracyjnymi miast - obszary gmin wiejskich oraz część wiejska (leżąca poza miastem) gminy miejsko-wiejskiej. Wyodrębnienie części wiejskiej w ramach gminy miejsko-wiejskiej możliwe jest dzięki odrębnemu identyfikatorowi terytorialnemu. Dostęp do danych w przedmiotowym rejestrze możliwy jest ze strony internetowej GUS http://www.stat.gov.pl/broker/access/index.jspa).</p> <p>Kryterium będzie weryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie.</p>	<p>W przypadku objęcia wsparciem wyłącznie osób zamieszkujących na obszarach wiejskich – 5 pkt.</p> <p>W przypadku objęcia wsparciem mniejszej liczby osób lub brak informacji w tym zakresie – 0 pkt.</p>	5
3.	<p>W przypadku przewidzianych w projekcie szkoleń zawodowych realizowane wsparcie dotyczy wyłącznie zawodów/branż z przynajmniej jednego sektora wymienionego poniżej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - biała gospodarka, - zielona gospodarka. 	<p>Zielona gospodarka stanowi alternatywę dla dominującego obecnie systemu gospodarczego. Ma za zadanie zapewnić szybki i dynamiczny rozwój społeczno-gospodarczy Polski, wytyczyć ścieżki rozwoju gospodarczego kraju przy jednoczesnej minimalizacji negatywnych oddziaływań gospodarki na środowisko przyrodnicze, jak również umożliwić wykreowanie i promocję polskich technologii i rozwiązań ekologicznych, budując tym samym innowacyjną i służącą poprawie dobrobytu społecznego gospodarkę w kraju.</p>	<p>W przypadku realizacji wsparcia w przynajmniej jednej z ww. branż – 4 pkt.</p> <p>W przypadku nie objęcia wsparciem ww. branż lub brak informacji w tym zakresie – 0 pkt.</p>	4

		<p>Szkolenia zawodowe wspierające rozwój białej gospodarki mają na celu przygotowanie kompetentnej kadry, która przejmie opiekę nad osobami zależnymi, dzięki czemu umożliwiony zostanie powrót domowników na rynek pracy.</p> <p>Kryterium będzie weryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie, konieczne jest podanie nr zawodu w jego treści.</p>		
4.	<p>Projekt zapewnia wyższy poziom efektywności zatrudnieniowej minimum o 5 pp. niż minimalny, który wynosi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dla osób w wieku 50 lat i więcej – 38%; - dla kobiet 44%; - dla osób z niepełnosprawnościami – 38%; - dla osób o niskich kwalifikacjach – 34%. 	<p>Wyższy niż minimalny poziom efektywności zatrudnieniowej zapewni wysoką wydajność wykorzystania środków przyznanych na realizację projektu. Minimalny poziom kryterium efektywności zatrudnieniowej jest publikowany zgodnie z Wytycznymi Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020.</p> <p>Kryterium będzie weryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie.</p>	<p>Zapewnienie w projekcie wyższego minimum o 5 pp. poziomu efektywności zatrudnieniowej niż minimalny – 5pkt.</p>	5

5.	Udział osób z niepełnosprawnościami stanowi co najmniej 10% grupy docelowej projektu	<p>Kryterium kieruje wsparcie do osób z niepełnosprawnościami - w świetle przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych. Niepełnosprawność jest zjawiskiem, które może prowadzić do wykluczenia społecznego, dlatego aktywne wspieranie osób z niepełnosprawnościami jest tak istotne. Kryterium ma na celu aktywizację zawodową osób z niepełnosprawnościami w regionie.</p> <p>Kryterium będzie weryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie.</p>	Udział w projekcie co najmniej 10% osób z niepełnosprawnościami – 10 pkt.	10
6.	Udział osób powyżej 50 r.ż. stanowi co najmniej 10% grupy docelowej projektu	<p>Kryterium umożliwi udzielenie wsparcia osobom defaworyzowanym na rynku pracy.</p> <p>Kryterium będzie weryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie.</p>	Udział w projekcie co najmniej 10% osób powyżej 50 r.ż. – 10 pkt.	10

Działanie 9.1 (9i) kryteria merytoryczne – szczegółowe, Typ projektu – wsparcie rodzin wielodzietnych, ubogich rodzin z dziećmi, rodzin z osobami starszymi, rodzin z osobami z niepełnosprawnościami oraz rodzin z innymi osobami zależnymi i rodziców samotnie wychowujących dzieci.

L.p.	Kryterium	Opis kryterium	Punktacja	Maksymalna liczba punktów
1.	Wsparcie osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym odbywa się na obszarach objętych rewitalizacją.	<p>Zastosowanie kryterium ma na celu wzmocnienie rezultatów wsparcia realizowanego ze środków EFS i EFRR . Możliwość wsparcia procesów rewitalizacyjnych poprzez realizację projektów miękkich na obszarach zrewitalizowanych, jest szczególnie istotna w związku z limitem środków w ramach cross-financingu.</p> <p>Wnioskodawca wskazuje we wniosku o dofinansowanie projektu w jaki sposób obszar zrewitalizowany będzie mógł być wykorzystany lub zostanie wsparty w realizowaniu wsparcia przewidzianego w zgłaszanym do konkursu wniosku o dofinansowanie projektu (np. wskazanie konkretnego obiektu na obszarze zrewitalizowanym, który będzie wykorzystany podczas realizacji projektu).</p>	<p>Podjęmowane interwencje w ramach projektu będą realizowane w zrewitalizowanych i rewitalizowanych obiektach– 5 pkt.</p> <p>Brak spełnienia ww. warunków lub brak informacji w tym zakresie – 0 pkt.</p>	5
2.	Projekt obejmuje wsparciem osoby wykluczone lub zagrożone wykluczeniem społecznym zamieszkujące na obszarach (w gminach) poniżej progu defaworyzacji określonego w <i>Mazowieckim barometrze ubóstwa i wykluczenia społecznego i zwalczania ubóstwa</i> .	<p>Ze względu na zróżnicowany poziom zagrożenia ubóstwem i wykluczeniem społecznym, brane będzie pod uwagę terytorialne nasilenie problemów ubóstwa i wykluczenia społecznego i w konsekwencji konieczność uwzględnienia terytorialnego aspektu wsparcia (Rozdział 5 RPO WM 2014-2020).</p> <p>Obszary poniżej progu defaworyzacji będą określone przez Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej</p>	<p>Podjęmowane interwencje w ramach projektu będą realizowane na obszarze o najwyższym wskaźniku zagrożenia ubóstwem lub wykluczeniem społecznym – 10 pkt.</p> <p>Brak spełnienia ww. warunków lub brak informacji w tym zakresie – 0 pkt.</p>	10

		w materiale <i>Mazowiecki barometr ubóstwa i wykluczenia społecznego i zwalczania ubóstwa</i> . Wykaz gmin znajdujących się poniżej progu defaworyzacji zostanie załączony do Regulaminu konkursu.		
3.	Projekt wykorzystuje zwalidowane produkty finalne (rozwiązania, instrumenty, narzędzia i metody pracy) wypracowane w ramach projektów innowacyjnych w Programie Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL oraz Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki.	<p>Zastosowanie kryterium ma na celu wdrożenie bardziej skutecznych i efektywnych rozwiązań, instrumentów, narzędzi i metod pracy wypracowanych w ramach projektów innowacyjnych Programu Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</p> <p>Wnioskodawca wskazuje we wniosku o dofinansowanie projektu rozwiązania, instrumenty, narzędzia lub metody wypracowane w projektach innowacyjnych i program/projekt, w ramach którego zostały one wypracowane i zwalidowane.</p> <p>Wnioskodawca ma możliwość zapoznania się z rozwiązaniami innowacyjnymi wypracowanymi w ramach PIW EQUAL i PO KL na stronie Krajowej Instytucji Wspomagającej, pod adresem: www.kiw-pokl.org.pl.”</p>	<p>Projekt przewiduje wdrożenie bardziej skutecznych i efektywnych rozwiązań, instrumentów, narzędzi i metod pracy wypracowanych w ramach projektów innowacyjnych Programu Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki– 10 pkt.</p> <p>Brak spełnienia ww. warunków lub brak informacji w tym zakresie – 0 pkt.</p>	10
4.	Projekt realizowany jest w partnerstwie podmiotów z różnych sektorów, zapewniając kompleksowe podejście do rozwiązywania indywidualnych potrzeb i potrzeb grupy docelowej.	<p>Ze względu na konieczność zapewnienia w projekcie kompleksowego wsparcia będą przyznawane preferencje punktowe za</p> <p>partnerstwo przy realizacji projektu z jednostkami samorządu terytorialnego, z jednostkami spoza sektora finansów publicznych, w szczególności z podmiotami ekonomii społecznej i przedsiębiorcami.</p>	<p>Projekt realizowany w partnerstwie podmiotów z różnych sektorów 15 pkt.</p> <p>Brak spełnienia ww. warunków lub brak informacji w tym zakresie – 0 pkt.</p>	15

Poddziałanie 9.2.1 (9iv) kryteria merytoryczne – szczegółowe, Typ projektu – rozwój usług społecznych w celu integracji dzieci i młodzieży z grup szczególnie narażonych na wykluczenie społeczne

L.p.	Kryterium	Opis kryterium	Punktacja	Maksymalna liczba punktów
1.	Projekt obejmuje wsparciem osoby wykluczone lub zagrożone wykluczeniem społecznym zamieszkujące: na obszarach (w gminach) poniżej progu defaworyzacji określonego w <i>Mazowieckim barometrze ubóstwa i wykluczenia społecznego i zwalczania ubóstwa</i> , na obszarach wiejskich lub na obszarach (w gminach, miastach), gdzie nie ma placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.	<p>Ze względu na zróżnicowany poziom zagrożenia ubóstwem i wykluczeniem społecznym, brane będzie pod uwagę terytorialne nasilenie problemów ubóstwa i wykluczenia społecznego, zgodnie z Rozdziałem 5 RPO WM 2014-2020).</p> <p>Obszary poniżej progu defaworyzacji są określone przez Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej w materiale <i>Mazowiecki barometr ubóstwa i wykluczenia społecznego i zwalczania ubóstwa</i>. Wykaz gmin znajdujących się poniżej progu defaworyzacji zostanie załączony do Regulaminu konkursu.</p> <p>Ze względu na konieczność skierowania odpowiedniej wielkości interwencji finansowej na obszary wiejskie, a także na konieczność wyrównywania dostępu do usług społecznych w województwie mazowieckim,</p> <p>preferowane będą projekty obejmujące wsparciem osoby wykluczone lub zagrożone wykluczeniem społecznym zamieszkujące na obszarach wiejskich i na obszarach nieposiadających dostępu do usług społecznych dla dzieci i młodzieży świadczonych w ramach</p>	<p>Podejmowane interwencje w ramach projektu będą realizowane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. na obszarach poniżej progu defaworyzacji – 5 pkt. 2. na obszarach wiejskich – 5 pkt. 3. na obszarach (w gminach, w miastach), gdzie nie ma placówek wsparcia dziennego – 5 pkt <p>Brak spełnienia ww. warunków lub brak informacji w tym zakresie – 0 pkt.</p>	15

		<p>dziennych form wsparcia. Informacja o obszarach (gminach/miastach) nieposiadających placówek wsparcia dziennego będzie załącznikiem do Regulaminu konkursu.</p> <p>Konieczność zapewnienia powszechnej dostępności podstawowych usług, m.in. w zakresie opieki nad dziećmi jest zgodna z „Ogólnoeuropejskimi wytycznymi dotyczącymi przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności” i dokumentem „Wykorzystanie funduszy Unii Europejskiej w celu przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności – zestaw narzędzi”. Wyrównywanie dostępności tych usług przez premiowanie projektów realizowanych na obszarach o znikomej dostępności do usług jest elementem procesu zapewniania powszechnej dostępności.</p> <p>Kryterium jest spełnione w przypadku objęcia wsparciem w projekcie osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym zamieszkujących wyłącznie na obszarach poniżej progu defaworyzacji, wyłącznie na obszarach wiejskich lub wyłącznie na obszarach, gdzie nie ma placówek wsparcia dziennego.</p>		
2.	Projekt obejmuje prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie pracy	Praca podwórkowa prowadzona przez wychowawcę jest najrzadziej stosowaną formą	Podjęmowane interwencje w ramach projektu będą realizowane w formie	5

	podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.	wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (zgodnie z „Ocena zasobów pomocy społecznej za 2014 rok w województwie mazowieckim” przygotowaną przez MCPS w 2014 r. objęto nimi 88 osób). Dotychczasowe doświadczenia pokazują, że może to być efektywna pod względem organizacyjnym, pod względem kosztów zorganizowania i prowadzenia, a jednocześnie skuteczna jeżeli chodzi o osiągnięte rezultaty (włączenie społeczne) forma wsparcia.	pracy podwórkowej prowadzonej przez wychowawcę – 5 pkt. Brak spełnienia ww. warunków lub brak informacji w tym zakresie – 0 pkt.	
3.	Kompleksowe projekty realizowane w partnerstwie podmiotów z różnych sektorów.	Ze względu na konieczność zapewnienia w projekcie kompleksowego wsparcia, będą przyznawane preferencje punktowe za partnerstwo przy realizacji projektu z jednostkami samorządu terytorialnego, z jednostkami spoza sektora finansów publicznych, w szczególności z podmiotami ekonomii społecznej.	Projekt realizowany w partnerstwie podmiotów z różnych sektorów: <ol style="list-style-type: none"> 1. za partnerstwo z podmiotami ekonomii społecznej - 10 pkt; 2. za partnerstwo jednostek samorządu terytorialnego różnych szczebli – 6 pkt Brak spełnienia ww. warunków lub brak informacji w tym zakresie – 0 pkt. Punkty w ramach kryterium nie sumują się.	10
4.	W realizacji projektu, Wnioskodawca zobowiązuje się do dokonywania zamówień z wykorzystaniem klauzul społecznych zgodnie z ustawą z 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 poz. 907, z późn. zm.) i/lub do dokonywania	W celu wsparcia rozwoju sektora ekonomii społecznej w regionie (który może odgrywać większą niż dotychczas rolę w rozwiązywaniu problemów w zakresie aktywnej integracji) zapewnia się preferencje dla realizacji usług	Projekt realizowany z wykorzystaniem klauzul społecznych w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych lub z wykorzystaniem zamówień u podmiotów ekonomii społecznej w przypadku	4

	<p>zamówień u podmiotów ekonomii społecznej w przypadku zakupów nieobjętych ustawą z 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych.</p>	<p>społecznych przez podmioty ekonomii społecznej.</p> <p>Kryterium wynika z <i>RPO WM 2014-2020</i> oraz z <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa</i>.</p> <p>Dodatkowe punkty w ocenie wniosków o dofinansowanie projektów są przyznawane tylko wtedy, kiedy klauzule społeczne/zakupy nieobjęte ustawą Prawo zamówień publicznych, będą odnosiły się do usług/towarów innych niż usługi cateringowe lub dostawa materiałów promocyjnych. Do preferowania podmiotów ekonomii społecznej w przypadku usług cateringowych i dostaw materiałów promocyjnych (jeżeli takie przewiduje projekt) będą zobowiązani w umowie o dofinansowanie projektu wszyscy beneficjenci.</p>	<p>zakupów nieobjętych ustawą Prawo zamówień publicznych - 4 pkt</p> <p>Brak spełnienia ww. warunków lub brak informacji w tym zakresie – 0 pkt.</p>	
--	--	---	--	--

Działanie 9.3 (9v) kryteria merytoryczne – szczegółowe**Typ projektu 1: tworzenie miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej dla osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym****Typ projektu 2: świadczenie usług wspierających rozwój ekonomii społecznej**

L.p.	Kryterium	Opis kryterium	Punktacja	Maksymalna liczba punktów
1	W ramach projektu tworzone są miejsca pracy i przedsiębiorstwa społeczne w kluczowych sferach rozwojowych: tj. zrównoważony rozwój, solidarność pokoleń, polityka rodzinna, turystyka społeczna, budownictwo społeczne, lokalne produkty kulturowe.	Kluczowe sfery rozwojowe, po diagnozie potrzeb i możliwości rozwojowych, zostały wskazane w KPRES. Spełnienie kryterium będzie weryfikowane także po zakończeniu realizacji projektu.	Podejmowane interwencje w ramach projektu zostały wskazane w KPRES. Spełnienie kryterium –10 pkt. Brak spełnienia ww. warunków lub brak informacji w tym zakresie – 0 pkt.	10

Poddziałanie 10.1.1 (10i) - Edukacja ogólna (w tym w szkołach zawodowych) kryteria merytoryczne – szczegółowe,

Rodzaj przedsięwzięcia - wsparcie kształcenia ogólnego oraz wsparcie rozwoju zawodowego nauczycieli poprzez:

- 1) kształcenie u uczniów/słuchaczy kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw i umiejętności,
- 2) tworzenie warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu,
- 3) korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz rozwijanie kompetencji informatycznych,
- 4) indywidualizację pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym wsparcie ucznia młodszego.

L.p.	Kryterium	Opis kryterium	Punktacja	Maksymalna liczba punktów
1.	W ramach projektu wsparcie obejmuje w szczególności uczniów i nauczycieli szkół lub placówek systemu oświaty, w których uczniowie uzyskują najniższe wyniki edukacyjne (dotyczy typu	Przez szkoły lub placówki systemu oświaty, które osiągają najniższe wyniki edukacyjne należy rozumieć takie, których średnia z egzaminów zewnętrznych przeprowadzanych na zakończenie poszczególnych etapów edukacji jest na poziomie niższym niż średnia województwa mazowieckiego z danego egzaminu, którego wyniki zostały opublikowane na stronie Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej do dnia opublikowania ogłoszenia o naborze. Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów we wniosku o dofinansowanie projektu.	relacja pomiędzy średnią z egzaminu zewnętrznego danej szkoły/placówki systemu oświaty a średnią z danego egzaminu zewnętrznego uzyskaną w województwie:	3

	projektu nr 1, 2 i 3).		wyniki z egzaminów zewnętrznych na poziomie średniej województwa – 0 pkt, wyniki z egzaminów zewnętrznych na poziomie do 10% niższym niż średnia województwa– 1 pkt, wyniki z egzaminów zewnętrznych na poziomie od 10% do 20% niższym niż średnia województwa – 2 pkt, wyniki z egzaminów zewnętrznych na poziomie powyżej 20 %	
--	------------------------	--	---	--

			niższym niż średnia województwa – 3 pkt	
2.	Projekt bazuje na już istniejących materiałach edukacyjnych, w tym zasobach dostępnych swobodnie, na wolnych licencjach.	<p>Kryterium przyczyni się do racjonalnego wykorzystania istniejących zasobów edukacyjnych, a także do wydatkowania środków publicznych zgodnie z zasadami skuteczności i oszczędności.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów we wniosku o dofinansowanie projektu.</p>	0/2 pkt	2
3.	Projekt obejmuje szkoły/placówki systemu oświaty, które brały udział w latach 2012-2013 w programie Cyfrowa szkoła lub analogicznych programach lub są odpowiednio wyposażoną lub mają odpowiedni potencjał do rozwijania kompetencji cyfrowych	<p>Kryterium ma na celu koncentrowanie interwencji na działaniach merytorycznych przewidzianych do realizacji w ramach projektu obejmującego naukę programowania a nie na przygotowaniu technicznym szkół do ich realizacji.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów we wniosku o dofinansowanie projektu.</p>	0/4 pkt	4

	uczniów lub słuchaczy (dotyczy typu projektu nr 3).			
4.	Projekt wspiera szkoły lub placówki systemu oświaty z obszarów wiejskich.	<p>Szkoła lub placówka systemu oświaty, do których kierowane jest wsparcie są zlokalizowane na obszarach wiejskich definiowanych zgodnie z Wytycznymi Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020.</p> <p>Silniejsza koncentracja środków na szkołach i placówkach na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji jest niezbędna w kontekście zróżnicowań wewnątrz regionalnych i potrzeby osiągnięcia większej spójności społeczno-gospodarczej oraz w celu realizacji założeń RPO WM.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów we wniosku o dofinansowanie projektu.</p>	0/5 pkt	5
5.	Projekt zapewnia wyrównanie szans rozwojowych uczniów/słuchaczy z grup defaworyzowanych poprzez objęcie wsparciem klas/grup szkół/placówek systemu oświaty, w obrębie których minimum 20% stanowią takie osoby.	<p>Kryterium ma na celu zapewnienie dostępności do wsparcia uczniów/słuchaczy uczestniczących w projekcie z grup defaworyzowanych:</p> <p>z niepełnosprawnością, żyjących w ubóstwie, z rodzin dysfunkcyjnych, przynależących do mniejszości etnicznych, w zależności od przeanalizowanych potrzeb.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów we wniosku o dofinansowanie projektu.</p>	<p>uczestnictwo w projekcie uczniów/słuchaczy z grup defaworyzowanych:</p> <p>poniżej 20% – 0 pkt,</p> <p>powyżej 20% do 50%</p>	3

			uczestników – 1 pkt, powyżej 50% do 75% uczestników – 2 pkt, powyżej 75% do 100% uczestników – 3 pkt	
6.	Projekt obejmuje wsparciem szkoły podstawowe z niższym niż 10% udziałem uczniów dodatkowo uczących się języka obcego (drugiego języka obcego) w roku 2014 (dotyczy typu projektu nr 1).	<p>Ukierunkowanie wsparcia na szkoły podstawowe z najniższym udziałem uczniów dodatkowo uczących się drugiego języka obcego (dodatkowe obowiązkowe zajęcia edukacyjne z języka obcego prowadzone w ramach godzin pozostających do dyspozycji dyrektora szkoły) pomoże wyrównać ich szanse na dalszych poziomach edukacji oraz na europejskim rynku pracy.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów we wniosku o dofinansowanie projektu.</p>	0/5 pkt	5

7.	<p>Projekt zakłada stworzenie nowych lub doposażenie istniejących międzyszkolnych pracowni przedmiotowych</p> <p>(dotyczy typu projektu nr 2).</p>	<p>Projektodawca zapewni utworzenie w szkole lub placówce systemu oświaty międzyszkolnej pracowni do nauczania przedmiotów przyrodniczych lub matematyki, zapewniającej warunki do nauczania opartego na metodzie eksperymentu i dostępnej dla innych szkół i placówek systemu oświaty prowadzonych przez ten sam organ.</p> <p>Takie działanie przyczyni się do lepszego wykorzystania zasobów edukacyjnych na terenie gminy/powiatu, a także do wydatkowania środków publicznych zgodnie z zasadami skuteczności i oszczędności.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów we wniosku o dofinansowanie projektu.</p>	<p>liczba szkół, którym udostępnione będą pracownie:</p> <p>brak udostępnienia – 0 pkt,</p> <p>1 szkole – 1 pkt,</p> <p>2 szkołom – 2 pkt,</p> <p>3 szkołom – 3 pkt,</p> <p>4 i więcej szkołom – 4 pkt</p>	4
8.	<p>Projekt zakłada współpracę szkół i placówek systemu oświaty dotyczącą wykorzystania posiadanych zasobów w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych</p>	<p>Projektodawca zapewni współpracę szkół lub placówek systemu oświaty, które posiadają niezbędne wyposażenie informatyczne do podnoszenia kompetencji cyfrowych wśród uczniów i nauczycieli, ze szkołami lub placówkami, które nie posiadają takiego wyposażenia.</p> <p>Warunek dotyczy m.in. szkół lub placówek systemu oświaty, które tworzą zespół.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów we wniosku o dofinansowanie projektu.</p>	<p>liczba szkół, z którymi podjęta została współpraca:</p> <p>brak współpracy – 0 pkt,</p> <p>z 1 szkołą – 1 pkt,</p>	5

	(TIK) (dotyczy typu projektu nr 3).		z 2 szkołami – 2 pkt, z 3 szkołami – 3 pkt, z 4 szkołami – 4 pkt, z 5 i więcej szkołami – 5 pkt	
9.	W projekcie wykorzystane są pozytywnie zwalidowane produkty projektów innowacyjnych zrealizowanych w latach 2007 – 2013 w ramach POKL (dotyczy typu projektu nr 1).	<p>Kryterium ma na celu zapewnienie ciągłości, wypracowanych w latach 2007-2013 w kraju, pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych w celu zachowania wypracowanego wcześniej dorobku. Projektodawca zobowiązany jest do zamieszczenia we wniosku informacji na temat narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów zrealizowanych w latach 2007-2013 PO KL wraz z ich szczegółowym opisem oraz sposobem ich wykorzystania.</p> <p>Pomocne będą informacje zawarte na stronie http://kiw-pokl.org.pl/index.php?option=com_k2&view=itemlist&layout=category&task=category&id=193&Itemid=778&lang=pl</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów we wniosku o dofinansowanie projektu.</p>	0/5 pkt	5
10.	Zgodnie z zapisami RPO projekt sprzyja oszczędnemu, efektywnemu i wydajnemu	Wskaźnik: „Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie” jest ramą wykonania osi priorytetowej i będzie służył KE do oceny realizacji celów RPO WM.	koszt objęcia wsparciem jednego ucznia powyżej 1800 euro – 0 pkt,	4

	wydatkowaniu środków oraz zapewnia realizację wskaźników z zachowaniem efektywności kosztowej (dotyczy typu projektu nr 1).	<p>Osiągnięcie wskaźnika warunkuje przyznanie rezerwy wykonania w wysokości 6% alokacji. Kryterium będzie liczone zgodnie z poniższym wzorem:</p> <p>Wartość projektu (euro)</p> <p>_____ <= 1300 euro</p> <p>Wartości docelowa wskaźnika:</p> <p>Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie”</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów we wniosku o dofinansowanie projektu.</p>	<p>koszt objęcia wsparciem jednego ucznia powyżej 1300 euro do 1800 euro – 2 pkt,</p> <p>koszt objęcia wsparciem jednego ucznia do 1300 euro – 4 pkt,</p> <p>koszt należy przeliczyć kursem euro podanym w regulaminie konkursu</p>	
--	---	---	---	--

Działanie 10. 1 – kryteria merytoryczne – szczegółowe, Edukacja ogólna i przedszkolna, Poddziałanie 10.1.2 (10i) - Edukacja ogólna w ramach ZIT

Rodzaj przedsięwzięcia - wsparcie kształcenia ogólnego oraz wsparcie rozwoju zawodowego nauczycieli w ramach działań adresowanych do uczniów i wychowanków szkół/placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne i zawodowe oraz do nauczycieli szkół i placówek oświatowych, dotyczących:

- 1) kształcenia kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw i umiejętności,
- 2) tworzenie warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu,
- 3) rozwoju kompetencji w zakresie korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz kompetencji informatycznych.

L.p.	Kryterium	Opis kryterium	Punktacja	Maksymalna liczba punktów
	Projekt bazuje na już istniejących materiałach edukacyjnych, w tym zasobach dostępnych swobodnie, na wolnych licencjach.	Kryterium przyczyni się do racjonalnego wykorzystania istniejących zasobów edukacyjnych, a także do wydatkowania środków publicznych zgodnie z zasadami skuteczności i oszczędności. Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów we wniosku o dofinansowanie projektu.	0/2 pkt	2
2.	Projekt obejmuje szkoły/placówki systemu oświaty, które brały udział w latach 2012-2013 w programie Cyfrowa szkoła lub analogicznych programach lub są odpowiednio wyposażone lub mają odpowiedni potencjał do rozwijania kompetencji cyfrowych uczniów lub słuchaczy (dotyczy kompleksowego projektu obejmującego działania typu nr 1 i 3).	Kryterium ma na celu koncentrowanie interwencji na działaniach merytorycznych przewidzianych do realizacji w ramach projektu obejmującego naukę programowania a nie na przygotowaniu technicznym szkół do ich realizacji. Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów we wniosku o dofinansowanie projektu.	0/2 pkt	2
3.	Projekt wspiera szkoły lub placówki systemu oświaty z obszarów wiejskich.	Minimalnie jedna spośród szkół lub placówek systemu oświaty, do których kierowane jest wsparcie posiada lokalizację na obszarach wiejskich, definiowanych zgodnie z Wytycznymi Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. Silniejsza koncentracja środków na szkołach i placówkach na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji jest niezbędna w kontekście zróżnicowań wewnątrz regionalnych i potrzeby osiągnięcia większej spójności społeczno-gospodarczej oraz w celu realizacji założeń RPO WM.	0/1 pkt	1

		Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów we wniosku o dofinansowanie projektu.		
4.	Projekt obejmuje wsparciem szkoły podstawowe z niższym niż 10% udziałem uczniów dodatkowo uczących się języka obcego (drugiego języka obcego) w roku 2014 (jeżeli dotyczy podnoszenia kompetencji kluczowych z zakresu języków obcych).	Minimalnie jedna spośród szkół podstawowych, do których kierowane jest wsparcie posiada niższy niż 10% udział uczniów dodatkowo uczących się drugiego języka obcego (brane pod uwagę będą dodatkowe obowiązkowe zajęcia edukacyjne z języka obcego prowadzone w ramach godzin pozostających do dyspozycji dyrektora szkoły). Udzielona pomoc ma na celu wyrównanie szans uczniów na dalszych poziomach edukacji oraz na europejskim rynku pracy. Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów we wniosku o dofinansowanie projektu.	0/1 pkt	1
5.	Projekt zakłada stworzenie nowych lub doposażenie istniejących międzyszkolnych pracowni przedmiotowych (dotyczy projektu obejmującego działania typu nr 1 i 2).	Projektodawca zapewni utworzenie lub doposażenie w szkole lub placówce systemu oświaty międzyszkolnej pracowni do nauczania przedmiotów przyrodniczych lub matematyki, zapewniającej warunki do nauczania opartego na metodzie eksperymentu i dostępnej dla innych szkół i placówek systemu oświaty prowadzonych przez ten sam organ. Takie działanie przyczyni się do lepszego wykorzystania zasobów edukacyjnych na terenie gminy/powiatu, a także do wydatkowania środków publicznych zgodnie z zasadami skuteczności i oszczędności. Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów we wniosku o dofinansowanie projektu.	udostępnienie pracowni min. 1 szkole – 1 pkt udostępnienie pracowni min. 2 i więcej szkołom – 2 pkt	2
6.	Projekt zakłada współpracę szkół i placówek systemu oświaty dotyczącą wykorzystania posiadanych zasobów w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) (dotyczy projektu obejmującego działania typu nr 1 i 3).	Projektodawca zapewni współpracę szkół lub placówek systemu oświaty, które posiadają niezbędne wyposażenie informatyczne do podnoszenia kompetencji cyfrowych wśród uczniów i nauczycieli, ze szkołami lub placówkami, które nie posiadają takiego wyposażenia. Warunek dotyczy m.in. szkół lub placówek systemu oświaty, które tworzą zespół. Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów we wniosku o dofinansowanie projektu.	brak współpracy – 0 pkt, współpraca nawiązana z min. 1 szkołą – 2 pkt	2
7.	Projekt zakłada działania umożliwiające kształcenie u uczniów jednocześnie przynajmniej 2 kompetencji kluczowych i 2 postaw/umiejętności- niezbędnych na rynku pracy, w tym obowiązkowo tych dotyczących innowacyjności i kreatywności.	Kryterium zgodne jest z założeniami Komisji Europejskiej określonymi w Strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju, sprzyjającego włączeniu społecznemu (EUROPA 2020) w ramach której, jednym z priorytetów jest „poprawa rezultatów procesu kształcenia, stosując zintegrowane podejście w każdym segmencie systemu (...)uwzględniając kluczowe kompetencje (...)”.	kształcenie 2 kompetencji i 2 postaw/umiejętności – 2 pkt, kształcenie 3 kompetencji i min. 3	3

		Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów we wniosku o dofinansowanie projektu.	postaw/umiejętności – 3 pkt	
8.	W projekcie wykorzystane są pozytywnie zwalidowane produkty projektów innowacyjnych zrealizowanych w latach 2007 – 2013 w ramach PO KL.	<p>Kryterium ma na celu zapewnienie ciągłości, wypracowanych w latach 2007-2013 w kraju, pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych w celu zachowania wypracowanego wcześniej dorobku. Projektodawca zobowiązany jest do zamieszczenia we wniosku informacji na temat narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów zrealizowanych w latach 2007-2013 PO KL wraz z ich szczegółowym opisem oraz sposobem ich wykorzystania.</p> <p>Pomocne będą informacje zawarte na stronie http://kiw-pokl.org.pl/index.php?option=com_k2&view=itemlist&layout=category&task=category&id=193&Itemid=778&lang=pl</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów we wniosku o dofinansowanie projektu.</p>	0/1 pkt	1
9.	Zgodnie z zapisami RPO WM projekt sprzyja oszczędnemu, efektywnemu i wydajnemu wydatkowaniu środków oraz zapewnia realizację wskaźników z zachowaniem efektywności kosztowej.	<p>Wskaźnik: „Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie” jest ramą wykonania osi priorytetowej i będzie służył KE do oceny realizacji celów RPO WM. Osiągnięcie wskaźnika warunkuje przyznanie rezerwy wykonania w wysokości 6% alokacji. Kryterium będzie liczone zgodnie z poniższym wzorem:</p> <p><u>Wartość projektu (euro)</u> $\leq 1300 \text{ euro}$</p> <p>Wartości docelowa wskaźnika: <i>„Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie”</i></p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów we wniosku o dofinansowanie projektu.</p>	<p>koszt objęcia wsparciem jednego ucznia powyżej 1800 euro – 0 pkt,</p> <p>koszt objęcia wsparciem jednego ucznia powyżej 1300 euro do 1800 euro – 2 pkt,</p> <p>koszt objęcia wsparciem jednego ucznia do 1300 euro – 4 pkt,</p> <p>koszt należy przeliczyć kursem euro podanym w regulaminie konkursu</p>	4

Poddziałanie 10.1.4 (10i) kryteria merytoryczne – szczegółowe▪ **Typ projektu –****– ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI DO EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ POPRZEZ:**

- ✓ **TWORZENIE MIEJSC EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ;**
- ✓ **PROWADZENIE ZAJĘĆ DODATKOWYCH;**
- ✓ **WSPARCIE NAUCZYCIELI EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ (JAKO ELEMENT PROJEKTU).**

L.p.	Kryterium	Opis kryterium	Punktacja	Maksymalna liczba punktów
1	<p>Projekt zakłada objęcie wsparciem i uwzględnia potrzeby dzieci z niepełnosprawnościami tj. posiadających orzeczenie lub opinię z poradni psychologiczno-pedagogicznej (orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na niepełnosprawność wydane przez zespół z poradni psychologiczno-pedagogicznej lub orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno – wychowawczych lub opinia z poradni psychologiczno-pedagogicznej o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju).</p> <p>Wsparciem powinno zostać objętych min. 50 % dzieci z niepełnosprawnościami uczęszczających do danej placówki.</p>	<p>Aby kryterium zostało uznane za spełnione Wnioskodawca powinien: wskazać w sposób jednoznaczny jakie działania dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych zostaną zrealizowane w ramach projektu.</p> <p>Kryterium zostanie zweryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie.</p>	<p>Wnioskodawca zakłada udział w projekcie wymaganej liczby dzieci niepełnosprawnych oraz wskazuje w sposób jednoznaczny jakie działania zostaną zrealizowane w ramach projektu na rzecz niepełnosprawnych – 5 pkt.</p> <p>Brak spełnienia ww. warunków lub brak informacji w tym zakresie – 0 pkt.</p>	5

2	<p>Projekt zakłada realizację na obszarze gminy, której poziom upowszechnienia edukacji przedszkolnej znajduje się poniżej średniego poziomu określonego dla województwa mazowieckiego.</p>	<p>Preferowane będzie wsparcie istniejących oraz tworzenie nowych ośrodków wychowania przedszkolnego na obszarach o niskim stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej. Aby kryterium zostało uznane za spełnione wszystkie gminy z obszaru objętego wsparciem w ramach projektu muszą zostać wymienione na stanowiącej załącznik do regulaminu konkursu liście gmin charakteryzujących się stopniem upowszechnienia edukacji przedszkolnej poniżej średniej wartości dla województwa mazowieckiego.</p> <p>Kryterium zostanie zweryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie.</p>	<p>Wnioskodawca zakłada jako obszar realizacji projektu jedynie jednostkę./jednostki samorządu terytorialnego wymienioną w Załączniku do regulaminu konkursu – 5 pkt.</p> <p>Brak spełnienia ww. warunków lub brak informacji w tym zakresie – 0 pkt.</p>	5
3	<p>Wsparcie jest kierowane do organów ośrodków wychowania przedszkolnego albo ośrodków wychowania przedszkolnego, które nie korzystały ze środków EFS dostępnych w latach 2007 – 2013 w ramach Poddziałania 9.1.1 Zmniejszenie nierówności w stopniu upowszechniania edukacji przedszkolnej PO KL.</p>	<p>Aktywizacja potencjalnych Beneficjentów, którzy nie aplikowali dotychczas o środki EFS jest jednym z elementów umożliwiających osiągnięcie założeń Programu.</p> <p>Organ prowadzący jest zobowiązany wskazać we wniosku aplikacyjnym oświadczenie, że ośrodek dotychczas nie otrzymał wsparcia w ramach Poddziałania 9.1.1 POKL Zmniejszenie nierówności w stopniu upowszechniania edukacji przedszkolnej POKL.</p>	<p>Wnioskodawca dotychczas nie otrzymał wsparcia w ramach Poddziałania 9.1.1 POKL Zmniejszenie nierówności w stopniu upowszechniania edukacji przedszkolnej POKL – 5 pkt.</p> <p>Brak spełnienia ww. warunków lub brak informacji w tym zakresie – 0 pkt.</p>	5

		Kryterium zostanie zweryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie.		
4	Projekt zakłada przeznaczenie 50% nowotworzonych/doposażanych miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci, dotychczas nieuczestniczących w edukacji przedszkolnej, wyłącznie z obszarów wiejskich.	Preferowane będzie tworzenie nowych ośrodków wychowania przedszkolnego/ modernizacja istniejących w celu objęcia systemem wychowania przedszkolnego dzieci z terenów wiejskich pozbawionych dotychczas takiej możliwości. Kryterium zostanie zweryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie.	Wnioskodawca zakłada udział w projekcie wymaganej liczby dzieci – 5 pkt. Brak spełnienia ww. warunków lub brak informacji w tym zakresie – 0 pkt.	5

Działanie 10. 2 - kryteria merytoryczne – szczegółowe, Upowszechnianie kompetencji kluczowych wśród osób dorosłych

Rodzaj przedsięwzięcia - **Szkolenia lub inne formy podnoszenia kompetencji cyfrowych i językowych zakończone procesem formalnego potwierdzenia i certyfikacji nabytych kwalifikacji.**

L.p.	Kryterium	Opis kryterium	Punktacja	Maksymalna liczba punktów
1.	Projekt jest realizowany w partnerstwie.	<p>Zgodnie z RPO WM preferowana jest realizacja projektów w partnerstwie, zakładającym m.in. wykorzystanie doświadczenia i potencjału edukacyjnego partnerów. Partner wnosząc do projektu w szczególności zasoby organizacyjne, techniczne i ludzkie, zwiększy możliwości podniesienia jakości działań zaplanowanych w projekcie.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów we wniosku o dofinansowanie projektu.</p>	0/3 pkt	3 pkt
2.	Grupę docelową projektu stanowią osoby w wieku 50 lat i więcej (min. 30 % uczestników).	<p>Kryterium ma na celu podniesienie wskaźnika aktywizacji zawodowej osób powyżej 50 roku życia, co zostało uwzględnione w RPO WM.</p> <p>Osoby powyżej 50 roku życia są grupą społeczną doświadczającą szczególnych trudności związanych ze znalezieniem i utrzymaniem zatrudnienia. Wynika to m.in. z niechęci pracodawców do zatrudniania osób starszych, postrzeganych jako mniej wydajnych i gorzej wykwalifikowanych pracowników, jak również z niewielkiej motywacji osób starszych do podnoszenia raz zdobytych kwalifikacji zawodowych, czy też do całkowitego przekwalifikowania w odpowiedzi na potrzeby rynku pracy. Osoby w wieku 50+ znacznie częściej niż pozostali bezrobotni doświadczają problemu bezrobocia długotrwałego (powyżej 24 miesięcy), co dodatkowo utrudnia efektywną aktywizację zawodową tej grupy społecznej.</p>	<p>procentowy udział w projekcie osób w wieku 50 lat i więcej:</p> <p>poniżej 30% - 0 pkt,</p> <p>od 30% do 60% - 2 pkt</p> <p>powyżej 60% - 4 pkt</p>	4 pkt

		Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów we wniosku o dofinansowanie projektu.		
3.	Projekt skierowany jest wyłącznie do osób o niskich kwalifikacjach.	Zgodnie z RPO WM kryterium zapewni wsparcie dla grupy do osób w wieku od 25 lat która ze względu na niskie kwalifikacje (tj. osób posiadających wykształcenie na poziomie do ISCED 3) jest mało elastyczna na rynku pracy i trudniej jej się dostosować do zmieniających się wymagań pracodawców. Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku.	0/6 pkt	6 pkt
4.	Projekt przyczyni się do podniesienia kompetencji kluczowych osób zamieszkujących obszary wiejskie, które stanowić będą min. 30% uczestników.	Silniejsza koncentracja środków na działaniach prowadzonych na obszarach wiejskich, cechujących się największymi potrzebami w zakresie podnoszenia kompetencji kluczowych wśród osób dorosłych jest niezbędna w kontekście zróżnicowań wewnątrz regionalnych i potrzeby osiągnięcia większej spójności społeczno-gospodarczej oraz w celu realizacji założeń RPO WM. Obszary wiejskie są definiowanych zgodnie z <i>Wytycznymi Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020.</i> Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów we wniosku o dofinansowanie projektu.	uczestnictwo w projekcie osób zamieszkujących obszary wiejskie: poniżej 30% – 0 pkt, powyżej 30% do 60% uczestników – 2 pkt, powyżej 60% uczestników – 4 pkt	4 pkt

5.	Projekt bazuje na już istniejących wysokiej jakości materiałach edukacyjnych dostępnych na zasadzie wolnych licencji.	Kryterium przyczyni się do racjonalnego wykorzystania istniejących zasobów edukacyjnych, a także do wydatkowania środków publicznych zgodnie z zasadami skuteczności i oszczędności. Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów we wniosku o dofinansowanie projektu.	0/1 pkt	1 pkt
6.	Wsparcie w zakresie szkoleń kierowane jest wyłącznie do osób, które nie uczestniczyły we wsparciu LLL (life long learning) oferowanym w tożsamym zakresie w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w latach 2013-2015.	Realizacja projektów przewidzianych dla określonej w przedmiotowym kryterium grupy osób pozytywnie wpłynie na rynek pracy, bowiem w pierwszej kolejności objęte wsparciem zostaną osoby, które dotąd nie korzystały ze wsparcia w tożsamym zakresie w ramach POKL w latach 2013-2015. Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów we wniosku o dofinansowanie projektu.	0/2 pkt	2 pkt

Poddziałanie 10.3.1 (10iv) kryteria merytoryczne – szczegółowe, Doskonalecie zawodowe uczniów**Rodzaj przedsięwzięcia - Doskonalecie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli zawodu i instruktorów praktycznej nauki zawodu.**

L. p.	Kryterium	Opis kryterium	Punktacja	Maksymalna liczba punktów
1.	Projekt przewiduje przygotowanie nauczycieli do wykonywania zawodu nauczyciela kształcenia zawodowego adekwatnie do aktualnych potrzeb w zakresie kształcenia zawodowego wskazywanych przez pracodawców lokalnych/regionalnych oraz do programów wspomagania danej szkoły lub placówki systemu oświaty.	<p>Wsparcie obejmie finansowanie studiów podyplomowych (spełniające wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela kształcenia zawodowego) lub kursów kwalifikacyjnych przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela kształcenia zawodowego w ramach wprowadzenia programów wspomagania danej placówki, zawodów nowo wprowadzonych do klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, zawodów wprowadzonych w efekcie modernizacji oferty kształcenia zawodowego albo tworzenia nowych kierunków nauczania lub zawodów, na które występuje deficyt na regionalnym lub lokalnym rynku pracy oraz braki kadrowe wśród nauczycieli kształcenia zawodowego.</p> <p>Potrzeby w przedmiotowym zakresie mogą zostać ocenione w szczególności na podstawie analiz własnych, informacji udostępnianych przez WUP, odnoszących się sytuacji w roku poprzedzającym ogłoszenie konkursu, a także danych statystycznych GUS.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu.</p>	0/10 pkt	10
2.	Wsparcie w ramach projektu zostanie skierowane w pierwszej kolejności do nauczycieli szkół/placówek systemu oświaty osiągających	<p>Diagnoza zakresie przynależności do grupy szkół/placówek systemu oświaty osiągających najniższe wyniki edukacyjne w skali regionu, opisana przez Projektodawcę we wniosku o dofinansowanie projektu, odnosi się do wybranego parametru dotyczącego m.in. wyników edukacyjnych osiąganych przez szkołę lub placówkę systemu oświaty.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu.</p>	0/1 pkt	1

	najlepsze wyniki edukacyjne.			
3.	Projekt bazuje na już istniejących materiałach edukacyjnych, w tym zasobach dostępnych swobodnie, na wolnych licencjach.	<p>Kryterium przyczyni się do racjonalnego wykorzystania istniejących zasobów edukacyjnych, a także do wydatkowania środków publicznych zgodnie z zasadami skuteczności i oszczędności. Powyższe zostanie zagwarantowane poprzez przekazanie na mocy umowy o dofinansowanie projektu, praw autorskich do produktów powstałych w ramach projektów współfinansowanych przez EFS do instytucji zarządzającej i wprowadzenie obligatoryjnego wymogu udostępniania powstałych materiałów edukacyjnych i szkoleniowych (np. podręczników, scenariuszy zajęć, materiałów multimedialnych, broszur) na zasadzie wolnej licencji. Beneficjent zadeklaruje, jakie wolne licencje będą zastosowane oraz, że odpowiednie oznaczenia znajdą się na portalach internetowych (własnych i/lub należących do podmiotów trzecich), za pośrednictwem których zasoby te będą udostępniane).</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów we wniosku o dofinansowanie projektu.</p>	0/1 pkt	1
4.	Projekt jest realizowany w partnerstwie z pracodawcami/przedsiębiorcami (co najmniej jedna szkoła i jeden przedsiębiorca/organizacja posiadającymi profil działalności zbieżny z kierunkami kształcenia w danej szkole/placówce.	<p>Projekty realizowane w partnerstwie w szczególności szkół/placówek z pracodawcami/przedsiębiorcami.</p> <p>Pracodawcy/przedsiębiorcy zaangażowani w realizację projektu muszą posiadać profil działalności zbieżny z kierunkami kształcenia w których szkoła/placówka kształci lub chciałaby kształcić, co gwarantuje możliwość nawiązania faktycznej współpracy w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu.</p>	<p>liczba przedsiębiorców w partnerstwie:</p> <p>brak partnerstwa – 0 pkt,</p> <p>1 przedsiębiorca/organizacja przedsiębiorców – 2 pkt,</p> <p>2 przedsiębiorców/organizacje</p>	4

			przedsiębiorców i więcej – 4 pkt	
5.	W projekcie wykorzystane są pozytywnie zwalidowane produkty projektów innowacyjnych zrealizowanych w latach 2007 – 2013 w ramach POKL.	<p>Kryterium ma na celu zapewnienie ciągłości , wypracowanych w latach 2007-2013 w kraju, pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych w celu zachowania wypracowanego wcześniej dorobku. Projektodawca zobowiązany jest do zamieszczenia we wniosku informacji na temat narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów zrealizowanych w latach 2007-2013 PO KL wraz z ich szczegółowym opisem oraz sposobem ich wykorzystania.</p> <p>Pomocne będą informacje zawarte na stronie http://kiw-pokl.org.pl/index.php?option=com_k2&view=itemlist&layout=category&task=category&id=193&Itemid=778&lang=pl</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu.</p>	0/5 pkt	5

Poddziałanie 10.3.1 (10iv) kryteria merytoryczne – szczegółowe, Doskonalenie zawodowe uczniów.**Rodzaj przedsięwzięcia -Modernizacji oferty kształcenia zawodowego poprzez:**

- 1) **rozwój współpracy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe z otoczeniem społeczno-gospodarczym, stymulującej podnoszenie umiejętności oraz uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów/słuchaczy, w tym realizacja staży i praktyk zawodowych.**
- 2) **tworzenie w szkołach lub placówkach systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe* (tj. centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego i/lub jednostek systemu oświaty realizujących zadania** ckziu) warunków odzwierciedlających naturalne warunki pracy właściwe dla nauczanych zawodów – wyłącznie jako element projektu.**

L.p.	Kryterium	Opis kryterium	Punktacja	Maksymalna liczba punktów
1.	W ramach projektu podejmuje się działania zapewniające budowanie sieci współpracy szkół/placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, np. w zakresie korzystania ze sprzętu do nauki zawodu.	<p>Kryterium ma na celu promowanie współpracy w ramach aktywnie tworzonej sieci kontaktów, zwanej również networkingiem lub sieciowaniem, które staje się coraz bardziej powszechne.</p> <p>Sieciowanie to nawiązywanie i podtrzymywanie relacji z innymi w celu pozyskiwania informacji oraz wzajemnego wspierania się. Jest to proces wymiany informacji, doświadczenia, zasobów i wielostronnego wsparcia dzięki korzystnej sieci wzajemnych kontaktów. Networking pozwala często na pozyskanie długofalowych i zaufanych partnerów, a jego podstawową zasadą jest wzajemność.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu.</p>	0/3 pkt	3
2.	Projekt przewiduje organizację praktyk zawodowych lub staży u przedsiębiorców/pracodawców dla uczniów/słuchaczy	<p>Kryterium ma na celu premiowanie działań, które będą sprzyjać nawiązaniu stosunku pracy przez przedsiębiorców/pracodawców z uczniami/słuchaczami odbywającymi u przedsiębiorców/pracodawców staż zawodowy lub praktykę zawodową, po ukończeniu przez nich nauki.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu.</p>	0/3 pkt	3

	ostatnich roczników szkolnych w toku kształcenia w poszczególnych typach szkół/placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe.			
3.	Realizowane w ramach projektu praktyki zawodowe lub staże dla uczniów/słuchaczy szkół placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe trwają w roku szkolnym 3 miesiące lub dłużej.	<p>Realizacja praktycznej nauki zawodu zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020 możliwa jest w 3 formach. Realizacja tych form została pomyślana w taki sposób, aby środki EFS stanowiły uzupełnienie działalności szkoły, a nie zastępowały finansowania publicznego.</p> <p>1) w zasadniczych szkołach zawodowych, w których realizowane są wyłącznie zajęcia praktyczne istnieje możliwość sfinansowania praktyk zawodowych, będących uzupełnieniem praktycznej nauki zawodu organizowanej w tych szkołach.</p> <p>2) w technikach i szkołach policealnych można z kolei realizować staże zawodowe, zarówno w ramach kształcenia zawodowego praktycznego, jak i poza tym zakresem. Jeżeli w ww. szkołach nie ma możliwości organizacji tego typu kształcenia w wymiarze określonym w podstawie programowej, we współpracy z pracodawcami, gdyż szkoła nie posiada na ten cel środków finansowych, to EFS powinien umożliwić realizację takich działań. Jeżeli natomiast szkoła dysponuje takimi środkami, to można za pomocą EFS zwiększyć wymiar praktyk zawodowych objętych podstawą programową nauczania danego zawodu realizując staż.</p> <p>3) w innych szkołach o profilu zawodowym np. w szkołach artystycznych sfinansowanie staży.</p> <p>Reasumując, w ramach projektu co do zasady nie można sfinansować obowiązkowych praktyk zawodowych u pracodawców/ przedsiębiorców, z wyjątkami wskazanymi w pkt 1 (praktyki zawodowe) oraz w pkt 2 (staże zawodowe), ale tylko jeżeli szkoły nie realizują takich działań u pracodawców. Jeżeli natomiast takie działania realizują, mają na nie środki to nie powinny ich</p>	0/3 pkt	3

		<p>podwójnie finansować, w tym dodatkowo z EFS. Mogą wówczas wyłącznie zwiększyć wymiar tych praktyk i „te zwiększenie” sfinansować ze środków EFS.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu.</p>		
4.	<p>W ramach projektu podejmuje się działania zwiększające kompetencje miękkie uczestników projektu.</p>	<p>Kompetencje miękkie, jak kreatywność, innowacyjność, umiejętność pracy w grupie, komunikatywność, odporność na stres, umiejętność zarządzania czasem są niezwykle ważne na rynku pracy. Umiejętności zawodowe uzupełnione o w/w kompetencje osobiste i społeczne zwiększą szanse na uzyskania zatrudnienia i skuteczne wykonywanie powierzonych obowiązków. Dlatego stawianie na rozwijanie miękkich kompetencji już od najwcześniejszych etapów nauczania jest równie ważne jak przyswajanie wiedzy.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów we wniosku o dofinansowanie projektu.</p>	0/3 pkt	3
5.	<p>Projekt jest realizowany w partnerstwie z pracodawcami/przedsiębiorcami (co najmniej jedna szkoła i jeden przedsiębiorca/organizacja przedsiębiorców) posiadającymi profil działalności zbieżny z kierunkami kształcenia w danej szkole/placówce.</p>	<p>Promowane będą projekty realizowane w partnerstwie szkół/placówek z pracodawcami/przedsiębiorcami lub ich organizacjami.</p> <p>Pracodawcy/przedsiębiorcy zaangażowani w realizację projektu muszą posiadać profil działalności zbieżny z kierunkami kształcenia, w których szkoła/placówka kształci lub chciałaby kształcić, co gwarantuje możliwość nawiązania faktycznej współpracy w zakresie doskonalenia zawodowego uczniów.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu.</p>	<p>liczba przedsiębiorców w partnerstwie:</p> <p>brak partnerstwa – 0 pkt,</p> <p>1 przedsiębiorca/organizacja</p> <p>przedsiębiorców – 2 pkt,</p> <p>2 przedsiębiorców/organizacje</p>	4

			przedsiębiorców i więcej – 4 pkt	
6.	W projekcie wykorzystane są pozytywnie zwalidowane produkty projektów innowacyjnych zrealizowanych w latach 2007 – 2013 w ramach POKL.	<p>Kryterium ma na celu zapewnienie ciągłości, wypracowanych w latach 2007-2013 w kraju, pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych w celu zachowania wypracowanego wcześniej dorobku. Projektodawca zobowiązany jest do zamieszczenia we wniosku informacji na temat narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów zrealizowanych w latach 2007-2013 PO KL wraz z ich szczegółowym opisem oraz sposobem ich wykorzystania.</p> <p>Pomocne będą informacje zawarte na stronie http://kiw-pokl.org.pl/index.php?option=com_k2&view=itemlist&layout=category&task=category&id=193&Itemid=778&lang=pl</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu.</p>	0/5 pkt	5
7.	W ramach projektu kontynuowana jest współpraca nawiązana przez szkoły lub placówki systemu oświaty z otoczeniem społeczno-gospodarczym w trakcie realizacji projektów w latach 2007-2013, która przy organizacji praktyk i staży zawodowych dotyczyć będzie przynajmniej 10 % uczniów/słuchaczy.	<p>Kryterium ma na celu zapewnienie ciągłości nawiązanej współpracy w ramach projektów realizowanych w latach 2007-2013.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu.</p>	0/1 pkt	1

8.	Projekt przewiduje partycypację finansową przedsiębiorców na poziomie minimum 5% w kosztach organizacji i prowadzenia praktyki zawodowej.	Wymagane jest, aby każdy z przedsiębiorców/pracodawców zagwarantował co najmniej 5% partycypację finansową w organizacji programów stażowych/ praktyk zawodowych planowanych w ramach projektu, o czym informacja zamieszczana jest we wniosku o dofinansowanie projektu. Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu.	partycypacja finansowa na poziomie: poniżej 5% – 0 pkt, ponad 5% do 10% – 3 pkt, ponad 10% – 5 pkt	5
9.	Projekt zapewnia wyrównanie szans edukacyjnych i rozwojowych uczniów/słuchaczy z grup defaworyzowanych poprzez objęcie wsparciem klas/grup szkół/placówek systemu oświaty, w obrębie których minimum 20% stanowią takie osoby.	Kryterium ma na celu zapewnienie dostępności do wsparcia uczniów/słuchaczy uczestniczących w projekcie z grup defaworyzowanych: z niepełnosprawnością, żyjących w ubóstwie, z rodzin dysfunkcyjnych, przynależących do mniejszości etnicznych, w zależności od przeanalizowanych potrzeb. Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów we wniosku o dofinansowanie projektu.	uczestnictwo w projekcie uczniów/słuchaczy z grup defaworyzowanych: poniżej 20%- 0 pkt, od 20% uczestników – 1 pkt, od 40% uczestników – 2 pkt, od 60% uczestników – 3 pkt,	5

			od 80% uczestników – 4 pkt, 100 % uczestników – 5 pkt	
10.	Zgodnie z zapisami RPO projekt sprzyja oszczędnemu, efektywnemu i wydajnemu wydatkowaniu środków oraz zapewnia realizację wskaźników z zachowaniem efektywności kosztowej.	<p>Wskaźnik: „Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy” jest ramą wykonania osi priorytetowej i będzie służył KE do oceny realizacji celów RPO WM. Osiągnięcie wskaźnika warunkuje przyznanie rezerwy wykonania w wysokości 6% alokacji.</p> <p>Kryterium będzie liczone zgodnie z poniższym wzorem:</p> <p>Wartość projektu (euro)</p> $\frac{\text{Wartość projektu (euro)}}{\text{Wartości docelowa wskaźnika: „Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy”}} \leq 2500 \text{ euro}$ <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów we wniosku o dofinansowanie projektu.</p>	<p>koszt objęcia wsparciem jednego ucznia powyżej 2750 euro lub brak wskaźnika – 0 pkt,</p> <p>koszt objęcia wsparciem jednego ucznia powyżej 2500 euro do 2750 euro – 3 pkt,</p> <p>koszt objęcia wsparciem jednego ucznia do 2500 euro – 5 pkt</p> <p>koszt należy przeliczyć kursem euro podanym w regulaminie konkursu</p>	5

Poddziałanie 10.3.1 (10iv) kryteria merytoryczne – szczegółowe, Doskonalenie zawodowe uczniów

Rodzaj przedsięwzięcia -Modernizacji oferty kształcenia zawodowego poprzez prowadzenie doradztwa edukacyjno-zawodowego i rozwój współpracy z rynkiem pracy w zakresie dostosowywania do jego potrzeb w wymiarze regionalnym i lokalnym oferty edukacyjnej w szkołach i w formach pozaszkolnych.

L.p.	Kryterium	Opis kryterium	Punktacja	Maksymalna liczba punktów
1.	W projekcie wykorzystane są pozytywnie zwalidowane produkty projektów innowacyjnych zrealizowanych w latach 2007 – 2013 w ramach POKL.	<p>Kryterium ma na celu zapewnienie ciągłości, wypracowanych w latach 2007-2013 w kraju, pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych w celu zachowania wypracowanego wcześniej dorobku. Projektodawca zobowiązany jest do zamieszczenia we wniosku informacji na temat narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów zrealizowanych w latach 2007-2013 PO KL wraz z ich szczegółowym opisem oraz sposobem ich wykorzystania.</p> <p>Pomocne będą informacje zawarte na stronie http://kiw-pokl.org.pl/index.php?option=com_k2&view=itemlist&layout=category&task=category&id=193&Itemid=778&lang=pl</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu.</p>	0/5 pkt	5
2.	Projekt jest realizowany w partnerstwie z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego szkół i placówek systemu oświaty	<p>Realizacja projektu w partnerstwie przyczyni się do wykorzystania doświadczenia i potencjału partnerów w realizacji działań projektowych. Partner wniesie do projektu zasoby organizacyjne, techniczne i ludzkie, co zwiększy możliwości działania i zapewni lepszą analizę i zdefiniowanie potrzeb w zakresie doradztwa zawodowego w perspektywie potrzeb rynku pracy.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu.</p>	0/5 pkt	5

	w tym z przedsiębiorcami.			
3.	W ramach projektu podejmuje się działania zwiększające kompetencje miękkie uczestników projektu.	Kompetencje miękkie, jak kreatywność, innowacyjność, umiejętność pracy w grupie, komunikatywność, odporność na stres, umiejętność zarządzania czasem są niezwykle ważne na rynku pracy. Umiejętności zawodowe uzupełnione o w/w kompetencje osobiste i społeczne zwiększą szanse na uzyskania zatrudnienia i skuteczne wykonywanie powierzonych obowiązków. Dlatego stawianie na rozwijanie miękkich kompetencji już od najwcześniejszych etapów nauczania jest równie ważne jak przyswajanie wiedzy. Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów we wniosku o dofinansowanie projektu.	0/3 pkt	3

Poddziałanie 10.3.4 (10iv) kryteria merytoryczne – szczegółowe**Typ projektu – („WSPARCIE KSZTAŁCENIA I SZKOLENIA ZAWODOWEGO OSÓB DOROSŁYCH”)**

L.p.	Kryterium	Opis kryterium	Punktacja	Maksymalna liczba punktów
1	Wsparciem w ramach projektu objęto minimum 50 osób.	Kryterium będzie weryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie. Kryterium podyktowane jest potrzebą zapewnienia wyższej efektywności kosztowej.	W przypadku objęcia wsparciem minimum 50 osób – 5 pkt. W przypadku objęcia wsparciem mniejszej liczby osób – 0 pkt.	5
2	Projekt odpowiada na zdiagnozowane potrzeby gospodarki w sektorach istotnych z punktu widzenia Inteligentnej Specjalizacji Województwa Mazowieckiego.	Wnioskodawca wykazał że projekt odpowiada na potrzeby sektorów gospodarki, których aktywność innowacyjna przyczynia się do rozwoju regionu w obszarach Inteligentnych specjalizacji WM na podstawie Załącznika nr 1. Inteligentna Specjalizacja Województwa Mazowieckiego do Regionalnej Strategii Innowacji dla Mazowsza do 2020 roku. Kryterium zostanie zweryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie.	W przypadku wykazania w projekcie zgodności z Inteligentną Specjalizacją Województwa Mazowieckiego. – 5 pkt. W przypadku braku informacji lub braku zgodności z Inteligentną Specjalizacją Województwa Mazowieckiego - 0 pkt.	5

3	50% ogólnej liczby uczestników, którym w ramach projektu udzielono wsparcia mieszka na obszarach wiejskich	Kryterium będzie weryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie. Kryterium podyktowane jest dużą liczbą osób bezrobotnych zamieszkałych na obszarach wiejskich, którzy nie mogą znaleźć zatrudnienia z powodu niskich/nieadekwatnych do lokalnych potrzeb kwalifikacji zawodowych	W przypadku objęcia wsparciem minimum 50% mieszkańców obszarów wiejskich– 5 pkt. W przypadku objęcia wsparciem mniejszej liczby osób – 0 pkt.	5
---	--	--	--	---

5. KRYTERIA MERYTORYCZNE SZCZEGÓŁOWE ZGODNOŚCI ZE STRATEGIĄ ZIT WOF

L.p.	Kryterium	Opis kryterium	Punktacja	Maksymalna liczba punktów
1.	Stopień realizacji wskaźników produktu Strategii ZIT WOF	<p>Ocena będzie polegać na określeniu w jakim stopniu w projekcie realizowane są wskaźniki produktu określone w Strategii ZIT WOF.</p> <p>W ramach kryterium oceniana będzie relacja (proporcja) wartości założonych do realizacji w projekcie wskaźników do wartości wskaźników produktu określonych w Strategii ZIT WOF na poziomie poddziałań w ramach właściwego typu projektu. Wnioskodawca otrzyma punkty proporcjonalnie do stopnia wypełnienia przez projekt wskaźników Strategii ZIT WOF.</p> <p>Zgłaszane projekty będą oceniane wg następującego wzoru:</p> $\frac{Wp}{Wz} * 200$ <p>Oznaczenia: Wp – Wartość wskaźnika produktu realizowana w projekcie Wz – Wartość wskaźnika produktu na poziomie poddziałania zapisana w Strategii ZIT</p> <p>Ocena będzie dokonywana na podstawie wskaźników wybranych w tabeli „Lista mierzalnych wskaźników projektu” znajdujących się w formularzu wniosku o dofinansowanie.</p>	$\frac{Wp}{Wz} * 200 \geq 19,5$	20
			$19,5 > \frac{Wp}{Wz} * 200 \geq 18,5$	19
			$18,5 > \frac{Wp}{Wz} * 200 \geq 17,5$	18
			$17,5 > \frac{Wp}{Wz} * 200 \geq 16,5$	17
			$16,5 > \frac{Wp}{Wz} * 200 \geq 15,5$	16
			$15,5 > \frac{Wp}{Wz} * 200 \geq 14,5$	15
			$14,5 > \frac{Wp}{Wz} * 200 \geq 13,5$	14
			$13,5 > \frac{Wp}{Wz} * 200 \geq 12,5$	13
			$12,5 > \frac{Wp}{Wz} * 200 \geq 11,5$	12
			$11,5 > \frac{Wp}{Wz} * 200 \geq 10,5$	11
			$10,5 > \frac{Wp}{Wz} * 200 \geq 9,5$	10
			$9,5 > \frac{Wp}{Wz} * 200 \geq 8,5$	9
			$8,5 > \frac{Wp}{Wz} * 200 \geq 7,5$	8

			$7,5 > \frac{Wp}{Wz} * 200 \geq 6,5$	7
			$6,5 > \frac{Wp}{Wz} * 200 \geq 5,5$	6
			$5,5 > \frac{Wp}{Wz} * 200 \geq 4,5$	5
			$4,5 > \frac{Wp}{Wz} * 200 \geq 3,5$	4
			$3,5 > \frac{Wp}{Wz} * 200 \geq 2,5$	3
			$2,5 > \frac{Wp}{Wz} * 200 \geq 1,5$	2
			$1,5 > \frac{Wp}{Wz} * 200 \geq 0,5$	1
			$0,5 > \frac{Wp}{Wz} * 200$	0
2.	Rozwiązanie problemu dodatkowego wskazanego w Strategii ZIT WOF	Ocenie będzie podlegać, czy realizacja zgłaszanego projektu, poza bezpośrednim rozwiązaniem zidentyfikowanego w nim problemu (uznanego przez Wnioskodawcę za problem wiodący), przyczynia się do rozwiązywania innych problemów wskazanych w Strategii ZIT WOF. Katalog problemów dodatkowych będzie elementem regulaminu konkursu.	Wnioskodawca wykazał, że zgłaszany projekt przyczynia się do rozwiązania co najmniej dwóch problemów dodatkowych poza wskazanym problemem wiodącym.	10
			Wnioskodawca wykazał, że zgłaszany projekt przyczynia się do rozwiązania jednego problemu dodatkowego poza wskazanym problemem wiodącym.	6
			Wnioskodawca nie wykazał, że zgłaszany projekt przyczynia się do rozwiązania co najmniej jednego problemu dodatkowego poza wskazanym problemem wiodącym.	0
			Punkty w ramach kryterium nie podlegają sumowaniu.	

3.	Kontynuacja wcześniejszych przedsięwzięć	Ocenię będzie podlegać czy zgłaszany projekt kontynuuje, uzupełnia lub rozwija inne przedsięwzięcie wskazane przez Wnioskodawcę.	Wnioskodawca wykazał komplementarność z co najmniej 1 projektem.	10
		Przedsięwzięcie wskazane jako kontynuowane, uzupełniane lub rozwijane może być finansowane z dowolnego źródła. Obszary realizacji projektów/przedsięwzięć muszą się pokrywać ze sobą co najmniej w części obszarów.	Wnioskodawca nie wykazał komplementarności z żadnym projektem. Punkty w ramach kryterium nie podlegają sumowaniu.	0
4.	Oddziaływanie terytorialne efektów realizacji projektu, w tym grupę docelową	Ocenię będzie podlegać zasięg terytorialny projektu, w tym grupa docelowa – liczba gmin objętych realizacją projektu.	Projekt będzie realizowany na obszarze 6 lub więcej gmin wchodzących w skład WOF.	10
			Projekt będzie realizowany na obszarze 5 gmin wchodzących w skład WOF.	8
			Projekt będzie realizowany na obszarze 4 gmin wchodzących w skład WOF.	6
			Projekt będzie realizowany na obszarze 3 gmin wchodzących w skład WOF.	4
			Projekt będzie realizowany na obszarze 2 gmin wchodzących w skład WOF.	2
			Projekt będzie realizowany na obszarze 1 gminy wchodzącej w skład WOF.	0
			Punkty w ramach kryterium nie podlegają sumowaniu.	
5.	Zasięg przestrzenny oddziaływania	Ocenię będzie podlegać, czy realizacja zgłaszanego przez Wnioskodawcę projektu będzie oddziaływać poza zasięg terytorialny, wskazany jako obszar jego bezpośredniej realizacji,	Wnioskodawca wykazał, że realizacja zgłaszanego projektu będzie oddziaływać poza zasięg jego bezpośredniej realizacji.	10

	efektów realizacji projektu, w tym grupę docelową	oraz poza bezpośrednią grupę docelową (wskazanych we wniosku o dofinansowanie lidera i partnerów projektu).	Wnioskodawca nie wykazał, że realizacja zgłaszanego projektu będzie oddziaływać poza zasięg jego bezpośredniej realizacji. Punkty w ramach kryterium nie podlegają sumowaniu.	0
Razem:				60

DZIAŁANIE 8.1 (8I) - PROJEKTY REALIZOWANE PRZEZ POWIATOWE URZĘDY PRACY

Kryterium	Definicja (informacja o zasadach oceny)	Opis znaczenia kryterium
Kryteria formalne		
1	Czy projekt opisany we wniosku o dofinansowanie nie został usunięty z wykazu projektów zidentyfikowanych, stanowiącego załącznik do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych RPO WM 2014-2020? Weryfikacji podlega czy wnioskodawca jest uprawniony do składania wniosku o dofinansowanie poprzez sprawdzenie, czy projekt opisany we wniosku o dofinansowanie nie został w danym roku kalendarzowym usunięty z wykazu projektów zidentyfikowanych, stanowiącego załącznik do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych RPO WM 2014-2020.	Niespełnienie kryterium skutkuje odrzuceniem wniosku.
2	Czy wniosek został złożony w odpowiedzi na wezwanie IP? Weryfikowane będzie, czy wniosek został złożony w odpowiedzi na wezwanie IP i w zgodzie z konkretną informacją o naborze, w tym czy został złożony w odpowiednim terminie i do właściwej instytucji.	Niespełnienie kryterium jest równoznaczne z pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.
3	Czy wniosek został wypełniony zgodnie z instrukcją wypełnienia wniosku? W ramach kryterium weryfikowane będzie: – czy wniosek został złożony na formularzu wskazanym przez IP; – czy Wnioskodawca przygotowując wniosek, zastosował się do wszystkich poleceń wskazanych w instrukcji wypełnienia wniosku; – czy wniosek został złożony w formie wymaganej przez IP (elektroniczna i papierowa); – czy wniosek został wypełniony w języku polskim: Niezastosowanie się do poleceń instrukcji jest równoznaczne z niespełnieniem kryterium.	Niespełnienie kryterium skutkuje koniecznością poprawy wniosku w terminie wskazanym przez IP.
4	Czy wersje wniosku są tożsame? Weryfikowane będzie, czy wersja papierowa wniosku jest tożsama z wersją elektroniczną. W przypadku gdy wersja papierowa nie jest zgodna z wersją elektroniczną stwierdza się niespełnienie kryterium. ¹⁹¹	Niespełnienie kryterium skutkuje koniecznością poprawy wniosku w

¹⁹¹ Wymóg uzależniony od funkcjonalności LSI. W przypadku obowiązywania tylko i wyłącznie wersji elektronicznej wniosku wymóg zostanie usunięty.

			terminie wskazanym przez IP.
5	Czy wniosek w wersji elektronicznej i papierowej jest kompletny?	Weryfikacja polega na sprawdzeniu, czy wniosek w wersji papierowej zawiera wszystkie strony, zgodnie z wersją elektroniczną wniosku. W przypadku braku strony stwierdza się niespełnienie kryterium.	Niespełnienie kryterium skutkuje koniecznością poprawy wniosku w terminie wskazanym przez IP.
6	Czy wniosek został podpisany przez osoby upoważnione do reprezentacji Wnioskodawcy i opatrzony właściwymi pieczęciami w tym pieczęcią podmiotu?	Weryfikacja kryterium polega na sprawdzeniu zgodności podpisów z danymi osób upoważnionych do reprezentacji Projektodawcy wskazanymi we wniosku. Podpis powinien być czytelny, umożliwiając jednoznaczną identyfikację i opatrzony pieczęcią imienną. W przypadku niezgodności podpisów lub braku podpisu stwierdza się niespełnienie kryterium.	Niespełnienie kryterium skutkuje koniecznością poprawy wniosku w terminie wskazanym przez IP.
7	Czy projekt jest zgodny z kartą zgłoszenia projektu PUP stanowiącą podstawę ujęcia projektu w Wykazie projektów zidentyfikowanych w ramach trybu pozakonkursowego?	Weryfikacja kryterium polega na sprawdzeniu zgodności informacji przedstawionych we wniosku z kartą zgłoszeniową projektu stanowiącą podstawę ujęcia projektu w Wykazie projektów zidentyfikowanych . Kryterium wynika z zapisów ustawy wdrożeniowej oraz projektem Wytucznych w zakresie trybów wyboru projektów.	Niespełnienie kryterium skutkuje koniecznością poprawy wniosku w terminie wskazanym przez IP.
8	Czy projekt jest zgodny z zapisami regulaminu naboru?	Weryfikacja kryterium polega na sprawdzeniu zgodności informacji przedstawionych we wniosku z zapisami regulaminu naboru.	Niespełnienie kryterium skutkuje

		W przypadku niezgodności stwierdza się niespełnienie kryterium.	koniecznością poprawy wniosku w terminie wskazanym przez IP.
9	Czy projekt jest zgodny z politykami horyzontalnymi, prawodawstwem krajowym oraz prawodawstwem wspólnotowym?	Weryfikacja kryterium polega na sprawdzeniu zgodności informacji przedstawionych we wniosku z politykami horyzontalnymi, prawodawstwem krajowym oraz prawodawstwem wspólnotowym w szczególności potwierdzenia występowania pomocy de minimis. W przypadku niezgodności informacji stwierdza się niespełnienie kryterium.	Niespełnienie kryterium skutkuje koniecznością poprawy wniosku w terminie wskazanym przez IP.
10	Czy projekt spełnia zasadę równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami?	Weryfikacja będzie polegała na sprawdzeniu treści wniosku pod kątem realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Wymogiem ubiegania się o środki EFS jest realizowanie zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Nie przewiduje się projektów neutralnych pod tym kątem. W przypadku braku zgodności projektu z zasadą stwierdza się niespełnienie kryterium.	Niespełnienie kryterium skutkuje koniecznością poprawy wniosku w terminie wskazanym przez IP.
11	Czy projekt spełnia zasadę równości szans kobiet i mężczyzn? Kryterium weryfikowane pod względem zgodności wniosku ze standardem minimum realizacji zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach projektów współfinansowanych z EFS?	Weryfikacja polega na sprawdzeniu treści wniosku pod kątem zgodności z pytaniami standardu minimum realizacji zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach projektów współfinansowanych z EFS. Ocena jest zgodna z obowiązującymi na dzień ogłoszenia konkursu wytycznymi ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego w tym zakresie. Projekt musi otrzymać minimum 2 pkt. za spełnienie 5 kryteriów określonych w ww. standardzie minimum. W przypadku braku zgodności projektu z zasadą stwierdza się niespełnienie kryterium.	Niespełnienie kryterium skutkuje koniecznością poprawy wniosku w terminie wskazanym przez IP.

12	Czy wydatki przewidziane w projekcie nie są współfinansowane z innych wspólnotowych instrumentów finansowych?	Weryfikacja kryterium następuje na podstawie oświadczenia Projektodawcy. W przypadku niezłożenia oświadczenia stwierdza się niespełnienie kryterium.	Niespełnienie kryterium skutkuje koniecznością poprawy wniosku w terminie wskazanym przez IP.
13	Czy poziom kosztów pośrednich nie przekracza poziomu równego 3% kwoty przyznanej ze środków będących w dyspozycji samorządu województwa?	Weryfikacja polega na sprawdzeniu, czy poziom kosztów pośrednich w projekcie nie przekracza wartości 3% kwoty przyznanej ze środków będących w dyspozycji samorządu województwa. W przypadku przekroczenia limitu kosztów pośrednich stwierdza się niespełnienie kryterium.	Niespełnienie kryterium skutkuje koniecznością poprawy wniosku w terminie wskazanym przez IP.
14	Czy projekt realizuje wybrany cel szczegółowy RPO WM 2014-2020?	Weryfikacji podlega, czy Wnioskodawca określił cel szczegółowy PI, w ramach którego realizowany jest projekt.	Niespełnienie kryterium skutkuje koniecznością poprawy wniosku w terminie wskazanym przez IP.
Kryteria dostępu weryfikowane na etapie oceny formalnej			
1	Projekt zakłada objęcie wsparciem osób należących do każdej z grup defaworyzowanych zarejestrowanych	Weryfikacja polega na sprawdzeniu czy w ramach projektu wsparciem zostaną objęte osoby będące w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy zwane dalej grupami defaworyzowanymi.	Niespełnienie kryterium skutkuje

	<p>w powiatowych urzędach pracy województwa mazowieckiego , tj. : kobiet, osób o niskich kwalifikacjach, osób niepełnosprawnych, osób długotrwale bezrobotnych i osób powyżej 50 roku życia.</p> <p>Jednakże przypadku bezrobotnych z n/w grup defaworyzowanych, tj. :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. osób powyżej 50 r. życia, 2. osób niepełnosprawnych, 3. osób długotrwale bezrobotnych <p>w proporcji co najmniej takiej samej jak proporcja liczebności danej podgrupy defaworyzowanej zarejestrowanej w rejestrze PUP o I i II profilu pomocy w stosunku do ogólnej liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych o I i II profilu pomocy, wg stanu na ostatni dzień przedostatniego miesiąca poprzedzającego dzień rozpoczęcia naboru”.</p> <p>Ze wsparcia wyłączone są osoby zakwalifikowane do III profilu pomocy</p>	<p>Do ww. grupy zaliczono osoby, które zostały wskazane w RPO WM 2014-2020 jako wymagające interwencji EFS:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osoby powyżej 50 roku życia, - osoby z niepełnosprawnościami, - osoby długotrwale bezrobotne, - osoby o niskich kwalifikacjach zawodowych, - kobiety. 	<p>koniecznością poprawy wniosku w terminie wskazanym przez IP.</p>
2	<p>Projekt zakłada:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) ogólny wskaźnik efektywności zatrudnieniowej dla uczestników nie kwalifikujących się do żadnej z poniżej 	<p>Kryterium będzie weryfikowane na podstawie informacji zawartych we wniosku o dofinansowanie projektu wskazującego osiągnięcie efektywności zatrudnieniowej grup w podziale na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - długotrwale bezrobotnych - niepełnosprawnych 	<p>Niespełnienie kryterium skutkuje koniecznością poprawy wniosku w terminie</p>

	<p>wymienionych grup docelowych – na poziomie co najmniej 43%</p> <p>b) dla osób niepełnosprawnych – wskaźnik efektywności zatrudnieniowej na poziomie co najmniej 17%</p> <p>c) dla osób długotrwale bezrobotnych – wskaźnik efektywności zatrudnieniowej na poziomie co najmniej 35%</p> <p>d) dla osób o niskich kwalifikacjach – wskaźnik efektywności zatrudnieniowej na poziomie co najmniej 36% dla objętych wsparciem uczestników projektu.</p>	<p>- osoby bez kwalifikacji</p> <p>- innych niewymienionych.</p> <p>Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez zatrudnienia stanowi podstawowe wyzwanie dla polityki zatrudnieniowej regionu, dlatego też kryterium to ma zagwarantować odpowiednią skuteczność projektów ukierunkowanych na aktywizację zawodową osób objętych wsparciem i tym samym zwiększyć efektywność wydatkowania środków publicznych.</p> <p>Pomiar efektu zatrudnieniowego będzie dokonywany zgodnie z projektem <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć realizowanych z udziałem EFS w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020</i>.</p>	wskazany przez IP.
3	Projekt zakłada objęcie wsparciem osób w wieku 30 lat i powyżej.	<p>Kryterium będzie weryfikowane na podstawie informacji zawartych we wniosku o dofinansowanie projektu.</p> <p>Kryterium wynika z demarkacji między RPO a POWER, zgodnie z którą w RPO wsparcie jest kierowane do osób w wieku 30 lat i powyżej, zaś w ramach POWER wsparcie otrzymają osoby do 29 roku życia.</p>	Niespełnienie kryterium skutkuje koniecznością poprawy wniosku w terminie wskazanym przez IP.
4	Uczestnicy otrzymają wsparcie, które będzie dostosowane do potrzeb pracodawców, w tym dotyczyło będzie zielonych lub białych miejsc pracy, o ile wynika to z potrzeb i możliwości lokalnego rynku pracy.	<p>Kryterium będzie weryfikowane na podstawie informacji zawartych we wniosku o dofinansowanie projektu.</p> <p>Białe i zielone miejsca pracy przynoszą m.in. korzyści społeczne i ekonomiczne, wpływają na zmniejszenie bezrobocia, aktywizację społeczną i zawodową. W związku z powyższym uzasadnione są preferencje dla ich powstawania.</p>	Niespełnienie kryterium skutkuje koniecznością poprawy wniosku w terminie

			wskazanym przez IP.
5	<p>Dla uczestników przewidziano działania mające na celu podniesienie/nabycie kwalifikacji zawodowych, o ile wynika to z IPD. Szkolenie musi:</p> <p>a) kończyć się egzaminem zewnętrznym i uzyskaniem certyfikatu potwierdzającego uzyskanie/nabycie kwalifikacji lub</p> <p>b) kończyć się egzaminem przeprowadzonym przez instytucję szkoleniową, o ile posiada ona uprawnienia do egzaminowania w zakresie zgodnym z realizowanymi szkoleniami, a uprawnienia te zostały nadane w drodze akredytacji przez podmiot zewnętrzny (ze wskazaniem instytucji akredytującej procedurę egzaminacyjną i gwarantującą jej bezstronność i wiarygodność),</p>	<p>Kryterium będzie weryfikowane na podstawie informacji zawartych we wniosku o dofinansowanie projektu.</p> <p>Podnoszenie lub zmiana kwalifikacji zawodowych oraz ich lepsze dopasowanie do potrzeb rynku pracy, są odpowiedzią na niski poziom kwalifikacji zawodowych u osób bezrobotnych.</p> <p>Dla uczestników przewidziano działania mające na celu podniesienie/nabycie kwalifikacji zawodowych, o ile wynika to z IPD. Szkolenie musi kończyć się egzaminem zewnętrznym i uzyskaniem certyfikatu potwierdzającego uzyskanie/podniesienie kwalifikacji lub kończyć się egzaminem przeprowadzonym przez instytucję szkoleniową, o ile posiada ona uprawnienia do egzaminowania w zakresie zgodnym z realizowanymi szkoleniami, a uprawnienia te zostały nadane w drodze akredytacji przez podmiot zewnętrzny (ze wskazaniem instytucji akredytującej procedurę egzaminacyjną i gwarantującą jej bezstronność i wiarygodność)</p>	<p>Niespełnienie kryterium skutkuje koniecznością poprawy wniosku w terminie wskazanym przez IP.</p>
6	<p>Minimum 30 % środków w ramach projektu zostanie przeznaczone na dotacje na utworzenie działalności gospodarczej.</p>	<p>Kryterium będzie weryfikowane na podstawie informacji zawartych we wniosku o dofinansowanie projektu.</p> <p>Dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej sprzyjają podniesieniu aktywności zawodowej społeczeństwa. Pomoc bezwrotna stwarza warunki do rozwoju przedsiębiorczości osobom z grup defaworyzowanych, które nie mają możliwości skorzystania z kredytów w bankach komercyjnych.</p>	<p>Niespełnienie kryterium skutkuje koniecznością poprawy wniosku w terminie wskazanym przez IP.</p>
Kryteria merytoryczne			

1	Czy projektodawca opisał grupę docelową (tj. osoby, które zostaną objęte wsparciem), określił jej cechy charakterystyczne oraz kwestie problemowe, które jej dotyczą?	Ocenie podlega sposób opisanie grupy docelowej tj. uzasadnienie wyboru grupy docelowej i jej adekwatność do zdiagnozowanego problemu, jej liczebność, cechy charakterystyczne osób objętych wsparciem.	Niespełnienie kryterium skutkuje koniecznością poprawy wniosku w terminie wskazanym przez IP.
2.	Czy projekt jest adekwatny do problemów, które ma rozwiązać albo złagodzić?	Ocenie podlegać będzie wpływ projektu na zdiagnozowane problemy.	Niespełnienie kryterium skutkuje koniecznością poprawy wniosku w terminie wskazanym przez IP.
3	Czy projektodawca opisał w jaki sposób ułatwi udział w projekcie uczestnikom, w kontekście barier, które ich dotyczą?	Ocenie podlega sposób przedstawienia potrzeb, barier i oczekiwań uczestników projektu oraz działań, które umożliwią/zachęcą osoby do wzięcia udziału w projekcie.	Niespełnienie kryterium skutkuje koniecznością poprawy wniosku w terminie wskazanym przez IP.
4	Czy planowane wydatki są niezbędne i adekwatne do realizacji zadań oraz osiągnięcia celów projektu?	Oceniana będzie niezbędność i adekwatność zaplanowanych wydatków w kontekście zaplanowanych zadań i celu projektu.	Niespełnienie kryterium skutkuje koniecznością poprawy wniosku w terminie

			wskazany przez IP.
5	<p>Czy wskaźniki realizacji właściwego celu szczegółowego RPO WM 2014-2020 lub inne wskaźniki określone we wniosku o dofinansowanie są trafnie i prawidłowo dobrane i opisane w stosunku do zadań przewidzianych do realizacji w projekcie?</p> <p>Czy są dobrane prawidłowo i ich wartości?</p>	Ocenię podlegają zapisy dotyczące wskaźników tj. ich adekwatność do założonego celu głównego projektu i celu szczegółowego wskazanego w RPO WM 2014-2020, sposób i częstotliwość ich pomiaru, źródła pomiaru wskaźników.	Niespełnienie kryterium skutkuje koniecznością poprawy wniosku w terminie wskazanym przez IP.
6	Czy wydatki wykazane we wniosku o dofinansowanie są racjonalne i efektywne, (zgodnie z zasadą efektywnego zarządzania finansami)?	Ocenię podlega racjonalność i efektywność wydatków zaplanowanych w projekcie.	Niespełnienie kryterium skutkuje koniecznością poprawy wniosku w terminie wskazanym przez IP
7	Czy wydatki spełniają zasady kwalifikowalności określone we właściwych <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków</i> wydanych przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego?	Oceniana będzie zgodność zaplanowanych wydatków i sporządzonego budżetu z zasadami określonymi we właściwych <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków</i> wydanych przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego.	Niespełnienie kryterium skutkuje koniecznością poprawy wniosku w terminie wskazanym przez IP.

OP XI POMOC TECHNICZNA – KRYTERIA WYBORU**Kryteria formalne**

L.p.	Kryterium	Opis kryterium	Źródło informacji	Punktacja
------	-----------	----------------	-------------------	-----------

1.	Wniosek o dofinansowanie projektu sporządzony na obowiązującym formularzu ¹⁹²	Wniosek o dofinansowanie projektu sporządzony przy użyciu Generatora Wniosku dostępnego na stronach internetowych, obowiązującego dla danego działania.	<i>Wniosek o dofinansowanie projektu</i>	0/1
2.	Kompletność złożonego Wniosku o dofinansowanie projektu i załączników ¹⁹³	Aby kryterium było ocenione pozytywnie wszystkie poniżej określone elementy muszą zostać spełnione: a. wymagana liczba egzemplarzy wniosku i załączników b. wszystkie wymagane pola we wniosku zostały wypełnione, c. wniosek zawiera poprawne wyliczenia arytmetyczne, d. wersja papierowa i elektroniczna wniosku są tożsame (sumy kontrolne wersji papierowej i elektronicznej są tożsame), e. wniosek i załączniki podpisane/ parafowane / potwierdzone za zgodność z oryginałem, f. wniosek opatrzony pieczęcią Wnioskodawcy, g. wniosek jest podpisany przez osobę upoważnioną, h. spójność wykazu załączników do wniosku i przedłożonych załączników (kompletność załączników zgodnie z listą określoną we wniosku o dofinansowanie), i. załączniki do wniosku zostały sporządzone na aktualnych formularzach,	<i>Wniosek o dofinansowanie projektu oraz załączniki</i>	0/1
3.	Uprawnienia beneficjenta do ubiegania się o dofinansowanie	Beneficjent wskazany w Szczegółowym opisie osi priorytetowych RPO WM	<i>Wniosek o dofinansowanie projektu</i>	0/1

Kryteria merytoryczne

L.p.	Kryterium	Opis kryterium	Źródło informacji	Ocena
------	-----------	----------------	-------------------	-------

¹⁹² Zakres kryterium zależy od osiągnięcia funkcjonalności przez LSI. W przypadku obowiązywania tylko i wyłącznie wersji elektronicznej wniosku wymóg zostanie usunięty.

¹⁹³ Ibidem

1.	Zgodność z celami szczegółowymi osi priorytetowej	<p>Aby kryterium było ocenione pozytywnie wszystkie poniżej określone elementy muszą zostać spełnione:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. cele projektu są zgodne z celami szczegółowymi działania b. zgodność rodzaju projektu z zakresem działania c. zgodność z kategoriami interwencji d. zachowanie pułapu maksymalnego dofinansowania, e. zapewniony minimalny wkład własny beneficjenta, f. miejsce realizacji projektu zgodne z opisem działania. 	<i>Wniosek o dofinansowanie projektu</i>	0/1
2.	Kwalifikowalność wydatków	Ocena zgodności wydatków wskazanych we wniosku o dofinansowanie z zasadami kwalifikowalności określonymi w obowiązujących wytycznych, w szczególności z Wytycznymi Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie korzystania z pomocy technicznej	<i>Wniosek o dofinansowanie projektu</i>	0/1
3.	Zgodność z prawodawstwem wspólnotowym i krajowym	Zgodność w szczególności z zasadami zawierania umów dla zadań objętych projektem oraz z zasadami w zakresie informowania o współfinansowaniu projektu ze środków EFS w ramach RPO WM	<i>Wniosek o dofinansowanie projektu</i>	0/1
4.	Zgodność z Instrukcją dotyczącą szczegółów realizacji projektu w ramach pomocy technicznej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020	Ocena zgodności z ww. dokumentem zatwierdzonym przez Zarząd Województwa	<i>Wniosek o dofinansowanie projektu</i>	0/1
5.	Zgodność ze Strategią Komunikacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020	Ocena zgodności z ww. dokumentem zatwierdzonym przez Zarząd Województwa	<i>Wniosek o dofinansowanie projektu</i>	0/1
6.	Zgodność projektu z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn	W ramach kryterium Wnioskodawca powinien wykazać pozytywny lub neutralny wpływ projektu na politykę równości szans kobiet i mężczyzn.	<i>Wniosek o dofinansowanie projektu</i>	0/1
7.	Zgodność projektu z zasadą równości szans i niedyskryminacji w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	W ramach kryterium Wnioskodawca powinien wykazać pozytywny lub neutralny wpływ projektu na politykę równości szans i niedyskryminacji w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.	<i>Wniosek o dofinansowanie projektu</i>	0/1

8.	Zgodność projektu z zasadą zrównoważonego rozwoju	W ramach kryterium Wnioskodawca powinien wykazać pozytywny lub neutralny wpływ projektu na politykę zrównoważonego rozwoju.	<i>Wniosek o dofinansowanie projektu</i>	0/1
9.	Właściwy dobór wskaźników	Kryterium pozwoli zweryfikować prawidłowe określenie wskaźników realizacji projektu (czas, jednostki miary, źródło pozyskania danych)	<i>Wniosek o dofinansowanie projektu</i>	0/1
10.	Wykonalność projektu	Ocena czy projekt ma szanse realizacji we wnioskowanym okresie	<i>Wniosek o dofinansowanie projektu</i>	0/1
11.	Efektywność kosztowa	Ocena efektywności kosztowej projektu, w tym ocena wysokości środków przewidzianych na poszczególne zadania ujęte we wniosku o dofinansowanie oraz ocena proporcjonalności przyjętej relacji „nakład-rezultat”	<i>Wniosek o dofinansowanie projektu</i>	0/1
12.	Zasadność realizacji zadań ujętych we wniosku o dofinansowanie w kontekście efektywności działań związanych z realizacją RPO WM.	Weryfikacja zasadności realizacji poszczególnych zadań wskazanych we wniosku o dofinansowanie w kontekście realizacji celów RPO WM oraz ocena niezbędności poniesienia poszczególnych wydatków do realizacji projektu i osiągnięcia jego celów.	<i>Wniosek o dofinansowanie projektu</i>	0/1

VI.4. Załącznik 4 – Wykaz zidentyfikowanych¹⁹⁴ projektów pozakonkursowych współfinansowanych ze środków RPO WM 2014 - 2020

l.p.	numer działania lub poddziałania	tytuł lub zakres projektu ¹⁹⁵	podmiot zgłaszający ¹⁹⁶	data identyfikacji ¹⁹⁷	podmiot, który będzie wnioskodawcą ¹⁹⁸	szacowana całkowita wartość projektu (PLN)	szacowana wartość kosztów kwalifikowalnych (PLN)	duży projekt (T/N/ND) ¹⁹⁹	szacowany wkład UE (PLN)	zakładane efekty projektu wyrażone wskaźnikami ²⁰⁰		przewidywany w dniu identyfikacji termin złożenia wniosku o dofinansowanie (kwartał/ miesiąc oraz rok) ²⁰¹	przewidywany w dniu identyfikacji termin rozpoczęcia realizacji projektu (kwartał/miesiąc oraz rok)	przewidywany w dniu zakończenia realizacji projektu (kwartał/miesiąc oraz rok)
										Wskaźnik	wartość docelowa			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	8i	Aktywizacja osób w wieku 30 lat i powyżej pozostających bez pracy w powiatach województwa mazowieckiego	WUP w Warszawie	05.05.2015 r.	Powiatowe Urzędy Pracy z województwa mazowieckiego	1 460 300 – najniższa szacowana całkowita kwota projektu 12 133 500 – najwyższa szacowana	121 151 486	NIE		Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi), które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	444	II kwartał 2015 r.	01.01.2015 r.	31.12.2016 r.

¹⁹⁴ Zidentyfikowanych w znaczeniu art. 48 ust. 3 Ustawy.

¹⁹⁵ Należy wskazać roboczą nazwę projektu albo skrótowo opisać istotę, zakres przedmiotowy projektu.

¹⁹⁶ Należy podać nazwę podmiotu, który dokonał zgłoszenia na podstawie przyjętej przez IZ procedury identyfikacji projektów pozakonkursowych zgodnie z Wytycznymi Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie trybów wyboru projektów na lata 2014-2020.

¹⁹⁷ Data identyfikacji nie może być późniejsza niż data zamieszczenia projektu w niniejszym wykazie.

¹⁹⁸ Jednoznacznie określony podmiot, który zostanie wezwany przez właściwą instytucję do złożenia wniosku o dofinansowanie danego projektu.

¹⁹⁹ Należy wybrać odpowiednie oznaczenie tzn. T – duży projekt transportowy (koszty kwalifikowalne większe niż 75 mln €), I – inne/pozostałe projekty duże (koszty kwalifikowalne większe niż 50 mln €), ND – nie dotyczy, gdyż nie spełnia definicji dużego projektu.

²⁰⁰ Przewidywana wartość wskaźnika lub wskaźników, z katalogu wskaźników przypisanych do danego działania lub poddziałania, która zostanie osiągnięta dzięki realizacji projektu.

²⁰¹ Zakładana przez IZ data złożenia przez wnioskodawcę wniosku o dofinansowanie projektu – data ta nie jest równoznaczna z datą wezwania, o którym mowa w art. 48 ust.1 Ustawy.

						całkowit a kwota								
										Liczba osób długotrwale bezrobotnych, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	235			
										Liczba osób niepełnosprawnych, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	20			
										Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej	1101			
										Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie	6343			
										Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w ramach programu	3362			
										Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w ramach programu	279			
										Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w ramach programu	932			

										Liczba osób o niskich kwalifikacjach, które otrzymały wsparcie w ramach programu	4377			
										Liczba osób, które otrzymały bezwrotne środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej w programie	1101			
										Liczba osób długotrwale bezrobotnych pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	1342			
										Liczba osób bezrobotnych łącznie z długotrwale bezrobotnymi) pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	2892			
										Liczba osób z niepełnosprawnością pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	69			
2	10.1.3	Mazowiecki program stypendialny - dla uczniów szczególnie uzdolnionych - najlepsza inwestycja w człowieka	Institucja Zarządzająca RPO WM - poprzez Departament Edukacji Publicznej i Sportu Urzędu Marszałkowskiego Województwa	31.08.2015	Institucja Zarządzająca RPO WM - poprzez Departament Edukacji Publicznej i Sportu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie	3 437 120	3 437 120	ND	2 749 696	liczba uczniów, którzy otrzymali stypendium za ponadprzeciętne wyniki w nauce przedmiotów ogólnych	nie mniej niż 640	wrzesień 2015 r.	wrzesień 2015 r.	wrzesień 2016 r.

			Mazowieckiego w Warszawie											
3	10.3.2	Mazowsze – stypendia dla uczniów szkół zawodowych	Instytucja Zarządzająca RPO WM - poprzez Departament Edukacji Publicznej i Sportu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie	31.08.2015	Instytucja Zarządzająca RPO WM - poprzez Departament Edukacji Publicznej i Sportu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie	2 581 101,32	2 581 101,32	ND	2 064 881,06	Liczba uczniów, którzy otrzymali stypendium za ponadprzeciętne wyniki w nauce przedmiotów zawodowych	480	wrzesień 2015 r.	wrzesień 2015 r.	wrzesień 2016 r.
4	9.3	Koordinacja ekonomii społecznej na Mazowszu	Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej	10.09.2015	Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej	2 227 500,00	2 227 500,00	ND	1 782 000,00	nie dotyczy	nie dotyczy	wrzesień 2015 r.	01.11.2015	31.12.2018
5	11.1	Plan Działań Pomocy Technicznej UMWM na lata 2015-2018 w zakresie wsparcia procesów zarządzania i wdrażania RPO WM	UMWM w Warszawie	11.09.2015	UMWM w Warszawie	42 074 300,00	33 659 440,00	NIE	33 659 440,00	Średnioroczna liczba form szkoleniowych na jednego pracownika instytucji systemu wdrażania RPO WM	3 szt.	31.10.2015	01.01.2015	31.12.2018
6	11.1	Plan Działań Pomocy Technicznej UMWM na lata 2015-2018 w zakresie zapewnienia monitoringu, ewaluacji i aktualizacji regionalnej strategii inteligentnych specjalizacji w ramach RPO WM	UMWM w Warszawie	11.09.2015	UMWM w Warszawie	2 825 000,00	2 260 000,00	NIE	2 260 000,00	Odsetek wdrożonych rekomendacji operacyjnych	50 %	31.10.2015	01.01.2015	31.12.2018
7	11.1	Plan Działań Pomocy Technicznej UMWM na lata 2015-2018 w zakresie wsparcia procesów ewaluacji RPO WM	UMWM w Warszawie	11.09.2015	UMWM w Warszawie	2 025 418,00	1 620 333,00	NIE	1 620 333,00	Odsetek wdrożonych rekomendacji operacyjnych	50%	31.10.2015	01.01.2016	31.12.2018

8	11.1	Plan Działań Pomocy Technicznej WUP na lata 2015-2018 w zakresie wsparcia procesów wdrażania RPO WM 2014-2020	WUP w Warszawie	11.09.2015	WUP w Warszawie	9 774 836,00	7 819 869,00	NIE	7 819 869,00	1. Poziom fluktuacji pracowników WUP w Warszawie zaangażowanych w RPO WM 2. Średnioroczna liczba form szkoleniowych na jednego pracownika WUP w Warszawie zaangażowanego we wdrażanie RPO WM	1. 2 % 2. 1,7 szt.	31.10.2015	01.01.2016	31.12.2018
9	11.1	Plan Działań Pomocy Technicznej WUP na lata 2015-2018 w zakresie informacji i promocji	WUP w Warszawie	11.09.2015	WUP w Warszawie	800 000,00	640 000,00	NIE	640 000,00	Ocena przydatności form szkoleniowych dla beneficjentów.	2. 4 (skala 1-5)	31.10.2015	01.10.2015	31.12.2018
10	11.1	Plan Działań Pomocy Technicznej MJWPU na lata 2015-2018 w zakresie wsparcia procesów wdrażania RPO WM 2014-2020	MJWPU	11.09.2015	MJWPU	78 311 618,00	62 649 294,00	NIE	62 649 294,00	Średnioroczna liczba form szkoleniowych na jednego pracownika instytucji systemu wdrażania RPO WM 2014-2020	2	31.10.2015	01.01.2015	31.12.2018
11	11.1	Plan Działań Pomocy Technicznej MJWPU na lata 2015-2018 w zakresie informacji i promocji RPO WM 2014-2020	MJWPU	11.09.2015	MJWPU	13 682 398,00	10 945 918,00	NIE	10 945 918,00	Ocena przydatności form szkoleniowych dla beneficjentów	4,60	31.10.2015	01.01.2015	31.12.2018

VI.5. Załącznik 5 - Zrównoważona intermodalna mobilność miejska (PI 4e)

Zrównoważona mobilność miejska (PI 4e)

Poniżej zawarte zostały warunki, na jakich drogowe elementy wchodzące w zakres zintegrowanych projektów mogą być traktowane jako infrastruktura transport publicznego w ramach PI 4e, a przez to nie zaliczać się do wydatków objętych limitem mniejszości wydatków. Wyróżnione zostały również elementy projektów, których taki warunek będzie dotyczyć.

Cele planowanych projektów

Nadrzędnym celem projektów będzie zawsze poprawa poziomu i jakości życia społeczności lokalnych oraz ograniczenie zanieczyszczenia powietrza w miastach poprzez przyspieszony rozwój czystych, bezpiecznych, spójnych, funkcjonalnych i efektywnych form transport publicznego i niezmotoryzowanego transportu indywidualnego. Wszystkie projekty związane z mobilnością miejską będą musiały uwzględniać szersze podejście, wpisując się w odnoszące się do zagadnień niskoemisyjności właściwe dokumenty strategiczne, przede wszystkim plany gospodarki niskoemisyjnej lub inne strategie. Modernizacja czy rozbudowa systemu transportu publicznego nie będzie celem samym w sobie, ale musi być widziana w kontekście zmian w mobilności miejskiej prowadzących do zmniejszenia emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń uciążliwych dla środowiska i mieszkańców miast oraz zwiększenia efektywności energetycznej systemu transportowego.

Dlatego też projekty planowane do sfinansowania w ramach PI 4e związane z transportem miejskim powinny przede wszystkim realizować następujące cele:

- kryterium celowościowe 1: szersze wykorzystanie bardziej efektywnego transportu publicznego oraz niezmotoryzowanego indywidualnego,
- kryterium celowościowe 2: zmniejszenie wykorzystania samochodów osobowych,
- kryterium celowościowe 3: lepsza integracja gałęzi transportu,
- kryterium celowościowe 4: niższa emisja zanieczyszczeń powietrza, hałasu oraz niższe zatłoczenie,
- kryterium celowościowe 5: poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego.

W efekcie, projekty muszą być zintegrowane i kompleksowe.

Warunki bezwzględnie obowiązujące

Kwalifikowane w ramach PI 4e mogą być wyłącznie projekty związane z transportem miejskim, które:

- realizują rozwój transportu publicznego w sposób kompleksowy, obejmując w odpowiednim układzie właściwe elementy dotyczące: taboru, infrastruktury, Inteligentnych Systemów Transportowych, o ile jest to uzasadnione,
- spełniają wszystkie wyżej określone kryteria celowościowe od 1 do 4, a zwłaszcza czynią transport publiczny bardziej atrakcyjnym dla użytkowników i jednocześnie transport indywidualny zmotoryzowany mniej atrakcyjnym, przez nadanie transportowi publicznemu priorytetu w ruchu w głównych relacjach miejskich i na głównych skrzyżowaniach.

Przykłady projektów dotyczących transportu publicznego w ramach PI 4e

Zintegrowane i kompleksowe projekty w ramach PI 4e mogą obejmować następujące elementy:

1. tabor niskoemisyjny – rodzaj taboru powinien wynikać z wielokryterialnej analizy przechodzenia na czystszy tabor, ilość jednostek taboru powinna wynikać z analizy zrównoważonej mobilności miejskiej (wchodzącej w skład Strategii ZIT, PGN lub równoważnego dokumentu);
2. Inteligentne Systemy Transportowe – powinny zapewniać lepszą dostępność transportu publicznego w zakresach takich jak planowanie podróży, informacja przejazdowa, zarządzanie ruchem, zarządzanie popytem, zintegrowany bilet, zintegrowane systemy bazodanowe, itp.,
3. infrastruktura drogowego transportu publicznego (autobus, trolejbus, P&R):
 - a) elementy drogowe przeznaczone wyłącznie dla transportu publicznego lub nadające priorytet transportowi publicznemu, np.: buspasy, obiekty przeznaczone dla transportu autobusowego (tunele, wiadukty),
 - b) przebudowa skrzyżowań w celu ułatwienia oraz/lub nadania priorytetu transportowi publicznemu w ruchu, np.: pasy skrętu dla autobusów, śluzy na skrzyżowaniach, itp.,
 - c) infrastruktura drogowa przy pętlach autobusowych/tramwajowych, stacjach kolejowych lub parkingach P&R – krótkie odcinki dróg łączące takie terminale bezpośrednio z siecią dróg miejskich.

Inwestycje w inne elementy drogowe (np. jezdnia, nawierzchnia, obiekty inżynierskie, odwodnienie, bariery dźwiękochłonne, itp.) mogą być współfinansowane wyłącznie w zakresie niezbędnym dla właściwego wykonywania robot drogowych dotyczących infrastruktury transportu publicznego i uzasadnionych z punktu widzenia technologicznego. W szczególności, bez wykonania takich robot drogowych nie jest możliwe wykonanie większości inwestycji transportu publicznego (np. buspasa, parkingu P&R) zgodnie z zasadami sztuki budowlanej oraz/lub inżynierskiej i jej odbiór przez odpowiedni urząd wydający zgodę na użytkowanie. Innymi słowy, jeżeli zakres projektu nie jest uzasadniony jako całość niezbędna do wydania decyzji administracyjnej, część wykraczająca poza niezbędny zakres nie będzie się kwalifikować do objęcia finansowaniem w ramach niniejszego punktu 4. Przykładowo, jeżeli przebudowywany jest zewnętrzny pas ruchu ze względu na wprowadzenie buspasa, leżące obok chodniki lub system odwodnienia powinny być przebudowane w zakresie niezbędnym do właściwej przebudowy drogi (np. krawężniki, studzienki) – nie jest natomiast możliwa przebudowa na całej szerokości drogi, gdyż nie jest to wymagane z uwagi na zasady sztuki budowlanej.

4. infrastruktura drogowa (wyłącznie jako element zintegrowanego projektu) niezbędna dla zmiany organizacji systemu transportu publicznego, wymagana dla uzyskania planowanego efektu (np. ograniczenie emisji zanieczyszczeń, zatłoczenia w mieście) o ile nie ma innego sposobu osiągnięcia tych efektów. Ponieważ cechą charakterystyczną inwestycji drogowych jest generowanie nowego zmotoryzowanego ruchu indywidualnego, co może prowadzić do zwiększenia emisji, a przez to przeciwdziałać osiągnięciu zakładanych celów projektu, takie inwestycje drogowe mogą zostać zaakceptowane tylko pod warunkiem osiągnięcia pozytywnego efektu w zakresie systemu transportu publicznego na poziomie zintegrowanego projektu – zagadnienie to powinno być przedmiotem szczególnej uwagi. Przykładowe elementy zintegrowanego projektu:
 - budowa obwodnicy wewnętrznej,
 - budowa odcinków dróg, które przyczyniają się rozwojowi/odtworzenia sieci transportu publicznego, na których wprowadzenie preferencji/priorytetu dla transportu publicznego nie byłoby niewłaściwe i ekonomicznie uzasadnione.

Przypadek a „preferowany” – kompleksowy projekt obejmujący elementy od 1-3 (zgodnie z opisem powyżej)

O ile wszystkie powyższe kryteria celowościowe są spełnione na poziomie kompleksowego projektu (projekt przyczynia się do szerszego wykorzystania bardziej efektywnego transportu publicznego oraz niezmotoryzowanego indywidualnego, zmniejszenia wykorzystania samochodów osobowych, lepszej integracji gałęzi transportu, niższej emisji zanieczyszczeń powietrza, hałasu oraz niższego zatłoczenia, poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego), każdy element drogowy realizowany w ramach PI 4e może zostać zakwalifikowany do kategorii 043 Infrastruktura i promocja czystego transportu miejskiego (w tym wyposażenie i tabor). Wydatki dotyczące inwestycji zaklasyfikowanych do kategorii 043 są wyłączone z warunku dotyczącego mniejszości wydatków. Innymi słowy, inwestycje w tym zakresie są traktowane jako inwestycje bezpośrednio w transport publiczny, nie są one natomiast traktowane jako inwestycje w drogi lokalne.

Przypadek b „uzasadniony” - kompleksowy projekt obejmujący elementy od 1-4 (zgodnie z opisem powyżej)

O ile wszystkie powyższe kryteria celowościowe są spełnione na poziomie kompleksowego projektu (projekt przyczynia się do szerszego wykorzystania bardziej efektywnego transportu publicznego oraz niezmotoryzowanego indywidualnego, zmniejszenia wykorzystania samochodów osobowych, lepszej integracji gałęzi transportu, niższej emisji zanieczyszczeń powietrza, hałasu oraz niższego zatłoczenia, poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego), jeżeli zintegrowany projekt obejmuje inwestycje w infrastrukturę drogową niezbędną do rozwoju/odtworzenia systemu transportu publicznego, które przyczyniają się do osiągnięcia planowanych efektów (ograniczenie emisji zanieczyszczeń oraz/lub zatłoczenia w miastach), nie nadając priorytetu w ruchu transportowi publicznemu, wtedy wydatki związane z inwestycjami drogowymi mogą zostać zaklasyfikowane do kategorii 043 oraz podlegać będą warunkowi mniejszości wydatków. Innymi słowy, inwestycje w tym zakresie uznawane są jako inwestycje w drogi lokalne i nie muszą stanowić mniej niż 50% kosztów kwalifikowalnych.

W innych przypadkach (inwestycje drogowe nie mające na celu rozwoju/odtworzenia systemu transportu publicznego i nie przyczyniające się do ograniczenia emisji oraz/lub zatłoczenia w miastach) inwestycje drogowe mogą być realizowane wyłącznie w ramach CT 7.

VII. Inne

VII.1. Wykaz stosowanych skrótów i symboli

BGK	Bank Gospodarstwa Krajowego
B+R	Badania i rozwój; skrót B+R występuje w różnych kontekstach, np. sfera badawczo-rozwojowa (sfera B+R), prace B+R, jednostki B+R
BP	budżet państwa
CT	Cel Tematyczny
EFMR	Europejski Fundusz Morski i Rybacki
EBI	Europejski Bank Inwestycyjny
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFRROW	Europejski Fundusz Rolny Rozwoju Obszarów Wiejskich
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
EFSI	Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne
EURES	European Employment Services (ang.) - Europejskie Służby Zatrudnienia
FS	Fundusz Spójności
IA	Instytucja Audytowa
IC	Instytucja Certyfikująca
IK UP	Instytucja Koordynująca Umowę Parterstwa
IOK	Instytucja Organizująca Konkurs
IP	Instytucja Pośrednicząca
IPD	Indywidualne Plany Działań
IP ZIT	Instytucja Pośrednicząca ds. Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych której rolę pełni m.st. Warszawa działająca na podstawie Porozumienia gmin Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego o współpracy w zakresie realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w perspektywie finansowej UE 2014-2020 z dnia 21 lutego 2014 r., z późn. zm.
JST	Jednostki Samorządu Terytorialnego
IZ	Instytucja Zarządzająca RPO WM 2014-2020
KE	Komisja Europejska
KM	Komitet Monitorujący
KPR	Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii "Europa 2020"
KSRR	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020
KT	Kontrakt Terytorialny
LGD	Lokalna grupa działań
MJWPU	Mazowiecka Jednostka Wdrażania Projektów Unijnych
MBPR	Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie
MIR	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
MR	Ministerstwo Rozwoju
m.st.	Miasto stołeczne
MŚP	Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa
OP	Oś Priorytetowa
OSI	Obszar Strategicznej Interwencji
OPS	Ośrodek Pomocy Społecznej
OZE	Odnawialne źródła energii
PAI	Program Aktywizacja i Integracja
PCPR	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
PES	Podmioty Ekonomii Społecznej

PI	Priorytet Inwestycyjny
PJB	Państwowa jednostka budżetowa
PO	Program Operacyjny
PO PŻ	Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014 - 2020
PO WER	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój
PROW	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
PT	Pomoc Techniczna
PUP	Powiatowy Urząd Pracy/Powiatowe Urzędy Pracy
RIS RIS Mazovia	Regional Innovation Strategy (ang.) - Regionalna Strategia Innowacji dla Mazowsza
RIT	Wsparcie regionalnych OSI problemowych poprzez regionalne inwestycje terytorialne dla 5 subregionów
RPO	Regionalny Program Operacyjny
RPO WM 2014-2020; Program	Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020
SL2014	aplikacja główna centralnego systemu teleinformatycznego, o którym mowa w rozdziale 16 ustawy wdrożeniowej
SRWM	Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 r. Innowacyjne Mazowsze
SZOOP	Szczegółowy opis osi priorytetowych
TEN-T	Transeuropejska Sieć Transportowa
TFUE	Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
TIK	Technologie informacyjne i komunikacyjne
UE	Unia Europejska
UFP	Ustawa o finansach publicznych
UMWM	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie
UP	Umowa Partnerstwa
WE	Wspólnota Europejska
WOF	Warszawski Obszar Funkcjonalny
WTZ	Warsztaty Terapii Zajęciowej
WUP	Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie
ZAZ	Zakład Aktywności Zawodowej
ZIT	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
ZIT WOF	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego
ZWM	Zarząd Województwa Mazowieckiego

VII.2. Wykaz definicji

Akredytacja ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego – oznacza akredytację przyznaną przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, na podstawie rekomendacji Komitetu Akredytacyjnego, w związku ze spełnieniem przez OWES Standardów Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej w ramach Systemu Akredytacji i Standardów Działania Instytucji Wsparcia Ekonomii Społecznej (AKSES).

Beneficjent – podmiot publiczny lub prywatny odpowiedzialny za inicjowanie lub inicjowanie i wdrażanie operacji otrzymujący pomoc; w kontekście instrumentów finansowych „beneficjent” oznacza podmiot, który wdraża instrument finansowy albo, w stosownych przypadkach, fundusz funduszy.

Centrum integracji społecznej (CIS) – podmiot reintegracji społecznej i zawodowej utworzony na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225, z późn. zm.).

Cross-financing – mechanizm zdefiniowany w Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.

Deinstytucjonalizacja usług - proces przejścia od opieki instytucjonalnej do usług świadczonych w lokalnej społeczności, realizowany zgodnie z „Ogólnoeuropejskimi wytycznymi dotyczącymi przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności” i wymagający z jednej strony rozwoju usług świadczonych w lokalnej społeczności, z drugiej – stopniowego ograniczenia usług w ramach opieki instytucjonalnej. Integralnym elementem deinstytucjonalizacji usług jest prewencja, mająca zapobiegać umieszczaniu osób w opiece instytucjonalnej, a w przypadku dzieci - rozdzieleniu dziecka z rodziną i umieszczeniu w pieczy zastępczej.

E-Usługa – usługa świadczona w sposób zautomatyzowany poprzez użycie technologii informacyjnych, za pomocą systemów teleinformatycznych w publicznych sieciach telekomunikacyjnych, na indywidualne żądanie usługobiorcy, bez jednoczesnej obecności stron w tej samej lokalizacji.

ESCO - Przedsiębiorstwo usług energetycznych (ang. Energy Service Company). W przypadku przedsiębiorstw świadczące usługi energetyczne lub dostarczających innych środków poprawy efektywności energetycznej dla zakładów lub w pomieszczeń użytkownika (przedsiębiorcy, instytucji publicznej), ponoszą one pewną część ryzyka finansowego. Dlatego też zapłata za wykonane usługi może być oparta (w całości lub w części) na osiągnięciu poprawy efektywności energetycznej oraz spełnieniu innych uzgodnionych kryteriów efektywności u użytkownika. Przewidywana formuła dla projektów realizowanych przy pomocy przedsiębiorstw usług energetycznych to partnerstwo publiczno – prywatne.

Gospodarka biała –dotyczy zawodów związanych z opieką nad osobami w wieku starszym i z opieką nad osobami niepełnosprawnymi, a także z potrzebami tych osób. Potrzeba interwencji w tym zakresie związana jest ze zjawiskiem starzenia się społeczeństwa. Poza tym opieka nad osobami zależnymi, do których

zaliczamy osoby starsze i niepełnosprawne, w kluczowy sposób ogranicza aktywność zawodową opiekunów – domowników, zdolnych do podjęcia pracy, którzy są zmuszeni do rezygnacji z rozwoju zawodowego, a często w ogóle z pracy. Dlatego też niezbędnym jest przygotowanie kompetentnej kadry, która przejmie opiekę nad osobami zależnymi, dzięki czemu umożliwiony zostanie powrót domowników na rynek pracy. Rozwój białej gospodarki jest jednym z założeń Strategii Rozwoju Mazowsza w dziedzinie infrastruktury i usług społecznych.

Gospodarka zielona – dziedziny, które przyczyniają się do ochrony i rekonstrukcji środowiska przyrodniczego oraz sprzyjają zachowaniu dobrego zdrowia człowieka. Zakres branż wchodzących w skład tego obszaru wywierający największy wpływ na wzrost zatrudnienia w regionie został przedstawiony w publikacji „Praca Wysokiej Jakości na Zielonym Rynku Pracy w Województwie Mazowieckim” opracowanej przez Fundację „Instytut Badań nad Demokracją i Przedsiębiorstwem Prywatnym”. Szczegółowe informacje w tym zakresie zostaną przedstawione w Regulaminie konkursu.

Indywidualny plan działania - plan działań obejmujący podstawowe usługi rynku pracy wspierane instrumentami rynku pracy w celu zatrudnienia bezrobotnego lub poszukującego pracy.

Instytucja Zarządzająca (IZ) – instytucja, o której mowa w art. 125 rozporządzenia ogólnego.

Klub integracji społecznej (KIS) – podmiot reintegracji społecznej i zawodowej utworzony na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym.

Kompetencje kluczowe - kompetencje wskazane w zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (2006/962/WE) (Dz. Urz. UE L 394 z 30.12.2006, str. 10):

- a) porozumiewanie się w języku ojczystym;
- b) porozumiewanie się w językach obcych;
- c) kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne;
- d) kompetencje informatyczne;
- e) umiejętność uczenia się;
- f) kompetencje społeczne i obywatelskie;
- g) inicjatywność i przedsiębiorczość;
- h) świadomość i ekspresja kulturalna.

Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej (KPRES) – program rozwoju przyjęty uchwałą nr 164 Rady Ministrów z dnia 12 sierpnia 2014 r. w sprawie przyjęcia programu pod nazwą „Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej” (M.P. poz. 811), określający cele i kierunki polityki publicznej w obszarze włączenia społecznego oraz wspierania rozwoju ekonomii społecznej w latach 2014-2020.

Mieszkanie wspomagane – usługa świadczona w lokalnej społeczności:

- a) w postaci mieszkania chronionego, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub
- b) w postaci mieszkania lub domu, przygotowującego osoby w nim przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zapewniającego pomoc w prowadzeniu samodzielnego życia. Mieszkanie lub dom może być prowadzone przez podmioty ekonomii

społecznej. Może być prowadzone jako usługa mieszkania:

- i) treningowego, przygotowującego osoby w nim przebywające do prowadzenia samodzielnego życia. Usługa ma charakter okresowy i służy określonym kategoriom osób (w szczególności osobom opuszczającym pieczę zastępczą, osobom bezdomnym, osobom z zaburzeniami psychicznymi) w osiągnięciu częściowej lub całkowitej samodzielności m.in. poprzez trening samodzielności, poradnictwo, pracę socjalną lub inne usługi aktywnej integracji;
- ii) wspieranego, stanowiącego alternatywę dla pobytu w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Usługa ma charakter pobytu stałego lub okresowego (w przypadku potrzeby opieki w zastępstwie za opiekunów faktycznych). Służy osobom starszym i osobom z niepełnosprawnościami, w szczególności osobom niesamodzielnym i wymagającym wsparcia w formie usług opiekuńczych.

Formą mieszkania wspomaganego nie jest mieszkanie socjalne.

Niska emisja – emisja produktów spalania paliw stałych, ciekłych i gazowych do atmosfery ze źródeł emisji (emiterów) znajdujących się na wysokości nie większej niż 40 m - emisja komunikacyjna i pochodząca z lokalnych kotłowni węglowych i domowych pieców grzewczych. Do produktów spalania wpływających na występowanie niskiej emisji zaliczyć można gazy: dwutlenek węgla CO₂, tlenek węgla CO, dwutlenek siarki SO₂, tlenki azotu NO_x, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne np. benzo(a)piren oraz dioksyny, a także metale ciężkie (ołów, arsen, nikiel, kadm) i pyły zawieszane PM₁₀, PM_{2,5}.

Obszar pokolejowy - należy przez to rozumieć wydzieloną powierzchnię gruntu w przeszłości przeznaczoną do eksploatacji linii kolejowej wraz ze znajdującymi się na tym gruncie budynkami, budowlami i urządzeniami służącymi temu celowi, a w szczególności linie kolejowe, bocznice, place i rampy ładunkowe oraz budowle i budynki przeznaczone do stacjonowania pojazdów szynowych, pociągów technicznych i ratunkowych oraz obiekty służące ich utrzymaniu.

Obszar popegeerowski - obszar wiejski powstały w skutek likwidacji rolnictwa państwowego charakteryzujący się degradacją społeczno-ekonomiczną i przestrzenną oraz zachwianą sytuacją bytową ludności. Głównymi cechami obszaru popegeerowskiego są: utrzymujące się długotrwałe bezrobocie, niskie dochody, w których znaczny udział stanowi pomoc socjalna, niski poziom wykształcenia ludności oraz patologie społeczne.

Obszar powojkowy - obszar, zajmowany lub eksploatowany przez armię do celów logistycznych, kwaterunkowych lub poligonowych w XX/XXI wieku, obecnie nieużytkowany lub nie w pełni wykorzystany. Obszar ten nie pozostaje w zasobach Agencji Mienia Wojskowego ani żadnej innej instytucji zarządzającej terenami wojskowymi.

Obszar poprzemysłowe - zdegradowane, nie użytkowane lub nie w pełni wykorzystane tereny przeznaczone pierwotnie pod działalność gospodarczą, która została zakończona.

Celem zmiany na tych obszarach, jest cytując za T. Budzikiem „przekształcenie obszarów, które dotychczas spełniały swoją przemysłową funkcję w inne niż dawniej, poprzez wprowadzenie podmiotów

reprezentujących odmienne sektory gospodarki od dotychczasowych, np. usług związanych z kulturą, oświatą, administracją²⁰².

Opiekun faktyczny – osoba pełnoletnia opiekująca się osobą niesamodzielną, niebędąca opiekunem zawodowym i niepobierająca wynagrodzenia z tytułu opieki nad osobą niesamodzielną, najczęściej członek rodziny.

Osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym:

- a) osoby lub rodziny korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub kwalifikujące się do objęcia wsparciem pomocy społecznej, tj. spełniające co najmniej jedną z przesłanek określonych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- b) osoby, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym;
- c) osoby przebywające w pieczy zastępczej lub opuszczające pieczę zastępczą oraz rodziny przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- d) osoby nieletnie, wobec których zastosowano środki zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2014 r. poz. 382);
- e) osoby przebywające w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.);
- f) osoby z niepełnosprawnością – osoby niepełnosprawne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.), a także osoby z zaburzeniami psychicznymi, w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375);
- g) rodziny z dzieckiem z niepełnosprawnością, o ile co najmniej jeden z rodziców lub opiekunów nie pracuje ze względu na konieczność sprawowania opieki nad dzieckiem z niepełnosprawnością;
- h) osoby zakwalifikowane do III profilu pomocy, zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r. poz. 149, z późn. zm.);
- i) osoby niesamodzielne;
- j) osoby bezdomne lub dotknięte wykluczeniem z dostępu do mieszkań w rozumieniu Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie monitorowania postępu rzeczowego i realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020;
- k) osoby odbywające kary pozbawienia wolności
- l) osoby korzystające z PO PŻ.

Osoba niesamodzielna – osoba, która ze względu na podeszły wiek, stan zdrowia lub niepełnosprawność wymaga opieki lub wsparcia w związku z niemożnością samodzielnego wykonywania co najmniej jednej z podstawowych czynności dnia codziennego.

²⁰² Tomasz Burdzik „Przemiany przestrzeni a społeczny wymiar terytorium miasta”, s.21 (18-23) [w:] „Z badań nad wpływem antropopresji na środowisko. Tom 13”, red. Robert Machowski i Martyna A. Rzętała, Wydział Nauk o Ziemi UŚ, Sosnowiec 2012.

Osoby bezrobotne – osoby pozostające bez pracy, gotowe do podjęcia pracy i aktywnie poszukujące zatrudnienia. Definicja uwzględnia osoby zarejestrowane jako bezrobotne zgodnie z krajowymi przepisami, nawet jeżeli nie spełniają one wszystkich trzech kryteriów. Osobami bezrobotnymi są zarówno osoby bezrobotne w rozumieniu badania aktywności ekonomicznej ludności, jak i osoby zarejestrowane jako bezrobotne. Definicja nie uwzględnia studentów studiów stacjonarnych, nawet jeśli spełniają powyższe kryteria. Osoby kwalifikujące się do urlopu macierzyńskiego lub rodzicielskiego, które są bezrobotne w rozumieniu niniejszej definicji (nie pobierają świadczeń z tytułu urlopu), są również osobami bezrobotnymi²⁰³ w rozumieniu Wytycznych²⁰⁴;

Osoby bierne zawodowo – osoby, które w danej chwili nie tworzą zasobów siły roboczej (tzn. nie pracują²⁰⁵ i nie są bezrobotne). Studenci studiów stacjonarnych są uznawani za osoby bierne zawodowo. Osoby będące na urlopie wychowawczym (rozumianym jako nieobecność w pracy, spowodowana opieką nad dzieckiem w okresie, który nie mieści się w ramach urlopu macierzyńskiego lub urlopu rodzicielskiego), są uznawane za bierne zawodowo, chyba że są zarejestrowane już jako bezrobotne (wówczas status bezrobotnego ma pierwszeństwo)²⁰⁶. Osoby prowadzące działalność na własny rachunek (w tym członek rodziny bezpłatnie pomagający osobie prowadzącej działalność) nie są uznawane za bierne zawodowo;

Osoby długotrwale bezrobotne – definicja pojęcia „długotrwale bezrobotny” różni się w zależności od wieku:

- młodzież (<25 lat) – osoby bezrobotne nieprzerwanie przez okres ponad 6 miesięcy (>6 miesięcy),
- dorośli (25 lat lub więcej) – osoby bezrobotne nieprzerwanie przez okres ponad 12 miesięcy (>12 miesięcy).

Wiek uczestników projektu jest określany na podstawie daty urodzenia i ustalany w dniu rozpoczęcia udziału w projekcie.

²⁰³ Taka sytuacja ma miejsce w momencie gdy np. osoba bezrobotna urodziła dziecko, niemniej w związku z tym, iż jest niezatrudniona nie pobiera od pracodawcy świadczeń z tytułu urlopu macierzyńskiego lub rodzicielskiego. W związku z tym, należy ją traktować jako osobę bezrobotną.

²⁰⁴ Projekt Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020

²⁰⁵ Osoby pracujące to osoby w wieku 15 lat i więcej, które wykonują pracę, za którą otrzymują wynagrodzenie, z której czerpią zyski lub korzyści rodzinne lub osoby posiadające zatrudnienie lub własną działalność, które jednak chwilowo nie pracowały ze względu na np. chorobę, urlop, spór pracowniczy czy kształcenie się lub szkolenie. Osoby prowadzące działalność na własny rachunek – prowadzące działalność gospodarczą, gospodarstwo rolne lub praktykę zawodową – są również uznawane za pracujących, o ile spełniony jest jeden z poniższych warunków:

1) osoba pracuje w swojej działalności, praktyce zawodowej lub gospodarstwie rolnym w celu uzyskania dochodu, nawet jeżeli przedsiębiorstwo nie osiąga zysków;

2) osoba poświęca czas na prowadzenie działalności gospodarczej, praktyki zawodowej czy gospodarstwa rolnego, nawet jeżeli nie zrealizowano żadnej sprzedaży lub usług i nic nie wyprodukowano (na przykład: rolnik wykonujący prace w celu utrzymania swojego gospodarstwa; architekt spędzający czas w oczekiwaniu na klientów w swoim biurze; rybak naprawiający łódkę czy siatki rybackie, aby móc dalej pracować; osoby uczestniczące w konwencjach lub seminariach);

3) osoba jest w trakcie zakładania działalności gospodarczej, gospodarstwa rolnego lub praktyki zawodowej; zalicza się do tego zakup lub instalację sprzętu, zamawianie towarów w ramach przygotowań do uruchomienia działalności. Bezpłatnie pomagający członek rodziny uznawany jest za osobę pracującą, jeżeli wykonywaną przez siebie pracą wnosi bezpośredni wkład w działalność gospodarczą, gospodarstwo rolne lub praktykę zawodową będącą w posiadaniu lub prowadzoną przez spokrewnionego członka tego samego gospodarstwa domowego. Bezpłatnie pomagający osobie prowadzącej działalność członek rodziny uznawany jest za „osobę prowadzącą działalność na własny rachunek”. Żołnierze poborowi, którzy wykonywali określoną pracę, za którą otrzymywali wynagrodzenie lub innego rodzaju zysk w czasie tygodnia odniesienia nie są uznawani za „osoby pracujące” – o ile obowiązkowy pobór i powołanie do wojska dotyczy państwa członkowskiego. Osoby przebywające na urlopie macierzyńskim/rodzicielskim (rozumianym jako świadczenie pracownicze, który zapewnia płatny lub bezpłatny czas wolny od pracy do momentu porodu i obejmuje późniejszą krótkoterminową opiekę nad dzieckiem) są uznawane za „osoby pracujące”. Osoby przebywające na urlopie wychowawczym (rozumianym jako nieobecność w pracy, spowodowaną opieką nad dzieckiem w okresie, który nie mieści się w ramach urlopu macierzyńskiego lub rodzicielskiego) są uznawane za „osoby bierne zawodowo”, chyba że są zarejestrowane już jako „osoby bezrobotne” (wówczas status bezrobotnego ma pierwszeństwo). „Zatrudnienie subsydiowane” jest uznawane za „zatrudnienie”. Należy je rozumieć jako zachętę do zatrudnienia zgodnie z definicjami Polityki Rynku Pracy (LMP): Zachęty do zatrudnienia obejmują środki, które ułatwiają rekrutację osób bezrobotnych i innych grup docelowych lub pomagają zapewnić ciągłość zatrudnienia osób narażonych na przymusowe zwolnienie z pracy. Zachęty do zatrudnienia odnoszą się do subsydiowania miejsc pracy na otwartym rynku prac, które mogą istnieć lub zostać stworzone bez dotacji publicznych i które, jak należy mieć nadzieję, utrzymają się po okresie subsydiowania. Miejsca pracy, które mogą być subsydiowane, dotyczą zwykle sektora prywatnego, ale do uzyskania wsparcia kwalifikują się również miejsca pracy z sektora publicznego i instytucji niekomercyjnych, przy czym rozróżnienie nie jest wymagane. Środki publiczne w postaci zachęt w zakresie zatrudnienia mają swój udział w kosztach zatrudnienia, przy czym większość tych kosztów nadal ponosi pracodawca. Nie wyklucza to jednak przypadków, kiedy wszystkie koszty pracy są pokrywane przez określony czas ze środków publicznych.

²⁰⁶ Taka sytuacja ma miejsce w momencie gdy np. osoba bierna zawodowo urodziła dziecko, niemniej w związku z tym, iż jest niezatrudniona nie pobiera od pracodawcy świadczeń z tytułu urlopu macierzyńskiego lub rodzicielskiego. W związku z tym, należy ją traktować jako osobę bierną zawodowo, chyba, że jest zarejestrowana jako bezrobotna, wówczas zgodnie z definicją należy wykazać ją jako osobę bezrobotną.

Osoby o niskich kwalifikacjach – osoby posiadające wykształcenie na poziomie do ISCED 3. Definicja poziomów wykształcenia (ISCED) została zawarta w Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020 w części dotyczącej wskaźników wspólnych EFS monitorowanych we wszystkich PI. Stopień uzyskanego wykształcenia jest określany w dniu rozpoczęcia uczestnictwa w projekcie. Osoby przystępujące do projektu należy wykazać jeden raz, uwzględniając najwyższy ukończony poziom ISCED.

Osoby z niepełnosprawnościami – osoby, które mają długotrwale naruszoną sprawność fizyczną, umysłową, intelektualną lub w zakresie zmysłów, co może, w oddziaływaniu z różnymi barierami, utrudniać im pełny i skuteczny udział w życiu społecznym, na zasadzie równości z innymi osobami. Na potrzeby tego dokumentu przyjęto stosowanie definicji osób z niepełnosprawnościami, która uwzględnia osoby niepełnosprawne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.), a także osoby z zaburzeniami psychicznymi, o których mowa w ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375).

Ośrodek wsparcia ekonomii społecznej (OWES) - podmiot lub partnerstwo posiadające akredytację ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, świadczące łącznie wszystkie rodzaje usług wsparcia ekonomii społecznej.

Otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym – to osoby spokrewnione lub niespokrewnione z osobami zagrożonymi ubóstwem lub wykluczeniem społecznym wspólnie zamieszkujące i gospodarujące, a także inne osoby z najbliższego środowiska osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Za otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym można uznać wszystkie osoby, których udział w projekcie jest niezbędny dla skutecznego wsparcia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Do otoczenia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym należą także osoby sprawujące rodzinną pieczę zastępczą lub kandydaci do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej, osoby prowadzące rodzinne domy dziecka i dyrektorzy placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.

Partner – podmiot wymieniony we *Wniosku o dofinansowanie Projektu*, uczestniczący w realizacji Projektu, wnoszący do niego zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne bądź finansowe, realizujący Projekt wspólnie z Beneficjentem i ewentualnie innymi podmiotami, na warunkach określonych w umowie partnerskiej²⁰⁷.

Podmiot ekonomii społecznej:

- a) przedsiębiorstwo społeczne, w tym spółdzielnia socjalna, o której mowa w ustawie z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz. U. Nr 94, poz. 651, z późn. zm.);
- b) podmiot reintegracyjny, realizujący usługi reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym:
 - i) CIS i KIS;
 - ii) ZAZ i WTZ, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- c) organizacja pozarządowa lub podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014 r. poz. 1118, z późn. zm.);
- d) podmiot sfery gospodarczej utworzony w związku z realizacją celu społecznego bądź dla którego

²⁰⁷ Jeśli dotyczy

leżący we wspólnym interesie cel społeczny jest racją bytu działalności komercyjnej. Grupę tę można podzielić na następujące podgrupy:

- iii) organizacje pozarządowe, o których mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie prowadzące działalność gospodarczą, z której zyski wspierają realizację celów statutowych;
- iv) spółdzielnie, których celem jest zatrudnienie tj. spółdzielnie pracy, inwalidów i niewidomych, działające w oparciu o ustawę z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2013 r. poz. 1443, z późn. zm.);
- v) spółki non-profit, o których mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, o ile udział sektora publicznego w spółce wynosi nie więcej niż 50%.

Pośrednik finansowy – podmiot wybrany przez podmiot zarządzający funduszem funduszy, o którym mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 i oferujący instrumenty finansowe bezpośrednio podmiotom ekonomii społecznej.

Praca socjalna – praca socjalna, o której mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Pracodawca - jednostka organizacyjna, chociażby nie posiadała osobowości prawnej, a także osoba fizyczna, jeżeli zatrudniają one co najmniej jednego pracownika.

Prace interwencyjne - zatrudnienie bezrobotnego przez pracodawcę, które nastąpiło w wyniku umowy zawartej ze starostą i ma na celu wsparcie bezrobotnych.

Profil pomocy I - pośrednictwo pracy, a także w uzasadnionych przypadkach poradnictwo zawodowe lub formy pomocy, o których mowa w art. 40 ust. 1 i 3a, art. 45, art. 46 ust. 1 pkt 2, art. 60b, art. 61e pkt 2 oraz art. 66k-66n ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Profil pomocy II - usługi i instrumenty rynku pracy, działania aktywizacyjne zlecone przez urząd pracy oraz inne formy pomocy z wyłączeniem Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w art. 62a ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Profil pomocy III - Program Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w art. 62a ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, działania aktywizacyjne zlecone przez urząd pracy, programy specjalne, skierowanie do zatrudnienia wspieranego u pracodawcy lub podjęcia pracy w spółdzielni socjalnej zakładanej przez osoby prawne oraz w uzasadnionych przypadkach poradnictwo zawodowe.

Projekt partnerski – projekt partnerski, o którym mowa w art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r.

o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020.

Projekt zintegrowany – projekt zintegrowany, o którym mowa w art. 32 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020.

Przedsiębiorstwo społeczne - podmiot, który spełnia łącznie poniższe warunki:

- a) jest podmiotem prowadzącym zarejestrowaną w Krajowym Rejestrze Sądowym działalność gospodarczą (wyodrębnioną pod względem organizacyjnym i rachunkowym), której celem jest:
 - i. integracja społeczna i zawodowa określonych kategorii osób wyrażona poziomem zatrudnienia tych osób:
 - zatrudnienie co najmniej 50% osób bezrobotnych, w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instrumentach rynku pracy lub osób, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym lub
 - zatrudnienie co najmniej 30% osób o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności;
 - ii. lub realizacja usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym, usług opieki nad dzieckiem w wieku do lat 3 zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. 2013 r. poz. 1457) lub usług wychowania przedszkolnego w przedszkolach lub w innych formach wychowania przedszkolnego zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, przy jednoczesnej realizacji celów prozatrudnieniowych: zatrudnienie co najmniej 20% osób, o których mowa w ppkt i;
- b) jest podmiotem, który nie dystrybuuje zysku lub nadwyżki bilansowej pomiędzy udziałowców, akcjonariuszy lub pracowników, ale przeznaczą go na wzmocnienie potencjału przedsiębiorstwa jako kapitał niepodzielny oraz w określonej części na reintegrację zawodową i społeczną (w przypadku przedsiębiorstw o charakterze zatrudnieniowym) lub na działalność pożytku publicznego prowadzoną na rzecz społeczności lokalnej, w której działa przedsiębiorstwo;
- c) jest zarządzany na zasadach demokratycznych (w przypadku spółdzielni) albo co najmniej posiada ciało konsultacyjno-doradcze z udziałem pracowników lub innych interesariuszy, zaś wynagrodzenia kadry zarządzającej są ograniczone limitami.

Roboty publiczne - zatrudnienie bezrobotnego w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy przy wykonywaniu prac organizowanych przez powiaty - z wyłączeniem prac organizowanych w urzędach pracy - gminy, organizacje pozarządowe statutowo zajmujące się problematyką ochrony środowiska, kultury, oświaty, kultury fizycznej i turystyki, opieki zdrowotnej, bezrobocia oraz pomocy społecznej, a także spółki wodne i ich związki, jeżeli prace te są finansowane lub dofinansowane ze środków samorządu terytorialnego, budżetu państwa, funduszy celowych, organizacji pozarządowych, spółek wodnych i ich związków.

Rozporządzenie ogólne – Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego

na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006.

Rozporządzenie EFFF – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006.

Rozporządzenie EFS – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006.

Schemat – wydzielony obszar interwencji danego Działania lub Poddziałania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020, który określa zakres przedmiotowy (rodzaje projektów objętych dofinansowaniem) i podmiotowy (rodzaje beneficjentów uprawnionych do aplikacji) konkursu. Do schematów przyporządkowane są odrębne zestawy kryteriów wyboru finansowanych projektów.

Staż - nabywanie przez osobę bezrobotną lub osobę bierną zawodową umiejętności praktycznych do wykonywania pracy przez wykonywanie zadań w miejscu pracy bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą;

System teleinformatyczny - zespół współpracujących ze sobą urządzeń informatycznych i oprogramowania zapewniający przetwarzanie, przechowywanie, a także wysyłanie i odbieranie danych przez sieci telekomunikacyjne.

Ścieżka reintegracji – zestaw kompleksowych i zindywidualizowanych form wsparcia, mających na celu wyprowadzenie osób lub rodzin z ubóstwa lub wykluczenia społecznego. Ścieżka reintegracji może być realizowana w ramach jednego projektu (ścieżka udziału w projekcie) lub – ze względu na złożoność problemów i potrzeb danej osoby lub rodziny – wykraczać poza ramy jednego projektu i być kontynuowana w innym projekcie lub pozaprojektowo. Wsparcie w ramach ścieżki reintegracji może być realizowane przez jedną lub przez kilka instytucji zazwyczaj w sposób sekwencyjny.

Środowisko zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym –

- a) osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, otoczenie tych osób lub społeczność lokalna, w której zamieszkują;
- b) społeczność lokalna, którą cechuje co najmniej jedna z przesłanek wykluczających, o których mowa w pkt 11;
- c) społeczność lokalna, która zamieszkuje obszary zdegradowane w rozumieniu Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 lub jej udział jest niezbędny w rewitalizacji, o której mowa w ww. wytycznych.

Usługa on-line o stopniu dojrzałości 3 - umożliwia transfer danych w dwóch kierunkach: od usługodawcy do klienta oraz od klienta do usługodawcy. Typowym sposobem jej realizacji jest pobranie, wypełnienie i odesłanie formularza drogą elektroniczną. Usługi powyższe obejmują m.in. usługi powstałe w ramach digitalizacji map, GIS.

W ramach wskaźnika należy ujmować usługi:

- nowe lub istotnie udoskonalone,
 - skierowane do klientów spoza administracji publicznej: obywateli (usługi A2C) i/lub przedsiębiorców (A2B).
- Powyższe warunki należy traktować łącznie.

Usługa on-line o stopniu dojrzałości 4 - umożliwia pełne załatwienie danej sprawy drogą elektroniczną, łącznie z ewentualną płatnością. W ramach wskaźnika należy ujmować również usługi o stopniu dojrzałości 5, czyli takie, które oprócz możliwości pełnego załatwienia danej sprawy zawierają dodatkowo mechanizmy personalizacji, tj. dostosowania sposobu świadczenia do szczególnych uwarunkowań i potrzeb klienta (np. oferowanie częściowo wypełnionych formularzy, poinformowanie klienta sms-em o zbliżającej się potrzebie wykonania danej czynności urzędowej).

W ramach wskaźnika należy ujmować usługi:

- nowe lub istotnie udoskonalone,
- skierowane do klientów spoza administracji publicznej: obywateli (usługi A2C, Administration to Customer) i/lub przedsiębiorców (A2B, Administration to Business). Powyższe warunki należy traktować łącznie.

Usługi aktywnej integracji – usługi, których celem jest:

- a) odbudowa i podtrzymanie umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania lub pobytu (reintegracja społeczna) lub
- b) odbudowa i podtrzymanie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy (reintegracja zawodowa) lub
- c) zapobieganie procesom ubóstwa, marginalizacji i wykluczenia społecznego.

Do usług aktywnej integracji należą usługi o charakterze:

- i) społecznym, których celem jest nabycie, przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej,
- ii) zawodowym, których celem jest pomoc w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru lub zmiany zawodu, wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz umiejętności pożądane na rynku pracy, pomoc w utrzymaniu zatrudnienia,
- iii) edukacyjnym, których celem jest wzrost poziomu wykształcenia, dostosowanie wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy,
- iv) zdrowotnym, których celem jest wyeliminowanie lub złagodzenie barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie lub powodujących oddalenie od rynku pracy.

Usługi społeczne świadczone w interesie ogólnym:

- a) usługi asystenckie i opiekuńcze nad osobami niesamodzielnymi o różnym stopniu niesamodzielnności, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, których zakres i wymagania kwalifikacyjne dla kadr określa ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- b) usługi wsparcia rodziny zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w tym:
 - i. praca z rodziną, w tym asystentura rodzinna, konsultacje i poradnictwo specjalistyczne, terapia i mediacja; usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne, pomoc prawną, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego; organizowanie dla rodzin

- spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych „grupami wsparcia” lub „grupami samopomocowymi”,
- ii. pomoc w opiece i wychowaniu dziecka, w tym poprzez usługi placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczej i specjalistycznej oraz w formie pracy podwórkowej;
 - c) usługi pieczy zastępczej zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
 - d) usługi w mieszkaniach chronionych (zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej) i innych formach mieszkań o charakterze wspieranym.

Usługi świadczone w lokalnej społeczności - usługi umożliwiające osobom niezależne życie w środowisku lokalnym. Usługi te zapobiegają odizolowaniu osób od rodziny i środowiska lokalnego, a gdy to nie jest możliwe, gwarantują tym osobom warunki życia jak najbardziej zbliżone do warunków domowych i rodzinnych oraz umożliwiają podtrzymywanie więzi rodzinnych i sąsiedzkich. Są to usługi świadczone w sposób:

- a. zindywidualizowany (dostosowany do potrzeb i możliwości danej osoby) oraz jak najbardziej zbliżony do warunków odpowiadających życiu w środowisku domowym i rodzinnym;
- b. umożliwiający odbiorcom tych usług kontrolę nad swoim życiem i nad decyzjami, które ich dotyczą;
- c. zapewniający, że odbiorcy usług nie są odizolowani od ogółu społeczności lub nie są zmuszeni do mieszkania razem;
- d. gwarantujący, że wymagania organizacyjne nie mają pierwszeństwa przed indywidualnymi potrzebami mieszkańców.

Do usług świadczonych w lokalnej społeczności należą w szczególności:

- i. usługi wspierania rodziny, o których mowa w pkt 24 lit. c;
- ii. rodzinna piecza zastępcza oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze do 14 osób, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;

oraz poniżej wymienione usługi, o ile spełniają warunki, o których mowa w lit. a-d:

- iii. usługi asystenckie;
- iv. usługi asystenckie i opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania,
- v. usługi w postaci mieszkań chronionych, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- vi. usługi w postaci mieszkań wspomaganych, o ile liczba miejsc jest nie większa niż 30; limit 30 miejsc nie obowiązuje w przypadku, gdy przepisy prawa krajowego wskazują mniejszą maksymalną liczbę miejsc w mieszkaniu;
- vii. usługi w rodzinnym domu pomocy, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- viii. usługi w ośrodkach wsparcia, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, o ile liczba miejsc całodobowego pobytu w tych ośrodkach jest nie większa niż 30. Limit 30 miejsc nie obowiązuje w przypadku, gdy przepisy prawa krajowego wskazują mniejszą maksymalną liczbę miejsc całodobowego pobytu w poszczególnych ośrodkach wsparcia;
- ix. usługi w domu pomocy społecznej o liczbie miejsc, która jest nie większa niż 30.

Limit 30 miejsc nie obowiązuje w przypadku, gdy przepisy prawa krajowego wskazują mniejszą maksymalną liczbę miejsc.

Usługi wsparcia ekonomii społecznej - usługi animacji lokalnej (usługi animacyjne), rozwoju ekonomii społecznej (usługi inkubacyjne) usługi wsparcia istniejących przedsiębiorstw społecznych (usługi biznesowe), rozumiane zgodnie z KPRES.

Ustawa wdrożeniowa – ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2014 r., poz. 1146, z późn. zm.).

Wniosek łączony – wniosek, który występuje w przypadku projektów finansowanych z EFS i łączy w sobie Wniosek o zaliczkę i Wniosek rozliczający zaliczkę.

Wniosek o płatność – oznacza rodzaj wniosku możliwy do złożenia w systemie SL2014; wniosek może pełnić funkcję wniosku o zaliczkę, wniosku rozliczającego zaliczkę, wniosku o refundację, wniosku sprawozdawczego, wniosku o płatność końcową oraz wniosku łączonego.

Wniosek o zaliczkę – wniosek o płatność składany kiedy Beneficjent ubiega się o uzyskanie zaliczki na realizację zadania w ramach projektu.

Wniosek o refundację – wniosek o płatność składany przez Beneficjenta, gdy koszty w ramach projektu zostały już poniesione, a Beneficjent stara się o ich refundację (także PJB w przypadku rozliczania wydatków).

Wniosek rozliczający zaliczkę – wniosek o płatność składany, kiedy Beneficjent chce rozliczyć się z wcześniej otrzymanej zaliczki.

Wniosek sprawozdawczy – wniosek o płatność składany, kiedy Beneficjent jest zobowiązany do przekazania informacji o postępie rzeczowym projektu.

Wniosek o płatność końcową – wniosek o płatność składany, kiedy rejestrowany wniosek o płatność jest ostatnim wnioskiem, rozliczającym projekt.

Wnioskodawca – podmiot, który złożył wniosek o dofinansowanie projektu.

Zatrudnienie - wykonywanie pracy na podstawie stosunku pracy, stosunku służbowego oraz umowy o pracę nakładczą.

Zatrudnienie subsydiowane – forma pomocy finansowej dla pracodawcy stanowiąca zachętę do zatrudnienia, zakładającą redukcję kosztów ponoszonych przez niego na zatrudnienie pracowników zgodnie z art. 32 i 33 rozporządzenia Komisji Europejskiej (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1).

**Załącznik Nr 2 do uchwały Nr 128/121/16
Zarządu Województwa Mazowieckiego
z dnia 26 stycznia 2016 r.**

**Komunikat Zarządu Województwa Mazowieckiego pełniącego funkcję Instytucji
Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Mazowieckiego
na lata 2014-2020**

z dnia 26 stycznia 2016 r.

**w sprawie publikacji Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych (wersja 1.6)
Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-
2020.**

1. Zarząd Województwa Mazowieckiego w dniu 26 stycznia 2016 r. podjął uchwałę Nr 128/121/16 w sprawie przyjęcia Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych (wersja 1.6) Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020.
2. Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020, zamieszcza Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych (wersja 1.6) Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 na stronie internetowej www.funduszedlamazowska.eu, a także na Portalu Funduszy Europejskich www.funduszeuropejskie.gov.pl.
3. Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych (wersja 1.6) Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 obowiązuje od dnia podjęcia przez Zarząd Województwa Mazowieckiego uchwały Nr 128/121/16 w sprawie przyjęcia Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych (wersja 1.6) Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020.